

Romani 1:1

1. Pavel. Înainte numit Saul. În ce privește înțelesul numelor, vezi nota suplimentară la Fapte 7. Pavel a urmat o deprindere antică atunci când și-a înscris numele ca autor în salutările sale de introducere. De pildă, vezi Iosif, Antichități, XVI. 6. 3,4; Fapte 23,26; 1Macc 11,30.32.

Rob. [„serv”, KJV]. Gr. doulos, literal, „cineva legat”, deci „slujitor legat” sau „sclav”. Pavel folosește adesea termenul acesta pentru a exprima legătura lui de credință cu Hristos (Gal 1,10; Filip 1,1; Tit 1,1). Cuvântul cuprinde ideea apartenenței la un stăpân și îndeplinirea față de el a unui serviciu de rob. Pavel recunoștea că creștinii aparțin lui Hristos prin răscumpărare (1Cor 6,20; 7,23; Efes 1,7; 1Pet 1,18.19) și adesea aplica termenul de doulos la credincioși (Rom 6,22; 1Cor 7,22; Efes 6,6; cf. 1Pet 2,16; Apoc 19,2.5).

Acesta nu este un titlu de care să ne fie rușine. Noi ar trebui să recunoaștem de bunăvoie faptul că suntem proprietatea răscumpărată a lui Hristos și să ne supunem voii Sale. Un astfel de serviciu absolut este adevărată libertate (1Cor 7,22; Gal 4,7), deoarece cu cât suntem mai mult legați de autoritatea lui Hristos, cu atât suntem mai liberi de robia față de oameni (1Cor 7,23).

Isus Hristos. Cu privire la semnificația acestor titluri, vezi Matei 1,1.

Apostol. Gr. apostolos, literal „cineva trimis”, deci „sol”, „trimis”, „cineva trimis într-o misiune specială”. În Noul Testament, titlul este de obicei restrâns la oameni care au fost personal aleși și instruiți de Hristos, și anume cei doisprezece apostoli (Luca 6,13) și la Pavel, care a fost de asemenea chemat direct de Domnul (Fapte 9,15; 22,14.15; 26,16.17; Gal. 1,1) și instruit de El (Gal 1,11.12).

Pus deoparte. [„separat”, KJV]. Gr. aphorizo, „a despărți de alții printr-un hotar”. Aphorizo este folosit pentru a descrie separarea poporului lui Dumnezeu de lume (Lev 20,26, LXX), separarea finală a celor drepti de cei nelegiuiți (Mat 13,49; 25,32) și separarea apostolilor pentru însărcinări speciale (Fapte 13,2). El este o explicație în plus a chemării apostolice a lui Pavel și implică faptul că el a fost ales din lume și dintre semenii lui și consacrat lucrării de slujitor al Evangheliei.

Evanghelia. Gr. euaggelion, un cuvânt compus din două părți, „bună” și „solie” sau „veste” (vezi Marcu 1,1). Cuvântul „a evangheliza” vine din aceleași două rădăcini. Un evanghelist este cel care rostește vești bune. În scrisoarea către romani, Pavel își aduce la îndeplinire însărcinarea de a face cunoscută vestea cea bună a lui Dumnezeu. Tyndale, în 1525, a înțeles expresia „pentru Evanghelia” [KJV] ca însemnând „să predice Evanghelia”. El a fost urmat în interpretarea aceasta de un număr de traducători moderni. Alții preferă să lase expresia ambiguă. Contextul ar părea să arate că Pavel afirmă aici scopul chemării și dedicării sale. El fusese chemat să fie un apostol și pus deoparte pentru a proclama vestea cea bună cu privire la Fiul Său (vezi Rom 1,3)

Vezi o hartă a locurilor de unde a fost scrisă Epistola către Romani

Romani 1:2

2. Făgăduise mai înainte. Făgăduința aceasta fusese făcută mai ales în pasajele Vechiului Testament, care preziceau venirea lui Mesia, dar era implicită în înțelesul Vechiului Testament. Evanghelia nu era un gând venit mai pe urmă din partea lui Dumnezeu și nici nu a fost o schimbare bruscă în planul Său aflat în desfășurare pentru om. Ea a fost doar împlinirea făgăduinței Sale făcute primilor noștri părinți (vezi Gen 3,15) și fiecărei generații de atunci încolo.

Prin proorocii Săi. Nu numai scriitorii cărților profetice ale Vechiului Testament, dar și alții, precum Moise (Deu 18,18), Samuel (Fapte 3,24) și psalmistul (Psa 40,7), au proorocit despre Evanghelia (cf. Evr 1,1).

Sfintele Scripturi. În toată epistola sa, Pavel se referă în repetate rânduri la pasaje din Vechiul Testament pentru a arăta că Evanghelia era în deplin acord cu învățăturile cuvintelor lui Dumnezeu recunoscute deja (vezi Fapte 26,22.23). El era deosebit de dornic să dovedească conașionalilor săi că creștinismul se baza pe temelia propriilor lor profeți și pe Sfintele Scripturi.

Romani 1:3

3. Ea privește pe Fiul Său. KJV a plasat vers. 2 în paranteză, indicând prin aceasta că expresia „privește pe Fiul Său” trebuie să fie legată de ultima expresie a vers. 1, „Evanghelia lui Dumnezeu”. E de asemenea posibil de a lega expresia aceasta cu „Sfintele Scripturi” sau cu „o făgăduise mai înainte”. RSV repetă cuvântul „Evanghelie”, în felul acesta cuvintele de deschidere sunând astfel: „Evanghelia cu privire la Fiul Său”.

[„Isus Hristos, Domnul nostru”, KJV]. În grecește, cuvintele acestea nu sunt aici în vers. 3, ci la sfârșitul vers. 4 (vezi comentariul la vers. 4).

Născut. [„făcut”, KJV]. Gr. ginomai, „a deveni”. Cuvântul ar putea însemna „a fi născut” (vezi Gal 4,4; vezi Ioan 8,58).

Sămânța lui David. Iudeii așteptau ca Mesia să vină din spița regală (Mat 22,42; Ioan 7,42), așa cum fusese prezis (Isa 11,1; Ier 23,5). Vezi Matei 1,1.

Romani 1:4

4. Duhul sfințeniei. Unii înțeleg că aceasta înseamnă Duhul Sfânt și citează cap. 8,11 în susținerea acestei interpretări. Totuși, Duhul Sfânt nu este numit astfel în altă parte. Alți văd expresia ca un opus al expresiei „în ce privește trupul” (cap. 1,3). Ei notează că după trup Isus descindea din David, dar după duhul sfințeniei El era Fiul lui Dumnezeu.

Implicațiile teologice ale acestui pasaj au fost discutate pe larg de mulți comentatori. Nu pare însă că Pavel este preocupat în mod special aici de punerea în contrast a naturii omenești cu cea divină a lui Hristos, ci mai degrabă dorește să clarifice faptul că Isus este în unul și același timp Mesia iudaic făgăduit și Fiul divin al lui Dumnezeu.

Dovedit. [„declarat”, KJV]. Gr. horizo, „a demarca printr-un hotar”, deci „a desemna”, „a determina”, „a defini”. cuvântul este tradus „rânduit” în Fapte 10,42; 17,31. Horizo este rădăcina cuvântului compus tradus „pus deoparte” din Romani 1,1.

Cu putere. Sau „în putere”. Expresia aceasta poate fi legată ca adverb de „dovedit” sau ca adjectiv de „Fiul lui Dumnezeu”. Luat ca adverb, pasajul ar însemna că Isus a fost declarat [„dovedit”] a fi Fiul lui Dumnezeu prin înviere. Luat ca adjectiv, pasajul s-ar referi la starea înălțată a lui Hristos ca „Fiu al lui Dumnezeu în putere” la sau de la înviere. Ambele interpretări sunt în armonie cu alte texte (vezi Efes 1,19-21). Nici una dintre ele nu acordă susținere ideii că Isus a fost lipsit de vreo putere sau calitate divină înainte de învierea Sa.

Învierea morților. [„dintre morți”, KJV; Nitz.]. Pavel prezintă învierea lui Isus ca dovadă divină a calității de fiu. Isus pretinsese că e Fiul lui Dumnezeu (Mat 27,43; Ioan 5,17-30; 10,36) și prezisese că va învia a treia zi (Mat 12,40; Ioan 2,19.21). Pavel afirmă că fusese clar dovedit faptul că Isus e Fiu al lui Dumnezeu prin miraculoasa împlinire a învierii Sale prezise.

În versiunea greacă, cuvintele „Isus Hristos, Domnul nostru” (vers. 3) apar la finele vers. 4. Pavel identifică în cele din urmă pe Fiul lui David și pe Fiul lui Dumnezeu cu Isus din Nazaret recunoscut deja ca Hristos și Domn de către creștini.

Numele acestea erau pline de sens pentru un iudeu. „Isus”, o transliterare a formei grecești a aramaicului Yeshua, Ioșua, înseamnă „Iehova e mântuire” (vezi Mat 1,1). „Hristos”, „unsul” (vezi Mat 1,1), „Domnul”, un titlu pentru un domn și stăpân divin, era deja cunoscut din folosirea lui în LXX (vezi Ioan 20,28).

Romani 1:5

5. Prin care. Pavel susține că însărcinarea lui apostolică era de la Hristos Însuși, nu de la oameni.

Am primit. Pluralul e probabil folosit în locul singularului, o practică obișnuită la oamenii cu autoritate. Totuși, e posibil ca Pavel să includă pe ceilalți apostoli.

Harul și apostolia. Mulți comentatori iau acești doi termeni împreună ca echivalent al harului sau ca favoruri ale apostoliei. Pavel vorbește adesea despre chemarea lui la apostolie ca „har dat” lui de Dumnezeu (Rom 15,15.16; Gal 2,7-9; Efes 3,7-9). Alții, însă, preferă să înțeleagă „harul” ca referindu-se în special la harul personal al mântuirii, pe care Pavel îl primise la început, pe drumul spre Damasc (Fapte 9,1-16; cf. 1Cor 15,10). În ce privește înțelesul termenului „har”, vezi Romani 3,24.

Pentru Pavel, convertirea și chemarea lui la apostolie având loc aproape simultan, trebuie să fi părut ca un singur eveniment. De la starea lui de „hulitor... prigonitor... și batjocoritor” (1Tim 1,13), fusese chemat de îndată să predice „credința pe care căuta s-o nimicească odinioară” (Gal 1,23). Nu e de mirare că Pavel putea exclama: „prin harul lui Dumnezeu sunt ce sunt” (1Cor 15,10), nu numai un creștin pocăit, ci și un apostol în toată regula.

Pentru numele Lui. Însemnând probabil „datorită numelui Său”. Scopul final al misiunii lui Pavel era să promoveze cunoașterea de Hristos și slava Lui. Îndeosebi numele lui Hristos urma să fie preamărit de ascultarea care vine prin credința în el. Pavel era gata să-și riște viața pentru o astfel de lucrare (Fapte 15,26; 21,13; cf. Fapte 9,16).

Ascultarea credinței. [„ascultarea față de credință”, KJV]. Expresia greacă tradusă în felul acesta apare din nou în cap. 16,26, unde KJV o redă „ascultarea credinței”. Aceasta este redarea mai literală, deoarece articolul hotărât nu e prezent în grecește. În lipsa articolului, „credință” nu e probabil echivalent aici cu „credința”, adică un sistem de doctrine care să fie primite și crezute (vezi Fapte 6,7; Iuda 3, unde articolul nu apare) Credință mai degrabă înseamnă deprinderea și atitudinea mentală prin care creștinul își arată loialitatea, devoțiunea și dependența față de Hristos. O astfel de credință produce ascultare.

„Ascultarea credinței” poate fi înțeleasă ca însemnând fie ascultarea de credință ca un principiu conducător sau ascultarea care caracterizează credința sau răsare din ea. În oricare caz, faptul însemnat este că Pavel asociază credința cu ascultarea. Marea solie a Epistolei către romani e că neprihănirea vine din credință (cap. 3,22 etc.). Aceasta este vestea cea bună pe care Pavel a fost chemat să o proclame. El privește apostolia ca o însărcinare de a duce printre popoare, adevărul despre ascultarea care vine din credință.

Toate neamurile. Expresia aceasta se referă de obicei la neamuri spre deosebire de iudei și poate să îndredpte atenția către propria apostolie a lui Pavel între păgâni (vezi Fapte 22,21; Gal 1,16; 2,7-9; Efes 3,1-8). Aici, însă, expresia poate reflecta însărcinarea inițială pe care Isus a dat-o ucenicilor Săi (Mat 28,19.20; Marcu 16,15.16) și însărcinarea dată lui Pavel cu ocazia convertirii (Fapte 9,15) de a duce Evanghelia lumii întregi.

Romani 1:6

6. Între care. Adică printre toate națiunile sau neamurile, în folosul cărora el primise însărcinarea sa. Poate că Pavel exprimă prin aceasta autoritatea sa de a se adresa credincioșilor din Roma.

Chemați să fiți ai lui Hristos. [„cei chemați în Hristos”, KJV]. Aceasta poate să însemne „cei chemați, care aparțin lui Isus”, „chemați de Isus Hristos” sau „chemați să aparțină lui Isus Hristos”.

Romani 1:7

7. Tuturor care sunteți în Roma. Prin aceasta, evident, Pavel înțelege toți creștinii din Roma (vezi vers. 8).

Iubiți de Dumnezeu. Dumnezeu îi iubești pe toți oamenii (Ioan 3,16; Efes 2,4.5), dar pentru creștini, care au fost împăcați cu El prin moartea lui Hristos, bariera care îi despărțea de El a fost înlăturată (Rom 5,10; vezi Ioan 16,27).

Sfinți. Gr. hagioi, literal „sfinți”. Termenul este obișnuit în Noul Testament pentru a descrie pe creștini (Fapte 9,32.41; 26,10; Efes 1,1 etc.). El nu desemnează neapărat persoane care sunt deja desăvârșite în sfințenie (vezi 1Cor 1,2; cf., 1Cor 1,11), ci mai degrabă pe cei despre care se poate spune, prin mărturisirea și botezul lor, că sunt despărțiți de lume și consacrați lui Dumnezeu.

Ideea de bază a lui hagioi este „despărțit de o întrebuițare de rând și dat uneia sfinte”. În sensul

acesta, termenul ebraic qodesh sau qadosh era folosit în Vechiul Testament și aplicat, de exemplu, la cort și la mobilierul lui (Exo 40,9). Era folosit cu privire la poporul iudeu ca națiune (Exo 19,5.6; Deu 7,6), nu ca și cum ei erau în mod individual desăvârșiți sau sfinți, ca și cum erau separați de alte națiuni și puși deoparte în slujba adevăratului Dumnezeu, în timp ce alte națiuni erau devotate închinării la idoli. În felul acesta, el este folosit aici cu privire la creștinii din Roma, care fuseseră chemați să se despartă de alți oameni și de alte feluri de viață și consacrați slujirii lui Dumnezeu.

Har. Gr. charis, „bunăvoință”, nu cuvântul obișnuit de salutare folosit într-o scrisoare grecească. Cuvântul obișnuit era chairein, care exprima o dorință de sănătate și prosperitate. Chairein apare în Noul Testament în scrisoarea lui Lisias către guvernatorul Felix (Fapte 23,26) și în epistola lui Iacov (1,1). În fiecare caz din acestea e tradus „salutare”. Chairein, așa cum e folosit în 2 Ioan 10 („bun venit”) arată că creștinii erau obișnuiți să se salute unul pe altul în felul acesta (vezi Mat 26,49; 27,29; 28,9; Marcu 15,18; Luca 1,28; Ioan 19,3, unde chaire și chairete sunt traduse „plecăciune”).

Dar în loc de chairein, „salutare”, cu ideea lui predominantă de prosperitate temporală, Pavel folosea pe charis, „har”, un cuvânt care începe să aibă un înțeles creștin unic (vezi Rom 3,24).

Pace. Forma ebraică obișnuită de salut era shalom sau shalom leka „pace vouă” (vezi Gen 29,6; 47,23; Dan 10,19; Luca 10,5.6 etc.). Așa a salutat Isus pe ucenicii Săi adunați după înviere (Ioan 20,19.26).

Viața, moartea și învierea lui Hristos aduseseră un nou sens ambelor formule vechi de salut. „Har” era acum cunoscut ca iubirea răscumpărătoare a lui Dumnezeu în Hristos (vezi 2Tim 1,9). „Pace” era acum pacea cu Dumnezeu prin răscumpărare (Rom 5,1). Cu acest înțeles creștin, „har și pace” a devenit salutul obișnuit al lui Pavel în toate epistolele lui (2Cor 1,3; 2Cor 1,2; Gal 1,3; Efes, 1,2; Filip 1,2; Col 1,2; 1Tes 1,1; 2Tes 1,2; Fil 3; cf. 1Tim 1,2; 2Tim 1,2, Tit 1,4). Petru și Ioan au folosit și ei formule de salut asemănătoare (1Pet 1,2; 2Pet 1,2; 2 Ioan 3; Apoc 1,4).

Dumnezeu, Tatăl nostru. Ca și Creator, Dumnezeu este Tatăl tuturor oamenilor (Fapte 17,28.29), dar mai ales al creștinilor, care au fost născuți din Dumnezeu (Ioan 1,12.13; 1 Ioan 5,1; cf. 1 Ioan 3,1.2), care au fost adoptați în familia Lui (Rom 8,15) și care devin asemenea Lui (Mat 5,43-48).

Salutarea lui Pavel de fapt este o rugăciune ca Dumnezeu să acorde har și pace credincioșilor din Roma. Astfel, în toate epistolele lui, salutările sunt mai mult decât o amabilitate trecătoare. Ele au fost transformate de iubirea creștină într-o rugăciune pentru binecuvântări cerești.

Domnul Isus Hristos. Isus și Tatăl sunt așezați laolaltă, ambii fiind socotiți izvorul harului și al păcii. Aceasta este dovada recunoașterii de către Pavel a dumnezeirii lui Isus (vezi Filip 3,6). În Noul Testament adesea se face referire la Isus ca Acela care a adus omului pace (Ioan 14,27; 16,33; Fapte 10,36; Rom 5,1; Efes 2,17).

Romani 1:8

8. Mulțumesc. Pavel începe multe din scrisorile Sale mulțumind lui Dumnezeu cu privire la cititorii săi (vezi 1Cor 1,4; Filip 1,3; Col 1,3; 1Tes 1,2; 2Tes 1,3; 2Tim 1,4). Pavel recunoștea și era recunoscător pentru progresul deja făcut de unii pe calea creștină, chiar și dacă s-ar fi putut să aibă nevoie de mustrare (vezi 1Cor 1,4.5.11). În felul acesta, el încuraja pe credincioși și câștiga atenția lor înțelegătoare asupra învățăturii care urma să fie dată.

Dumnezeul meu. Expresia aceasta scoate în evidență natura personală a legăturii lui Pavel cu Dumnezeu ca apostol și creștin (cf. 1Cor 1,4; Filip 1,3; 4,19; Fil 4).

Prin Isus Hristos. În mulțumire, ca și în rugăciune, ne putem apropia de Dumnezeu prin Hristos (vezi Efes 5,20; evr 13,15).

Credința voastră. Adică loialitatea și devoțiunea voastră față de Hristos, creștinismul vostru. Un raport la fel de bun este menționat în cap. 16,19: „ascultarea voastră este cunoscută de toți”.

Toată lumea. Aceasta poate fi echivalentul cu „pretutindeni” (vezi Ioan 12,19; cf. Fapte 17,6; Col 1,6)

sau poate fi înțeleasă ca reprezentând Imperiul roman. Întrucât Roma era capitala și călătorii treceau fără încetare prin ea în drumurile lor către diferite părți ale lumii, e ușor de observat cum vești despre religia nouă a creștinilor romani puteau să se răspândească în „toată lumea”. Îndeosebi veștile acestea urmau să fie duse și primite cu interes de membrii altor biserici creștine din tot imperiul. S-ar putea ca Pavel să fi gândit la acestea în mod deosebit ca modalitățile de proclamare a credinței și a ascultării de care dădeau dovadă frații lor în credință din Roma.

Romani 1:9

9. Dumnezeu... îmi e martor. [„Dumnezeu e martorul meu”, KJV]. Numai Dumnezeu putea cunoaște adevărul acestei afirmații, și apostolul apelează la El ca martor (cf. 2Cor 1,23; 11,31; Gal 1,20; Filip 1,8; 1Tes 2,5.10). Pavel scrie scrisoarea sa din Corint, unde sinceritatea lui fusese de curând pusă în mod serios la îndoială, mai ales din cauza amânării vizitei făgăduite (2Cor 1,15-24). Acum e pe punctul de a pleca la Ierusalim, după cât s-ar părea întorcând spatele bisericii din Roma. E posibil ca sinceritatea lui să fie din nou pusă la îndoială. S-ar putea chiar bănuși că lui îi este rușine să predice Evanghelia la Roma. Deocamdată, Pavel nu e în situația de a proba contrariul. El nu poate decât să-și afirme iubirea, multele lui rugăciuni, via lui dorința de a-i vedea și să cheme pe atotștiutorul Dumnezeu ca martor că spune adevărul (Rom 1,9-16).

În duhul meu. [„cu duhul meu”, KJV]. Slujirea lui Pavel nu este numai o funcție ceremonială, ci una spirituală, o consacrare personală în slujba lui Dumnezeu răspândirea Evangheliei lui Hristos.

Pomenesc. [„fac amintire”, KJV]. Pavel nu văzuse niciodată comunitatea din Roma, dar nu a încetat să o amintească în rugăciunile sale.

Neîncetat. [„fără încetare”, KJV]. Pavel dovedea aceeași grijă pentru alte biserici (vezi Efes 1,15.16, Filip 1,3.4; Col 1,3.4; 1Tes 1,2.3; 2,13). Înaintarea Evangheliei pretutindeni era interesul care-l consuma.

Romani 1:10

10. Totdeauna. [în KJV, vers. 9]. Mulți preferă să pună o virgulă după „vă”, legând astfel pe „totdeauna în rugăciunile mele” cu vers. 10, „totdeauna în rugăciune mele fac cerere... să vin la voi”.

În sfârșit. Sau „în cele din urmă”. Pavel dorise de mult să viziteze Roma (vezi vers. 13).

Voia lui Dumnezeu. Dumnezeu cunoaște sfârșitul de la început. De aceea e înțelept ca totdeauna să ne supunem vocii și îndrumării Lui. Aceasta a fost totdeauna practica lui Pavel în lucrarea sa (vezi Fapte 16,7.9.10) și suntem îndrumați să facem și noi același lucru (Iacov 4,15). Prin voia lui Dumnezeu cererea lui Pavel de a vizita a fost ascultată mai târziu, dar nu în felul în care se aștepta apostolul. El a sosit acolo ca un întemnițat, în lanțuri (Fapte 28,14-16.20).

Fericirea să vin la voi. [„să am o călătorie prosperă”, KJV; „să am parte”, Nitz.]. Mai bine „să propășesc”. Înțelesul literal al cuvântului grec este „să am o călătorie bună”, dar în Noul Testament cuvântul era de obicei folosit pentru a arăta prosperarea în general (vezi 1Cor 16,2; 3 Ioan 2).

Romani 1:11

11. Dar. Gr. charisma, „un dar din favoare sau din har”, de la cuvântul charis, „har”. Darul acesta spiritual pe care Pavel dorea să-l împartă personal cu credincioșii din Roma era evident binecuvântarea încurajării și creșterea în credința creștină, așa cum este explicat mai departe în vers. 12.

Întărirea voastră. [„să fiți întăriți”, KJV]. Pavel nu spune „ca să vă pot întări”. El știe că e numai un instrument prin care Dumnezeu Însuși va întări viața spirituală a creștinilor romani (vezi Rom 16,25; 2Tes 2,17).

Romani 1:12

12. Sau. [„încredere”, KJV]. Cu toată umilința și amabilitatea creștină, Pavel se grăbește să corecteze orice impresie pe care ar fi putut să o facă prin cele spuse în vers. 11, adică pentru el numai să dea și pentru ei numai să primească. Nu e intenția lui să aibă „stăpânire” peste credința lor (2Cor 1,24). El recunoaște că cititorii săi sunt creștini, și el însuși se așteaptă să aibă un folos prin împărțirea credinței pe care o aveau „împreună” [„credința comună”].

Să ne îmbărbătăm. [„să fiu mângâiat”, KJV; „să fiu împreună îndemnat”, Nitz.]. Sau „încurajat”. Vers 12 pare să fie mai mult decât o simplă expresie a tactului și a amabilității. Apostolul experimentat se unește cu credincioșii din Roma deoarece are nevoie să fie nu mai puțin încurajat prin credința lor, cum ei au nevoie să fie încurajați prin credința lui. Desăvârșirea creștină nu e de găsit în izolare sau separare de ceilalți. Ea e dezvoltată atunci când credința creștinilor este încurajată și stimulată de aceea a celorlalți credincioși.

Romani 1:13

13. Să nu știți. [„să nu fiți necunoscători”, KJV]. O expresie favorită a lui Pavel când dorește să atragă atenția asupra vreunui punct important (vezi Rom 11,25; 1Cor 10,1; 12,1; 2Cor 1,8; 1Tes 4,13).

Să culeg vreun rod. [„să am oarecare rod”, KJV]. Pavel spera să culegă ceva roade dintre ei, oameni aduși la cunoașterea lui Hristos sau la vreun spor de credință și fapte bune. Isus îndrumase pe ucenicii Săi să meargă și să aducă roade în propria lor viață și în viața altora (Ioan 15,16; cf. Ioan 4,36). „Roadă” [„rod”] este o imagine des întâlnită în Noul Testament. Pavel o folosește ca să reprezinte atât rezultatele bune, cât și pe cele rele (Rom 6,21.22; 7,4.5; Gal 5,22; Filip 1,22; 4,17, Col 1,6).

Neamuri. Sau „națiuni” (vezi vers. 5). Cuvintele „printre voi ca printre celelalte neamuri” sugerează că biserica din Roma provenea, la origini, mai ales dintre neamuri.

Am fost împiedicat. Adică stânjenit, oprit. Pavel dă mai departe dovadă de dorință sinceră de a vizita biserica din Roma. Fusese nu numai dorința lui, dar adesea intenția lui precisă de a-i vedea (Fapte 19,21). Dar într-un fel sau altul fusese împiedicat să facă această călătorie (Rom 15,22; cf. 1Tes 2,18; Fapte 16,6.7).

Romani 1:14

14. Dator. Pavel simțea că un „trebuie” fusese pus asupra lui de a predica Evanghelia (1Cor 9,16). Obligația aceasta resimțită de a face cunoscut Evanghelia pe cât posibil tuturor națiunilor pământului se poate să se fi datorat în parte însărcinării lui speciale pentru neamuri (Fapte 9,15; Rom 11,13). Dar o obligație asemănătoare apasă pe umerii tuturor creștinilor de pretutindeni, care au primit binecuvântările cunoașterii mântuirii (vezi MB 135).

Grecilor. Pavel adoptă împărțirea convențională greacă a întregii omeniri, în greci și ne-greci. Grecii îi considerau barbari pe toți oamenii care nu vorbeau greaca. Termenul nu este în mod necesar unul de blam. Deosebirea este, în primul rând, una de limbă și de neam, (vezi 1Cor 14,11). La Roma, marea metropolă, erau reprezentanți ai tuturor națiunilor și ai tuturor nivelurilor de cultură și învățătură. Pavel declară ca fiind datoră lui de a predica Evanghelia întregii lumi, indiferent de neam și de cultură.

Învățați. [„înțelepți”, KJV]. Evanghelia are o solie pentru toți. Filosofii erau înclinați să ia în răs mulțimea ignorantă. Cărturarii iudei îi considerau blestemați pe cei care nu cunoșteau legea (Ioan 7,49). Dar Evanghelia este pentru toți oamenii. De fapt, ea pare să fi fost primită cu plăcerea cea mai mare, în primul rând, de poporul de rând (1Cor 1,26-29). Dar nici „înțelepții” [„învățații”] nu trebuia să fie trecuți cu vederea. Grecii se mândreau cu înțelepciunea lor și umblau asiduu după ea (1Cor 1,22). Cu toate acestea, Evanghelia era și pentru ei. Pavel însuși era foarte învățat. Oamenii pot să difere în privința limbii, a culturii și a inteligenței, dar Evanghelia este una pentru toți. Legătura în care oamenii stau față de Hristos este mai profundă decât deosebirile naționale sau personale.

Romani 1:15

15. În ce mă privește pe mine. Idiomul grec este dificil. Mulți comentatori înțeleg prima parte a acestui verset ca însemnând „atât cât mă privește pe mine și pe cât am eu prilej, sunt gata să vă predic Evanghelia și vouă”. RSV traduce prima parte a propoziției simplu: „sunt plin de râvnă”. Alții sugerează: „e dorința mea”.

Din Roma. Pavel predicase deja în marile orașe Efes, Atena și Corint. Acum dorea să proclame Evanghelia în capitala imperiului.

Romani 1:16

16. Nu mi-e rușine. Iudeii îl considerau pe Pavel un apostat. El fusese disprețuit și persecutat printre neamuri. Fusese izgonit din cetate în cetate și socotit „gunoiul lumii”, „lepădătura tuturor” (1Cor 4,13). El își dădea bine seama că predicarea crucii era o „nebie” pentru greci și o „piatră de poticnire” pentru iudei (1Cor 1,23). Dar deoarece Pavel era deplin convins de adevărul Evangheliei și fiindcă avea el însuși o experiență deplină în ce privește binecuvântarea și puterea ei, nu numai că nu se rușina de nici o parte a ei, ci chiar se lăuda cu ceea ce era atât de jignitor pentru mulți, crucea lui Hristos (Gal 6,14).

Lui Hristos. Dovezi textuale atestă (cf. pag. 10) omiterea acestor cuvinte. Totuși, omiterea nu schimbă sensul pasajului.

Puterea lui Hristos. Evanghelia este felul în care Dumnezeu exercită puterea Sa pentru mântuirea oamenilor. Oriunde Evanghelia găsește inimi credincioase, ea este o putere dumnezeiască prin care sunt înlăturate toate obstacolele din calea mântuirii omului. Pavel afirmă un lucru despre care știe că e adevărat din propria sa experiență. El simțise „puterea lui Dumnezeu” în propria sa viață și fusese martor la efectul ei asupra altora (1Cor 1,18,24; 2,1-5).

Care crede. Evanghelia este pentru toți oamenii (1Tim 2,4), dar e „puterea lui Dumnezeu spre mântuire” numai pentru cei care o primesc cu bucurie. Aceasta primire voioasă este credința însăși (vezi Ioan 3,16.17).

Întâi a iudeilor. Pavel pune totdeauna pe iudei pe primul loc, în privința privilegiilor și a răspunderii (cap. 2,9.10). Lor le fuseseră încredințate cuvintele lui Dumnezeu (cap. 3,1.2). Ei avuseseră legea și serviciile tipice ale Templului. Mesia venise prin ei (cap. 9,5). Era numai natural ca Evanghelia să le fie predicată lor mai întâi. De fapt, aceasta era ordinea în care Evanghelia a fost predicată lumii (Fapte 13,46; cf. Mat 10,5.6; 21,43; Luca 24,47; Fapte 18,6). Pavel de obicei își începea lucrarea în sinagogi (Fapte 17,1.2; 18,4.6; 19,8). Una dintre cele dintâi lucrări ale sale după întemnițarea la Roma a fost să prezinte Evanghelia conducătorilor iudei (Fapte 28,17.23).

A grecului. Gr. Hellen, aici echivalent cu „neamuri”, ca în Romani 2,9.10; 3,9; vezi Ioan 7,35. „Iudeu și grec” era denumirea iudaică a întregii omeniri după religie (vezi Fapte 14,1; 1Cor 10,32). „Grec și barbar” era delimitarea pe care o făceau grecii după naționalitate și cultură (vezi Rom 1,14).

Romani 1:17

17. În ea. Adică în Evangheliie.

Descoperită. Sau „se descoperă”. Timpul prezent arată acțiune continuă. Neprihănirea lui Dumnezeu a fost în mod special descoperită în moartea lui Hristos (cap. 3,21-26), dar descoperirea e repetată în proclamarea continuă a Evangheliei și în experiența spirituală a fiecărei persoane care aude Evanghelia și crede în ea (Gal 1,16). Omul n-ar fi putut să conceapă această neprihănire divină sau să ajungă la ea prin propria sa rațiune și filozofie. Neprihănirea lui Dumnezeu este o descoperire de la El.

Prin credință și care duce la credință. [„din credință la credință”, KJV]. Comparați cu „din slavă în slavă” (2Cor 3,18) și „din putere în putere” (Psa 84,7). Neprihănirea lui Dumnezeu e primită prin credință și când e primită are ca rezultat o credință care crește mereu. Când credința este exercitată, suntem în stare să primim din ce în ce mai mult din neprihănirea lui Dumnezeu, până când credința devine o atitudine permanentă față de El.

După cum este scris. Aici, ca și în vers. 2 și în multe alte pasaje din epistolă, Pavel caută să dovedească faptul că solia evanghelică este în acord cu învățăturile Vechiului Testament.

Cel neprihănit va trăi prin credință. [„neprihănitul va trăi prin credință”, KJV; „neprihănitul prin credință va fi viu”, Nitz.]. Sau „cel care prin credință este neprihănit va trăi”. Expresia „prin credință” poate fi legată cu „neprihănitul” sau cu „va trăi”. Citatul e din Habacuc 2,4: În timpul invaziei, caldeene, Habacuc a fost mângâiat prin asigurarea că cel neprihănit e păstrat în siguranță prin credința și încrederea lui în Dumnezeu (vezi Habacuc 2,4). Un sens asemănător poate fi văzut în folosirea de către Pavel a citatului acestuia în Romani 1,17. Omul neprihănit nu va trăi prin ajutorul dat de propriile sale fapte și merite, ci prin încrederea și credința în Dumnezeu.

Alții preferă să lege expresia „prin credință” cu „cel neprihănit” ca exprimând mai exact tema epistolei, neprihănirea prin credință. Pavel încearcă să arate că numai prin credință un om poate să fie neprihănit înaintea lui Dumnezeu. Numai persoana care, prin credință, e neprihănită, va trăi. Luat în ambele feluri, înțelesul este în mod esențial același. În ambele cazuri, accentul se pune pe credință.

Romani 1:18

18. [„Căci”, KJV; Nitz.]. Aici începe discuția principală a epistolei. Pavel caută în primul rând să arate că toți oamenii, neamuri și iudei deopotrivă, au nevoie de neprihănirea care se descoperă în Evanghelie. Deoarece toți oamenii sunt păcătoși și, deci, expuși mâniei lui Dumnezeu, fie neamuri (cap. 1,13-32), fie iudei (cap. 2,1 la 3,20).

Mânia lui Dumnezeu. Adică neplăcerea divină față de păcat, având ca rezultat final pierderea vieții (vezi Rom 6,23; Ioan 3,36). Mânia nemărginitului Dumnezeu nu trebuie să fie comparată cu pasiunea omenească. Dumnezeu este iubire (1 Ioan 4,8) și, deși urăște păcatul, iubește pe păcătos SC 54). Totuși, Dumnezeu nu-Și impune iubirea aceluia care nu sunt dispuși să primească îndurarea Lui (vezi DA 22, 466, 759). În felul acesta, mânia lui Dumnezeu împotriva păcatului este exercitată prin retragerea prezenței Sale și a puterii Sale dătătoare de viață de la cei care au ales să rămână în păcat și în felul acesta să aibă parte de consecințele lui inevitabile (vezi Gen 6,3; cf. DA 107, 763, 764; SC 17, 18).

Lucrul acesta este ilustrat de experiența teribilă a iudeilor după ce L-au lepădat pe Hristos. Întrucât se împietriseră în nepocăința lor încăpățânată și refuzaseră ultimele oferte ale îndurării, „Dumnezeu Și-a retras atât protecția Sa de la ei cât și puterea care-i împiedica pe Satana și îngerii lui, iar nașterea a fost lăsată sub stăpânirea conducătorului pe care și-l aleseseră” (GC 28).

Când mânia lui Dumnezeu împotriva păcatului a căzut asupra lui Hristos ca înlocuitor al nostru, ceea ce I-a produs un chin atât de mare a fost despărțirea de Tatăl Său. „El nu trebuia să exercite puterea Sa divină ca să scape de acest chin de moarte. Ca om, El trebuia să sufere consecința păcatului omului. Ca om, El trebuia să îndure mânia lui Dumnezeu împotriva fărădelegii” (DA 686). În cele din urmă, pe cruce, „mânia lui Dumnezeu împotriva păcatului, teribila manifestare a neplăcerii Sale din cauza nelegiuirii au umplut sufletul Fiului Său de consternare... Retragera feței divine de la Mântuitorul în ceasul acela de chin suprem i-a copleșit inima cu o întristare care nu va putea fi înțeleasă niciodată pe deplin de om” DA 753).

Astfel, așa cum Pavel explică în Romani 1,24.26.28, Dumnezeu descoperă mânia Sa lăsându-i pe oamenii nepocăiți pradă rezultatelor inevitabile ale răzvrătirii lor. Această împotrivire stăruitoare în fața iubirii și îndurării lui Dumnezeu culminează cu descoperirea finală a mâniei Sale, în ziua când Spiritul Său este, în cele din urmă, retras. Pentru că nu se află la adăpostul harului divin, nelegiuiții n-au nici o protecție în fața celui rău. Când îngerii lui Dumnezeu vor înceta să mai țină în frâu vânturile turbate ale pasiunii omenești, toate elementele de luptă vor fi eliberate” (GC 614). Atunci focul va coborî de la Dumnezeu din cer, și păcatul împreună cu păcătoșii va fi nimicim pentru totdeauna (Apoc 20,9; cf. Mal 4,1; 2Pet 3,10).

Dar chiar și această descoperire finală a mâniei lui Dumnezeu prin nimicirea nelegiuiților nu e un act al puterii arbitrare. „Dumnezeu este izvorul vieții, și când cineva alege să slujească păcatului, el se desparte de Dumnezeu și în felul acesta renunță la viață” (DA 764). Dumnezeu dă oamenilor viață pentru un timp, așa că ei își dezvoltă caracterul. Când lucrul acesta s-a realizat ei primesc rezultatele propriei lor alegeri. „Printr-o viață de răzvrătire, Satana și toți cei ce se unesc cu el se lipsesc singuri de armonia cu Dumnezeu, așa încât chiar prezența Lui este pentru ei un foc mistuitor” (Ibid., cf. GC 543).

Se descoperă. [„e descoperită”, KJV]. Vezi vers. 17. Deplina manifestare a mâniei lui Dumnezeu se va vedea la sfârșitul lumii (Rom 2,5; 1Tes 1,10, 2Tes 1,7-9; Apoc 6,16.17). Dar neplăcerea lui Dumnezeu față de păcat se descoperă și în starea omenirii. Viciile înjositoare și nelegiuirea voită la care s-a dat păcătosul (Rom 1,24-32) dovedesc condamnarea și pedepsirea din partea lui Dumnezeu a păcatului. Predica lui Pavel cu privire la neprihănirea lui Dumnezeu care se dă pe față în Evanghelie (vers. 17) servește de asemenea la descoperirea mai clară ca oricând, a mâniei lui Dumnezeu.

Din cer. Descoperirea mâniei divine vine ca o solie de avertizare de la tronul lui Dumnezeu.

Oricărei necinstiri a lui Dumnezeu. Gr. asebeia, „lipsă de cinstire a lui Dumnezeu”, „lipsa religiei” (vezi vers. 21).

Nelegiuiri. Gr. adikia, „lipsă de purtare neprihănită”, „ticăloșie” (vezi vers. 29).

Înăbușe. [„împiedică”, KJV]. Gr. katecho, „a posedă”, „a reține”, „a ține înapoi”, „a împiedica”, „a înăbuși”. Contextul arată aici că înțelesul „a ține înapoi” e de preferat. Comparați cu folosiri asemănătoare ale cuvântului în Luca 4,42; 2Tes 2,6.7 .

Adevărul. Acesta se referă mai ales la cunoștința de Dumnezeu (vezi Rom 1,19.25; vezi Ioan 8,32).

În nelegiuire. În și prin nelegiuirea lor, oamenii înăbușeau adevărul cu privire la Dumnezeu. În hotărârea lor de a practica nelegiuirea, oamenii nu erau dispuși să păstreze cunoștința unui Dumnezeu curat și sfânt despre care știau că era împotriva unor astfel de fapte și le pedepsea. Făcând așa, ei nu numai că înăbușeau adevărul în propriile lor inimi, dar și ascundeau adevărul pentru alții.

Romani 1:19

19. Ce se poate cunoaște. Sau „este cunoscut”.

În ei. Adică în inimile și conștiința lor (vezi cap. 2,15).

Le-a fost arătat de Dumnezeu. [„Dumnezeu le-a arătat”, KJV]. Dumnezeu Se descoperă omului în trei moduri: printr-o descoperire lăuntrică, rațiunii și conștiinței omului (Rom 2,15; cf. Ioan 1,9), printr-o descoperire exterioară, în lucrările creațiunii (Rom 1,20) și prin descoperiri speciale din Scripturi și în persoana și lucrarea lui Hristos, care confirmă și completează celelalte descoperiri. Pavel se referă aici la primele două. Dumnezeu i-a înzestrat pe oameni cu rațiune și conștiință. El i-a făcut în stare să vadă și să cerceteze lucrările Lui. El a întins înaintea lor dovada bunătății, înțelepciunii și puterii Sale. În felul acesta, Dumnezeu a făcut cu puțință ca atât neamurile, cât și iudeii să-L cunoască.

Romani 1:20

20. Însușirile nevăzute. [„cele nevăzute”, KJV]. Adică „puterea Lui veșnică și dumnezeirea Lui”, așa cum e menționat mai departe. În orbirea lor, oamenii au pus cele văzute în locul acestor atribute nevăzute ale lui Dumnezeu.

Dumnezeirea. Gr. theiotes, „natura divină”, „divinitatea”, „dumnezeirea”. Aceasta este singura apariție a lui theiotes în Noul Testament. Apostolul vorbește aici despre esența divină și despre manifestarea însușirilor divine, nu ale Sfintei Treimi ca atare. Comparați cuvântul theotes din Coloseni 2,9, care înseamnă „Dumnezeire”.

Se văd lămurit. [„văzute clar”, KJV]. Lucrurile nevăzute ale lui Dumnezeu pot fi văzute clar cu mintea, cu ajutorul lucrărilor create în natură. Deși sunt atinse de păcat, „lucrurile făcute” mărturisesc despre Cineva cu puteri nemărginite care a creat pământul acesta. De jur împrejurul nostru vedem dovezi suficiente despre bunătatea și iubirea Lui. În felul acesta este posibil ca și păgânii chiar să recunoască și să admită puterea Creatorului.

De la facerea lumii. [„de la creațiune”, KJV]. Adică totdeauna, fără încetare de la creațiune.

Nu se pot dezvinovăți. [„fără scuză”, KJV]. Descoperirea lui Dumnezeu prin conștiință și natură e suficientă pentru a lumina pe oameni cu privire la cerințele divine. În fața acestei descoperiri, ei sunt fără scuză față de neîmplinirea datoriei, adică pentru idolatria lor și pentru prin faptul că pun piedici în calea adevărului.

Romani 1:21

21. Măcar că au cunoscut pe Dumnezeu. [„când au cunoscut pe Dumnezeu”, KJV]. Sau „deși au cunoscut pe Dumnezeu”, și anume prin descoperirea conștiinței și a naturii (vezi vers. 20). În plus, oameni temători de Dumnezeu, precum Noe și fiii săi, au cunoscut pe Dumnezeu, și cunoștința aceasta au transmis-o mai departe copiilor lor. Dar din cauza neglijenței păcătoase, mintea celor mai mulți din descendenții lor s-a

întunecat curând, iar cunoștința de Dumnezeu în cea mai mare măsură s-a pierdut printre neamuri.

Nu L-au proslăvit. Lipsa dorinței de a-L cinsti pe Dumnezeu ca și Creator divin a fost sursa întunecării minții și a faptelor urâte ale neamurilor. A-L proslăvi pe Dumnezeu înseamnă a-L cinsti, a-L iubi și a-L asculta.

Nu i-au mulțumit. [„nici recunoscători n-au fost”, KJV]. Lipsa dorinței de a-I mulțumi lui Dumnezeu pentru iubirea și bunătatea Sa față de oameni este una dintre cauzele stricăciunii și idolatriei. Nerecunoștința înăsprește inima și face pe oameni să uite Ființa căreia nu sunt dispuși să-I arate recunoștință.

S-au dedat la gânduri. [„imaginații”, KJV]. Gr. dialogismoi, „raționamente”, „gândiri”, „speculații”. Pavel folosește termenul pentru a se referi la ideile și speculațiile zadarnice pe care neamurile ajunseseră să le susțină cu privire la Dumnezeu în opoziție cu adevărul pe care îl cunoscuseră cândva și care le era încă pus la dispoziție prin lucrările create de Dumnezeu (vers. 20).

Deșarte. [„au devenit zadarnici”, KJV; „amăgiți”, Nitz.]. Gr. mataioo, „a deveni nechibzuit” sau „a deveni zadarnic”. Născocind lucruri deșarte, neamurile au ajuns nechibzuite și amăgite. Minte omului care se închină la idoli muți de lemn sau la forme din piatră devin ca și lucrurile la care se închină (Psa 115,8). Comparați cu kenos, tradus de asemenea „zadarnic” (vezi 1Cor 15,10), dar însemnând „gol”, „sec”, „lipsit de conținut”.

Inima. Un termen cuprinzător folosit pentru toate facultățile de gândire ale omului (Rom 10,6), voință (1Cor 4,5) sau sentiment (Rom 9,2). Iudeii considerau inima sediul vieții lăuntrice a omului. Ea poate fi sălășul Duhului Sfânt (cap. 5,5) sau al dorințelor rele (Rom 1,24; cf. Marcu 7,2-23).

Fără pricepere. [„neînțelepte”, KJV]. Gr. asunetos, literal, „fără înțelegere” (vezi Mat 15,16), de unde „neînțeleaptă”, „neînțelegătoare”.

Întunecat. Oamenii s-au afundat atât de mult în ignoranță și păcat, încât mintea lor s-a întunecat și a ajuns fără putere de pricepere, iar ei n-ai mai priceput sau înțeles adevărul. Producerea unui astfel de întuneric a fost totdeauna scopul lui Satana în marea luptă. Dumnezeu a dat fiecărui om „individualitate, putere de a gândi și a acționa” (Ed 17). Salvarea depinde de dreapta exercitare și dezvoltare a puterii acesteia prin alegerea de a avea credință în Dumnezeu și a asculta de voia Lui. În consecință, timp de șase mii de ani a fost scopul premeditat al lui Satana de a slăbi și a distruge această putere dată de Dumnezeu pentru ca oamenii să devină iremediabil incapabili să recunoască, să primească și să trăiască adevărul.

De aceea, una dintre primele și cele mai necesare făgăduințe ale Evangheliei este că Dumnezeu va da omului o inimă nouă și o minte nouă sau un gând nou (Ezech 36,26; cf. Ioan 3,3). „Cuvintele: ‚vă voi da și o inimă nouă...’ înseamnă ‚vă voi da o minte nouă’ (CT 452). Solia lui Pavel în Epistola către romani e că această minunată transformare a inimii și a minții a fost făcută posibilă pentru oricine are credință în Hristos.

Romani 1:22

22. Că sunt înțelepți. Pavel nu se referă aici doar la pretențiile filozofiei grecești, deși nu aprecia prea mult o astfel de înțelepciune (1Cor 1,18-25). El descrie îngâmfarea celor a căror înțelepciune e legată de o abatere voită de la adevărul divin și din care trebuie să fi apărut de prima dată idolatria în multiplele și complicatele ei forme. Oamenii s-au abătut în presupusa lor înțelepciune de la cunoașterea de Dumnezeu, iar rezultatul inevitabil a fost păgânismul.

Au înnebunit. Culmea nebuniei lor a fost idolatria (vezi Ier 10,14.15), fiindcă ce nebunie putea fi mai mare decât închinarea în fața unui animal și nu în fața lui Dumnezeu?

Romani 1:23

23. Au schimbat. Mai degrabă „au pus în loc” sau „au pus în schimb”. În nebunia lor, oameni au schimbat închinarea la Dumnezeu cu aceea la chipuri. În loc să privească în sus, către o Ființă îmbrăcată în mărire și putere, ei s-au închinat la reptile și la animale. Ei au pus în locul unei persoane slăvite ceva degradant și umilitor (vezi Psa 106,20; Ier 2,11). Omul a fost rânduit ca domn al animalelor (Psa 8,6-8), iar

el se înjosește aducând închinare făpturilor pe care Dumnezeu le-a făcut ca să-i slujească (cf. Osea 8,6).

Nesupus putrezirii. [„incoruptibil”, KJV]. Adică nesupus morții și, în felul acesta, nesupus putrezirii cum sunt toate făpturile. Pavel pune în contrast „neputrezirea” lui Dumnezeu cu „putrezirea” omului. Numai Dumnezeu este neschimbător, indestructibil, nemuritor și un obiect vrednic de închinare (1Tim 1,7).

Asemnarea icoanei. Oamenii n-au fost mulțumiți să se închine lui Dumnezeu „în duh” (Ioan 4,23.24). Ei nu erau mulțumiți cu descoperirea personală a lui Dumnezeu în natură (Rom 1,20). Ei au ales să-L reprezinte prin chipuri care seamănă cu oameni, păsări, animale sau târătoare. Pavel pare să marcheze studiile degradării morale și intelectuale a păgânilor, sfârșind prin reprezentarea viului Dumnezeu al cerului prin reptile și alte viețuitoare necurate care se târăsc pe pământ.

Zei cu chip omenesc erau ceva obișnuit în religia greacă și în cea romană. Închinarea la tot felul de viețuitoare, precum tauri, crocodili, șerpi; era pretutindeni în Egipt. Imitând idolatria Egiptului, israeliții și-au făcut vițelul de aur (Exo 32,4). Mai târziu, Ieroboam a așezat doi viței de aur la Dan și la Betel și le-au adus jertfe (1Re 12,28-32).

Unii dintre păgâni mai culti se poate să fi privit chipurile numai ca reprezentări simbolice, dar mulți dintre oamenii de rând vedeau în idoli chiar pe zei. Biblia nu ia în considerație o astfel de deosebire, ci pur și simplu condamnă pe orice închinători la chipuri ca idolatri (Exo 20,4.5; Lev 26,1; Mica 5,13; Hab 2,18.19).

Romani 1:24

24. I-a lăsat pradă. [„i-a predat”, KJV]. Când păgânii s-au abătut voit de la Dumnezeu și L-au exclus din mintea și inima lor, Dumnezeu i-a lăsat să umble în propriile lor căi de autodistrugere (Psa 81,12; Fapte 7,42; 14,16). Aceasta este parte a prețului libertății noastre morale. Dacă oamenii stăruie în căile lor rele, Dumnezeu le îngăduie să facă lucrul acesta, retrăgându-și ajutorul plin de îndurare și înfrânare, apoi ei sunt lăsați să culeagă rezultatele răzvrătirii lor printr-o robie tot mai grea sub puterea păcatului (vezi Rom 1,26.28, cf. GC 431).

Necurăției. Adică întinării morale, așa cum e specificat în vers. 26.27. Imoralitatea fățișă însoțește de obicei idolatria și în antichitate era consacrată ca parte a religiei.

Să urmeze poftele. [„prin poftele”, KJV]. Sau „în poftele”. Aceasta se referă la starea morală în care oamenii ajunseseră deja când Dumnezeu i-a lăsat în voia înclinațiilor și dorințelor lor stricate.

Își necinstesc singuri trupurile. Trupurile noastre sunt templul Duhului Sfânt, dar demnitatea aceasta este pierdută prin imoralitate (1Cor 6,15-19; 1Tes 4,3.4). Păgânismul își lasă amprenta pe trupurile, dar și în sufletul bărbaților și femeilor.

Romani 1:25

25. Au schimbat adevărul. Au schimbat adevărul cu privire la Dumnezeu cu o contrafacere.

În minciună. [„o minciună”, KJV]. Comparați cu Ieremia 10,14. Idolii sunt minciuni întrupate. Omul trebuie să-i facă și totuși se presupune că-L reprezintă pe Cel care l-a făcut pe om (Isa 40,18-29). Ei au ochi, dar nu pot vedea. Au gură, dar nu pot vorbi (Psa 115,5-7; 135,15-17).

Au slujit și s-au închinat. [„s-au închinat și au slujit”, KJV]. Primul termen se poate referi la cult, în general, al doilea la cult prin diferite ritualuri și jertfe.

Făpturii. Adică oricărei ființe create sau oricărui lucru creat.

În locul. [„mai mult decât”, KJV]. Mai degrabă „decât”. Ei au respins pe Creator pentru ca să se închine lucrului creat.

Binecuvântat. Gr. eulogetos, un cuvânt diferit de cel folosit în Fericiri (vezi Mat 5,3), o expresie de laudă și slavă adesea, ca aici, aduse lui Dumnezeu (vezi Psa 89,52, LXX; Rom 9,5; 2Cor 1,3; 11,31). Atribuirea e deosebit de potrivită aici pentru a arăta propria loialitatea a lui Pavel față de Dumnezeu în

contrast cu apostazia păgânilor, pe care o descrie apostolul.

Romani 1:26

26. I-a lăsat. Vezi vers. 24.

Patimi scârboase. [„simțăminte stricate”, KJV; „patimi de necinste”, Nitz.]. Literal, „patimi de necinste”. Istoria confirmă relatarea despre viciile nefirești ale societății păgâne. De fapt, în contrast cu libertatea scriitorilor păgâni ai timpului său, Pavel descrie imoralitatea păgânilor cu o considerabilă rezervă. El consideră chiar o rușine să vorbească despre astfel de lucruri (Efes. 5,12).

Romani 1:27

27. Parte bărbătească cu parte bărbătească. Pavel se referă aici la practicile depravate ale sodomiei și homosexualității.

Cuvenită. Răsplătirea pentru idolatria lor era degradarea fizică, mintală și spirituală. Aceasta era pedeapsa pentru ceea ce făcuseră.

Romani 1:28

28. N-au căutat. [„nu le-a plăcut”, KJV]. Literal, „nu au aprobat”. Aceasta lasă să se înțeleagă că lepădarea din partea lor a lui Dumnezeu nu era inconștientă. Ei refuzau să-L recunoască. În loc să-și sporească cunoștința de Dumnezeu (vers. 21), înăbușeau adevărul (vers. 18) și astfel deveneau „neamurile care nu cunosc pe Dumnezeu” (1Tes 4,5).

Cunoștința. Gr. epignosis, „cunoaștere deplină”.

I-a lăsat în voia. Vezi vers. 24.

Blestemate. Gr. adokimos, „dezaprobat”. Un cuvânt înrudit, dogimazo „a aproba”, e tradus „căutat” [„plăcut”] către începutul versetului. Întrucât oamenii nu au „aprobat” să aibă cunoștință de Dumnezeu, El i-a lăsat în voia unei minți „dezaprobat” [„blestemat”.]. Drept urmare a hotărârii lor de a-L uita, Dumnezeu i-a lăsat pradă minții rele, pe care El nu o putea aproba.

Neîngăduite. Adică necuvenite, indecente.

Romani 1:29

29. Nelegiuire. [„neneprihănire”, KJV]. Un termen general deja folosit pentru a descrie starea împotriva căreia se manifestă mânia lui Dumnezeu (vers. 18). Comparați cu lista păcatelor din Galateni 5,19-21; 1 Timotei 1,9.10; 2 Timotei 3,2-4.

Curvie. [„adulter”, KJV]. Se pot cita dovezi textuale importante (cf. pag. 10) pentru omiterea acestui cuvânt.

Viclenie. Gr. poneria, un termen general pentru ticăloșie, josnicie, răutate, viclenie, meschinărie.

Lăcomie. Gr. pleonexia, „dorința de a avea mai mult”. Pavel descrie în altă parte păcatul acesta ca idolatrie (Col 3,5).

Răutate. [„înraire”, Nitz.]. Gr. kakia, în sens cumva similar cu poneria (vezi mai sus la „viclenie”). Unii sugerează că poneria reprezintă nelegiuirea activă în contrast cu kakia, care subliniază starea lăuntrică a nelegiuirii.

Pizmă. [„invidie”, KJV]. Gr. phthonos. Pizma se află enumerată între roadele firii pământești (Gal 5,19-21).

Ceartă. Gr. eris, ceartă. Pavel nu se referă la dezbateri în înțelesul modern al cuvântului. Cuvântul grec scoate în evidență, în primul rând, elementele de ceartă, de neînțelegere și mânie (vezi și Rom 13,131; 1Cor 1,11; 3,3; 2Cor 12,20; Gal 5,20; Filip 1,15; 1Tim 6,4; Tit 3,9, unde același cuvânt este altfel tradus în

KJV ca „ceartă”, „sfadă”, „dezbateră” sau „neînțelegere”).

Înșelăciune. Gr. dolos, „viclenie”, „înșelăciune”, tradus „vicleșug” în Matei 24,4; Fapte 13,10; Ioan 1,47; „viclenie” în 1 Tesaloniceni 2,3 etc.

Porniri răutăcioase. [„răutate”, KJV; „viclenie”, Nitz.]. Gr. kakoetheia, „răutate”, „pică”, „rea-voință”, „subtilitate”.

Șoptiri. Gr. psithuristai, „purtători de minciuni”, „bârfitori”.

Romani 1:30

30. Bârfitori. Adică calomniatori.

Urători de Dumnezeu. Gr. theostugeis, care poate fi redat și „odioși pentru Dumnezeu”. În greaca clasică, acest cuvânt apare de obicei la timpul pasiv, „urâți de Dumnezeu”. Totuși, mulți comentatori consideră timpul activ, „urând pe Dumnezeu”, mai potrivit în lista păcatelor.

Obraznici. [„disprețuitori”, KJV, „semeți”, Nitz.]. Adică insolenți. Pavel folosește termenul pentru a descrie propria sa purtare înainte de convertire (1Tim 1,13, tradus „batjocoritor”).

Trufași. [„mândri”, KJV]. Gr. huperephanoi, „arătându-se mai presus de alții”, „aroganți”, „făloși”.

Lăudăroși. Gr. alazones, „snobi”.

Născocitori de rele. Adică născocitori de noi forme de viciu și dedare la satisfacere de sine, pentru care Nero era un exemplu (vezi pag. 81-84; DA 37).

Neascultători de părinți. Că păcatul acesta trebuie să fie cuprins în listă îl arată lumina în care Pavel privea neascultarea de părinți (cf. Mal 4,5; Luca 1,17).

Romani 1:31

31. Fără pricepere. Gr. asunetoi, forma singulară a ceea ce e tradus „fără pricepere [neînțeleaptă]” în vers. 21.

Călcători de cuvânt.. [„călcători de legământ”, KJV]. Adică falși față de cuvântul dat.

Fără dragoste firească. Pruncuciderea și divorțul erau obișnuite pe vremea lui Pavel. Când prin răzvrătire constantă împotriva lui Dumnezeu oamenii întristează și alungă Duhul Sfânt (Efes 4,30), viața lor dă pe față lipsa de iubire și de afecțiune naturală. Dumnezeu nu impune oamenilor Duhul Său dătător de iubire. Când ei stăruie în opoziția lor față de voia lui Dumnezeu, El îi lasă în voia propriilor lor înclinații nenaturale și egoiste (Rom 1,24.26.28).

Neînduplecați. [„implacabili”, KJV]. Pot fi citate dovezi textuale importante (cf. pag. 10) pentru omiterea acestui cuvânt. Același cuvânt grec apare totuși în lista păcatelor din 2 Timotei 3,3 și e tradus „neînduplecați”.

Fără milă. Adică fără milă și compătimire. Satisfacția morbidă pe care spectatorii o aveau urmărind uciderea gladiatorilor și martirilor în Roma arată cât de puțină milă și compătimire erau în inima oamenilor din vremea aceea. Isus învăța că a fi lipsit de milă este dovada unui caracter corupt, care nu e pregătit pentru cer (Mat 25,41-43).

Romani 1:32

32. Știu. [„cunoscând”, KJV]. Cuvântul lasă să se înțeleagă „cunoaștere deplină” (cf. celor de la vers. 28).

Hotărârea. [„judecata”, KJV]. Gr. dikaioma, „ordonanță”, „decret”. Pavel se referă la hotărârea dreaptă a lui Dumnezeu care face cunoscut ce e bine și ce e rău și leagă moartea cu păcatul și viața cu

neprihănirea. Hotărârea aceasta e descoperită nu numai în Vechiul Testament, dar și în conștiința fiecărui om (cap. 2,14-16). Pavel a arătat clar în acest prim capitol că păcatele păgânilor erau comise în contextul unei cunoașteri considerabile de Dumnezeu (vers. 19-21.25.28).

Fac. [„comit”, KJV]. Mai bine „practică”. Versiunea greacă implică acțiune repetată și continuată.

Vrednici de moarte. Aceasta nu se referă la justiția civilă, ci mai degrabă la consecințele fatale ale păcatului (cap. 6,23).

Găsesc de buni. [„au plăcere”, KJV]. Sau „aprobă din inimă”, „aplaudă”. Cuvântul descrie mai mult decât o consimțire pasivă la rău; el sugerează un consimțământul activ și o aprobare activă (vezi Fapte 8,1; 22,20). Punctul culminant al listei de păcate este nelegiuirea depravată de a stoarce satisfacție din purtarea rea a altora. Atât de degenerat ajunge omul când refuză să-L cunoască și să-L onoreze pe adevărul Dumnezeu.

Tabloul întunecat pe care îl prezintă Pavel cu privire la stricăciunea păgână poate fi verificat în scrierile vechi ale secolului I. Una dintre descrierile cele mai des citate despre nelegiuirea care predomina pe vremea lui Pavel este aceea a lui Seneca, un contemporan al lui Pavel, care în lucrarea lui De Ira II. 9. 1 declară: „Orice loc e plin de crimă și de viciu; mult prea multe crime se săvârșesc pentru a putea fi vindecate de vreo opreliște posibilă. Oamenii se luptă într-o mare rivalitate a nelegiuirii. În fiecare zi, dorința de a face răul e mai mare și teama de el e mai mică. Orice respect față de ceea ce este bine și neprihănit este alungat, desfrâul se năpustește încotro vrea și crimele acum nu mai sunt pe ascuns, Ele pășesc cu aroganță în fața ochilor noștri și nelegiuirea a ajuns la o stare atât de publică, a câștigat atâta putere asupra inimii tuturor, încât inocența nu este numai rară, ea este inexistentă” (ed. Loeb, Eseuri morale, vol. I, pag. 183). Vezi și Înțelepciunea lui Solomon, 14,22.30. Compară cu DA 36, 37.

De 4 000 mi de ani se continuă susținerea că omul se poate mântui singur, prin propriile sale fapte. „Principiul că omul poate să se mântuiască prin propriile sale fapte stă la temelia oricărei religii păgâne” (DA 35). Acum devenise complet clar că se cerea un alt plan de mântuire: „Satana tresălta de bucurie că izbutise să strice chipul lui Dumnezeu în om. Atunci Isus a venit să refacă în el chipul Făcătorului său” (DA 37,28; vezi Gal 4,4.5). Vestea cea bună că starea omului nu este fără nădejde, și că neprihănirea e la îndemâna tuturor celor care au credință în Hristos era solia de speranță a lui Pavel către lumea păgână. Aceasta este „Evanghelia lui Hristos”, tema acestei epistole către credincioșii din Roma.

Comentarii Ellen G. White

4 DA 600

14 AA 246, 380; CS 212; DA 440; Ed 65, 139, 263; Ev 218; MB 135; 4T 52; 5T 731

16 CT 255; FE 200; GW 16; MH 215; ML 61, 224; 7T 12

16.17 AA 380

17 GC 125; SR 341

18–32 CG 440

20 COL 18, 22, 107; CT 187; DA 281; Ed 134; MH 410; MM 103; PP 116; 8T 255

21 AA 14; COL 18; FE 331; PP 82; 5T 738

21.22 CT 424

22 COL 199; 2T 42

25 COL 18; FE 329; GC x; PK 281; PP 91; 4T 595

Romani 2:1

1. Așadar. Sau „din cauza aceasta”. Referirea poate fi sau la judecata declarată în cap. 1,32, „cei ce fac asemenea lucruri sunt vrednici de moarte” sau la ideea fundamentală a întregii secțiuni, vers. 18-32. Pavel își continuă argumentația că există o nevoie universală de puterea mântuitoare cuprinsă în descoperirea neprihăririi lui Dumnezeu prin credință (vers. 16.17). El a trasat deja drumul descendent al omului de la prima lepădare voită a cunoașterii lui Dumnezeu prin toate stadiile idolatriei și viciului. În cele din urmă, în vers. 32, el a descris acel ultim stadiu al degradării omenești în care oamenii nu numai că pierd ei înșiși orice virtute, dar a spus că în starea aceasta aprobă viciul altora. Ei poartă responsabilitatea vinovăției și a mizeriei lor, deoarece cunosc dreapta hotărâre a lui Dumnezeu care e rostită împotriva acelor care fac lucruri de felul acesta.

Pavel începe acum să explice că iudeii nu sunt mai puțin vinovați decât neamurile și că și ei au nevoie de prevederile aceluiași plan de mântuire. El arată că iudeii s-au bucurat de mai multă lumină decât păgânii și cu toate acestea au făcut aceleași lucruri. Mare parte din ceea ce s-a spus cu privire la neamuri în cap. 1,18-32 se aplică și iudeilor, deoarece și ei au păcătuit împotriva cunoștinței și a conștiinței.

Oricine ai fi. Pavel începe tratarea eșecului iudeilor de a ajunge la neprihănirea lui Dumnezeu cu o afirmație generală aplicabilă tuturor oamenilor. El a început tratarea eșecului neamurilor tot cu o afirmație generală (cap. 1,18). Poate că aceasta este o dovadă a iscusinței apostolului în arta argumentației. Ar fi ridicat opoziție imediat din partea iudeilor dacă Pavel s-ar fi referit la ei în primul rând. El a ales mai degrabă să se apropie de subiect treptat și în termeni generali. Apoi, după prezentarea dovezilor, face o aplicație specifică la iudei (cap. 2,17).

Judeci. Gr. krino. Cuvântul acesta nu înseamnă prin el însuși „a condamna”, ci mai degrabă „a separa”, „a distinge”, „a alege”, „a dovedi preferință pentru”, „a determina”, „a aproba”, „a rosti judecata” și, acolo unde textul o cere, „a condamna”. În cazul acesta, contextul vers. 1-3 arată sensul condamnării.

Pe altul. Literal, „pe celălalt”.

Nu te poți dezvinovăți. [„ești de neiertat”, KJV]. Iudeii se grăbeau să condamne neamurile, dar întrucât ei fuseseră atât de mult favorizați timp de secole cu mai multă lumină decât aceștia, erau fără scuză în fața comiterii aceluiași păcate. Vezi vol. IV, pag. 30-34.

Te osândești. Gr. katakrino, o formă a verbului „a judeca”, prin care în mod clar lasă să se înțeleagă judecata sau condamnarea ostilă. Argumentația lui Pavel este asemănătoare cu aceea a profetului Natan când i s-a adresat regelui David (2Sam 12,5-7). Pavel spunea iudeilor că prin însuși faptul că se ocupă cu judecarea semenilor lor rosteau sentință asupra lor înșiși. Ei declară ca vinovate fapte de care ei înșiși sunt vinovați.

Faci. Gr. prasso, un cuvânt care denotă practică obișnuită.

Un exemplu de iudei care deplâng imoralitatea păgânilor și înalță în slăvi propria lor curăție se găsește în Scrisoarea lui Aristeas: „Deoarece cei mai mulți dintre ceilalți oameni se murdăresc cu legături de amestecătură, săvârșind prin aceasta mare nelegiuire, și țări și cetăți întregi se fălesc cu astfel de vicii. Deoarece ei nu numai că au relații cu bărbați, dar întinează pe propriile lor mame și chiar surori. Dar noi am fost ținuți departe de astfel de păcate” (citată de R. H. Charles, Apocriifele și Pseudepigrafele Vechiului Testament în engleză, vol. 2, pag. 109). Că starea morală a iudeilor nu era chiar atât de aproape de ideal, așa cum este indicat aici, se vede din referiri incidentale în scrieri rabinice la viciile neobișnuite practicate printre iudei, ca și din reglementări preventive în legile rabinice cu privire la aceste vicii. Situația reală e probabil reflectată cu acuratețe corespunzătoare în ceea ce urmează din Testamentele celor doisprezece patriarhi (vezi R.H. Charles, Apocriifele și Pseudepigrafele, vol. 2), o lucrare pseudoepigrafică iudaică cam din secolul II î.Hr.: „Și în săptămâna a șaptea vor deveni preoți, [care sunt] idolatri, adulteri, iubitori de bani,

mândri, nelegiuți, imorali, abuzând de copii și de animale” (Testamentul lui Levi 17,11). „Aceste lucruri vi le spun, copiii mei, căci am citit în scrierile lui Enoh că voi înșivă vă veți depărta de Domnul, lucrând după toată nelegiuirea neamurilor și veți lucra potrivit nelegiuirii Sodomei (Testamentul lui Neftali 4,1).

Este o observație comună faptul că cei care sunt grabnici să critice și să acuze pe alții sunt ei înșiși adesea vinovați de aceleași fapte rele. Uneori oamenii sunt deosebit de zeloși să se ridice împotriva acelor fapte rele pe care ei înșiși le practică în ascuns. Exemplul clasic pentru aceasta este josnica ipocrizie dată pe față de acuzatorii pioși ai femeii prinse în adulter. „Acești preținși apărători ai justiției împinseseră chiar ei victima lor în păcat” (DA 461). David a osândit prompt presupusa neîndreptățire relatată de Natan (2Sam 12,1-6).

Romani 2:2

2. Știm. [„suntem siguri”, KJV]. Literal, „cunoaștem”. Pavel consideră că judecata lui Dumnezeu este un adevăr admis și că el poate, deci, să-și bazeze argumentația pe el.

Judecata. Gr. krima, implicând o hotărâre luată, bună sau rea, în cazul acesta o condamnare.

Potrivită cu adevărul. Scoțând în evidență adevărata normă de măsură la judecata lui Dumnezeu. Dumnezeu nu judecă după aparențe (vezi Ioan 9,24). Judecarea fără părtinire a oamenilor de către El este bazată pe cunoașterea motivelor și a adevăratei naturi a purtării lor (Rom 2,11). Chiar și cele mai tainice păcate sunt cercetate minuțios înaintea Lui (Ecl 12,14).

Romani 2:3

3. Și crezi tu? [„gândești tu?”, KJV]. Îți închipui tu că, datorită cunoașterii mai mari a adevărului sau a legăturii tale cu strămoși evlavioși sau cu poporul ales, vei fi scutit de judecată? Această nădejde înșelătoare este o formă obișnuită de auto-înșelare. Ea stă în contrast cu adevărul judecării imparțiale a lui Dumnezeu a tuturor păcătoșilor. Totuși, pare să fi fost o părere populară printre iudei că atâta vreme cât ei țineau ritualurile și ceremoniile religiei lor, Dumnezeu nu-i va judeca atât de sever ca pe neamurile desfrânate și idolatre. Ei credeau că naționalitatea lor le asigura o considerație specială la judecată. Părerea aceasta greșită a fost muștrată de Ioan Botezătorul. „Faceți dar roade vrednice de pocăința voastră. Și să nu credeți că puteți zice în voi înșivă: „Avem ca tată pe Avraam!”” (Mal 3,8.9; cf. Ioan 8,33; Gal 2,15). Păcatul e păcat, oriunde și de către oricine ar fi comis. Și nici nu devine mai puțin păcătos prin faptul că e săvârșit în mijlocul privilegiilor religioase. Poporul lui Dumnezeu nu are o autorizație specială de a păcătui, ca și cum Dumnezeu nu ar fi atât de strict să noteze vinovățiile celor care pretind că-L slujesc. Dimpotrivă, Biblia învață că cele mai serioase păcate printre oameni sunt acelea comise de poporul care mărturisește că Îi aparține lui Dumnezeu (vezi Isa 1,11-17; 65,2-5; Mat 21,31.32).

Că vei scăpa? Pronumele este emfatic în limba greacă.

Romani 2:4

4. Disprețuiești tu. Iubirea și răbdarea lui Dumnezeu produc numai un sentiment sfidător de siguranță în inima unei persoane împietrite în păcat. „Fiindcă hotărârea pentru fapta rea nu se îndeplinește pe dată, de aceea inima fiilor oamenilor este plină de facere de rele” (Ecl 8,11; cf. Psa 10,11.13, Nitz). Iudeii erau obișnuiți să folosească argumentul că întrucât Dumnezeu încă îi binecuvântează, deci nu-i privește ca păcătoși (vezi Luca 13,1-5; Ioan 9,2). Cât de ușor cădem în aceeași cursă astăzi! Întrucât Dumnezeul cel îndurător continuă să ne acorde timp și ocazie să ne pregătim pentru revenirea Lui, noi abuzăm orbește de îndurarea și răbdarea Lui continuând, mulțumiți de noi înșine, să urmăm căile noastre păcătoase. Nu reușim să recunoaștem scopul toleranței și îndelungii Lui răbdări.

Bogățiile. Un cuvânt favorit al lui Pavel pentru a descrie calitatea darurilor lui Dumnezeu și a atributelor lor (vezi Rom 11,33, Efes 1,7.18; 2,7; 3,8.16; Filip 4,19; Col 1,27 etc.).

Bunătății. Gr. chrestotes, „excelență”, „bunătate”, „blândețe”, „amabilitate”.

Îngăduinței. [„toleranței”, KJV]. Gr. anoche, literal, „o reținere”. În greaca clasică, termenul acesta era folosit pentru un armistițiu militar. El implică ceva temporar, care poate trece când condițiile se schimbă. Astfel, e folosit pentru a descrie „îndelunga răbdare” a lui Dumnezeu în legătură cu „trecerea cu vederea” a

păcatelor (cap. 3,25). În îngăduința Sa, Dumnezeu Și-a reținut mânia, ca și cum ar fi încheiat un armistițiu cu păcătosul. Aceasta nu înseamnă că mânia Lui nu va fi, în cele din urmă, lăsată să acționeze. Dimpotrivă, se lasă de înțeles că ea va fi cu siguranță lăsată să acționeze, dacă păcătosul nu se folosește de acest timp de armistițiu ca să se pocăiască.

Îndelungii Lui răbdări. Deși Dumnezeu urăște păcatul, totuși, în îndelunga Lui răbdare, El nu pedepsește păcatul în clipa în care acesta e săvârșit. Dimpotrivă, El cruță pe oameni zi după zi pentru a le da ocazia să se pocăiască și să fie mânuiți (2Pet 3,9). Oamenii „disprețuiesc” îndelunga răbdare a lui Dumnezeu trăgând concluzia că El nu intenționează să pedepsească vreodată păcatul și că, în consecință, ei pot stăruia fără grijă în păcat.

Nu vezi tu? [„necunoscând”, KJV]. Expresia lasă să se înțeleagă că este vorba despre o ignoranță voluntară (cf. Osea 2,8).

Te îndeamnă. [„te mână”, KJV]. Versiunea greacă poate fi interpretată ca exprimând un efort care poate să nu-și ajungă scopul. Propoziția ar suna astfel: „are de scop să te îndemne”, „încearcă să te îndemne”.

Pocăință. Gr. metanoia. Ca și în altă parte a Noului Testament, cuvântul acesta lasă să se înțeleagă o întoarcere radicală, o schimbare a gândurilor, a scopurilor și a vieții. Ea înseamnă mai mult decât o simplă întristare pentru păcat (vezi Psa 32,1).

Romani 2:5

5. Dar cu. [„după”, KJV]. Gr. kata, „potrivit cu”, „din cauza”.

Împietrirea. Sau „îndărătnicia”, „încăpățânarea”. Iudeii erau într-o stare sufletească și mintală în care bunătatea și îngăduința lui Dumnezeu nu aveau efect.

Inimii tale, care nu vrea să se pocăiască. [„inimă impenitentă”, KJV; „inimă nepocăită”, Nitz.]. Adică o inimă care refuză să se pocăiască. N-a avut loc o schimbare de atitudine a inimii. Împietrirea este o atitudine voluntară continuată și sporită, în ciuda îndemnelor lui Dumnezeu.

Îți aduni o comoară de mânie. [„îți aduni mânie”, KJV]. În contrast cu bogățiile bunătății lui Dumnezeu (vers. 4) și comoara cerească (Mat 6,20). Lepădarea bogățiilor bunătății are neprihănit urmarea o comoară de mânie. Un om care respinge iubirea lui Dumnezeu nu e în aceeași stare ca acela care n-a cunoscut niciodată harul dumnezeiesc. Fiecare binecuvântare acordată și fiecare privilegiu aduc o răspundere corespunzătoare. Rezistența stăruitoare față de iubirea lui Dumnezeu adună treptat o comoară de mânie pentru ziua socotelilor (vezi Deu 32,34.35). Ca în Romani 1,18 (vezi comentariul de referință), mânia este neplăcerea divină față de păcat, care are drept rezultat abandonarea omului pe seama judecării mâniei. Pavel nu zice: „Dumnezeu adună o comoară de mânie”, ci „voi vă adunați o comoară de mânie”.

Pentru ziua mâniei. Literal, „în ziua mâniei”.

Neprihănitei judecări. „Ziua mâniei” va descoperi oamenilor și îngerilor, și celor buni și celor răi, că Dumnezeu e un judecător neprihănit. Această descoperire va consta din faptul că El va da fiecărui om potrivit cu faptele lui (vezi DA 763, 764; GC 668).

Această descoperire finală, care are loc la sfârșitul tuturor lucrurilor, urmează să fie pusă față în față cu descoperirea mâniei și cu dreapta judecată a lui Dumnezeu, așa cum e văzută în starea decăzută a omenirii (cap. 1,18).

Romani 2:6

6. Va răsplăti. [„va da”, KJV]. Pavel citează Proverbe 24,1 sau Psalm 62,12. Că oamenii vor fi judecați după ceea ce au făcut este învățătura constantă a Scripturilor (vezi Ier 17,10; Mat 16,27; 2Cor 5,10; Apoc 2,23; 20,12, 22,12). Fiecare, inclusiv iudeul privilegiat, va fi răsplătit sau osândit potrivit cu viața lui actuală și cu adevărul lui caracter.

Unii au găsit o dificultate în reconcilierea pasajului acestuia cu doctrina că „omul e îndreptățit prin credință fără faptele legii” (Rom 3,28). Însă, Pavel nu pune aici în contrast credința și faptele, ci ceea ce este un om cu adevărat și ceea ce pretinde el că este. Pavel susține că Dumnezeu judecă un om potrivit cu faptele reale ale neprihănirii sau nelegiurii. Mai târziu în epistolă, Pavel explică faptul că simplele fapte ale legii, în contrast cu faptele credinței (vezi 1Tes 1,3; 2Tes 1,11) nu sunt fapte reale ale neprihănirii (Rom 9,31.32). Faptele sunt recunoscute la judecata finală ca dovezi ale credinței. Credința în harul lui Dumnezeu nu este ceva care să înlocuiască purtarea bună și viețuirea sfântă. Credința poate să-și dovedească realitatea și sinceritatea numai prin astfel de manifestări (Iacov 2,18). Dumnezeu va răsplăti fiecărui om potrivit cu această manifestare.

Romani 2:7

7. Viața veșnică. Gramatical, așa cum arată clar versiunea greacă, expresia aceasta este legată de propoziția „care va da” (vers. 6). astfel: „care va da viața veșnică aceluia” etc. Dumnezeu va da viața veșnică celor care o caută pe calea arătată.

Stăruința. [„stăruință răbdătoare”, KJV]. Gr. hupomone, „răbdare”, „stăruință”, „răbdare stăruitoare”. Pavel nu vorbește despre o resemnare pasivă, ci despre o răbdare activă.

În bine. [„în facerea de bine”, KJV]. Literal, „a lucrării bune”. Întreaga propoziție ar putea fi tradusă „stăruință în lucrare bună”. Biblia nu învață că Dumnezeu va da viața veșnică celor care ocazional fac fapte bune. El o va da celor care continuă și stăruie în săvârșirea binelui, încât devine evident că ascultarea de El este felul lor de viață (vezi Mat 10,22; Apoc 2,10).

Caută. Gr. zeteo, care poate să însemne o străduință plină de râvnă, ca în „căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu” (Mat 6,37). Comparați cu „am căutat îndată să ne ducem în Macedonia”, (Fapte 16,10). Același verb este folosit în aceste pasaje. Nu e de-ajuns doar să dorim viața veșnică. „Nu e posibil să fim duși de val la cer. Nici un trândav nu poate să intre acolo. Dacă nu ne străduim să obținem intrarea în împărăție, dacă nu căutăm cu râvnă să cunoaștem care sunt legile ei, nu suntem calificați să avem parte de ea” (COL 208).

Slava, cinstea și nemurirea. Acestea sunt acordate cu ocazia învierii (vezi 1Cor 15,42.43; cf. 1Pet 1,4-7). În starea lui inițială, lipsită de păcat, omul era încoronat „cu slavă și cu cinste” (Evr 2,7). Toate acestea vor fi restituite celor care le „caută” cu stăruință.

Romani 2:8

8. Mânie și urgie. [„indignare și mânie”, KJV; „mânie și aprindere”, Nitz.]. Gramatical, aceste cuvinte nu sunt legate de expresia „care va da”, cum sunt cuvintele „viața veșnică” (vezi vers. 7). E necesar de adăugat cuvinte precum „va fi”. Pavel va fi intenționat această schimbare de construcție pentru a exprima distincția clară că, deși Dumnezeu este izvorul și dătătorul vieții veșnice, El nu este în mod strict și în primul rând autorul pedepsei veșnice. Nimicirea este rezultatul necesar al purtării proprii a păcătosului (vezi cap. 1,18). O distincție similară se poate să fi fost intenționată de schimbarea în construcție la cap. 9,22.23, de la pasivul „făcute pentru pieire”, [„îngădui”, Nitz.], la activul „pregătit mai dinainte pentru slavă”. Dumnezeu însuși a pregătit vasele îndurării pentru slavă, dar vasele mâniei sunt „făcute” [„îngăduite”] să se facă pe sine pentru nimicire (vezi GC 543).

Ordinea cuvintelor în versiunea greacă este „mânie și indignare”. Cuvântul grec tradus „mânie” (orge) e înțeles ca exprimând sentimentul și înclinația hotărâte. Comparați „mânia lui Dumnezeu rămâne asupra lui” (Ioan 3,36). Cuvântul pentru „indignare” [„mânie”] (thumos) exprimă impulsul de moment sau izbucnirea spontană a sentimentului de mânie, ca în ziua nimicirii finale (Apoc 14,10). În ce privește însemnătatea mâniei dumnezeiești, vezi Romani 1,18.

Duh de gâlceavă. [„fac zavistii”, KJV]. Gr. eritheia, „un spirit mercenar, egoist”. Eritheia mai are și sensul de „muncă pentru plată”. Mai târziu, termenul a ajuns să însemne „ ambiție egoistă sau certăreță”, „intrigă”, „rivalitate”. În altă parte a Noului Testament același cuvânt e folosit pentru a se referi la intrigă și duh de partidă (2Cor 12,20; Gal 5,20; Filip 1,16; 2,3; Iacov 3,14.16). În cele mai multe din aceste cazuri, KJV traduce eritheia cu „ceartă”, evident pe temeiul susținerii că acest cuvânt e derivat din altă rădăcină cu sunet aproximativ asemănător, eris, care înseamnă „controversă”, „dispută”, „gâlceavă” (vezi Rom 1,29).

În contrast cu cei drepecți, care stăruie în facerea binelui, cei nedrepecți sunt descriși aici ca egoiști și gâlcevitori în atitudinea lor față de Dumnezeu și adevăr. Același duh i-a făcut pe mulți iudei să se împotrivescă Evangheliei (vezi Fapte 13,45 etc.). Atitudinea lor legalistă, mercenară față de religie și concepția lui egocentrică în ce privește mântuirea i-au determinat să lepede calea lui Dumnezeu de îndreptărire prin credința în Hristos și, în felul acesta, să-L lepede chiar pe Dumnezeu însuși.

Se împotrivesc adevărului. [„nu ascultă adevărul”, KJV; „nu se supun adevărului”, Nitz.]. Comparați cu experiența celor care „înăbușe adevărul în nelegiuirea lor” (cap. 1,18). Cei gâlcevitori și egoiști nu se preocupă să fie loiali adevărului. Fiind „iubitori de sine” (2Tim 3,2), ei nu au primit „dragostea adevărului, ca să fie mântuiți (2Tes 2,10). Preferă să găsească „plăcere în nelegiuire” (2Tes 2,10.12).

Romani 2:9

9. Necaz. [„suferință”, Nitz.]. Gr. thlipsis, denotând apăsarea unei poveri zdrobitoare, ca în necazuri și calamități și în acest caz o pedeapsă pentru păcat.

Strâmtorare. [„chin”, KJV]. Gr. choristeno, literal, „loc îngust”. Ideea este de constrângere. În traducerea LXX la Deuteronom 28,53.57, cuvântul descrie strâmtorarea unui asediu. Aici descrie neliniștea și necazul prin care trece un om când e presat din toate părțile de nenorocire și încercări sau de pedeapsă și nu știe încotro să se îndrepte ca să scape. Comparați cu descrierea des întâlnită în Vechiul Testament a stării de bucurie asemenea aducerii într-un loc larg (2Sam 22,20, Psa 118,5).

Peste orice suflet omenesc. Adică asupra oricărei ființe omenești. Versetul acesta a fost folosit pentru a susține ideea că sufletul și nu trupul urmează să sufere pedeapsa. Totuși, cuvântul pentru „suflet” (psuche) desemnează adesea persoana ca întreg (vezi Rom 13,1; cf. celor de la Psa 16,10; mat 10,28).

Întâi peste iudeu. După cum iudeul este primul la privilegii și oportunității, tot așa este primul la răspundere și vinovăție (vezi Rom 1,16; cf. Luca 12,47.48).

Romani 2:10

10. Slavă, cinste și pace. Compară cu „necaz și strâmtorare” care urmează să fie partea celor care fac răul.

Face binele. Aceste cuvinte sunt în contrast cu „face răul” (vers. 9). În ce privește legătura faptelor bune cu mântuirea, vezi cap. 3,28. (488)

Romani 2:11

11. Nu se are în vedere fața omului. Gr. prosopolempsia, literal, „o căutare la față”, însemnând „părtinire”. Cuvântul acesta apare în altă parte în Noul Testament numai în Coloseni 3,25, Efes 6,9; Iacov 2,1. Prosopolemptes, „cineva care e părtinitor”, apare în Fapte 10,34 și prosopolemteo, „a judeca cu părtinire”, în Iacov 2,9. Nici una dintre cele trei forme nu apare în LXX sau în scrieri necreștine; de unde se crede că e de origine creștină. În Vechiul Testament, expresia ebraică corespunzătoare înseamnă sa a face o primire favorabilă unui solicitant sau reclamant (Gen 12,21; Iov 42,8) sau a da pe față părtinire (Lev, 1915; 2Cron 19,7). În Noul Testament, cuvântul are totdeauna sensul rău, de părtinire. Lipsa de părtinire face parte din caracterul lui Dumnezeu ca drept Judecător (Deu 10,17; 2Cron 19,7; Iov 34,19).

Romani 2:12

12. Toți cei. [„căci câți”, KJV; „câți da”, Nitz.]. Din cauza privilegiilor lor, iudeii puseseră la îndoială posibilitatea ca principiul: „căci înaintea lui Dumnezeu nu se are în vedere fața omului” (vers. 11) să li se aplice lor. Până aici, abuzaseră de poziția lor favoriză încât ajunseseră că se simtă liberi să condamne crimele altora, în timp ce ei înșiși săvârșeau aceleași păcate (vers. 1-3). Acum, Pavel începe să explice cum Dumnezeu va exercita nepărtinire la judecarea iudeului privilegiat și a celui dintre neamuri, mai puțin privilegiat. Fiecare va fi judecat după metoda corespunzătoare cazului său, iudeului după legea scrisă, față de care a păcătuit, și cel dintre neamuri, după legea nescrisă a conștiinței față de care a păcătuit.

Fără lege. Această expresie, evident, înseamnă fără lege specific revelată sau scrisă, deoarece păgânii nu sunt fără legea nescrisă a conștiinței (vers. 14.15). Neamurile nu vor fi judecate după o lege pe care nu o

au. Cu toate acestea, dacă încalcă legea nescrisă a conștiinței vor fi pierduți la fel ca cei care au păcătuit împotriva unei lumini mai mari. Pavel a explicat deja că păcatele neamurilor sunt de neiertat, deoarece au lepădat descoperirea lui Dumnezeu față de ei în natură și în conștiință (cap. 1,19.20.32). Lipsa de lumină mai mare nu le dă dreptul să păcătuiască față de o lumină mai mică. Păgânii care păcătuiesc vor fi pierduți, chiar dacă nu au legea lui Dumnezeu sub formă scrisă. Ei au păcătuit față de legea pe care o au, și pedeapsa urmează ca o consecință inevitabilă.

Având lege. [„în lege”, KJV]. Literal, „în lege”, adică în afara legii, sub autoritatea legii. În această afirmație generală a principiului judecării lui Dumnezeu, Pavel folosește termenul „lege” fără articolul hotărât. În Epistola către romani „legea” apare de vreo 35 de ori cu articol și cam de 40 de ori fără articol. Problema identificării legii la care se face referire în fiecare pasaj a fost subiectul unor mari discuții timp de mulți ani. Atât pare sigur, că nici o decizie finală nu trebuie să fie bazată numai pe prezența sau pe absența articolului, pentru a se determina dacă e vorba de Cele zece porunci, legea ceremonială sau o altă formă a legii. Totuși, pare să se fi ajuns, în general, la acordul că în absența articolului, accentul este pus pe „lege”, în primul rând, ca principiu abstract și universal. Când e prezent articolul, accentul este pe „lege” ca un cod special și concret.

În lipsa unei reguli precise și simple pentru determinarea identității cuvântului „lege” cu ajutorul folosirii sau nu a articolului hotărât, va fi poate lucrul cel mai înțelept de a ne sprijini mai ales pe context pentru a indica identificarea particulară care trebuie făcută. În fiecare pasaj însemnat, unde apare termenul „lege” sau „legea”, se va face mențiunea cu privire la faptul prezenței sau absenței în versiunea greacă a articolului. Apoi va fi cercetat contextul pentru a determina dacă referirea este la legea morală sau la cea ceremonială, la lege ca principiu sau la alte aspecte ale acesteia.

În versetul acesta, întrucât articolul nu este prezent, pasajul poate fi înțeles ca o afirmație de principiu că cei care au păcătuit împotriva legii vor fi judecați după lege. Cei care au păcătuit fără lege vor pieri fără lege. Totuși, este evident din context că Pavel face aluzie și la codul revelat sau scris, moral, împotriva căruia iudeii au păcătuit. Fundamental, acesta este legea morală a Celor zece porunci, dar Pavel se poate să fi avut în minte și întregul sistemul vechi-testamental de învățatură, reguli și norme de purtare morală, bazat pe Cele zece porunci (vezi PP 464). Cei care fuseseră privilegiați să cunoască legea aceasta și totuși păcătuiseră împotriva unei exprimări atât de clare a voinței lui Dumnezeu urmează să primească o mai mare pedeapsă decât cei care fuseseră luminați mai puțin. Severitatea pedepsei corespunde măsurii vinovăției, și măsura vinovăției depinde de cantitatea oportunității. Că sunt diferite grade de pedeapsă e clar arătat în Biblie (Mat 11,21-24; 12,41,42; Luca 12,47-38).

Judecați după lege. Paralela „vor pieri” sugerează că aceasta este o judecată de condamnare. Cuvântul „judecați” poate avea înțelesul acesta acolo unde contextul arată explicit acest lucru (vezi Ioan 3,18; 2Tes 2,12; Evr 13,4, unde KJV traduce respectiv „condamnat”, „osândit”, „judecat”). Ambele categorii de păcătoși vor fi condamnate; ambele vor pieri. Dar judecata „după lege” e menționată numai cu privire la cei care au legea.

Romani 2:13

13. Nu cei ce aud Legea, Iudeii aveau ocazia să audă legea citită cu regularitate în sinagogi (Fapte 15,21). Dar ei ajunseseră să-și închipuie că a cunoaște teoretic a legea constituia în ea însăși neprihănire. Păreau că nu recunosc necesitatea ascultării desăvârșite și continue. Isus a muștrătat pe iudei pentru această atitudine față de Cuvântul lui Dumnezeu. „Cercetați Scripturile, pentru că socotiți că în ele aveți viața veșnică; ... și nu vreți să veniți la Mine, ca să aveți viața” (Ioan 5,39.40; cf. DA 211). „Iudeii aveau Scripturile la îndemână și își închipuiau că prin simpla cunoaștere superficială a Cuvântului aveau viața veșnică” (DA 212). Aceeași părere greșită că numai cunoașterea aduce neprihănire și mântuire încă mai este prezentă printre iudei și creștini astăzi. Faptul că voia lui Dumnezeu nu numai să trebuie să fie cunoscută, ci și ascultată este dată ca învățatură și în Matei 7,21.24; Luca 6,47-49; Iacov 1,22.

Legea. Literal „lege”. Articolul hotărât lipsește în versiunea greacă. Cei care au o lege de care pot să asculte și de care pot să fie călăuziți trebuie să o respecte, dacă doresc să fie „îndreptățiți” la judecată. Contextul arată că în ceea ce-i privește pe iudei, Pavel face încă aluzie la norma de purtare morală pentru ei, normă descoperită în Vechiul Testament și îndeosebi în Cele zece porunci.

Socotiți neprihăniți. Sau „socotiți neprihăniți”, „declarați neprihăniți”. Pavel pune încă în contrast poziția la judecată a celor care cunosc voia lui Dumnezeu și totuși nu sunt dispuși să asculte de ea cu poziția celor care nu numai că cunosc voia lui Dumnezeu, dar și îi dau deplină ascultare. Faptul că o astfel de ascultare poate să vină numai prin credință a fost deja menționat în epistolă (cap. 1,5.17; cf. cap. 3,20). Versetul acesta dă un accent în plus faptului că oamenii sunt judecați nu prin ceea ce pretind a cunoaște sau a fi, ci prin ceea ce au făcut de fapt (cap. 2,6).

Romani 2:14

14. Când neamurile. Literal, „ori de câte ori neamurile”. Lipsa articolului hotărât atrage atenția asupra caracterului lor de ne-iudei.

N-au lege. [„n-au legea”, KJV]. Literal, „n-au lege”, adică n-au un cod de purtare morală revelat, așa cum au iudeii. Pavel e pe punctul să explice că neamurile au o lege, dar de un alt fel.

Fac din fire. Adică fac spontan, neacționând conștient potrivit cerințelor unei legi externe, ci potrivit cu îndemnul conștiinței (vers. 15). „După cum prin Hristos fiecare ființă omenească are viață, tot așa prin El fiecare suflet primește o rază de lumină divină. Nu numai o putere intelectuală, dar și una spirituală, o percepție a neprihănirii, o dorință după bunătate există în fiecare inimă” (Ed 29). Aceia din mijlocul neamurilor care au recunoscut descoperirea lui Dumnezeu în lucrările creației (cap. 1,19.20) și au răspuns impulsului sădit de Dumnezeu de a face binele, au făcut „din fire” lucrurile cuprinse în lege (vezi COL 385).

Legii. În cazul acesta, „legea” este traducerea literală. Articolul este prezent în versiunea greacă (vezi vers. 12). Pavel se referă destul de evident la principiile legii morale, așa cum sunt special descoperite în Cele zece porunci. Neamurile nu puteau săvârși „din fire” multitudinea de ritualuri și ceremonii prescrise în întreaga lege mozaică, dar ele puteau împlini „din fire” cerințele legii morale. Pavel explică mai târziu că „iubirea este împlinirea legii” (cap. 13,10). Vezi DA 638.

Toate acestea sunt în comentariul la vers. 13, și anume că numai „împlinatorii legii” vor fi socotiți neprihăniți. Neamurile ignorante, care au arătat prin spiritul lor de iubire că sunt „împlinatorii ai legii”, „sunt neprihăniți înaintea lui Dumnezeu”, în timp ce iudeii și creștinii cunoscători și privilegiați, care arată prin lipsa lor de iubire că sunt numai „auzitori ai Legii” nu sunt îndreptățiți.

Își sunt singuri lege. Nevoia și impulsul de a face binele care există în rațiune și în conștiință sunt, într-un anumit sens, o normă și o lege pentru fiecare om, așa cum e explicat în vers. 15 (cf. Iacov 4,17).

Romani 2:15

15. Lucrarea Legii, Adică lucrarea pe care o cere Legea, purtarea pe care o cere legea. Expresia a mai fost înțeleasă ca însemnând efectul practic al lucrării Legii însăși în statornicirea deosebirii dintre ceea ce este drept și ceea ce este nedrept.

Scrisă în inimile lor. Chiar dacă neamurile nu cunosc legea scrisă, ori de câte ori dau pe față iubire față de Dumnezeu și față de semenii lor arată că ceea ce cere lege e scris în inimile lor (vezi Ier 31,33; Evr 10,16). În ce privește înțelesul cuvântului „inimă”, vezi Romani 1,21. „Oriunde este un impuls de iubire și simpatie... e descoperită lucrarea Duhului Sfânt a lui Dumnezeu” (COL 385; cf. Gal 5,22). În nici un caz Duhul Sfânt nu este dat numai iudeilor și creștinilor, ci El lucrează asupra minții și inimii oamenilor de pretutindeni. Pasajul acesta trebuie să fi fost o doctrină pe care cu greu o puteau admite iudeii. Ea nu e mai puțin necesară creștinilor astăzi, care sunt ispitiți să cultive o concepție prea îngustă și prea egoistă cu privire la mântuire (vezi Ioan 3,16; 1Tim 2,4).

Mărturisește. Pavel atrage atenția asupra funcției pe care o are conștiința pentru neamuri, ca o dovadă în plus că ei tot mai aveau o oarecare cunoștință despre voia lui Dumnezeu, în ciuda faptului că nu cunoșteau legea scrisă.

Cugetul. [„conștiință”, KJV; „știință de sine”, Nitz.]. Gr. suneidesis, „împreună cunoaștere”, o a doua cunoaștere pe care un om o are despre calitatea actelor sale, împreună cu cunoașterea actelor în sine. Pavel folosește suneidesis de peste 20 de ori în epistolele sale. Oamenii au facultatea de a judeca gânduri, cuvinte și fapte. Conștiința poate să fie foarte scrupuloasă (1Cor 10,25) sau arsă „cu fierul roșu” din cauza abuzului

(1Tim 4,2). Ea poate fi luminată prin cunoașterea continuă a adevărului (1Cor 8,7) și reacționează după lumina pe care o are.

Gândurile. Sau „cugetările”, „raționamentele”.

Sau se învinovățesc. Cuvintele acestea și restul cuvintelor din vers. 15 au fost explicate în diferite moduri. „Între timp” [KJV] e tradus de la un cuvânt care înseamnă, literal, „în mijloc”. Legând acest cuvânt cu „un altul” e posibil să se ajungă la înțelesul „între ele”. Unii înțeleg aceasta ca referindu-se la considerarea noțiunilor de bine și rău [„cercetarea de sine”, G. Gal]. RSV traduce pasajul „gândurile lor în conflict se acuză sau poate se scuză”. Unii iau pe „între ele” ca însemnând neamurile cu neamurile și trag concluzia că Pavel se referă aici la acuzații sau justificări care există între neamuri.

Luat în ambele sensurile, pasajul acesta arată că Pavel își întărește susținerea că neamurile nu erau lipsite de o oarecare înțelegere a binelui și a răului. Ei urmează să fie judecați după îndemnul conștiinței.

Romani 2:16

16. În ziua. Adică timpul judecății finale (Fapte 17,31). KJV leagă versetul acesta de Romani 2,12, punând vers. 13-15 în paranteză. Totuși, nu este necesar ca vers. 13-15 să fie privite ca parantetice. Versetul 16 poate fi privit ca rezumând întreaga argumentație precedentă.

După Evanghelia mea. Unii au înțeles lucrul acesta ca însemnând că era atât de încrezător în adevărul soliei Sale încât putea să susțină că Evanghelia sa urma să fie norma la judecata finală (vezi 1Cor 15,1; Gal 1,6-9). Totuși, Pavel se poate să fi vrut să spună că faptul notat, și anume că oamenii nu numai că vor fi judecați, dar vor fi judecați de Isus Hristos, este arătat în Evanghelia. Judecata viitoare este clar arătată în Vechiul Testament (Dan 7,9-12.26.27). Dar una din învățăturile distincte ale Evangheliei este că Acela care a trăit și a murit pentru ca să mântuiască pe oameni urmează și să-i judece (2Cor 5,10).

Prin Isus Hristos. Biblia învață lămurit că Isus este nu numai Mântuitorul, ci și Judecătorul nostru (Mat 25,31-46; Ioan 5,22.27; Fapte 10,42; 17,31; 2Tim 4,1).

Lucrurile ascunse. [„secretele”, KJV]. Tocmai prin aceste lucruri ascunse se descoperă cu adevărat caracterul (Prov 7,19). Întrucât Dumnezeu are un raport exact al fiecărui lucru ascuns din viața noastră (Ecl 12,14; cf. Mat 10,26; Luca 8,17; 1Cor 4,5), El poate să judece fără să aibă „în vedere fața omului” (Rom 2,6.11; cf. GC 486). „Căci toată fapta o va aduce Dumnezeu înaintea judecății, cu toate cele ascunse” (Ecl 12,14, Nitz.). Versetul acesta explică mai mult argumentul principal din Romani 2. Iudeul favorizat, cu toată cunoștința sa din lege, era înclinat să privească de sus la omul dintre neamurile ignorante și să-l declare nevrednic de mântuire. Dar numai Dumnezeu, care poate citi viața lăuntrică, e în situația să ia astfel de hotărâri. Înclinația iubitoare, graba de a asculta de legea conștiinței sunt lucruri pe care numai Dumnezeu le poate cunoaște deplin. Totuși, acestea sunt lucruri esențiale care constituie cu adevărat respectarea Legii lui Dumnezeu. Acestea sunt calități ale caracterului pe care Dumnezeu le așteaptă și de la iudeu și de la cel dintre neamuri, iar la judecata finală, nici o umbră de evlavie exterioară nu va compensa lipsa lor.

Romani 2:17

17. [„Iată”, KJV; „dacă”, Nitz.]. Gr. ide. Dovezi textuale favorizează (cf. pag. 10) expresia ei de „dar dacă”. Ide și ei de sunt foarte asemănătoare în scris și în vorbire. Expresia „dar dacă” întărește legătura dintre vers. 17-20 și 21-24.

În epistola sa, până aici, Pavel a arătat că neamurile au păcătuit. El a explicat că iudeii și neamurile sunt deopotrivă supuși judecății imparțiale a lui Dumnezeu. El caută acum să arate că iudeii sunt vinovați de aceleași păcate și vicii pentru care sunt atât de porniți să condamne neamurile. În felul acesta, Pavel dovedește că toți oamenii de pretutindeni sunt sub condamnare și că au nevoie de îndreptățirea și de mântuirea descoperite în Evanghelia.

Te numești. [„ești numit”, KJV]. Sau „porți numele de”. Pavel spune: „să zicem că ești iudeu”, „ce e dacă pretinzi numele de iudeu”.

Iudeu. Titlul de „iudeu” apare pentru prima dată în 2 Regi 16,6 (vezi comentariul de acolo). După

captivitatea babiloniană, el a devenit numele național al poporului evreu. Iudeii pare să se fi mândrit mult cu numele și naționalitatea lor (Gal 2,15; Apoc 2,9; 3,9). A fi iudeu însemna a fi deosebit de păgâni și a te bucura de privilegiul special (Rom 9,4; Gal 2,15). În discuția sa cu privire la iudei, Pavel admite inițial privilegiul cu care se făleau ei (Rom 2,17.18) și pretinsa lor superioritate față de alții (vers. 19.20). Mai târziu, el scoate în evidență inconsistența flagrantă dintre mărturisirea lor mândră de credință și purtarea lor inconsecventă.

Te reazimi pe o Lege. [„te odihnești în lege”, KJV]. Literal, „te odihnește pe lege”. Iudeii ajunseseră să se sprijine pe simpla posedare a legii ca de o asigurare a grației lui Dumnezeu. Ei se sprijineau pe faptul că aveau legea și erau, în felul acesta, deosebiți de alții, în loc să ia legea ca o normă pentru viață și ca o lumină pentru conștiință. Același cuvânt grec tradus aici „reazimi” apare în LXX la Mica 3,11: „mai îndrăznesc apoi să se bizuiască pe Domnul și zic: ,oare nu este Domnul în mijlocul nostru? Nu ne poate atinge nici o nenorocire”.

Te lauzi cu Dumnezeul tău. Literal, „te fălești în Dumnezeu” sau „te slăvești în Dumnezeu”. Iudeii pretindeau să aibă o legătură specială cu Dumnezeu, dar în locul acestei legături care se manifestă printr-o dependență smerită și o ascultare credincioasă, ei manifestau îngâmfare și aroganță față de oamenii din alte națiuni. Aceasta era o pervertire a laudei pe care o recomandă Dumnezeu: „Cel ce se laudă să se laude că are pricepere și că Mă cunoaște, că știe că Eu sunt Domnul, care fac milă, judecată și îndreptărire pe pământ” (Ier 9,24). E adevărat că iudeii fuseseră foarte privilegiați prin cunoașterea de Dumnezeu (Deu 4,7). Lucrul acesta ar fi trebuit să fie motiv de recunoștință și nu de mândrie deșartă. Din nefericire, e mult mai obișnuit să ne lăudăm cu privilegiile decât să fim recunoscători pentru ele. Nu e dovadă de evlavie din partea unui om ca să se laude că-L cunoaște pe Dumnezeu. Un duh de recunoștință smerită pentru faptul că are o astfel de cunoștință, o recunoștință care-l îndeamnă să dorească ca și alții să aibă aceleași privilegii e dovada adevăratei evlavii în viața creștinului.

Romani 2:18

18. Voia Lui. Adică voia lui Dumnezeu.

Știi să faci deosebire. [„aprobi”, KJV; „încuviințezi”, Nitz.]. Gr. dokimazo, „a încerca”, „a pune la probă”, „a discerne” (vezi Rom 12,2; 1Cor 3,13; 11,28; 2Cor 8,8) sau „a aproba” ca rezultat al punerii la probă (vezi Rom 14,22; 1Cor 16,3; 1Tes 2,4).

Între lucruri. [„lucrurile care sunt mai bune”, KJV; „cele bune”, Nitz.]. Literal, „lucrurile care se deosebesc”, prin urmare, lucrurile care sunt excelente din punctul de vedere al cuiva care le aprobă. Pasajul acesta se referă fie la capacitatea iudeilor de a face deosebire cu ajutorul legii între bine și rău, fie la faptul că iudeii aprobau în teorie lucrurile care excelează. Ei erau mândri de acest rafinament al preceptelor lor morale, ca și cum simpla aprobare fără ascultare constituia ie neprihănirea. Este clar că Pavel face pregătirea pentru a pune în antiteză iluminarea spirituală a iudeilor cu eșecul lor spiritual (vers. 21-24).

Învățat. [„instruit”, KJV]. gr. katecheo. Verbul apare în papirusuri cu sensul implicit de instruire legală. Comparați cu folosirea lui în Luca 1,4; Fapte 18,25; 1Cor 14,19; Gal 6,6. Katecheo este sursa cuvântului „a catehiza”. Iudeii erau învățați cu grijă învățăturile legii încă din tinerețe și în restul vieții ascultau în mod regulat citirea și explicarea Vechiului Testament.

Romani 2:19

19. Te măgulești.. Era scopul lui Dumnezeu ca iudeii să fie martori ai adevărului și învățători ai adevărului în lume. Păcatul lor consta mai ales în faptul că se mândreau cu privilegiul lor fără să împlinescă misiunea care le revenea.

Călăuze oarbe. Vezi Matei 15,14; vezi cap. 23,16.

Romani 2:20

20. Povățuitorul. [„instructorul”, KJV]. Sau „corectorul”. Cuvântul grec atinge atât înțelesul de învățătură, cât și pe cel de disciplină.

Celor neștiutori. [„pruncilor”, KJV]. Adică al persoanelor care sunt imature din punct de vedere

religios. Așa priveau iudeii pe cei dintre neamuri, prozeliți ai iudaismului. Isus folosea termenul pentru a se referi la oamenii de rând care-L ascultau bucuroși (Mat 11,25). Așa descria Pavel pe proaspeții convertiți corinteni (1Cor 3,1).

Dreptarul [„forma”, KJV; „icoana”, Nitz.]. Gr. morphosis, „o formă”, „o schiță”, „o asemănare”. Pavel se referă la schiță fără conținut. Acest cuvânt mai apare în Noul Testament în 2 Timotei 3,5, unde „forma de evlavie” este pusă în contrast cu „puterea ei”. În Romani, Pavel vorbește despre schița, cadrul, întruparea cunoștinței și adevărului pe care iudeii le aveau la îndemână în lege. Dumnezeu intenționase ca această „formă” nu numai să fie o călăuză pentru iudei, ci la rândul lor ei să o folosească pentru a învăța pe neamuri cu privire la adevărurile Evangheliei.

În lege. Poate o referire generală la învățăturile Vechiului Testament ca tot (vezi vers. 12).

Romani 2:21

21. Tu, deci. Întrucât iudeii făcuseră atât de mândri o mărturisire de evlavie și ridicaseră pretenția că sunt superiori, era numai drept ca să se aștepte mult de la ei. Dar Pavel descrie acum inconsistența dintre pretențiile și adevărata lor purtare. „Ei zic, dar nu fac” (Mat 23,3).

Furi? O astfel de inconsistență nu era ceva nou printre iudei. Cu multă vreme înainte, psalmistul descriese decăderea morală a poporului său (Psa 50,16). Când făcea acuzația de furt, fără îndoială că Pavel avea în minte, printre altele, metodele necinstite de încheiere a tranzacțiilor, așa cum erau practicate chiar în zona Templului cu aprobarea și colaborarea preoților și conducătorilor (vezi Mat 21,12; vezi și DA 155). Acuzația de adulter se poate să fi cuprins în sine o referire specială la practica neglijentă a divorțului (vezi Mat 5,31.32). Cu privire la situația morală între iudei, vezi Romani 2,1.

Romani 2:22

22. Preacurvești? [„comiți adulter”, KJV]. Vezi vers. 1.

Ți-e scârbă. Gr. bdellusso, „a detesta”, „a se întoarce cu dezgust”.

Jefuiești templele. [„comiți sacrilegiu”, KJV]. Aceasta este, în general, explicată ca jefuire a templelor păgâne, însemnând că Pavel se referă aici la inconsistența jefuirii de temple în ciuda mărturisitei întinări prin contactul cu idolatria. Faptul că iudeii erau cunoscuți pentru astfel de fapte se poate deduce oarecum din Fapte 19,37-41, unde dregătorul orașului Efes disculpă pe Pavel și pe tovarășii săi de învinuirea de a fi jefuitori de temple. Păcatul acesta era interzis de iudei, în armonie cu Deuteronom 7,25. Iosif Flavius parafrazează în felul următor interdicția aceasta: „Nimeni să nu hulească zeii pe care alte cetăți îi respectă, să nu jefuiască temple străine și nici să nu ia vreun tezaur care a fost dedicat în numele vreunui zeu” (Antichități, iv. 8.10 [207]).

Totuși, este posibil ca Pavel să se refere la profanarea de către iudei a templului și a serviciilor acestuia. Esența idolatriei este profanarea lui Dumnezeu și de lucrul acesta iudeii erau în mare măsură vinovați. Ei făceau din casa lui Dumnezeu „o peșteră de tâlhari” (Mat 21,13; Marcu 11,17; Luca 19,46).

Romani 2:23

23. Te fălești cu Legea. Un rezumat al vers. 17-20. (493)

Necinstești. Vezi vers. 24.

Prin călcarea Legii. Un rezumat al ideilor prezentate în vers. 21.22.

Romani 2:24

24. Este hulit. Sau „se vorbește profan de el”, „este insultat”. Neamurile judecau religia iudeilor după inconsecvența vieții închinătorilor ei și, în felul acesta, erau făcuți să hulească pe Dumnezeu, Autorul religiei. Iudeii se făleau cu Legea, dar din cauza neascultării lor, aduceau dezonoare asupra Legiuitorului. Purtarea rea și fățarnicia iudeilor făceau pe neamuri să disprețuiască o religie care părea să n-aibă nici un efect asupra curățirii și înfrânării celor care mărturiseau că o respectă. Iudeii erau atât de geloși pentru numele lui Dumnezeu încât nici nu rosteau numele prea sfânt al Lui (vezi vol. I, pag. 171, 172). Totuși,

trăiau în așa fel încât neamurile erau făcute să hulească numele Lui.

Este scris. Referirea este probabil la Isaia 52,5, deși se poate ca Pavel să fi avut în minte și 2 Samuel 12,14; Ezechiel 36,21-24. El aplică pasajul dându-i un nou sens. Isaia vorbea despre disprețul pe care vrăjmașii îl aveau față de numele lui Dumnezeu, pentru că se îngăduise ca Israel să cadă în mâinile lor. Pavel spune că pricina acestei necinstiri este viața duplicitară a iudeilor.

Romani 2:25

25. Tăierea împrejur. [„circumcizia”, KJV]. Iudeii dădeau o mare însemnătate ritualului circumciziunii, ca și cum simpla ceremonie garanta o favoare divină specială. Dumnezeu instituisese ritualul acesta ca semn al legământului Său cu Avraam și cu urmașii lui (Gen 17,9-14; Fapte 7,8). Ca semn și ca amintire a acestei legături, circumcizia ar fi putut să fie o binecuvântare pentru iudei. Dar întrucât într-o măsură atât de mare nu trăiseră potrivit cerințelor esențiale ale legământului, circumciziunea devenise nici mai mult, nici mai puțin decât o formă lipsită de conținut.

Legea. În versiunea greacă nu există articol (vezi vers. 12), de aceea expresia „dacă împlinește legea” e probabil echivalent cu „dacă ești un păstrător al legii”. Cel ce respectă legea e pus în contrast cu cel care încalcă legea din propoziția următoare. Versiunea greacă pune accentul pe practica obișnuită a ascultării. Bunăvoința sinceră de a respecta Legea lui Dumnezeu a fost totdeauna condiția pe temeiul căreia Dumnezeu era de acord să împlinească făgăduințele Sale de îndurare față de iudei (Exo 19, 5.6; Deu 26,16-19; Ier 4,4).

Dacă tu calci Legea. [„dacă ești călcător al Legii”, KJV]. Sau „un călcător de Lege”. Aici, „Legea nu are articol în versiunea greacă (vezi vers. 12). „Călcător” derivă dintr-un vechi cuvânt grec parabates, care înseamnă „cineva care calcă peste o linie”, de unde vine „transgresor” [„călcător”], așa cum, este tradus cuvântul în Galateni 2,18; Iacov 2,11 etc. Sunt multe și felurite cuvinte grecești în Noul Testament pentru a exprima diferitele aspecte ale păcatului. Parabates lasă să se înțeleagă pe cineva care calcă o poruncă explicită sau clară.

Ajunge. [„e făcută”, KJV]. Literal, „a devenit”.

Romani 2:26

26. Cel netăiat împrejur. Adică cel necircumcis, cel dintre neamuri.

Socoti. [„socotit”, KJV]. Dacă cineva dintre neamuri ascultă de cerințele legii, necircumcizia lui nu face ascultarea mai puțin acceptabilă. Tăierea împrejur era un ritual simbolic care avea intenția să-i ajute pe copiii lui Israel să dezvolte un fel de viață în completă armonie cu Legea lui Dumnezeu. Dacă neamurile, fără beneficiul acestui ritual simbolic, au făcut lucrurile cuprinse în lege, ele vor avea de asemenea parte și de făgăduințele date iudeilor (vezi Mat 8,11). Compară cu 1 Corinteni 7,19; Galateni 5,6; vezi vol. IV, pag. 27.28.

Păzește poruncile Legii. Gr. dikaiomata, „cerințele” sau „precepte” (vezi cap. 8,4). Pavel explicase că era posibil ca neamurile să împlinească ceea ce cerea legea (vezi cap. 2,14.15).

Romani 2:27

27. Din naștere. [„de la natură”, KJV]. Necircumciziunea, care e de la natură, poate fi considerată contrariul expresiei „iudei din fire” (Gal 2,15). Cuvintele ar însemna deci „în starea lui firească de netăiere împrejur”. Sau expresia poate fi privită ca echivalent al „necircumciziunii fizice”, în acord cu argumentația din Romani 2,28.29, că adevărata circumciziune nu e ceva exterior și fizic, ci mai degrabă o chestiune a inimii, spirituală și nu literală.

Osândi. [„judeca”, KJV]. În sensul de condamnare. Ideea poate fi aceea de rușinare prin contrast (cf. Mat 12,41.42).

Slova. Gr. gramma. Acest cuvânt este folosit cu privire la scriere sau la documente de toate tipurile (vezi Luca 16,6.7; Fapte 29,21). În contextul acesta, el se referă evident la legea scrisă, în general. Accentul este pus asupra faptului că iudeii aveau legea în scris, în contrast cu neamurile, care nu erau atât de mult favorizate (Rom 2,14). Iudeii au călcat voia lui Dumnezeu, deși aveau avantajele legii scrise și erau

circumciși. În felul acesta, ei sunt condamnați de ascultarea acelor care împlinesc legea în împrejurări mai puțin favorabile.

Romani 2:28

28. Iudeu nu este. Simpla conformare exterioară față de Lege nu face dintr-o persoană un iudeu real, potrivit cu definiția Bibliei, chiar dacă e descendent al lui Avraam și a fost circumcis.

Romani 2:29

29. Înlăuntru. [„lăuntric”, KJV]. Literal, „în secret” (cf. Mat 6,4). Iudei reali sunt cei care posedă spiritul și caracterul care împlinește scopul lui Dumnezeu în chemarea lor de a fi poporul Său ales. Dumnezeu îi despărțise nu doar pentru a săvârși anumite ritualuri exterioare, ci pentru a fi un popor sfânt în inimă și viață (Deu 6,5; 10,12; 30,14; Psa 51,16.17; Isa 1,11-20; Mica 6,8).

A inimii. Fundalul spiritual al circumciziunii, fără de care ceremonia exterioară este lipsită de valoare, este clar susținut în Vechiul Testament (vezi Deu 10,16; 30,6; Ier 4,4; 9,26; Ezech 44,9; vezi și Fapte 7,51; Filip 3,3; Col 2,11). Scopul tăierii împrejur era ca ea să fie un semn de despărțire de lumea păgână și de consacrare față de adevăratul Dumnezeu. Ritualul cuprindea în sine renunțarea la toate păcatele și părăsirea lor, lepădarea a tot ce era supărător pentru Dumnezeu. O astfel de lucrare era clar „a inimii”.

În duh. [„în duhul”, KJV]. Adică în viața lăuntrică, spirituală.

Nu în slovă. Comparați cu aceeași expresie din Romani 7,6; 2 Corinteni 3,6-8. Adevărata tăiere împrejur cuprinde în sine o lucrare lăuntrică, spirituală, de supunere față de Dumnezeu și e mai mult decât o simplă împlinire exterioară a unei cerințe rituale.

Lauda. Aceasta poate fi privită ca un joc de cuvinte. Numele „iudeu” e derivat din „Juda”, care, în ebraică, e construit în jurul unei rădăcini de cuvânt care înseamnă „laudă” (vezi Gen 29,35). În Romani 2,17, Pavel a început analiza stării spirituale a iudeilor, referindu-se la numele de care erau atât de mândri. În vers. 29, el a descris felul de persoană vrednică de acest nume. E potrivit ca Pavel să adauge că iudeul adevărat este persoana a cărei laudă nu e de la oameni, ci de la Dumnezeu. Compară cu 1 Samuel 16,7.

Mare parte din ceea ce a fost spus cu privire la iudei în capitolul acesta poate fi aplicat celor care se pretind a fi creștini. Cineva care are Cuvântul lui Dumnezeu și își înțelege datoria este mult privilegiat. Cunoștința aceasta poate duce la sfințenie și fericire în viața aceasta și la viață veșnică în viitor. Dar e un lucru îngrozitor pentru creștini să negligeze privilegiile de care se bucură. Ei vor fi judecați după lumina pe care au primit-o. Simpla mărturisire a religiei nu-i poate mântui, indiferent cât de corespunzătoare ar putea fi doctrina lor. Aprecierea pe care oamenii ar putea-o da evlaviei lor aparente nu e adevărata măsură a adevăratului lor caracter și a adevăratei lor poziții față de Dumnezeu. Ritualurile și ceremoniile exterioare sunt mult mai puțin importante decât starea minții și a inimii. Faptul în sine că cineva a fost botezat nu-l va salva. Faptul că cineva e înscris în registrul membrilor bisericii sau că s-a născut într-o familie de oameni evlavioși nu-i garantează mântuirea. Creștinul adevărat este cel care e creștin în interior, deoarece religia este o chestiune a inimii.

În toată viața sa zilnică, creștinul trebuie să facă din lauda lui Dumnezeu ținta străduințelor sale. Noi nu trebuie să ne facem slujba „ca și cum” am vrea să plăcem „oamenilor, ci ca niște robi ai lui Hristos, care fac din inimă voia lui Dumnezeu” (Efes 6,6; cf. Col 3,22). Hristos este pilda noastră în privința aceasta. El a zis: „Totdeauna fac ce-I este plăcut” (Ioan 8,29). La fel Pavel mărturisea că place nu oamenilor, ci lui Dumnezeu (1Tes 2,4).

Comentarii Ellen G. White

1 MB 124, 125; MH 485

1–3 8T 85

4 COL 202; CT 366; SC 27; 8T 64

5 Ev 27; TM 146; 7T 88

5.6 GC 540

6 CS 21; DA 708; EW 53; GC 673; 4T 646; 7T 180

7 CS 149; EW 114; GC 533; LS 48; ML 167; 1T 39; 2T 102, 229; 7T 235

9 GC 540

10 MYP 54

11 AA 380; CS 162; FE 315, 336; PK 369; TM 192; 4T 225; 5T 677

12.13 GC 436

14–16 COL 385; DA 239, 638; GC 436

29 AA 204; FE 399

Romani 3:1

1. Care este deci întâietatea? [„ce folos?”, KJV; „care este mai multul?”, Nitz.]. Literal, „care este surplusul?” Ce privilegiu sau avantaj special are iudeul în comparație cu cel dintre neamuri? Întrucât iudeul adevărat este cel lăuntric, care este avantajul apartenenței la poporul ales? Dacă un om dintre neamuri necircumcis, care împlinește cerințele Legii, e privit ca și cum ar fi circumcis (cap. 2,26), la urma urmei ce folos este din a fi circumcis? Un creștin poate la fel întreba: dacă botezul și calitatea de membru al bisericii în și de la sine nu aduc nici un avantaj special (vezi cap. 2,29), care este, la urma urmei, folosul faptului de a fi botezat și de a te atașa bisericii?

Romani 3:2

2. Mai întâi de toate. [„mai ales”, KJV]. Pavel pomenește numai un folos în pasajul acesta și nu merge mai departe pentru a enumera altele. El răspunde la întrebare mai mult în cap. 9,4.5.

Lor le-au fost încredințate. Sau „lor le-au fost date în grijă” cuvintele (vezi mai jos).

Cuvintele. [„oracolele”, KJV]. Gr. logia, literal „scurte rostiri”. Cuvântul apare numai de patru ori în Noul Testament (vezi Fapte 7,38; Evr 5,12; 1Pet 4,11). În contextul acesta, evident că Pavel îl folosește pentru a numi Scripturile Vechiului Testament, deși se poate ca el să se fi referit îndeosebi la făgăduințele și poruncile lui Dumnezeu pentru poporul Său Israel. Cel dintâi folos pe care l-au avut iudeii a fost că lor li se încredințase descoperirea directă a lui Dumnezeu cu privire la voia Sa pentru om. Aceasta a fost o mare cinste și un mare privilegiu, care purta cu sine o obligație corespunzătoare de a împărtăși această descoperire dumnezeiască cu restul lumii (vezi Deu 4,6-8). Dacă iudeii ar fi recunoscut și ar fi apreciat privilegiul și răspunderea care le fuseseră încredințate, Dumnezeu ar fi putut lucra prin ei pentru mântuirea lumii (vezi vol. IV, pag. 26).

Romani 3:3

3. N-au crezut. Sau „au fost fără credință” sau „au fost necredincioși”. Există o asemănare fundamentală între cuvintele grecești traduse de obicei „a fi de părere”, „părere” și „credință” în KJV. „A crede” este pisteuo. „Părere” este pistis. „Credință” este tot pistis. „A nu crede” este apisteo, iar „necredință” este apistia.

Referirea este fără îndoială la lipsa de încredere și de credință în descoperirea lui Dumnezeu și mai ales la lipsa de credință în Isus, Mântuitorul făgăduit. Poate că e o referire la necredincioșia generală a iudeilor, la eșecul lor de a trăi pe măsura cunoștinței și a învățaturii care le fuseseră încredințate. Pavel nu spune că iudeii erau credincioși sau necredincioși. „Unele ramuri au fost tăiate” (vezi cap. 11,17). Totuși, „unii” (tines) poate reprezenta marea majoritate (cf. Evr 3,16).

Necredința. Sau „lipsa de credință”.

Va nimici. [„va face fără efect”, KJV; „va desființa”, Nitz.]. Gr. katargeo, „a face nul și neavenit”. Cuvântul acesta apare adesea în epistolele lui Pavel și e redat diferit, fie „desființăm” (Rom 3,31), „nimicească” (1Cor 1,28), „am lepădat” (1Cor 13,11), „înlăturat” (Efes 2,15), „s-a dus” (Gal 5,11) etc. Înțelesul de bază este „a face fără temeii”. Eșecurile iudeilor nu fac să se înțeleagă că Dumnezeu nu Și-a ținut făgăduințele față de ei. Făgăduința mântuirii este încă valabilă, dar totdeauna și numai pentru cei care au credință (Rom 1,16). În zilele noastre, unii pot fi ispitiți să considere lunga amânare a revenirii lui Hristos ca un eșec al lui Dumnezeu de a-Și împlini făgăduințele față de poporul Său. Dar făgăduințele Sale sunt condiționate (vezi Ezech 12,27). Propriul nostru păcat și propria noastră lipsă de credință sunt cele care L-au împiedicat pe Dumnezeu să-Și îplinească făgăduința cu privire la revenirea Lui. Aceleași păcate care au oprit vechiul Israel să intre în țara Canaanului au amânat intrarea Israelului spiritual în Canaanul ceresc. „În nici un caz nu erau de vină făgăduințele lui Dumnezeu. Ceea ce ne-a ținut în lumea aceasta de păcat și durere atât de mulți ani sunt necredința, spiritul lumesc, lipsa consacrării și cearta din mijlocul poporului care pretinde că este al Domnului” (Ev 696). Vezi vol. IV, pag. 30-34.

Credincioșia lui Dumnezeu. [„credința lui Dumnezeu”, KJV]. Sau „credincioșia lui Dumnezeu”, adică fidelitatea lui Dumnezeu față de făgăduințele Sale. Cu privire la credincioșia lui Dumnezeu, vezi 2 Timotei 2,13; Evr 10,23; 11,11; 1 Ioan 1,9.

Romani 3:4

4. Nicidecum. [„ferească Domnul”, KJV; „să nu fie”, Nitz.]. Gr. me genoito, literal: „să nu se întâmple!” Pavel folosește expresia aceasta de 14 ori, totdeauna pentru a indica un sentiment de puternică aversiune. Expresia ebraică corespunzătoare este chalilah, literal, „un lucru profan, abominabil, de neînchipuit” (vezi 1Sam 20,2).

Dumnezeu să fie găsit adevărat. [„fie Dumnezeu iubitor de adevăr”, Nitz.]. Sau „să fie găsit Dumnezeu adevărat”, „să continue Dumnezeu de a fi adevărat” sau „dovedească-Se Dumnezeu adevărat”. Chiar dacă oameni s-au dovedit falși față de cele încredințate lor, Dumnezeu să fie văzut și recunoscut că e adevărat (vezi 2Tim 2,13).

Toți oamenii să fie găsiți mincinoși. [„fiecare om un mincinos”, KJV; „orice om un mincinos”, Nitz.]. Cuvintele din Psalm 116,11 în LXX.

După cum este scris. Citatul este luat din LXX, Ps 51,4. În psalmul acesta, David exprima adâncimea pocăinței sale pentru păcatul cu Bat-Șeba și recunoștea că Dumnezeu este neprihănit în condamnarea și pedepsirea păcatului. Pavel face apel la aceste cuvinte ale lui David în sprijinul argumentației sale din vers. 3, că necredincioșia oamenilor nu a desființat în vreun fel oarecare credincioșia lui Dumnezeu, ci mai degrabă numai a slujit pentru a statornici îndreptățirea Sa.

Neprihănit. Sau „recunoscut neprihănit” sau „declarat neprihănit”. Acesta este unicul înțeles al cuvântului care putea fi aplicat lui Dumnezeu, care este neprihănit în toate.

Vei fi judecat. [„ești judecat”, KJV]. Sau „să se judece”. Vezi 1Cor 6,1.6), unde același termen grec e tradus în felul acesta. Pavel se poate ca aici să se refere la subiectul central în marea controversă dintre bine și rău. Caracterul și neprihănirea lui Dumnezeu au fost, ca să zicem așa, judecate de oameni și de întregul univers (vezi Rom 3,25.26).

Romani 3:5

5. Pune în lumină. [„recomandă”, KJV; „învederează”, Nitz.]. Gr. sunistemi. Cuvântul acesta și formele lui înrudite sunt folosite în Noul Testament cu două nuanțe ca înțeles: (1) „a recomanda” (2Cor 12,11), și (2) „a statornici”, „a dovedi” (Rom 5,8; Gal 2,18 tradus „zidesc”). Sensul ultim se aplică probabil în acest pasaj. Pavel se pregătește să întâmpine obiecțiunea că dacă păcatul omului tinde numai să recomande și să statornicească neprihănirea lui Dumnezeu, pentru ce să fie pedepsit păcatul acela?

Neprihănirea lui Dumnezeu Vezi cap. 1,17. În contextul acesta ar părea că Pavel scoate în evidență mai ales desăvârșirea caracterului divin.

Ce vom zice? O expresie comună în scrierile lui Pavel (cap. 4,1; 6,1 etc.).

Dumnezeu este nedrept? În versiunea greacă, forma acestei întrebări lasă să se înțeleagă că răspunsul trebuie să fie negativ.

Își dezlănțuie mânia. Literal, „care provoacă mânia”, adică provoacă neplăcerea divină față de păcat (vezi cap. 1,18).

Vorbesc în felul oamenilor. [„vorbesc ca un om”, KJV]. Comparați cu Romani 6,19; Gal 3,17. Simțământul de respect al lui Pavel părea să reclame scuze pentru analogia lui explicită dintre cele omenești și cele divine.

Romani 3:6

6. Nicidecum. Vezi vers. 4.

Cum va judeca Dumnezeu? Faptul că Dumnezeu va judeca lumea este admis ca neavând nevoie de dovadă. Cu siguranță, Pavel nu avea nevoie să convingă pe iudei de acest adevăr fundamental (vezi de ex., Ecl 12,14). De aceea, întrucât este în general admis că Dumnezeu va fi judecătorul lumii, concluzia sugerată în vers. 5, că El este drept când pedepsește păcatul, trebuie să fie respinsă. Deoarece dacă este drept ca Dumnezeu să osândească și să pedepsească păcatul deoarece păcatul a servit indirect ca să statornicească neprihănirea Lui, cum poate El, la urma urmei, să judece?

Romani 3:7

7. Adevărul lui Dumnezeu. Adică credincioșia lui Dumnezeu față de făgăduințele Sale.

Minciunea mea. Adică falsitatea mea, necredincioșia mea, față de cerințele lui Dumnezeu și ale conștiinței, tăgăduirea mea virtuală a adevărului făgăduințelor lui Dumnezeu, mai ales prin lepădare de către mine a ofertei Lui de mântuire prin Hristos. Pavel reia contrastul din vers. 4, dar de data aceasta, poate de dragul argumentației, el vorbește ca și cum el însuși ar ridica obiecțiunea (cf. 1Cor 4,6).

Strălucește și mai mult. [„abundă și mai mult”, KJV; „a prisosit”, Nitz.]. Veridicitatea lui Dumnezeu nu putea fi sporită, dar ar putea prisosi mai mult spre slava Lui, fiind mai mult manifestată.

Judecat. Sau „condamnat” (vezi cap. 2,1). Dacă necredința sau falsitatea mea servește ca să dea la iveală adevărul lui Dumnezeu, de ce mai sunt eu condamnat ca păcătos? Cum poate un act care tinde să promoveze slava lui Dumnezeu să fie considerat rău? Și dacă obiecțiunea aceasta e valabilă, de ce să nu continuăm să păcătuim, ca să rezulte și mai mult bine? Pavel nu se oprește pentru a explica falsitatea evidentă a unui atare raționament, atât de distrugător pentru moralitate. E de la sine înțeles că păcătosul nu merită nici o cinste pentru binele care, contrar intenției sale, este produs de păcatul său.

Romani 3:8

8. Ne vorbea de rău. [„suntem defăimați”, Nitz.]. Literal, „suntem huliți”. Relatarea mincinoasă era o grosolană expunere greșită a credinței și doctrinei lui Pavel și totul era „afirmat” că apostolul ar fi spus astfel de lucruri. Acuzația că Pavel și, în general, creștinii ar fi fost vinovați de învățarea unei astfel de erori era aparent o deducție trasă din învățături ca aceea că omul e îndreptățit prin credință și nu prin faptele legii (cap. 3,20.28) și că „unde s-a înmulțit păcatul, acolo harul s-a înmulțit și mai mult” (cap. 5,20). Deplina respingere a acestei acuzații e prezentată în cap. 6.

Osânda. Adică judecata sau condamnarea. Nu e clar dacă ultima clauză se referă la batjocoritorii mai sus amintiți sau la cei care îndrăznesc să spună: „să facem răul, ca să vină binele” sau la cei care vorbesc și lucrează potrivit unui astfel de principiu dăunător. Ultima interpretare pare să se potrivească mai bine contextului, deoarece aluzia lui Pavel la batjocoritori este numai întâmplătoare față de scopul său principal din vers. 5-8, de a le tăia iudeilor orice pretenție posibilă că sunt scutiți de judecata lui Dumnezeu.

Romani 3:9

9. Ce urmează atunci? Întrebarea exprimă o tranziție în argumentația lui Pavel. Aici se referă înapoi

la vers. 1.2.

Suntem noi mai buni decât ei? Gr. proechometha, pe care unii l-au redat „suntem noi mai răi decât ei?” Totuși, contextul pare să fie contrar unei astfel de traduceri. Pavel a declarat deja în vers. 2 că iudeii aveau avantaje importante față de neamuri. Cu toate acestea, privilegiile mai mari atrag răspunderi mai mari și, în sensul acesta, este adevărat că iudeii luminați merită o pedeapsă mai mare decât neamurile neluminate (Luca 12,47.48). Restul versetului clarifică faptul că, indiferent de avantaje sau dezavantaje, atât iudeii cât și neamurile se găsesc la fel sub păcat și au nevoie de îndreptățire.

Nicidecum. [„nu, nicidecum”, KJV]. Adică nu, în nici un fel, nici în cea mai mică măsură.

Am dovedit. [„am dovedit mai înainte”, KJV]. Mai bine „deja am învinuit”. Învinuirea era făcută cu privire la neamuri în cap. 1,18-32 și cu privire la iudei în cap. 2,1-29.

Greci. [„neamuri”, KJV]. Literal, „greci”, însemnând însă neamuri (vezi cap. 1,16).

Sub păcat. Adică sub puterea sau controlul păcatului. Expresia denotă supunere față de păcat ca o putere care domnește în viața tuturor oamenilor, în viața lor firească, neînnoită prin harul lui Dumnezeu (vezi Rom 7,14; Gal 3,22).

Romani 3:10

10. După cum este scris. Pavel se referă acum la Scripturi pentru a susține acuzația de păcătoșenie universală, pe care deja a făcut-o pe alte temeieri. Aceste dovezi biblice scot în mod deosebit în evidență faptul că și poporul ales e părtaș la nevoia universală de îndreptățire. Seria următoare de citate e luată din Psalmii 14,1-3; 53,1-3; 5,9; 140,3; 10,7; Isaia 59,7, Psalm 36,1. Textele sunt, în general, în acord cu LXX, deși cu anumite deosebiri. Pavel nu specifică unde pot fi găsite aceste pasaje, admitând evident că cititorii săi iudei erau cunoscători ai Scripturilor Vechiului Testament. La fel folosește citate compuse în Romani 9,25-28; 11,26.34.35; 12,19.20; 2Cor 6,16-18.

Nu este nici un om neprihănit. [„nu e nimeni neprihănit”, KJV]. Din Psalm 14,1 sau 53,1. În loc de „să facă binele”, Pavel folosește termenul „neprihănit”, în felul acesta dând același sens, dar într-o formă care se încadrează mai bine în argumentația lui cu privire la neprihănirea prin credință. Propoziția aceasta este un rezumat a tot ceea ce urmează.

Romani 3:11

11. Nici unul care să aibă pricepere. [„nimeni care să înțeleagă”, KJV]. Din Psalm 14,2. Scurtând pasajul, Pavel exprimă înțelesul negativ implicit în original. Lipsa universală de pricepere e datorată întunecării și pervertirii intelectului de către păcat (Rom 1,31). Lucrurile lui Dumnezeu au devenit nebunie pentru omul nerenăscut (1Cor 2,14; cf. Efes 4,18). Psalmul din care citează Pavel începe cu declarația: „nebulul zice în inima lui: nu este Dumnezeu”.

Care să caute. Literal, „caută să dea la iveală”, adică umblă după. Nu există dorință spirituală sau efort spiritual de a-L cunoaște pe Dumnezeu (cf. cap. 1,28).

Romani 3:12

12. S-au abătut. Un citat din Psalm 14,3 în acord cu LXX, unde apare ca psalm 13,3; vezi vol. III, pag. 627.

Au ajuns niște netrebnici. [„au devenit fără folos”, KJV; „netrebnici s-au făcut”; Nitz.]. Expresia echivalentă ebraică din psalmul citat înseamnă „a fi stricat” (vezi Psa 14,3). Versiunea greacă înseamnă „a deveni fără folos”.

Binele. Gr. chrestotes. În Noul Testament, cuvântul acesta apare numai în scrierile lui Pavel. E tradus „bunătate” în Efeseni 2,7; Coloseni 3,12 și în Galateni 5,22, unde este pusă între roadele Duhului. Cuvântul poate fi definit ca o dispoziție plină de amabilitate față de aproapele. Când oamenii nu au dorința de a-L cunoaște pe Dumnezeu și priceperea lor s-a întunecat, n-au amabilitate (vezi Rom 1,28-31).

Nici unul măcar. [„nu, nici unul”, KJV; „nu este până la unul”, Nitz.]. Se poate obiecta că Biblia și istoria relatează viața multor bărbați nobili și femei nobile care au trăit în temere de Domnul. După afirmația aceasta, psalmistul însuși se referă la „neamul neprihănit” (Psa 14,5). Luca, ucenicul și însoțitorul personal al lui Pavel (vezi Fapte 16,10), nu ezită să spună că Zaharia și Elisaveta „erau neprihăniți înaintea lui Dumnezeu și păzeau fără pată toate poruncile și rânduielile Domnului” (Luca 1,6). Dar „neamul neprihănit” s-ar fi grăbit să fie de acord cu Pavel că „toți au păcătuit” (Rom 3,23) și că ei nu constituie o excepție de la această descriere a păcătoșeniei generale. Ei erau primii care să recunoască faptul că fuseseră cândva sub dominația păcatului și că neprihănirea de care se bucurau acum venise de la Dumnezeu prin credință.

Romani 3:13

13. Mormânt deschis. După cum mormântul deschis va fi curând umplut cu moarte și stricăciune, tot așa gâtlejul celor nelegiuiți, deschis să vorbească, e umplut cu falsități stricate și ucigătoare. Comparați cu Ieremia 5,16, unde tolba caldeenilor e numită de asemenea mormânt deschis. Unii explică imaginea ca însemnând că vorbirea lor este ca duhoarea unui mormânt de curând deschis (vezi Ioan 11,39).

Ca să înșele. [„au folosit înșelăciunea”, KJV, „vicleneau”, Nitz.]. Literal, „înșelau. Timpul denotă stăruire în practicarea înșelăciunii. Textul ebraic din Psalmul 5,9 înseamnă, literal, „ei și-au făcut limbile netede”, adică au folosit cuvinte mieroase, lingușitoare.

Venin de aspidă. Această parte a versetului este identică cu LXX la Psalmul 140,3. Otrava falsității este tot atât de toxică și de ucigătoare ca și veninul șarpelui.

Romani 3:14

14. Gura. Vezi Psalm 10,7. „Gâtlej, limbă, buze” (Rom 3,13) pot fi considerate ca stadii succesive cu ajutorul cărora e produsă vorbirea. „Gura” adună totul într-un singur tot.

Romani 3:15

15. Picioarele. Versetele 15-17 sunt un citat prescurtat din Isaia 59,7.8, unde proorocul zugrăvește caracterul națiunii iudaice de pe vremea sa.

Romani 3:18

18. Frica de Dumnezeu nu este. [„nici o frică de Dumnezeu”, KJV]. Un citat din Psalm 36,1. Pavel a început seria aceasta de citate cu o afirmație generală cu privire la starea de păcat a tuturor oamenilor. Apoi s-a referit la unele din feluritele manifestări ale păcatului. În cele din urmă, citează o afirmație cu privire la originea păcatului. Nelegiuirea se naște din lipsa de respect față de Dumnezeu. Acolo unde nu e respect sau cinstire pentru caracterul, autoritatea și onoarea lui Dumnezeu, nu e restricție de la rău (vezi și Rom 1,32).

Citatele acestea din Vechiul Testament au servit ca să susțină afirmația lui Pavel că iudeii sunt departe de a fi scutiți de starea generală de păcat a omului. Având în vedere aceste descrieri ale situației poporului iudeu, cu certitudine un iudeu nu putea fi mântuit doar pentru că era iudeu. Și dacă așa era caracterul poporului ales, cu toate privilegiile și avantajele lui, care trebuie să fi fost starea păgânilor mai puțin privilegiați? Astfel, nu e dificil să credem teribila descriere a lumii păgâne din cap. 1. Într-adevăr, întreaga lume e cuprinsă de păcat și toți locuitorii ei sunt mânjiți, ruinați și neajutorați. Pe bună dreptate, ruina ar fi putut face pe oricine să ajungă disperat dacă Dumnezeuul îndurărilor nu S-ar fi milostivit de noi în starea decăzută și nu ar fi inițiat un plan prin care omul pierdut și decăzut să poată fi înălțat în „slavă, cinste și nemurire” (cap. 2,7).

Romani 3:19

19. Știm. O expresie obișnuită la Pavel, cu referire la ceva admis în general (vezi cap. 2,2; vezi cap. 7,14; 8,22 etc.).

Legea. Articolul este prezent și în versiunea greacă (vezi cap. 2,12). Referirea este general recunoscută ca fiind la Scripturile Vechiului Testament, din care Pavel scosese citatele anterioare. Vechiul Testament era împărțit în trei colecții de cărți, Legea, Profetii și Psalmii sau Scrierile (vezi vol. I, pag. 37). Dar titlul întreg, așa cum apare în Luca 24,44, era rareori folosit, și cele trei subîmpărțiri puteau fi pomenite ca legea și profetii (Rom 3,21; cf. Mat 5,17; 22,40 etc.) sau simplu legea (vezi Ioan 10,34). Pentru a face pe iudei să înțeleagă mai direct dovada Scripturilor și pentru a preveni orice încercare din partea lor de a

împinge referirea de la ei la neamuri, Pavel atrage atenția la faptul că Vechiul Testament, din care citase, vorbește mai ales celor cărora le fusese dat. Iudeii recunoșteau inspirația divină a Vechiului Testament, care denunța atât de specific păcatele națiunii iudaice. De aceea, cu greu ar fi putut să fugă de concluzia lui Pavel că ei trebuia să fie priviți, pe bună dreptate, ca împărtășindu-se împreună cu neamurile de vinovăția universală a omului.

Spune..., spune. Primul „spune” e traducerea gr. lego, care aici scoate în evidență subiectul celor ce sunt spuse. Al doilea „spune” e traducerea gr. laleo, care se referă la expresia legii. Primul cuvânt e aplicabil în mod deosebit materialului cuprins în lege, în timp ce al doilea se referă îndeosebi la proclamarea ei. Deosebirea dintre cele două cuvinte e ilustrată în traducerea „tot ce zice legea e adresat celor care sunt supușii legii”.

Sub lege. [„în lege”, Nitz.]. Literal, „în lege”, adică supuși autorității legii (vezi cap. 2,12).

Să fie astupată. [„să fie oprită”, KJV; „să fie închisă”, Nitz.]. Având în vedere dovezile prezentate, oamenii nu au nici o scuză de oferit (Rom 2,1; cf. Psa 63,11).

Toată lumea. Și iudei și neamuri împreună. Pavel a afirmat deja responsabilitatea păgânilor în cap. 1,20.32.

Vinovată. Gr. hupodikos, un cuvânt care apare numai aici în Noul Testament și nu se găsește în LXX. În greaca clasică, înseamnă „supus urmăririi” și poate fi urmat de o referire la legea călcată, la partea vătămată sau la reclamantul îndreptățit. Pasajul poate fi redat „să devină răspunzătoare înaintea lui Dumnezeu”. Dumnezeu este astfel reprezentat ca având o ceartă cu păcătoșii (vezi Ier 25,31). Aici, Pavel poate vorbește despre Dumnezeu ca fiind nu numai parte vătămată, dar și judecător (Rom 2,5.6.16).

Romani 3:20

20. Căci. [„de aceea”, KJV]. Mai degrabă „pentru că”. Ceea ce urmează introduce motivul pentru care fiecare gură va fi închisă și toată lumea va fi socotită că trebuie să dea socoteală lui Dumnezeu (vers. 19).

Nimeni. [„nici un trup”, KJV]. Adică nici o ființă omenească. Fără îndoială că Pavel face aluzie la Psalmul 143,2.

Socotit neprihănit. [„a face neprihănit”, KJV]. Gr. dikaios, „a așeza neprihănit”, „a considera că e neprihănit”, „a declara că e neprihănit”, „a trata ca fiind neprihănit”, „a prezenta ca neprihănit”. Cuvântul apare de 39 de ori în Noul Testament, 27 din acestea fiind în scrierile lui Pavel. Însemnătatea lui dikaios e uneori umbrită prin traducerea „a face neprihănit”. În limba greacă dikaios, „a face neprihănit”, dikaios, „neprihănit”, dikaiosune, „neprihănire” sunt toate construite pe aceeași rădăcină și legătura dintre ele este clar văzută.

Așa cum e folosit în Noul Testament cu referire la ființele omenești, a face neprihănit arată actul prin care o persoană e adusă într-o situație dreaptă în legătură cu Dumnezeu. Prin actul acesta, Dumnezeu achită un om care este vinovat de o faptă rea sau tratează ca neprihănit pe cineva care este nelegiuit. Înseamnă anularea acuzațiilor care se găsesc împotriva credinciosului la curtea cerească. „Dacă te predai Lui și-l primește ca Mântuitor, atunci oricât de păcătoasă ar fi fost viața ta, din considerație pentru El, tu ești socotit neprihănit” (SC 62; vezi cap. 3,28; 4,25; 5,1).

Prin faptele Legii. Literal, „din lucrări ale legii”, adică lucrări arătate de lege. În limba greacă, „lege” este fără articol (vezi cap. 2,12). Pavel afirmă un adevăr general care e aplicabil atât grecilor, cât și iudeilor. Îndreptățirea prin faptele legii a fost temelia oricărui sistem religios fals și a devenit chiar și principiul religiei iudaice (DA 35, 36). Dar faptele săvârșite în ascultare de oricare lege, fie că legea aceea e făcută cunoscut prin rațiune, conștiință sau descoperire [revelație], nu pot îndreptăți un păcătos înaintea lui Dumnezeu (Gal 3,2). Pavel a arătat deja că neamurile călcaseră legea descoperită lor în natură și în conștiință (Rom 1). La fel el a dovedit că iudeii călcaseră legea descoperită lor în Vechiul Testament și mai ales în Cele zece porunci (cap. 2). Și iudeul și cel dintre neamuri au aceeași nevoie de îndreptățire. Dar legea nu are putere să îndreptățească. Ea poate numai să arate păcătoșenia păcatului în adevăratele lui aspecte.

Neprihănirea nu poate fi cãpatatã decãt pe o singurã cale.

Nu e contradicție între cele afirmate în cap. 2,13, „cei ce împlinesc legea vor fi socotiți neprihăniți [drepti]” și pasajul acesta, „nimeni nu va fi socotit neprihănit [neprihănit] înaintea Lui, prin faptele legii”. Primul subliniază faptul că vor fi îndreptățiți numai cei care se predau în așa măsură lui Dumnezeu încât sunt dispuși să îplinească orice poruncește El, în felul acesta fiind nu numai „auzitori ai Legii”. Al doilea accentuează faptul la fel de adevărat că faptele bune de ascultare nu pot, în nici un caz, să cumpere mântuirea. Ele pot, în cel mai bun caz, să fie dovada credinței prin care e cãpatatã îndreptățirea.

Prin lege. În versiunea greacă, expresia nu este articulată (vezi cap. 2,12).

Cunoștința. Gr. epignosis, un termen care înseamnă clar și exact cunoaștere (vezi Rom 1,28; 10,2; Efes 4,13), un cuvântul obișnuit pentru cunoștință (gnosis). Legea este norma faptelor neprihănite, și orice nu ajunge să corespundă legii este păcat, deoarece păcatul este nelegiuire, neascultare de lege (1 Ioan 3,4). Cu cât cineva ajunge să cunoască mai bine acest standard, cu atât mai mult îi vor fi sporite conștiința și simțul păcatului. Aceasta este cauza pentru care omul nu poate fi îndreptățit prin faptele legii. În ce privește îndreptățirea, legea a făcut tot ce a putut când păcătosul a fost adus pe punctul de a exclama: „O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?” (vezi Rom 7,24). Legea ține oglinda în fața vinovatului, dar nu poate să îndepărteze vinovăția.

Versetul acesta, împreună cu afirmația lui Pavel că legea urmează să ne ducă la Hristos (Gal 3,24), arată clar legătura dintre lege și Evanghelia. Evanghelia, în nici un caz, nu a înlăturat funcția necesară a legii. Doctrina îndreptățirii prin credință „prezintă Legea și Evanghelia, legându-le pe cele două într-un tot desăvârșit” (TM 94).

Romani 3:21

21. Dar acum. Acest „acum” poate fi înțeles fie în sensul lui temporal, „în timpul de față” sau în sensul lui logic, „în această stare a cazului”. În ce privește folosirea lui cu sensul din urmă, comparați cu Romani 7,17; 1 Corinteni 13,13. Pavel a arătat nevoia universală de îndreptățire (Rom 1,18 la 3,20) și acum trece de la latura negativă la cea pozitivă a temei propuse în cap. 1,17.

O neprihănire pe care o dă Dumnezeu. Vezi cap. 1,17. În contrast cu păcătoșenia universală a omului și zadarnicele lui încercări de a câștiga îndreptățirea prin faptele legii, Pavel începe să descrie îndreptățirea lui Dumnezeu, o îndreptățire pe care El este gata să o acorde tuturor acelor care au credință în Isus Hristos.

Fără lege. Literal, „separat de lege”. În versiunea greacă nu este articol (vezi cap. 2,12). Cuvintele acestea sunt în contrast cu „prin faptele legii” din cap. 3,20. Ele scot în evidență că neprihănirea lui Dumnezeu a fost descoperită fără nici o referire la lege. Adică neprihănirea lui Dumnezeu a fost manifestată cu totul separat de tot principiul legii și de întreaga concepție a ascultării legale, ca un fel de a obține neprihănirea, sau cu totul aparte de sistemul legalist pe care iudeii îl prezentau ca bază a neprihănirii.

S-a arătat. [„e manifestată”, KJV]. Literal, „a fost manifestată”. Cuvântul poate implica faptul că ceea ce s-a manifestat acum, a fost anterior ascuns (vezi Rom 16,25.26; Col 1,26). Deși neprihănirea lui Dumnezeu fusese descoperită într-o anumită măsură în Vechiul Testament, deplina manifestare a neprihănirii Sale a venit în persoana lui Hristos (vezi PP 373).

Despre ea mărturisesc. Adică fiind dată mărturie cu privire la, fiind atestată.

Legea și proorocii. Adică Scripturile Vechiului Testament (vezi pag. 19). În versiunea greacă, articolul apare împreună cu „lege” (vezi cap. 2,12). Nu e contradicție în Vechiul și Noul Testament. Deși această manifestare a neprihănirii lui Dumnezeu este separată de lege, ea nu este în nici un fel în opoziție cu legea și proorocii. Dimpotrivă, ea a fost anticipată de ele (vezi Ioan 5,39). Vechiul Testament este în substanță profetic cu privire la neprihănirea care urma să fie descoperită în Hristos și primită prin credință, așa cum e relatat în Noul Testament (vezi Fapte 10,43; 1Pet 1,10.11). Pavel a citat deja Habacuc 2,4: „Neprihănitul va trăi prin credință” (Rom 1,17). În toată epistola, Pavel se referă în mod stăruitor la Vechiul Testament pentru confirmarea tezei sale că îndreptățirea este prin credință (vezi cap. 4; 10,6.11). Scopul central al legii ceremoniale a fost de a învăța că un om putea fi îndreptățit nu prin ascultarea de legea

morală, ci prin credința în Mântuitorul care avea să vină (vezi PP 367).

Romani 3:22

22. Prin credința în Isus Hristos [„prin credința lui Isus Hristos”, KJV]. Versiunea greacă poate fi înțeleasă în ambele feluri. În Marcu 11,22, unde versiunea greacă spune literal: „aveți credință de la Dumnezeu”, KJV spune: „Aveți credință în Dumnezeu”. La fel, literalul „credință a numelui Său” e tradus „credință în numele Său” (Fapte 3,16). Literalul „cel din credința lui Isus”, e tradus „cel ce crede în Isus” (Rom 3,26). Sfinții sunt cei care țin poruncile lui Dumnezeu și au credința lui Isus (Apoc 14,12; TM 58).

Unii au preferat să înțeleagă „credința lui Isus” ca însemnând aici credința pe care a exercitat-o Isus Însuși, credincioșia Lui, viața sfântă pe care a trăit-o El și caracterul desăvârșit pe care L-a dezvoltat El, care e dat ca un dar fără plată tuturor celor care Îl primesc (vezi DA 762). Comparați cu „credincioșia lui Dumnezeu” (vezi Rom 3,3). Mai mult, „credința” Lui ar include credincioșia Lui în moartea lui de bună voie, ispășitoare (Rom 3,25.26; cf. Filip 2,8).

În orice lucrare a îndreptățirii, amândouă aspectele acestea sunt operative. „Credința lui Isus” e ceea ce face cu putință ca Dumnezeu „să fie neprihănit [neprihănit]” și totuși să socotească neprihănit pe cel ce crede în Isus (rom 3,26). „Credința în Isus” e canalul prin care persoana în sine ajunge în posesia binecuvântărilor îndreptățirii (vezi E.G. White, Material suplimentar la cap. 4,3-5).

Totuși, neprihănirea nu este primită ca o răsplătire a credinței noastre în Hristos, ci mai degrabă ea este mijlocul de a ne însuși neprihănirea. Când în iubire și recunoștință credinciosul în Isus se predă fără rezerve îndurării și voii lui Dumnezeu, neprihănirea îi este pusă în socoteală. Când el continuă zilnic în această experiență de încredere, predare și comuniune, credința lui sporește, făcându-l în stare să primească tot mai mult din neprihănirea împărtășită a sfințirii dată în dar.

Credința este, ca să zicem așa, brațul pe care păcătosul îl întinde pentru a primi „darul fără plată” al îndurării lui Dumnezeu (cap. 5,15). Dumnezeu este mereu gata și doritor să ne acorde acest dar, nu ca o răsplătire pentru ceva ce am face noi, ci pur și simplu datorită iubirii Sale fără margini. Nouă ne revine sarcina să primim darul, iar el e primit „prin credință”.

Peste toți. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. pag. 10) în ceea ce privește apartenența sau nu a acestor cuvinte la manuscrisul original. Omiterea lor nu afectează înțelesul în mod practic.

Cred. Sau „au credință” (vezi vers. 3).

Nici o deosebire. Sau „nici o distincție”. Neamurile și iudeii sunt cu toții cuprinși în aceeași metodă de mântuire. Motivul pentru care nu e făcută deosebire între ei este că toți au aceeași nevoie (vers. 23).

Romani 3:23

23. Toți au păcătuit. Literal, „toți păcătuiră”. Păcatul lui Adam a stricat chipul divin din om (vezi cap. 5,12; cf. GW 80) și fără încetare de la căderea omului, toți urmașii lui Adam au continuat să fie lipsiți de chipul și slava lui Dumnezeu (vezi mai jos, la „slavă”). Pavel îndeamnă și pe iudei și pe neamuri să recunoască faptul vital că toate dovezile experienței și ale istoriei arată clar că omul căzut, în natura lui stricată, e cu totul incapabil să împlinească cerințele Legii lui Dumnezeu și să câștige propria sa neprihănirea. Singura cale posibilă de a căpăta neprihănirea este credința în Isus Hristos. Prin această experiență a credinței, oamenii sunt din nou într-o relație corectă cu Dumnezeu (cap. 3,24), au o inimă nouă și în felul acesta sunt făcuți în stare, prin credință, să trăiască din nou în ascultare de Legea lui Dumnezeu (vezi cap. 5,1).

Sunt lipsiți. [„sunt insuficienți”, KJV]. Gr. hustereo, folosit în altă parte cu înțelesul de „să fiu în lipsă” (Filip 4,12), „lipsiți” (Evr 11,37), „ducă lipsă” (Luca 15,14). În relatarea nunții din Cana, hustereo e folosit pentru a arăta că rezerva de vin se terminase (Ioan 2,3). Versiunea greacă arată că păcătoșii continuă să fie lipsiți. Mai mult, în versiunea greacă, forma aparte a verbului poate să arate nu numai faptul lipsei, dar și conștientizarea lipsei. Dacă acesta este cazul aici, verbul ar putea să fie tradus „conștient continuă să fie lipsiți”. Acest simț al lipsei a îndemnat pe oamenii de pretutindeni să-și câștige propria lor neprihănirea prin faptele legii.

Slava. Gr. doxa. În Biblie, doxa pare să aibă două sensuri principale și oarecum diferite, deși ambele sunt bazate pe înțelesul inițial, în greaca antică, de „opinie”, „părere”, „faimă”. Este adesea folosit pentru a semnifica „onoare”, „faimă”, „recunoaștere” (Ioan 5,44; 7,18 etc.) În sensul acesta, e opus lui „necinste” (1Cor 11,14.15; 15,43; 2Cor 6,8). În sensul acesta, poate fi căutată (Ioan 5,44; 7,18; 1Tes 2,6), primită (Ioan 5,41.44), dată (Luca 17,18; Ioan 9,24), atribuită lui Dumnezeu (Luca 2,14; Apoc 1,6).

Dacă aceasta este întrebuintărea pe care o dă Pavel termenului aici, în Romani 3,23, atunci „slava lui Dumnezeu” înseamnă onoare, laudă sau aprobarea pe care o dă Dumnezeu și de care oamenii au ajuns să ducă lipsă. Întrucât Pavel se ocupă în pasajul acesta de poziția omului înaintea lui Dumnezeu și se referă în versetul următor la îndreptățire, singurele mijloace prin care un om poate primi din nou aprobarea lui Dumnezeu, acest înțeles al termenului „slavă” poate fi dat în acest context.

Pe de altă parte, „slavă” este folosit în Biblie și pentru a însemna „strălucire”, „înfățișare care atrage ochiul” (vezi Mat 4,8; Luca 12,27; Fapte 22,11). E uneori folosit într-un sens paralel cu „chip”, „asemănare”, „formă”, „înfățișare” (vezi Rom 1,23; cf. LXX la Num 12,8, care folosește doxa pentru „chip”). Slava descoperită lui Moise (Exo 33,18.22) era caracterul lui Dumnezeu: bunătate, îndurare, iertare (vezi GW 417). Slava aceasta poate de asemenea fi reflectată în acele fapte ale lui Dumnezeu care sunt capabile să cunoască, să iubească și să crească asemenea Făcătorului lor. Astfel, Pavel vorbește despre om ca fiind „chipul și slava lui Dumnezeu” (1Cor 11,7), fără îndoială pentru că e capabil să primească și să reflecte slava Sa. Deplina descoperire a slavei și desăvârșirii Lui este „slava lui Dumnezeu pe fața lui Isus Hristos” (2Cor 4,6).

Când această slavă a lui Dumnezeu, descoperită în Hristos, strălucește din Evanghelie în inima și mintea credinciosului, ea îl transformă în „lumină în Domnul” (Efes 5,8). Astfel, „noi toți privim cu fața descoperită, ca într-o oglindă, slava Domnului și suntem schimbați în același chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului” (2Cor 3,18). Nădejdea și aspirația creștinului constă din dorința de a participa tot mai mult la slava lui Dumnezeu (vezi Rom 5,2; 1Tes 2,12; 2Tes 2,14).

Poate că aceste două interpretări nu se exclud una pe alta, ci ambele dau un înțeles clar al versetului.

Romani 3:24

24. Fiind socotiți neprihăniți. Întrucât oamenii nu au nimic cu ce să se așeze într-o stare neprihănită înaintea lui Dumnezeu, îndreptățirea trebuie să vină ca un dar fără plată. Numai când un om este pregătit, în toată smerenia, să recunoască faptul că e lipsit de slava lui Dumnezeu și că nu are nimic în sine care să-l recomande înaintea lui Dumnezeu, doar atunci e făcut în stare, prin credință, să accepte îndreptățirea ca un dar fără plată.

Fără plată. Gr. dorean, „gratuit”, ca un dar”. Comparați cu folosirea cuvântului în Matei 10,8; 2 Corinteni 11,7; Apoc 21,6; 22,17.

Harul. Gr. charis, apare de vreo 150 de ori în Noul Testament. Pavel a folosit acest termen însemnat mai mult decât oricare alt scriitor al Noului Testament, și anume de aproximativ 100 de ori în epistolele sale. Asociatul său apropiat, Luca, a folosit cuvântul de vreo 25 de ori în Luca și în Fapte, cei doi bărbați purtând răspunderea pentru aproximativ 80% din toate aparițiile din Noul Testament. „Har”, însă, nu era nicidecum un cuvânt inventat de apostoli. El era larg folosit într-o varietate de sensuri asociate, în LXX și în literatura clasică și greacă târzie. Totuși, Noul Testament pare adesea să dea o semnificație specială cuvântului „har”, semnificație care nu e găsită pe deplin în altă parte.

În primul rând, „har” înseamnă „ceea ce dă bucurie sau plăcere”, incluzând ideea de frumusețe, grațiozitate, dragălașenie, ceva ce delectează pe privitor. Comparați cu „harul este turnat pe buze” (Psa 45,2, LXX; cf. Prov 1,9; 3,22). Aceeași idee este prezentată în unele din aparițiile din Noul Testament. Când Isus a vorbit în Nazaret, ascultătorii Săi „se mirau de cuvintele pline de har, care ieșeau din gura Lui” (Luca 4,22). Pavel sfătuia pe credincioșii din Colose ca „vorbirea” lor „să fie totdeauna cu har” (Col 4,6).

„Har” purta de asemenea ideea unui sentiment frumos sau agreabil, simțit sau exprimat față de un altul, ca de pildă, amabilitatea, favoarea, bunăvoința. Iosif a căpătat „trecere”, literal, „har” înaintea lui

Faraon (Fapte 7,10; cf. vers. 46). Când predicau, ucenicii erau „plăcuți”, literal, „aveau har”, înaintea întregului norod (Fapte 2,47). Pe când Isus era prunc, „harul lui Dumnezeu era peste El” (Luca 2,40). Cu siguranță definiția: „favoare nemeritată” este atribuită cuvântului nu este potrivită aici. „Har” trebuie înțeles în sensul din Luca 2,52, „era tot mai plăcut înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor”, „creștea în har înaintea lui Dumnezeu și a omului”.

Ca o expresie a sentimentului de bunăvoință, „har” era la fel folosit cu privire la recunoștință. Astfel, „va rămâne el îndatorat față de rolul acela?” [mulțumește el slugii aceleia?, KJV] (Luca 17,9) e, literal: „are el har față de sluga aceea?”. „Har” e adesea folosit în sensul acesta în expresia „mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu”, literal, „har Domnului” (1Cor 15,57; 2Cor 8,16; cf. Rom 6,17; 2Cor 2,14; 9,15). Cu siguranță acesta nu este „favoarea nemeritată”, oferită de muritori lui Dumnezeu.

Ca o expresie substanțială de bunăvoință, „har” era folosit și cu privire la un dar, o favoarea făcută, un avantaj. Iudeii au venit la Festus și au dorit un „hatâr”, literal, „har” împotriva lui Pavel (Fapte 25,3). Pavel vorbește despre darul pe care-l adunaseră bisericile pentru săracii din Ierusalim ca fiind, literal, „har” (1Cor 16,3; cf. 2Cor 8,4.6.7.19).

Nici una din întrebuirile acestea de mai sus nu diferă de acelea aflate în literatura greacă. Sensul distinctiv dat termenului „har” în Noul Testament și mai ales în scrierile lui Pavel este acela al iubirii îmbelșugate, mântuire a lui Dumnezeu față de păcătoși, așa cum e descoperită în Isus Hristos. Evident, întrucât toți oamenii „au păcătuit și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu” (Rom 3,23), o astfel de favoare și o astfel de amabilitate din partea lui Dumnezeu sunt cu totul nemeritate de omul păcătos. Oamenii au trăit în ură și răzvrătire față de Dumnezeu (cap. 1,21.39.32), au pervertit adevărul Lui (vers. 18.25), au preferat să se închine la dobitoace și la târâtoare (vers. 23), au mânjit chipul Lui în propriile lor corpuri (vers. 24-27), I-au hulit numele (cap. 2,24) și chiar au disprețuit pe Dumnezeu pentru răbdarea și îngăduința Lui (vers. 4). În cele din urmă, ei L-au ucis pe Fiul Lui, trimis ca să-i mântuiască (Fapte 7,25). Și cu toate acestea, Dumnezeu a continuat să-l privească pe om cu iubire și bunătate, ca descoperirea bunătății Lui să-l îndemne la pocăință (Rom 2,4).

Acesta este harul lui Dumnezeu în înțelesul particular al Noului Testament. Nu e numai favoarea lui Dumnezeu față de cei care ar putea să merite aprobarea Sa. El este iubirea Lui nemărginită, atotcuprinzătoare, transformatoare față de oamenii păcătoși. Iar vestea cea bună a harului Său, așa cum e descoperită în Isus Hristos, este „puterea lui Dumnezeu spre mântuire” (cap. 1,16). Nu e numai îndurarea și bunăvoința lui Dumnezeu de a ierta, el este o putere de mântuire activă, dătătoare de energie și transformatoare. În felul acesta, el poate să umple pe cineva (Ioan 1,14), poate să fie dat (Rom 12,3.6), este îndestulător (2Cor 12,9; cf. Rom 5,20), domnește (Rom 5,21), învață (Tit 2,11.12), întărește inima (Evr 13,9). În unele cazuri, „harul” pare să fie aproape echivalent cu „Evanghelia (Col 1,6) și cu lucrarea lui Dumnezeu, în general (Fapte 11,23; 1Pet 5,12). „Harul divin este mărețul element al puterii mântuitoare” (GW 70). „Hristos Și-a dat viața pentru a face cu putință ca omul să fie refăcut după chipul lui Dumnezeu. Ceea ce atrage pe oameni laolaltă în ascultare de adevăr este puterea harului Său” (CT 249).

Răscumpărarea. Gr. apolutrosis, literal, „răscumpărare”, „eliberare prin răscumpărare”. Cuvântul grec constă din două părți, apo „din” și lutrosis, înrudit cu lutron, „răscumpărare”. Lutron este un termen obișnuit în scrierile vechi pentru a descrie prețul de răscumpărare pentru eliberarea sclavilor. Termenul e folosit pentru a desemna eliberarea din robie, din captivitate sau dintr-un rău oarecare, ideea plătirii unui preț fiind de obicei cuprinsă. Cuvântul englez redeem vine de la un verb latin care înseamnă „a plăti înapoi”, „a răscumpăra”.

În Vechiul Testament, marele act tipic care simboliza răscumpărarea a fost eliberarea din Egipt. Iehova, ca răscumpărător sau eliberator, făgăduise: „Vă voi scăpa [răscumpăra] cu braț întins” (Exo 6,6; cf. cap. 15,13). Scopul răscumpărării era consacrarea lui Israel în slujba lui Dumnezeu (Exo 6,7). Pentru a avea parte de răscumpărare, israeliților li se cerea să săvârșească un act de credință prin consumarea mielului pascal și prin stropirea sângelui (Exo 12).

Tipurile acestea sunt împlinite în răscumpărarea omului din păcat și moarte. Isus este „Mielul care a fost junghiat” (Apoc 5,12; cf. Ioan 1,29; 1Cor 5,7; 1Pet 1,18.19). Faptul că s-a plătit o răscumpărare sau un preț pentru răscumpărarea noastră e clar învățat în Noului Testament. Isus Însuși declara că „Fiul omului a

venit... ca să-Și dea viața ca preț de răscumpărare pentru mulți” (Marcu 10,45). Pavel vorbește despre Hristos ca despre Cineva „care S-a dat pe Sine Însuși ca preț de răscumpărare pentru toți” (1Tim 2,6). Creștinii sunt înfățișați ca fiind „cumpărați” (2Pet 2,1) sau „cumpărați cu un preț” (1Cor 6,20). „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi” (Gal 3,13). Astfel, într-un anumit înțeles, îndreptățirea nu e fără plată, deoarece pentru ea s-a plătit un preț foarte mare prin suferințele și moartea lui Hristos. Dar ea e fără plată pentru noi, întrucât prețul ei nu e plătit de noi, ci a fost plătit de Însuși Fiul lui Dumnezeu.

Răscumpărarea aceasta ne iartă păcatele (Efes 1,7; Col 1,14; Tit 2,14; Evr 9,15; 1Pet 1,18.19), ne salvează de la putrezire și moarte (Rom 8,23) și, până la urmă, din starea cea rea prezentă, ducându-ne la una de slavă și strălucire (Luca 21,28; Efes 4,30). Prin îndreptățire, Hristos ne răscumpără de sub pedeapsa păcatului, prin și la data celei de-a doua veniri și la înviere, de prezența păcatului.

Ca în cazul israeliților în eliberarea din Egipt, tot așa acum participarea la planul divin de răscumpărare de sub păcat cer exercitarea credinței, o recunoaștere și o acceptare a lui Isus, Răscumpărătorul nostru, cu tot ceea ce implică un astfel de pas.

În Hristos Isus. Isus „a fost făcut de Dumnezeu, pentru noi, înțelepciune, neprihănire, sfințire și răscumpărare” (1Cor 1,30). El este și Răscumpărător (Tit 2,14) și preț de răscumpărare (1Tim 2,6). Nu e de mirare că Pavel putea să exclame: „Hristos este tot și în toți” (Col 3,11). Apostolul nu-și pune ținte mici când declara hotărârea lui de a nu ști „între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit” (1Cor 2,2). Deoarece a-L cunoaște pe El înseamnă a cunoaște întregul plan și program de restaurare a lui Dumnezeu pentru om. Înțelepciune mai mare ca aceasta nu există.

Romani 3:25

25. L-a rânduit mai dinainte. [„L-a înfățișat”, KJV; „L-a pus la privire”, Nitz.]. Gr. protithemi. Acest verb grec e capabil de două înțelesuri oarecum asociate. Un înțeles posibil e de „a pune la privire”. Comparați cu „pâine punerii înainte”, literal, „pâinile pentru a pune la privire” (vezi Marcu 2,26). Al doilea înțeles posibil, derivat din ideea de a pune ceva înainte, este „a determina un scop”, „a decreta”, „a intenționa”. Același cuvânt e tradus „pus în gând” din Romani 1,13. Al doilea sens ar fi în acord cu învățătura lui Pavel din altă parte (vezi Efes 3,11; 2Tim 1,9), dar contextul pare să arate că expunerea publică a sacrificiului lui Hristos este punctul subliniat în versetul acesta. Comparați cu „înaintea ochilor cărora Isus Hristos a fost zugrăvit” [„public”, RSV; „ca dinaintea ochilor”, G.Gal.] ca răstignit” (Gal. 3,1) și „după cum a înălțat Moise șarpele în pustie, tot așa trebuie să fie înălțat și Fiul omului” (Ioan 3,14).

Scopul lui Dumnezeu în expunerea publică a sacrificiului lui Hristos era „să-Și arate neprihănirea”. Și această declarație publică a neprihănirii lui Dumnezeu nu era numai spre folosul omenirii, ci și pentru întregul univers, pentru ca problemele cuprinse în marea luptă să poată fi mai clar înțelese de toți cei care ar fi putut să fie ispitiți să pună la îndoială desăvârșirea caracterului lui Dumnezeu (vezi DA 626, 758, 759).

Prin credința în sângele Lui. Sau „prin credință, în sângele Lui”. Legătura acestor expresii cu restul versetului poate fi înțeleasă în moduri diferite. Așa cum e redat în KJV, pasajul acesta înseamnă că jertfa lui Isus Hristos aduce iertare și împăcare aceluia care are credință în sângele Lui. Totuși, e posibil a lega pe „prin credință” și pe „în sângele Lui” separat cu „jertfă de ispășire”, înțelesul în felul acesta fiind: „pe care Dumnezeu L-a pus la privire prin vărsarea sângelui Său să fie o jertfă de ispășire prin credință”. Gramatical, e posibilă oricare dintre interpretări. Cea din urmă poate fi preferabilă în contextul acesta, arătând mai clar jertfa lui Hristos ca mijloc prin care e săvârșită ispășirea. Jertfa ispășitoare devine lucrătoare prin credința care și-o însușește. Afară de cazul că iertarea oferită este primită prin credință, ispășirea nu e de nici un folos în împăcarea minții și inimii celor pentru care a fost făcută jertfa.

Noul Testament pune un accent puternic pe sângele lui Hristos în legătură cu lucrarea de răscumpărare. Isus a vorbit despre propriul Său sânge ca fiind „vărsat pentru mulți” (Marcu 14,24). Suntem „socotiți neprihăniți [îndreptățiți] prin sângele Lui” (Rom 5,9). „Avem răscumpărarea prin sângele Lui” (Efes 1,7). Hristos a făcut „pace prin sângele crucii Lui” (Col 1,20). Cei care fuseseră „despărțiți” au „fost apropiați prin sângele lui Hristos” (Efes 2,13). Biserica lui Dumnezeu a fost câștigată „cu însuși sângele Său” (Fapte 20,28). Suntem spălați „de păcatele noastre cu sângele Său” (Apoc 1,5).

În Vechiul Testament, sângele e privit ca reprezentând viața (vezi Lev 17,11). Dumnezeu a interzis oamenilor să mănânce „carne cu viață ei, care este sângele ei” (Gen 9,4). Vărsarea și stropirea sângelui în serviciile sanctuarului Vechiului Testament însemnau luarea și jertfirea vieții animalelor sacrificate. În felul acesta, vărsarea antitipică a sângelui Isus înseamnă aducerea vieții Lui ca jertfă. Sângele lui Hristos reprezintă viața Lui oferită ca jertfă ispășitoare pentru păcatele lumii.

Reprezentând viața desăvârșită a lui Isus dată pentru om, sângele lui Hristos este lucrător nu numai ca „jertfă de ispășire” (Rom 3,25), îndreptățire (cap. 5,9) și împăcare (Efes. 2,13). „Numai primind viața adusă pentru noi pe crucea de pe Golgota putem să trăim viața de sfințenie” (DA 660).

Jertfă de ispășire. [„ispășire”, KJVM „ispășitor”, Nitz.]. Gr. hilasterion. Acest cuvânt important a fost discutat pe larg de mulți comentatori și a fost interpretat în diferite feluri. Dificultatea pare să fie nu numai de a descoperi înțelesul exact al termenului grecesc, dar și de a găsi un cuvânt sau o expresie corespunzătoare pentru a reprezenta acest înțeles.

Hilasterion apare aici și în Evrei 9,5, unde se referă clar la acea parte a chivotului legământului cunoscută de obicei sub numele de „scaunul milei”. Aceasta folosire a cuvântului este obișnuită în LXX ca o traducere a cuvântului ebraic rethkappo, care descrie capacul sau acoperământul chivotului. Pe acest loc se stropea sângele în Ziua ispășirii (Lev 16,14.15) și „de unde, pe temeiul ispășirii, era acordată iertarea păcătosului pocăit” (PP 319). Întrucât această cea mai sfântă dintre ceremoniile ebraice era tipică pentru lucrarea de ispășire a lui Hristos, o înțelegere a însemnătății acestui nume, kapporeth, pentru locul central în ceremonia tipică de ispășire poate arunca o oarecare lumină asupra folosirii lui de către Pavel cu privire la sacrificiul lui Hristos.

Acest cuvânt ebraic pentru așa-numitul „scaun al milei” e derivat dintr-un cuvânt (kaphar) însemnând fundamental „a acoperi”. Totuși, numai o singură dată în Vechiului Testament kaphar, în forma lui cea mai simplă, este folosit pentru acoperire în sens obișnuit (Gen 6,149). Cel mai adesea apare într-o altă formă și e folosit în sens figurat, acela de „a acoperi păcatul”, de unde „a ierta”, „a fi îndurător”, „a ispăși”. Pentru kapporeth, Luther a folosit numele de Gnadenstuhl, „scaunul milei”. Mai târziu, Tyndale a preluat cuvântul, care din versiunea lui a trecut mai departe în multe versiuni majore engleze ale Bibliei. Unii au sugerat traducerea „locul ispășirii” ca reprezentând mai clar lucrarea de răscumpărare și împăcare care se săvârșea acolo.

Evident că traducătorii LXX și-au dat seama de această însemnătate a numelui când au ales să-l reprezinte prin cuvântul grec hilasterion. Înțelesul lui e luminat mai mult printr-o comparație a altor cuvinte înrudite care apar în Noul Testament. Hilaskomai e folosit în rugăciunea: „Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul!” [„Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosul”, KJV] (Luca 18,13) și în descrierea lucrării lui Isus ca „să facă ispășire pentru păcatele poporului” (Evr 2,17). O altă formă înrudită, hilasmos, apare de două ori în descrierile lui Hristos ca „jertfă de ispășire pentru păcatele noastre” (1 Ioan 2,2; 4,10).

Așa cum este folosit aici, în Romani 3,25, și în acest context descriind oferta de îndreptățire și răscumpărare prin Hristos, hilasterion, „ispășire”, pare să reprezinte împlinirea a tot ce era preînchipuit prin hilasterion, „scaunul milei”, în Sanctuarul Vechiului Testament. Prin moartea Sa ca jertfă, Isus a fost înfățișat ca mijloc de ispășire, de expiere (vezi DA 469; SC 15), împăcare. Nu există probabil un cuvânt în limba noastră care să poată zugrăvi corespunzător tot ce implică această noțiune. Și chiar și unora din termenii menționați mai sus le-au fost date anumite definiții de către teologi care sunt în destulă contradicție cu adevărata natură a ispășirii. Trebuie să se manifeste grijă în folosirea acestor termeni, ca nu cumva să li se atribuie nuanțe de înțeles necorespunzător.

Indiferent ce cuvânt ar fi folosit, e clar că moartea ispășitoare a lui Isus Hristos a răspuns la pedeapsa pentru păcat și a făcut posibile iertarea și împăcarea tuturor celor care au credință în Hristos. Firește că aceasta nu trebuie să fie înțeleasă în sensul că jertfa lui Hristos a fost adusă, ca și sacrificiile păgâne, pentru a îmbuna un dumnezeu ofensat și a-l determina să privească favorabil pe păcătoși. „Ispășirea lui Hristos nu a fost făcută pentru a-L determina pe Dumnezeu să-i iubească pe cei pe care altfel îi ura; n-a fost făcută ca să producă o iubire care nu exista; ci a fost făcută ca o manifestare a iubirii care deja era în inima lui Dumnezeu” (EGW, ST 30 mai 1895, cf. SC 15). De fapt, Dumnezeu S-a sacrificat pe Sine în Hristos pentru răscumpărarea omului. „Dumnezeu era în Hristos, împăcând lumea cu Sine” (2Cor 5,19; cf. DA 762).

Ca să-Și arate neprihănirea. Literal, „pentru arătarea neprihănirii Sale”, adică să-Și arate neprihănirea . O astfel de arătare era necesară datorită lucrării Sale de iertare a păcatelor care sunt de-acum de domeniul trecutului. Scopul ei este explicat mai departe în vers. 26.

Căci. Gr. dia, „din cauză că”, „datorită faptului că”. Acesta introduce rațiunea pentru care era necesară manifestarea neprihănirii lui Dumnezeu.

Trecuse cu vederea . [„pentru iertarea păcatelor”, KJV]. Gr. paresis, unica apariție 507) a acestui cuvânt grec în Noul Testament. E diferit de cuvântul tradus „iertare” (aphesis) în altă parte (vezi Mat 26,28 etc.). Înțelesul nu e în primul rând acela de iertare, ci mai degrabă de trecere cu vedere sau trecere pe alături. În manuscrisele vechi, paresis e folosit pentru remiterea pedepsei și a datoriei.

Păcatele. Gr. hamartema. Nu cuvântul pentru păcat ca noțiune abstractă, hamartia (cf. celor de la Mat 18,15), adică păcat și păcătoșenie (1 Ioan 3,4). Hamartema se referă la fapte individuale de păcat și neascultare. Cuvântul mai apare în Marcu 3,28; 4,12; 1 Corinteni 6,18.

Săvârșite mai înainte. [„trecute”, KJV]. Adică făcute mai înainte. În contextul acesta, reiese că Pavel nu vorbește, în primul rând, despre păcatele indivizilor înainte de convertire, ci despre păcatele lumii înainte de moartea ispășitoare a lui Hristos. Dumnezeu îngăduise neamurilor „să umble în căile lor” (Fapte 14,16). El trecuse cu vederea sau „închisese ochii față de” timpurile acestei neștiințe (Fapte 17,30). Din această cauză, dreptatea și neprihănirea lui Dumnezeu fuseseră oarecum întunecate, de unde nevoia unei manifestări sau demonstrări publice. Acum, în sfârșit, „în vremea de acum” (Rom 9,26), o astfel de manifestare fusese dată prin jertfa lui Hristos. Compară cu cele de la Ioan 15,22; Fapte 17,33; Iacov 4,17.

Îndelungii răbdări. Gr. anochē, literal, „reținere”, „ținere înapoi”. Cuvântul apare în Noul Testament numai aici și în cap. 2,4 (vezi comentariul de acolo). În iubirea Lui pentru omul păcătos și în acord cu planul Lui de a descoperi pe deplin iubirea Lui față de toate ființele inteligente din univers, Dumnezeu a ocrotit cu răbdare și cu îndurare pe oameni de rezultatul definitiv al păcatului lor (vezi DA 764). Această aparentă trecere cu vederea a păcatului a dus la o serioasă concepție greșită a caracterului lui Dumnezeu (vezi Psa 50,21; Ecl 8,11). E adevărat că moartea stăpâna și că avusese loc o revelație a neplăcerii divine față de păcat (Rom 1,18.32). E adevărat de asemenea că sistemul de ceremonii fusese instituit pentru a arăta prin jertfele lui felul cum vedea Dumnezeu grozăvia păcatului și care a fost prețuit nemărginit care a trebuit să fie plătit pentru răscumpărarea omului de sub pedeapsa și puterea păcatului. Dar marea demonstrație a neprihănirii lui Dumnezeu și a urii Lui față de păcat a făcută prin viața și moartea lui Isus. Nu mai trebuia ca îndelunga răbdare a lui Dumnezeu să fie confundată cu nepăsarea față de păcat.

Felul îndurător în care Dumnezeu i-a tratat pe păcătoșii vinovați nu înseamnă că Lui îi place vina și păcatul, deoarece și-a exprimat neplăcerea față de o astfel de întinare prin sacrificiul ispășitor al Fiului Său. Când admite pe păcătoșii care fuseseră răzvrătiți și le oferă prietenia Sa și cerul, aceasta nu înseamnă că le aprobă purtarea și caracterul din trecut, deoarece a arătat cât de mult urăște păcatele lor dându-L pentru ei pe Fiul Său la o moarte de ocară.

Romani 3:26

26. În vremea de acum. [„în timpul de față”, KJV; „în timpul de acum”, Nitz.]. Literal, „în sezonul actual”, de unde „în timpul prezent”. Timp de secole, Dumnezeu „trecuse cu vederea” păcatele oamenilor (Fapte 17,30), dar acum, în cele din urmă, „la împlinirea vremii” (Gal 4,4; Efes 1,10), neprihănirea Lui a fost arătat prin descoperirea Fiului Său.

Neprihănit. [„neprihănit”, KJV]. Gr. dikaios, „neprihănit”. Cuvintele „drept” și „neprihănit” din Noul Testament sunt traduceri ale aceluiași cuvânt grec. Înțelesul expresiei este „ca Dumnezeu să poată fi văzut că este neprihănit”.

Să socotească neprihănit. [„îndreptățind”, Nitz.]. Literal „și îndreptățind”. Legătura cu neprihănirea lui Dumnezeu ar fi mai clară dacă această parte a versetului ar fi redată „ca El să poată fi neprihănit și socotind neprihănit”. Versetele acestea reflectă problema centrală a marii lupte, problema centrală a planului de răscumpărare (vezi vers. 4). Satana declarase că dreptatea nu se poate împăca în nici un caz cu îndurarea

și dacă legea e călcată, ar fi imposibil ca păcătosul să fie iertat (DA 761). Răzvrătirea ulterioară a omului și păcatul lui au procurat o nouă ocazie pentru Satana să aducă acuzații arogante împotriva lui Dumnezeu și a guvernării Sale. „Dumnezeu, susținea el, „nu putea fi drept și totuși să arate milă față de păcătos” (DA 761).

Timp de câteva mii de ani, Dumnezeu a răbdat acuzațiile lui Satana și starea de revoltă a omului. Între timp, fără încetare, El a desfășurat treptat planul Său minunat, un plan care urma nu numai să facă posibilă iertarea și restatornicirea păcătoșilor, dar și să demonstreze pentru totdeauna perfecțiunea absolută a propriului Său caracter și unirea desăvârșită dintre dreptate și iubire în guvernarea divină.

Toate acestea au fost anticipate prin tip, simbol și profetie în tot Vechiul Testament. Demonstrația supremă a fost făcută prin întruparea, viața, suferințele și moartea propriului Fiu al lui Dumnezeu. Dumnezeu stătea acum pe deplin îndreptățit înaintea universului pentru aparenta Lui trecere cu vederea a păcatelor anterioare ale oamenilor și pentru îndreptățirea din partea Sa a aceluia care aveau credință. Viața și moartea lui Isus au dovedit pentru veșnicie cum privește Dumnezeu păcatul (2Cor 5,19; cf. DA 762). Ele au dovedit pentru veșnicie iubirea îmbelșugată a lui Dumnezeu față de toate fapăturile Sale, o iubire care putea nu numai să ierte, dar și să-i facă pe păcătoșii căzuți să se predea Lui, să manifeste credință și ascultare desăvârșită. În felul acesta, acuzațiile lui Satana erau respinse și pacea universului era făcută sigură pentru totdeauna. Caracterul lui Dumnezeu era îndreptățit înaintea universului (vezi PP 68, 69).

Pe cel ce crede în Isus. Literal, „cel din credința lui Isus”. Adică cel care are credință în Isus (vezi vers. 22). Îndreptățirea este numai pentru cel care acceptă descoperirea în Isus a neprihănirii și iubirii lui Dumnezeu, care se recunoaște ca fiind o ființă pierdută și condamnată, având nevoie de un Răscumpărător și care, după ce L-a găsit, îl recunoaște cu încredere și predare din toată inima.

Romani 3:27

27. Unde este dar pricina de laudă? Întrucât toți au păcătuit și toți au dat greș în a câștiga o neprihănire proprie prin faptele legii, întrucât toți sunt la fel de dependenți de harul lui Dumnezeu pentru obținerea îndreptățirii, orice motiv de mândrie omenească este clar îndepărtat. Aceasta probabil se referă îndeosebi la pretențiile iudeilor, care se mândreau cu privilegiile lor speciale (vezi cap. 2,17.23).

S-a dus. [„este exclusă”, KJV]. Literal, „împiedicată”.

Prin ce fel de lege? [„prin ce lege?”, KJV]. Literal, „prin ce fel de lege?” În versiunea greacă, „lege” aici e fără articol (vezi cap. 2,12). Prin „lege”, Pavel înțelege aici lege în sens de principiu.

A faptelor? Adică o lege sau un principiu că neprihănirea vine prin ascultarea de lege. Un astfel de principiu n-ar exclude lauda, căci dacă un om ar putea pretinde neprihănire și îndreptățire pe temeiul faptului că ar fi săvârșit faptele cerute de lege, ar fi putut să aibă anumite motive de mândrie și laudă (vezi Rom 4,2; Efes 2,9). N-ar fi loc pentru har.

Prin legea credinței. Literal, „printr-o lege a credinței”. Nu există articol în versiunea greacă (vezi cap. 2,12). Pavel se referă la principiul Evangheliei că îndreptățirea și neprihănirea vin prin credință. Credința primește smerit și recunoscător ceea ce oferă Dumnezeu, și aceasta nu lasă loc pentru laudă. „Ce este îndreptățirea prin credință? E lucrarea lui Dumnezeu de a arunca în țărână slava omului și de a face pentru om ceea ce nu e în puterea acestuia să facă pentru sine” (TM 456).

Romani 3:28

28. Pentru că. [„de aceea”, KJV]. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. pag. 10) între expresia aceasta și „pentru că”. „Pentru că” pare mai corespunzător aici. Pavel confirmă afirmația din vers. 27 că lauda nu este inclusă în principiul credinței.

Credem. Gr. logizomai. Același cuvânt e folosit cu sensul „a crede” (cap. 2,3), „a socoti” (cap. 4,3.4, 8,18), „a numi” (cap. 4,6), „a ști” (cap. 14,14). Sensul aici pare să fie „a considera”, „a susține”.

Om. [„un om”, KJV]. Gr. anthropos, termenul general pentru orice membru al neamului omenesc.

Socotit neprihănit prin credință. [„îndreptățit prin credință”, KJV]. Faptul că îndreptățirea e prin

credință lasă se înțelege clar că ea nu este o simplă aranjare a situației legale a omului înaintea lui Dumnezeu. Credința în Hristos cuprinde în sine o legătură personală cu Răscumpărătorul. Ea cuprinde o atitudine de iubire și recunoștință față de Mântuitorul, ca răspuns la iubirea Lui pentru noi, păcătoșii. E bazată pe admirația profundă față de Isus pentru tot ceea ce este El, cu dorința sinceră de a-L cunoaște mai bine și a deveni asemenea Lui. Înseamnă să ne sprijinim și să ne încredem în Hristos în așa fel încât să fim dispuși să-L credem pe cuvânt fără rezerve și să-I urmăm învățăturile, oriunde ne-ar conduce El.

Fără o astfel de credință nu poate exista îndreptățire. Dumnezeu nu e preocupat numai de iertarea păcatelor trecute. El e preocupat mai ales de refacerea omului, și aceasta poate fi experimentată numai prin mijlocirea unei astfel de credințe în Isus Hristos. De aceea, îndreptățirea nu poate fi separată de experiențele transformatoare ale convertirii, renașterii și ulterior a creșterii în sfințenie. Numai credința care acceptă voios și intră bucuros în fiecare fază a programului lui Dumnezeu pentru refacerea noastră poate să se pretindă să-i fie pusă în socoteală neprihănirea lui Hristos prin îndreptățirea Sa (vezi vers. 22, cap. 4,25; 5,1).

Fără faptele legii. Literal, „fără lucrările legii”. În versiunea greacă, „lege” nu are articol (vezi cap. 2,12). Înțelesul acestei expresii este clar în contextul întregului capitol. Baza fiecărui sistem religios fals a fost ideea greșită că îndreptățirea poate fi obținută prin ascultarea de lege. Dar faptele legii nu pot face ispășire pentru păcate trecute. Îndreptățirea nu poate fi câștigată prin merite personale. Ea nu poate fi decât primită prin credința în jertfa ispășitoare a lui Hristos. De aceea, în sensul acesta, faptele legii nu au nimic de-a face cu îndreptățirea. A fi îndreptățit fără fapte înseamnă a fi îndreptățit fără a face ceva în tine însuși care să merite îndreptățirea.

Lucrul acesta nu poate fi interpretat ca însemnând că omul care a fost îndreptățit este prin aceasta eliberat de ascultarea de lege sau de săvârșirea de fapte bune (nu mai trebuie de-acum să asculte de lege și să facă fapte bune). Credința prin care a fost îndreptățit se va da pe față în ascultare. De repetate ori Pavel scoate în evidență locul faptelor bune în viața creștinului (1Tim 5,10; 6,18; 2Tim 3,17; Tit 2,7.14; 3,18 etc.) . Dar el clarifică la fel de bine că aceste fapte bune nu dau îndreptățire (vezi Rom 4,2.6; 9,32; 11,6; Gal 2,16; 3,2.5.10; Efes 2,9; 2Tim 2,9).

Romani 3:29

29. Numai Dumnezeu iudeilor? [„al iudeilor numai”, KJV]. Întrucât îndreptățirea este prin credință și nu prin faptele legii, ea este fără plată și la îndemâna neamurilor, care nu au legea scrisă, așa cum e pentru iudei, care au fost mai privilegiați. Mântuirea e oferită neamurilor și iudeilor în aceleași condiții. Dumnezeu a dat pe Fiul Său pentru că a iubit „lumea” (Ioan 3,16), nu numai pe iudei. El vrea ca „toți oamenii să fie mântuiți” (1Tim 2,4). concepția aceasta a iubirii atotcuprinzătoare a lui Dumnezeu nu era ușor de înțeles pentru unii din conducătorii iudei ai bisericii creștine timpurii (vezi Fapte 10,28.34; 11,1-3.17.18; 15,1.8-11). La Dumnezeu nu există nici un fel de părtinire (Rom 2,11).

Romani 3:30

30. Deoarece Dumnezeu este unul singur. Dovezi textuale favorizează (cf. pag. 10) formula „dacă lucrurile sunt așa că Dumnezeu este unul”. Pavel știe că afirmația lui cu privire la unicitatea lui Dumnezeu este tot atât de sigură pentru cititorii săi cum e pentru sine, dar el o pune în forma aceasta pentru a face mai eficientă logica argumentației sale. Cea mai importantă dintre toate doctrinele iudaice era că Iehova este Dumnezeu singur și Dumnezeul tuturor împăraților de pe pământ (Deu 6,4; 2Re 19,15; Isa 44,6; 1Cor 8,4-6; 1Tim 2,4-6). „El a făcut” pe „toți oamenii, ieșiți dintr-un singur” [„El a făcut dintr-un singur sânge toate națiunile de oameni”] (vers. 28). Acest același și unul singur Dumnezeu oferă îndreptățire tuturor oamenilor de pretutindeni, fără „căutare la față”, pe temeiul credinței.

Tăiați împrejur. [„circumciderea”, KJV]. Adică cei circumciși, iudeii (vezi Gal 2,9).

Prin credință. Literal, „prin credința”, adică prin credința la care s-a făcut referire la începutul versetului. Nu e lucru sigur că trebuie să se dea importanță diferenței dintre expresia aceasta și expresia „prin credință”. Uni le-au privit ca având același înțeles. Accentul este pus pe credință. Credința și nu circumciziunea va aduce îndreptățirea iudeului. La fel cineva dintre neamuri, chiar dacă e circumcis, va fi îndreptățit prin aceeași credință care e cerută iudeului.

Romani 3:31

31. Desființăm. [„facem neavenită”, KJV]. Gr. katargeo, „a face nulă și neavenită”. Vezi vers. 3.

Prin credință desființăm noi Legea? În versiunea greacă, „lege” e fără articol (vezi cap. 2,12). Pavel a spus deja că îndreptățirea lui Dumnezeu s-a manifestat separat de lege (cap. 3,21) și că un om este îndreptățit prin credință, în afara faptelor legii (vers. 28). Dându-și, pe cât se pare, seama că aceste afirmații ar putea duce la ideea greșită că credința desființează principiul legii, Pavel pune întrebarea aceasta retorică și îi dă răspuns printr-o imediată și categorică negare. E adevărat că Pavel a făcut „nulă și neavenită” părerea iudaică privitoare la lege ca mijloc de a ajunge la îndreptățire și insistența iudeilor că neamurile trebuie să urmeze aceeași metodă (Fapte 15,1; Gal 2,16-19). Dar legea, în adevăratul ei rol e întărită și nu desființată prin metoda rânduită de Dumnezeu a îndreptăririi păcătoșilor (vezi Rom 3,28).

Nicidecum. Vezi vers. 4.

Dimpotrivă. [„ba chiar”, KJV]. Pavel scoate în evidență locul legii ca principiu și îndeosebi în contextul acestui capitol, așa cum este încorporat în legea revelată a Vechiului Testament. El a vorbit deja despre mărturia Vechiului Testament despre învățăturile care în curând urmau să devină cunoscute ca Noul Testament (vers. 21). Acum el afirmă că legea, văzută ca o revelație a voinței sfinte a lui Dumnezeu și a principiilor veșnice ale moralității, e pe deplin îndreptățită și statornicită de Evanghelia neprihăririi prin credință în Isus Hristos. Isus a venit pe acest pământ pentru a preamări legea (Isa 42,21; cf. Mat 5,17) și pentru a descoperi prin viața Sa de ascultare desăvârșită că creștinii pot, prin harul dătător de putere al lui Dumnezeu, să asculte de legea Lui. Planul îndreptăririi prin credință descoperă aprecierea lui Dumnezeu pentru legea Sa prin cererea și oferirea jertfei ispășitoare. Dacă îndreptățirea prin credință desființează legea, atunci nu era nevoie de moartea ispășitoare a lui Hristos pentru a-i elibera pe păcătoși de păcatele lor și, în felul acesta, de a readuce pacea cu Dumnezeu.

Mai mult, adevărata credință implică în sine o voință fără rezerve de a împlini voia lui Dumnezeu într-o viață de ascultare de Legea Lui (vezi Rom 3,28). Adevărata credință, întemeiată pe iubirea din toată inima a Mântuitorului, poate duce numai la ascultare. Faptul că Hristos a suportat o astfel de suferință din cauza călcării Legii lui Dumnezeu este unul dintre motivele cele mai puternice pentru ascultare. Noi nu repetăm cu ușurință și grabnic un fel de purtare care-i acoperă pe prietenii noștri de pe pământ cu nenorocire. La fel nu putem face altceva decât să urâm păcatele care au pricinuit atâta chinuri celui mai bun Prieten al tuturor. Una dintre principalele măreții ale planului de mântuire este că, deși el face posibilă îndreptățirea păcătosului prin credință, oferă în același timp influențe puternice pentru a produce în acesta dorința de a asculta.

Planul neprihăririi prin credință așează legea în adevărata ei poziție. Rolul legii este de a convinge de păcat (vers. 20) și de a descoperi marele etalon al neprihăririi. Păcătosul care e confruntat cu legea vede nu numai păcatele sale, vede și lipsa calităților pozitive. Legea conduce, în felul acesta, la Hristos și la Evanghelia (Gal 3,24). Atunci credința și iubirea dau naștere unei atitudini noi, de ascultare față de legea lui Dumnezeu, ascultare ce izvorăște din credință (Rom 1,5; 16,26), ascultarea iubirii (cap. 13,8.10).

Conflictul final în marea luptă dintre Hristos și Satana se va concentra asupra acestei chestiuni a autorității și funcției legii lui Dumnezeu. Faptul că acum nu mai e necesar să dăm ascultare deplină fiecărui precept al legii lui Dumnezeu constituie marea amăgire pe care Satana o va aduce asupra lumii (Apoc 12,17; 14,12; cf. DA 763).

Comentarii Ellen G. White

2 AA 380; 5T 533

4 1T 323

11.12 COL 189

18 2T 292, 348, 560, 630

20 GC 467; 2T 449, 452, 512

25 GC 461, 468

26 COL 163, 168; DA 762; MYP 70; 4T 418; 5T 739; 9T 193

27.28 SC 59

31 COL 128, 314; GC 468, 584; MB 50; PP 373

Romani 4:1

1. Ce vom zice dar? O expresie obișnuită la Pavel, legând ceea ce urmează cu pasajul anterior (vezi și cap. 6,1; 7,7; 9,14.30). Dacă planul neprihănirii prin credință exclude orice laudă (cap. 3,27) și nu face nici o deosebire între iudeu și cel provenit dintre neamuri (vers. 22.23), ce vom spune atunci cu privire la cazul lui Avraam? Cu siguranță, iudeii puteau susține că tatăl poporului ales era acceptat înaintea lui Dumnezeu datorită marelui său merit. Pavel începe acum să explice, pe temeiul autorității Scripturii Vechiului Testament, că până și Avraam a fost îndreptățit pe același temei pe care este oferită păgânilor îndreptățirea. Mai mult, Avraam s-a bucurat de această experiență înainte ca să fie tăiat împrejur (cap. 4,10). În felul acesta nu se putea aduce acuzația că Pavel prezenta vreo doctrină nouă și străină susținând că îndreptățirea vine prin credință. Pe bună dreptate putea susține că se menținea cu strictețe în spiritul religiei Vechiului Testament, învățând că lumea neamurilor, deși necircumcisă, putea și ea să fie îndreptățită prin credință. Raportul credinței lui Avraam din Geneza 15,6 oferă un caz de neprihănirea „fără lege” și, totuși, „mărturisită de lege” (Rom 3,21).

A căpătat. [„a găsit”, KJV]. Pot fi citate dovezi textuale (cf. pag. 10) pentru omiterea acestei expresii. Fie că luăm sau nu în considerare aceste cuvinte, scopul lui Pavel este clar. La întrebarea generală: „care este deci întâietatea [folosul] iudeului sau care este folosul tăierii împrejur?” (cap. 3,1), se răspunde printr-o privire asupra experienței marelui patriarh. În ce constă, de fapt, superioritatea de netăgăduit a lui Avraam?

Prin firea lui. [„în ce privește după trup”, KJV]. A fost o oarecare incertitudine dacă această expresie ar trebui să fie legată cu „a căpătat” sau cu „strămoșul nostru”. Prima legătură ar suna astfel: „Ce vom spune că Avraam, strămoșul nostru, a căpătat cu privire la firea lui?” Adică: A fost Avraam îndreptățit prin ceva ce ar fi aparținut firii? Cealaltă legătură posibil ar zice: „Ce vom spune că a căpătat Avraam, strămoșul nostru după trup?” Aceasta ar fi cu referire la Avraam ca strămoș prin descendență naturală. Amândouă formulările se potrivesc în contextul acesta. Unii văd cu puțință o a treia legătura: „Ce vom spune deci? Că am aflat pe Avraam [că e] strămoșul nostru [numai] după trup?” (Lanski).

Strămoșul nostru, Avraam. [„Avraam, părintele nostru”, KJV]. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. pag. 10) între formula aceasta și următoarea: „Avraam, strămoșul nostru”. Iudeii se făleau că au pe Avraam ca strămoș al lor și un exemplu luat din viața și din purtarea lui ar fi fost deosebit de puternic (vezi Mat 3,9; Ioan 8,39.40.53).

Romani 4:2

2. A fost socotit neprihănit. [„a fost îndreptățit”, KJV]. Dacă Avraam ar fi fost îndreptățit ca răsplătă pentru faptele sale de ascultare, într-adevăr ar fi avut ceva cu care să se laude. Dar, de fapt, Avraam nu avea cu ce să se laude înaintea lui Dumnezeu. Pavel explică motivul în vers. 3-5. Adevărul e că Avraam nu și-a primit îndreptățirea absolut deloc ca o răsplătire pentru fapte, ci la fel ca toți ceilalți credincioși.

Romani 4:3

3. Scriptura. Pasajul citat e din Geneza 15,6. Formularea este cea din LXX. În Geneza apare ca un comentariu la credința lui Avraam în făgăduința că descendenții lui urmau să fie numeroși ca stelele.

A crezut. Gr. pisteno, forma verbală a substantivului pistis, „credință” (vezi cap. 3,3). De unde citatul ar putea fi redat: „Avraam a avut credință în Dumnezeu” sau „Avraam și-a pus credința în Dumnezeu”. Credința lui Avraam nu era o credință în ceva impersonal, ci o încredere personală în Dumnezeu (vezi cap. 3,22).

I s-a socotit. Gr. logizomai. Același cuvânt e tradus „socotește” (vers. 4) și „puse în socoteală” ([KJV] (vers. 6). În greaca clasică și în manuscrisele vechi, termenul e folosit în legătură cu ținerea conturilor. Credința lui Avraam a fost înscrisă la credit pentru neprihănire. Cuvântul ebraic folosit la Geneza 15,6 (chashab) înseamnă „a gândi”, „a privi”, „a considera”, „a socoti”. El apare la 1 Samuel 1,13: „Eli socotea [gânde] că este beată.” Comparați cu folosirea lui chashab în Geneza 38,15; 2 Samuel 19,19; Psalm 32,2; Isaia 10,7; Ieremia 36,3; Osea 8,12.

Ca neprihănire. Implicațiile legale ale socotirii credinței lui Avraam ca neprihănirea au fost sursa unor serioase dezbateri din partea multor cercetători ai Bibliei. Dar ar fi bine să se observe aici că e posibil să se discute subiectul neprihănirii prin credință în termeni atât de legalisti, încât ea să ajungă să nu mai fie deloc neprihănirea prin credință. Iudeii au primit principiile neprihănirii prin credință la Muntele Sinai, dar din cauza atitudinii lor legaliste față de planul acesta pentru restatornicirea lor, ei au transformat-o curând în neprihănirea prin fapte.

Faptul că credința lui Avraam i-a fost socotită ca neprihănire nu înseamnă că aceasta posedă în sine vreun merit care poate câștiga îndreptățirea (vezi EGW, Material suplimentar la cap. 4,3-5). Ceea ce i-a fost socotit ca neprihănire a fost credința în Dumnezeu. Ea cuprinde în sine o reacție promptă de a primi cu bucurie orice ar descoperi Dumnezeu și de a face cu bucurie orice ar spune Dumnezeu. Avraam Îl iubea pe Dumnezeu și se încrederea în El și asculta de El, deoarece Îl cunoștea și era prietenul Lui (Iacov 2,21-23). Credința lui era o legătură autentică de iubire, încredere și supunere. Mai mult, Avraam cunoștea Evanghelia mântuirii, știa că îndreptățirea lui depindea de jertfa ispășitoare a Aceluia care urma să vină (Gal 3,8; cf. Ioan 8,56). La data încheierii legământului, planul răscumpărării i-a fost „descoperit în moartea lui Hristos, jertfa cea mare, și venirea Lui în slavă” (PP 137). Avraam credea făgăduința cu privire la Mesia și „credința îi era sprijinită pe Răscumpărătorul care avea să vină” (PP 154). Ceea ce i-a fost pus în socoteală ca îndreptățire a fost acceptarea recunoscătoare și plină de încredere de către Avraam a ispășirii și neprihănirii lui Hristos în locul propriei sale lipse de neprihănire. Aceasta este experiența de îndreptățire prin credință de care se bucură fiecare creștin care crede.

Romani 4:4

4. Celui ce face fapte. [„celui ce lucrează”, KJV]. Adică nădăjduind prin aceasta să merite îndreptățirea. Pavel scoate ilustrația din viața de zi cu zi. Verbul acesta era folosit de obicei ca să exprime practicarea unei meserii pentru câștigarea existenței (vezi Fapte 18,3; 1Cor 9,6; 2Tes 3,12).

Plata. Gr. misthos, „plată”, „leafă”, „răsplată câștigată” (vezi Mat 20,8; Iacov 5,4).

Se socotește. Gr. logizomai (vezi vers. 3). Cuvântul acesta poate fi folosit cu privire la trecerea în socoteala unei persoane a ceva ce poate i se cuvine sau nu. În versetul acesta, plata faptelor e „socotită” sau „pusă în socoteală” ca fiind neprihănirea sa legală. În vers. 8, Pavel vorbește despre faptul că păcatul „nu se ține în seamă” sau „nu se socotește” păcătosului.

Ca un har. Adică un dar (vezi cap. 3,24).

Ceva datorat. „Vrednic este lucrătorul de plata sa” (Luca 10,7). Dacă e necesar, el o poate cere înaintea unui tribunal. Aceasta reprezintă metoda legalistă de a căuta mântuirea. Dacă îndreptățirea este o plată pentru fapte, Îl facem pe Dumnezeu debitorul nostru. Harul n-are aici nici un amestec.

Romani 4:5

5. Celui ce nu face fapte. [„celui care nu lucrează”, KJV]. Adică persoana care nu încearcă să cumpere îndreptățirea prin faptele sale. Aceasta nu neagă necesitatea faptelor bune (vezi cap. 3,28). Pavel scoate din nou în evidență adevărul fundamental că omul e îndreptățit nu prin fapte, ci prin credința care-l face părtaș la viața și neprihănirea lui Dumnezeu și, în felul acesta, dă naștere faptelor bune și le inspiră.

Crede în Cel. [„crede în Acela”, KJV]. Sau „are credință în El”, „se încrede în El” (vezi cap. 3,3). Credința aceasta nu este doar o credință în bunătatea lui Dumnezeu, ci e încredere în Dumnezeu însuși ca îndreptățind pe cei care, în cazul în care îndreptățirea ar fi pusă în aplicare fără milă, n-ar putea fi îndreptățiți. Ea implică nu numai încredere în făgăduințele lui Dumnezeu, dar și o deplină predare de sine a inimii și a vieții Aceluia în care credinciosul s-a deprins să se încreadă. Credința în El înseamnă mai mult

decât a privi Cuvântul Lui ca adevărat. Ea arată o legătură personală (vezi cap. 4,3).

Păcătos. [„necinstitorul”, KJV; Nitz.]. Gr. asebes, un cuvânt mai tare decât „lipsit de neprihănire”. El descrie pe cineva care nu se închină adevăratului Dumnezeu, ca de pildă un păgân și, într-un sens mai general se referă la o persoană nereligioasă, neevlavioasă. Se poate ca Pavel să fi ales cuvântul acesta pentru a spori contrastul dintre om, în nevrednicia lui, și îndurarea lui Dumnezeu, în îndreptățirea lui.

Credința pe care o are îi este socotită. [„credința lui e socotită”, KJV]. Aceasta e credința unei persoane care, recunoscându-se pe sine ca „păcătos” [necinstitor de Dumnezeu], nevrednic și incapabil să se îndreptățească singur prin propriile sale fapte, se încrede deplin în îndurarea lui Dumnezeu pentru a fi îndreptățit. În contrast cu încrederea pe care o are omul în sine însuși, care are îndrăzneala să pretindă îndreptățirea ca o răsplată pentru faptele sale bune, credința care e pusă în socoteală ca neprihănire cuprinde în însăși esența ei renunțarea la orice merit. Prin credință, păcătosul care se pocăiește prezintă lui Dumnezeu meritele lui Hristos, și Domnul pune în contul lui ascultarea Fiului Său (EGW, Material suplimentar la cap. 4,3-5).

Iarăși cuvântul „credință” implică nu numai o aranjare legală, ci începutul unei vieți noi de iubire, ascultare și transformare. Neprihănirea lui Hristos descoperită în viața lui desăvârșită și în moartea Lui ca jertfă a făcut cu putință ca Dumnezeu să fie drept înaintea universului în timp ce îndreptățește pe cel ce-și pune credința în Isus (vezi cap. 3,26). Primirea neprihănirii lui Hristos prin credință face cu putință ca trecutul vinovat al păcătosului să fie acoperit și ființa sa păcătoasă să fie transformată.

Romani 4:6

6. Tot așa și David. [„chiar ca David”, KJV]. Citatul e din Psalm 32,1.2 și e în acord mai degrabă cu LXX decât cu textul masoretic. Afirmatia lui David e citată de Pavel pentru a confirma și pentru a explica mai departe interpretarea pe care o dă el experienței lui Abtram și pe care o rezumă în Romani 4,9. În felul acesta se dau dovezi suplimentare că doctrina îndreptățirii prin credință, fără fapte, e bine susținută de Vechiul Testament și era înțeleasă de cei mai mari conducători iudei.

Numește fericit. [„descrie fericirea”, KJV; „rostește lauda fericirii”, Nitz.]. Literal, „spune binecuvântarea”, de unde și traducerea preferată de mulți comentatori: „David rostește o binecuvântare” (vezi RSV). Alții, însă, preferă să pună în socoteala lui Dumnezeu rostirea binecuvântării, printr-o traducere precum: „David de asemenea vorbește despre binecuvântare”.

Fără fapte. David nu folosește expresia aceasta, dar ideea este implicită în psalmul acesta. Faptele nu sunt de absolut nici un folos pentru ispășirea nelegiuirii trecute (vezi cap. 3,28).

Îi este socotită. [„i se pune în socoteală”, KJV]. Gr. logizomai (vezi vers. 3). A pune în socoteală neprihănirea este în principiu același lucru cu a îndreptăți. Scopul Psalmului 32, din care citează Pavel, e de a arăta fericirea omului care este iertat, ale cărui păcate nu-i sunt puse în socoteală și care, deci, e tratat ca o persoană neprihănită. El nu mai e socotit un păcătos rebel, ci un prieten al lui Dumnezeu.

Romani 4:7

7. Ferice. Gr. makarioi, care poate fi tradus și „fericit”. Același cuvânt grec e folosit și în Fericiri (vezi Mat 5,3).

Fărădelegi. Gr. anomiai, literal, „nelegiuiri”, „călcări ale legii”.

Păcate. Gr. hamartiai, „greșeli”, „abateri”, păcate și abateri de orice fel.

Acoperite. Gr. epikalupto, literal, „acoperite ca și cu un lițoliu”, „voalate”. Cuvântul apare numai aici în Noul Testament.

Romani 4:8

8. Căruia. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. pag. 10) între formularea aceasta și „ale cărui”. Ultima formulare face posibilă traducerea: „Ferice de omul de al cărui păcat Domnul nu va ține socoteală”.

Nu-i ține Domnul în seamă păcatul. [„nu-i va pune în socoteală păcatul”, KJV]. Adică Domnul nu-i va pune în socoteală sau nu-i va socoti păcatul săvârșit. Aceasta este partea negativă a neprihănirii, iertarea păcatului din trecut. Latura pozitivă, așa cum e exprimată în vers. 3.5.6.9.11.22, este împărtășirea neprihănirii. Cele două sunt inseparabile. A o accentua numai pe prima, a gândi despre îndreptățire ca fiind numai iertare și trecere cu vedere, înseamnă a jefui această experiență de puterea ei de împăcare și dătătoare de viață. Înțelegerea pozitivă că Dumnezeu nu numai că m-a iertat, dar că mi-a și împărtășit neprihănirea lui Hristos mă umple și de recunoștință, dar și de nădejde și aspirații înalte pentru viitor. Dumnezeu e preocupat nu numai de iertarea mea, dar și de restatornicirea comuniunii mele cu El. A gândi cu privire la îndreptățire că e doar iertare înseamnă poate a privi prea mult la trecut. Dumnezeu dorește ca eu să știu că El nu numai că m-a iertat, dar e pregătit să mă trateze ca și cum n-am păcătuit niciodată. Trecutul nu-mi va mai fi pus în față. De acum înainte urmează să fiu tratat ca un prieten, ba chiar ca un fiu (1 Ioan 3,1.2). În felul acesta, primesc un început nou. El a făcut totul cu puțință pentru deplina mea reconciliere. Și această conștientizare prin credință despre înțelesul acestei experiențe a îndreptățirii îmi inspiră curaj și hotărâre pentru viitor. Știu că desăvârșitul caracter al lui Hristos, care mi-a fost pus în socoteală prin îndreptățire, îmi poate fi dat de aici înainte în sfințire, pentru a transforma caracterul meu într-unul ca al Lui. Astfel, în timp ce îndreptățire se ocupă în primul rând de trecut, ea reprezintă nu numai sfârșitul vieții de înstrăinare și de răzvrătire, dar și începutul unei vieți noi de iubire și de ascultare, care este chiar mai important.

Catehismul evanghelic Heidelberg, publicat prima dată în 1563, explică îndreptățire în acest cuvinte: „Cum ești tu neprihănit înaintea lui Dumnezeu? RĂSPUNS: Numai prin credință adevărată în Isus Hristos; adică, deși conștiința mea mă acuză că am păcătuit grozav împotriva tuturor poruncilor lui Dumnezeu și că n-am ținut niciodată nici una din ele și că sunt mereu înclinat spre rău, totuși Dumnezeu, fără nici un merit din partea mea, numai prin har, îmi acordă și-mi pune în socoteală deplina mulțumire, îndreptățire și sfințenie a lui Hristos, ca și cum niciodată n-aș fi comis și nici n-aș fi avut vreun păcat și aș fi împlinit toată ascultarea pe care a împlinit-o Hristos pentru mine, cu o singură condiție, ca eu să accept un astfel de beneficiu cu o inimă care crede”. Comparați cu EGW, Materialul suplimentar la Romani 4,3-5.

Romani 4:9

9. Fericirea aceasta este? [„vine această fericire?”, KJV; „deci lauda acestei fericiri este?” Nitz.]. Sau „este această declarație de fericire?” În versiunea greacă nu e nici un verb. Pavel se pregătește acum să răspundă la obiecțiunea posibilă că, deși evident trebuie să se admită că îndreptățirea este prin credință și nu prin fapte, cu siguranță faptul că David și Avraam ascultaseră de legea circumciziunii trebuie să fi avut de-a face cumva cu îndreptățirea lor. Dacă se admite că lucrurile stau așa, atunci cu siguranță cei care sunt circumciși trebuie să fi avut vreun avantaj în acest plan de îndreptățire. Pavel răspunde la aceasta atrăgând atenția asupra faptului că Avraam fusese îndreptățit înainte de a fi circumcis. De fapt, Avraam a fost circumcis când era de 99 de ani (Gen 17,1.10.11.24) și fiul său, Ismael, era de 13 (vers. 25). Experiența de credință a lui Avraam în făgăduința lui Dumnezeu a avut loc înainte ca Ismael să fi fost născut (Gen. 15,6).

Cei tăiați împrejur. Adică cei care sunt circumciși, iudeii.

Romani 4:10

10. Dar cum? [„cum a fost?”, KJV]. Adică în ce împrejurări era Avraam când a fost îndreptățit? A avut el această experiență înainte sau după ce a fost circumcis? Vechiul Testament relatează clar că îndreptățirea lui a precedat cu mult timp circumciziunea lui (Gen 15,6; cf. cap. 17,24).

Romani 4:11

11. Semn tăierea împrejur. [„semnul circumciziunii”, KJV; „semn de tăiere împrejur”, Nitz.]. Adică circumciziunea ca semn. Instituind circumciziunea, Dumnezeu a zis: „Ea va fi un semn [semeion, „semn”, LXX] al legământului între Mine și voi” (Gen 17,11).

O pecete. Gr. sphragis. Cuvântul acesta este folosit pentru anumite semne prin care contractele și înțelegerile erau confirmate sau autentificate sau cu privire la instrumentele cu care se făceau semnele (vezi 1Cor 9,2; 2Tim 2,19; Apoc 5,1; 17,2). În felul acesta, circumciziunea era un semn exterior care însemna ratificarea legământului făcut cu Avraam și confirmarea experienței lui anterioare de îndreptățire prin credință. În consecință, circumciziunea nu putea fi privită ca motivul primirii unui om și al favoarei înaintea lui Dumnezeu. Ea era numai un semn și o pecete pentru Avraam și descendenții lui cu privire la neprihănirea care vine prin credință. Circumciziunea nu conferea neprihănirea ci numai dădea dovada

exterioră a existenței ei. La fel pentru creștin, botezul nu aduce neprihănirea, ci rânduiala aceasta poate să fie privită ca un semn și un sigiliu al credinței și îndreptăririi experimentate înainte de botez.

Acelei neprihăniri pe care o căpătase prin credință. Sau „neprihănirea prin credință”. Comparați cu expresia „ascultarea credinței” (cap. 16,26).

Tatăl. Adică părintele spiritual. Avraam este strămoșul celor care au credință. Ca atare, el este un model și un exemplu. Cei care merg pe urmele lui sunt priviți ca fiii lui spirituali (vezi Luca 19,9; Ioan 8,39; Gal 3,7.29).

Cred. Darul mântuirii este oferit tuturor oamenilor de pretutindeni în aceleași condiții, fie că sunt sau nu circumciși (cap. 3,29.30). Avraam și toți copiii săi adevărați au împlinit aceste condiții. Unica legătură existentă în această familie spirituală este aceea a credinței. Unii membri ai familiei au semnul exterior al credinței, alții nu. Calitatea de membru nu e determinată de posedarea semnului, ci de posedarea a ceea ce semnul era menit să reprezinte.

Dacă semnificația originală a circumciziunii n-ar fi fost pierdută, iudeilor le-ar fi adus totdeauna aminte de scopul universal al planului de mântuire, prin care punerea în socoteală a neprihănirii este oferită tuturor celor care cred. În felul acesta, ei urmau să fie mai pregătiți să conlucreze cu Dumnezeu la împlinirea sensului spiritual al făgăduințelor Sale către Avraam, că el avea să fie tatăl multor neamuri (Gen 17,4) și că în el urmau să fie binecuvântate toate familiile pământului (cap. 12,3).

Romani 4:12

12. Tatăl celor tăiați împrejur. („părintele circumciziunii”, KJV]. Adică tatăl celor circumciși. Aceasta trebuia să fie legată cu „pentru ca să fie” (vers. 11). Era intenția lui Dumnezeu ca Avraam să transmită ritualul circumciziunii tuturor descendenților săi fizici pentru a fi un semn al credinței pe care ei trebuiau să o împartă cu el. Pavel nu a minimalizat însemnătatea circumciziunii, bine înțeleasă (vezi cap. 3,1.2). Era un privilegiu de a fi membru al neamului ales și de a purta semnul neprihănirii prin credință.

Nu numai că sunt tăiați împrejur. În timp ce era strămoșul după trup al tuturor iudeilor circumciși, Avraam era tatăl, în sensul în care termenul este folosit în acest context, numai al celor care primiseră circumcizia în același spirit și cu aceeași credință ca el. Simpla circumcizie nu era de nici un folos, doar circumcizia legată de o credință ca a lui Avraam marca pe cei care erau cu adevărat descendenții lui (cap. 2,28.29; 9,6.7).

Calcă. [„umblă”, KJV; „merg”, Nitz.]. Gr. stoicheo, „a urma o persoană [sau un lucru]”, „a fi în rând cu”, „a fi de acord cu”, „a se spune la”. Ca termen militar înseamnă „a înainta în linie”. Comparați cu folosirea lui stoicheo în Galateni 5,25; Filipeni 3,16. Avraam este părintele celor care nu numai că sunt circumciși, dar și „calcă pe urmele” lui, urmează pilda credinței pe care el o avea înainte de a fi circumcis. Exemplul credinței lui Avraam aruncă mai multă lumină asupra sensului credinței adevărate. Credința lui nu era o experiență de moment, ci experiența unei vieți întregi, dându-se pe față în ascultare consecventă și fapte bune. Dumnezeu Însuși a mărturisit că „Avraam a ascultat de cuvântul Meu și a păzit ce i-am dat de păzit, poruncile Mele, orânduielele Mele și legile Mele” (Gen 26,5).

Romani 4:13

13. Va moșteni lumea. [„moștenitor al lumii”, KJV]. Expresia aceasta exactă nu apare în nici una din făgăduințele făcute lui Avraam. Este posibil ca Pavel să rezume foarte făgăduințele în această expresie cuprinzătoare sau să se refere îndeosebi la cea mai cuprinzătoare dintre toate făgăduințele: „în sămânța sa toate națiunile pământului vor fi binecuvântate” (Gen 22,18). Aceasta era „făgăduința făcută lui Avraam” care trebuia să se extindă și la neamuri prin Isus Hristos (Gal 3,29). Întrucât împărăția lui Hristos va umple întreg pământul, Avraam și sămânța lui sunt într-adevăr moștenitori ai lumii. Făgăduința va fi împlinită literal când împărățiile acestei lumi vor fi date poporului Celui Prea Înalt și când Hristos va domni cu sfinții Săi în etern (Dan 7,27).

Pe temeiul Legii. [„prin lege”, KJV]. Literal, „prin lege”. În versiunea greacă nu există articol (vezi cap. 2,12). În plus, în versiunea greacă expresia aceasta vine la începutul versetului, probabil pentru accent: „căci nu prin lege a fost făgăduința dată lui Avraam” etc. Argumentația lui Pavel de aici se aseamănă

îndeaproape cu aceea din Galateni 3,18. Acolo, „lege” fără articol (vezi Rom 2,12) e expusă ca un principiu opus „făgăduinței”. Moștenirea nu poate fi dependentă de lege, deoarece Dumnezeu a acordat-o lui Avraam prin făgăduință. Aici, în cap. 4,13, „legea” și „neprihănirea credinței”, ambele fără articol, sunt cele două principii contrare. Pavel afirmă că făgăduința urmează să fie realizată și însușită „nu prin lege” (cf. vers. 14.15), ci „prin neprihănirea credinței” (cf. vers. 16.17).

Romani 4:14

14. De lege. [„din lege”, KJV]. Literal, „din lege”. În versiunea greacă nu există articol (vezi cap. 2,12). Cei descriși aici sunt cei care se sprijină pe propria lor ascultare pentru a căpăta îndreptățirea, adică legalității.

Este zadarnică. [„făcută nulă”, KJV]. Dacă legalistii ar moșteni împărăția, atunci credința ar pierde tot înțelesul și atunci nu ar exista motiv pentru lauda adusă de Dumnezeu lui Avraam.

Nimicită. [„făcută fără efect”, KJV]. Gr. katargeo, „făcută fără temei”, „făcută fără rost” (vezi cap. 3,3). Dacă împlinirea făgăduinței depindea de ascultarea noastră legalistă, ea nu putea fi împlinită deloc. În cap. 4,15, Pavel explică de ce (vezi și Gal 3,17-19).

Romani 4:15

15. Legea aduce mânie. [„legea lucrează mânie”, KJV]. Legalistii care depind de ascultarea de lege pentru îndreptățirea din păcat își bazează așteptările pe o falsă presupunere. Funcția legii e de a scoate la iveală păcatul (cap. 3,20) și de a-l arăta ca încălcare a voinii lui Dumnezeu. Departe de a îndreptăți pe cel păcătos sau de a-i aduce pace, ea îl condamnă și atrage mânia lui Dumnezeu asupra lui. Întrucât Pavel a dovedit deja că toți oamenii au păcătuit (cap. 1,2.3), urmează că oricine încearcă să fie îndreptățit prin lege se va alege numai cu mânie și condamnare. În felul acesta, legea poate produce exact opusul a ceea ce este intenționat prin făgăduință.

Prin versetul acesta Pavel nu tăgăduiește în nici un caz necesitatea legii. El clarifică numai funcția legii în planul de mântuire (vezi Rom 3,20.31; vezi Gal 3,21).

Nici călcare de lege. Adică nici o neascultare față de o poruncă deja cunoscută. Pavel pare să folosească această afirmație negativă pentru a confirma adevărul aserțiunii sale pozitive că acolo unde există lege, există și călcare de lege și mânia amenință. El încearcă să explice legalistilor că dacă îndreptățirea nu e prin credință, ci prin lege, nu e nădejde de mântuire. Deoarece iudeii au o lege și ei toți au călcat cerințele ei, în consecință, ei sunt acum expuși penalității călcării și dacă făgăduința îndreptățirii fără faptele legii nu se extinde asupra lor, ei sunt cu totul deznădăjduiți.

Romani 4:16

16. De aceea... prin credință. Literal, „din cauza acestei credințe”. Referirea poate fi cu privire la făgăduință (vers. 13) sau la moștenire (vers. 14) sau în general, la modalitatea de obținere a mântuirii. Întrucât legea aduce numai condamnare, îndreptățirea și mântuirea trebuie să vină așa cum au venit pentru Avraam, prin credință (vezi Gal 3,11.12).

Prin har. Vezi cap. 3,24. În capitolul acesta, Pavel pune în contrast legea, faptele și meritul, pe de o parte, și făgăduința, credința și harul pe de altă parte. Legalismul încearcă să obțină mântuirea cu ajutorul primelor trei. Dar sistemul e sortit eșecului pentru motivele deja explicate. Mântuirea nu poate să vină decât prin har, făgăduință și credință, deoarece Dumnezeu trebuie să facă față stării de neajutorare totală a omului. Mai mult, harul și iubirea lui Dumnezeu sunt cele care câștigă pe cel păcătos înapoi la împăcare și la o viață de credință.

Pentru ca. „În scopul”, „pentru ca”.

Chezășuită. [„sigură”, KJV]. Gr. bebaios, „tare”, „stabilită”, opusă lui „nimicită” [fără efect] (vers. 14). Dacă făgăduința ar fi depins de conformarea perfectă a omului față de lege, ea n-ar fi fost sigură, deoarece numai Hristos a dat dovadă de o astfel de ascultare. Dar făgăduința e tare pentru toată sămânța lui Avraam, atât pentru iudei, cât și pentru neamuri, deoarece unica ei condiție este răspunsul credinței la harul lui Dumnezeu.

Toată sămânța. Adică toți cei care cred (Gal 3,29). Pavel îi împarte în două categorii.

Sub lege. [„din lege”, KJV]. Adică cei credincioși dintre iudei, care aveau Legea. În versiunea greacă, există articol (vezi cap. 2,12).

Are credința. [„din credință”, KJV]. Adică neamurile care cred.

Tatăl nostru al tuturor. Iudeii credincioși și neamurile credincioase constituie familia al cărui părinte spiritual este Avraam (vezi vers. 11).

Romani 4:17

17. Este scris. Citatul este din Geneza 17,5. Pe vremea când a fost făcută făgăduința, numele lui Avram a fost schimbat în Avraam (vezi Geneza 17,5). Pavel interpretează făgăduința ca referindu-se la paternitatea lui Avraam.

Te-am rânduit. [„te-am făcut”, KJV]. Gr. tithemi, „a rândui”, „a constitui”. Verbul folosit în ebraică la Geneza 17,5 poate fi tradus la fel. În ce privește folosirea similară a cuvântului grec în altă parte a Noului Testament, vezi Matei 24,51; Ioan 15,16; Fapte 13,47; 1 Timotei 2,7, unde e tradus „va pune”, „rânduit”, și respectiv „pus” de două ori.

Înainte. Mai degrabă, „în prezența Lui”. Expresia aceasta poate fi legată de cuvintele care preced imediat citatul din Geneza 17,5, făcând în felul acesta ca pasajul să spună: „care stă ca părintele nostru al tuturor în prezența aceluși Dumnezeu în care a crezut”. Sau expresia poate fi legată de prima parte a versetului anterior, scoțând astfel în evidență asigurarea sau garantarea făgăduinței înaintea feței lui Dumnezeu (vezi RSV).

Se poate ca Pavel să reamintească prilejul conversației lui Avraam cu Dumnezeu, când, în prezența Domnului, Avraam a primit prin credință făgăduința divină că va fi tatăl multor neamuri (Gen 17,1-4). În ochii oamenilor, făgăduința era imposibil de împlinit. Dar Avraam, ca prieten al lui Dumnezeu, stătea în prezența atotputernicului Dumnezeu al creațiunii, care putea să prezică viitorul și să facă să se împlinească poruncile Sale. În timp ce Avraam era acolo, a fost rânduit să fie tatăl multor neamuri.

Experiența lui Avraam preînchipuia pe aceea a tuturor credincioșilor. Dumnezeu făgăduiește desăvârșita refacere a păcătosului și, omeneste vorbind, nu pare cu putință ca făgăduința să poată fi împlinită. Cu toate acestea, făgăduința e sigură, deoarece ne este dată chiar în prezența Aceluia care ne vede și ne cunoaște pe toți, Dumnezeu Acela care are puterea creatoare capabilă să ne transforme din nou după chipul Său. Tot ceea ce se cere de la noi e să acceptăm aceasta prin credință, așa cum a făcut Avraam.

Înviază morții. Adică dă viață celor morți. Puterea lui Dumnezeu de a face minuni e adesea reprezentată în Biblie ca fiind puterea care poate să aducă pe morți la viață (vezi Deu 32,39; 1Sam 2,6; Isa 26,19; Ioan 5,21; 2 Cor 1,9).

Nu este destul de clar motivul pentru care Pavel face referire în versetul acesta la puterea de a învia a lui Dumnezeu. Pare să fie admis, în general, că Pavel se gândește în primul rând la împrejurările nașterii lui Isaac (Rom 4,19) și apoi la învierea lui Hristos (vers. 24). Comparați cu Evrei 11,19.

Cheamă cele ce nu sunt. Partea de încheiere a versetului spune literal: „cheamă lucrurile nefiind ca fiind”. Aceasta poate fi înțeleasă ca însemnând că Dumnezeu cheamă la ființă lucrurile care nu există sau că Dumnezeu vorbește despre cele inexistente ca și cum ar exista. S-ar mai putea să fie și o referire îndepărtată la chemarea neamurilor care, deși nu sunt încă poporul lui Dumnezeu, sunt cuprinse în făgăduință, ca și cum ar fi. „Voi numi ‚popor al Meu’ pe cel ce nu este poporul Meu și ‚prea iubită’ pe cea care nu este ‚prea iubită’” (Rom 9,25; cf. Osea 1,9.10).

Toate aceste interpretări pot lăsa, de fapt, să se înțeleagă același lucru. Dumnezeu făgăduiește lui Avraam că va fi tatăl multor neamuri, care, de fapt, încă nu existau, la data când Avraam însuși încă nu avea un moștenitor și când trecuse de vârsta când putea să se aștepte că va avea unul (Rom 4,19). Dar Avraam are

credință suficient ca să creadă că Dumnezeu poate să dea viață trupului său mort și să cheme la existență cele făgăduite, despre care Dumnezeu vorbește în precunoașterea Sa ca și cum acestea ar exista deja. Credința creștinului nu trebuie să fie mai mică, și în versetele următoare Pavel scoate în evidență credința lui Avraam ca exemplu.

Romani 4:18

18. Împotriva oricărei nădejdi. În ciuda împrejurărilor aparent fără nădejde, Avraam a continuat să exercite nădejde și credință. „Împotriva oricărei nădejdi” se referă la faptul că vârsta făcea ca împlinirea făgăduinței să fie, în mod natural, imposibilă. A doua „nădejde” era cea inspirată de cuvântul făgăduinței lui Dumnezeu.

Astfel a ajuns. [„ca să poată ajunge”, KJV]. Sau „așa că a ajuns”. Lucrul acesta se poate înțelege că se referă la rezultatul credinței lui Avraam „și astfel a ajuns tatăl multor neamuri”. Sau se poate referi la scopul lui Dumnezeu pentru Avraam, „el a crezut pentru ca, potrivit cu intenția lui Dumnezeu, să poată deveni tatăl multor națiuni” sau la propria nădejde și aspirație a lui Avraam de a deveni tot ce era făgăduit. El a crezut cu toată inima că va deveni ceea ce făgăduise Dumnezeu, „tatăl multor neamuri”.

Cum i se spusese. Adică făgăduința din Geneza 15,5, că sămânța lui Avraam urma să fie tot atât de numeroasă ca stelele.

Romani 4:19

19. N-a fost slab în credință. [„nefiind slab în credință”, KJV]. Mai bine „el n-a slăbit în credință”.

Nu s-a uitat. Dovezi textuale pot fi citate (cf. pag. 10) pentru omiterea cuvântului „nu”. Dacă „nu” e păstrat, expresia poate fi înțeleasă ca referindu-se la narațiunea din Geneza 15,1-6. Cu ocazia aceea, se relatează că Avraam nu a ținut seamă de dificultățile care însoțeau făgăduința, ci a primit-o de îndată. Dacă „nu” este omis, expresia poate fi înțeleasă ca referindu-se la experiența relatată în Geneza 17,17, din care se pare că Pavel a împrumutat câteva cuvinte. De data aceasta, pe bună dreptate Avraam s-a uitat la împrejurările nefavorabile, faptul că el și Sara erau cu totul trecuți de vârsta normală de a avea copii, dar credința lui nu a slăbit. O credință care rezistă chiar și în fața dificultăților recunoscute e cu adevărat mai mare decât o credință care pur și simplu le trece cu vederea.

Îmbătrâni. [„mort”, KJV; „amorțit”, Nitz.]. Adică incapabil să dea naștere la copii (cf. Evr 11,12). Pot fi citate anumite dovezi textuale (cf. pag. 10) pentru omiterea lui „acum” [KJV]. Prima făgăduință cu privire la un fiu fusese făcută lui Avraam înainte de nașterea lui Ismael (Gen 15,3.4), și Avraam era în vârstă de 86 de ani când s-a născut Ismael (cap. 16,16). A doua făgăduință a venit când Avraam era de 99 de ani (Gen 17,1), deși el zicea că are o sută de ani, și Sara avea probabil 89 de ani (vers. 17).

Nu mai putea să aibă copii. [„amorțea”, KJV]. Vezi Gen 18,11.

Romani 4:20

20. Nu s-a îndoit. [„nu s-a alăturat”, KJV; „nu șovăi în necredință”, Nitz.]. Sau „nu a șovăit”, „nu s-a îndoit”. Versiunea greacă lasă să se înțeleagă o luptă la nivelul minții.

Întărit prin credința lui. [„a fost tare în credință”, KJV; „împuternicit în credință”, Nitz.]. Literal, „a fost întărit în credința [lui]” sau „a fost întărit de credința [lui]”. Aceasta poate fi înțeleasă ca însemnând că credința lui Avraam a fost întărită. Credința lui a crescut pe măsură ce a fost exercitată. Sau ar putea să însemne că Avraam însuși a primit putere prin credința sa. Necredința nu l-a făcut să se clatine, ci dimpotrivă credința lui l-a făcut tare. Pavel afirmă în alt loc că „prin credință și Sara, cu toată vârsta ei trecută, a primit putere să zămislească” (Evr 11,11). Aceasta ar părea să confirme a doua interpretare, deși prima este fără îndoială adevărată cu privire la experiența lui Avraam.

A dat slavă lui Dumnezeu. Aceasta nu lasă în mod necesar să se înțeleagă o exprimare verbală de laudă, ci se poate referi la orice este menit să dea slavă lui Dumnezeu, în gând, cuvânt, sau faptă (vezi Ios 7,19; Ier 13,16; Luca 17,128; Ioan 9,24; Fapte 12,23). Avraam a dat slavă lui Dumnezeu prin ferma lui încredere în făgăduințele lui Dumnezeu. În felul acesta, el a recunoscut atotputernicia lui Dumnezeu. În felul acesta, toți cei care cred în făgăduințele divine aduc cinste lui Dumnezeu. Ei dau mărturie că Dumnezeu e

vrednic de încredere. Tot așa Avraam a dat slavă lui Dumnezeu în fapte, ca și în gândire prin ascultarea lor neîntârziată (Gen 17,22.23).

Romani 4:21

21. Deplin încredințat. Gr. pleraphoreo, „a satisface pe deplin”. În forma folosită aici înseamnă a fi plin de convingere, a fi pe deplin convins. Pavel folosește același cuvânt pentru a îndemna pe Timotei prin cuvintele „împlinește-ți bine slujba” (2Tim 4,5) și pentru a exprima scopul lui Dumnezeu ca prin El Evanghelia „să fie vestită pe deplin” (vers. 17). În Luca 1,1, el descrie acele lucruri „adeverite cu desăvârșire” [Nitz.], „care sunt cât se poate de sigur crezute”.

Credința reală înseamnă convingere. Viața de credință este o viață de încredere și asigurare. Astfel că Pavel putea spune: „Știu în cine am crezut. Și sunt încredințat că El are putere să păzească ce I-am încredințat, până în ziua aceea” (2Tim 1,12). E o eroare de a presupune că lipsa unei astfel de convingeri e o dovadă de umilință. Dimpotrivă, a pune la îndoială făgăduințele lui Dumnezeu sau iubirea Lui înseamnă a-L dezona pe El, deoarece a pune la îndoială înseamnă a pune la îndoială caracterul și cuvântul Lui (vezi TM 518, 519). E mai greu pentru mulți să creadă că Dumnezeu îi poate iubi și ierta, în ciuda păcătoșeniei lor, decât îi era patriarhului înaintat în vârstă să creadă că urma să fie tatăl multor neamuri. Dar încrederea în Dumnezeu că El poate face ceea ce nouă ne pare imposibil e tot atât de necesar într-un caz ca și în altul. Păcătosul Îl onorează pe Dumnezeu încrezându-se în harul Său, tot atât de mult cât a făcut Avraam prin încrederea în puterea Lui.

Că El ce făgăduiește. [„ce a făgăduit”, KJV]. Adică ceea ce a făgăduit Dumnezeu. Întrucât El era Cel care făcea făgăduința, Avraam a crezut-o fără să o pună la îndoială. Credința în Dumnezeu este în esența ei o legătură sigură între două persoane. Cunoașterea de către Avraam a lui Dumnezeu și încrederea lui în Dumnezeu erau de așa natură încât patriarhul era gata să primească tot ce Dumnezeu spunea și să asculte de tot ce Dumnezeu poruncea.

Poate. [„e în stare”, KJV; „puternic este”, Nitz.]. Gr. dunatos, care poate să aibă un înțeles mai puternic decât doar „a fi în stare”. Este redat „puternic” în Luca 24,19; Fapte 18,24; 2 Corinteni 10,4. Ocazia acceptării de către Avraam a făgăduinței nu era singura în care a arătat o astfel de încredere în puterea lui Dumnezeu. Credința lui a fost la fel de implicită și de puternică atunci când i s-a poruncit să jertfească pe fiul său făgăduit (Evr 11,19).

Scopul discursului despre Avraam este de a arăta, cu referire la Geneza 17,15-22; 18,9-15, cum credința lui Avraam în făgăduința unui urmaș prin Sara corespunde în esență cu credința noastră „în Cel ce a înviat din morți pe Isus, Domnul nostru” (Rom 4,24). Credința lui Avraam într-o putere divină mai presus de natură, în cineva care era în stare să dea viață celui care, omenește, era mort. Și după cum credința lui Avraam în nașterea făgăduită cerea o credință mai mare în împlinirea prin Isaac a tuturor făgăduințelor, tot așa credința creștinului în învierea lui Hristos cuprinde în sine credință în tot ceea ce este exemplificat și asigurat prin aceasta. Nu numai în experiența descrisă aici, ci și în întreaga lui viață, așa cum e relatată în Geneza, Avraam iese în evidență ca un exemplu de credință capabilă să treacă dincolo de cele văzute în realitatea lucrurilor nepieritoare.

Romani 4:22

22. De aceea. Aceasta se referă la contextul anterior (vers. 18-21). Ceea ce i-a fost pus în socoteală lui Avraam ca îndreptățire era credința lui statornică în faptul că Dumnezeu putea să împlinească și urma să împlinească ce făgăduise. Analiza făcută de Pavel experienței lui Avraam oferă noi dovezi cu privire la felul de credință care poate fi pusă astfel în socoteală. Credința pe care o avea Avraam nu era numai credința că Dumnezeu spunea adevărul. Viața lui de încredere și ascultare consecventă, în ciuda dovezilor naturale care ar fi putut să-l ispitească să gândească și să procedeze altfel, dă pe față faptul că credința lui era de fapt o legătură personală adevărată cu Dumnezeu. Avraam a crezut pe Dumnezeu (vers. 3.17). Adică Avraam și-a fixat credința în Dumnezeu, nu în ceva impersonal. Credința lui nu era într-o doctrină sau într-un crez, ci într-o Persoană. În felul acesta, era posibil ca Avraam să accepte orice ar fi făgăduit sau poruncit Domnul și să asculte de acestea, chiar dacă omenește vorbind ar fi irațional să se presupună că astfel de făgăduințe și porunci ar fi putut fi cumva împlinite.

Credința creștinului de astăzi nu trebuie să fie mai mică decât aceasta (COL 312). Credința noastră

trebuie să fie ca a lui Avram și viața noastră va demonstra dacă ne bucurăm sau nu de o astfel de experiență.

În nici unul din versetele acestea care vorbesc despre punerea în socoteală a neprihănirii sau despre socotirea credinței ca neprihănire nu se spune lămurit că neprihănirea lui Hristos este pusă în socoteala credinciosului. Aceasta este însă subînțeleasă în sensul deplin al experienței îndreptățirii prin credință în lumina întregului plan al lui Dumnezeu pentru refacerea omului (vezi vers. 3.5.8; cf. cap. 3,25.26.28). Legea cere neprihănire, ceea ce omul nu e în stare să dea. Dar Isus, pe când era pe pământ, a trăit o viață neprihănită și a dezvoltat un caracter desăvârșit. El le oferă pe acestea ca un dar celor care le doresc. Viața Lui stă în locul vieții oamenilor (vezi DA 762; EGW, Material suplimentar la cap. 4,3-5). Datorită vieții desăvârșite a lui Hristos, culminând cu moartea Lui ispășitoare, e posibil ca eu să fiu tratat ca și cum aș fi împlinit cerințele legii. În felul acesta, neprihănirea Lui Hristos îmi este pusă în socoteală.

Romani 4:23

23. Nu numai pentru El. [„nu numai datorită Lui”, KJV; „pentru dânsul numai”, Nitz.]. Pavel e preocupat de interpretarea istorică a Scripturii, dar și de aplicarea ei practică în viața creștinului.

Romani 4:24

24. Ci și pentru noi. Nu numai ca un fapt istoric și ca un exemplu (vezi Rom 4,21; vezi Rom 15,4; 1Cor 10,11), ci îndeosebi pentru a ne asigura că neprihănirea ne va fi pusă în socoteală în același fel.

Celor ce credem. [„dacă credem”, KJV]. Mai degrabă „celor ce cred”. Aceasta descrie categoria celor cărora credința le va fi socotită ca neprihănire.

În Cel. Pavel scoate în evidență faptul că credința care este pusă în socoteală ca neprihănire trebuie să fie pusă în Dumnezeu ca persoană. În felul acesta, credința nu e doar o convingere cu privire la adevărul unui fapt istoric. Ea este o legătură între două persoane. Aceași Persoană la care Avraam a privit pentru împlinirea făgăduinței este Cel a cărui putere și credincioșie au fost manifestate într-o epocă mai târzie în învierea lui Hristos și pe care, deci, creștinii se sprijină cu încredere.

A înviat din morți pe Isus. Credința creștinului e asemănătoare celei a lui Avram nu numai prin faptul că e o credință personală în Dumnezeu, ci și prin aceea că ea exercită puterea de a aduce viață din moarte. După cum Avram și-a fixat credința într-o făgăduință divină pe care numai puterea dătătoare de viață și creatoare a lui Dumnezeu o putea împlini (vers. 17), tot așa creștinii se încred pentru îndreptățire și răscumpărare în Cel care a înviat deja pe Isus dintre morți chiar cu scopul acesta.

Readucerea omului căzut la asemănarea cu chipul lui Dumnezeu, după care el fusese creat la început, e posibilă numai prin exercitarea puterii creatoare a lui Dumnezeu. Învierea lui Isus este asigurarea supremă că puterea dătătoare de viață a lui Dumnezeu poate birui moartea și că prin credință aceeași putere creatoare ne stă la îndemână pentru refacerea chipului lui Dumnezeu în noi. Învierea lui Hristos a fost un triumf al puterii atotputernice a lui Dumnezeu, asemănătoare nașterii lui Isaac din trupul „mort” al lui Avraam, fiindu-i totuși superioară. Prin credința în minunea învierii, cu tot ce implică ea, învierea este repetată în noi, când ajungem făpturi noi în Hristos și umblăm cu El într-o viață nouă (vezi Rom 6,4; Efes 1,19.20; Col 3,1).

Romani 4:25

25. A fost dat. Gr. paradidomi. Acest cuvânt înseamnă fundamental „a înmâna altuia”. El e folosit în evangheliu cu privire la trădarea lui Hristos (Mat 10,4; 17,22, Ioan 6,64.71).

Din pricina. [„pentru”, KJV; Nitz.]. Sau „din cauza”. Aceasta ar putea însemna că Isus a fost dat din cauza abaterilor noastre, adică drept urmare a lor, sau pentru a face ispășire pentru vinovăția noastră. De fapt, și una și alta sunt subînțelese, deoarece moartea lui Hristos a fost rezultatul vinovăției noastre, întrucât era scopul lui Dumnezeu ca prin moartea aceea să facă ispășire pentru păcatele noastre.

Fărădelegilor. Gr. paraptomata, „pași greșiți”, „greșeli”, „gafe”. Cuvântul e tradus „greșeli” în Matei 6,14 și „greșeală” în Galateni 6,1.

Din pricină că am fost socotiți neprihăniți. [„pentru neprihănirea noastră”, KJV; Nitz.]. Sau „datorită neprihănirii noastre”, adică „având în vedere neprihănirea noastră”. Afirmația lui Pavel că îndreptățirea

noastră depinde nu numai de moartea lui Hristos, dar și de învierea Lui aduce un plus de lumină asupra sensului experienței de a fi socotiți drepti de către Dumnezeu (vezi cap. 3,20.28). Dumnezeu nu e preocupat, în primul rând, de trecutul păcătos al omului, ci de refacerea lui viitoare. Îndreptățirea nu este numai iertare, ci și împăcare, statornicirea unei legături noi, a unei experiențe noi cu Dumnezeu. O astfel de experiență e cu putință numai prin credința în Hristos cel viu, care „trăiește pururea ca să mijlocească” pentru noi (Evr. 7,25). Îndreptățirea este dată numai celor care acceptă întregul plan al lui Dumnezeu de neprihănire prin credința în Hristos și care se încredințează acestui plan. Acesta înseamnă a iubi pe Hristos cel viu și a privi la El pentru mijlocire și putere transformatoare. Pe cruce, Domnul S-a dat pe Sine pentru noi. Prin înviere, El ni Se dă nouă chiar pe Sine Însuși.

Mai mult, învierea lui Hristos ne asigură că ceea ce a făcut El pentru răscumpărarea noastră a fost aprobat de Tatăl (Fapte 2,36; 3,13-15; 1Cor 15,15.17.18) și scopurile lui Dumnezeu prin El sunt împlinite (Fapte 17,31). Învierea dovedește adevărul susținerilor lui Hristos cu privire la Sine (vezi Rom 1,4) și certitudinea făgăduințelor Sale cu privire la mântuirea păcătosului (Ioan 5,40; 6,33.63; 10,10; 11,25.26; 1Cor 15,20.22; 2Cor 4,14).

Comentarii Ellen G. White

1–5 COL 401

3 MH 21; PP 137; 5T 526

11 PP 138, 140

13 PP 170

15 4T 13

17 Ed 254

25 5T 221

Romani 5:1

1. Deci [„De aceea” KJV]. Adică, având în vedere afirmația din versetul precedent și a întregii argumentări și a tuturor dovezilor din cap. 1 – 4, Pavel a arătat lămurit că toți oamenii, iudei și neamuri la fel, sunt păcătoși sub condamnare și având nevoie de neprihănire. El a dovedit că această nevoie de neprihănire nu poate fi satisfăcută legalist prin fapte de ascultare (cap. 3,20). Dar, așa cum s-a descoperit în vestea cea bună a Evangheliei, Dumnezeu a făcut ce era necesar pentru a satisface nevoia omului. Dumnezeu oferă oricui, ca un dar fără plată al harului Lui deplină iertare și împăcare prin credința în Isus Hristos, care a trăit, a murit, a înviat iarăși pentru răscumpărare și refacerea omului căzut. După ce a făcut aceasta, a stabilit doctrina neprihănirii prin credință ca singura cale pe care iudei și neamuri împreună pot, ca și Avraam, să capete neprihănirea, Pavel caută acum să aplice unele din foloasele celor care s-au împărtășit de această experiență mântuitoare.

Suntem socotiți neprihăniți. [„Fiind îndreptățiți” KJV, „îndreptățiți fiind noi” Nitz]. Sau „întrucât am fost îndreptățiți”. Vezi cap. 3,20.28:4,8.25.

Avem pace. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. p. 10) între exprimarea aceasta și exprimarea „să avem pace”. Numai dovezile din manuscrise favorizează această din urmă exprimare. Totuși, mulți comentatori și traducători au obiecții, pe temeiul că exprimarea nu se încadrează în context. Ei susțin că nu e probabil ca Pavel să îndemne pe cei care au fost îndreptățiți să caute să aibă pace. Ei cred că el asigură pe credincioși că ei deja posedă pace ca rezultat la îndreptării lor.

Totuși, este o cale de a traduce expresia aceasta, traducere care face cu putință să se accepte exprimarea favorizată de manuscrise și totuși să se dea o interpretare corespunzătoare contextului. Forma verbului tradus „să avem” permite traducerea „să stăruim de a avea pace”, însemnând „să ne bucurăm de pacea pe care o avem”, sau „să ne bucurăm de pace”. Dacă Pavel ar fi vrut să zică „să căpătăm pace”, verbul

grecesc ar fi fost diferit. Apare în forma aceasta diferită în Mat. 21,38 și e tradus „să punem stăpânire pe moștenirea lui”. Întrucât îndreptățirea în sensul ei deplin implică împăcare și pace, Pavel zice aici: „Întrucât am fost îndreptățiți prin credință, să păstrăm [sau să ne bucurăm de o] pace pe care o avem acum.

Dacă totuși e preferată exprimarea „avem pace”, sensul nu este esențial diferit. Accentul este pe binecuvântarea păcii care vine o dată cu experiența faptului de a fi iertat și pus în bune raporturi cu Dumnezeu prin credința în Isus Hristos.

Adevărata religie este înfățișată în Biblie ca o experiență de pace (Isaia 32,17; Fapte 10,36; Rom. 8,6; 14,17; Gal. 5,22). Pavel numește adesea pe Dumnezeu „Dumnezeul păcii” (Rom. 15,33; 1 Tes. 5,23; Evrei 13,20; cf. 2 Cor. 13,11; 2 Tes. 3,16). Păcătoșii sunt descriși ca vrăjmași ai lui Dumnezeu (Rom. 5,10; cf. Rom. 8,7; Ioan 15,18.24; 17,14; Iacov 4,4). Pentru ei nu este pace, nu este liniște și siguranță (Is. 57,20). Dar efectul prevederii lui Dumnezeu de îndreptățire prin credință e de a aduce pace sufletului păcătosului mai înainte tulburat și înstrăinat. Înainte de experiența îndreptățirii, păcătosul este într-o stare de vrăjmășie față de Dumnezeu, așa cum e arătat de rebeliunea sa față de autoritatea lui Dumnezeu și de călcarea din partea sa a legilor lui Dumnezeu. Dar după ce e împăcat, are pace cu Dumnezeu. Mai înainte, fiind încă sub un simț al vinovăției păcatului, el nu are altceva decât temere și neodihnă în conștiința sa. Acum, avându-și păcatele iertate, el are pace în inima sa, dându-și seama că toată vinovăția sa a fost înlăturată.

Asocierea de către Pavel a păcii cu îndreptățirea prin credință face și mai clar faptul că îndreptățirea nu e numai o simplă aranjare a poziției legale a păcătosului față de Dumnezeu (vezi Rom. 3,20.28; 4,25). Singură, iertarea nu aduce în chiar necesar pace. Omul care a fost iertat de vreo faptă rea oarecare poate că simte recunoștință față de binefăcătorul său, dar în același timp poate să fie plin de o așa rușine și stinghereală, încât caută să evite tovărășia chiar a aceluia care l-a iertat. Deși iertat, se poate ca el să nu se simtă mai bine decât un criminal eliberat. Respectul de sine a dispărut, și nu e motivare pentru o viață de neprihănire.

Dacă îndreptățirea nu însemna mai mult decât atât, ea ar fi lucrat de fapt împotriva planului lui Dumnezeu de restatornicire a noastră. Singura cale în care chipul dumnezeiesc poate fi refăcut în omul decăzut e printr-o comuniune plină de încredere și iubire, cu Hristos prin credință. De aceea, Dumnezeu nu numai iartă, dar și împacă. El ne pune într-o bună poziție față de Sine. El chiar ne tratează ca și cum n-am fi păcătuit niciodată, punându-ne în socoteală neprihănirea Fiului Său pentru a acoperi trecutul nostru păcătos (vezi cap. 4,8). El ne invită la o părtășie cu Isus care ne va inspira curaj pentru viitor și ne dă un exemplu după care să ne modelăm viața.

Această înțelegere a îndreptățirii prin credință arată locul convertirii și renașterii în experiența păcătosului care se pocăiește. Nu ar fi cu putință pentru omul căzut să intre în noua relație de pace care îl îndreptățește și-i admite neprihănirea, decât datorită schimbării miraculoase săvârșite prin renașterea spirituală (Ioan 3,3; 1 Cor. 2,14). De aceea, când Dumnezeu îndreptățește pe păcătosul convertit, creează și o inimă curată și înnoiește un duh neprihănit înăuntrul lui (vezi Ps. 51,10). În ce privește relația dintre convertire, renaștere și îndreptățire vezi COL 103; GC 470; SC 53, 53.

Romani 5:2

2. Lui Îi datorăm. [„Prin care” KJV; Nitz.] sau „prin care”.

Prin credință. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. p. 19) cu privire la omiterea sau reținerea acestei expresii. Totuși, dacă Pavel a menționat credința în acest verset sau nu, este evident că noi putem avea acces la har numai prin credință în Acela prin care harul a făcut disponibil.

Am. [„avem” KJV]. Literal, „am avut”. Versiunea greacă arată nu numai căpătarea iertării la privilegiu, ci stăpânirea dăinuitoare a lui. Noi am avut intrarea aceasta chiar de când am devenit creștini, și încă îl mai avem atâta timp cât rămânem creștini.

Intrat. [„Intrare”, KJV]. gr. Prosagoge. Cuvântul acesta e folosit numai de Pavel în NT și apare numai aici și în Ef. 2,18; 3,12. S-ar putea să fie înțeles aici în sensul de introducere, nu fapta noastră de a veni la Dumnezeu, ci fapta lui Hristos de a ne aduce la El. Aceeași idee este la fel exprimată în 1 Petru 3,18: „Hristos, de asemenea, a suferit o dată pentru păcate, El, Cel neprihănit pentru cei nelegiuți ca să ne aducă

(prosagoge) la Dumnezeu”. Ideea sugerată este aceea a unei camere de audiență a unui împărat, în care supușii nu pot să intre singuri, ci trebuie să fie introduși de cineva cu autoritate. În cazul acesta, Isus este acela care ne introduce. Nu putem intra de la noi înșine în camera de audiență a lui Dumnezeu, deoarece păcatele noastre vin între noi și Dumnezeu și ne-au despărțit de El (Is. 59,2). Dar Hristos, în virtutea sacrificiului Lui, poate să ne aducă înapoi la Dumnezeu și să ne introducă în stare de har și de favoare în care ne găsim acum (vezi Evrei 10,19).

Prin Hristos facem cea dintâi apropiere de Dumnezeu, și prin Hristos ne e păstrat privilegiul mai departe. Și această intrare la Dumnezeu, această introducere în prezența divină urmează să fie considerată ca un privilegiu dăinuitor. Noi nu suntem aduși înaintea lui Dumnezeu cu scopul de a avea o întrevvedere, ci pentru a rămâne cu El.

Această stare de har. Adică stare de a fi împăcați cu Dumnezeu și a fi primiți de El (vezi cap. 3,24).

În care suntem. [„În care suntem” KJV; Nitz.]. Comparația 1 Petru 5,12. starea de îndreptățire e o stare de siguranță și de încredere.

Ne bucurăm. Gr. kauchaoamai, tradus „lauzi” (cap. 2,17) „bucurăm” [„slăvim”] (cap. 5,3). În contrast cu orice fală mincinoasă, credinciosul se laudă în nădejdea slavei lui Dumnezeu. Iudeii se făleau cu propriile lor realizări (cap. 2,17). Creștinul se bucură de ceea ce face Dumnezeu. Adevărata credință e adesea descrisă în Biblie ca producând o astfel de bucurie și satisfacție (Is. 12,3; 52,9; 61,3.7; 65,14.18; Ioan 16,22.24; Fapte 13,52; Rom. 14,17; Gal. 5,22; 1 Petru 1,8).

Versiunea greacă poate fi tradusă sau „ne bucurăm” sau „să ne bucurăm”. Compară „avem” sau „să avem” (Vezi Rom. 5,1). Adică după cum în vers. 1 „să avem” înseamnă „să stăruim de a avea”, tot așa aici „să ne bucurăm” ar însemna „să stăruim în a ne bucura”. În acord cu aceste exprimări, Pavel îndeamnă pe credincioși îndreptățiți să stăruie în a se bucura de pace cu Dumnezeu și de a stăruie în a se bucura în nădejdea slavei lui Dumnezeu.

Vesela și triumfătoare încredere a credinței lui Pavel, stă în contrast cu doctrina acelor care cred că „credința” în chip necesar implică faptul că cineva trebuie să fie pururi într-o stare de neliniște și incertitudine nădăjduitoare cu privire la îndreptățire. Dumnezeu dorește ca noi să cunoaștem dacă am fost primiți, așa ca să putem avea în realitate pacea care vine dintr-o astfel de apartenență (vers. 1; cap. 8,1). Ioan, de asemenea, spune că noi putem cunoaște că am trecut de la moarte la viață (1 Ioan 3,14). Credința nu înseamnă doar a crede că Dumnezeu poate să ne ierte și să ne refacă. Credința creștină înseamnă a crede că Dumnezeu prin Hristos ne-a iertat și a creat o inimă nouă înăuntrul nostru.

Aceasta, natural, nu înseamnă că o dată ce am fost îndreptățiți, mântuirea noastră viitoare e prin această garanție și nu mai e nevoie de a stăruie în experiența credinței și ascultării. O deosebire importantă trebuie să fie făcută între asigurarea unei stări prezente de har și siguranța răscumpărării viitoare (vezi COL 155). Cea dintâi este implicată în înțelesul adevăratei credințe, primirea personală a lui Hristos și a tuturor binefacerilor Sale. Ultima e o chestiune de nădejde și trebuie să fie însoțită de o stăruitoare veghere. Chiar dacă avem bucuria și pacea îndreptățirii, trebuie să căutăm să ne întărim chemarea și alegerea (2 Petru 1,10). Posibilitatea de a da greș era un puternic stimulent la credincioșie și sfințenie chiar în viața apostolului Pavel însuși. El exercită o strictă stăpânire de sine, ca nu cumva, după ce predicase altora, el însuși să fie lepădat (1 Cor. 9,27). În felul acesta, fiecare creștin care acum ar sta în har și s-ar bucura în nădejdea slavei lui Dumnezeu ar trebui la fel să ia seama ca nu cumva să cadă (1 Cor. 10,12).

În nădejdea. Sau „pe temeiul nădejdi”.

Slavei lui Dumnezeu. Vezi cap. 3,23.

Romani 5:3

3. Ba mai mult. [„Nu numai așa”; KJV]. Pavel explică acum cum planul lui Dumnezeu de neprihănire prin credință aduce pace și bucurie nu numai în timpuri de prosperitate, dar și în timpuri de strâmtorare și de necaz. Nădejdea slavei viitoare și suportarea necazului de acum merg mână în mână. Isus a notat lucrul acesta când a zis: „V-am spus aceste lucruri ca să aveți pace în Mine. În lume veți avea necazuri, dar

îndrăzniți Eu am biruit lumea” (Ioan 16,33).

Ne bucurăm. [„Ne slăvim”, KJV]. Gr. kauchaomai, care e tradus „bucurăm” în vers. 2 (vezi comentariul acolo). Expresia poate fi tradusă „să stăruim în a ne bucura”.

În necazurile noastre. [„în necazuri”, KJV]. Literal, „în necazurile”, de unde traducerea posibilă „în necazurile noastre”. Gr. thhpsis înseamnă „apăsare”, „zdrobire”, „oprimare” și e felurit tradus ca „tulburare”, „suferință”. Primii creștini au fost chemați să sufere diferite feluri de persecuții și suferințe. Apostolul nu le putea făgădui credincioșilor vreo scutire de întristare. În schimb, el explica cum credința creștină putea folosi necazurile pentru desăvârșirea caracterului.

Pavel informa pe creștinii din Listra „că în Împărăția lui Dumnezeu trebuie să intrăm prin multe necazuri” (Fapte 14,22). Apostolii se bucurau „că au fost învredniciți să fie batjocoriți” (Fapte 5,41). Petru scria că creștinii nu trebuie să se mire „de încercarea de foc”, dimpotrivă să se „bucure” (1 Petru 4,12.13). Isus Însuși zicea: „Ferice de cei prigoniți din pricina neprihănirii” (Mat. 5,10; cf. Rom. 8,17.18.35; 2 Tim. 2,12). Totuși creștinii nu trebuie să devină fanatici și să se laude cu suferința numai de dragul ei. Ei ar trebui să se bucure în suferințe pentru că socotesc o cinste de a suferi pentru Hristos, deoarece își dau seama că e o ocazie de a mărturisi cu privire la puterea Lui de a-i susține și a-i elibera, și pentru ei știu că suferința când e îndurată așa cum trebuie, (vezi Evrei 12,11) e făcută mijlocul propriei lor sfințiri și pregătirii de a fi de folos aici, cât și pentru cer în viața de apoi. Ultimul din aceste motive este cel pe care Pavel îl accentuează în mod deosebit în contextul acesta. Vezi 3T 416.

Știm. [„Știind”, KJV]. Pavel putea să spună lucrul acesta cu siguranță, poate că nici un alt creștin nu a suferit mai mult de cât a suferit el în încercarea de a răspândi Evanghelia (vezi 2 Cor. 11,23-27). Pavel cunoaște din experiență personală că „necazul aduce [„dă naște la”] la răbdare”.

Aduce. [„Lucrează”, „pricinuieste”, KJV]. Gr. Katergazomai, „a realiza”, „a face să aibă loc”, „a produce”. Cuvântul e tradus „duceți până la capăt”, „desăvârșiți” în Fil. 2,12.

Răbdare. [„stăruință”, Nitz]. Gr. Hupomone. „Răbdare” poate sugera numai rezistență pasivă la rău, supunerea calmă a unui suflet care ne resemnează la suferință. Hupomone înseamnă mai mult decât atât, el înseamnă și o virtute, o stăruință curajoasă și persistență care ne pot fi zugerăvite prin teamă de rău sau de primejdie. O traducere mai bună ar fi „tărie morală”, „curaj” sau „stăruință”. Verbul de la care derivă substantivul acesta apare deseori în NT și e de obicei tradus „răbda” (Mat. 10,22; 24,13; Marcu 13,13; 1 Cor. 13,7; 2 Tim. 2,10; Evrei 10,32; 12,7; Iacov 1,12; 5,11).

La omul firesc, necazul și încercarea adesea produc numai nerăbdare, sau chiar o renunțare la cauza bună pe care o va fi îmbrățișat (Mat. 13,21). Dar la cei spirituali, și în felul acesta sub influența Duhului iubirii, necazul și încercarea dau naștere la o răbdare mai mare și la mai multă stăruință (1 Cor. 13,7).

Exemplul suprem de tărie morală creștină în necaz și suferință a fost arătat de Isus în cursul ultimelor Sale ceasuri înainte de moartea Sa. Prin toată cruzimea și insulta grozavă, Isus S-a purtat cu maiestuoasă răbdare (Vezi DA 710, 731, 734, 736, 733). Creștinul care dorește să fie ca Hristos se va bucura în orice încercări și suferințe ar îngădui Dumnezeu să vină asupra lui, știind că prin experiențele acestea poate câștiga mai mult din răbdarea dumnezeiască a lui Hristos și în felul acesta să-l facă în stare să rabde până la sfârșit.

Romani 5:4

4. Biruință în încercare. [„încercare”, Nitz.]. gr. dokime, de la un verb care înseamnă „a încerca” sau „a aproba”. Acest cuvânt grec e folosit numai de Pavel în NT. În altă parte e tradus „încercare” (2 Cor. 2,9; 13,3; Fil. 2,22). „necazuri” (2 Cor. 8,2), „dovada” [„experimentul”KJV] (2 Cor. 9,13). Cuvântul se poate referi la lucrarea de punere la încercare „probare” fie la rezultatul punerii la încercare, „starea de a fi aprobat”. În contextul acesta sensul ultim pare mai corespunzător, deoarece metoda punerii la încercare deja fusese pomenită în „necazuri”. Traducerea mai literală ar fi „probă”, „aprobare”, „dovadă prin punere la încercare”. Încercările și suferințele duse cu răbdare dovedesc că religia și caracterul cuiva sunt autentice.

Nădejdea. Suportarea cu răbdare a necazurilor pune la încercare, confirmă și curăță credința

creștinului, din acestea iese o tot mai încrezătoare nădejde. Nădejdea inițială a creștinului de a se împărtăși de slava lui Dumnezeu (vezi vers. 2) e ceea ce încurajează să reziste și când stăruie să reziste câștigă o siguranță fermă și calmă. Nădejdea și credința cresc atunci când sunt puse la probă și exercitate. De pildă, credința deja existentă a ucenicilor a fost întărită și sporită de minunea pe care a săvârșit-o Isus la Cana (Ioan 2,11). Experiența lui Iov ilustrează cum aspra disciplină a caracterului poate întări credința și nădejdea unui credincios sincer (vezi Iov 40; 42).

Romani 5:5

5. Nu înșală. [„face de rușine”, KJV; nu dă de rușine”, Nitz]. Gr. kataischuno, „a face de ocară”, „a dezonora”, „a ajunge la nimic”. Compară folosirea lui kataischuno în 2 Cor. 7,14; 9,4). Nădejdea creștină niciodată nu face de ocară, niciodată nu dezonorează. Se poate că Pavel să se fi gândit la Ps. 22,5: „Se încredeau în Tine și nu rămâneau de rușine”. Aceasta nu este o nădejde obișnuită, deoarece nădejdea este adesea dezamăgită. Aceasta este nădejdea întemeiată pe conștiința îndreptățirii și este confirmată de prezența Duhului Sfânt în inimă (Rom. 8,16). O astfel de nădejde nu poate dezamăgi sau face de rușine.

Dragostea lui Dumnezeu. Aceasta poate fi înțeleasă ca iubirea lui Dumnezeu pentru noi sau ca iubirea noastră pentru Dumnezeu. Versetele următoare par a arăta că aceasta e iubirea lui Dumnezeu față de noi, pe care Dumnezeu a descoperit-o în Hristos. Nădejdea creștinului nu e bazată pe nimic din creștinul însuși, ci pe siguranța iubirii neschimbătoare a lui Dumnezeu pentru el. Această înțelegere a iubirii Lui ne conduce la rândul ei să iubim pe Dumnezeu (1 Ioan 4,19) și să iubim pe oamenii noștri (vers. 7), iar această experiență de iubire întărește încrederea și nădejdea noastră pentru viitor. Baza siguranței noastre că nădejdea noastră nu ne va face de ocară în dezamăgire este iubirea lui Dumnezeu față de noi.

A fost turnată. [e turnată”, KJV]. Literal „a fost turnată”. Conferirea binecuvântărilor spirituale e adesea descrisă ca o „turnare”. „Voi turna Duhul Meu asupra seminței tale, și binecuvântările mele asupra odraslelor tale” (Is. 44,3; cf. Ioel 2,28.29; Ioan 7,38.39; Fapte 2,17.18.33; 10,45; Tit 3,5.6). Figura aceasta ar fi deosebit de plină de înțeles în Orientul Apropiat, având în vedere căldura și frecvența lipsă de apă. „Turnată” ar mai sugera și bogăția și abundența iubirii și binecuvântării lui Dumnezeu.

Inimile. Vezi cap. 1,21.

Duhul Sfânt. Aceasta este cea dintâi menționare de către Pavel, în această epistolă, a Duhului Sfânt, despre a cărui prezență și activitate în viața de creștin el are de spus mai multe mai târziu (vezi mai des cap. 8). Duhul Sfânt toarnă iubire în inimile noastre, mărturisind despre Isus (Ioan 15,26; 16,14), și când privim slava și desăvârșirea și iubirea lui Isus, suntem schimbați după chipul Său prin influența Duhului (2 Cor. 3,18).

Care ne-a fost dat. [„care e dat”, KJV]. Sau „care a fost dat”, „care fusese dat”. s-ar putea ca pare să se refere în deosebi la darul din Ziua Cincizecimii (Fapte 2,1-4.16.17), dar în plus, la experiența fiecărui credincios (vezi fapte 8,15; 19,2; 2 Cor. 1,22; 5,5; Gal. 4,6; Ef. 1,13; 4,30). Duhul Sfânt e reprezentat ca locuind în noi (1 Cor. 3,16; 6,19).

Romani 5:6

6. Căci pe când. Pavel caută să dea noi dovezi că nădejdea creștină, întemeiată pe iubirea lui Dumnezeu, nu poate să dea greș. El descrie mărimea predominantă a acelei iubiri așa cum e descoperită de faptul că Hristos a murit pentru noi pe când noi încă eram în stare noastră deznădăjduită și netemătoare de Dumnezeu.

Fără putere. Sau „slabi”, „neajutorăți”. Vorbește despre starea neajutorată explicată în capitolele anterioare. În versiunea greacă cuvântul folosit aici este adesea aplicat la cei care sunt bolnavi și slabi din punct de vedere firesc (vezi Mat. 25,39; Luca 10,9; fapte 5,15). În Fapte 4,9 e tradus „neputincios”, o descriere necorespunzătoare a stării păcătosului înainte de primirea din partea lui a harului mântuitor și a puterii lui Dumnezeu. Referirea lui Pavel la starea de neputință și neajutorare a păcătosului nerenăscut stă în contrast cu tabloul făcut de el al credinciosului îndreptățit, care se bucură acum când devine tot mai tare în nădejde, în răbdare, în caracter și în siguranța iubirii lui Dumnezeu.

La vremea cuvenită. [„la timpul cuvenit”, KJV]. Sau „la timpul cuvenit”, „la timpul corespunzător”.

Aceasta este esențial aceeași cu „plinirea vremii” (Gal. 4,4, cf. Marcu 1,15). Timp de mii de ani experimentul de a obține neprihănirea prin fapte a fost îngăduită să se desfășoare. Dar cei mai zeloși legalisti dintre iudei și cei mai iluminați intelectuali dintre greci și romani dăduseră greș în a intui un plan care să poată vindeca bolile omenirii și să salveze pe om de la păcat și de la moarte. Dimpotrivă, păcatul și degradarea aduseseră pe oameni la treapta cea mai de jos când Isus a venit pe pământul acesta. În unele cazuri, bărbați și femei se predaseră cu totul lui Satana, și însăși amprenta demonilor era așezată pe chipurile lor. În felul acesta, era clar demonstrat universului că separată de Dumnezeu, omenirea nu putea să fie refăcută. Dacă nu se acordă un oarecare element nou de viață și putere de către Creatorul, nu era nădejde ca omul să fie mântuit. (Is. 36,37). Tocmai în momentul acesta hotărâtor, Isus a venit să moară pentru cei neevlavioși.

Acesta era de asemenea timpul cuvenit prin aceea că era timpul prezis de prorocul Daniel ca Mesia să moară (Dan. 9,24-27; cf Ioan 13,1; 17,1).

Mai era timpul cuvenit prin aceea că stările din lume pregătiseră inimile multor oameni pentru a primi bucuria veștii celei bune a Evangheliei. Pretutindeni în lume erau bărbați și femei care se săturaseră de ritualul nesfârșit și gol de conținut al religiei legaliste și doreau după eliberare de păcat și de puterea lui. Mai mult, în providența lui Dumnezeu, lumea era atunci unită sub o singură cârmuire, o singură limbă era larg vorbită, și poporul iudeu fusese împrăștiat printre neamuri, făcând astfel cu puțință rapida răspândire a veștilor mântuirii.

Astfel Hristos a venit și a murit atunci când lumea avea cea mai mare nevoie de El, la timpul prezis și la timpul când sacrificiul Lui putea cel mai bine să-și împlinească scopul, descoperind neprihănirea și iubirea lui Dumnezeu pentru salvarea omului decăzut. (Vezi Gal. 9,4).

Pentru cei nelegiuți. Literal „pentru oameni nelegiuți”. Pentru sensul cuvântului „nelegiuit” vezi cap. 4,5. Pavel nu sugerează că Hristos a murit „pentru cei nelegiuți” ca o categorie deosebită de cei „evlavioși”, ci pentru toți ca fiind nelegiuți. Lucrul acesta este arătat prin neîntrebuințarea articolului în versiunea greacă, Hristos a murit pentru noi oamenii nelegiuți. Dacă pretindem că nu facem parte dintre cei nelegiuți, ne excludem de la beneficiile ispășirii lui Hristos, așa cum au făcut iudeii (vezi Luca 5,31; 1 Ioan 1,10).

Romani 5:7

7. Ca greu. Gr. molis, „cu dificultate”, „cu greu”, „nu ușor”. Scopul versetului 7 și 8 este de a ilustra mărimea iubirii lui Dumnezeu prin compararea cu ceea ce ar putea fi dispuși oamenii să facă cel mai mult. În timp ce printre oameni este greu de conceput că cineva ar fi dispus să-și dea viața chiar pentru o persoană dreaptă, minunea iubirii pe care Hristos a avut-o pentru noi e că El a fost gata să moară pentru păcătoșii neevlavioși.

Binefăcătorul. [„Un om bun”, KJV; „cel bun”, Nitz.]. Literal „[omul] bun”. Potrivit cu diferiți comentatori, Pavel face deosebire între „un om neprihănit” și „un om bun”, deși exacta deosebire intenționată nu e certă. Pare că e în general căzut de acord că omul „neprihănit” e cel care e strict neprihănit și nevinovat și e atent să împlinească toate datoriile ce i se cer. Omul „bun” nu e numai neprihănit, dar și pururi voios să facă fapte în favoarea alora. De aceea, Pavel zice că deși cineva cu greu ar fi dispus să moară pentru omul care e o persoană doar cinstită sau strict dreaptă, care poate impune respect, cineva ar putea fi eventual dispus să-și dea viața pentru persoana nobilă și amabilă care inspiră iubire și afecțiune.

„Nu este mai mare dragoste decât să-și dea cineva viața pentru prietenii săi” (Ioan 15,13). Dar Pavel scoate în evidență că acesta e lucrul extrem ce poate fi așteptat de la iubirea omenească. E greu cu puțință ca cineva să fie dispus să se sacrifice pentru un iubit prieten care e destul de bun sau amabil. Dar atât de mare este iubirea lui Dumnezeu pentru faptele Sale vinovate de greșeli încât Isus a murit pentru noi pe când noi eram vrăjmași neevlavioși și rebeli.

Romani 5:8

8. Își arată. [„recomandă”, KJV; „învederează”, Nitz.]. Gr. Sunistemi, care poate fi redată și „statornicește”, „dovedește” (vezi cap. 3,5). De unde pasajul poate fi redat: „Dumnezeu ne dă probe de iubirea Sa pentru noi”. Cuvântul grecesc poartă de asemenea înțelesul de „a recomanda” (vezi Rom. 10,1; 2 Cor. 4,2). De unde „recomandă” din KJV ar putea să fie corespunzător aici ca referindu-se la ambele sensuri

posibile și amândouă pot fi implicate în contextul acesta. Moartea lui Hristos pentru păcătoși nu numai că dovedește că iubirea lui Dumnezeu este un fapt real dar, de asemenea, ne înfățișează această iubire în toată mărimea și desăvârșirea ei.

Forma cuvântului în grecește arată că Dumnezeu continuă să dovedească și să recomande iubirea Sa pentru noi. Jertfa lui Hristos rămâne ca cea mai mare demonstrație a iubirii Sale. Isus a murit o dată pentru toți, dar în rezultatele dăinuitoare ale morții sale avem dovezi pururi prezente de iubirea lui Dumnezeu pentru fiecare dintre noi.

Dragostea Sa. Literal, „propria Sa iubire”. Iubirea lui Dumnezeu Tatăl a fost desfășurată în moartea lui Hristos. Faptul acesta vital trebuie recunoscut pentru o înțelegere corectă a ispășirii (vezi cap. 3,25). Hristos nu a murit pentru a domoli pe Tatăl Său sau pentru a-L determina să ne iubească. Tocmai iubirea dumnezeiască a conceput planul ispășirii și mântuirii la început și Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt au conlucrat în perfectă armonie pentru a-l pune în practică (vezi Ioan 31,6; 10,30; 14,16.26; 15,26; 17,11.22.23; Rom. 3,24; 8,32; Efes. 2,4-7; 2 Tes. 2,11; 1 Ioan 4,10).

Unii găsesc că e dificil de a împăca această concepție a iubirii veșnice a lui Dumnezeu cu deseori menționata mânie a lui Dumnezeu. Dar mânia lui Dumnezeu este adversitatea lui Dumnezeu față de păcat, având ca rezultat ultim completa eradicare a păcatului din univers. Atâta vreme cât oamenii aleg să rămână sub dominația păcatului, ei sunt inevitabil cuprinși în mânia lui Dumnezeu (vezi Rom. 1,18). Propria Sa iubire pentru păcătoși a determinat pe Dumnezeu să dea pe Fiul Său să moară, și El S-a dat pe Sine în jertfa aceea ispășitoare (2 Cor. 5,19).

Încă păcătoși. Nu era nimic în om care să merite iubirea lui Dumnezeu. „Omul bun” ipotetic din vers. 7 era binevoitor și amabil și inspira afecțiune. Dar iubirea pe care Dumnezeu a exercitat-o față de noi nu a fost un răspuns la vreo iubire pe care noi am fi avut-o pentru El, căci eram vrăjmașii Lui. „Și iubirea stă nu în faptul că noi am iubit pe Dumnezeu, ci în faptul că El ne-a iubit pe noi” (1 Ioan 4,10).

Pentru. Gr. huper. Care poate fi luat ca însemnând „în folosul”, sau „în locul”. Pavel nu spune numai că Hristos a murit „în locul nostru” ca „jertfă de ispășire” (cap. 3,25), „ca un prinos și ca o jertfă” pentru noi (Ef. 5,2) și „ca preț de răscumpărare pentru toți” (1 Tim. 2,6). Dacă moartea lui Hristos ar fi fost fără bunăvoința Sa, ar fi fost de ajuns să se spună că El a murit „în locul nostru”. Dar Pavel spune și că Hristos a murit „pentru noi”, „în favoarea noastră”. În calitate de Apărător, Prieten și Frate al nostru, El în mod deliberat și voit Și-a dat propria Sa viață în favoarea noastră, pentru că ne-a iubit (Ef. 5,2). Prin jertfa aceasta, El a devenit Reprezentantul nostru, deoarece „dacă Unul a murit pentru toți, toți deci au murit” (2 Cor. 5,14). Astfel este corect de a zice că Hristos a murit „în locul nostru” și „în favoarea noastră” și simplul cuvânt „pentru” pare să fie o alegere corespunzătoare pentru a cuprinde amândouă ideile.

Romani 5:9

9. Deci cu atât mai mult. Dacă Hristos a murit pentru noi pe când noi eram păcătoși, e lucru cert că El ne va mântui acum când suntem îndreptățiți. Dacă iubirea Lui a fost atât de mare pentru vrăjmașii Lui, cu siguranță El va mântui pe prietenii Lui de sub mânie (vezi vers. 10).

Prin sângele Lui. Adică, prin moartea Sa. Prin darea vieții Sale desăvârșite ca jertfă ispășitoare (vezi cap. 3,25). În versetul acesta, Pavel vorbește despre îndreptățire ca fiind „prin sângele Lui” și nu „prin credință”, deoarece el consideră aici îndreptățirea din punctul lui Dumnezeu de vedere. Credința noastră nu adaugă nimic la darul lui Dumnezeu, ci numai îl acceptă. Prețul fără de margini care a fost plătit pentru răscumpărarea noastră dă la iveală nu numai iubirea minunată a lui Dumnezeu, dar și înalta valoare pe care Dumnezeu o acordă sufletului omenesc. Pavel raționează că întrucât Dumnezeu ne iubește atât de mult încât a fost binevoitor să plătească un preț nemărginit pentru îndreptățirea noastră, cu siguranță El va păstra ceea ce a fost cumpărat cu un preț atât de mare.

De mânia. [„de mânie”, KJV]. Literal, „de mânia”, adică de mânia viitoare a lui Dumnezeu (vezi 1 Tes. 1,10; vezi Rom. 1,18; 2,5).

Romani 5:10

10. Vrăjmași. Pavel repetă și dezvoltă argumentul din vers. 9.

Împăcați. Gr. *katallasso*. Cuvântul înseamnă în primul rând „a schimba”, și deci a schimba relația dintre părți ostile într-o relație de pace. El poate fi folosit atât cu privire la vrăjmășie mutuală, cât și la cea unilaterală, și contextul trebuie să determine care e cel intenționat. Păcatul a înstrăinat pe om de Dumnezeu și inima lui era în război cu principiul Legii lui Dumnezeu (cap. 1,18 la 3,20; 8,7). Totuși, Dumnezeu a dat pe Fiul Său pentru ca omul păcătos și răzvrătit să poată fi împăcat (Ioan 3,13).

Biblia nicăieri nu vorbește despre faptul că Dumnezeu ar fi împăcat cu omul. E adevărat că moartea lui Hristos a făcut cu putință ca Dumnezeu să facă pentru om ceea ce El altfel nu ar fi putut să facă (vezi Rom. 3,25.26). Suferind pedeapsa pentru călcarea Legii, Hristos a procurat o cale prin care oamenii să poată fi repuși în favoarea lui Dumnezeu și să fie aduși înapoi în căminul lor edenic (vezi PP. 69) și dacă nu ar fi fost jertfa lui Hristos, toți oamenii ar fi secerat rezultatele inevitabile ale păcatului și răzvrătirii în nimicirea finală sub mânia lui Dumnezeu (Rom. 2,5; 3,5; 5,9; 1 Tes. 1,10). Dar aceasta nu înseamnă că Dumnezeu avea nevoie să fie împăcat. Înstrăinarea era cu totul de partea omului (vezi Col. 1,21), și Dumnezeu e Cel care, în marea Sa iubire, inițiază împăcarea: „Dumnezeu era în Hristos, împăcând lumea cu Sine” (2 Cor. 5,19; cf. Ef. 2,16; Col. 1,20). Deși Dumnezeu urăște cu putere păcatul, iubirea Lui pentru păcătoși e și mai mare și El nu a cruțat nimic, oricât de scump, pentru a face să aibă loc o împăcare (vezi DA 57). Hristos nu a murit pentru a câștiga iubirea lui Dumnezeu pentru om, ci pentru a câștiga înapoi pe om la Dumnezeu (vezi Rom. 5,8). De fapt, planul și prevederea lui Dumnezeu pentru împăcarea omului fusese concepută în trecut în veșnicie, chiar înainte ca omul să fi păcătuit (Apoc. 13,8; cf. PP 63; DA 834). Astfel, în anticiparea jertfei de ispășire, a fost cu putință ca credința lui Avraam să fie socotită ca neprihănire (Rom. 4,3) și ca patriarhul să fie privit ca prieten al lui Dumnezeu (Iacov 2,23) cu multă vreme înainte ca Hristos să fi murit pe cruce.

Argumentația lui Pavel în această primă parte a lui Rom. 5 este că, întrucât avem dovezi atât de covârșitoare cu privire la iubirea nemărginită a lui Dumnezeu chiar pentru păcătoși înstrăinați, ce temeii sigur avem noi pe care să ne bazăm pacea, bucuria și nădejdea mântuirii finale.

Referirea la împăcare în versetul acesta, ca paralelă la îndreptățire în vers. 9, dă o nouă confirmare ideii că îndreptățirea e nu numai iertare, dar și înnoirea unei relații de iubire (vezi cap. 3,20; 4,25; 5,1).

Prin viața Lui. Literal „cu viața Lui”. Aceasta se poate înțelege că înseamnă că noi suntem mântuiți prin unire personală cu Mântuitorul viu, care trăiește pururi ca să facă mijlocire pentru noi (Evrei 7,25; cf. Rom. 4,25). Isus spunea: „Pentru că Eu trăiesc și voi veți trăi” (Ioan 14,19; cf. Rom. 8,11; Gal. 2,20). Dacă moartea lui Hristos avea o astfel de putere mântuitoare săvârșind împăcarea noastră, cu cât mai mult viața Lui înviată va avea putere să ducă mântuirea noastră la o fericită împlinire.

Romani 5:11

11. Și nu numai atât. Pavel menționează un alt rezultat al îndreptățirii prin credință. El spusese deja că noi ne bucurăm în necazuri și nădejdea slavei lui Dumnezeu (vers. 2,3). El acum adaugă că „ne și bucurăm în Dumnezeu”.

Bucurăm. Gr. *kauchaomai* (vezi vers. 2, 3).

În Dumnezeu. Nu e motiv ca noi să ne lăudăm cu privire la noi înșine (cap. 3,27; 4,2), dar există o mulțime de motive ca să ne lăudăm în Dumnezeu, mai ales datorită iubirii Lui mântuitoare (Ier. 9,23.24; Rom. 5,5-10; 1 Cor. 1,31; 2 Cor. 10,17).

Creștinul se bucură în binecuvântarea lui Dumnezeu și în faptul că universul este sub administrația lui Dumnezeu. Păcătosul este potrivnic lui Dumnezeu și nu găsește nici o plăcere în El. El se teme de El sau Îl urăște. O dovadă că suntem cu adevărat convertiți și împăcați cu Dumnezeu e că ne bucurăm în El și găsim plăcere în contemplarea desăvârșirii Lui așa cum sunt descoperite în Scriptură.

Prin Domnul nostru. În toate faptele și experiențele vieții creștine, mijlocirea lui Hristos este pururi scoasă la iveală de scriitorii NT. Ne bucurăm în Dumnezeu prin Isus Hristos, care ne-a descoperit adevăratul caracter al Tatălui Său și ne-a împăcat cu El.

Împăcarea. [Împăcare, KJV]. Gr. *katallasso*, „împăcare”. Verbul „a împăca” este *katallasso* (vezi vers.

10). În fiecare din celelalte trei apariții ale cuvântului *katallage* în NT el e tradus „împăcând” sau „împăcare” (Rom. 11,15; 2 Cor. 5,18.19). Pavel face referire aici nu la mijloacele prin care a fost săvârșită împăcarea (Rom. 3,25), ci la faptul împăcării (cap. 5,10). Cuvântul grec pentru jertfa de ispășire este cu totul diferit (vezi cap. 3,25).

Romani 5:12

12. De aceea. Pasajul introdus aici a fost considerat de mulți ca fiind cel mai dificil din NT, dacă nu din întreaga Biblie. Totuși, dificultatea aceasta pare să fi fost datorată în cea mai mare măsură încercării de a folosi pasajul acesta pentru scopuri cu totul altele decât cele intenționate de Pavel. Scopul principal al apostolului pare să fie de a scoate în evidență rezultatele mult cuprinzătoare ale lucrării lui Hristos, comparând și contrastând consecințele actului Său care îndreptățește cu efectul păcatului lui Adam.

„De aceea” probabil se referă în trecut la descrierea din vers. 1-11 a lucrării mântuitoare a lui Hristos în împăcarea și îndreptățirea păcătosului și în păstrarea înaintea ochilor lui a nădejzii mântuirii finale.

După cum printr-un singur om. Cu aceste cuvinte, Pavel începe comparația dintre efectele păcatului lui Adam și efectele răscumpărării săvârșite de Hristos, dar el dă numai prima parte a comparației. După ce a prezentat aceasta, se oprește în felul lui caracteristic pentru a discuta o problemă cuprinsă în ceea ce fusese spus deja. Digresiunea e marcată prin paranteze în KJV pentru vers. 13-17. Totuși, Pavel pare să reia argumentația sa principală în vers. 15.

Dacă Pavel ar fi completat comparația, ar fi sunat cam așa: „După cum printr-un singur om păcatul a intrat în lume, și moartea prin păcat, și astfel moartea s-a întins la toți oamenii pentru că toți au păcătuit; tot așa printr-un singur om, Isus Hristos, neprihănirea a intrat în lume și prin neprihănire viața, așa că toți fiind îndreptățiți prin credință, să poată fi mântuiți”. Philip Schaff a observat bine că „apostolul ar fi putut să cruțe pe comentatori de mult necaz, dacă, potrivit cu regulile obișnuite ale compunerii, mai întâi ar fi exprimat comparația cu totul, și apoi ar fi dat explicațiile și calificările; dar dificultăți de acestea gramaticale din Scriptură sunt în general depășite de o mai profundă cercetare și lămurire a sensului (notă editorială în Comentariul Lange [Scribner’s 1870] la Rom. 5,12).

În pasajul acesta, punctele principale de comparație pe care Pavel le subliniază sunt că după cum păcatul și moartea, ca principiu și putere, au pornit de la Adam la întregul neam omenesc, tot așa neprihănirea și viața ca un principiu, și o putere contracarantă și biruitoare, au pornit de la Hristos la întreaga omenire. Și, după cum moartea a trecut la toți oamenii care se fac părtași de păcatul lui Adam, tot așa viața a trecut la toți cei care participă la neprihănirea lui Hristos. Totuși, paralela nu e desăvârșită. Deoarece, deși participarea la păcatul lui Adam este universală, participarea la neprihănirea lui Hristos e limitată la credincioși. Toți oamenii sunt păcătoși, dar deși neprihănirea lui Hristos e la fel de universală în putere și scop, nu toți sunt credincioși. Mai mult, ceea ce Hristos a câștigat e mai mare decât ceea ce s-a pierdut prin Adam (vezi DA 25).

Păcatul. Pavel aici personifică păcatul. El „a stăpânit, dând moartea” (vers. 21), „a dat moartea” [lucrează moartea] în noi (cap. 7,13), are stăpânire peste noi (cap. 6,14), lucrează tot felul de „pofte” (cap. 7,8), amăgește și lovește cu moartea pe păcătos (cap. 7).

Comparați cap. 5,12.13.20.21 cu vers. 15-18. Prin „păcatul” [greșeală] lui Adam a intrat în lume principiul „păcatului”. „Păcatul”, la rândul lui, a devenit sursa a nenumărate „greșeli”. În toată reacția aceasta se poate vedea o distincție între „păcat” ca principiu și esența nelegiurii (vezi 1 Ioan 3,4) și fapte concrete de păcat, aici tradus „vinovății”.

A intrat în lume. Pavel reprezintă păcatul ca venind din afară în lumea omenirii. Termenul „lume” este adesea folosit pentru a denota neamul omenesc (Rom. 3,19; 11,15; cf. Ioan 3,16.17). Dincolo de aceasta, Pavel nu discută originea răului. Primul om a călcat Legea lui Dumnezeu, și în felul acesta păcatul a fost introdus între oameni.

Și prin păcat a intrat moartea. Înainte de a fi intrat păcatul, Dumnezeu avertizase pe Adam că moartea urma să fie rezultatul păcatului (Gen. 2,17). După păcat, Dumnezeu a rostit sentința: „Țărână iești, și în țărână te vei întoarce” (Gen. 3,19). Biblia vorbește de trei feluri de morți: 1) moartea spirituală (vezi Ef.

2,1); 2) moartea fizică (Ioan 11,11-14; Apoc. 2,10; 12,11); 3) Moartea veșnică, „moartea a doua” (vezi Mat. 10,28; Iacov 5,20; Apoc. 2,11; 20,6.14; 21,8). A fost considerată discuția cu privire la felul de moarte care a urmat din păcatul lui Adam, și mai ales la felul de moarte care trecut mai departe asupra posterității (vezi mai jos la „moartea a trecut”). Mare parte a acestei dificultăți s-a datorat neînțelegerii generale cu privire la natura morții. Pavel însă, nu pare să fie preocupat cu probleme de felul acesta în acest context. El doar afirmă faptul istoric că păcatul a intrat în lume prin Adam, și că moartea a fost urmarea. Nu fusese nici păcat, nici moarte în lume înainte de greșeala lui Adam. După aceasta au fost amândouă. De aceea, abaterea lui Adam a fost cauza și a unuia și a celeilalte. Contrastul important este între moarte ca rezultat al păcatului lui Adam și viață ca rezultat al neprihănirii lui Hristos. Argumentul lui Pavel este că darul vieții și binefacerile realizate prin Hristos sunt mult mai mari decât efectele păcatului lui Adam. Nota cheie a pasajului acestuia este „harul s-a înmulțit și mai mult” (Rom. 5,20).

Moartea a trecut. Gr. *dieschomai*, „a se întinde”, „a se infiltra”, „a pătrunde”, propoziția poate fi tradusă „moartea a trecut pretutindeni asupra tuturor oamenilor”. Cuvântul sugerează că moartea și-a făcut drum până la fiecare membru al familiei omenești.

Asupra tuturor oamenilor. Echivalent cu precedentul „în lume”, dar diferă de el întrucât părțile concrete sunt distincte față de totul abstract. „A trecut pretutindeni” (vezi mai sus la „moartea a trecut”) diferă de precedentul „a intrat” după cum mergea din casă în casă diferă de intrarea într-un oraș.

Afirmația aceasta că sentința rostită asupra lui Adam a trecut asupra tuturor oamenilor arată că sentința lui Adam (Gen. 2,17) nu s-a referit la „moartea a doua” (vezi mai sus la „și prin păcat a intrata moartea”; GC 544). A doua moarte nu poate fi transmisă altora, deoarece vine ca rezultat al judecății finale, cu privire la care e clar arătat că „au fost judecați [fiecare] după faptele lor” (Apoc. 20,12.13). Judecata finală a lui Dumnezeu și sentința finală a morții veșnice, sunt bazate pe răspunderea personală, individuală (Rom. 2,6). Toți oamenii la fel intră în mormânt și în privința aceasta toți oamenii au parte la pedeapsa pentru abaterea lui Adam. Viața a fost pierdută prin călcarea poruncii. Adam nu putea să transmită ceea ce nu avea (vezi GC 533). În acest sens se întâmplă că „toți mor în Adam” (1 Cor. 15,22). Dacă nu ar fi fost planul mântuirii, rezultatul păcatului lui Adam ar fi fost moartea veșnică. Dar prin procedeele acestui plan, toți membrii familiei lui Adam, fie buni sau răi, vor fi scoși din mormintele lor (Fapte 24,15; cf. 1 Cor. 15,22). La data aceea va fi clar văzut și recunoscut de către toți aceia care urmează să fie pierduți că sunt într-o astfel de condiție numai ca rezultat al propriului lor păcat. Ei nu vor fi în stare să blameze pe Adam pentru starea lor. Cei care „au făcut binele” care prin credință au acceptat neprihănirea lui Hristos, și și-au însușit-o, vor ieși la înviere „pentru viață” (Ioan 5,29). „Asupra lor a doua moarte nu are putere” (Apoc. 20,6). Cei ce au făcut „cele rele”, care au respins neprihănirea lui Hristos și care nu au căpătat iertare prin pocăință și iertare vor ieși la înviere „pentru judecată” (Ioan 5,29). Aceștia vor primi pedeapsa pentru abatere, finală „plată a păcatului” (Rom. 6,23) „moartea a doua” (vezi GC 544).

Din pricină. Gr. *eph'ho*. Expresia aceasta a fost sursa a multă controversă teologică și a fost tradusă în diferite feluri. Pare clar, însă că înțelesul este simplu „deoarece”, sau „întrucât”. În greaca clasică expresia însemna „cu condiția ca” dar aceasta nu pare să reprezinte uzul ei NT. Comparați folosirea lui în 2 Cor. 5,4; Fil. 3,12; 4,10.

Toți au păcătuit. Literal „toți păcătuiră”. Forma verbului este aceeași ca în cap. 3,23. Pavel nu scoate aici în primul rând în evidență faptul că toți oamenii individual au „păcătuit” și că pentru motivul acesta toți au gustat moartea (vezi cap. 5,13). O astfel de interpretare nu se încadrează în context, întrucât în vers 14, Pavel adaugă că, până la Moise, oamenii „nu păcătuiseră printr-o călcare de lege asemănătoare cu a lui Adam”.

Când Adam și Eva s-au răsculat împotriva lui Dumnezeu, ei nu numai că au pierdut dreptul la pomul vieții, care a avut ca rezultat în mod ireversibil moartea lor și transmiterea morții la descendenții lor, dar prin păcat au ajuns și să se strice în ce privește firea lor, în felul acesta slăbindu-le puterea de a se împotrivi răului (PP 61). În felul acesta, Adam și Eva au transmis posterității lor o tendință spre păcat și o răspundere pentru pedepsirea lui, moartea. Prin călcarea lor de lege, păcatul a fost introdus ca o putere infecțioasă în natura omenească potrivit lui Dumnezeu, și infecția aceasta a dăinuit fără încetare după aceea. Datorită acestei infectări a naturii, venită pe urma păcatului lui Adam, e nevoie ca oamenii să fie născuți din nou (vezi cap. 3,23; 5,1).

Cu privire la transmiterea unei naturi păcătoase de la tată la fiu, trebuie să se rețină următoarele: „E de neînălțurat ca copiii să sufere din cauza urmărilor faptelor rele ale părinților, dar ei nu sunt pedepsiți pentru vina părinților, afară de cazul că participă la păcatele lor. Totuși, se întâmplă ca copiii să meargă pe urmele părinților lor. Prin moștenire și exemplu, fiii devin părtași la păcatul tatălui. Înclinații rele, apetituri stricate și moravuri stricate ca și boală și degenerare fizică, sunt transmise ca o moștenire de la tată la fiu până la a treia și a patra generație” (PP. 306).

Romani 5:13

13. Înainte de lege. [„Până la lege”, KJV, Nitz]. Literal, „până la lege” (vezi cap. 12). Adică între perioada dintre Adam și Moise (cap. 5,14). Deși în contextul acesta „lege” se referă clar la Legea dată pe vremea lui Moise, articolul hotărât este omis. Toți sunt la fel cuprinși în moarte. Pavel caută să arate că mai e ceva la lucru în afară de vinovăția indivizilor pentru păcate personale. Acel ceva e rezultatul și efectul căderii lui Adam. Toți urmașii lui Adam se împărtășesc de efectul căderii lui, deoarece moartea și înclinația spre păcat sunt rele moștenite.

Păcatul era în lume. Pavel aici afirmă un adevăr pe care cititorii săi nu-l vor combate.

Nu este ținut în seamă. [„Nu e pus în socoteală”, KJV]. Gr. ellogeo, un cuvânt diferit de cel tradus „socotit”, „pus în socoteală” (vezi cap. 4,4-6; etc.) în NT el apare numai aici și în Filimon 18, și înseamnă „a pune la contul cuiva”. Sensul lui e ilustrat în papirusuri acolo unde două femei scriu administratorului lor: „Pune în contul nostru tot ce cheltuiești cu cultivarea proprietății”.

Pavel nu vrea să spună că neamurile, care nu aveau legea scrisă, erau fără de păcat. El deja notase că toți iudei și neamuri „au păcătuit și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu” (Rom. 3,23) și iarăși în cap. 5,12 că „toți au păcătuit”. În felul acesta, neamurile nu erau fără de păcat. Ele erau sub obligația de a asculta de lege în măsura în care ea le fusese descoperită (vezi cap. 1,20; 2,14.15) păcatul fusese în lume fără încetare de la păcatul original al lui Adam. El poate fi definit ca o lipsă de conformitate față de voia lui Dumnezeu fie în faptă, dispoziție, sau stare.

Subiectul lui Pavel în acest pasaj e că, indiferent dacă oamenii au avut sau nu o cunoaștere clară a voinței lui Dumnezeu (cap. 5,14), „toți au păcătuit” și toți au parte de moștenirea morții (cf. vers. 12). Actul de păcătuire al lui Adam a făcut ca păcatul ca principiu și putere să intre în lumea aceasta. Chiar și în absența abaterilor personale, ca în cazul pruncilor nou-născuți, oamenii sunt supuși morții. Pavel scoate în evidență universalitatea păcatului și a morții așa că prin contrast el poate să scoată în evidență universalitatea harului.

Romani 5:14

14. Moartea a domnit. Pavel personifică moartea așa cum personificase mai înainte păcatul (vezi vers. 12). El atrage atenția la domnia universală a morții ca dovadă a efectului păcatului lui Adam care se întinde. Și această tiranie a morții ar fi fost veșnică dacă nu ar fi fost Evanghelia.

Asemănătoare. [„după asemănarea” KJV]. Adică, în același fel cum a păcătuit Adam în fața unei porunci precise. Chiar dacă oamenii aveau numai o slabă cunoaștere a voiei lui Dumnezeu, așa cum le e descoperită prin natură și conștiință (cap. 1,20; vezi cap. 2,15), ei erau într-o oarecare măsură vinovați (Mat. 10,15). Dar cu diferitele grade de vinovăție individuală, moartea a domnit la fel peste toți. Chiar și pruncii nou-născuți erau sub stăpânirea ei.

Icoană. [„Figură”, KJV]. Gr. tupos, „tip”. Cuvântul acesta e obișnuit în NT, dar a fost tradus felurit ca „dreptarul” [forma] (Rom. 6,17), „sensul” (Ioan 20,25), „chipul” (Fapte 7,44), „cuprins” (Fapte 23,25), „pilda” (Fil. 3,17), „chipul” (Evrei 8,5). Fundamental înseamnă impresia lăsată de „o matriță”. De unde a ajuns să însemne „copie”, „figură”, cum și „un tipar”, „un exemplu”.

Pavel nu intră în toate implicațiile posibile a ceea ce spusese, ci se concentrează numai la subiectul central, și anume că efectele păcatului lui Adam au fost transferate asupra tuturor oamenilor. Principiul și puterea păcatului fuseseră transmise tuturor descendenților lui Adam. Pentru că fapta lui a afectat tot neamul, el este o preînchipuire a Aceluia al cărui act de îndreptățire a avut ca rezultat transmiterea

principiului și puterii neprihănirii și vieții la toți aceia care sunt născuți din nou în familia Lui (Ioan 1,12.13).

Avea să vină. Comparația „Acela care are să vină” din Mat. 11,3; Luca 7,19. Adam era un preînchipuitor al lui Hristos prin aceea că amândoi erau reprezentanții ai întregii familii omenesci, el era reprezentantul și autorul neamului omenesc căzut. Hristos era reprezentantul și autorul neamului omenesc refăcut. Având în vedere lucrul acesta, Hristos e numit „al doilea Adam” [ultimul Adam, KJV] (1 Cor. 15,45), „omul al doilea” (vezi vers. 47; cf. GC 647). Totuși, nu e numai o asemănare, dar și o mare deosebire între lucrarea celor doi Adami, așa cum explică Pavel mai departe.

Romani 5:15

15. Greșeala. Gr. paraptoma. Literal „o alunecare”, „un pas greșit”, „o greșeală”, „o gafă”. Acesta este un cuvânt potrivit pentru a fi folosit pentru căderea lui Adam din neprihănire.

Darul fără plată. Gr. charisma, derivat de la charis, „har” (vezi cap. 3,24) și înseamnă „un act de har”, „un dar din har”. Charisma e folosit pentru puterile supranaturale care sunt date de Duhul Sfânt (2 Cor. 12,4.31). Pavel prefigurează aici primul său contrast între efectul păcatului lui Adam și acela al lucrării lui Hristos. Nu e nici o comparație între căderea de la neprihănire și darul harului.

Unuia. [de la unul, KJV]. Literal „a unuia”, adică „a lui Adam”.

Mulți, literal „cu mulți” care este echivalentul cu „toți” cum e arătat de expresia „toți oamenii” din vers. 18.

Harul. Vezi cap. 3,24. pentru Pavel harul lui Dumnezeu nu este numai favoarea Lui nemeritată dar și puterea mântuitoare a iubirii Sale prin Isus Hristos.

Darul. Definit ca „darul neprihănirii” în vers. 17.

Într-un singur Om. [„Printr-un om” KJV]. Literal „prin Acel singur om”.

S-a dat din belșug. [„abundent” KJV]. Gr. perisseuo, „a fi mai sus și pe deasupra”. Comparați folosirea cuvântului în Rom. 3,7; 1 Cor. 14,12 („aveți din belșug”, „a excela”); 2 Cor. 1,5 etc.

Celor mulți. [„La mulți”, KJV]. Literal „la cei mulți”. Hristos a murit pentru întregul neam omenesc (2 Cor. 5,14.15; Evrei 2,9; 1 Ioan 2,2). Oferta mântuirii e făcută tuturor oamenilor (Mat. 11,28.29; Marcu 16,15; Ioan 7,37; Apoc. 22,17). În felul acesta s-au luat măsuri pentru a preîntâmpina toate relele căderii lui Adam, o prevedere tot atât de extensivă în aplicabilitatea ei ca și ruina pricinuită de păcat.

Totuși, acest dar al neprihănirii nu e de nici un folos dacă nu e primit prin credință (Ioan 3,16) și nu toți oamenii aleg să creadă. Deși s-au luat ample măsuri pentru salvarea tuturor, numai relativ puțini acceptă harul oferit (Mat. 22,14). Nu e limită în darul însuși, ci numai bunăvoința omului de a-l primi.

Romani 5:16

16. Printr-acelele unul care a păcătuit. Literal „prin unul păcătuind”. Pavel spune că nu e comparație între „darul” lui Hristos și rezultatele păcatului lui Adam.

Judecata. Gr. krima, „decizia dată”, „sentința”. Păcatul lui Adam a avut ca rezultat sentința și condamnarea.

De la unul. [„Prin unul”, KJV]. Literal „de la unul”, „unul” poate fi înțeles ca însemnând „un om”, referindu-se în felul acesta la „unul care a păcătuit” sau poate fi înțeles ca referindu-se la „o călcare de lege”, având în vedere paralela cu „multor greșeli”. Șirul gândirii lui Pavel este limpede pe amândouă căile.

Osânda. Adam primise o lege specifică: „Să nu mănânci”. Și la lege era atașată o penalitate: „În ziua în care dintr-însul vei mânca, vei muri” [Nitz] (Gen. 2,17). Păcatul lui deci era o călcare distinctă de lege, și a fost de îndată „pusă în socoteală”, sau „luată în considerație” (vezi Rom. 5,13). Sentința de condamnare a

fost în chip just rostită asupra lui. Dar sentința pronunțată acolo asupra primului om s-a extins în efectele ei, la toți descendenții lui.

Darul fără plată. Gr. charisma, „un dar de favoare sau har”, de la charis, „har” (vezi cap. 3,24). Darul fără plată e definit în cap. 5,17 ca „darul neprihănirii.”

Mulțor greșeli. Literal, „din multe greșeli”. Greșeala unică a lui Adam a fost urmată de multe greșeli ale sale și ale celor care i-au urmat și fiecare din greșelile acestea merita o condamnare. Dar fiecare a fost o ocazie pentru o revelație a favoarei și iertării nemeritate și, în felul acesta, darul fără plată a fost „în urma multor greșeli”, și „a adus o hotărâre de iertare spre îndreptățire” pentru cei care au primit darul.

Iertare. [îndreptățire, KJV; Nitz]. Gr. dikaioma, în general „un act de îndreptățire”, „o cerință”, „un decret” (vezi cap. 2,26). Însă aici Pavel pare să folosească pe dikaioma pentru dikaiosis, „îndreptățire” (vezi cap. 4,25). Un motiv posibil pentru folosirea lui dikaioma e sugerat de versiunea greacă. Cuvintele pentru „dar”, „judecată”, „condamnare”, „dar fără plată”, „greșeală” se termină toate în ma. Nu e improbabil ca Pavel să fi folosit pe dikaioma doar ca un procedeu literar.

Romani 5:17

17. Moartea a domnit. Vezi vers. 14.

Cu mult mai mult. Contrastul din acest verset este între călcarea de lege și har, moarte și viață, acel unul singur Adam și acel unul singur Hristos.

Primesc. Neprihănirea este un dar de la Dumnezeu, și fie că e pusă în socoteală în îndreptățire sau transmisă în sfințire, ea este un dar de primit prin experiența credinței în Isus Hristos. Numai cei care sunt dispuși să recunoască propria lor neajutorare și nevoie și în toată smerenia și recunoștința să primească neprihănirea ca un dar, vor domni în viață.

Vor domni. Întrucât după ce pomenesc de două ori domnia morții, Pavel pune în contrast domnia vieții. Biblia adesea descrie pe sfinți ca domnind în viața viitoare. „Dacă răbdăm, vom și împărăți împreună cu El” (2 Tim. 2,12; cf. Luca 22,30; Apoc. 3,21; 20,6; 22,5). Planul răscumpărării restatornicește tot ce se pierduse prin păcat. Când pământul e înnoit și devine căminul veșnic al celor mântuiți, scopul originar al lui Dumnezeu în creațiunea lumii va fi fost împlinit (vezi GC 679). Stăpânirea pierdută a omului va fi fost recâștigată (vezi PK 682). „Cei neprihăniți [drepti] vor stăpâni [moșteni] pământul și vor locui în el pe vecie” (Ps. 37,29).

În viață, prin Acel unul singur. Aceste cuvinte scot în evidență poziția pe care Hristos o deține ca Mijlocitor în lucrarea de răscumpărare a omului. Prin moartea Sa, credinciosul e îndreptățit și prin unirea cu El, de atunci înainte creștinul primește puterea dătătoare de viață și de sfințire care-i transformă viața prezentă și-l asigură de viața veșnică viitoare.

Romani 5:18

18. Astfel dar. [„De aceea”, KJV]. Gr. ara oun, „așa deci”, indicând concluzia argumentației. Aceași expresie greacă apare în cap. 7,3.25; 8,12. Pavel rezumă comparațiile și contrastele versetelor anterioare.

O singură greșeală. [„greșeala unuia”, KJV]. Sau „o singură greșeală”. La fel „neprihănirea unuia” poate fi tradusă „o singură neprihănire”.

A venit o osândă. Aceste cuvinte sunt adăugate în KJV. Tot așa sunt cuvintele „darul fără plată a venit”. În versiunea greacă construcția versetului este extrem de concisă, afirmând curajos paralela și contrastele. Versetul poate fi tradus literal: „Așadar, cum printr-o greșeală la toți oamenii, spre condamnare, tot așa printr-un singur act de neprihănire, la toți oamenii spre îndreptățirea a vieții”.

O singură hotărâre de iertare. [„îndreptățire”, KJV]. Gr. dikaioma, același cuvânt e tradus „îndreptățire” (KJV) în vers 16 [hotărâre de iertare] (vezi comentariul acolo). Totuși, aici probabil are înțelesul de „act de neprihănire” și e probabil echivalent cu „ascultarea” menționată în vers. 19. Viața desăvârșită a lui Isus, ascultarea până la moarte (Fil. 2,8). A înlesnit îndreptățirea tuturor celor care se

îndreaptă spre Isus în credință (vezi Rom. 4,8).

Neprihănire care dă viață. Probabil însemnând îndreptățirea care vine ca rezultat în viață. Comparați „tot așa ar putea harul să domnească prin neprihănire spre viață veșnică” KJV, (vers. 21), [„tot așa și harul să stăpânească, dând neprihănire, ca să dea viață”].

Romani 5:19

19. Neascultarea. Gr. parakoe, literal „o ascultare greșită”. Cuvântul acesta apare numai de două ori în altă parte în NT (2 Cor. 10,6; Evrei 2,2). Verbul „a nu asculta” (parakouo, apare în Mat. 18,17 și e tradus „nu vrea să asculte”. Sugestia nepăsării implicată în acest cuvânt poate să scoată în evidență primul pas în căderea lui Adam.

Cei mulți. [mulți, KJV]. Literal „ci mulți” (vezi vers. 15).

Au fost făcuți. Gr. kathistemi. În Tit 1,5 kathistemi e folosit în sensul de „a numi”, și anume într-o slujbă sau un post (KJV, „rânduiri”). Sensul de bază este cel mai obișnuit în NT (vezi Mat. 24,45; Fapte 6,3; 7,10; Evrei 5,1). Sensul de bază este „a depune”, și cuvântul e folosit în greaca clasică cu înțelesul de a aduce o corabie la mal, sau o persoană la altă persoană sau la un loc oarecare. Acesta este înțelesul în Fapte 17,15. De aici vine înțelesul de „a depune ca”, „a face să fie”, „a construi”.

În ce sens au fost făcuți oamenii păcătoși prin neascultarea lui Adam? Paralelismul sugerează că ei au fost făcuți păcătoși prin greșeala lui Adam într-un fel asemănător cu acela prin care sunt făcuți drepti prin ascultarea lui Hristos. Întrucât accentul în contextul acesta este pe îndreptățire și nu pe sfințire (Rom. 5,16.18). Cel dintâi accent al lui Pavel pare să fie că oamenii sunt făcuți drepti prin rezultatele actului răscumpărător al lui Hristos aparte de propriile lor eforturi personale (vezi cap. 3,28). La fel, ca rezultat al neascultării lui Adam, ei au devenit păcătoși (vezi cap. 5,12-14).

Totuși, ideea aceasta nu poate fi separată de faptul că la fel cum neascultarea lui Adam a avut ca rezultat în descendenții săi trăirea unei vieți de nelegiuire (vers. 16) tot așa ascultarea lui Hristos are ca rezultat viețuirea de ascultare din partea tuturor acelorora care trăiesc în unire cu ei prin credință. Acesta este accentul lui Pavel în cap. 6.

Ascultarea. Gr. hupakoe. Ideea cuvântului este „supunere la ceea ce cineva aude”. Contrastați cuvântul pentru „neascultare” (parakoe) „o neglijare de a auzi” sau „un refuz de a asculta” (vezi mai sus la „neascultare”). În ce privește ascultarea lui Hristos, vezi vers. 18).

Romani 5:20

20. Legea. Literal „lege” (vezi cap. 2,12; 5,13). Reiese lămurit din cap. 5,13.14 că Pavel se gândește la timpul lui Moise cu ocazia când a intrat „legea”. La Sinai au fost declarate oficial legile lui Dumnezeu pentru călăuzirea poporului Său, deși legea Lui morală a Celor Zece Porunci fusese scrisă în inima lui Adam la creațiune.

A venit. [„A intrat”, KJV; „se alătură”, Nitz.]. gr. pareiserchomai, „a se alătura”. Cuvântul acesta apare în alt loc în NT numai în Gal. 2,4, unde e tradus „furișati”.

Să se înmulțească. Acesta nu era scopul prim al legii, care era să dea la iveală norma neprihănirii. Dar din cauza tradiției moștenite și cultivate a omului spre rău, efectul legii a fost de fapt să multiplice greșeala. Legea avea efectul acesta deoarece interzicea anumite fapte păcătoase care până la acea dată nu fuseseră recunoscute ca păcătoase. Dar când legea a fost afirmată formal, continuarea acestor acte a devenit o păcătuire premeditată. Întrucât legea este spirituală și sfântă și interzice pofte păcătoase, ea în mod inevitabil excită opoziția în inimile răzvrătite și în felul acesta devine ocazie de ațâțare a păcatului și de a înmulți greșeala. Dacă inima omului ar fi sfântă, și dacă ar fi o înclinație spre a face binele, legea nu ar avea o astfel de tendință.

S-a înmulțit și mai mult. Gr. hyperperisseuo, „a abunda peste și mai presus”. Cuvântul apare numai aici în 2 Cor. 7,4: „înmulțească” și „înmulțit” de mai la începutul versetului derivă de la gr. pleonazo „a fi mulți”, „a înmulți”. Dumnezeu a îngăduit și a lăsat ca el să se înmulțească și apoi l-a dominat pentru a da la

iveală cea mai minunată desfășurare a slavei și harului Său, așa că binefacerile răscumpărării depășesc cu mult relele rebeliunii.

Romani 5:21

21. Dând moartea. [„Spre moarte”, KJV; „în moarte” Nitz.]. Mai bine „în moarte”, moartea fiind, ca să zicem așa, sfera stăpânirii în care s-a exercitat suveranitatea păcatului (cf. vers. 14, 17). Păcatul domnește peste o împărăție a morții.

Harul să stăpânească. [„Harul stăpânește”, KJV]. Harul (vezi cap. 3,24) e aici personificat ca și păcatul (vezi cap. 5,12) și moartea (vezi vers. 14).

Prin Isus Hristos. Pavel a început capitolul acesta prin descrierea bucuriei și asigurării care vin credinciosului care a primit neprihănirea prin credință în Isus Hristos. Aceasta l-a determinat să vorbească despre măreția iubirii și harului lui Dumnezeu prin aceea că face cu puțință un plan atât de generos și iubirea lui Dumnezeu ca temei al nădejzii și încrederii creștine. Pavel caută să facă contrastul între abundența și puterea nemărginită a harului mântuitor al lui Dumnezeu prin Isus Hristos, și păcătoșenia și degenerescenta omului, rezultând din căderea lui Adam. Dumnezeu a luat măsuri ample de prevedere pentru a preîntâmpina toate rezultatele groaznice ale mării apostazii a omului.

COMENTARIILE LUI ELLEN G. WHITE

1 AA 476; DA 337; MB 27; PP 373; 4T 386

1, 2 2T 509

1- 21 TM 94

3, 4 3T 416

3-5 2T 510, 514

5 ML 185; 4T 93; 6T 171; 8T 139

8 MB 76; MH 66, 161; TM 246

9, 10 MB 20

12 GC 533; MYP 69

19 ML 323

20 DA 26; GW 157

Romani 6:1

1. Ce vom zice dar? În ce privește folosirea acestei propoziții, vezi cap. 4,1. În capitolul anterior Pavel vorbise despre degenerarea universală a omului, rezultând din căderea omului. Dar el asigurase pe credincios că, în ciuda tendințelor spre rău ale omului moștenire sau cultivate, harul lui Dumnezeu e mai mult decât îndestulător pentru a-l salva din păcatul său, pentru a schimba păcătoșenia în neprihănire și moartea în viață veșnică. Cu cât păcatul s-a înmulțit mai mult, cu atât s-a înmulțit și harul lui Dumnezeu. Vrea aceasta să zică, întreabă Pavel, că și oamenii pot să meargă înainte în păcătuire, așa ca harul să se înmulțească și mai mult?

Să păcătuim mereu? [„Să continuăm în?”, KJV; „să rămânem în păcat?” Nitz.]. Gr. epimeno, însemnând în primul rând „a rămâne”, „a stăruii la”, „a stăruii cu” (vezi 1 Cor. 16,8; Fil. 1,24). De asemenea, înseamnă „a stăruii” (vezi Rom. 11,23; Col. 1,23). Întrebarea este: „Să stăruim noi în a păcătuii?”

Pavel deja făcuse aluzie la faptul că doctrina îndreptățirii prin credință fără de fapte ale legii era greșit

răstălmăcită de către vrăjmași ca o încurajare de a face răul pentru ca să vină binele (vezi Rom. 3,8). Mai era o primejdie că până și credincioșii să abuzeze de proaspăt găsită lor libertate (Gal. 5,13). De aceea, întrucât o astfel de greșită înțelegere a neprihănirii prin credință cuprinde un eșec atât de deplin în a înțelege scopul lui Dumnezeu în planul Său pentru refacerea omului, Pavel explică cu grijă și vigoare experiența care trebuie să vină după o adevărată experiență a îndreptării și anume sfințirea.

Romani 6:2

2. Nicidecum! [„Ferească Domnul”, KJV]. Vezi cap. 3,4.

Care am murit față de păcat. [„care suntem morți față de păcat”, KJV]. Mai de grabă „care am murit față de păcat”. Versiunea greacă îndreaptă atenția la un anumit timp sau eveniment, în cazul acesta predarea credinciosului față de Hristos și renașterea și îndreptățirea lui în consecință. Argumentația lui Pavel arată că trăirea în păcat e incompatibilă cu faptul că o dată s-a murit față de el.

Cum să mai trăim în păcat? [„Cum să mai trăim în el?”. KJV]. Una e, ca din cauza slăbiciunii firii pământești, a săvârși un păcat ocazional. E cu totul altceva a trăi în păcat. A trăi în păcat înseamnă că păcatul este elementul în care trăim, atmosfera pe care sufletele noastre o respiră. O astfel de viață este absolut incompatibilă cu credința. Credința în Hristos care face cu puțință îndreptățirea păcătoșului implică o bunăvoință fără de rezerve de a face voia Lui și o ură față de tot ce a cauzat Mântuitorului o suferință atât de mare (vezi cap. 3,28.31). Credința care pretinde îndreptățirea, dar în același timp, permite o persistență în vechile căi ale păcatului nu e deloc credință. Dovada că un om e îndreptățit născut din nou, și că a trecut de la moarte la viață e că el acum găsește plăcere în ascultarea de Legea lui Dumnezeu (1 Ioan 2,1-6; cf. Rom. 13,8). „În nașterea din nou inima este adusă în acord cu Dumnezeu, când e adusă în acord cu legea Lui. Când această mare schimbare a avut loc în păcătos, el a trecut de la moarte la viață” (GC 468).

E adevărat că omul credincios poate uneori cădea în vreun păcat (vezi 1 Ioan 2,1), dar dovada că cineva a fost cu adevărat născut din Dumnezeu e că el nu mai continuă practicarea păcatului (1 Ioan 3,9) sau, așa cum o declară Pavel, el nu mai trăiește în păcat.

Romani 6:3

3. Nu știți? Literal „Sunteți necunoscători?” în alte cuvinte: „Admiteți adevărul a ceea ce spun eu, sau e cu puțință ca voi să nu vă dați seama de tot ce cuprinde în sine botezul vostru?”

Botezați pentru. [„Botezați în”, KJV; Nitz]. Expresia tradusă în felul acesta apare și în 1 Cor. 10,2 (tradusă acolo „botezați în”) cu referire la experiența israeliților cu Moise. Ca rezultat al faptului că au fost sub nor și că au trecut prin apele Mării Roșii, israeliții au fost aduși în strânsă unire cu conducătorul lor. Ei „au crezut în Domnul și în servul Său Moise” (Ex. 14,31). De atunci înainte au avut o mai mare încredere în Moise. Ei s-au încrezut în el ca eliberator al lor și l-au urmat ca pe comandantul lor. Unirea credinciosului creștin cu Mântuitorul său divin este, natural, de o treaptă superioară față de aceasta. Ea implică o legătură de așa iubire și încredere implicită, încât credinciosul e de fapt transformat în același chip de bunătate și îndurare ca Răscumpărătorul său (vezi 2 Cor. 3,18; cf. CT 249).

Expresia „în Isus Hristos” [„pentru Isus Hristos”] înseamnă în unire cu Isus Hristos. Aceasta nu înseamnă că ceremonia scufundării singură produce de fapt această unire; botezul este o proclamare publică a unei legături spirituale cu Hristos în care s-a intrat înainte ca să aibă loc ceremonia exterioară. Botezul reprezintă unirea vieții credinciosului în așa unire cu viața lui Hristos, încât cei doi devin, ca să zicem așa, o singură unitate spirituală (vezi 1 Cor. 12,12.13.27; Gal. 3,27).

Concepția lui Pavel cu privire la unirea cu Hristos descoperă că experiența convertirii lui era ceva mai mult decât o schimbare intelectuală. Acceptarea personală din partea sa a lui Hristos ca Răscumpărător și Domn al său a dus la o așa strânsă și absorbantă comuniune spirituală încât a ajuns să însemne nu mai puțin decât o faptică identificare a voinței (Gal. 2,20). Nu e ceva neobișnuit în cazul unei prietenii ca două persoane să se împărtășească de o așa unitate de scop încât ei par să gândească și să acționeze ca și cum ar fi aproape una singură. Prietenia cu Hristos e de un nivel mult mai înalt și legată prin forțe nu numai omenești, ci și divine.

Pentru moartea Lui [„În moartea Lui”, KJV; Nitz]. Înțelesul acestor cuvinte este dat în versetele care

urmează, mai ales în vers. 10 și 11 unde Pavel explică faptul că după cum Hristos a murit față de păcat, tot așa creștinul să se privească pe sine ca mort față de păcat. Și dacă prin botez credinciosul a arătat participarea sa la moartea lui Hristos față de păcat (vers. 10) în favoarea lui, atunci cu siguranță el nu poate să continue de a trăi în păcatul care a făcut moartea aceasta necesară (vers. 2).

Pentru ca sacrificiul lui Hristos să îndeplinească mântuirea pentru păcătos, credinciosul individual trebuie să participe în cunoștință de cauză la înțelesul și experiența reprezentată de moartea, îngroparea și învierea lui Hristos în favoarea lui. Ca o mărturisire publică a acestei experiențe credinciosul se supune la ceremonia botezului prin scufundare în armonie cu porunca lui Isus (Mat. 28,19).

Romani 6:4

4. Botez. Gr. baptismos, de la baptizo, însemnând „a scufunda”, „a afunda în apă” (vezi Mat. 3,6).

Pentru moarte. [„În moarte” KJV]. Expresia aceasta poate fi legată fie cu „îngropați”, sau cu „botez” (cf. vers. 3). Diferența nu este importantă. Subiectul lui Pavel este că scufundarea reprezintă faptul că moartea credinciosului față de păcat este tot atât de reală și completă cum a fost moartea lui Hristos când zăcea în mormânt. Și dacă este atât de completă ea cu adevărat ar trebuie să marcheze sfârșitul felului vechi de viață și începutul unuia nou. E o tăgăduire a sensului și a scopului botezului ca viața veche de păcat să fie continuată după aceea. Așa cum îngroparea (sau scufundarea totală) în apa baptismală e urmată de o ridicare totală, tot așa moartea cu Hristos față de păcat, pe care scufundarea aceea o simbolizează, trebuie să fie urmată de învierea cu Hristos la un nou fel de viață.

Am fost îngropați. [„Suntem îngropați”, KJV]. Mai de grabă, „am fost îngropați”. Gr. sunthapto înseamnă literal „a îngropa împreună”. Descrierea de către Pavel a botezului ca reprezentând îngroparea este dovadă că era practica primilor creștini de a boteza prin scufundare (vezi Mat. 3,6). Dacă Pavel s-ar fi referit la una din celelalte forme de botez care au devenit populare mai târziu, simbolismul lui din acest verset ar fi fost oarecum forțat, dacă nu lipsit de subiect.

A înviat din morți. E lucru important de a recunoaște că botezul simbolizează nu numai moartea și îngroparea dar și învierea. Ritualul arată în două direcții, înapoi către moartea noastră față de păcat și înainte către viața noastră cea nouă în Hristos. După cum moartea lui Hristos avea în vedere învierea (vezi cap. 4,25), tot așa lucrarea harului nu se sfârșește cu moartea păcătosului față de păcat. Dimpotrivă, moartea aceasta față de păcat privește către o viață mai înaltă, mai sfântă și mai strălucită. Îndreptățirea anticipează deplina sfințire a creștinului.

Slava. Slava lui Dumnezeu reprezintă toată desăvârșirea și distincția divină (vezi cap. 3,23). Ceea ce s-a manifestat în mod deosebit în învierea lui Hristos (vezi Rom. 1,4; 1 Cor. 6,14; 2 Cor. 13,4; Ef. 1,19.20). cu privire la învierea lui Lazăr, Isus a spus: „Nu ți-am spus că dacă vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu?” (Ioan 11,40).

Să trăim [„Să umblăm”, KJV; Nitz]. Literal „să umblăm”, lăsând a se înțelege comportament obișnuit; de unde „să trăim” (vezi Rom. 8,4; 2 Cor. 5,7; 10,3; Ef. 2,10; 4,1).

Viață. Gr. zoe. Notați că Pavel nu folosește cuvântul bios, care înseamnă felul de viață, și e tradus „viață” sau „viețuire” în Marcu 12,44; Luca 8,14; 1 Tim. 2,2; 2 Tim. 2,4; 1 Ioan 2,16 etc. Zoe denotă principiul de viață și e cuvântul folosit în Mat. 19,16; Luca 1,75; 12,15; Ioan 1,9; 3,16; 5,26; Rom. 11,15; Apoc. 22,1 etc. Purtarea de toate zilele a fost deja amintită ca „umblare”. Când credinciosul a fost născut din nou din Duhul Sfânt, de aici înainte este animat de un nou element vital (vezi Rom. 8,7-11). Astfel, a „umbla în înnoire de viață” este a umbla „după Duhul” (vers. 4). De unde, purtarea de toate zilele a creștinului va da la iveală prezența și efectul Duhului vieții (vezi Col. 3,1-3; 6 T 98,99).

Romani 6:5

5. Ne-am făcut una. [„Sădiți laolaltă”, KJV]. Gr. sumphutoi, „crescuți împreună”, „sădiți laolaltă” nu e o redare precisă a cuvântului grec. Ideea este a fi legat vital. E un tablou al unirii vitale care există între Hristos și aceia care au intrat în comuniunea intimă a credinței cu El. Comparați parabola lui Hristos cu Vița și Mlădițele (Ioan 15,1-8). Afară de cazul că omul credincios intră prin credință în această legătură vitală cu Hristos, e cu neputință ca el să umble într-o viață nouă, indiferent cât de mult ar dori el să facă lucrul acesta.

Vom fi una cu El și printr-o. Ultima parte a acestui verset e cu mult mai scurtă în versiunea greacă de cum arată cuvintele în versiunea KJV. Traduse literal, ele zic: „dar la fel vom fi din înviere”. Unii au aplicat acest pasaj în primul rând la învierea viitoare. Pavel scoate în evidență că așa după cum credinciosul are parte la asemănarea morții lui Hristos prin faptul că el însuși moare față de păcat, tot așa el trebuie să se împărtășească de asemănarea învierii lui Hristos, ridicându-se la o viață nouă de neprihănire. În amândouă experiențele acestea, el dă pe față legătura lui vitală cu Mântuitorul.

Este de la sine înțeles că renașterea și viața spirituală duc la învierea finală și la viața veșnică. De fapt, pentru cei care umblă în viața cea nouă, viața veșnică într-un anumit sens a și început (vezi Ioan 8,51).

Romani 6:6

6. Știm bine. [„știind”, KJV]. Construcția „nu știți?” (vers. 3). Recunoașterea unirii vitale la care s-a făcut referire vine dintr-o înțelegere a scopului morții și învierii lui Hristos, așa cum Pavel explică acum mai departe.

Omul nostru cel vechi. Adică, fostul nostru eu în starea lui stricată și păcătoasă. Felul cum Pavel folosește expresia aceasta în altă parte iluminează înțelesul lui aici (vezi Ef. 4,22.23; Col. 3,9).

A fost răstignit. [„E răstignit”, KJV]. Mai de grabă „a fost crucificat”. Referirea aici este la experiența credinciosului când a primit pe Hristos, a renunțat la trecutul lui rău, și a murit față de păcat. Contrastând starea lui anterioară cu starea lui prezentă, Pavel și-a dat seama că era ca o făptură nouă și trecuse printr-o schimbare deplină ca și aceea de la moarte la viață. Vechiul său eu pierise. El era acum un om nou în Hristos, și Hristos locuia în el (Vezi 2 Cor. 5,17; Gal. 2,20). Pasajul acesta scoate în evidență faptul că adevărata convertire și renașterea înseamnă mai mult decât o simplă schimbare de crez, care poate fi săvârșită numai prin Duhul renăscător al lui Dumnezeu. Planul pentru mântuirea omului aduce nu numai eliberare de osândă prin acceptarea efectelor jertfei lui Hristos, el aduce și nașterea sau creațiunea omului nou, liber de sclavia păcatului.

Profunda însemnătate a ritualului botezului așa cum e explicată aici e o dovadă clară că botezul pruncilor nou-născuți nicidecum nu împlinește scopul Domnului la rânduirea acestui ritual. Ceea ce aduce credinciosului binecuvântarea intenționată e participarea inteligentă la înțelesul simbolului. „Acum intru în comuniune cu Hristos în moartea Lui. Când sunt cufundat, sunt îngropat cu Hristos. Când ies afară din apă, înviez la o viață nouă în Hristos. Ceremonia deci nu este o formă exterioară, goală, ci o experiență de confirmare și transformare care e întotdeauna reamintită ca simbolizând sfârșitul vieții vechi de păcat și începutul unei vieți noi de neprihănire în unirea cu Hristos.

Trupul păcatului. Adică trupul ca reședință a păcatului, trupul care aparține puterii păcatului și era cârmuit de aceasta, în care membrii sunt unelte ale nelegiurii (vers. 13). Expresii asemănătoare în altă parte sunt „trup de moarte” (cap. 7,24), însemnând „trupul care e sortit să moară”; „trupul poftelor firii pământești” (Col. 2,11), însemnând „trupul care e înclinat să servească propriilor sale impulsuri firești”. În felul acesta „trupul păcatului” este echivalent cu „omul nostru cel vechi”. El reprezintă trupul în măsura în care este sălașul și unealta păcatului și robul păcatului. El trebuie să fie răstignit și „nimicit”, așa că păcatul să nu-l mai folosească asemenea unui rob.

Dezbrăcat de puterea lui. [„Nimicit”, KJV; „desființat”, Nitz]. Gr. katargeo, același cuvânt folosit în cap. 3,3, unde este tradus „nimicit” [„face fără efect”.]. Comparați folosirea cuvântului în cap. 3,31; 4,11. Katargeo implică aducerea trupului păcatului la o stare de inerție și incapacitate. Aceasta nu înseamnă, natural, că trupul fizic urmează a fi nimicit, ci că trupul în legătura lui cu păcatul trebuie să fie făcut tot atât de inert și lipsit de mișcare ca și cum ar fi mort.

Robi ai păcatului. [„Să servim păcatului”, KJV]. Sau „să fim robiți păcatului” (vezi vers. 17). A trăi în păcat (vers. 2) înseamnă a fi în robie față de puterea lui. Isus învăța „că oricine trăiește în păcat, este rob al păcatului” (Ioan 8,34), dar că adevărul poate să elibereze pe oameni din sclavia lui (Vers. 32). Păcatul își exercită stăpânirea și ține pe om sub controlul lui prin impulsunile firii pământești. De aceea, vechiul eu trebuie să fie „răstignit împreună cu Hristos” (Gal. 2,20) așa ca urmașul Său să poată fi eliberat de stăpânirea păcatului.

Romani 6:7

7. Care a murit. Literal „cel care a murit”. În vers. 6 vezi comentariul de acolo) păcătosul este înfățișat ca un rob. Numai moartea împreună cu Hristos poate să-l elibereze din robia păcatului. Pavel ilustrează acum aceasta, arătând spre adevărul evident că atunci când un rob moarte, el încetează de a mai fi supus controlului stăpânului său, tot așa și creștinul când moarte față de păcat, e eliberat de stăpânirea păcatului (cf. 1 Petru 4,1).

Izbăvit de păcat. [„Eliberat de păcat”, KJV]. Literal „îndreptătit față de păcat”.

Romani 6:8

8. Dacă am murit. [„Dacă suntem morți”, KJV]. Literal „dacă am murit” (cf. vers. 7).

Credem. După cum Avraam a crezut că ceea ce Dumnezeu a făgăduit „El poate și să împlinească” (Rom. 4,21; cf. 1 Tes. 5,24; 2 Tes. 3,3; 2 Tim. 2,11).

Vom și trăi. Aceasta nu se referă în primul rând la viața viitoare în slavă, deși ea este subînțeleasă (vezi vers. 5). Pavel scoate în evidență că moartea care eliberează din sclavia păcatului e urmată de o viață de libertate (vers. 8-11) care nu mai e sub stăpânirea păcatului, ci e devotată slujirii unui stăpân nou (vers. 12-14). Pavel se referă în mod deosebit la „înnoirea de viață” (vers. 4) la care urmează să se bucure creștinul aici pe acest pământ – viața lui Hristos în credincios (Gal. 2,20) și viața credinciosului în Hristos (Col. 3,3).

Romani 6:9

9. Știm. [„Știind”, KJV]. Credința noastră că vom trăi cu Hristos e bazată pe cunoașterea faptului că El este pururi viu (Evrei 7,25).

Nu mai moare. Comparați cu Apoc. 1,18.

Nu mai are stăpânire. Sau „nu mai e stăpână”. Păcatul e ceea ce a făcut pe Hristos supus stăpânirii morții, nu propriul Său păcat, ci ale noastre. În favoarea noastră El S-a supus de bunăvoie (vezi Ioan 10,17.18). Acum, când experiența Lui de umilire a trecut, El rămâne pururi biruitorul și stăpânul morții.

Romani 6:10

10. Prin moartea de care a murit. [„Prin aceea că a murit”, KJV; „ceea ce a murit”, Nitz]. Literal „ceea ce El a murit” ceea ce poate fi tradus: „moartea pe care a murit-o”. Comparați „viața pe care acum o trăiesc”, literal „ceea ce trăiesc” (Gal. 2,20).

A murit pentru păcat. El S-a făcut „păcat pentru noi, el care nu cunoștea păcatul” (2 Cor. 5,21). Păcatul pe care El l-a purtat nu era al Său, ci al nostru (vezi 1 Petru 2,22.24). Dar când Hristos S-a smerit și S-a făcut ascultător până la moarte (Fil. 2,8), pretenția asupra Lui ca purtător al nostru de păcat a fost împlinită. Scopul pentru care fusese întreprinsă supunerea Lui voluntară a fost realizat o dată pentru totdeauna (vezi Rom. 3,25.26).

Odată. Gr. ephapax, „o dată pentru totdeauna”. Nu e nevoie ca jertfa să fie repetată (vezi Evrei 7,27; 9,12.26.28; 10,10).

Prin viața pe care o trăiește. [„Ceea ce viețuiește”, KJV; Nitz.]. Literal „ceea ce trăiește”, care poate fi redată „viața pe care o trăiește”. În cuvintele „el trăiește” avem mărturia cuiva care văzuse pe Domnul. În lumina orbitoare care strălucise în jurul lui pe drumul către Damasc, Pavel recunoscuse o prezență divină și întrebă: „Cine ești Tu, Doamne?”. Apoi a venit descoperirea înmărmuritoare că Isus, pe a Cărui urmași el îi persecuta, era în viață (Fapte 9,3-9).

Pentru Dumnezeu. [Față de Dumnezeu”, KJV]. Dar Pavel pare să facă o deosebire între viața lui Hristos pe pământ, o viață de luptă cu păcatul și de supunere la moarte, și viața Lui prezentă proslăvită, înălțată la dreapta Tatălui (Ioan 17,5; Fapte 7,55). Pentru că fusese „făcut păcat” pentru noi (2 Cor. 5,21), Isus a simțit „mânia Tatălui asupra Sa ca locuitor al omului” (DA 753). Dar acum El fiind biruitor asupra păcatului și morții, din nou Se bucură de comuniune neîntreruptă cu Tatăl și trăiește „pentru Dumnezeu”

[față de Dumnezeu].

Romani 6:11

11. Socotiți-vă. Cu scopul de a explica experiența creștină, Pavel vorbește despre credincios ca fiind alcătuit din nouă euri. Eul cel vechi acum a murit, deoarece a fost răstignit cu Hristos (vers 6). Eul cel nou este viu, născut din nou din Duhul Sfânt (Vers. 4). În felul acesta, Pavel poate vorbi despre un om ca fiind în același timp mort față de păcat în legătură cu păcatul și viu în legătură cu Dumnezeu. Pe lângă aceasta, Pavel pare să așeze conștiința omului separat de eul vechi și de eul nou, așa că omul credinței poate să decidă conștient la ținerea eului vechi mort, și a eului nou, viu.

Vii pentru Dumnezeu. Viața cea nouă a credincioșilor aparține cu totul lui Dumnezeu și trebuie să fie devotată cu totul slujbei Lui. După cum Hristos „trăiește pentru Dumnezeu” [față de Dumnezeu] (vers. 10), tot așa creștinul trăiește „pentru [față de] Dumnezeu” o viață care începe pe pământ în sfințenie și va continua în cer în slavă, cinste și nemurire.

În Hristos Isus. [„Prin Hristos Isus”, KJV]. Sau „în Isus Hristos”. Aducerea credinciosului la asemănarea morții lui Hristos față de păcat și a vieții Sale față de [pentru] Dumnezeu este atinsă nu numai „prin”, ci „în” Hristos Isus. Experiența aceasta a fost făcută cu puțință pentru creștin „prin” Hristos, dar numai credinciosul care e „în” Hristos poate să participe la ea.

Domnul nostru. Pot fi citate dovezi textuale importante (cf. p. 10) pentru omiterea acestei expresii. Sensul nu e afectat de omitere.

Romani 6:12

12. Domnească. Mai de grabă, „să nu mai tot domnească”, așa ca în trecut. Folosind cuvântul „domnească”, Pavel nu lasă a se înțelege o comparație între a domni și numai a exista, ci între a domni și a fi complet detronat. Credincioșii mor cu Hristos așa că păcatul nu mai poate domni asupra lor.

Să nu mai ascultați de poftele lui. Pot fi citate dovezi textuale importante (cf. p. 70) pentru omiterea lui „de”. Totuși, sensul nu este practic afectat. Deși „omul nostru cel vechi” e descris ca fiind răstignit cu Hristos (vers.6) noi suntem încă în trupul nostru „muritor” cu poftele și patimile lui. Păcatul este încă o putere. Dacă îngăduim lucrul acesta, păcatul încă mai poate avea stăpânire asupra noastră. Nașterea din Duhul Sfânt nu desființează poftele firii pământești. Totuși, experiența aceasta ne pune în legătură cu o putere superioară prin care noi putem să rezistăm totdeauna cu succes stăpânirii pe care o încearcă păcatul. Rămâne totuși de partea noastră să hotărâm dacă vom da mai departe ascultare păcatului sau lui Hristos.

Din cauza aceasta, trebuie să experimentăm o „nouă convertire” în fiecare zi (vezi 1 T 699, 7 T44). Experiența noastră de ieri nu e îndestulătoare pentru astăzi. Deși poate că am murit față de păcat ieri, „eul nostru vechi” poate să-și ridice din nou capul său hidos astăzi. Numai ținând eul nostru vechi continuu și deplin mort față de păcat, așa cum e reprezentat de botezul nostru, suntem în stare să trăim zilnic față de Dumnezeu. Și experiența aceasta este cu puțință numai prin unirea cu Isus Hristos, printr-o credință în El care este atât de reală și atât de constantă, încât ca și El urâm păcatul și iubim neprihănirea. Comparați COL 331. În ce privește experiența de consacrare zilnică a lui Pavel vezi 1 Cor. 15,31; MH 452, 453; cf. 1 Cor. 9,27).

Romani 6:13

13. Să nu mai dați. Cuvântul „dați” apare de două ori în acest verset, dar formele în greacă sunt diferite. Cea dintâi implică acțiune continuă, „nu mai stăruieți în a preda”, sau „încetați predarea”. A doua înseamnă „predați-vă o dată pentru totdeauna” (vezi cap. 12,1).

Mădularele. Adică, organele și facultățile trupului (vezi Rom. 7,5.23; 1 Cor. 6,15; 12,12.18.20).

Unelte. Gr. hopla. Același cuvânt e tradus „arme”, în Ioan 18,3; Rom. 13,12; 2 Cor. 6,7; 10,4). În NT pare să fie folosit în deosebi cu privire la armele de război. Unii comentatori au văzut în versetul acesta un tablou al păcatului și neprihănirii în război unele cu altele și recrutând susținători în oștirile lor. În timp ce păcatul se luptă pentru dominație, mobilizează o oștire de poftes ale firii pământești și caută să folosească organele și facultățile corpului ca arme prin care poftes pot restabili tirania nelegiurii. Alții însă preferă să

înțelege că Pavel numai afirmă că mădularele noastre niciodată să nu fie supuse îndrumării poftelor păcătoase pentru a împlini vreun fel de scop păcătos. Compară 2 T 454.

Dați-vă. Adică, o dată pentru totdeauna (vezi mai sus la „să nu mai dați”)

Ca vii. [„Care sunteți vii”, KJV]. Ca oameni înviați pentru viață nouă în Hristos (vers. 11).

Unelte ale neprihănirii. În felul acesta, consacându-și mădularele lui Dumnezeu, creștinul se predă pentru ca să lupte, prin Duhul dătător de putere al lui Dumnezeu, pentru cea mai mare desăvârșire cu putință a fiecărui organ al trupului și însușire a minții, pentru ca să poată cunoaște, iubi și servi pe Răscumpărătorul său în mod corespunzător. (vezi COL 330).

Romani 6:14

14. Nu va mai stăpâni. [„Nu trebuie să mai aibă stăpânire”, KJV]. Sau, „să nu fie stăpân”. E adevărat că păcatul va ispiti și hărțui. Totuși, el nu va avea stăpânire asupra creștinului adevărat. De aceea, credinciosul trebuie să se predea cu totul în serviciul lui Dumnezeu, deoarece biruința asupra păcatului îi este făgăduită.

Nu sunteți sub lege. Literal „nu sub lege”. Articolul definit nu e folosit nici cu „lege”, nici cu „har” (vezi cap. 2,12). Pavel nu se referă aici în primul rând la vreo anumită lege, ci la lege ca principiu. Subiectul lui e că oamenii credinței nu sunt sub lege ca mijloc de mântuire, ci sub har. Legea nu poate să mântuiască un păcătos, și legea nu poate nici să pună capăt păcatului sau stăpânirii lui. Legea descoperă păcatul (cap. 3,20). Legea nu poate să ierte păcatul, și iarăși legea nu poate să procure vreo putere ca să-l biruiască. Păcătosul care caută să fie salvat sub lege, va găsi numai condamnate și o și mai adâncă înrobire față de păcat. Oriunde se susține principiul că omul se poate mântui pe sine prin propriile sale fapte, nu există barieră efectivă împotriva păcatului (DA 35, 36).

Dar creștinul nu caută mântuire în chip legalist, ca și cum ar fi putut fi mântuit prin propriile sale fapte de ascultare (vezi cap. 3,20.28). El recunoaște că e călcător al legii divine, că în propria sa putere e cu totul incapabil să îplinească cererile ei, că merită pe bună dreptate să fie sub condamnarea ei, și se predea prin credința în Hristos harului și îndurării lui Dumnezeu. Atunci, prin harul lui Dumnezeu, (vezi vers. 24) trecutul lui păcătos e iertat și el primește putere divină pentru a umbla în viața cea nouă. Când un om e „sub lege”, în ciuda celor mai bune eforturi ale sale, păcatul continuă să aibă stăpânire asupra lui, deoarece legea nu are putere de a-l elibera din robia păcatului. Sub har, însă, lupta contra păcatului nu mai e o nădejde jalnică, ci un triumf sigur.

Oferta de a fi sub har, de a avea în felul acesta biruință asupra păcatului, și putere care face în stare de a realiza orice virtute, a fost extinsă fiecăruia dintre descendenții lui Adam (Ioan 3,16). Dar mulți au ales orbește să rămână sub lege. Chiar mulți dintre cei care mărturisesc o dorință vie de a fi salvați preferă să rămână sub lege, ca și cum s-ar putea recomanda lui Dumnezeu să le ofere mântuirea prin propria lor ascultare de lege. Asemenea iudeilor de pe vremuri, unii creștinii de astăzi, în mândria lor de autoîndreptățire nu sunt dispuși să recunoască propria lor neajutorare și să se predea cu totul îndrumării și puterii transformatoare a lui Dumnezeu.

Pavel spune că atâta vreme cât un om rămâne sub lege rămâne și sub stăpânirea păcatului, deoarece legea nu poate mântui pe cineva nici de la condamnare, nici de sub puterea păcatului. Dar cei care sunt sub har, primesc nu numai eliberare de sub condamnare (Rom. 8,1) dar și putere de a birui (cap. 6,4). Astfel păcatul nu va mai avea stăpânire asupra lor.

Romani 6:15

15. Să păcătuim? [„Să mai păcătuim?”, KJV]. Vezi vers. 1. Forma verbului în greacă poate sugera actul ocazional al păcatului, comparat cu continuarea într-o viață de păcat din vers. 1 ne putem noi deda la păcat când și când pentru că acum nu suntem sub lege ci sub har? Răspunsul lui Pavel e că orice dedare la păcat e o revenire la acea robie a păcatului din care harul l-a eliberat pe păcătos.

A presupune că a fi sub har înseamnă că urmașul lui Hristos este acum liber să fie neascultător de lege morală a lui Dumnezeu fără să fie pedepsit, înseamnă a înțelege cu totul greșit întregul scop al lui

Dumnezeu în planul mântuirii. Tocmai călcarea de către om a Legii lui Dumnezeu a fost în primul rând ceea ce a făcut ca Dumnezeu în iubirea Sa să ofere har păcătosului. Prin harul lui Dumnezeu, omul este liberat de stăpânirea păcatului. Cum poate atunci cineva concepe că e drept sau rațional ca în chip deliberat să se așeze din nou sub vechea robie? A fi neascultător de Legea lui Dumnezeu înseamnă a deveni din nou rob al păcatului, deoarece neascultarea de legea divină e păcat (1 Ioan 3,4), și oricine stăruiește în păcat e slujitorul păcatului (Ioan 8,34). A stăruii în dedarea la păcat după ce s-a primit iertarea și harul transformator al lui Dumnezeu înseamnă a tăgădui însuși scopul harului. Oricine refuză de a îngădui harului lui Dumnezeu de a-l aduce la tot mai multă ascultare de legea divină leapădă însuși harul și deci își întoarce spatele la libertate și mântuire.

Sub lege. [„Sub lege”, KJV]. Literal „sub lege” ca în vers. 14 (vezi comentariul acolo).

Nicidecum. [„Să ferească Domnul”, KJV]. Vezi cap. 3,4.

Romani 6:16

16. Nu știți? Pavel ilustrează răspunsul său la întrebarea pusă în vers 14, referindu-se la obiceiurile sclaviei cu care cititorii săi nu puteau decât să fie familiari.

Robi. [„Servi”, KJV]. Gr. doulai, „sclavi”, „robi”. La greci și la romani un sclav era privit ca proprietatea stăpânului său, și proprietarul lui putea să dispună de el așa cum îi plăcea. Sub un stăpân crud, soarta sclavului era cât se poate de apăsătoare, și el era uneori tratat mai rău ca o vită. Aceasta este starea fiecărui nenorocit păcătos. El e sclavul lui Satana, și propriile sale dorințe și poftre rele sunt vătafii lui neobosiți (vers. 12).

Pavel folosește același cuvânt de „rob” pentru a descrie pe servii lui Hristos (vezi cap. 1,1). Prin aceasta, el arată lămurit că ei sunt cu adevărat proprietatea stăpânului lor. Dar întrucât Hristos este nemărginit de bun și binevoitor, slujba Lui este de fapt o desăvârșită libertate, deoarece El nu cere o ascultare pe care El să nu o transforme în folos veșnic pentru servii Săi.

Slujitorii aceluia. Noi arătăm prin purtarea noastră cărui stăpân îi servim. Nimeni nu poate sluji în același timp la doi stăpâni (Mat. 6,24; Luca 16,13; cf. Ioan 8,34).

La moarte. [„Spre moarte”, KJV]. Adică, ducând la moarte.

Ascultare. Aceasta este, natural, ascultare față de Dumnezeu, așa cum e cerută de context. O atare credință este ascultarea credinței (Vezi cap. 1,5; cf. cap. 16,26).

Neprihănire. Aici, probabil, însemnând un caracter neprihănit. Faptele de ascultare duc la deprinderi de ascultare, și aceste deprinderi produc un caracter neprihănit.

Romani 6:17

17. Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu. Literal „mulțumiri lui Dumnezeu”. Comparați cap. 7,25, unde expresia greacă este aceeași.

Ați fost robi. Această traducere foarte exactă a textului grecesc lasă să se înțeleagă că Pavel mulțumește lui Dumnezeu că frații săi creștinii romani fuseseră în sclavia păcatului. Evident nu acesta este cazul. Mai de grabă apostolul e mulțumitor că deși fuseseră cândva sclavi ai păcatului, acum se făcuseră ascultători. Ar trebui să fie o ocazie de mare bucurie și mulțumire când păcătoșii sunt câștigați la ascultare (vezi Luca 15,7.23.24). Dacă am atribui o valoare tot atât de înaltă sufletului omenesc cum o face cerul, ar fi mai multă bucurie în mijlocul nostru când cei pierduți sunt găsiți și aduși la Hristos.

Ați ascultat. Sau „v-ați făcut ascultători”, sau „ați devenit ascultători”.

Din inimă. Acesta este felul de ascultare care izvorăște din credința în Hristos. El este răspunsul iubirii și încrederii. Ascultarea sub har este opusă ascultării legaliste. Ea nu e forțară, ci de bunăvoie și sinceră.

Dreptarul învățurii. [„Formă de doctrină”, KJV]. Literal, „tip de învățătură”. Pentru o definiție a „dreptarului”, „formeii”, sau „tipului”, vezi cap. 5,14. Înțelesul care pare cel mai corespunzător în acest context este acela de „tipar” „exemplu” (cf. Fil. 3,17; 1 Tes. 1,7; 2 Tes. 3,9; 1 Tim. 4,12; Tit 2,7). Pavel vorbește de norma sau tiparul credinței și datoriei creștine în care credincioșii fuseseră învățați.

Pe care ați primit-o. [„Care v-a fost predată”, KJV]. Ar părea mai normal să se vorbească de o formă de doctrină care e predată credincioșilor (vezi 2 Petru 2,21; Iuda 3). Dar Pavel poate continua tabloul său cu transferarea păcatosului la un nou stăpân. Credincioșii care fuseseră cândva sclavi ai păcatului, acum deveniseră ascultători din inimă de norma învățurii căreia îi dăduseră ascultare.

Romani 6:18

18. Ați fost izbăviți. [„Ați fost făcuți liberi”, KJV]. Literal „fiind făcuți liberi” sau „fiind liberați”, adică eliberați de sub stăpânirea păcatului.

V-ați făcut robi. [„Ați ajuns slujitori”, KJV]. Sau „ați fost înrobiți”. Convertirea înseamnă o schimbare de stăpân. Credinciosul e eliberat din sclavia față de păcatul tiran și devine rob al neprihănirii. Dar robia față de neprihănire este de fapt adevărata libertate. Cei care servesc păcatul și lui Satana sunt robii propriilor lor impulsuri și patimi, care la rândul lor, sunt sub controlul celui rău. Chemând pe oameni pentru a servi neprihănirea, Dumnezeu le oferă libertate. „Ascultarea de Dumnezeu este eliberarea din robia păcatului, eliberarea de sub patima și impulsul omenească”. (MH 131).

Romani 6:19

19. Omenește. [„Felul oamenilor”, KJV]. Adică, în termeni omenești cunoscuți. Comparați Rom. 3,5; Gal. 3,15. Evident, el simțea că figura de vorbire de sclavie era nevrednică de a descrie legătura unui creștin cu stăpânul său, deoarece ar fi sugerat o slujire forțată, mecanică.

Neputința firii voastre pământești. Sau „slăbiciunii noastre omenești”. „Infirmitate” înseamnă „slăbiciune”, „neputință”. „Carne” [fire pământească] reprezintă natura omenească în slăbiciunea ei fizică, mentală și spirituală. Pavel pare să explice o lipsă de discernământ spiritual din partea credinciosului (cf. Evrei 5,11-14). El poate ar fi preferat să descrie relația creștinului cu Hristos într-un fel mai abstract și strict spiritual, dar ca orice bun învățător, a folosit ilustrația care era cel mai bine adaptată la condițiile și capacitățile elevilor săi.

Slujitori ai necurăției. [„Roabe ale necurăției”, KJV]. Adică roabe ale necurăției. Aparenta plăcere care venea o dată cu păcatul era de fapt o robie aspră.

Fărădelegii. Gr. anomia, „nelegiuirea”. Aceasta este definiția dată păcatului de Ioan (vezi 1 Ioan 3,4). „Necurăția” și „nelegiuirea” descriu în chip corespunzător trăsăturile caracteristice ale păgânismului (vezi Rom. 1,24-32; 1 Petru 4,3.4).

Săvârșiți nelegiuirea. [„Spre nelegiuire”, KJV]. Supunerea mădularelor trupului la „necurăție” și „nelegiuire” aduce drept urmare practicarea din obișnuință a neleguirii. Dedarea la păcat e pedepsită prin lăsarea în voia păcatului (vezi cap. 1,24.26.28). Comparați efectul neprihănirii, având ca rezultat sfințirea.

Roabe ale neprihănirii. [„Slujitori ai neprihănirii”, KJV]. Vezi vers. 18. Pavel îndeamnă pe credincioși să se devoteze cu totul vieții de neprihănire așa cum mai înainte se devotasera vieții de păcat.

Sfințirea. Gr. hagiasmos, adică tradus „sfințire”. (1 Cor. 1,30; 1 Tes. 4,3.4; 2 Tes. 2,13; 1 Petru 1,2). Hagiasmos e folosit pentru a descrie atât procesul prin care e obținută sfințirea cât și starea rezultată de sfințire. Starea de sfințire mai este redată și de gr. Hagiosune, folosit în Rom. 1,4; 2 Cor. 7,1; 1 Tes. 3,13. ambii termeni sunt bazați pe gr. Hagios, „sfânt”. Aici hagiasmos probabil denotă lucrarea progresivă a sfințirii.

Sfințirea e un proces continuu de consacrare (vezi Ef. 4,12-15; 2 Petru 1,5-10). Este dezvoltarea armonioasă zi de zi a puterilor fizice, mintale și spirituale până când chipul lui Dumnezeu, după care am fost creați la început, e refăcut în noi (vezi Ed. 15, 16; GC 470; CD 57). Scopul lui Dumnezeu în planul de mântuire este nu numai iertarea noastră, sau îndreptățirea noastră, ci restatornicirea noastră, sau sfințirea

noastră. E scopul lui Dumnezeu de a popula noul pământ cu sfinți transformați. Și tocmai la experiența aceasta și la procesul acesta de transformare îndeamnă apostolul Pavel pe credincioși să se devoteze cu trup, minte și suflet.

Romani 6:20

20. Robi ai păcatului. [„Slujitori ai păcatului”, KJV]. Vezi vers. 6; cf. cu vers. 17-19.

Slobozi față de neprihănire. [„Liberi de neprihănire”, KJV]. Adică, liberi atât cât privește neprihănirea. Aceasta nu înseamnă că erau slobozi față de cerințele neprihănirii, ci că erau cu totul devotați păcatului ca și oamenii de dinainte potopului (Gen. 6,5).

Romani 6:21

21. Roade. În ce privește înțelesul și folosirea acestui termen vezi cap. 1,13.

Aduceți atunci. [„Aveți”, KJV]. Mai de grabă, „aveți”. Versiunea greacă denotă continuarea.

Atunci. Adică, pe vremea aceea.

Versiunea greacă introduce pasajul cu „de aceea” care însă e omis în KJV. „De aceea” se referă înapoi la sclavia față de păcat menționată în versetul anterior. Pasajul poate fi redat astfel: „De aceea ce roade aveți la data aceea și anume în timpul slujirii voastre față de păcat?”

E cu putință de a pune întrebarea cu „deci” și să se primească „roade de care acum vă e rușine” drept răspuns. Exprimarea din KJV nu prezintă un răspuns exprimat, ci lasă precis a se înțelege că ei nu aduceau nici o roadă, cel puțin nu o roadă bună. Poate că ultima construcție e de preferat.

Moartea. Vezi vers. 23.

Romani 6:22

22. Izbăviți de păcat. [„Ați ajuns servi”, KJV]. Sau „v-ați înrobit”. Același cuvânt grec fiind folosit ca în vers. 18 (vezi comentariul aferent). Lui Pavel nu-i era rușine să se numească robul lui Hristos (vezi cap. 1,1). Totuși, în serviciul nostru față de Dumnezeu noi nu-L ascultăm pentru că suntem în robie, ci pentru că Îl iubim (Ioan 14,15) și la rândul Său, Dumnezeu nu ne tratează ca pe niște robi, ci ca pe fii (Gal. 4,7).

Ca rod sfințirea [„Spre sfințire”, KJV]. Vezi vers. 19. acela care e un „rob” al lui Dumnezeu aduce roada dăinuitoare și foarte de dorit și anume roada Duhului (Gal. 5,22). O astfel de slujbă înseamnă dezvoltarea tuturor puterilor minții, trupului și sufletului (Rom. 12,1.2) și are ca rezultat viața veșnică (vezi cap. 2,7; 5,2).

Viața veșnică. Vezi Rom. 6,23; cf. Mat. 25,44.

Romani 6:23

23. Plata. Gr. opsonia. Acesta nu e cuvântul obișnuit în NT pentru „plată”, „leafă”, „răsplată”, care este misthos (vezi Luca 10,7; Ioan 4,36; Rom. 4,4 etc., unde e folosit misthos). Oponia derivă de la un cuvânt însemnând „hrană fiartă”, mai ales carne sau pește, unit cu un alt cuvânt care înseamnă „a cumpăra”. De unde a ajuns să însemne „provizii”, „acordare”, „rație de bani”, ca rațiile [soldă] date ostașilor (vezi Luca 3,14; 1 Cor. 9,7; 2 Cor. 11,8). Mai târziu, a fost folosit pentru leafă sau salariu, în general. E cu putință deși nu e sigur, că Pavel continuă comparația cu serviciul militar (vezi Rom. 6,13).

Moartea. Păcatul plătește robilor lui exact aceea ce au meritat. „Sufletul care păcătuiește, acela va muri” (Ezech. 18,4). Întrucât moartea e în opoziție aici cu viața veșnică, Pavel se referă în deosebi la moartea veșnică, „moartea a doua” (Apoc. 20,6.14.15; cf. GC 544; EW 51). La nimicirea finală păcătoșii vor fi tratați așa cum merită. Ei au respins oferta lui Dumnezeu de har și viață veșnică și vor primi rezultatele propriei lor alegeri deliberate (vezi Rom. 2,6; vezi DA 963, 964).

Darul. Gr. charisma, același cuvânt ca acela tradus mai înainte „dar fără plată” (vezi cap. 5,15). „Dar” stă în viu contrast cu „plată”. Ceea ce primește creștinul e reprezentat ca un dar al harului fără plată al lui

Dumnezeu. Chiar și slujba și ascultarea pe care credinciosul îndreptățit și renăscut e în stare să le aducă lui Dumnezeu nu sunt datorate propriei sale virtuți, ci sunt roada Duhului Sfânt pe care Dumnezeu l-a trimis să biruiască în el. Nimeni nu poate cumpăra mântuirea. Suntem mântuiți prin har prin credință și acesta este un „dar al lui Dumnezeu” (Ef. 2,8). Vezi Mat. 10,15.

Viața veșnică. Darul vieții veșnice, pe care Adam și Eva au pierdut-o prin abaterea lor (vezi cap. 5,12) va fi redat tuturor aceluia care sunt dispuși să o primească și se pregătesc pentru ea devotându-și viața în slujba lui Dumnezeu. (Rom. 2,7; 6,22; cf. Apoc. 21,4; 22,2.3).

În Isus Hristos. [„Prin Isus Hristos”, KJV]. Sau „în Isus Hristos” (vezi Rom. 6,11; cf. 2 Tim. 1,1). Hristos este „învieirea și viața” (Ioan 11,25). El e Autorul vieții pentru toți cei care au credință în El (Ioan 6,40). Darul lui Dumnezeu de viață veșnică nu numai că e dat prin Hristos, ci în Hristos, izvorul dăinuitor și poate fi primit numai prin unirea cu El, care este „viața noastră” (Col. 3,4; cf. DA 786, 787).

COMENTARIILE ELLEN G. WHITE

2 GC 468

CT 258; EV. 307, 372; EW 217; GC 461; 1T 20; 3T 365; 9T 20

6T 98

11 TM 147; 5T 436

12 Te 183; 2T 381; 4T 33

12, 13 2T 454

13 AH 128; MYP 55; 5T 116

15 4T 295

16 MYP 114; SL 92; 1 T 404; 2T 442; 4T 105, 453, 607

16-18 3T 82

22 CT 329; 1T 289; 2T 239, 488, 551; 3T 538.

23 AA 519; EW 220; FE 234, 376; GC 503, 540, 544; MM 180; PP 61, 70, 341, 741; 1T 543; 2 T 210, 286, 289; 3 T 365, 475; 4T 11,31, 363; 5T 730.

Romani 7:1

1. Nu știți? Literal „sau sunteți neștiutori?” (vezi cap. 6,3). „Sau” sugerează alternativă. Pavel spune, de fapt „sau admiteți adevărul susținerii mele că moartea voastră față de păcat [cap. 6,1] înseamnă că nu mai sunteți sub lege [cap. 6,14] sau altminteri nu cunoașteți natura legii, pe care eu am admis că voi o cunoașteți”. El prezintă încă o ilustrație pentru a arăta cum este efectuată trecerea de la lege la har și care ar trebui să fie rezultatele acestei schimbări. Capitolul 7 e bazat pe afirmația lui fundamentală: „nu sunteți sub lege, ci sub har” (cap. 6,14). Pentru a explica lucrul acesta, el deja s-a referit la botez și la legătura dintre sclavi și stăpânii lor. Acum Pavel folosește o ilustrație din legea căsătoriei.

Cunosc legea. Literal „cunosc lege”. Lipsa articolului hotărât la „lege” sugerează că Pavel se referă la principiul legii în general (vezi cap. 2,12). Subiectul lui este simplu acela că legea nu poate să urmărească sau să pedepsească un om după ce a murit. În contextul acestui capitol, totuși mai târziu devine aparent că Pavel se gândește în deosebi la legea VT (vezi cap. 7,7).

Are stăpânire. Pavel personificase mai înainte „moartea” și „păcatul” ca „având stăpânire” sau dominând, peste păcătos (cap. 5,14.17; 6,12). Pentru Pavel, a fi sub stăpânirea legii, este echivalent cu a fi

sub stăpânirea păcatului (vezi cap. 6,14). Motivul pentru aceasta este că legea doar descoperă norma neprihănită. Ea nu poate să înlăture vina sau stăpânirea păcatului. Ea cere completa ascultare de preceptele ei, dar nu oferă păcătosului nici o putere de a-l face în stare să asculte. Harul, pe de altă parte, face lucrurile pe care legea nu are putere să le săvârșească. El anulează atât vina păcătosului, cât și dă putere de a-l birui. În felul acesta, Pavel consideră faptul de a fi sub lege ca fiind sub păcat, și a muri față de lege ca echivalent cu a muri față de păcat. Scopul său în acest capitol e de a sublinia faptul că din cauza păcatului și a slăbiciunii cărnii păcătoase (cap. 8,3) legea este cu totul incapabilă de a duce mântuire păcătosului.

Omului. Gr. anthropos, „omenire” în general (vezi Mat. 8,20; Marcu 2,27 etc.), sau o persoană de oricare sex (Vezi Mat. 15,11; Ioan 3,4; 16,21, etc.). cuvântul pentru „bărbat” spre deosebire față de cuvântul pentru „femeie” este aner (Marcu 10,2; Luca 1,27 etc.).

Trăiește el. E cu puțință a traduce versiunea greacă „ea trăiește”, însemnând în felul acesta „câtă vreme legea este în vigoare”. Totuși, „el trăiește” este exprimarea mai naturală și mai corespunzătoare cu contextul. Pavel se pregătește să aplice legii principiul valabilității ei contra unui om numai cât el trăiește.

Romani 7:2

2. Măritată. [„Care are un bărbat”, KJV]. Gr. hupandros, literal „sub un soț”, adică, supusă unui soț. Acest cuvânt apare numai aici în NT. El se găsește în LXX în Num. 5,20.29; Prov. 6,24.29). Poate fi tradus „o femeie măritată”.

Este legată prin lege. Literal, „a fost legată prin lege”.

Cât vreme trăiește el. Expresia zice literal „față de soțul în viață”. Compară 1 Cor. 7,39.

Dacă-i moare bărbatul. [”Dacă soțul e mort”, KJV]. Mai de grabă „dacă soțul moare”.

Dezlegată. Gr. katargeo (vezi cap. 3,3). Aici definiția „a elibera de” e corespunzătoare. La moartea soțului situația ei de familie ca soție este anulată și desființată.

Legea bărbatului ei. Adică, legea cu privire la soț, rânduielile legii care se ocupă de căsătorie. Comparați expresia „legea pentru cel leproș” (Lev. 14,2). Când soțul moare, soția este eliberată de „legea bărbatului ei” care definește legătura ei legală cu el și interzice căsătoria ei cu un altul câtă vreme îi trăiește soțul.

Romani 7:3

3. Chema. Gr. Chrematizo, lucru care poate sugera că femeia e oficial chemată sau socotită ca adulteră. În felul acesta, ea urma să fie supusă la pedeapsa cea mai severă sub legea VT (vezi Lev. 20,10).

De lege. [„Legea aceea”, KJV]. Adică, legea soțului ei (vezi vers. 2).

Romani 7:4

4. Tot astfel. [„Din care cauză”, KJV]. Pavel aplică acum ilustrația din legea căsătoriei la experiența creștinului. Punctul lui principal e că moartea desființează obligația legală. De aceea, după cum moartea eliberează soția de cerințele legii căsătoriei, așa încât să se poată căsători cuviincios cu un altul, tot așa răstignirea creștinului cu Hristos îl eliberează de stăpânirea păcatului și a legii, așa încât el să poată intra într-o nouă unire spirituală cu Mântuitorul înviat.

Prin trupul lui Hristos. Literal „prin trupul lui Hristos”, adică prin moartea ispășitoare a lui Hristos (vezi Ef. 2,15; Col. 1,22; 1 Petru 2,24). În moartea Lui este botezat credinciosul (Rom. 6,4), și în felul acesta participând la moartea lui Hristos față de păcat și lege. Așa cum e explicat în cap. 6, credinciosul poate privi vechiul său eu ca mort față de lucrurile față de care el era cândva rob. Cel care primește pe Hristos își ia locul, ca să zicem așa, cu Hristos pe cruce, și acolo i se răstignește eul cel vechi.

Ați murit. [„ați ajuns morți”, KJV]. Literal, „ați fost dați morții”, referindu-se la răstignirea „omului vechi” cu Hristos (cap. 6,6). În ilustrație ceea ce elibera pe soție de lege era moartea soțului. În aplicație, moartea eului vechi e ceea ce eliberează pe credincios de condamnarea și stăpânirea legii, și-l eliberează

pentru a fi unit cu Hristos. Ca în cap. 6, Pavel consideră pe creștin ca și cum ar avea o viață dublă, vechea viață condamnată de păcat, și noua viață de primire și sfințire, la care înviază cu Hristos (vezi vers. 11).

În ce privește legea. Moartea omului vechi are ca rezultat eliberarea din robia autoimposă de a încerca să se sigure mântuirea prin faptele legii (vezi cap. 6,14).

Ca să fiți ai altcuiva. [„Să fiți căsătoriți cu un altul”, KJV]. Literal, „a fi un altul”, deși „fiți căsătoriți” este evident înțelesul corect din contextul acesta. Comparația unirii dintre Hristos și credincioși cu o căsătorie, nu e ceva neobișnuit la Pavel (vezi 2 Cor. 11,2; Ef. 5,25.28.29; cf. Ier. 3,14).

Adică ai Celui. Adică, cu Hristos.

Aducem roadă. Symbolismul acestui capitol se aseamănă de aproape cu acela al capitolului 6. „Omul vechi” este soțul cel dintâi. Răstignirea „omului vechi” (cap. 6,6) e moartea soțului. Învierea la înnoire de viață (cap. 6,5.11) este recăsătorirea. În fiecare caz, rezultatul final este aducerea de roade pentru Dumnezeu, roada unei vieți schimbate (cap. 6,22).

Romani 7:5

5. În firea... pământească. Adică, uniți cu eul cel vechi, în trupul păcatului (cap. 6,6) ascultând de îndemnurile firii inferioare. Expresia descrie viața nerenăscută al cărei principal obiect este satisfacerea apetiturilor și a simțurilor. Ea e de contrastat cu viața „în Duhul” (cap. 8,9).

Patimile păcatelor ațâțate. [„Mișcările păcatelor”, KJV]. Mai corespunzător, „patimile păcatelor”. În engleza mai timpurie, „mișcările” erau uneori folosite pentru „impulsuri” sau „emoții”.

De lege. Literal „prin lege”. Ceea ce înțelege Pavel prin aceasta, el explică în versetele următoare. Subiectul lui e nu că legea este izvorul acestor pasiuni păcătoase, ci că din cauza firii păcătoase și rebele ale omului, legea a servit ca să dea la iveală (vers. 9) pasiuni, identificându-le ca păcat. Făcând aceasta, legea îndeplinește un serviciu vital preliminar mântuirii păcătoșului, și e o mare greșală de a blama sau condamna legea pentru îndeplinirea acestui scop necesar.

Pavel nicidecum nu minimalizează nevoia sau importanța Legii morale. Dimpotrivă, Evanghelia lui servește de fapt ca să înalțe legea. Una dintre preocupările sale principale e ca oamenii să înțeleagă legătura care există între lege și Evangheliie, și marea sa solie este că păcătoșii nu trebuie să se reazeme pe lege – nici chiar pe Legea lui Dumnezeu – ca să împlinescă pentru ei ceea ce poate fi săvârșit numai de harul îndreptățitor și sfințitor al lui Dumnezeu prin Isus Hristos. O înțelegere a acestui adevăr fundamental al mântuirii nu scade respectul pentru Legea lui Dumnezeu; mai de grabă, are un efect exact opus asupra acelor care au credință (vezi cap. 3,31).

Lucrau. Sau „erau active”. Contrastă starea lor de inactivitate în creștinul renăscut (vezi cap. 6,6).

În mădularele noastre. Adică în organele și facultățile trupurilor noastre (vezi cap. 6,13).

Aducă roadă. Comparația iacov 1,15.

Romani 7:6

6. Izbăviți. Gr. katargeo (vezi cap. 3,3). Cuvântul e folosit în cap. 7,2 pentru a descrie eliberarea soției de legea soțului ei. „Izbăviți de lege” este echivalent cu a nu fi „sub lege” pentru al cărui înțeles vezi cap. 6,14.

Suntem morți. [„Că fiind morți”, KJV]. Dovezi textuale atestă (cf. p. 10) următoarea exprimare a pasajului: „fiind morți [față de aceea] de care eram ținuți”. Exprimarea din KJV e găsită în Textul Receptus (vezi vol. V, p. 142). Dar nu e în nici un alt manuscris. Exprimarea aceasta a părut să dea sprijin ideii că sub Evangheliie, legea este moartă. Pavel reafirmă simplu mijloacele prin care suntem eliberați de lege. Ea se realizează prin moartea vechiului om al păcatului (vers. 4) la fel după cum moartea soțului a dat libertate soției (vers. 2). Când omul nostru cel vechi este crucificat cu Hristos (cap. 6,6), noi înșine, ca și soția din această ilustrație, murim față de lege (cap. 7,4) care mai înainte exercita stăpânire apăsătoare asupra noastră

din cauza unirii nefericite dintre noi înșine și vechea noastră fire păcătoasă (vezi cap. 4,14).

Ca să servim. Sau „așa ca să servim”. Expresia poate fi înțeleasă ca exprimând oricare scop (cf. vers. 4) sau rezultat (cf. cap. 6,22).

Într-un duh nou. [„În înnoire de duh”, KJV]. Credincioșii care au murit față de păcat și au înviat spre o viață nouă (cap. 6,2.4) acum aduc un serviciu care este nou și spiritual. Ascultarea lor față de Legea lui Dumnezeu nu mai e mecanică și legalistă, ca și cum îndreptățirea consta numai din ascultare de o serie de reguli externe de conduită, fără nici o referire la starea inimii. Prin legătură cu Mântuitorul înviat credincioșii au ajuns să cunoască un nou fel de ascultare adevărată, din inimă. Un atare serviciu și închinare e cu putință numai pentru aceia care au fost născuți din nou din Duhul Sfânt și trăiesc sub influența Lui. Pavel explică lucrul acesta mai departe în cap. 8.

După vechea slovă. [„În vechimea literei”, KJV]. Literal „în vechimea literei”. Aceasta descrie ascultarea legalistă a celor care încearcă să-și asigure mântuirea prin faptele legii. De așa fel era serviciul fariseilor care erau luători aminte să dea „zeciuală din izmă, din mărar și din chimen” și în același timp lăsau „nefăcut cele mai însemnate lucruri din Lege; neprihănirea mila și credincioșia (vezi Mat. 23,23). Aceste lucruri „mai însemnate erau lucruri ale inimii și duhului. Serviciul „după vechea slovă” poate duce numai la păcat și moarte (Rom. 7,5). Dar Evanghelia aduce oferta lui Dumnezeu de a face pe oameni capabili de slujire din toată inima. A fi născut din nou din Duhul Sfânt înseamnă crearea unei inimi noi și înnoirea unui duh neprihănit (vezi Ps. 51,10) așa că de aici înainte credinciosul să nu mai servească lui Dumnezeu dintr-un simț de sclavie și teamă legalistă, ci dintr-o înnoire a duhului de libertate și de iubire (vezi Ioan 4,23; 6,63; 2 Cor. 3,6).

Romani 7:7

7. Deci ce vom zice? O expresie caracteristică (vezi cap. 4,1), Pavel se pregătește să întâmpine o altă înțelegere greșită cu privire la ceea ce spusese el despre legătura dintre lege și păcat.

Este legea ceva păcătos? Pavel afirmase (vers. 5) că păcatul se folosește de lege pentru a produce nimicirea păcătosului. Înseamnă aceasta că legea în sine este ceva păcătos, al cărui unic scop este de a face pe oameni mai răi de cum erau ei mai înainte? Pavel răspunde explicând că răul nu este în lege, ci în om. Deși este adevărat că legea este „prilejul” păcatului (vers. 8) totuși legea însăși este „sfântă, dreaptă și bună” (vers. 12).

Nicidecum. [„Ferească Domnul”, KJV1. Vezi cap, 3,4.

Dimpotrivă. [„Dar”, Nitz]. Gr. Alla, tradus în general prin „dar”, aici cu putință echivalentul lui „dimpotrivă” (vezi 1 Cor. 12,22). Adică, departe ca legea să fie păcat [păcătoasă], dimpotrivă, ea dă pe față păcatul. Alla poate fi înțeles și ca însemnând „totuși”, „cu toate acestea” (Rom. 5,14). Adică, chiar dacă se tăgăduiește emfatic că legea e păcat, cu toate acestea, dacă nu era lege, nu aș fi cunoscut păcatul. Fiecare interpretare e convenabilă pentru argumentația lui Pavel.

Păcatul nu l-am cunoscut. [„N-aș fi cunoscut păcatul”, KJV]. Întrucât păcatul este „nelegiuire” sau „călcarea legii” (vezi 1 Ioan 3,4), e numai logic ca efectul legii în viața unui om să fie acela de a-i descoperi păcatul în adevărata lui natură. Atitudinea nelogică față de lege este de a o privi ca pe un vrăjmaș, pentru că a făcut această adevărată demascare. O oglindă nu e un vrăjmaș pentru omul lipsit de frumusețe, pentru că dă la iveală lipsa lui de frumusețe. Și iarăși un medic nu e un vrăjmaș al cuiva care e bolnav pentru îi dă pe față boala. Doctorul nu e cauza bolii, și nici oglinda nu e cauza lipsei de frumusețe. La fel Dumnezeu nu este cauza bolii și urâciunii păcatului nostru, datorită faptului că El ni-l arată în oglinda sfintei Sale legi și prin Medicul divin, care a venit să dea la iveală și să vindece păcătoșenia noastră.

Prin lege. Literal, „prin lege” (vezi cap. 2,12).

Pofta. Gr. epithumia, „dorință”, „dor”, uneori, pentru lucruri bune (Luca 22,15; Fil. 1,23), dar de obicei pentru lucruri oprite (Rom. 13,14; Iacov 1,14.15 etc.). Cuvântul pentru „poftești” folosit mai departe în acest verset este epithumeo, forma verbală de la epithumia. Legătura dintre cele două cuvinte poate fi ilustrată următoarea traducere: „N-aș fi știut ce e a pofti dacă legea nu ar fi spus: să nu poftești”. Vezi mai

departe cele de la Rom. 7,8 unde epithumia e tradus „senzualitate”.

Legea nu mi-ar fi spus. O referire la porunca a zecea (Ex. 20,17).

Să nu poftesti. E lucru plin de însemnătate faptul că Pavel a ales porunca a zecea, deoarece ea este nu numai un exemplu pentru rest, ea conține principiul care stă la baza oricărui păcat (vezi PP 309). Folosirea din partea lui a poruncii acesteia într-un astfel de context dă la iveală un înțeles mai adânc decât exprimă literal simplele cuvinte. El a văzut în ea opreliștea nu numai a dorinței după anumite lucruri arătate în ea dar și a dorinței după ce e oprit de Dumnezeu. În alte cuvinte, legea oprește orice fel de dorință egoistă și păcătoasă și tocmai aceasta e ceea ce Pavel nu ar fi cunoscut „decât prin lege”. El a descoperit că adevărata ascultare de poruncile lui Dumnezeu nu era numai o simplă conformare din afară față de litera legii, ci o chestiune a minții, a inimii și a duhului (vers. 14; cf. cap. 2,29). Invers, păcatul nu este numai o călcare a literei legii, ci este o stare adânc înrădăcinată a minții, a dispoziției, a deprinderii și caracterului, din care odrăslesc faptele păcătoase (vezi Mat. 5,28; 1 Ioan 3,15). Totuși, efectul inițial al acestei profunde descoperiri asupra inimii nerenăscute a lui Pavel a fost de a ațâța firea sa pământescă la împotrivire păcătoasă (Rom. 7,8).

Romani 7:8

8. Păcatul. Pavel personifică păcatul ca principiu și putere vrăjmașă legii lui Dumnezeu (vezi cap. 5,12). Păcatul este arătat în NT ca un vrăjmaș care caută pururi să aducă prăpădul asupra noastră și folosește fiecare ocazie pentru a-l realiza. El e descris ca înconjurându-ne și asaltându-ne (Evrei 12,1), aducându-ne la robie (Rom. 6,12), ademenindu-ne și în felul acesta lucrând moartea noastră (Iacov 1,14.15). În alte cuvinte, păcatul e reprezentat ca făcând tot ce Satana, arhivrăjmașul omenirii, încearcă să săvârșească ispitindu-ne să săvârșim păcat. Cu privire la felul în care Satana folosește legea ca prilej de ademenire și ispitire a omenirii la neascultare, așa ca oamenii să poată prin aceasta să fie supuși osândirii și morții, vezi Rom. 7,11.

Prilejul. Gr. *apharme*, „oportunitate”, „ațâțare”. Cuvântul e folosit numai de Pavel în NT (Rom. 7,11; 2 Cor. 5,12; 11,12; Gal. 5,13; 1 Tim. 5,14).

Poruncă. Un singur precept, în cazul acesta porunca a zecea în contrast cu legea care se referă la întregul cod.

Expresia „prin poruncă” poate fi legată cu „luând prilej” însemnând că păcatul s-a folosit de poruncă (ca în KJV). Sau poate fi legată cu „a făcut să se nască în mine[a lucrat în mine]”, însemnând că păcatul a lucrat în mine cu ajutorul poruncii. A doua poate fi comparată cu „mi-a dat moartea printr-un lucru bun” [lucrând moartea în mine prin ceea ce era bun] (vers. 13). În fiecare caz, înțelesul este în mare parte același.

A făcut să se nască. [„A lucrat în mine”, KJV]. Gr. *katargazomai*, „a lucra până la sfârșit”, „a săvârși” (vezi și Rom. 2,9; 1 Cor. 5,3; 2 Cor. 7,10). Acest cuvânt este folosit cu privire la săvârșirea și a binelui și a răului (vezi Rom. 7,15.17,18.20).

Pofte. [„poftă” Nitz.]. Gr. *epithumia*, tradus „poftă” în vers. 7 (vezi comentariul acolo). Pavel spune că porunca de a nu pofti l-a făcut să poftască cu atât mai mult. Aceasta este reacția inimii nerenăscute la voia exprimată a lui Dumnezeu. Faptul că ceva a fost interzis adesea pare să facă să apară cu atât mai de dorit și provoacă pasiuni ale unei inimi rebele (vezi Prov. 9,17).

Un păcătos pare să se arate adesea calm și liniștit, în pace cu sine și cu lumea, dar când Legea lui Dumnezeu este expusă conștiinței lui, el nu rareori ajunge să se irite și chiar să se înfurie. El îi disprețuiește autoritatea, dar conștiința sa îi spune că are neprihănire. El încearcă să o lepede de la sine, dar tremură din cauza puterii ei. Și pentru ca să arate independența sa și hotărârea sa de a păcătui, se afundă în nelegiuire și devine un păcătos mai nelegiuit și mai refractar. Aceasta devine o luptă pentru biruință și în controversă cu Dumnezeu, se hotărăște să nu fie biruit. În acord cu aceasta se întâmplă adesea ca un om să fie mai lumesc, mai hulitor, și mai disperat când e sub convingerea păcatului decât dacă neprihănirea-ar fi. Așa că uneori poate fi o indicație clară că un om e sub o astfel de convingere când devine deosebit de violent și abuziv în opoziția lui față de Dumnezeu.

Comparați propria experiență anterioară a lui Pavel când se împotriva voiei lui Dumnezeu. După

uciderea ca martir a lui Ștefan era înfuriat de convingerea lăuntrică asupra faptului că Ștefan avea neprihănire și pentru a înăbuși convingerea în creștere, el s-a cufundat cu zel frenetic într-o campanie de persecuție, teroare, și ucidere (vezi DA 112, 113). El a căutat „să arunce cu piciorul înapoi în vârful unui țepuș” al convingerii și al unei conștiințe luminate (Fapte 24,14). Prejudicata sa și mândria sa de popularitate l-au făcut să se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu până când a devenit un instrument în mâinile lui Satana (vezi AA 101, 102). În felul acesta, descoperirea voinței lui Dumnezeu a atârnat firea păcătoasă a lui Pavel la un păcat și mai mare, până când în cele din urmă a fost adus acolo că a fost dispus să-și recunoască păcătoșenia și nevoia sa de un Mântuitor. (Fapte 9,6; vezi AA 119).

Experiența lui Pavel e o ilustrație clară cu privire la faptul că legea nu e în stare să desființeze răzvrătirea și păcatul, efectul ei poate fi chiar contrariul. Numai când Pavel a ajuns față în față cu Hristos a găsit el eliberare de puterea și condamnarea păcatului.

Fără lege. Literal, „fără lege”, „afară de lege” (vezi cap. 2,12).

Păcatul este mort. [Păcatul era mort, KJV]. Verbul adăugat ar trebui să fie „este” mai de grabă decât „era”, întrucât probabil Pavel exprimă un principiu general. El a lăsat deja să se înțeleagă ideea că păcatul este „mort” fără lege (cap. 4,15; 5,13). Prin „mort” el evident nu înțelege neexistent, ci inactiv, fără viață. Comparați „credința fără fapte este moartă” (Iacov 2,26). Păcatul a domnit totdeauna de la abaterea lui Adam (Rom. 5,12.21), dar violența și puterea completă a păcatului e dată pe față numai când intră legea cu restricțiile și prohibițiile ei. Apoi păcatul e arătat că e rebeliune contra voinței lui Dumnezeu, și natura omenească e atârnată la împotrivire și activitate păcătoasă.

Romani 7:9

9. Odinioară fiindcă eram fără lege. [„Fără lege, cândva”, KJV]. Perioada din viața sa mai timpurie la care se referă aici Pavel a fost subiect de multă discuție. Pare evident din context că el vorbește de timpul dinainte de a-și da seama de adevărata natură a legii divine. A fost o perioadă în timpul căreia se socotea neprihănit și cât privește faptele din afară, părea că ascultă de lege. Dar era o îndreptățire legalistă, de felul aceleia cu care se lăuda tânărul bogat, când a fost pus față în față cu poruncile: „Toate aceste porunci le-am păzit cu grijă din tinerețea mea; ce-mi mai lipsește?” (Mat. 19,20). La fel, Pavel putea pretinde că „cu privire la neprihănirea [îndreptățire] pe care o dă legea” era „fără vină” [impecabil] (Fil. 3,6; cf. Fapte 26,5). Comparați rugăciunea făloasă, plină de îndreptățire de sine a fariseului (Luca 18,11.12). Dar când Pavel și-a dat seama de caracterul spiritual al legii, păcatul a apărut în adevărata lui hidoșenie. El și-a dat seama că e vinovat și stima de sine s-a dus (vezi SC 29,30).

Trăiam [„Pentru că trăiam”, KJV]. Pavel se referă la propria sa experiență, dar aici se referă la aceea a tuturor aceluia care sunt neconvertiți și depind de propria lor îndreptățire.

Când a venit porunca. Adică atunci când însemnătatea spirituală a poruncii: „să nu poftesti” (vers. 7) a fost prezentată minții și conștiinței sale, Pavel vedea în opreliștea aceasta a oricărei dorințe păcătoase spiritul întregii legii, și când ea a venit la el ca un Cuvânt al lui Dumnezeu, vie și puternică și mai tăioasă ca o sabie cu două tăișuri (Evrei 4,12), satisfacția sa de sine plină de îndreptățire de sine a fost brusc zdruncinată.

Păcatul a înviat. Literal „păcatul a revenit la viață”. Pavel nu vrea să spună că înainte de timpul „când a venit porunca” păcatul – personificat aici ca o făptură respingătoare – fusese inactiv în viața lui, dar că el nu-și dăduse seama nici de adevărata lui natură, și nici de consecințele lui fatale (vers. 13). De fapt, păcatului nu i se opusese rezistență în stăpânirea asupra vieții (vers. 5). Dar venirea „poruncii” a provocat prezența păcatului și neprihănitul lui de a stăpâni viața lui. Păcatul s-a trezit acum pentru a-și menține autoritatea nedisputată. În toată răutatea și tăria lui a apărut în adevăratul lui caracter – acela al unui înșelător, al unui vrăjmaș și al unui ucigaș.

Unde și cum a început Pavel întâia oară să simtă puterea osânditoare a Legii nu se spune. Totuși cunoaștem de ajuns cu privire la experiența lui cu Legea înainte de convertirea lui. Ca un fariseu bine instruit, trăind în acord cu secta cea mai strictă a religiei sale, el încercase cu efort intens, dar zadarnic, să satisfacă prin împlinire exterioară cererile unei legi sfinte și cercetătoare de inimă. Dar seninătatea și iubirea iertătoare date pe față de Ștefan cu prilejul martiriului său a frământat adânc gândurile lui Pavel și a trezit

conștiința lui la oarecare înțelegere că ascultarea de lege era ceva mai mult decât numai o chestiune de literă (vezi vers. 8).

Am murit. Când Pavel a ajuns să înțeleagă natura spirituală a legii, noua cunoștință a servit numai ca să-l acuze ca călcător de lege și să-l provoace la tot felul de pofte rele (vers. 8). În felul acesta, Pavel a devenit conștient și în înțelesul cel mai deplin un păcătos și a descoperit că nu avea nici o nădejde de viață (vezi cap. 6,21.23).

Romani 7:10

10. Și porunca. Versetul acesta zice literal: „Porunca cea spre viață, descoperită a fost pentru mine spre moarte”.

Care trebuia să-mi dea viață. [„Rânduită spre viață”, KJV; „care-mi era spre viață”, Nitz.]. Făgăduința vieții a însoțit darea legilor lui Dumnezeu lui Israel (Lev. 18,5; Deut. 5,33; Ezech. 18,9.21; 20,11; cf. Mat. 19,17). Nu e nimic arbitrar în legătură cu aceasta. Legile lui Dumnezeu pentru buna noastră stare fizică, mintală și spirituală sunt toate date spre cel mai mare bine al nostru. Viața și prosperitatea, atât în veacul de acum, cât și în cel viitor, depind de ascultarea deplină de legile neschimbătoare ale lui Dumnezeu.

Ea. [„Am descoperit”, KJV; „aceasta”, Nitz.]. Literal, „aceasta a fost găsită pentru mine”. Adică, porunca a fost descoperită. Repetarea subiectului prin cuvântul „ea” [aceasta] omis în KJV, adaugă un accent la strania inconsecvență exprimată în acest verset. Însăși porunca aceea, de ținerea căreia Pavel depindea pentru mântuire a aflat el în cele din urmă nu putea decât să-l osândească la moarte.

Acesta este un verset-cheie în argumentația lui Pavel că păcătoșii nu trebuie să depindă de lege în ce privește mântuirea. Pavel explicase lămurit, și acum ilustrează din propria sa experiență că sprijinirea plină de îndreptățire de sine pe lege este o serioasă greșită înțelegere a legii însăși și poate duce numai la descoperirea surprinzătoare exprimată în versetul acesta. Legea lui Dumnezeu prezintă un standard spiritual foarte ridicat pe care nici un muritor păcătos nu e cu putință să-l ajungă prin propriile sale eforturi neajutate. El stă înaintea ei numai acoperit de vină și condamnare. Dar fericit este omul care, dându-și seama de neajutorarea și nevoia sa, se îndreaptă spre Mântuitorul, singurul în care poate fi aflată neprihănirea și mântuirea. (Gal. 3,24).

Mare eroare a multor iudei era greșita lor concepție cu privire la funcția legii într-o lume păcătoasă. În mândria lor plină de îndreptățire de sine, ei erau lipsiți de bunăvoință de a recunoaște vinovăția lor față de lege și incapacitatea lor de a trăi potrivit preceptelor ei. În consecință, ei nu vedeau nevoia de un Mântuitor. Ei se devotau cercetării sânguinoase a Scripturilor că în lege vor găsi viață – nu osândă. Ei nu voiau să vină la Hristos ca să poată avea neprihănire și viață (vezi Ioan 5,39.40). Vezi Ez. 16,60.

Moartea. [„Spre moarte”, KJV]. Prin lege, Pavel a câștigat o cunoaștere a păcatului (vers. 7-9; cf. cap. 3,20) și „plata păcatului este moartea” (cap. 6,23).

Romani 7:11

11. Pentru că păcatul. „Pentru că” introduce o explicație la vers. 19. Prima parte a versetului e asemănătoare cu vers. 8, dar o ordine a cuvintelor în greacă accentuează faptul că nu porunca, ci păcatul „m-a omorât”. Păcatul este din nou personificat și e prezentat ca exercitând puterea de a ispiti și nimici ceea ce normal e atribuit lui Satana.

Prin poruncă. Cuvintele acesta pot fi legate cu „luând prilejul” sau cu „m-a amăgit” (cf. cele de la vers. 8). Următoarele „și prin ea m-a lovit cu moartea” poate să arate că a doua legătură e de preferat. Pasajul atunci ar zice: „Deoarece păcatul, luând prilej, m-a înșelat prin poruncă”. Stavila pe care legea o ridică împotriva păcatului e făcută prilej pentru a sugera săvârșirea păcatului.

M-a amăgit. Gr. *exapatao*, însemnând fundamental „a face pe cineva să-și piardă calea”. E folosită în NT numai de Pavel (vezi Rom. 16,18; 1 Cor. 3,18; 2 Cor. 11,3; 2 Tes. 2,3). În grădina Edenului păcatul s-a folosit de porunca: „Din el să nu mâncați, nici să nu vă atingeți de el, ca să nu muriți” (Gen. 3,3), pentru ca să inspire o pofță rea. Când Eva a stat înaintea pomului oprit s-a întrebat de ce-i reținuse Dumnezeu fructul lui (vezi PP 54). Aceasta era ocazia lui Satana și el a folosit opreliștea dumnezeiască pentru a ispiti pe Eva la

încălcarea poruncii. Înșelăciunea păcatului constă în prezentarea obiectului dorinței păcătoase ca ceva bun. Totuși după ce e obținut, mai târziu se dovedește a fi rău (Iacov 1,14.15; cf. Evrei 3,13.17). Satana a susținut că prin gustarea din fructul oprit, Eva urma să ajungă la o sferă mai înaltă de existență și să capete o cunoaștere mai vastă (vezi PP 54). În felul acesta înșelător, Satana a folosit porunca ca o provocare la păcat. Și când scopul lui rău a fost atins, a folosit aceeași poruncă neprihănită ca un mijloc de condamnare. Căci nu e Satana numai ispititorul omului; el e și pârâșul lui (Apoc. 12,10; cf. Iov 1,9-11; 2,4.5). În felul acesta, Eva a descoperit că ceea ce cândva dorise ca pe ceva de dorit, i-a adus numai condamnare și moarte.

Nimeni din univers nu e mai mult înșelat ca un păcătos care se lasă în voia unei dorințe interzise (vezi Prov. 7,21-23).

Prin ea. Adică prin poruncă.

M-a lovit cu moartea. [„M-a omorât”, KJV; „Mă omorî”, Nitz.]. Comparați „Am murit” (vers. 9). Porunca deși în sine sfântă și intenționată a aduce viața, a devenit ocazia nu numai pentru păcat, dar și pentru moarte ca o consecință directă a lui. Și toate acestea s-au întâmplat prin înșelăciune. Lucrul dorit nu era cu adevărat bun, dar pofta și lăcomia inspirată de ispititor l-au făcut să pară așa. Un mare scop al puterii transformatoare a harului lui Dumnezeu este acela de a împrăștia această vrajă distrugătoare, de a aduce pe oameni înapoi la adevărata înțelegere a lucrurilor, adică la viață și la pace cu Dumnezeu.

Romani 7:12

12. Așa că. Aceasta introduce o concluzie bazată pe o discutare a versetelor 7-11 și un răspuns la întrebarea din vers. 7: „este legea ceva păcătos?”

Legea. Articolul apare și în versiunea greacă (vezi cap. 2,12). Ca în cap. 7,9. S-ar putea ca Pavel să folosească termenul „legea” pentru a se referi la întregul cod, și termenul „poruncă” pentru a se referi la un precept anume din lege.

Este sfântă. Departă ca legea să fie păcat (vers. 7) ea este sfântă și curată. Este o descoperire a caracterului Autorului ei și o exprimare a gândului și voinței Sale. Legea lui Dumnezeu nu putea să fie altfel decât adevărată, dreaptă și sfântă.

Porunca este sfântă. Pavel mai întâi a afirmat sfințenia întregii Legi. Acum subliniază mai specific sfințenia, neprihănirea și bunătatea poruncii. „Să nu poftești”. Accentul acesta e probabil bazat pe faptul că această poruncă aparține fusese descrisă în vers. 7-11 ca fiind prilejul special pentru sporita cunoaștere și activitate a păcatului.

Porunca a zecea este sfântă deoarece este o exprimare a voinței sfinte a lui Dumnezeu, interzicând orice poftă sau dorință murdară și nesfântă. Sfințenia ei în nici un caz nu e slăbită de faptul că a dat la iveală păcatul (vers. 7) și că a fost folosită ca să provoace pe păcătoși la și mai multă călcare a Legii (vers. 8, 9) și astfel să aducă asupra lor osândire și moarte. Răul stă nu în porunca sfântă, ci în oamenii nesfinți, care în slăbiciunea și păcătoșenia lor, sunt neînstare de a trăi potrivit normei înalte de curățenie și sfințenie pe care legea o cere pe bună dreptate.

Dreaptă. Porunca este dreaptă și justă în cerințele ei. Ea scoate în evidență norma unui caracter neprihănit. Și, în ciuda acuzațiilor contrare ale lui Satana, ea nu cere altă ascultare decât aceea care poate fi dată de ființe omenești (vezi Mat. 5,48; vezi AA 531; DA 24, 309). Însăși viața lui Isus de ascultare a susținut neprihănirea cerințelor Legii lui Dumnezeu. Ea a dovedit că Legea putea să fie ținută și a demonstrat distincția caracterului la care dădea naștere ascultarea. Toți cei care ascultă așa cum a făcut Isus declară la fel că legea este „sfântă, dreaptă și bună”. Pe de altă parte, toți cei care calcă poruncile susțin pretenția lui Satana că legea e nedreaptă și că nu poate fi ascultată (vezi Rom. 3,26; DA 29).

Bună. Gr. agathos, bun în sensul moral (cf. la vers, 16). Porunca nu e intenționată să aducă omului altceva decât viață și binecuvântare, atât acum cât și în toată veșnicia (vezi vers. 10). Dacă e ascultată, va aduce neprihănire și fericire pretutindeni (vezi Ps. 19,7-11).

Romani 7:13

13. Mi-a dat moartea. Prima parte a versetului zice literal: „Atunci ceea ce este bun, a ajuns moarte pentru mine?” În alte cuvinte, vina pentru moartea mea se găsește în legea cea bună? Pavel răspunde la întrebare, repetând că răul nu era în lege, ci în el și în înclinațiile sale păcătoase.

Nicidecum. [„ferască Domnul”, KJV]. Vezi cap. 3, 4. Legea nu aduce mai multă moarte decât aduce păcatul.

Dar păcatul. După expresia aceasta, cuvintele „mi-a dat moartea” trebuie să fie adăugate. Argumentația lui Pavel este clară în exprimarea RSV: „Oare ceea ce e bun, mi-a adus moarte? Nicidecum! Ci păcatul...”

Ca să iasă la iveală, ca păcat. Sau „ca să poată fi manifestat ca păcat” adică, să poată fi văzut în adevărata lui lumină ca păcat.

Mi-a dat moartea. [„Lucrând moartea în mine”, KJV; „Mi-a pricinuit moartea”, Nitz]. Adevărata natură a păcatului ajunge să fie vădită când păcatul folosește ceea ce este bun pentru ca să lucreze răul și moartea. El ia ceea ce este descoperire a caracterului și voiei lui Dumnezeu, care era intenționat să servească drept normă a sfințeniei și îl folosește la sporirea păcatului și osândirea oamenilor (vers. 8-11). Scopul lui Dumnezeu la îngăduirea păcatului să lucreze moartea prin lege, a fost ca păcatul, pervertind ceea ce e bun, să se dezvăluie și să se expună în toată păcătoșenia și înșelăciunea lui (vezi PP. 42, 43).

Afară din cale de păcătos. Literal „păcătos peste măsură”. Termenul grec pentru „exces” este hiperbolo, de la care e derivat cuvântul nostru „hiperbolă”. Comparați folosirea de către Pavel a termenului în 1 Cor. 12,31; 2 Cor. 1,8; 4,7.17; 12,7; Gal. 1,13. Apostolul deja explicase cum legea servise să dea la iveală enormitatea păcatului.

În Rom. 7,7-13, Legea lui Dumnezeu e clar apărută de orice acuzații că ea poartă răspunderea pentru păcatul și moartea care domnesc atât de univers, cât și în omenire (cf. Cap. 5,14.17). Blamul e pe bună dreptate fixat asupra păcatului. Și în măsura în care oamenii persistă în identificarea lor cu păcatul, ei participă la vinovăția și condamnarea lui.

Versetele acestea, de asemenea, scot în evidență doctrina că mântuirea nu poate veni prin lege. Funcțiunea importantă a legii este de a demasca păcatul și a convinge pe păcătos de eroarea căilor sale, dar nu poate îndepărta un duh de răzvrătire sau ierta o călcare de lege. „Legea descoperă omului păcatele lui, dar nu-i pune la îndemână nici un remediu” GC 467).

Versetele acestea mai servesc pentru a lămurit legătura care există între lege și Evanghelie. Funcția în continuare a poruncilor e fără încetare de a da la iveală norma neprihănirii, de a convinge de păcat și de a arăta nevoia de un Mântuitor. Dacă nu ar fi legea care să convingă de păcat, Evanghelia ar fi fără putere, căci numai dacă păcătosul e convins de păcatul său, simte nevoia de pocăință și de credința în Hristos. În felul acesta, a pretinde că Evanghelia a desființat Legea înseamnă nu numai de a denatura locul și importanța Legii, dar și de a subestima însuși scopul și necesitatea Evangheliei și a planului de mântuire (vezi cap. 3,31).

Romani 7:14

14. [„Căci”, KJV; Nitz.]. Pavel confirmă acum apărarea legii din partea sa și dezvăluirea din partea sa a adevăratei naturi a păcatului, printr-o profundă analiză a lucrării păcatului în experiența personală a omului. Înțelesul versetelor 14-25 a fost una din problemele cele mai discutate din întreaga epistolă. Întrebările principale au fost dacă descrierea unei lupte morale atât de intense putea să fie autobiografică, și în cazul afirmativ, dacă pasajul se referă la experiența lui Pavel înainte sau după convertirea sa. Că Pavel vorbește de propria sa luptă cu păcatul pare să fie aparentă din înțelesul cel mai simplu al cuvintelor sale (cf. Vers. 7-11; SC 19; 3T 475). E cu siguranță tot atât de adevărat că el descrie un conflict care e mai mult sau mai puțin experimentat de orice suflet confruntat și trezit de cerințele spirituale ale sfințeniei Legii lui Dumnezeu.

Și mai importantă este întrebarea, ce perioadă din viața sa descrie Pavel? Unii comentatori susțin că descrierea este a experienței curente a lui Pavel ca creștin convertit. Ei scot în evidență timpul prezent al

verbelor și atrag atenția la expresii care descoperă o ură față de păcat (vers. 15.19) și o dorință vie de a face binele (vers. 15.19.21). Ei argumentează că o persoană neconvertită nu ar fi în stare să spună: „După omul dinăuntru, îmi place Legea lui Dumnezeu” (vers.22) și „eu slujesc legii lui Dumnezeu” (vers 25). Alții comentatori cred că lupta trebuie să fi fost înainte de convertirea lui. Ei argumentează că expresii de felul acesta ca „eu sunt pământesc, vândut rob păcatului” (vers. 14), „păcatul care locuiește în mine” (vers. 17), „am voința să fac binele, dar nu am puterea să-l fac” (vers. 18). „O nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi?” (vers. 24), nu era cu puțință să se refere la starea lui Pavel după renaștere. Ei scot în evidență însă că Pavel nu descrie experiența sa la data când „odinioară, fiindcă eram fără lege, trăiam”, ci la data „când a venit porunca”, „păcatul a înviat”, și el a „murit” (vezi vers. 9). Experiența descrisă în felul acesta urma atunci să fie, nu a omului nerenăscut în general, ci a unui păcătos sub o adâncă convingere care se simte nenorocit sub povara lui de vinovăție și care se străduiește cu râvnă, dar prin propriile sale eforturi, să-și aducă viața în conformitate cu cerințele divine. Cele mai bune eforturi ale lui se termină cu un mizerabil eșec până când găsește pe Hristos și experimentează puterea dătătoare de energie a Evangheliei. Așa este și experiența cuiva care, deși cândva convertit, nu se folosește de avantajele prevederilor Evangheliei și se luptă să ajungă la curățenia vieții prin propria sa putere, sau a creștinului cu numele care niciodată nu a făcut o deplină predare la Hristos.

Scopul principal al lui Pavel în acest pasaj pare să fie de a arăta legătura care există între lege, Evanghelie și persoana care a fost prezentă la lupte serioase contra păcatului ca pregătire pentru mântuire. Solia lui Pavel este că deși Legea poate servi pentru a precipita și a intensifica lupta, numai Evanghelia lui Hristos poate aduce biruință și ajutor (vers. 25; cap. 8). Intensitatea luptei și timpul începutului ei variază în experiența fiecărei persoane în parte care este adusă de lege la o cunoaștere a păcatului și cu siguranță fiecare creștin poate recunoaște din propria sa experiență că o luptă intensă continuă după convertire și renaștere. Însăși viața apostolului Pavel a fost „o luptă continuă cu eul... Voința lui și dorințele lui în fiecare zi se luptau cu datoria sa și cu voia lui Dumnezeu” (MH 452, 453). Realitatea luptei lui Pavel e descoperită de cuvintele sale: „Mă port aspru cu trupul meu și-l țin în stăpânire, ca nu cumva, după ce am propovăduit altora, să fiu eu însumi lepădat (1 Cor. 9,27) [„să fiu descalificat”, RV]. La fel pentru fiecare persoană creștină convertită, renăscută și îndreptățită, procesul sfințirii cuprinde în sine lupte grele și dârze cu eul (COL 331, AA 560, 561). Cu cât ne apropiem mai mult de Hristos, cu atât mai clar vom discerne păcătoșenia excesivă a păcatului și cu atât mai serios vom mărturisi păcătoșenia propriei noastre naturi (vezi Ezech. 20,43; vezi Ezech. 16,62.63; COL 160, 161).

Deși adesea e adevărat că lupte intense morale continuă după convertire când zi după zi creștinul se consacră din nou (vezi Luca 9,23-25; 2 Cor. 4,16; 5T 200; 9T 44), noi nu putem fi siguri că apostolul se referă aici la o astfel de luptă. Scopul său în teza lui până aici în epistolă a fost de a arăta neîndestularea omului ca prin propria sa putere, prin fapte ale legii, să ajungă la îndreptățire. Cei care sunt sub lege, el a arătat că sunt în robia păcatului (vezi Rom. 6,14). În ciuda celor mai bune eforturi ale lor, ei sunt neînstare să săvârșească ceea ce cere legea. Ei sunt nenorociți și ticăloși până când găsesc pe Hristos. Atunci condamnarea încetează (cap. 8,1). Ceea ce mai înainte erau neînstare de a săvârși pot face acum prin puterea întăritoare a lui Hristos (cap. 8,3.4). Ei nu se mai preocupă de lucrurile firii pământești (cap. 8,5) ci umblă după îndemnul Duhului (cap. 8,1).

Știm. Pavel presupune că spiritualitatea Legii e recunoscută de cititorii săi (cf. Cap. 2,2; 3,19).

Legea este duhovnicească. Pavel rezumă și repetă ceea ce el deja a spus în vers. 12. El reaccentuează că Legea nu e răspunzătoare pentru relele de care vorbea Legea spirituală în origine, deoarece a fost dată de Dumnezeu Însuși și „Dumnezeu e duh” (Ioan 4,24). Ea e spirituală în natură, întrucât e „sfântă, dreaptă și bună” și prin aceea că cere o ascultare care poate fi dată numai de cei spirituali și aduc roadele Duhului (Mat. 22,37-39; Ioan 15,2; Rom. 13,8.10; Gal. 5,22.23; Ef. 3,9).

Eu sunt. Trecerea de la timpul trecut din vers. 7-11 la timpul prezent aici și în restul versetelor capitolului a fost privită de unii ca dovadă că Pavel descrie experiența lui curentă. Alții văd în ea un simplu prezent istoric sau dramatic așa cum apare în Marcu 14,17; Luca 8,49. vezi mai sus la „căci”,

Pământesc. [„Carnal”, KJV; „de carne”, Nitz.]. Adică făcut din carne și sânge, denotând natura omenească în slăbiciunea ca ființă creată (vezi și 2 Cor. 3,3). Acesta este felul lui Pavel de a exprima: „Ceea ce este născut din carne este carne” (Ioan 3,6). Echivalentul său la „ce este născut din Duh este duh” (Ioan

3,6) urmează în Rom. 8. În contrast cu spiritualitatea și sfințenia Legii divine, Pavel se descoperă a fi o făptură de carne și deci înclinat spre toată păcătoșenia și lăsarea în voia poftelor personale spre care e pornită natura sa stricată. Astfel în dorința sa de a asculta de legea spirituală, el se descoperă că e prins într-o luptă continuă cu tendințele sale către păcat, moștenite și cultivate (cap. 7,23). El invită pe credincioși să-și răstignească carnea, și declară că el însuși își ținea trupul în supunere (1 Cor 9,27; Ga. 5,24). El, de asemenea, îi invită să trăiască cu cumpătare (1 Cor. 10,31) și să-și aducă trupul la Dumnezeu ca o jertfă sfântă și vie (Rom. 12,1). El descrie trupul ca templu al Duhului Sfânt (1 Cor. 6,19) și invită pe creștini să proslăvească pe Dumnezeu în trupurile lor (vers. 20). El include carnea (trupul) la un loc cu duhul ca având nevoie de curățire (2 Cor. 7,1) și privește înainte către răscumpărarea și proslăvirea trupului (Rom. 8,23; 1 Cor 15,51-53).

Vândut rob păcatului. Adică, vândut în așa fel, încât să fie sub puterea păcatului. Comparați „Ahab care se vându pe sine, ca să facă rele” [Nitz.] (1 Regi 21,25; cf. 1 Regi 21,20; Is. 50,1). Stăpânirea păcatului asupra cărnii poate fi tot atât de deplină ca și aceea a unui stăpân asupra robului cumpărat de el. Sunt unii care, având în vedere afirmațiile anterioare ale lui Pavel că creștinul convertit este acum liber de robia păcatului (Rom. 6,18,22), privesc expresia aceasta ca dovadă că apostolul vorbește de zilele sale de dinaintea convertirii, adică de timpul când era stăpânit de o puternică convingere, dar încă nu se predase pe deplin lui Hristos (vezi cap. 7,9). Alții susțin că Pavel s-ar putea să folosească o astfel de vorbire emfatică pentru a exprima tăria acelei stricăciuni contra căreia el se lupta după convertire; că el se străduise să arate că, ascultând de impulsurile naturii sale naturale, carnale, acționa ca un sclav al voinței unui alter ego. El adaugă mai târziu că păcatul încă mai sălășluiește în carnea sa (vers. 17. 18) și că chiar dacă ajunsese la punctul la care avea plăcere de legea lui Dumnezeu, el încă vede o putere rea la lucru în mădularele sale, aducându-l în robia păcatului (vers. 22, 23).

În comparație cu spiritualitatea Legii, chiar cei mai sfinți dintre oameni sunt firești. Înțelegerea caracterului sfânt al poruncilor lui Dumnezeu a făcut pe Pavel cu atât mai conștient de propria sa nedesăvârșire. Și când se descrie pe sine ca „vândut rob păcatului”, aceasta dă a se înțelege cât de adâncă era convingerea lui. Comparați experiența lui Iov, care, deși descris de Dumnezeu Însuși ca un om desăvârșit și neprihănit (Iov 1; 2,3), mai târziu a mărturisit: „sunt rău” [KJV], „mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă” (cap. 40,4; 42,6).

Romani 7:15

15. Căci. Pavel acum explică experiența sa în decursul perioadei când era „vândut rob păcatului” (vers. 14).

Ce fac. Cuvântul „fac” apare de trei ori în versetul acesta și este traducerea a trei cuvinte grecești diferite. În primul caz Pavel folosește katargazomai, același cuvânt ca în vers. 8, însemnând „a pune în practică”, „a realiza”, „a îndeplini”. Vezi mai jos o discuție asupra altor cuvinte traduse prin „fac”.

Nu știu. Gr. ginasco, „a cunoaște”, „a ajunge să cunoască”, „a pricepe”, „a recunoaște”. Comparați traducerea: „Nu înțeleg însăși faptele mele” (RSV).

Nu fac. Gr. ou prasso. Prasso înseamnă „a practica”. Cuvântul apare și în cap. 1,32; 2,1-3.25 etc.

Ce vreau. Gr. thelo, „a dori; „a avea dorința”.

Ci fac. [„Aceasta fac”, KV; Nitz.]. În cazul acesta, cuvântul pentru „fac” (poieo) implică mai degrabă săvârșirea sau completarea unui fapt, ca în cap. 4,21. Martin Luther ajunsese fără îndoială să cunoască înțelesul acestei experiențe când spunea: „Mai mult mi-e teamă de propria mea inimă decât de papa și de toți cardinalii săi.”

Aceia care susțin că Pavel descrie experiența sa pe când era sub convingere înainte de a se preda lui Isus Hristos (vezi cap. 7,14) cred că apostolul arată mai departe lipsa de putere a oricui se află în afară de Evanghelie de a procura puterea care să-l facă în stare să săvârșească lucrările neprihănitii. Comparați experiența lui Charles Wesley (vezi GC 254-256). O deplină dezamăgire va fi experiența tuturor aceluia care caută mântuirea fără o deplină predare lui Isus Hristos. Aceia care susțin că Pavel descrie lupta în continuare cu eul și cu păcatul, chiar după convertire, atrag atenția la faptul că chiar și după convertire

creștinii sunt încă conștienți de nedesăvârșire și păcat în viața lor și aceasta e o sursă continuă de neliniști și îngrijorare. În momente de neatenție, puterea patimilor firești se poate ca uneori să-i biruiască. Puterea obiceiurilor multă vreme cultivate încă îi mai necăjește. Gânduri rele de satisfacere a poftelor răsar în mintea lor cu iuțeala fulgerului. Omul care a fost un ateu înainte de convertirea sa, și a cărui minte a fost cândva plină de scepticism, poate găsi că efectul felului său de gândire de mai înainte încă mai zăbovește în mintea lui și-i tulbură pacea ani de zile. Acestea sunt efectele obișnuinței. Chiar trecerea unui gând murdar prin minte lasă poluare în urmă și acolo unde păcatul a fost cultivat vreme îndelungată, el lasă o cicatrice în suflet, chiar după convertire, producând acea stare de tensiune pe care creștinul o cunoaște.

Când vede aceste foste dorințe și sentimente, pe care el le dezaprobă, și le urăște, pretinzând în chip gălăgios să-și reafirme puterea asupra lui, creștinul se luptă contra influenței lor, și tânjește de dor de a fi umplut cu toate roadele Duhului lui Dumnezeu. Dar el descoperă că nici prin sine, și nici cu ajutorul Legii nu poate efectua eliberarea sa de ceea ce urăște sau să izbutească să săvârșească faptele acelea pe care le aprobă și dorește să le facă. În fiecare seară își face cunoscută mărturisirea sa plină de căință de neajutorare și dorul lui fierbinte după ajutor de sus (vezi 4T 429).

Romani 7:16

16. Mărturisirea. [„Consimt”, KJV; „zic împreună”, Nitz.]. gr. *sumphami*, literal „a vorbi împreună cu”, de unde „a fi de acord”. Aceasta este singura apariție a acestui cuvânt în NT. Faptul că Pavel dezaprobă faptele sale păcătoase e în sine dovadă că el privește Legea lui Dumnezeu ca bună.

Bună. Gr. *kalos*, „frumos”, „excelent”, aici probabil lăsând a se înțelege frumusețea și distincția morală a legii, calități pe care Pavel aici le admite. În versetul 12 cuvântul tradus „bună” este *agathos*, însemnând bună într-un sens moral. *Kalos* este în relație cu *agathos*, ca înfățișarea cu esența.

Romani 7:17

17. Și atunci. Gr. *nuni*, care poate fi înțeles fie într-un sens temporal, însemnând „la data de acum” într-un sens logic, „acesta fiind cazul”. Ultimul pare mai corespunzător aici (cf. Rom. 7,20; 1 Cor. 14,6).

Nu mai sunt eu. „Eu” de aici este emfatic în versiunea greacă. Prin „eu” Pavel se referă aici la „omul dinăuntru” (vers. 22) care se distinge de un alt „mine” în care locuiește păcatul și care e definit în vers. 18 ca „firea mea pământească” [carnea mea] și în vers. 23 ca „mădularele mele”. Pavel nu spune lucrurile acestea pentru a tăgădui răspunderea omului pentru fapte păcătoase, ci pentru a arăta marea putere a păcatului sălășluind lăuntric, care se afirmă contra celor mai stăruitoare eforturi ale sale și care, dacă creștinul nu e atent, poate câștiga supremația. Când, vorbind despre lucrările sale, Pavel zice: „nu eu, ci harul lui Dumnezeu care a fost cu mine” (1 Cor. 15,10), el nu vrea să spună că nu a săvârșit faptele, ci că le-a săvârșit sub influența harului lui Dumnezeu. La fel, când spune: „Trăiesc, dar nu trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” (Gal. 2,20), el vrea să spună că era dependent de Hristos în ce privește originea și susținerea vieții sale noi și mai bune. La fel aici, el nu se scuză pentru călcări de lege, ci afirmă că făcea astfel de lucruri sub o influență care nu mai era cea dominantă în mintea lui.

Romani 7:18

18. Nimic bun. E cu neputință ca un om să reziste puterii răului. O putere superioară trebuie să pună stăpânire pe suflet înainte ca pasiunile să poată fi supuse. Pavel experimentase dureroasa dezamăgire de care au parte toți cei care caută să ajungă la îndreptățire prin propriile lor puteri.

Am voința. [„E cu mine”, KJV; „a voi este cu mine”, Nitz.]. Literal, „e alături de mine”, adică e la îndemână.

[„Nu găsesc”, KJV]; [„N-am puterea să-l fac”]. Dovezi textuale importante pot fi căutate (cf. p. 10) pentru omiterea expresiei „găsesc”. Pasajul atunci ar zice: „Dar ca să fac binele, nu”. Duhul lui Pavel era binevoitor, dar carnea era neputincioasă.

Romani 7:19

19. Nu-l fac. Versetul acesta este substanțial o repetiție a vers. 15, dând accent sporit realității și tăriei luptei voinței contra păcatului (vezi vers. 15).

Romani 7:20

20. Și dacă. [„Acum dacă”, KJV]. Acest verset este substanțial o repetiție a ceea ce fusese spus în vers. 16 și 17 (vezi comentariul acolo).

Romani 7:21

21. Găsesc dar... legea aceasta. [„Găsesc dar o lege, KJV]. Literal „găsesc dar legea”. Articolul definit e prezent în versiunea greacă (vezi cap. 2,12). Prin termenul „lege” Pavel se referă aici la forța cea rea care cândva acționase asupra lui, creând probleme în experiența lui, așa cum au fost descrise în vers. 18, 19.

Romani 7:22

22. După omul dinlăuntru. Vezi vers. 17.

Îmi place. [„Mă delectez în”, KJV]. Gr. sunedomai, literal, „mă bucur cu”, unica apariție a cuvântului grec în NT e poate mai puternic decât „mărturisesc că” din vers. 16 (cf. Ps. 1,2; 119,97).

Legea lui Dumnezeu. Articolul e prezent și în versiunea greacă (vezi cap. 2,12). S-ar putea ca Pavel să se refere la totalitatea voii lui Dumnezeu descoperită omului.

Romani 7:23

23. În mădularele mele. Adică în organele și facultățile trupului meu (vezi și Rom. 3,13-15; 7,5; 1 Cor. 6,15; 12,12.18.20).

Se luptă împotriva. [„Luptându-se împotriva”; KJV]. Gr. antistrateuomai, unica apariție a acestui cuvânt în NT. Forma verbului implică săvârșirea unei campanii militare. Legea din mădulare este într-o campanie de luptă împotriva legii minții (vezi și Gal. 5,17; 1 Petru 2,11).

Legii minții mele. [„Legea minții mele”, KJV]. Prin „minte”, Pavel înțelege inteligența contemplativă, „omul dinăuntru” (vers. 22). Tocmai acesta e superior celui care admite că Legea lui Dumnezeu e bună (vers. 12, 16, 22). Legea lui Dumnezeu descoperită minții și aprobată de ea devine legea minții. Pe de altă parte, Pavel vede o altă lege lucrând prin impulsurile trupului și dorințele cărnii, legea „care este în mădularele mele”, „legea păcatului” (vezi vers. 21).

Mă ține rob. [„Mă aduce în robie”, KJ; „Robindu-mă”, Nitz.]. Sau „făcând din mine un prizonier. Cuvântul aichmalotizo apare în altă parte în NT numai în Luca 21,24 și 2 Cor. 10,5. Pavel folosea expresii foarte puternice în versetul acesta pentru a descrie severitatea conflictului cu păcatul. El se prezintă pe sine ca angajat într-o luptă pe viață și pe moarte pentru a scăpa de puterea înrobitoare a relexor sale înclinații.

Romani 7:24

24. Nenorocitul. Gr. talaiporos, poate fi tradus „amărâțul”, „ticălosul”. A doua apariție în NT este în Apoc. 3,17, unde talaiporos descrie, starea bisericii Laodicea. Amărăciune provenită din luptă lăuntrică și uneori lupta de chin de moarte dintre bine și rău face pe Pavel să scoată acest strigăt în aparență disperat și să strige după ajutor. Dar el cunoaște sursa eliberării din necazurile sale și se grăbește să o facă cunoscut (Rom. 7,25).

Cine mă va izbăvi? [„Cine mă va elibera?”, KJV]. Sau „cine mă va salva?” întrebarea dă lui Pavel un prilej de a exprima vestea cea bună care este tema întregii sale epistole. Vine izbăvirea prin lege? Poate un om să capete scăpare și eliberare prin puterea propriei sale voințe și inteligențe? În zadar au fost încercate metodele acestea, rezultatele dezastruoase au fost clar văzute. O singură cale există: „Prin Isus Hristos, Domnul nostru” (vers. 25).

Acest trup de moarte. [„Trupul acestei morți”, KJV; „corpul acestei morți”, Nitz.]. Sau „acest trup de moarte”. Construcția greacă este neconcludentă dacă „acest” trebuie să fie legat cu „trup” sau cu „moarte”, deși legătura ultimă pare mai concludentă. Înțelesul acestui pasaj a fost mult disputat. Pare cel puțin că e în general admis că nu e dovadă că Pavel face aluzie la un vechi obicei de a lega cu un lanț pe un prizonier viu de un cadavru, deși această practică oribilă oferă o ilustrație impresionantă a situației spirituale penibile pe care Pavel o descrie.

Pavel privește trupul, carnea, ca sălaş al păcatului, locul unde locuiește legea păcatului care lucrează în mădulare pentru a aduce moartea (vers. 5, 13, 23, 25). El nu vrea să spună prin aceasta că trupul fizic este rău (vezi vers. 5). Strigătul său de eliberare este pentru scăpare de sub robia legii păcatului, așa ca acest trup să nu mai servească drept sălaş al păcatului și al morții, ci să fie adus lui Dumnezeu ca o „jertfă vie, sfântă, bine plăcută” (cap. 12,2).

Romani 7:25

25. Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu. [„Mulțumesc lui Dumnezeu”, KV]. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. p. 10) între exprimarea aceasta și „mulțumiri fie lui Dumnezeu”. Pavel nu dă un răspuns direct la întrebarea sa: „Cine mă va izbăvi?” și nici nu spune pentru ce mulțumește lui Dumnezeu. Dar lucrul acesta este clar arătat de context. Ce nu poate să facă Legea, ce nu poate să facă conștiința, ce nu e în stare să facă puterea neajutată omenească, poate fi săvârșit de planul Evangheliei. Deplină eliberare e la îndemână prin Isus Hristos, și numai prin El. Comparați „Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruința prin Domnul nostru Isus Hristos!” (1 Cor. 15,57).

Aceasta este culminarea către care a ținut raționamentul lui Pavel în acest capitol. Nu e de ajuns de a fi convins de excelența Legii sau de a recunoaște înțelepciunea și justețea obligațiilor ei. Nu e de ajuns de a consimți că ea este bună și chiar numai de a avea plăcere de preceptele ei. Nici o măsură de străduință plină de râvnă pentru ascultare nu va fi în stare să biruiască legea păcatului din mădulare, până când păcătosul care se luptă nu se predă în credință lui Hristos. Atunci supunerea față de o persoană ia locul unei ascultări legaliste față de o lege. Și întrucât este o supunere față de o persoană mult iubită, ea e considerată ca o deplină libertate (vezi SC 19; MH 131; DA 466).

Eu slujesc. Unii ne întreabă de ce, după ce a ajuns la culminarea glorioasă în expresia: „Mulțumesc lui Dumnezeu prin Isus Hristos Domnul nostru”, Pavel se referă din nou al luptele sufletului de care pe cât se pare fusese eliberat. Unii înțeleg expresia de mulțumire ca o exclamație parantetică. Ei cred că o atare exclamație urmează în chip natural strigătului: „Cine mă va izbăvi?” Ei susțin că înainte de a trece la o tratare extinsă a eliberării glorioase (cap. 8) Pavel rezumă ceea ce spusese în versetele precedente și mărturisește încă o dată lupta împotriva forțelor păcatului.

Alții sugerează că prin „eu” Pavel vrea să zică: „lăsat singur, pe seama mea, scoțând pe Hristos din scenă”. Ei cred că Pavel afirmă aici un adevăr general care e valabil la oricare punct din experiența creștină. Din care cauză ei consideră că exclamația lui Pavel nu e parantetică, ci în succesiune logică. Ori de câte ori un om încearcă să găsească biruința asupra păcatului, prin sine, fără de puterea Lui, e sortit eșecului.

COMENTARIII ELLEN G. WHITE

2T 512

9 SC 30; 3T 475

12 DA 309; Ev 372; EW 66; FE 238; GC 467, 469m PK 15,625; PP 123,365; SC 19; 2T 513

13 GC 507; SL 81; 3T 476

14 SC 19; 3T 475

16 SC 19

18 AA 561; COL 161

24 COL 201; DA 203; GC 461; MH 84; SC 19; 6T 53

Romani 8:1

1 Acum dar nu este. [„Nu este deci”, KJV]. Această expresie introductivă arată strânsa legătură dintre capitolele 7 și 8. Capitolul 8 este o dezvoltare a exclamației recunoscătoare a lui Pavel din cap. 7,25:

„Mulțumesc lui Dumnezeu prin Isus Hristos Domnul nostru”. El trece acum de la analiza făcută de el luptei chinuitoare cu păcatul la o explicație a vieții de pace și libertate oferită celor care trăiesc, în Hristos Isus.

Nici o osândire. Vestea cea mai bună a Evangheliei este că Hristos a venit să osândească păcatul, nu pe păcătoși (Ioan 3,17; Rom. 8,3). Celor care cred și își acceptă prevederile generoase ale Evangheliei și care, în credință, se predau unei vieți de ascultare iubitoare, Hristos le oferă îndreptățirea și eliberarea. S-ar putea să fie lipsuri în caracterul credinciosului, dar „când este în inimă hotărârea de a asculta de Dumnezeu, când sunt depuse eforturi în scopul acesta, Isus acceptă dispoziția aceasta și efortul acesta drept cel mai bun serviciu al omului, și El completează lipsa cu propriul Său merit divin” (EGW, ST 16 iunie, 1890). Pentru unii ca aceștia nu e osândire. (Ioan 3,18).

În Hristos Isus. Această des folosită expresie în NT lasă a se înțelege intimitatea legăturii dintre creștin și Hristos. Ea înseamnă mai mult decât de a fi dependent de El sau numai de a fi urmașul sau discipolul Lui. Ea lasă a se înțelege o unire zilnică cu Hristos (Ioan 14,20; 15,4-7). Ioan descrie această unire ca fiind „în El” (1 Ioan 2,5.6.28; 3,24; 5,20). Petru la fel vorbește despre a fi în Hristos (1 Petru 3,16; 5,14). Dar ideea este în deosebi caracteristică pentru Pavel. El o aplică la biserică (Gal. 1,22; 1 Tes. 1,1; 2,14; 2 Tes. 1,1). Ca și la persoane în parte (1 Cor. 1,30; 2 Cor. 5,17 Ef. 1,1 etc.). Isus a scos în evidență intimitatea acestei uniri prin parabola Sa despre Viță și Mlădiță (Ioan 15,2-7).

Afară de cazul că o persoană experimentează această unire transformatoare cu Hristos, el nu poate pretinde izbăvire de condamnare. Credința mântuitoare care aduce împăcare și îndreptățire (Rom. 3,22-26) lasă a se înțelege o experiență de care Pavel vorbește ca fiind „în Hristos” (vezi vers. 28).

[„Care nu umblă”, KJV; Nitz.]. Pot fi citate dovezi textuale importante (cf. p. 10) pentru omiterea expresiei „care nu umblă după carne, ci după Duhul”. Ea e în general privită ca fiind adăugată aici prin împrumut din vers. 4.

Romani 8:2

2. Duhului de viață. Adică Duhul dând viață. El e numit așa pentru că exercită puterea dătătoare de viață (vezi vers. 11). Legea Duhului de viață este puterea Duhului Sfânt stăpânind ca o lege în viață. Expresia „de viață” exprimă efectul realizat, ca în „îndreptățirea vieții” (vezi cap. 5,18) și „pâinea vieții” (Ioan 6,35). Duhul aduce viață și libertate, în contrast cu legea păcatului, care produce numai moarte și osândire (vezi Rom. 7,21-24).

În Hristos Isus. Unii traducători leagă cuvintele acestea cu „Duhul de viață”. Alții le leagă cu „m-a izbăvit”. Interpretarea de pe urmă poate să fie mai naturală. Pavel scoate în evidență faptul că Duhul exercită puterea Sa dătătoare de viață prin unirea cu Hristos. Tocmai în experiența unei strânse comuniuni și uniri cu Hristos primește creștinul puterea aceasta de a birui în lupta împotriva păcatului.

M-a izbăvit. [„M-a făcut liber”, KJV]. Sau „m-a liberat”. Dovada textuală este divizată (cf. p. 10) între exprimarea „m-a” și „te-a”. Diferența e inconsecventă. Pavel fără îndoială se referă în trecut la experiența sa de renaștere și botez, când a început să „umblă în înnoire de viață” (cap 6,4 și să servească „în înnoire de duh” (cap. 7,6).

Legea păcatului și a morții. Adică, autoritatea exercitată de păcat și sfârșind cu moartea. Păcatul nu mai e influența predominantă și conducătoare în viața sa. Duhul de viață care locuiește înăuntru inspiră ascultare și dă putere să „mortifice faptele trupului” (vers. 13). În felul acesta, legea Duhului vieții lucrează direct contrar legii păcatului și a morții din mădulare, dând putere credinciosului să biruiască influența distrugătoare a păcatului și să-l elibereze de robia și condamnarea păcatului.

Romani 8:3

3. Lucru cu neputință legi. [„Ceea ce legea nu putea face”, KJV]. Literal, „lucrul cu neputință Legii”. Articolul este prezent pe lângă „lege” și în versiunea greacă (vezi cap. 2,12). Construcția greacă e dificilă și a fost mult discutată. Totuși, înțelesul lui Pavel în acest verset pare clar. Dumnezeu a făcut ceea ce legea nu a fost în stare să facă. El a condamnat păcatul, și în felul acesta e cu putință ca creștinul să-i biruiască puterea și să trăiască o viață de biruință în Hristos.

Firea pământească o făcea fără putere. [„Slabă prin carne”. KJV; „Neputincioasă prin carne”, Nitz.]. Această cauză a eșecului fusese deja explicată în cap. 7,14-25. Legea poate să arate calea cea dreaptă, dar nu poate face în stare pe omul slab și căzut să umble pe ea. Pavel continuă să îndreptățească legea (vezi cap. 7,7.10.13.14.), atribuind slăbiciunea ei aparentă nu la vreun defect inerent în legea însăși, ci mai degrabă lipsei de putere a naturii omenești, coruptă și slăbită de păcat. Nu e funcția legii de a ierta și de a readuce la ascultare. Legea nu poate decât să dea la iveală călcarea legii și neprihănirea și să impună ascultarea (cap. 3,20; 7,7). De aceea, Legea lui Dumnezeu nu poate fi blamată sau disprețuită pentru faptul că nu produce rezultate pentru care nu a fost deloc intenționată. Eșecul nostru de a da deplină ascultare trebuie să fie arătat ca o vină a noastră.

A osândit păcatul. Natura omenească fără de păcat a lui Hristos era o condamnare vie a păcatului. Cu privire la acest fel de condamnare prin contrast vezi și Mat. 12,41.42; Evrei 11,7. Mai mult, moartea ispășitoare a lui Hristos față de păcat (Rom. 6,10) a descoperit și dovedit pentru veșnicie păcătoșenia peste măsură de mare a păcatului, căci păcatul a fost ceea ce a pricinuit moartea Fiului lui Dumnezeu. Această osândire a păcatului, săvârșită de viața și moartea lui Hristos, înseamnă și nimicirea puterii rele a păcatului față de credincios care e unit cu Hristos în moartea Lui și care se ridică împreună cu El la viața cea nouă în Duhul (vers. 1-13).

În firea pământească. [„În carne”, KJV]. Hristos a întâmpinat, a biruit și a condamnat păcatul în sfera în care își exercitase mai înainte stăpânirea și domnia. Carnea [Firea pământească], scena anterioarelor triumfuri ale păcatului, acum a devenit scena înfrângerii și expulzării lui.

Însuși Fiul Său. Cuvântul „său” scoate în evidență strânsa legătură dintre Tatăl și Fiul (vezi vers. 32). În Col. 1,13, Hristos e descris ca „iubitul Său Fiul”, literal „Fiul iubirii Sale”. Uneori e tendința de a atribui o iubire mai mare și o jertfire de sine mai mare lui Hristos decât Tatălui. E bine de a reține că din cauză că Dumnezeu atât de mult a iubit lumea a dat pe singurul Său Fiul (Ioan 3,16; 1 Ioan 4,9). Pentru a salva pe oamenii căzuți, El S-a jertfit pe Sine în Fiul Său (vezi 2 Cor. 5,19; cf. DA 762). Hristos a venit pentru a descoperi iubirea cea fără de margini a Tatălui Său (Ioan 14,9; cf. Mat. 5,43-48).

Din pricina păcatului. [„Și pentru păcat”, KJV]. Sau „și cu privire la păcat”. „Și” arată legătura cu expresia anterioară. Dumnezeu a trimis pe Fiul Său în asemănarea cărnii păcătoase și din pricina păcatului. „Din pricina păcatului” [pentru păcat] e de la grecescul *peri hamartios*, care poate fi redat și „ca jertfă pentru păcat”. *Peri hamartios* e adesea folosit cu sensul acesta în LXX. Numai în Levitic sunt mai mult de 50 de astfel de ocazii (vezi Lev. 4,33; 5,6.7.8.9; 7,37; etc.; cf. Ps. 40,6). Expresia apare de asemenea cu înțelesul acesta în NT, în Evrei 10,6-8, unde e citat Ps. 40,6-8. În consecință un număr de versiuni engleze au favorizat traducerea „ca o jertfă pentru păcat” (vezi RV; Moulton; Goodspeed; RSV, notă sub asterisc).

Pe de altă parte, însă, contextul poate indica faptul că expresia ar trebui să fie înțeleasă într-un sens mai general. Scopul lui Pavel în pasajul acesta e de a explica faptul că creștinul poate avea acum biruință asupra păcatului. Legea era lipsită de putere pentru a-i da o astfel de biruință, dar Dumnezeu, prin trimiterea Fiului Său, a făcut să fie la îndemână o astfel de putere. Hristos a venit nu numai ca să poarte pedeapsa pentru păcat în moartea Sa, dar și pentru ca să distrugă stăpânirea lui și pentru a-l îndepărta din viața celor care-L urmează. Acest întreg scop al misiunii Sale poate fi cuprins în cuvintele „din pricina păcatului”. El a venit să se ocupe de păcat și să procure leacul contra lui. El a venit pentru a face ispășire pentru păcat, pentru a nimici păcatul și pentru a sfinți și a salva victimele lui.

Romani 8:4

4. Cerința. [„Neprihănirea”, KJV; „hotărârea”, Nitz.]. gr. *Dekaioma*. Acesta nu este cuvântul obișnuit pentru „neprihănire”, care e *dikaiosune*, folosit adesea de Pavel în epistola sa (cap. 1,17; 3,5; 4,3; etc.), *dikaioma* exprimă ideea de „ceea ce e tratat ca neprihănit” (vezi Rom. 1,32; 2,26; 5,16.18; cf. Luca 1,6; Evrei 9,1, unde *dikaioma* e tradus „porunci” [rânduiești; hotărâri]). Din care cauză Pavel se referă aici la neprihănitele cerințe ale legii, ascultare de neprihănitele ei cereri.

Legii. Articolul e prezent și în versiunea greacă (vezi cap. 2,12. În contextul acesta, Pavel încă vorbește despre Lege, pe care o aprobă (vers. 22) de care avea o mare plăcere (vers. 22) dar pe care se descoperea că nu e în stare să o asculte, fiind despărțit de Hristos (vers. 15-25).

Să fie împlinită. Sau „să poată fi realizată”, sau „să poată fi satisfăcută”. Dumnezeu a trimis pe Fiul Său în asemănarea cărnii păcătoase, pentru ca oamenii să poată fi făcuți în stare să împlinescă pe deplin neprihănitele cerințe ale sfintei Sale Legii. Planul mântuirii este de a aduce viața omului în armonie cu voia divină. Dumnezeu nu a dat pe Fiul Său pentru a schimba sau a desființa legea Sa, sau pentru a elibera pe om de necesitatea desăvârșitei ascultării. Legea a stat totdeauna ca o expresie a voiei neschimbătoare și a caracterului neschimbător ale lui Dumnezeu. Omul căzut fusese neînstare de a asculta de cerințele ei, și legea nu posedase putere de a-l întări să asculte. Dar acum, Hristos venise pentru a face cu puțință ca omul să dea o perfectă ascultare. Versetele acestea arată clar locul și autoritatea în continuare a Legii lui Dumnezeu în Evanghelie și în planul de mântuire (vezi cap. 3,31). Pavel nu spune „ca să fie parțial împlinită”. Biblia vorbește consistent de o transformare întreagă, de o ascultare desăvârșită (vezi Mat. 5,48; 2 Cor. 7,1; Ef. 4,12.13; Col. 1,28; 4,12; 2 Tim. 3,17; Evrei 6,1; 13,21). Dumnezeu cere desăvârșirea copiilor Săi și viața desăvârșită a lui Hristos în natura Lui omenească este asigurarea din partea lui Dumnezeu pentru noi că prin puterea Lui și noi putem ajunge la desăvârșire de caracter (vezi COL 315; AA 531).

Trăim. [„Umblarea”, KJV]. Literal, „umblăm încoace și încolo”, lăsând a se înțelege conduită obișnuită de fiecare zi. De unde poate fi tradusă „trăim” (vezi Rom. 6,4; 2 Cor. 5,7; 10,3; Ef. 2,10; 4,1).

Nu după îndemnul firi pământești. Adică, nu după carne. Aceia în care e implicată dreapta cerință a legii, nu mai trăiesc după dictatele și impulsurile firi pământești [cărnii]. Satisfacerea dorințelor carnale numai e principiul călăuzitor în viața lor.

După îndemnul Duhului. Adică, ei își reghidează purtarea după dictatele și călăuzirea Duhului, Duhul sălășluit al lui Hristos (vers. 9). Dreapta cerință a legii e împlinită în ei. Ceea ce cere legea e concretizat în iubirea creștină, deoarece „iubirea este împlinirea legii” (cap. 13,10). La fel, rezultatele lucrării Duhului Sfânt în viață este iubire, deoarece „roada Duhului este iubire” (Gal. 5,22). În consecință, viața în acord cu Duhul înseamnă o viață în care neprihănitele cerințe ale legii sunt împlinite – o viață de iubire și o iubitoare ascultare. Ca o astfel de viață să poată fi făcută cu puțință pentru credincioși a fost marele scop pentru care Dumnezeu a trimis pe Fiul Său în lume.

Unii comentatori preferă să interpreteze expresia aceasta ca referindu-se în deosebi la duhul înnoit al omului, prin care lucrează Duhul Sfânt. Ei înțeleg că Pavel subliniază faptul că viața noastră nu mai e cârmuită de firea noastră inferioară, ci de cea superioară, spirituală. Interpretarea aceasta este reflectată de un număr de versiuni prin scrierea lui „spirit” fără de literă mare la început (vezi RV).

Romani 8:5

5. Cei ce trăiesc. [„Cei care sunt”, KJV; Nitz.]. Această expresie poate arăta un aspect diferit de „umblă” (vers. 4). A fi „după îndemnul firi pământești” [după carne] înseamnă a avea firea pământească drept principiu călăuzitor al ființei noastre. A „umbla după îndemnul firi pământești” înseamnă a urma principiul acesta în viața de toate zilele. „Umblă” exprimă manifestarea corespunzătoare stării exprimate de „trăiesc”. Vezi vers. 4.

Umblă. [„Se gândesc”, KJV; Nitz.]. Gr. phroneo, „a gândi la”, „a purta grijă de”, „a-și lega mintea și inima de”, „a umbla după”. Cuvântul denotă întreaga acțiune a afecțiunilor și a voinței ca și a rațiunii. Comparați folosirea lui phroneo în Mat. 16,23; Rom. 12,16; Fil. 3,19; Col. 3,2. Întreaga activitate intelectuală și morală a celor care „umblă după îndemnul firi pământești” e fixată la mulțumirea egoistă a dorințelor nespirtuale.

Lucrurile firi pământești. [„Lucrurile cărnii”, KJV; Nitz.]. Noi suntem sub influența predominantă a unuia sau celuilalt dintre cele două principii puse în contrast în versetul acesta. Așa după cum unul sau altul are stăpânirea, tot așa va fi înfățișarea vieții noastre și caracterul acțiunilor noastre. Pavel descrie contrastul absolut dintre lucrurile firi pământești [ale cărnii] și lucrurile Duhului în Gal. 5,16-24.

Romani 8:6

6. Umblarea după lucrurile firi pământești. [„A fi cu gânduri carnale”, KJV; „gândirea cărnii”, Nitz.]. Literal, „gândul [nu gândirea] cărnii”. În cazul acesta, „gândirea” înseamnă „cugetare”, „scop”, „intenție”, „înclinație” ca în propoziția „el cunoaște gândul Duhului” [știe care este năzuința Duhului] (vers. 27).

Moarte. A nu gândi decât la împlinirea dorințelor firii pământești înseamnă moarte. Cel care trăiește pentru acest scop egoist e mort pe când încă trăiește (1 Tim. 5,6; vezi și Ef. 2,1.5), și condiția de față a morții spirituale poate duce numai la moartea finală veșnică. Motivul pentru aceasta, este explicat în Rom. 8,7.

Umblarea după lucrurile Duhului. [„A fi cu gând spiritual”, KJV; „gândirea spiritului”, Nitz.]. Literal „gândul [sau gândirea] Duhului”.

Viață și pace. A fixa mintea la lucrurile Duhului, nu a avea gândurile și dorințele guvernate numai de Duhul lui Dumnezeu, are ca rezultat armonia aceea sănătoasă și dătătoare de viață a tuturor funcțiilor sufletului care este o garanție sigură și o pregustare a vieții viitoare (vezi Ef. 1,13.14). Prezența Duhului lui Dumnezeu aduce iubire, bucurie și pace în viață (Gal. 5,22), începutul înăuntrul nostru a Împărăției lui Dumnezeu, care e „neprihănire și pace, și bucurie în Duhul Sfânt” (Rom. 14,17).

Cei care sunt „duhovnicești” și „umblă după Duhul” (cap. 8,1) se bucură de pacea iertării și împăcării (cap. 5,1). Iubirea lui Dumnezeu e „turnată” în inimi (cap. 5,5) și ei au bucuria și încurajarea de a vedea cerința dreaptă a legii împlinită în viața lor (cap. 8,4). Ei privesc înainte către mântuirea finală și viață veșnică. Dimpotrivă, cei „firești” care „umblă după îndemnul firii pământești” vers. 4,6) cunosc numai experiența distrugătoare a robiei și condamnării (vers. 1,15,21). Și pot privi înainte numai la judecată și moarte (cap. 1,32; 2,5.6; 6,21.22).

Romani 8:7

7. Fiindcă. Pavel acum explică pentru ce gândirea cărnii este moarte.

Umblarea după îndemnul firii pământești. [„Gândirea cărnii”, KJV; Nitz.]. Gr. phronema tes sarkos tradusă „a fi firesc” în vers. 6 (vezi comentariul acolo).

Vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu. Fixarea gândurilor la cele ale cărnii și în felul acesta trăirea unei vieți de afirmare a propriei sale persoane și de mulțumire de sine înseamnă în chip inevitabil o viață care este vrăjmașă lui Dumnezeu și în dezacord cu voia Lui (vezi Iacov 4,4). O astfel de purtare duce la înstrăinare de izvorul vieții – o înstrăinare care înseamnă moarte. Această vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu este opusul păcii care revine aceluia care trăiesc în Duhul (Rom. 8,6).

Nu supune. [„Nu e supusă”, KJV]. Sau „nu se supune”. În terminologia militară, verbul înseamnă supunere față de un ordin. Timpul prezent sugerează insubordonare continuă. Mintea care este fixată asupra cărnii descoperă ostilitatea ei contra lui Dumnezeu prin continuă neascultare față de Legea Lui.

Și nici nu poate să se supună. Mintea firească e cu totul incapabilă de a se supune legii lui Dumnezeu. Numai prin puterea transformatoare a Duhului Sfânt e făcută din nou cu puțință ascultarea.

Când omul a fost creat la început, mintea și viața lui erau în desăvârșită armonie cu voia lui Dumnezeu. Principiile Legii lui Dumnezeu erau scrise în inima lui. Dar păcatul a adus înstrăinare de Dumnezeu și inima omului a ajuns să fie umplută cu vrăjmășie și răzvrătire. În consecință, fără încetare de la căderea omului, sub puterea păcatului, el a urmat pornirile cărnii [firi pământești], care au adus în mod inevitabil la neascultare de Legea lui Dumnezeu. Acesta e motivul pentru care e imposibil pentru om să ajungă la neprihănire și mântuire prin propriile sale încercări legaliste de ascultare. Afară de cazul că moare față de păcat și e născut din nou la o viață nouă în Duhul (cap. 6) el este incapabil de supunere față de voia lui Dumnezeu (vezi PP 64).

Romani 8:8

8. Deci. Gr. de, aici simplu „și”. Cuvântul nu introduce o concluzie sau consecință din vers. 7, ci numai repetă conținutul vers. 7, într-o formă oarecum diferită și poate mai personală. Legătura poate fi parafrazată astfel: „Gândirea cărnii e vrăjmașă împotriva lui Dumnezeu... și cei care sunt în carne nu pot să placă lui Dumnezeu”.

Pământești. [„În carne”, KJV]. Aceasta poate fi o expresie mai tare decât „după îndemnul firii

pământești” [„după carne”] (vers. 4, 5). Înseamnă a fi absorbit și cârmuit de lucrurile firii pământești [ale cărnii].

Nu pot să placă lui Dumnezeu. Lui Dumnezeu îi place credințioșia și ascultarea. El își găsea plăcerea în Fiul Său (Mat. 3,17; 12,18; 17,5; Ioan 8,29). El privește cu plăcere la acte de credință și iubire (Fil. 4,18; col. 3,20; Evrei 13,16.21). Dar astfel de vieți de credință, ascultare și iubire sunt cu puțință numai pentru cei care trăiesc prin puterea sălășluind înăuntru a Duhului Sfânt. Cei care sunt pământești [în carne] nu pot face lucruri care plac lui Dumnezeu. Purtarea lor firească este o purtare de vrăjmășie și neascultare.

Versetul acesta pune un nou accent și un plus de explicație la zeloasa susținere a lui Pavel din epistola aceasta că eforturile legaliste de ascultare sunt sortite eșecului (Rom. 3,20; 7,14-25). Aceia care se sprijină pentru mântuire pe nădejdea înșelătoare că propriile lor fapte de ascultare sunt plăcute lui Dumnezeu și că merită favoarea Lui mântuitoare sunt avertizați în versetul acesta că nu pot să câștige plăcerea lui Dumnezeu în felul acesta. Atâta vreme cât sunt pământești [în carne] nu pot să placă lui Dumnezeu, nu pot să asculte de Legea Lui.

Romani 8:9

9. Voi însă. În felul său caracteristic, Pavel își exprimă încrederea în cititorii săi. Dar apoi el califică susținerea sa adăugând condiția de care depinde în mod necesar afirmația lui cu privire la ei.

Duhovnicești. [„În Duhul”, KJV, „În spirit”, Nitz.]. Viața cea veche în firea pământească [în carne] încetează numai când începe viața cea nouă în Duhul. Puterea dominante din firea pământească poate fi alungată din viață numai când Duhul Sfânt este invitat să vină și să exercite deplin control. Când Duhul cu adevărat sălășluiește înăuntru, viața după firea pământească a încetat.

Versetul acesta este o invitație la cercetare de sine. Noi suntem duhovnicești și trăim în Duhul, dacă e așa că Duhul lui Dumnezeu locuiește în adevăr în noi. Noi putem ști dacă Duhul locuiește în noi prin prezența sau absența roadei Duhului (Gal. 5,22) în viața noastră. Absența roadei este dovada că noi trăim în firea pământească.

Locuiește. Aceasta arată prezența continuă și permanentă a Duhului, nu numai răpiri ocazionale de entuziasm și zel. Pavel în altă parte reprezintă Duhul Sfânt ca locuind în inimile creștinilor (vezi 1 Cor. 3,16; 6,19). Expresia „în voi” denotă intimitatea legăturii personale dintre credincios și Duhul. Ea lasă a se înțelege deplina supunere a voinței creștinului la voia lui Dumnezeu.

Duhul lui Hristos. Comparația termenii „Duhul lui”, „Duhul lui Hristos”. Duhul Sfânt este numit în altă parte „Duhul lui Hristos” (1 Petru 1,11; cf. 2 Petru 1,21). „Duhul Fiului Său” (Gal. 4,6), și „Duhul lui Isus Hristos” (Fil. 1,19). Cu privire la legătura Duhului Sfânt cu Hristos vezi Ioan 14,26; 15,26; 16,7.13.14.

Nu este al Lui. Sau „nu-i aparține”. Nu e de ajuns de a fi convins intelectual de adevărul creștinismului. Spiritul lui Hristos trebuie să locuiască lăuntric. O mărturisire a creștinismului nu face în ea însăși pe un om un adevărat urmaș al lui Hristos. Putem cunoaște că noi suntem cu adevărat ai Lui, dacă El ne-a dat din Duhul Său (1 Ioan 4,13). Când viața de toate zilele descoperă iubire, bucurie, pace și alte daruri ale Duhului (Gal. 5,22) e dovadă de adevărat creștinism. Dar dacă, dimpotrivă, viețile noastre sunt mânjite de lipsă de bunătate, de egoism și de vanitate, atunci nu suntem ai Lui.

Versetul acesta este plin de serioasă avertizare. Un creștin cu numele se poate să pară că subscrie la toate doctrinele și se conformă la toate practicile bisericii. Se poate ca el să fie activ în lucrarea lui Dumnezeu. Se poate să fie binevoitor să dea toată averea să hrănească pe săraci sau chiar să-și dea trupul să fie ars, dar dacă Duhul nu locuiește în el și roada Duhului (Gal. 5,22) nu este evidentă în viața lui, el nu este al Lui (1 Cor. 13,3). Cel care e mândru, înfumurat, frivol, lumesc, avar, lipsit de bunătate, căutător de greșeli are comuniune, nu cu Duhul lui Hristos, ci cu un alt duh (5T 225).

Romani 8:10

10. Și dacă Hristos. Sau, „dar dacă Hristos”. Aceasta arată că a avea Duhul lui Hristos (vers. 9) înseamnă a avea pe Hristos locuind în inimă ca principiul al vieții (vezi și Ioan 6,56; 15,4; 2 Cor. 13,5; Gal. 2,20; Ef. 3,16,17; Col. 1,27).

Trupul vostru este supus morții. [„Trupul este mort”, KJV; Nitz.]. Comentatorii au interpretat textul acesta în mai multe feluri. Totuși referirea evidentă în vers. 11 la învierea trupului muritor arată că Pavel vorbește aici de moartea fizică din cauza păcatului (vezi cap. 5,12). Chiar și cei care sunt renăscuți spre viața cea nouă în Duhul, sunt încă supuși morții, moartea care a fost transmisă de la Adam asupra tuturor oamenilor. Dar, deoarece Duhul locuiește în ei, ei privesc înainte la înviere și la viața veșnică (cap. 8,11).

Duhul. [„Duhul”, KJV]. Sau „duhul”. Contextul mai ales contrastul direct dintre „trup” și „duh” (cf. 1 Cor. 7,34; 2 Cor. 7,1; Iacov 2,26) pare să arate că Pavel se referă aici la duhul omului.

Este viu. [„E viață”, KJV; Nitz.]. Pavel nu spune că duhul „este viu”, ci că „este viață”, deși multe versiuni recente dau traducerea „este viu” sau „are viață”. Duhul omului străbătut de puterea dătătoare de viață a Duhului Sfânt posedă o viață întreținută de Dumnezeu. În duhul omului, Duhul lui Dumnezeu săvârșește lucrarea Lui vindecătoare și transformatoare.

Din pricina neprihănirii. [„Din cauza neprihănirii”, KJV]. Pretutindeni în Scripturi neprihănirea este consistent asociată cu viața, după cum păcatul e asociat cu moartea. Când e neprihănire în viață, e dovadă de prezența și puterea Duhului lui Dumnezeu și aceasta înseamnă viață.

Unii comentatori preferă să limiteze înțelesul neprihănirii în acest pasaj la neprihănirea lui Hristos pusă în socoteala credinciosului ca neprihănire dătătoare de viață (cap. 5,18). Dar contextul nu pare să indice o astfel de limitare. Luând neprihănirea în înțelesul cel mai cuprinzător, concepția lui Pavel pare să fie că, deși trupul e mort din cauza păcatului lui Adam, la care toți am participat (vezi cap. 5,12) duhul este viață din cauza neprihănirii lui Hristos, care la început a fost pusă în socoteală ca neprihănire și mai târziu acordată ca sfințire. Acest dar al neprihănirii e însoțit de darul vieții veșnice (cap. 5, 17.18.21). Și dovada că am primit darul neprihănirii și primirii înaintea lui Dumnezeu e prezența Duhului pururi viu, pururi activ al lui Dumnezeu (Ef. 1,13).

Romani 8:11

11. Va învia și. Adică, la fel va face viu. Pavel adesea reprezintă învierea lui Hristos ca garanție a învierii credinciosului (1 Cor. 6,14; 15,20-23; 2 Cor. 4,14; 3m21M 1 Tes. 4,14).

Din pricina Duhului Său. [„Prin Duhul Său”, KJV; Nitz.]. Dovezi textuale favorizează (cf. p. 10) exprimarea „din cauza Duhului Său”. Potrivit cu exprimarea din KJV, Duhul Sfânt este puterea prin care sunt înviați morții. Potrivit cu cealaltă exprimare, Duhul Sfânt este motivul pentru care ei sunt înviați. Ambele idei sunt adevărate, și fiecare e corespunzătoare în contextul acesta. Duhul Sfânt este Duhul vieții (vers. 2) și e lucru natural ca acolo unde Duhul e prezent să fie și viață. Deci, ar fi corect de a spune că atât „prin puterea Duhului”, cât și „din cauza prezenței Duhului”, Dumnezeu va învia pe toți aceia în care locuiește Duhul dătător de viață.

Romani 8:12

12. Noi nu mai datorăm. [„Suntem datornici”, KJV; Nitz.]. Având în vedere prezența mântuitoare a Duhului Sfânt, suntem sub obligația morală solemnă – dar cu siguranță nu față de firea pământească [carnea] – să trăim potrivit dictatelor Lui! Pavel deja a explicat că domnia firii pământești [carnea] are ca rezultat numai moartea (vers. 6). De aceea, credinciosul nu are nevoie să se simtă sub nici o obligație față de firea lui trupească. Pe de altă parte, Duhul lui Dumnezeu a adus eliberarea de robia și condamnarea păcatului (vers. 2; cap. 6,22) și acum făgăduiește viață veșnică viitoare (cap. 8,11). Lucrul acesta pune pe cei pentru care Duhul săvârșește această lucrare mântuitoare și transformatoare, în poziția de datornici. Ei datorează Duhului totul și spunerea și ascultarea lor ar trebui să fie date din toată inima acestei puteri superioare care a intrat în viața lor.

Versetul acesta este un răspuns dat acelor care interpretează greșit libertatea Evangheliei. Evanghelia ne liberează de condamnarea Legii și de eroarea distrugătoare a încercării de a ține Legea prin propriile noastre eforturi, dar nu ne liberează de ascultarea de voia lui Dumnezeu. E rânduiala veșnică și neschimbătoare a lui Dumnezeu ca toate făpturile Sale să asculte de El (vezi cap. 3,31). Departe de faptul că Evanghelia ar fi sfârșitul ascultării adevărate, și Pavel o descrie ca așezându-ne sub obligația de a asculta, dacă noi îngăduim Duhului lui Dumnezeu să-și îndeplinească voia deplin în noi. Obligația aceasta de a

asculta nu ne va aduce nici un simț de robie sau subordonare, ci mai de grabă ne vom bucura pururi în legea lui Dumnezeu (cf. cap. 7,22) când Duhul Sfânt ne dă putere să ascultăm de ea.

După îndemnul ei. [„După carne”, KJV]. Vezi vers. 4, 5.

Romani 8:13

13. Veți muri. Versiunea greacă este mai emfatică decât exprimă verbul simplu în engleză. Pentru aceia care trăiesc după îndemnul firii pământești, moartea este inevitabilă. Comparați cap. 6,21.

Faceți să moară. [„Mortificați”, KJV]. Adică, dați morții, timpul e prezent, indicând un proces continuu de dare la moarte.

Faptele trupului. Sau „practicile trupului”. Pavel se referă la acțiuni ale trupului considerate în tendințele lor morale, care în cazul acesta sunt spre rău. În versetul acesta, Pavel pare să reafirme întreaga lui argumentație dezvoltată în cele două capitole precedente, că viețuirea carnală [după îndemnul firii pământești] înseamnă moarte, dar crucificarea cărnii înseamnă viață. Vezi mai ales cap. 6,6; 86). Creștinul nu trebuie să cedeze impulsurilor și apetiturilor trupesti, cu excepția măsurii în care ele se conformă la Legea lui Dumnezeu. Mâncarea și băutura și tot ce face trebuie să fie săvârșit cu gândul la slava lui Dumnezeu (1 Cor. 19,31).

Veți trăi. Acesta este viitorul simplu al verbului și astfel diferă oarecum de forma de exprimate „veți muri” (vezi mai sus la această expresie). Deosebirea poate reflectă faptul că, în timp ce moartea este consecința inevitabilă a unei vieți după îndemnul firii pământești, totuși viața veșnică nu este exact consecința inevitabilă a mortificării faptelor trupului. Ea e mai degrabă darul lui Dumnezeu prin Hristos (vezi cap. 623).

Indiferent de ce mărturisire de viață spirituală am face, rămâne totdeauna adevărat că dacă trăim după îndemnul firii pământești, vom muri (vezi Gal. 6,7.8; Ef. 5,5.6; Fil. 3,18.19; 1 Ioan 3,7.8). Sau păcatele noastre trebuie să moară, sau noi. Dacă lor li se îngăduie să trăiască, noi trebuie să murim. Dacă ele sunt date morții, noi vom fi mântuiți. Nimeni nu poate fi mântuit în păcatele sale.

Romani 8:14

14. Călăuziți. Sau „sunt călăuziți”. Timpul prezent arată acțiune continuă. Conducerea Duhului nu înseamnă un impuls momentan, ci o influență stăruitoare și continuă. Nu aceia a căror inimă e atinsă ocazional de Duhul, sau aceia care când și când se predau puterii Lui, sunt fii ai lui Dumnezeu. Dumnezeu recunoaște ca fii ai Săi numai pe cei care sunt continuu mântuiți de Duhul Său.

E lucru important de a nota că puterea călăuzitoare și transformatoare a Duhului Sfânt e descrisă ca îndrumând, nu forțând. Nu există constrângere în planul de mântuire. Duhul locuiește numai în inima aceluia care Îl primesc în credință. Iar iubirea implică o iubitoare și binevoitoare supunere la voia lui Dumnezeu și la influența diriguitoare a Duhului Sfânt.

Fii ai lui Dumnezeu. S-ar putea ca Pavel să facă o deosebire între „fii” (huioi) și „copii” (tekna) (vers. 16). Dacă lucrurile stau așa, „copii” denotă legătura naturală pe care copiii o au cu părinții lor, în timp ce „fii” implică pe lângă aceasta, situația și privilegiile recunoscute și rezervate pentru fii. În vers. 15, poziția de fii e contrastantă cu aceea de servi sau sclavi. Pavel explică contrastul acesta mai amănunțit în Gal. 3,26; 4,1-7.

Atâta vreme cât un om trăiește sub lege, e sclav (vezi Rom. 6,14) și caută prin propriile sale fapte să-și câștige răsplata. Dar în ciuda celor mai bune eforturi ale sale, el seceră numai osândă și mânie și stă cu frică și cutremur înaintea Domnului și Judecătorului său. Ca sclav el nu are parte la moștenire. Nu viața, ci moarte îl așteaptă. Dar, când prin credință e îndreptățit și născut din nou din Duhul Sfânt, el trece de la o stare de sclavie la starea de fiu. În locul mâniei Judecătorului, acum odihnește asupra lui iubirea Tatălui. În loc de teama unui sclav, el are acum încrederea și confidența unui fiu. A fi un fiu al lui Dumnezeu înseamnă cu adevărat a trăi.

Privilegiul poziției de fiu e numai pentru cei care sunt conduși de Duhul. Ei au fost născuți din nou

din Duhul (Ioan 1,12.13; 3,3-8) și, indiferent dacă sunt iudei, sau dintre neamuri, sunt adevărați fii ai lui Avraam, copii ai credinței (Gal. 3,7).

Romani 8:15

15. Voi n-ați primit. Dau „într-adevăr n-ați primit”. Versiunea greacă poate fi înțeleasă ca referindu-se în deosebi la începutul vieții creștine, când credinciosul e împăcat, îndreptățit și renăscut. La data aceea, Dumnezeu trimite Duhul Său în inimă (Gal. 4,5.6).

Un duh de robie. [„Duhul robiei”, KJV]. Este evident că Pavel nu se referă nici la duhul omului și nici la Duhul divin. El folosește acest termen: „duh” pentru a exprima o stare sufletească, o deprindere, sau stare de sentiment. De unde, expresia poate fi tradusă „o conștiință a sclaviei”, „un simț al servituții”, „un duh de rob”. Comparați „un duh de gelozie” (Num. 5,14.30), „duh de mâhnire” (Isaia 61,3), „duh de curvie” (Osea 4,12), „duh de neputință” (Luca 13,11), „duh de smerenie” (1 Cor. 4,21), „duh de frică” (2 Tim. 1,7), „duhul rățâcirii” (1 Ioan 4,6).

Robia sau sclavia, care în toată această epistolă e contrastată cu libertatea copiilor lui Dumnezeu e robia păcatului (Rom. 6,6.16.17.20; 7,25) și a morții ca consecință a păcatului (cap. 5,21).

Ca să mai aveți frică. Aceasta implică o cădere din nou într-o stare de frică în care creștinul a trăit mai înainte de a deveni credincios. Persoana care este încă sub lege și în robie față de păcat (cap. 6,14) e obsedată de prevestiri rele sub un simț de păcat neiertat (vezi Rom. 1,32; Evrei 2,14.15). Când Duhul Sfânt e primit, această stare nenorocită încetează. Duhul aduce viață și iubire și eliberare de teamă (1 Ioan 4,18) cu asigurarea că în loc de a fi sclavi suntem fii și moștenitori.

Înfiere. Gr. huiothesia, literal „așezare ca fiu”. E o oarecare diferență de opinie cu privire la faptul dacă expresia „duhul înfierii” e o referire la Duhul Sfânt ca producând starea de înfiere, sau la duhul care este caracteristic celor care sunt admiși în legătura de fiu. Comparați expresia „duh de robie”. Dacă Pavel vorbește aici despre conștiința sau simțul adoptării, „duh” ar trebui să fie scris fără majusculă, care este cazul într-un număr de versiuni. Duhul Sfânt este natural, Cel care realizează această conștiință de stare de fiu. Conștiința de adoptare aduce sentimentul de afecțiune, iubire și încredere așa cum copiii au față de părinții lor, nu duhul servil, plin de teamă al sclavilor față de stăpânii lor.

Pare că iudeii nu aveau practica adoptării dar nu era ceva neobișnuit printre greci și romani. Folosirea de către Pavel a acestui termen ar fi deci clar înțeles pentru cititorii săi din Roma. El folosește această expresie în altă parte în epistolele sale pentru a descrie adoptarea tipică a națiunii iudaice (cap. 9,4) actuala adoptare a credincioșilor între iudei și neamuri ca copiii ai lui Dumnezeu (Gal. 4,5; Ef. 1,5) și adoptarea perfectată a credincioșilor în starea viitoare de slavă (Rom. 8,23).

Adoptarea e luarea și tratarea unui străin ca pe propriul său copil, și Pavel aplică termenul la creștini, deoarece Dumnezeu îi tratează ca pe propriii Săi copii, deși de la natură ei erau străini și vrăjmași (Rom. 5,10; Col. 1,21). Aceasta implică faptul că întrucât noi de la natură nu aveam nici o pretenție la Dumnezeu, actul Său de adoptare a noastră este un act de pură iubire suverană (Ioan 3,16). Ea lasă de asemenea să se înțeleagă faptul că, în calitate de fii adoptivi, suntem acum sub grija și protecția Sa și că, în iubire recunoscătoare, ar trebui să dăm pe față un duh de copii ascultându-L cu voie bună în toate lucrurile (vezi Rom. 8,12).

Care ne face să strigăm. [„Prin care strigăm”, KJV]. Literal, „în care strigăm”. Ea poate fi tradusă și „când strigăm”, în care caz cuvintele ar trebui să fie legate cu versetul următor, așa cum sunt în unele versiuni (vezi RVS). Dacă e urmată de cealaltă legătură, Pavel spune că strigătul e pornit din conștiința adoptării ca fii ai lui Dumnezeu. Cuvântul tradus „strigăm” de obicei înseamnă un strigăt puternic care exprimă o emoție adâncă.

Ava, adică Tată. Primul cuvânt este o transliterare din aramaică, limba în general vorbită de iudeii în Palestina. Al doilea e tradus din greacă, o limbă la fel înțeleasă de mulți iudei palestinieni. Redarea cuvântului „tată” mai întâi din aramaică, și apoi din greacă, reflectă caracterul bilingv al oamenilor la care venise creștinismul. Dar pare să nu fie explicația precisă cu privire la motivul repetiției. Ea apare o dată în Marcu (cap. 14,36) și Pavel o mai folosește o dată în Gal. 4,6. Unii au sugerat că expresia greacă a fost

adăugată de Pavel și de Marcu numai pentru a explica termenul aramaic cititorilor lor de limbă greacă. Totuși alți comentatori atrag atenția la faptul că toate trei pasajele unde apare repetiția aceasta sunt puternic emoționale și că deci repetarea poate arăta intensitatea sentimentului.

Romani 8:16

16. Însuși Duhul. Genul gramatical al cuvântului pentru „duh”. Gr. pneuma, e neutru. În consecință, pronumele „însuși” trebuie la fel să fie neutru în grecește. Când se face referire la Duhul Sfânt prin numele masculin parakletos, „Mângâietor”, e folosit pronumele masculin (vezi Ioan 15,26; 16,7.13). Este lucru evident că personalitatea Duhului Sfânt nu poate fi demonstrată prin genul pronumelor care pot fi folosite (cf. AA 53; TM 64). Slujba și lucrarea Duhului Sfânt ne-au fost făcute cunoscut în Scripturi (vezi Ioan 14,26; 16,8.13-15; Rom. 8,26 etc.), dar natura Duhului Sfânt este un mister. „Cu privire la astfel de mistere, care sunt pre adânci pentru puterea de pricepere omenească, tăcerea e de aur”. (A A 52).

Împreună cu duhul nostru. Mărturia duhului credinciosului însuși că e copil al lui Dumnezeu depinde de mărturia Duhului Sfânt că este așa ceva. Comparați pasajul „Nimeni nu poate să zică: 'Isus este Domnul' decât prin Duhul Sfânt” (1 Cor. 12,3). E la fel de adevărat că nimeni nu poate numi cu adevărat pe Dumnezeu Tată decât prin același Duh (Gal. 4,6). Următoarea redare face pasajul acesta aproape paralel cu Gal. 1,6: „Când strigăm: 'Ava! Tată!' Spiritul Însuși dă mărturie împreună cu spiritul nostru că suntem copii ai lui Dumnezeu” (RSV)

Copii ai lui Dumnezeu. În același fel cum devenim copii ai lui Dumnezeu prin puterea regeneratoare a Duhului Sfânt (Ioan 1,12.13; 3,5), asigurarea continuă că suntem încă copii ai lui Dumnezeu vine prin Duhul lui Dumnezeu sălășluind înăuntru (Rom. 8,14). Că El locuiește în noi se poate cunoaște prin prezența roadelor Duhului Sfânt în viața noastră (Gal. 5,22). Dacă este iubire în inima noastră față de Dumnezeu și față de semenii noștri, putem ști că am trecut de la moarte la viață (1 Ioan 3,14) și am devenit copii ai Părintelui nostru ceresc (Mat. 5,44.45), adoptați în familia cerească.

Romani 8:17

17. Și moștenitori. [„Atunci moștenitori”, KJV]. Literal „de asemenea moștenitori”. În planul lui Dumnezeu de completă refacere a omului, situația de fiu și aceea de moștenitor merg împreună (cf. Gal. 4,7). Dacă suntem născuți din nou, copii ai Lui și suntem adoptați ca fii ai Lui, Dumnezeu de asemenea ne va trata ca moștenitori ai Săi. Moștenirea este împărăția slavei (Mat. 25,34; 1 Petru 1,4.5) și viața veșnică (Rom. 2,7). Deplina posedare a acestei moșteniri e așteptată cu dor de copiii lui Dumnezeu (Rom. 8,18-25; cf. 1 Ioan 3,1-3).

Împreună moștenitori. Isus S-a descris pe Sine ca „moștenitorul” în parabola cu vierii (Mat. 21,38). Ca „cel dintâi născut dintre mai mulți frați” (Rom. 8,29). Hristos admite pe frații Săi să participe la fel la moștenirea pe care El a câștigat-o, nu pentru Sine, ci pentru ei (vezi Ioan 17,22-24; 2 Tim. 2,11.12; Apoc. 3,21).

Suferim... împreună cu El. [„Suferim cu el”, KJV]. Sau „suferim împreună”. În versiunea greacă Pavel folosește trei cuvinte compuse având ca prefix prepoziția sun „cu”. Creștinii sunt „împreună moștenitori cu” sau moștenitori împreună (sugkleronomai), „suferim cu” sau împreună (sumpaschz), suntem „proslăviți împreună” (sundoxazo). Dacă suferim împreună cu Hristos, Dumnezeu ne va trata ca moștenitori împreună cu Fiul Său. Simpla suferință nu împlinește condiția arătată aici. Ea trebuie să fie suferința cu Hristos (cf. 2 Tim. 2,11.12).

Viața lui Hristos este un exemplu pentru credincios. Isus a trecut prin durere la pace și prin suferință la slavă; la fel toți aceia care Îl iubesc (vezi Mat. 10,38; 16,24; 20,22; 2 Cor. 1,5; Col. 1,24; 1 Tes. 3,3). A suferi cu El înseamnă a suferi pentru cauza Lui și a Evangheliei. Când primii creștini aveau să întâmpine persecuție amară pentru cauza lui Hristos, Petru îi încuraja prin cuvintele: „Bucurați-vă, întrucât aveți parte de patimile lui Hristos, ca să vă bucurați și să vă veseliți și la arătarea slavei Lui” (1 Petru 4,13).

A suferi cu Hristos poate de asemenea să însemne a se lupta cu puterile ispitei așa cum a făcut El și așa cum El a fost făcut desăvârșit prin suferințe” (Evrei 2,9.10.18), putem să fim și noi.

Planul mântuirii nu oferă credincioșilor o viață liberă de suferință și de încercare înainte de a veni

împărăția. Dimpotrivă, el îi cheamă să urmeze lui Hristos pe aceeași cărare de lepădare de sine și ocară. După cum lui Isus I s-a opus fără încetare Satana și a fost persecutat de lume, tot așa va fi cu toți aceia care sunt transformați după chipul Lui. Tot mai mare neasemănare a lor cu lumea va provoca o tot mai mare vrăjmășie. Dar tocmai prin aceste încercări și persecuții caracterul lui Hristos e reprodus și descoperit în poporul Său. „Mulți se vor curăța, se vor albi și se vor lămurii [vor fi încercați]” (Dan. 12,10). Prin participarea la suferințele lui Hristos noi suntem educați și disciplinați și pregătiți să luăm parte la slava viitoare.

Romani 8:18

18. Socotesc. Gr. logizomai. Același cuvânt este tradus în altă parte „crezi” (cap. 2,3) „credem” (cap. 3,28), „socotesc” (2 Cor. 11,5), „cred” (Fil. 3,13). El nu denotă numai simpla opinie sau presupunere, ci judecată temeinică.

Suferințele. Pavel putea să vorbească despre acestea din multă experiență dureroasă. El suferise deja mult pentru Hristos până la data când scria epistola sa, și îl mai așteptau încă suferințe înainte de executarea lui (vezi Fapte 19,23-41; 20,23; 21,27-36; 2 Cor. 1,3-11; 6,4.10; 11,23-33; Col. 1,24).

Vremea de acum. În lumina veșniciei, prezentul este doar o perioadă scurtă și trecătoare. „Întristările noastre ușoare și de o clipă” (2 Cor. 4,17).

Puse alături. [„Compare”, KJV]. Puse alături cu slava viitoare, toate suferințele vieții acesteia prezente ajung să nu aibă nici o însemnătate (vezi EW 17).

Are să fie descoperită. Pavel prezintă descoperirea viitoare a slavei ca ceva care este sigur că va avea loc. comparați Gal. 3,23, unde aceleași cuvinte sunt folosite în aceeași ordine.

Slava care e aproape să se descopere cuprinde strălucirea cerească a celei de a doua veniri și manifestarea lui Hristos în toată desăvârșirea și puterea Sa divină (vezi Tit 3,4). Slava aceasta va fi împărtășită de urmașii credincioși ai lui Hristos (Col. 3,4), deoarece vor fi ca El când Îl vor vedea așa cum este (1 Ioan 3,2). Ei Îl vor reflecta ca o oglindă și vor fi schimbați în același chip, din slavă în slavă (2 Cor. 3,18). Descoperirea slavei va cuprinde splendoarea și frumusețea cerului, tronul lui Dumnezeu (Fapte 7,49), un loc strălucit și măreț (Apoc. 21,10.11.23.24; 22,5).

Anticiparea acestei slave viitoare trebuie să susțină pe creștini în suferințele lor de aici de jos. Suferințele s-ar putea să pară mari, dar ele sunt „ușoare” comparate cu „greutatea veșnică de slavă” pe care suferințele o lucrează (2 Cor. 4,17). Ele sunt doar pentru o clipă, dar slava va fi veșnică. Ele vor trece în curând, dar slava nu va scădea în veac și în veci de veci (1 Petru 1,4).

Față de noi. [„În noi”, KJV]. Sau „către noi”. Prepoziția eis, pe care o folosește Pavel sugerează ideea că slava se extinde la noi în strălucirea ei transfigurată.

Romani 8:19

19. Firea. [„Creațiunea”, KJV, „făpturii”, Nitz.]. gr. kitisis, „creațiunea”. Cuvântul kitisis poate să însemne fie actul creator (vezi cap. 1,20), sau lucrul creat (vezi Marcu 16,15; Rom. 1,25; 8,22; Col. 1,23; Evrei 4,13). Aici este folosit în sensul din urmă. Înțelesul acestui pasaj a fost dezbătut foarte pe larg și comentatorii au căutat să tragă linii fine de distincție între ceea ce trebuie să fie cuprins și ceea ce nu trebuie să fie cuprins în „făptură”, [creațiune]. Unii înțeleg că termenul „creațiune” se referă la întreaga lume a naturii, atât însuflețită, cât și neînsuflețită, exclusiv omul. Alții cuprind și lumea omenirii. Unii gândesc că e vorba numai de omenire. E poate lucrul cel mai bun de a nu limita aplicația, deoarece cu certitudine toată natura, figurat și omenirea, literal, geme sub blestem și așteaptă o zi mai strălucită. Nu e ceva neobișnuit în Scriptură ca lumea naturii să fie descrisă ca fiind capabilă de conștiință omenească (vezi Deut. 32,1; Is. 35,1; Osea 2,21.22).

Așteaptă. Gr. apekdechomai, un cuvânt rar în NT, folosit aproape exclusiv de Pavel (Rom. 8,23.25; 1 Cor. 1,7; Gal. 5,5; Fil. 3,20; Evrei 9,28; vezi 1 Petru 3,20 unde dovezi textuale atestă exprimarea apexedecheto. Ca și cuvântul tradus „dorința înfocată” și acesta e foarte expresiv. El denotă așteptarea după ceva cu dor și așteptare concentrată cu atenția completă abătută de la orice altceva.

Dorință înfocată. Gr. apokaradokia. Acest cuvânt grecesc, foarte expresiv e alcătuit din trei părți: apo – „departe”; kara – „cap”; dekeo – aici „a aștepta”. Înțelesul literal este „așteptând cu capul întins”, apo „departe” ca prefix, implicând o abatere de la orice altceva și fixarea ochilor la un singur obiect. El sugerează așteptarea cu capul ridicat și privirea fixată la acel punct al orizontului de unde urmează să vină obiectul așteptat.

Descoperirea. [„Manifestarea”, KJV]. Gr. Apokalupsis, „descoperire”. Același cuvânt e folosit în titlul ultimei cărți din NT. Apokalupsis e înrudit cu verbul tradus „descoperit” (apokalupto) din vers. 18. Descoperirea fiilor lui Dumnezeu va fi manifestarea publică a întregii lucrări a harului răscumpărător în toată plinătatea lui. Aceasta va avea loc la a doua venire a lui Hristos (Col. 3,4; 1 Ioan 3,2) când dreptii cei morți vor fi înviați și noi cei care suntem vii și rămânem vom fi răpiți pentru a întâmpina pe Dumnezeu în văzduh (1 Cor. 15,51-53; 1 Tes. 4,16.17). Pavel descrie creațiunea ca așteptând cu dor această descoperire.

Romani 8:20

20. Firea. [„Creatura”, KJV]. Sau „creațiunea”, ca în vers. 19.

A fost supusă. Timpul verbului în grecește arată că evenimentul a avut loc la un anumit timp. Aceasta ar fi la căderea lui Adam și a Evei. Păcatul omului a produs consecințe care au cuprins întreaga lume din jurul lui. Când omul, centrul creațiunii, a fost abătut din drumul lui adevărat întreaga sferă al cărei centru era el a fost afectată și a ajuns sub sentința divină (Gen. 3,17-19).

Deșertăciunii. Gr. matoiotes. Cuvântul acesta exprimă lipsă de scop, dezamăgire, ceea ce înșală așteptările. Singurele alte apariții al lui matoiotes în NT sunt Ef. 4,17; 2 Petru 2,18. comparați verbul înrudit matoi, „a deveni zadarnic” (Rom. 1,21) și adjectivul înrudit matoi, „deșert” (1 Cor. 3,20; 1 Petru 1,18). Cartea Ecclesiastul este un comentariu asupra „deșertăciunii” (vezi Ecl. 1,2 etc.). Deși la început, Dumnezeu a creat totul „foarte bun” (Gen. 1,31) vedem acum pretutindeni semnele putrezirii și morții, furia stihțiilor și instinctelor distrugătoare ale fiarelor sunt dovada deșertăciunii și lipsei de scop la care a fost supună creațiunea. Și tot ce e nedesăvârșit, decăzut, stricat și rău e umbra pe care Adam a aruncat-o prin păcatul său, asupra descendenței sale, asupra stihțiilor, asupra animalelor, plantelor și asupra stăpânirii sale.

Nu de voie. Sau „nu din voia lui”, „din alegerea sa”. Adam e cel care a avut să aleagă între slujirea lui Dumnezeu și aceea a deșertăciunii și din cauza deciziei lui rebele, omenirea și lumea naturii au fost supuse împreună deșertăciunii. Urmașii lui nu au avut nici o alegere în chestiunea aceasta. Natura însăși e fără vină. Totuși, Dumnezeu a prevăzut o cale de scăpare (vezi Ezechiel 18,2).

Din pricina. Propoziția zice literal „din cauza celui care a pus-o”. Unii s-au referit la omenire ca un tot sau la Adam în particular, în timp ce alții se referă la Dumnezeu. Cea din urmă este poate interpretarea cea mai simplă în ce privește motivul pentru care a fost îngăduit blestemul vezi Ezechiel 18,2; vezi GC 497-499.

Cu nădejdea. [„În nădejdea”, KJV]. Mulți comentatori și multe versiuni transferă aceste cuvinte la începutul vers. 21 și traduc „în nădejdea că făptura...” Oricare ar fi legătura făcută, înțelesul e clar că supunerea la deșertăciune nu era sfârșitul scopului lui Dumnezeu. Făptura a fost supusă în nădejdea de a ajunge la ținta către care Dumnezeu lucra când o supunea în felul acesta (vezi mai sus la „din pricina”). Lumea naturii a fost făcută pentru om și în starea ei naturală era adaptată să servească la bucurie și fericirea bărbaților și femeilor fără păcat. Dar când omul a căzut și natura s-a schimbat a fost adaptată pentru a face față la starea schimbată a omului și pentru a servi planului răscumpărării. Paradisul a fost pierdut și sub blestemul păcatului întreaga natură a mărturisit omului despre caracterul și rezultatele rebeliunii față de Dumnezeu. Dar, „deșertăciunea” naturii a devenit un îndemn la exercitarea puterilor morale și fizice ale omului. Viața de muncă și de grijă care de aici înainte urma să fie experiența lui zilnică a fost rânduită din iubire. Era o disciplină devenită necesară datorită păcatului lui (vezi PP 59, 60). În plus, istoria teribilului experiment al rebeliunii urma să servească drept avertisment față de o abatere viitoare (vezi GC 499).

Romani 8:21

21. Ca și. [„Din cauză că”, KJV; „căci”, Nitz.]. Gr. hoti, care ar trebui să fie tradus „că”, în cazul că „în nădejdea” (vezi vers. 20) e legat ca vers. 21.

Ea. [„Făptura”, KJV]. Mai degrabă, „creațiunea” (vezi vers. 19).

Robia stricăciunii. Adică, starea de supunere având ca rezultat destrămarea și putrezirea. Supunerea fără de voie la o stare care duce la stricăciune e bine denumită „robie”.

Slobozenia slavei. [„Glorioasa libertate”, KJV; „stăpână de sine a măririi”, Nitz]. Literal „libertatea slavei”. Libertatea este unul dintre elementele stării de slavă, menționată în vers. 18. La emanciparea care va avea loc la arătarea lui Hristos întreaga creațiune nădăjduiește să ia parte.

Pentru copiii lui Dumnezeu „libertatea slavei” va însemna deplină eliberare de prezența și puterea păcatului, eliberare de ispită, de calamitate de moarte. În viitoarea stare de slavă ei vor fi liberi să exercite toate puterile lor în perfectă armonie cu voia și scopurile lui Dumnezeu. Forma cea mai înaltă de libertate este a fi sub suveranitatea și cârmuirea Creatorului atotînțelept. Pe noul pământ va fi pururi bucurie și dorința noastră de a face numai lucrurile care plac lui Dumnezeu. O astfel de viață de eternă ascultare este adevărata libertate. Îndelunga istorie a păcatului a dovedit că totul e robie în afară de servirea lui Dumnezeu, totul e robie în afară de supunerea la poruncile divine.

Romani 8:22

22. Știm. Pavel apelează la experiența cititorilor săi în observațiile lor asupra lumii din jurul lor.

Până în ziua de azi. [„Până acum”, KJV]. Chinul nașterii a continuat fără încetare de atunci de la data intrării păcatului și suferința nu va înceta până la venirea lui Hristos.

Firea. [„creațiunea”, KJV]. Gr. ktisis. Acesta este același cuvânt care e tradus „făptură” în vers. 19.20, și 21 (vezi vers. 19).

Suspină. [„geme”, KJV]. Durerile acestea arată atât nădejde, cât și suferință. Pavel zugrăvește creațiunea în chinurile nașterii, când privește înainte către o slobozenie plină de bucurie (cf. Ioan 16,21).

Numai credinciosul creștin cu Scripturile în mână, poate să explice taina suferinței și a întristării. Prin descoperirea Cuvântului lui Dumnezeu el cunoaște cauza și izvorul suferinței pe care o vede în „toată firea”. El își dă seama că durerile unei lumi în naștere arată către un timp de eliberare, când vor fi „ceruri noi și un pământ nou, în care locuiește neprihănirea” (2 Petru 3,13).

Romani 8:23

23. Nu numai ea. [„Nu numai ei”, KJV]. Literal „nu numai”. E mai bine de a adăuga „creațiunea”. Creștinii împreună cu restul creațiunii, suspină după timpul când adoptarea lor ca fii ai lui Dumnezeu va fi deplină și trupurile lor muritoare vor fi schimbate. Tot ceea ce ei au primit până aici îi face să dorească după ceva mai mult.

Dar și noi. Repetarea este fără îndoială pentru subliniere. Chiar și noi creștinii, care deja ne bucurăm atât de mult de binecuvântarea cerească, gemem împreună cu restul creațiunii. Deși avem primele roade ale Duhului, sfințirea noastră de abia a început și noi tânjim după desăvârșire și deplină răscumpărare. Fiecare dar al harului lui Dumnezeu face să iasă un suspin corespunzător pentru aceea ce încă lipsește.

Care avem. Sau „deși avem”.

Cele dintâi roade. Gr. aparche. Cuvântul acesta e folosit în LXX pentru primele roade ale recoltei, partea care era cea dintâi strânsă și consacrată lui Dumnezeu ca un dar de recunoștință (Ex. 23,19; Apoc. 23,10; Deut. 26,2). „Cele dintâi roade ale Duhului” pot fi înțelese ca darurile inițiale ale Duhului Sfânt, arvuna întregii revărsări a puterii divine. Duhul Sfânt venise în măsură specială în Ziua Cincizecimii și binecuvântările Lui au continuat, așa cum s-a dovedit de diferite daruri spirituale (1 Cor. 12 la 14) și de transformarea caracterului care deosebește pe creștin de alți oameni (Gal. 5,22.23). Achiziționarea acestor prime daruri a sporit dorința după o revărsare mai bogată mai târziu, mai ales darul nemurii, când trupul pământesc este transformat în trup ceresc (vezi 1 Cor. 15,44-53; cf. 2 Cor. 5,1-5).

Versiunea greacă la acest pasaj poate de asemenea fi luată ca însemnând că Duhul Însuși era primele

roade, ca o arvună sau o pregustare a lucrurilor bune viitoare (cf. 2 Cor. 1,22).

Așteptăm. Gr. apekdechomai (vezi vers. 19).

Înfiere. Gr. huiiothesia (vezi vers. 15). Creștinul care a primit darul Duhului e deja un fiu adoptat al lui Dumnezeu (Rom. 8,15.16; Gal. 4,6). Dar realizarea finală și deplină a acestei adoptări va avea loc la „descoperirea fiilor lui Dumnezeu (Rom. 8,19 la venirea lui Hristos).

Răscumpărarea trupului nostru. Deplina realizare a adoptării are loc când trupurile noastre sunt răscumpărate. Pavel folosește cuvântul „răscumpărare” (apolutrosis), nu pentru a scoate în evidență ideea de răscumpărare (vezi cap. 3,24), ci numai pentru a exprima eliberarea din robie. La a doua venire a lui Hristos trupurile noastre vor fi eliberate din starea noastră prezentă de slăbiciune, păcătoșenie, stricăciune și moartea (vezi 1 Cor. 15,49-53; Fil. 3,21; cf. 1 Tes. 4,16.17).

Romani 8:24

24. În nădejdea. [„Prin nădejde”, KJV]. Versiunea greacă poate fi redată și „în nădejde”. De obicei, Pavel înfățișează mai curând credința și nu nădejdea ca mijlocul prin care se transmite mântuirea (vezi cap. 3,28 etc.). În consecință, mulți comentatori și multe versiuni favorizează traducerea „în nădejde”, care se prea poate să fi fost intenția lui Pavel. Totuși oricare din cele două traduceri dau un înțeles bun în acest anumit context. Nădejdea, deși deosebită de credință (1 Cor. 13,13), este însă inseparabilă de ea. Nădejdea este ceea ce pune mântuirea în atenția credinciosului și în felul acesta îl conduce să se străduiască, prin credință să o obțină.

Am fost mântuiți. [„Suntem mântuiți”, KJV]. Mai degrabă, „am fost mântuiți”. E lucru plin de însemnătate de a nota că uneori Pavel zice literal „ați fost mântuiți” (Efes. 2,5.8), uneori literal „sunteți mântuiți” (1 Cor. 15,2) și uneori „vei fi mântuit” (Rom. 10,9; cf. vers. 13). Pentru credinciosul creștin mântuirea este o experiență sau condiție care deja a început, dar trebuie de asemenea să fie menținută prezent în experiența de toate zilele. Și nu ajunge la împlinire totală decât la venirea lui Hristos.

Când prin credință un om devine un copil al lui Dumnezeu, se poate spune că e mântuit. Compară: „Și Domnul adăuga, în fiecare zi, la numărul lor, pe cei ce erau mântuiți” [literal] (Fapte 2,47). Totuși, când creștinul e nou-născut, mântuirea de abia a început, el trebuie să privească înainte către o viață de continuă creștere și transformare și către eliberarea viitoare deplină. Deoarece creștinul care se poate să fie ispitit să-și închipuie că mântuirea lui a devenit o certitudine și că deja poate să relaxeze vegherea sa și cercetarea sa de sine, e bine să rețină mărturia chiar a sfântului apostol Pavel însuși: „Mă port aspru cu trupul meu și-l țin în stăpânire, ca nu cumva, după ce am propovăduit altora, să fiu eu însumi lepădat” (1 Cor. 9,27).

Nădejde care se vede. În cazul acesta, Pavel nu se referă la nădejde ca la un sentiment, ci la obiectul nădejzii, adică lucrul care este nădăjduit (cf. Fapte 28,20; Col. 1,5; 1 Tim. 1,1). Când lucrul nădăjduit e deja prezent înaintea ochilor, el încetează de a mai fi un obiect al nădejzii. Face parte din esența nădejzii că el nu privește la lucrurile care sunt văzute, ci la lucrurile care nu sunt văzute (cf. Evrei 11,1).

Se mai poate nădăjdui? [„Se mai poate aștepta?”, KJV]. gr. apekdechomai (vezi vers. 19; cf. vers. 23).

Romani 8:25

25. Așteptăm. Gr. apekdechomai (vezi vers. 19; cf. vers. 23).

Răbdare. Gr. hupomone, un cuvânt denotând perseverență în mijlocul obstacolelor. Pavel fără îndoială atrage atenția către suferințele menționate în vers. 18. Nu putem încă vedea mântuirea finală, dar o nădăjduim. Deci, suntem dispuși să îndurăm suferințele cu răbdare care se găsesc pe drumul către ea.

Romani 8:26

26. Tot astfel. [„La fel”, KJV]. Sau „în același fel”. Unii leagă secțiunea introdusă în felul acesta cu cuvintele imediat precedente spre a însemna că ajutorul Duhului e un al doilea motiv de încurajare pentru a aștepta cu răbdare în mijlocul suferinței prezente slava care urmează să se descopere. Așa cum ne ajută nădejdea tot așa ne ajută și Duhul Sfânt. O sursă de încurajare este omenească, cealaltă, dumnezeiască.

Totuși, alții preferă să facă legătura cu întreaga argumentație precedentă. În cazul acesta, înțelesul este că, după cum noi care credem gemem în noi înșine, tot așa Duhul mijlocește pentru noi cu suspine de negrăit. Cuvintele „suspina” (vers. 22), „suspina” (vers. 23), și „suspina” (vers. 26) par să arate că legătura a doua e de preferat. Duhul lui Dumnezeu se unește cu noi și cu lumea naturii în dorul după completarea mântuirii noastre.

Ajută. Gr. Sunantilambanomai, literal, „a pune stăpânire împreună, făcând față”, de unde „a ajuta [pe cineva], „a sta [lângă cineva]”. Singura altă apariție a NT a acestui verb dublu este în Luca 10,40, unde Marta roagă pe Isus să trimită pe Maria să o ajute în lucrul ei. Pavel nu spune că Duhul înlătură slăbiciunea noastră, ci că El ne ajută și ne dă tărie să biruim (cf. 2 Cor. 12,8.9).

Slăbiciunea. [„Slăbiciunile”, KJV]. Dovezi textuale favorizează (cf. p. 10) exprimarea „slăbiciunea”. Cuvântul se poate referi la slăbiciune spirituală generală în timp ce așteptăm răscumpărarea finală. Dar slăbiciunea deosebită pe care Pavel o menționează e că „nu știm cum trebuie să ne rugăm”.

Să ne rugăm. Expresia poate să fie tradusă „trebuie să ne rugăm” sau „cum să ne rugăm”.

Cum trebuie. Literal „cum e necesar”. Din cauza întunecării vederii noastre spirituale limitate, noi nu știm dacă binecuvântarea pe care o cerem va fi spre cel mai mare bine al nostru. Numai Dumnezeu cunoaște sfârșitul de la început. De aceea în rugăciunile noastre ar trebui ca totdeauna să exprimăm o deplină supunere față de voia Sa pentru noi. Isus a dat exemplu în privința aceasta când S-a rugat: „Totuși, nu cum voiesc Eu, ci cum voiești Tu” (Mat. 26,39; cf. Ioan 12,27.28).

Duhul însuși. Vezi vers. 16.

Mijlocește. [„Face mijlocire”, KJV]. Gr. huperentugchano. Aceasta este unica apariție a acestui verb dublu compus în NT. Forma mai simplă (entugchano) apare de cinci ori (vezi Fapte 25,24; Rom. 8,27.34; 11,2; Evrei 7,25) și înseamnă „a se întâmpla asupra”, „a se întâlni cu” și deci „a mijloci”. Cuvântul mai lung mai pitoresc (huperentugchano) socate în evidență ideea „în favoarea lui”. E lucrarea Duhului Sfânt de a ne îndemna la rugăciune, de a ne învăța ce să spunem și chiar de a vorbi prin noi (vezi Mat. 10,19.20; Rom. 8,15; Gal. 4,6; COL 147).

Suspine. Gr. stenagmoi, un cuvânt care apare în NT numai aici și în Fapte 7,34. Verbul stenazo, „a suspiņa, e folosit cu privire la suspinarea lui Isus cu prilejul vindecării omului surdo-mut (Marcu 7,34) și cu privire la sentimentul lăuntric de dor al creștinului care tânjește după ziua răscumpărării (Rom. 8,23).

Romani 8:27

27. Cel ce cercetează. Adică, Dumnezeu (vezi 1 Sam. 16,7; 1 Regi 8,39; Ier. 17,10; Fapte 1,24; Apoc. 2,23).

Năzuința. [„Mintea”, KJV; „gândirea”, Nitz.]. Adică, gândul, intenția, scopul (vezi vers. 6). Dumnezeu cunoaște dorințele pe care Duhul Sfânt le insufflă inimii noastre. El nu are nevoie ca aceste emoții adânci să fie exprimate în cuvinte. El nu are nevoie de elocvența graiului pentru a-L determina să asculte. El înțelege dorurile neliniștite ale inimii și e gata să ajute și să binecuvânteze.

Pentru că. Gr. hoti, care poate fi redat și „că”. Unii preferă pe „că”, preferința lor fiind bazată pe înțelegerea că restul cuvintelor acestui verset nu dă un motiv pentru care Dumnezeu cunoaște intenția Duhului, ci o descriere a naturii mijlocirii Duhului. Majoritatea însă rețin cuvântul „pentru că”.

Mijlocește. [„face mijlocire”, KJV]. Gr. entugchano (vezi vers. 26). Duhul Sfânt este un alt „Mângâietor” (parakletos; vezi Ioan 14,16), care mijlocește din partea lui Dumnezeu pe lângă noi, după cum Hristos este „Mijlocitorul” [avocatul] (parakletos) nostru la Tatăl (1 Ioan 2,1).

Pentru sfinți. [„Pentru cei sfinți”, KJV]. Literal „pentru sfinți”.

După voia lui Dumnezeu. Literal „potrivit cu Dumnezeu”, însemnând după voia Lui. Comparați 2 Cor. 7,9-11, unde aceeași expresie este tradusă „după voia lui „Dumnezeu”. În versiunea greacă cuvintele

acestea sunt plasate într-o poziție de accent înainte de verbul „mijlocește”.

A doua jumătate a acestui verset oferă două motive combinate într-unul pentru care Dumnezeu cunoaște gândul Duhului. În primul rând, Duhul mijlocește în acord cu propria voie și propriul scop al lui Dumnezeu, „căci Duhul cercetează totul, chiar și lucrurile adânci ale lui Dumnezeu” (1 Cor. 2,10). Al doilea, mijlocirea Duhului este pentru „sfinți” și sfinții sunt obiectele speciale ale scopului divin în acord cu care mijlocește Duhul. Scopul lui Dumnezeu pentru sfinți este tema versetelor următoare.

Romani 8:28

28. De altă parte, știm. [„Și știm”, KJV]. Pavel mai adaugă acum un motiv pentru a privi cu încredere la viitor. E lucru cunoscut de noi că, potrivit cu scopul veșnic al lui Dumnezeu, toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor care-L iubesc. Chiar și necazurile și suferințele vieții acesteia departe de a împiedica mântuirea noastră, o poate ajuta să înainteze. La fiecare pas, creștinul poate fi în mâinile lui Dumnezeu și să execute scopul lui Dumnezeu.

Toate lucrurile. Evident Pavel intenționa ca lucrul acesta să fie înțeles în felul cel mai cuprinzător, pentru a cuprinde tot ce e menționat în vers. 35, 38, 39. Dar s-ar putea ca el să se refere în deosebi la „suferințele din vremea de acum” (vers. 18).

Lucrează împreună. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. p. 10) între exprimarea „toate lucrurile lucrează împreună spre binele” și „Dumnezeu lucrează toate lucrurile spre bine”. Fie că se introduce sau nu cuvântul „Dumnezeu”, aceasta e ideea lui Pavel. În orice caz, Dumnezeu e Cel care face ca toate lucrurile să lucreze împreună în viața noastră pentru binele final.

Spre binele. Nimic nu poate să atingă pe creștin decât cu permisiunea Domnului (vezi Iov 1,12; 2,6) și tot ce e îngăduit lucrează împreună spre binele celor care iubesc pe Dumnezeu. Dacă Dumnezeu îngăduie să vină asupra noastră suferință și necaz, aceasta nu e pentru a ne distruge, ci a ne înnobila și sfinți. (vezi Rom. 8,17). Tulburările și dezamăgirile acestei vieți ne desfac afecțiunile de la lume și ne îndeamnă să privim la cer ca sălaș al nostru. Ele ne învață despre adevărul stării noastre firave și muritoare și ne fac să ne sprijinim pe Dumnezeu pentru susținerea și mântuirea noastră. Ele produc de asemenea, în noi un duh mai smerit și supus, o dispoziție mai răbdătoare și mai gingașă. Aceasta a fost experiența poporului lui Dumnezeu în decursul istoriei, și la sfârșitul vieții lor ei au fost în stare să spună că a fost bine pentru ei, că au fost smeriți în felul acesta (vezi Ps. 119,67.71; cf. Evrei 12,11). La sfârșitul vieții sale Iosif a fost în stare să spună fraților săi: „Voi ați avut cugete rele în contra mea, dar Dumnezeu le-a îndreptat spre bine” (Gen. 50,20).

Celor ce iubesc pe Dumnezeu. În versiunea greacă, expresia aceasta este pusă într-o poziție de accent. Cuvintele descriu pe adevărații urmași ai lui Dumnezeu, aceia care au adevărata credință și care se încred în conducerea lui Dumnezeu. Iubirea lor pentru Dumnezeu e ca răspuns față de iubirea lui Dumnezeu pentru ei și al lucrării Lui divine în toate lucrurile pentru mântuirea lor. Iubirea lui Dumnezeu trebuie să vină mai întâi la un om și să pătrundă în inima lui ca numai apoi el să se întoarcă și să poată iubi pe Dumnezeu (1 Ioan 4,19), după cum Duhul Sfânt trebuie să lumineze mai întâi pe om dacă el personal urmează să se roage așa cum trebuie (Rom. 8,26).

Pavel deja vorbise despre iubirea lui Dumnezeu față de noi (cap. 5,5.8), și el o menționează din nou în capitolul acesta (cap. 8,39). El de asemenea, vorbește de câteva ori despre iubirea noastră față de semenii noștri (cap. 12,9.10; 13,8.9). Dar aceasta este cea mai specifică referire în epistola aceasta la iubirea noastră față de Dumnezeu. Credința a fost adesea menționată și nădejdea a fost subiectul versetelor precedente din acest capitol (vezi cap. 8,24.25). Acum Pavel adaugă la listă menționând iubirea față de Dumnezeu. Natural, fiecare referire la credință prin toată epistola cuprinde în sine și iubirea, deoarece credința creștină e bazată pe iubire și admirație față de Dumnezeu și pentru tot ceea ce este El. Pentru aceia care au o astfel de iubire, Dumnezeu lucrează pururi spre binele lor (vezi 1 Cor. 2,9; ef. 6,24; 2 Tim. 4,8; Iacov 1,12).

Chemați. Contextul implică faptul că chemarea a fost primită (vezi Rom. 1,6.7; 1 Cor. 1,2.24; Iuda 1; Apoc. 17,14). Creștinii sunt numiți „chemați” deoarece Dumnezeu prin Evanghelia i-a invitat să fie mântuiți. Mântuirea nu e impusă unui păcătos lipsit de bunăvoință, ci vine ca rezultat al liberei lui acceptări a unei invitații. Împreună cu chemarea, Dumnezeu trimite în inimă influența Duhului Sfânt pentru a face chemarea efectivă. Aceia care „iubesc pe Dumnezeu” au în propria lor experiență dovada că au fost chemați

după planul Său, deoarece chemarea a produs efectul intenționat (vezi Rom. 8,16).

Planul. [„Scopul”, KJV; „puneri la cale”, Nitz.]. Gr. prothesis, însemnând fundamental, o „propunere”, o expunere a ceva în văzul altora. În felul acesta, este aplicat la pâinea care era așezată pe masa punerii pâinilor înaintea (Mat. 12,4; Marcu 2,26; Luca 6,4). În Rom. 3,25, verbul de la care e derivat termenul (prothemi) e folosit pentru a descrie actul lui Dumnezeu de al „pune înaintea” pe Fiul Său. Când e aplicat la gândire termenul înseamnă „un plan” sau un „scop”.

E scopul veșnic al lui Dumnezeu (Ef. 3,11) de a mântui pe păcătoși prin har (2 Tim. 1,9). Și întrucât este hotărârea Aceluia care face toate după sfatul voiei Sale (Ef. 1,11) urmează că „toate lucrurile” trebuie să „lucreze împreună spre binele” celor „chemați” după hotărârea [scopul] acestora.

Pavel recunoaște pe deplin libertatea voiei omului. Marele rol pe care chemarea îl joacă în epistolele lui e o clară dovadă pentru aceasta. Dar înapoia tuturor acestora, el vede pururi suveranitatea și scopul lui Dumnezeu. Și nu e contradicție în aceasta, deoarece scopul lui Dumnezeu de a salva pe om este realizat prin buna folosire a libertății omului.

Romani 8:29

29. Căci. Sau „deoarece”. Încrederea exprimată în vers. 28 e acum justificată și confirmată printr-o explicație a felului în care este dezvoltat stadiile din procesul mântuirii (vers. 29, 30). În felul acesta, aceia care acceptă chemarea lui Dumnezeu și se supun scopului Lui sunt asigurați aici că El va completa pentru ei fiecare stadiu din planul Lui de a-i mântui. Suferințele nu sunt altceva decât mijloace prin care ei urmează să fie făcuți „asemenea chipului Fiului Său”.

Înțelesul vers. 29 a fost subiectul unei îndelungi discuții. Când minți omenești mărginite încearcă să privească în scopurile veșnice ale infinitului Dumnezeu, e bine să se țină seamă de sfatul acesta oferit de un comentator la pasajul acesta: „Pe o cărare atât de înaltă și lunecoasă pentru rațiunea omenească siguranța noastră stă în a ne fixa pașii numai acolo unde apostolul inspirat și i-a fixat pe ai săi; dacă ne aventurăm, așa cum mulți s-au aventurat, dincolo de limitele urmei sale, sunt prăpăstii și goluri de toate părțile de care cel mai prudent cu greu scapă.” (E. H. Gifford, Epistola Sf. Pavel către Romani, p. 160).

Cunoscut mai dinainte. Gr. proginosko, „a cunoaște mai dinainte”. Acest cuvânt apare în altă parte în NT în Fapte 26,5; Rom. 11,2; 1 Petru 1,20; 2 Petru 3,17. Dumnezeu cunoaște mai dinainte pentru că este atotștiutor, adică cunoaște toate lucrurile. Cu privire la El, Scripturile afirmă: „Totul este gol și descoperit înaintea ochilor Aceluia cu care avem a face” (Evrei 4,13); „care din început spune sfârșitul” (Is. 46,10); „care face aceste lucruri și căruia Îi sunt cunoscute în veșnicie” (Fapte 15,18). Trecutul, prezentul și viitorul Îi sunt la fel de cunoscute. Nimic mai puțin decât cunoaștere absolută nu ar satisface concepția noastră fundamentală despre perfecțiunea lui Dumnezeu. Pentru că cunoaște viitorul nu e luat niciodată prin surprindere. Apostazia lui Satana și căderea omului au fost cunoscute de El mai dinainte și se luaseră măsuri pentru a face față crizei (1 Petru 1,2; Apoc. 13,8; DA 22). Profeția predictivă este dovada supremă a precunoașterii Sale. Profeția prezice ceea ce precunoașterea lui Dumnezeu a văzut că va fi (vezi EGW RH 13 Nov. 1900). Evenimentele prezise nu au loc pentru că sunt prevăzute; ele sunt prezise deoarece vor avea loc. Adevărul acesta a fost afirmat de Milton, care comentând despre căderea lui Satana și a îngerilor lui, lasă ca Dumnezeu să declare:

„Preștiința n-a avut nici o influență asupra greșelii lor,

Care s-a dovedit nu mai puțin precis neprecunoscută.

Așa că fără nici cel mai slab impus sau umbră de soartă

Sau cumva prin prevederea mea imutabilă

Ei calcă Legea.” (Paradisul Pierdut, cartea III, rând 117 urm.).

Hotărât mai dinainte. [„Predestinat”, KJV]. Gr. proorizo, „a selecționa mai dinainte”. Cuvântul e tradus „determinat mai dinainte” [hotărâre mai dinainte] în Fapte 4,28 și „rânduie” ca 1 Cor. 2,7. Dumnezeu

predestinase pe aceia pe care îi cunoscuse mai dinainte. Pentru a folosi o vorbire omenească atunci când Dumnezeu a văzut mai dinainte și astfel a cunoscut mai dinainte, fiecare generație de oameni care urma să apară pe scena acțiunii acestei lumi, el a înmănunchat imediat cu precunoașterea Sa decizia de a predestina pe toți să fie mântuiți. Dumnezeu niciodată nu a avut alt scop decât mântuirea pentru membrii familiei omenești. Căci Dumnezeu „voiește ca toți oamenii să fie mântuiți și să vină la cunoștința adevărului” (1 Tim. 2,4). El „dorește ca nici unul să nu piară, ci toți să vină la pocăință” (2 Petru 3,9). „Pe viața Mea, zice Domnul, Dumnezeu, că nu doresc moartea păcătosului, ci să se întoarcă de la calea lui și să trăiască” (Ezechia. 33,11). Hristos Însuși zice: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi da odihnă” (Mat. 11,28). „Cine vrea să ia apa vieții fără plată” (Apoc. 22,17). „Căci atât de mult a iubit Dumnezeu lumea încât a dat pe singurul Lui Fiu pentru oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3,16).

Mântuirea este oferită fără plată tuturor. Dar nu toți acceptă invitația Evangheliei. „Mulți sunt chemați dar puțini aleși” (Mat. 22,14; cf. cap. 20,16). Mântuirea nu ne este impusă contra voinței noastre. Dacă alegem să ne împotrivim și să rezistăm planului lui Dumnezeu, vom fi pierduți. Precunoașterea divină și predestinația divină nicidecum nu exclud libertatea omului. Nicăieri nu sugerează Pavel sau vreun alt scriitor biblic că Dumnezeu a predestinat pe anumiți oameni să fie mântuiți și pe anumiți oamenii să fie pierduți, indiferent de propria lor alegere în această problemă.

Scopul acestui verset pare să fie practic. Pavel încearcă să mângâie și să asigure pe poporul întristat al lui Dumnezeu că mântuirea lor stă în mâinile Lui și că e în curs de a fi săvârșită în acord cu scopul lui veșnic și neschimbător pentru ei. Mântuirea, natural, depinde și de stăruința lor (Evrei 3,14; cf. 1 Cor. 9,27), dar acesta nu este subiectul accentuat acum de Pavel.

Să fie asemenea. Gr. *summorphos*. Singura altă apariție a acestui adjectiv grecesc este în Fil. 3,21, unde este tradus „îl va face asemenea”, și se referă la schimbarea trupurilor noastre care pot să putrezească în asemănarea corpului proslăvit al lui Dumnezeu. Verbul pereche (*summorphoo*) e folosit în Fil. 3,10 în expresia „să mă fac asemenea cu moartea Lui”. Asemănarea noastră urmează a fi nu numai o asemănare exterioară și superficială, ci o asemănare lăuntrică și esențială.

Chipului Fiului Său. Hristos este chipul Tatălui, manifestarea vizibilă a Dumnezeului nevăzut (2 Cor. 4,4; Col. 1,15). E destinul glorios al fiecărui creștin de a fi schimbat după schipul lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu (1 Cor. 15,49; 2 Cor. 3,18; Col. 3,10). Cum poate avea loc o așa transformare minunată e vestea cea bună a Evangheliei, solia iertării, renașterii, sfințirii și a proslăvirii finale. Schimbarea este efectuată de unirea naturii umane cu cea divină. Așa după cum Fiul lui Dumnezeu a luat asupra Sa natura noastră omenească, tot așa creștinii pot deveni temple ale Duhului Sfânt (1 Cor. 6,19), și Hristos va locui în ei Ioan 14,23). În felul acesta, credinciosul devine părtaș de natură dumnezeiască (2 Petru 1,4). Atunci sub influența Duhului sălășluitor (Rom. 8,13.14) și inspirat de exemplul lui Dumnezeu (Ioan 15,12; Fil. 2,5) el e condus la o nouă sfințenie a vieții. Prin răbdătoarea suportare a suferinței caracterul său e făcut din ce în ce mai asemenea aceluia al Mântuitorului (Rom. 5,3.4; 1 Petru 2,21-24) până la ziua proslăvirii finale, când asemănarea va fi făcută deplină (1 Ioan 3,2).

Cel dintâi născut. Gr. *protokos*, folosit în altă parte cu privire la Hristos în Mat. 1,25; Luca 2,7; Col. 1,15; Evrei 1,6; Apoc. 1,5. Accentul lui Pavel este aici asupra poziției lui Hristos ca fratele cel mai mare din familia celor răscumpărați. Scopul ultim al planului de mântuire este restatornicirea unității în familia împărăției lui Dumnezeu, așa ca Dumnezeu să poată fi totul în tot (1 Cor. 15,28). În familia aceasta, Hristos ca fratele cel mai mare a străbătut calea care ne stă înaintea și ne-a dat o pildă. Și deși El este desăvârșit și divin, nu-I este rușine să ne numească pe noi cei care mergem pe urmele Lui „frați” (Evrei 2,11). Vezi Coly V, 917; vezi Ioan 1,14.

Mulți frați. Hristos face din noi frații Săi printr-o nouă creațiune (vezi 2 Cor. 5,17; Gal. 6,15) și prin aceasta aduce „pe mulți fii la slavă” (Evrei 2,10).

Fiind „născuți din apă și din Duh” (Ioan 3,5) am fost adoptați în familia cerească (Ef. 1,5), înscriși în „biserica celor întâi născuți” (vezi Evrei 12,23) și „scriși” în registrul familiei „în cer” (Evrei 12,23) – cartea vieții.

Romani 8:30

30. Și. [„Mai mult”, KJV]. Gr. de. Aici poate mai bine „și”.

Hotărât de mai înainte. [„predestinat”, KJV]. Vezi vers. 29.

Chemat. Chemarea aceasta e făcută prin predicarea Evangheliei, ca în 2 Tes. 2,14. „La ce ne-a chemat El prin Evanghelia noastră”. Folosirea verbului „chemat” ca și a adjectivului „chemat” (vezi Rom. 8,28), pare aici să fie limitată la chemarea efectivă. Contextul arată lămurit că referirea este la aceia care au răspuns la chemarea lui Dumnezeu. Această chemare divină este cel dintâi pas în mântuirea personală și răspunsul la chemare constituie experiența convertirii. „Chemarea exprimă obârșia divină a acelei experiențe și puterea suverană prin care suntem chemați.

Socotit neprihăniți. [„Îndreptățiți, KJV]. Vezi cap. 3,20.28; 4,25; 5,1.

Proslăvit. Isus a zis: „Eu le-am dat slava pe care Mi-ai dat-o Tu” (Ioan 17,22), dar experiența proslăvirii deplin urmează încă să vină (Rom. 8,18). Deși evenimentul acesta este în că în viitor, Pavel folosește timpul trecut „proslăvit” așa cum face cu toate celelalte verbe din propoziția aceasta, „chemat”, „hotărât de mai înainte”, „socotit neprihănit”. Acesta s-ar putea să reflecte faptul că în sfatul veșnic al lui Dumnezeu întregul proces cu toate stadiile lui, stă deplin (vezi Ef. 1,4-6). O altă explicație poate fi găsită în lipsa de timp a formei verbului în grecește folosită aici. Folosirea verbelor fără timp permite următoarea traducere: „Pe aceia pe care El îi predestinează îi și cheamă; și aceia pe care îi cheamă îi și îndreptățește; pe aceia pe care îi îndreptățește îi și proslăvește”.

Indiferent ce explicație este adoptată, scopul lui Pavel în versetul acesta este de a exprima certitudinea stadiilor progresive din procesul de conformare la Hristos. Treapta cea dintâi este chemarea. Dacă acesteia i se dă ascultare, aduce cu ea îndreptățirea și tot ceea ce cuprinde în sine experiența aceasta. Apoi, dacă creștinul continuă să îngăduie lui Dumnezeu să lucreze scopul Său bun pentru el (vezi Rom. 11,22) rezultatul inevitabil va fi proslăvirea. Cineva s-ar fi putut aștepta ca Pavel să fi menționat sfințirea ca unul dintre stadii, dar ea este implicată ca o consecință a îndreptățirii și o condiție necesară a proslăvirii.

Romani 8:31

31. Deci, ce vom zece? Comparați: cap. 3,5; 4,1; 6,1; 7,7; 9,14, unde această expresie obișnuită introduce o concluzie contrarie. Aici și în cap. 9,30 introduce una în armonie cu argumentul precedent.

Acestor lucruri. Adică, lucrurile menționate în versetele precedente scopul revelat al lui Dumnezeu și toate treptele în împlinirea lui. Având în vedere lucrurile acestea, ce concluzie trebuie să tragem noi cu privire la puterea religiei creștine de a ne susține în încercări?

Dacă Dumnezeu este pentru noi. Nu există incertitudine cu privire la lucrul acesta, așa cum arată lămurit construcția greacă. Pavel a arăta deja cum Dumnezeu este de partea noastră. Dumnezeu ne privește ca pe copiii ai Săi (vers. 15-17) și a trimis Duhul Său să ne mântuiască (vers. 28-30).

Cine va fi împotriva noastră? [„Care poate fi contra noastră?”]. sau, „cine este împotriva noastră?” Deși în cazul acesta, pare a fi mai corespunzător de a adăuga cuvintele „poate fi”. E încurajator de a recunoaște faptul că întrucât Dumnezeu a avut de scop și este activ angajat în aducerea la îndeplinire a mântuirii pentru credincioși, toți vrăjmașii noștri sunt și vrăjmașii Lui (vezi 27,1; 118,6).

Romani 8:32

32. El, care. Expresia este emfatică în grecește și ar putea fi tradusă: „chiar El”, însemnând că același Dumnezeu care nu a cruțat pe Însuși Fiul Său, cu siguranță ne va da pe lângă aceasta, totul.

Cruțat. Gr. pheidomai. Pavel folosește verbul acesta de câteva ori în epistolele sale (Rom. 11,21; 1 Cor. 7,28; 2 Cor. 1,23 etc.). În afară de scrisorile lui Pavel îl folosește numai în Fapte 20,29 și 2 Petru 2,4.5. Același cuvânt e folosit în LXX-a cu privire la dispoziția lui Avraam de a sacrifica pe Isaac (Gen. 22,12.16) și nu e improbabil ca Pavel să facă aluzie la relatarea acelei experiențe. Mișcătoare recomandare din partea Domnului a purtării lui Avraam în jertfirea fiului său Isaac ne dă o scurtă privire asupra spiritului actului lui Dumnezeu de a da pe propriul Său Fiu Isus. Acest cel mai mare dintre toate darurile e cea mai puternică

dintre toate dovezile că Dumnezeu este „pentru noi” (Rom. 8,31). Argumentația din acest pasaj este asemănătoare cu aceea din cap. 5,6-10.

Fiul Său. Expresia aceasta este emfatică în limba greacă, și denotă ceva care este personal și distinct al său personal (cf. cap. 14,4).

L-a dat. Gr. paradidomi. Acesta este același verb cu acela pe care Pavel l-a folosit în cap. 4,25 pentru a afirma că Isus „a fost dat din pricina fărădelegilor noastre.

Fără plată. Gr. charizomai, „a da ca o favoare”. Comparați folosirea cuvântului în Luca 7,21; Fapte 3,14; 1 Cor. 2,12. verbul este legat cu substantivul „har” (charis; vezi Rom. 3,24) și „dar fără lată” (charisma; vezi Rom. 6,23).

Împreună cu El. Pavel argumentează de la ce e mai mare la ce e mai mic. Dacă Dumnezeu nu a cruțat nici pe propriul Său Fiu, ce ar mai putea El să rețină?

Toate? Comparați Rom. 8,17; 1 Cor. 3,21-24; Fil. 4,19. Creștinul nu ar putea cere un temei mai puternic pentru răbdarea și stăruirea răbdătoare de cum e dat în versetul acesta. Când Dumnezeu a dat pe Fiul Său, El S-a dat și pe Sine (2 Cor. 5,19; cf. DA 762), și prin aceasta a descoperit universului cât de departe era El dispus să meargă pentru a mântui pe păcătosul care se pocăiește. Cu siguranță, atunci indiferent de ce încercări ar veni, noi nu ne vom îndoi niciodată că Dumnezeu lucrează pururi pentru noi și că El ne va da tot ce e necesar pentru binele nostru prezent și viitor.

Romani 8:33

33. Cine va ridica pâră? Gr. egkaleo, un termen juridic însemnând literal „a chema înăuntru”, de unde „a chema la socoteală”, „a aduce acuzație împotriva”, „a acuza” (vezi fapte 19,38.40; 23,28.29; 26,2.7). Satana este marele pârător al fraților (Apoc. 12,10).

Punctuația și aranjamentul din Rom. 8,33-35 cuprind oarecare dificultate și comentariile și versiunile au oferit un număr de soluții. Unii recomandă că ultima propoziție a vers. 33 și cea dintâi propoziție a vers. 34 să fie în așa fel prevăzute cu punctuație, încât să arate o legătură mai strânsă între ele. În felul acesta, RV și unele ediții ale KJV redau: „E Dumnezeu care îndreptățește; cine e acela care să osândească?”

Ați comentatori au argumentat că toate propozițiile din vers. 33 și 34 ar trebuie să fie privite ca o serie de întrebări (vezi Weymouth). RSV reprezintă încă un alt punct de vedere, legând versetele 33 și 35 ca în RV, dar punând restului vers. 34 semnul întrebării.

Indiferent care argument este urmat, înțelesul încurajator al argumentației lui Pavel apare cu claritate. Dumnezeu declară pe poporul Său că e neprihănit. Hristos, care a murit pentru ei, e la dreapta lui Dumnezeu mijlocind pentru ei. Atunci, cine poate să acuze pe poporul ales al lui Dumnezeu? Cine poate să-i condamne? Cine poate să-i despartă vreodată de iubirea lui Hristos? Pare evident că Pavel are în minte Isaia 50,8.9: „Aproape este cel ce mă va îndreptăți, cine se va judeca cu mine?... dar, Iehova, Domnul, mă ajută! Cine mă va condamna?”

Aleșilor. Gr. eklektoi, „aleși”, „spicuiți” de la verbul eklegomai, folosit pentru a descrie culegerea de către Hristos a ucenicilor Săi (Luca 6,13; Ioan 6,70; 13,18). Și alegerea de către Dumnezeu a unor persoane (Marcu 13,20; Fapte 1,24; 13,17) sau lucruri (1 Cor. 1,27.28). În Matei 22,14 Isus face o deosebire între cei chemați și cei aleși. Dar Pavel pare să identifice cele două grupe citind în termenul „chemați” implicația că chemarea e primită (vezi Rom. 8,30). Pentru Pavel, aleșii lui Dumnezeu sunt aceia care nu numai au auzit dar s-au și supus chemării divine pentru a afla mântuirea în Hristos.

Dumnezeu este Acela care-i socotește neprihăniți. [„Dumnezeu îi îndreptățește”, KJV]. Aleșii lui Dumnezeu nu au nevoie să se teamă de nici un acuzator. Dumnezeu Însuși, Judecătorul tuturor este Cel care îi declară drepti potrivit planului Său de îndreptățire (cap. 3,20-24). „Îndreptătit” este opusul lui „cine va ridica pâră”.

Romani 8:34

34. Osândi. [”Condamnă”; KJV]. Sau „va condamna”. Satana are o cunoștință precisă de toate păcatele cu care a izbutit să-i ispitească pe oameni să le facă, și le înfățișează lui Dumnezeu ca dovadă că oamenii merită nimicirea (vezi GC 618). Dar Dumnezeu răspunde la acuzațiile aduse împotriva poporului Său ales. Hristos a plătit pentru păcatele lor cu propria Lui viață (cap. 4,25). Aleșii lui Dumnezeu sunt liberi de condamnare (cap. 8,1).

A și înviat. Mai degrabă, „a fost înviat” (vezi cap. 4,24.25; 6,4.9:7,4). Noi nu ne închinăm la un Hristos mort, ci la un Hristos viu. Acesta nu lasă a se înțelege că învierea era de o mai mare valoare decât crucificarea, ci scoate în evidență faptul că Hristos nu numai că a murit, dar și acum trăiește pentru a-Și completa scopul morții Sale în favoarea noastră (vezi cap. 4,25).

Dreapta lui Dumnezeu. Dreapta era socotită ca poziție de onoare (vezi 1 Regi 2,19; Ps. 45,9) și denotă participarea la puterea și slava împărătească (Mat. 20,21). Că Hristos urma să ocupe poziția aceasta la Tatăl Său era prezis în Ps. 110,1; cf. Marcu 16,19; Fapte 7,56; ef. 1,20; Col. 3,1; 1 Petru 3,22. Poziția Sa la dreapta înseamnă nu numai slava, ci și puterea înălțatului Fiu al omului (vezi Evrei 1,3; cf. Mat. 26,64).

Mijlocește. [„Face mijlocire”, KJV]. Gr. entugechano. Acesta este cuvântul folosit cu privire la mijlocirea Duhului Sfânt din vers. 27 (vezi vers. 26). Că Hristos este Mijlocitorul și Avocatul nostru la Tatăl e clar arătat în Scriptură (Evrei 7,25; 9,24; 1 Ioan 2,1; cf. Evrei 4,14-16; 9,11.12). Aceasta nu trebuie să fie luată ca însemnând că Dumnezeu are nevoie să fie convins să facă lucruri bune pentru poporul Său, deoarece tocmai El a iubit lumea așa că a dat pe singurul Său Fiu. Natura acestei mijlociri divine poate fi, eventual, ilustrată prin rugăciunea de mijlocire a lui Hristos pentru ucenicii Săi (Ioan 17,11.12.24).

În versetul acesta, Pavel a adăugat motiv lângă motiv pentru asigurarea că nimic nu poate separa pe creștin de iubirea lui Hristos. El depinde nu de un Hristos mort, ci de unul viu. Nu e numai un Hristos viu, ci unul întronat cu putere și slavă. Nu e numai un Hristos în putere, ci un Hristos în iubire salvatoare, care trăiește pururea pentru a face mijlocire pentru poporul Său luptător (cf. Evrei 7,25).

Biblia zugrăvește tot cerul ca lucrând fără încetare ca să salveze pe cei aleși. În capitolul acesta, Pavel a vorbit despre lucrarea Tatălui în chemare, neprihănire și proslăvire. El a descris conducerea și mijlocirea lui Hristos și a Duhului Sfânt. În altă parte, îngerii sunt reprezentanți ca duhuri slujitoare care sunt „trimise să îndeplinească o slujbă pentru cei ce vor moșteni mântuirea” (Evrei 1,14). Cerul nu putea face ceva mai mult. Dacă un om este pierdut pentru veșnicie, acesta poate fi numai rezultatul propriei lui decizii de a rezista la scopul iubitor al lui Dumnezeu și la puterea Lui de a mântui și de a le respinge.

Romani 8:35

35. Va despărți? Gr. chorizo, literal „a pune un spațiu între”. Poate cineva să pună o distanță între noi și iubirea lui Hristos? Poate cineva să-l facă să înceteze de a ne mai iubi? Toate cele pe care le numește acum Pavel nu vor face pe Hristos să ne iubească mai puțin.

Dragostea lui Hristos. Aceasta este evident iubirea lui Hristos pentru noi și nu iubirea noastră pentru Hristos (cf. cele de la cap. 5,5).

Necazul. Vezi cap. 5,3. Pavel e cât se poate de bine pregătit să vorbească despre subiectul acesta având în vedere propriile sale experiențe (vers. 1, Cor. 4,10-13; 2 Cor. 11,23-33).

Strâmtorarea. Stenochoria (vezi cap. 2,9). Relele arătate în vers acesta au fost toate peste măsură de reale pentru creștinii primari.

Romani 8:36

36. După cum este scris. Citatul este din Ps. 44,22. Pavel se referă la suferințele poporului lui Dumnezeu într-o epocă mai timpurie ca fiind tipică pentru persecuțiile la care creștini erau expuși pe vremea sa. Totdeauna de la intrarea păcatului, ura celor nelegiuiți contra celor drepecți a fost puternică (vezi Gal. 4,29; 1 Ioan 3,12).

Dați morții. Sau „suntem uciși”.

Socotiți. Sau „priviți”.

Romani 8:37

37. Totuși. Gr. alla, literal „dar”. În ciuda nenorocirilor, noi stăruim să fim biruitori (cf. 2 Cor. 12,10).

Suntem mai mult decât biruitori. Gr. hupernikao, de la huper „mai sus”, și mikao „a birui”, deci „a depăși în biruire”, sau „a birui glorios”. Acest cuvânt compus nu apare în altă parte în NT. Pavel folosește un cuvânt care zugrăvește excesul binecuvântării lui Dumnezeu față de nevoia omului (cap. 5,20).

Acela care ne-a iubit. Referirea este evidentă la Hristos, prin a cărui incomparabilă iubire (vers. 35) ajungem biruitori. Timpul trecut al verbului „iubit” poate arăta către descoperirea specială a acelei iubiri în moartea Sa pentru păcătoși (cap. 5,6). Necazurile nu numai că nu ne despart de iubirea lui Hristos (cap. 8,35), dimpotrivă „prin Acela care ne-a iubit” suntem biruitori asupra lor. Nu e nenorocire atât de grea, nici o ispită oricât de puternică, care să nu poate fi biruită prin Hristos. Deoarece acela care ne-a iubit de ajuns pentru a se da pentru noi trăiește acum în noi pentru a continua lucrarea mântuirii noastre (Gal. 2,20). De aceea putem face totul prin Acela care ne întărește (Fil. 4,13). Pavel a experimentat și a recunoscut această putere mântuitoare și ea l-a făcut să exclame: „Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruință prin Domnul nostru Isus Hristos” (1 Cor. 15,57).

Romani 8:38

38. Sunt bine încredințat. [„Sunt convins”, KJV]. Pavel exprimă acum propria sa convingere că nici o putere în cer sau pe pământ, în timp sau în veșnicie nu poate să ne separe de iubirea divină. Pavel nu vrea să spună prin aceasta că deci e cu neputință ca un credincios să cadă și să fie pierdut (vezi Col. 1,23; cf. 1 Cor. 9,27). Pavel vrea să spună că nimic nu ne poate smulge din brațele lui Hristos contra voinței noastre (vezi Ioan 10,28).

Nici moartea, nici viața. Comparați „fie că trăim. Fie că murim, noi suntem ai Domnului” (cap. 14,8).

Îngeri. Îngerii menționați în NT sunt de obicei buni și nu răi. Totuși cuvântul însuși nu arată aici și calitatea. Distincția trebuie sau să fie exprimată sau implicată de context (vezi Mat. 1,20.25.41; 1 Cor. 6,3; 2 Petru 2,4; Iuda 6). E de neconceput ca îngerii lui Dumnezeu, care sun trimiși să slujească sfinților (Evrei 1,14) să caute să înstrăineze mintea creștinilor de la Mântuitorul lor, sau ca influența lor să fi putut avea o astfel de tendință. Totuși, Pavel poate să sublinieze punctul lui vorbind ipotetic, așa cum face în Gal. 1,8. Chiar dacă îngerii buni ar încerca, lucru pe care cu siguranță nu-l vor face să abată iubirea lui Hristos de la poporul Lui, ei n-ar putea-o face.

Stăpânirile. Gr. Archai. Cuvântul acesta se referă la cârmuitori civili ca și la puteri supranaturale care încearcă să exercite o stăpânire rea asupra oamenilor (vezi Ef. 6,12). Unii comentatori sugerează că referirea lui Pavel la „îngeri”, „stăpâniri” și „puteri” ar putea reflecta denumirile iudaice pentru ierarhia îngerilor (vezi lucrarea apocrifă Enoh 61,10; cf. 1 Cor. 15,24; cf. 1 Cor. 15,24; Ef. 1,21; 3,10; Col. 1,16; 2,10.15).

Puterile. Gr. dunameis. Dovezi textuale atestă (cf. p. 10) plasarea acestui cuvânt după „cele viitoare”, deși mai natural s-ar putea aștepta ca să fie asociat cu „stăpânirile” ca în Ef. 1,21. În 1 Petru 3,22 „puterile” sunt menționate împreună cu „îngeri” și „autoritățile” ca fiind supuse lui Hristos la înălțarea Sa la cer.

Cele de acum. Comparați 1 Cor. 3,22. Experiențele timpului prezent deja puneau de ajuns la încercare pe Pavel și pe primii creștini (rom. 8,18.23; 2 Cor. 1,4-10; 6,4-10; 1 Petru 4,12). Dar viitorul încă mai deținea noi încercări de amăgiri și de suferințe, deoarece venirea lui Hristos urma să fie precedată de apostazia și de arătarea lui antihrist (2 Tes. 2). Și această arătare urmează să fi însoțită de „puterea Satanei, cu tot felul de minuni, de renume de semene și puteri mincinoase” (2 Tes. 2,9). Totuși, încrederea lui Pavel a rămas nezdruccinată.

Romani 8:39

39. Nici înălțimea, nici adâncimea. E cu puțință ca în acest pasaj retoric Pavel să nu fi intenționat ca fiecare din aceste expresii să fi fost prea de aproape definite „înălțime” și „adâncime” se poate să fi fost folosite pentru a exprima simple dimensiuni de spațiu, după cum „cele de acum” și „cele viitoare” exprimă dimensiuni de timp. O astfel de folosite a acestor termeni scoate la iveală cu atât mai emfatic idea de

universalitate, care poate să fie scopul lui Pavel în aceste versete. Compară descrierea „lărgimii, lungimii, adâncimii și înălțimii” iubirii lui Hristos (ef. 3,18.19).

Nici o altă făptură. Sau „orice altă creație” (vezi vers. 19; cf. vers. 19,22).

Pavel înșiră zece lucruri care nu pot să ne separe de iubirea lui Dumnezeu. Al zecelea e destul de cuprinzător pentru ca să poată include tot ce ar fi fost omis. Toți termenii trebuie probabil să fie luați în sensul lor cel mai general. Însăși lipsa lor de precizie servește ca să scoată în evidență punctul lui Pavel că nu e nimic la care cineva s-ar putea gândi în tot universul creat care să poată pune o distanță între un creștin și Mântuitorul lui iubitor.

Despartă. Gr. chorizo (vezi vers. 35).

Dragostea lui Dumnezeu. „Dragostea lui Hristos” (vers. 35) nu e altceva decât „dragostea Lui” descoperită nouă și lucrând în favoarea noastră în persoana lui Hristos (vezi cap. 5,8). În epistola aceasta, Pavel a zugrăvit suprema conlucrate a Tatălui, Fiului și Duhului Sfânt în manifestarea iubirii divine. De pildă „dragostea lui Dumnezeu a fost turnată în inimile noastre prin Duhul Sfânt” (cap. 5,5; „Dumnezeu Își arată dragostea Sa față de noi, prin faptul că... Hristos a murit pentru noi” (vers. 8); Duhul a cărui voie și scop este mântuirea noastră (cap. 8,29.30) mijlocește pentru noi „după voia lui Dumnezeu” (vers. 26.27); Hristos a murit pentru noi și chiar și acum mijlocește pentru noi la dreapta Tatălui (vers. 34).

Cu această expresie de nemărginită încredere în iubirea mântuitoare a lui Dumnezeu (vers. 31-39), Pavel atinge apogeul explicației sale despre planul lui Dumnezeu pentru refacerea omului. Neprihănirea și mântuirea vin prin credință. Și credința aceasta trebuie să fie plasată într-o persoană a cărei iubire este atât de mare și al cărui scop de a salva este atât de puternic încât a făcut orice prevedere ce se putea imagina pentru mântuirea noastră. Cu siguranță, atunci și noi ar trebui să ne alăturăm apostolului în a-i acorda încrederea și ascultarea noastră fără rezervă.

COMENTARIILE LUI ELLEN WHITE

1 CH 69; GC 477; PP 517; SC 51, 64; SL 30, 2T 170

2 DA 210, 466

3 DA 116, 175, 312, PP 330

3, 4 PP 373

4 GC 263, 468; MB 78

6 5T 267

7 AA 84; DA 172; EW 69; GC 467; MYP 68; SC 18,62; 1T 161, 440; 2T 454; 3T 442; 4T 13; 5T 341

9 COL 271; MB 28; 3T 538m 5T 223M 386

11 DA 320m FE 332

14 MB 28, 149

14-17 8T 126

15 GC 468; 5T 739

16 Ev. 616

17 AA 590; CE 34; CM 37; COL 154; Ev 199; EW 115; FE 251; MB 104; MH 169; SL 17; Te 111;

2T 287; 3T 45, 458; 4T 16, 33; 5T 230, 316; 6T 60; 7T 229; WM 93

18 AA 577; GC 351; MB 30; ML 326; PP 127; SL 95 1T 432; 8T 125

22 CH 579; Ed 263; GC 673; PP 443, 542; SC 33

24 MH 165

26 COL 147; CT 509; Ed 263; FE 242; GW 217; MH 229

28 AA 481, 574; Ed 154; MB 71; MH 474, 487, 489; ML 185; 3T 67; 8T 123; 9T 286

29 DA 341,827; MB 61; 6T 175

30 COL 163

31 PK 645

31, 32 ChS 240; MH 66

31-39 2T 517; 7T 245

32 COL 174; CT 184, GC 477; MB 111; PP 154; SC 95, 118; TM 246; 2T 319; 5T 316; 7T 29; 9T 59

33, 34 DA 568; MH 90

34 AA 36; CSW 124; CT 14; DA 833; Ed 95, 132; FE 262; GC 350; GW 259; MH 419, 424; PP 517; SC 74; TM 95, 157, 391; 2T 319, 8T 177, 287.

35 ML 326; 2T 288

35-39 AA 85; Ed 69; SL 96; 2T 345

36-37 AA 468

37 CG 467; CS 21; CT 183; GC 633; ML 313, 326; MM 144; MYP 348; SC 72; Te 216; TM 104,328, 456; 2T 320,409; 3T 476, 483, 540; 4T 36, 214, 368; 5T 82, 309, 741; 8T 131; 9T 22,188

37-39 GC 350

38, 39 AA 553; EW 30; MH 66, 2T 288.

Romani 9:1

1. Spun adevărul. Pavel trece acum de la culminarea triumfătoare și veselă a cap. 8 la cercetarea unei probleme care-l umple de „o mare întristare și... o durere necurmată în inimă” (cap. 9,2) Care este motivul pentru care poporul ales al lui Dumnezeu, a lepădat în număr atât de mare Evanghelia? Dacă Evanghelia aduce o mântuire sigură aleșilor lui Dumnezeu, pentru ce poporul Său Israel nu se găsește printre moștenitorii acestei mântuirii? Dacă vestea bună a mântuirii este împlinirea făgăduințelor făcute lui Israel, atunci cu siguranță ea trebuie să fie întâmpinată cu aprobare din partea acelorora pentru care ea fusese destinată special. În schimb, însă ea a ațâțat pe cei mai mulți dintre ei la o îndârjită opoziție.

Pavel pregătise calea pentru discutarea din partea lui a acestei chestiuni dificile și delicate prin sublinierea faptului că, deși Evanghelia este atât pentru iudei, cât și pentru neamuri, ea e în primul rând pentru iudei (cap. 1,16; 2,10). El de asemenea, subliniase faptul că Dumnezeu nu caută la față (cap. 2,11) și că iudeii în deosebi, fuseseră vinovați de păcat (vers. 17-24). El devotase un capitol întreg spre a dovedi că Evanghelia mântuirii prin credință e bine susținută de VT (cap 4). În cap. 3,1 chiar și începuse să abordeze problema direct, dar deplina dezvoltare a subiectului a fost rezervată cap. 9; 10; 11.

Mai întâi, Pavel afirmă iubirea și întristarea lui pentru propriul său popor (cap. 9,1-3). Apoi declară că pricina lepădării lor nu este eșecul făgăduințelor lui Dumnezeu față de ei (vers. 6,13). Și nici nu e vreo neîndreptățire din partea lui Dumnezeu în chestiunea aceasta (vers. 14-29). Greșeala constă din propria lor lepădare a „neprihănirii care este din credință” (cap. 9,30 la 10,21). Pavel nu descrie starea lor ca deznădăjduită. El stăruie în a vorbi despre mântuirea unei „rămășițe datorită unei alegeri prin har” (cap. 11,1-10), și despre primirea neamurilor (vers. 11-22), toate acestea fiind o dovadă a înțelepciunii și slavei lui Dumnezeu (vers. 33-36).

În Hristos. Pavel face apel la experiența sa ca unul unit cu Hristos, pentru a dovedi autenticitatea cuvintelor pe care urmează să le spună (cf. 2 Cor. 2,17).

Nu mint. Comparați 2 Cor. 11,31; Gal. 1,20; 2 Tim. 2,7. Pavel își dădea bine seama că mulți dintre conaționali săi iudei îl priveau ca pe un trădător. (Fapte 21,28; 22,22; 25,24). Desele lui conflicte cu iudeii și iudaizanții, natural, aruncau îndoială asupra iubirii sale pentru propria sa națiune. De aceea, el exprimă sinceritatea preocupării sale pentru propriul său popor în acești termeni puternici.

Cugetul. [„Conștiința”, KJV]. Vezi Rom. 2,15; cf. fapte 23,1, 24, 16.

Luminat de Duhul Sfânt. [„În Duhul Sfânt”, KJV]. Adică, în Duhul Sfânt (vezi cap. 5,5). Pavel vorbise despre unirea credinciosului cu Duhul lui Dumnezeu (cap. 8,9.11.16) Duhul Sfânt este „Duhul adevărului” (Ioan 14,17; 15,26; 16,13) și mărturia unei conștiințe luminate de El și acționând sub influența Lui trebuie să fie o călăuzire adevărată și sigură.

Îmi este martor. Același verb e folosit în cap. 2,15; 8,16.

Romani 9:2

2. Întristare. [„Tristețe”, KJV]. Gr. lupe, „întristare”, „durere”.

Durere. [„Întristare”, KJV]. Gr. odune, „chin”, „durere”. Acest cuvânt apare în altă parte în NT numai în 1 Tim. 6,10.

Necurmată. [„Continuă”, KJV]. Gr. adialeiptos, literal „fără a părăsi”. Singura altă apariție în NT a acestui cuvânt e în 2 Tim. 1,3.

Inimă. Vezi cap. 1,21.

Romani 9:3

3. Căci. Versetul acesta nu dă motivul întristării lui Pavel, ci mai de grabă dovada sincerității sale.

Aproape să doresc. Literal „doream” sau „mă rugam”. Expresia greacă este una idiomatică implicând o dorință reală, dar trecătoare, care deja a fost părăsită ca nerealizabilă. El dorea și se ruga dar erau anumite impedimente care făceau împlinirea imposibilă. Comparați aceeași expresie din Gal. 4,20.

Anatema. [„Blestemat”, KJV]. A fost multă discuție cu privire la ce a vrut să spună Pavel în această puternică expresie. Soluția cea mai simplă pare să se afle în compararea dorinței lui Pavel cu rugăciunea lui Moise: „Acum sau iartă-le păcatul, sau de nu, șterge-mă pe mine din cartea Ta, pe care ai scris-o” (Ex. 32,32). Răspunsul lui Moise arată că o astfel de rugăciune nu ar putea fi împlinită. „Pe cel ce a păcătuit în contra mea, pe acela îl voi șterge din cartea Mea” (Ex. 32,33).

De. Gr. apo, o prepoziție implicând separare.

După trup. [„După carne”, KJV]. Adică, iudeii, care erau frații lui Pavel prin legături de neam. După duh, Pavel era un membru al Israelului spiritual, și rudele lui spirituale erau frații din biserica creștină (cf. Marcu 3,33-35).

Romani 9:4

4. Israeliți. Pavel nu-i numește „evrei”, lucru care i-ar distinge prin limbă, nici iudei ceea ce i-ar distinge prin neam. În schimb, el folosește titlul care arată poziția lor ca popor ales al lui Dumnezeu. Ca descendenți ai lui Iacov, care primesc de la Dumnezeu numele de „Israel” ei sunt moștenitori ai făgăduințelor date părinților (Ef 2,12). În NT titlul este transferat la biserica creștină, despre care Pavel vorbește ca fiind „Israelul lui Dumnezeu” (Gal. 6,16).

Înfierea. Vezi cap. 8,15. Aici termenul implică legătura dintre Dumnezeu și Israel anunțată în Ex. 4,22: „Israel este fiul Meu, cel întâi născut al meu” (cf. Deut. 14,1; 32,6; Ier. 31,9; Osea 11,1). Chemarea lui Avraam și a seminței lui pentru a fi poporul deosebit al lui Dumnezeu a marcat începutul „adoptării” lui. (vezi Vol. IV, Pavel, 25-27).

Slava. Vezi cap. 3,23. În cazul acesta, referirea pare să fie la semnul vizibil al prezenței lui Dumnezeu. Lucrul acesta a fost văzut în stâlpul de nor și de foc, lumina aprinsă de pe Muntele Sinai, Șechina din tabernacul și din primul templu (vezi Ex. 16,10; 24,16; 40,34.35; 1 Sam. 4,22; 1 Regi 8,10.11; Evrei 9,5). Numai Israel dintre toate națiunile fusese privilegiat să aibă o astfel de manifestare a prezenței lui Dumnezeu (vezi Ioan 1,14).

Legămintele. Acestea sunt „legămintele făgăduinței” față de care neamurile erau „străine” (Ef. 2,12.13; vezi și Gen. 17,2.7.9; Ex. 2,24). Iudeii păreau să privească aceste legăminte ca punând pe Dumnezeu sub obligația de a-i favoriza cu protecția și binecuvântare divină. În același timp, ei ignorau obligațiile lor proprii și au dat greș în a împlini condițiile pe care erau bazate legămintele.

Darea legii. Referirea este fără îndoială la legile date la Sinai. Israel, mai pe sus de toate celelalte națiuni, fusese favorizat cu o descoperire a voiei lui Dumnezeu (Deut. 4,8; Neem. 9,13.14). Pavel deja mustrase pe iudei pentru susținerea că simpla posedare a legii, fără ascultare, ar aduce binecuvântarea (vezi Rom. 2,17-29).

Slujba dumnezeiască. Gr. latreia, tradus „serviciu divin” în Evrei 9,1. Referirea e fără îndoială la serviciul sanctuarului (vezi Evrei 9,6, unde latreia e din nou tradus „serviciul lui Dumnezeu”). De unde scopul întreg al sistemului ceremonial era de a dezvolta un popor sfânt și de a-l învăța că prevederile planului lui Dumnezeu de îndreptățire prin credință în venirea Răscumpărătorului. Israeliții fuseseră foarte mult favorizați prin înzestrarea cu „serviciul lui Dumnezeu”. Dar de privilegiul acesta se abuzase în mod serios (vezi Mat. 21,13; Ioan 2,14-16).

Făgăduințele. Acestea sunt în mod deosebit făgăduințele VT cu privire la Mesia și la împărăția Sa și la viitorul plin de slavă al lui Israel (vezi și Fapte 26,6; Gal. 3,16.21; Evrei 7,6).

Romani 9:5

5. Patriarhii. [„Părinții”, KJV]. Avraam, Isaac și Iacov erau în mod deosebit priviți ca „părinți” (Fapte 3,13; 7,32). Iudeii considerau ca o chestiune de mare merit de a fi descendenți ai unor asemenea nobili strămoși (vezi Mat. 3,9; cf. Ioan 8,39.53; 2 Cor. 11,22). Mai târziu, în epistola aceasta, Pavel vorbește despre iubirea lui Dumnezeu pentru Israel „din pricina părinților lor” (Rom. 11,28).

Și din ei. [„Din care”, KJV]. Mai degrabă, „din care” sau „între care”. Ultimul și cel mai mare din toate privilegiile acordate israeliților era că Mesia a apărut din neamul lor. Tocmai către acest cel mai înalt privilegiu atrăseseră atenția toate celelalte binecuvântări.

După trup. [„În ce privește carnea”, KJV]. Pavel limitează originea iudaică a lui Isus la natura Lui omenească, așa ca în cap. 1,3.

Hristosul. [„Hristos”, KJV]. Literal, „Hristosul”, referindu-se la titlul și poziția sa ca „Mesia”.

Care este. Interpretarea ultimei jumătăți a vers. 5 a fost dezvoltată pe larg. Discuția a atins culmea după apariția NT și RV în 1881. Spațiu considerabil a fost devotat chestiunii în revistele religioase ale timpului. Problema este una de punctuație, și întrucât manuscrisele originalului grec au fost scrise fără nici o formă de punctuație, soluția devine o chestiune de interpretare (cf. cele de la Luca 23,43).

Cu diferite schimbări de punctuație patru interpretări posibile ale acestui pasaj au fost susținute (vezi RV și marginalele). Una este de a nu pune nici o punctuație, sau o virgulă după „trup” [carne] și să se refere întregul pasaj la Hristos ca o afirmare a divinității Lui. Aceasta a fost vederea tradițională și este interpretarea oferită de KJV și de cele mai multe versiuni. O a doua posibilitate este de a pune o virgulă după „trup” și un punct după „toate”. Pasajul atunci ar spune: „Din care e Hristos în ce privește trupul, care este peste toate. Dumnezeu să fie în veci binecuvântat.

O a treia posibilitate este de a pune un punct după „trup” și de a traduce restul versetului: „El care este Dumnezeu peste toate să fie în veci binecuvântat”. Sau „Dumnezeu care este peste toate să fie în veci binecuvântat”. Aceasta este exprimarea preferată de RSV și de câteva alte versiuni. O a patra posibilitate este de a folosi aceeași punctuație ca în soluția a patra și a traduce: „El care este peste tot este Dumnezeu binecuvântat în veci”. Pentru o tratare mai detaliată a problemei vezi Sanday și Headleam, Comentariul critic Internațional, la Romani, p. 233-238.

Întrebarea fundamentală este dacă pasajul trebuie să fie interpretat ca o afirmare a dumnezeirii lui Hristos. A o privi în felul acesta este interpretarea cea mai simplă și cea mai naturală a construcției gramaticale a versetului. Ea este cea mai corespunzătoare contextului. Pavel relatase multe beneficii și privilegii pe care Dumnezeu le încredințase lui Israel ca popor ales. Ca o culminare a acestor binecuvântări, Pavel menționează descendența lui Mesia din propriul lor neam. Dar descendența aceasta e limitată la natura lui fizică. Mesia are altă natură care nu e „carne” [trup] și Pavel se referă mai departe la Hristos, „care este mai pe sus de toate, Dumnezeu binecuvântat în veci”. Exprimarea de către Pavel a naturii omenești a lui Hristos pare să ceară ca o antiteză această clară afirmare a dumnezeirii Lui (cf. Rom. 1,3.4). Că Hristos este cu adevărat divin și Cel care este „peste toate” e arătat în multe pasaje ale NT (vezi Ioan 1,1-3; Ef. 1,20-22; Fil. 2,10.11; Col. 1,16.17:2,9; notă adițională la Ioan 1). În ce privește o tratare în plus a acestui text vezi The Ministry, sept. 1954, p. 19-21; Probleme de traducere biblică, p. 218-222.

Peste toate. Comparați cap. 11,36. Această descriere a puterii și demnității supreme a Aceluia care era un israelit prin descendență omenească servește ca să intensifice caracterul privilegiat al neamului iudaic. Ce binecuvântări mai mari ce ocazii mai mari, ar fi putut să acorde Domnul vreunui popor decât acelea prezentate în aceste două versete?

Prin enumerarea acestor privilegii, Pavel a arătat cauza „durerii” sale „necurmate”. Fiecare privilegiu numit îi reamintește de scopul original al lui Dumnezeu pentru Israel și al destinului glorios promis lor (vezi Vol. IV Pavel, 25-38). Dar cât de mult contrastează aceasta cu starea lor prezentă decăzută!

Romani 9:6

6. Nu înseamnă că. [„Nu ca și cum”, KJV]. Pavel arată că durerea sa pentru conașionalii săi nu trebuie să fie înțeleasă ca însemnând eșecul făgăduinței lui Dumnezeu față de Israel.

A rămas fără putere. [„este fără eșec”, KJV]. Gr. ekipto, literal „a cădea afară”, de unde „a da greș”.

Cuvântul lui Dumnezeu. Adică voia și scopul declarate ale lui Dumnezeu.

Nu toți cei ce se coboară din Israel. Pasajul zice literal „deoarece nu toți cei care sunt din Israel, aceștia sunt Israel”. Părerea lui Pavel este că nu toți cei care descind din Israel aparțin cu adevărat lui Israel în deplină însemnătate spirituală a acestui nume. Scopul său în facerea acestei afirmații este de a explica cum cuvântul lui Dumnezeu pentru Israel e limitat la cei care împlinesc condițiile relației de legământ. Pentru această rămășiță credincioasă și ascultătoare cuvântul lui Dumnezeu nu va da greș.

Israel. [„Din Israel”, KJV]. Aceasta se referă la odraslele lui Israel după trup, descendenții fizici ai lui Iacov. Făgăduința divină a fost dată cu adevărat Israelului, dar aceasta nu cuprinde pe oricine ar putea să pretindă descendență din Iacov fără nici o altă limitare. Pavel explicase deja că aceia care au credință sunt adevărații fii ai lui Avraam (Rom. 4; Gal. 3,7-9; cf. Rom. 2,8.29).

Romani 9:7

7. Sămânța. Comparați Gal. 3,29.

Copiii. Adică, copii în cel mai deplin înțeles, ca în cap. 8,17 „dacă suntem copii suntem și moștenitori”. Descendenții lui Avraam nu au drepturi de moștenire numai din cauză că își pot urmări linia genealogică din el.

În Isaac. Sau „prin Isaac”. Același cuvânt grecesc tradus „în” („en” e redat „prin” în Mat. 9,34 și „prin” în 1 Cor. 6,2 și Col. 1,16. Cuvintele „în Isaac vei avea o sămânță care-ți va purta numele” [în Isaac va fi numită sămânța ta] sunt una citat din LXX la Gen. 21,12 (cf. Evrei 11,18).

Purta numele. [„Numită”, KJV; „se va numi urmaș”, Nitz.]. Isaac și Ismael, după trup, erau amândoi fii ai lui Avraam. Totuși, făgăduințele au fost făcute lui Isaac și descendenților lui. Ismael nu a fost inclus. Aceasta nu înseamnă că Ismael și urmașii lui erau în afară de limitele mântuirii, ci doar că Dumnezeu alesese pe descendenții lui Isaac să fie misionarii Lui față de lume. Ei trebuiau să dea la iveală principiile împărăției Sale înaintea națiunilor, ca oamenii să poată fi atrași la El (vezi Vol. IV, p. 26-30; vezi Ez. 25,1). Dumnezeu Își rezervă dreptul de a încredința diferite răspunderi oamenilor și națiunilor (vezi Dan. 4,17).

Romani 9:8

8. Copiii trupești. [„Copii ai cărnii”, KJV]. Aceștia sunt doar descendenții fizici, așa ca Ismael (vezi Gal. 4,23). Dar binecuvântările spirituale nu sunt moștenite prin coborâre naturală.

Copii ai lui Dumnezeu. Aceasta se referă istoric la descendenții lui Avraam prin Isaac. Ei erau aceia care se găseau în relație de legământ cu Dumnezeu, care au moștenit făgăduințele și au primit privilegiile poporului ales. Din deosebirea aceasta făcută între Isaac și Ismael, Pavel scoate principiul că a fi adevărați fii ai lui Avraam, și adevărați fii ai lui Dumnezeu, nu depinde numai de descendența fizică. Aceasta era o doctrină grea pentru iudei, deoarece doctrina lor cea mai îndrăgită era că simplul fapt că era cineva iudeu îl făcea copil al lui Dumnezeu. Dar cât de încurajatoare trebuie să fi fost cuvintele acestea pentru neamuri!

Copiii făgăduinței. Cazul lui Isaac este fără îndoială cel la care se face referire. Isaac s-a născut când Avraam și Sara trecuseră de timpul vieții când în mod natural puteau aștepta un copil. Dar făgăduința lui Dumnezeu și primirea ei din partea lor prin credință a făcut cu puțință ca ei să devină părinți ai lui Isaac. (vezi cap. 4,18-21). La fel, așa cum explică Pavel în Gal. 4,21-31, numai prin renaștere spirituală s-ar putea ca neamurile să poată deveni copii ai lui Dumnezeu, copii ai făgăduinței (vers. 28).

Romani 9:9

9. Cuvântul acesta este o făgăduință. [„Cuvânt al făgăduinței”, KJV]. Propoziția poate fi tradusă „cuvântul acesta este de făgăduință”. În versiunea greacă accentul este pe cuvântul „făgăduință”. Subiectul lui Pavel este că atunci când Dumnezeu a zis: „Pe vremea aceasta mă voi întoarce și Sara va avea un fiu”, El a rostit un cuvânt de făgăduință. Nașterea lui Isaac depindea de făgăduință. Făgăduința nu depindea de naștere. Dacă nu ar fi fost făgăduința și intervenția divină, Isaac nu s-ar fi născut. De la aceasta, Pavel continuă să deducă principiul că simpla legătură cu neamul iudeu „după trup [carne]” nu implică în mod necesar o părtășie mai mult la făgăduință decât o făcea în zilele lui Isaac și Ismael.

Pe vremea aceasta. Literal „potrivit cu sezonul acesta”. Citatul e din Gen. 18,10.14.

Romani 9:10

10. Ba mai mult. [„Și nu numai”, KJV]. Pavel oferă acum o ilustrație și mai clară a aceluiași principiu. S-ar putea obiecta că alegerea lui Isaac și lepădarea lui Ismael sunt ușor înțelese pe temeiul faptului că Sara era soția lui Avraam, în timp ce Agar era numai o roabă (Gen. 16,1). Dar alegerea lui Iacov față de Esau nu putea fi explicată în felul acesta, deoarece originea lor era identică.

Tot așa a fost și cu Rebeca. Propoziția începând cu aceste cuvinte este întreruptă de paranteze din vers. 11 și apoi continuată în vers. 12. Înțelesul însă este clar. E menționată Rebeca și nu Isaac, întrucât ei i-a fost adresată profeția citată în vers. 12.

Numai. [„Printr-unul”, KJV]. Aceste cuvinte scot în evidență faptul că a fost numai un singur tată. Dar, deși Iacov și Esau aveau același tată și aceeași mamă, lucrurile rânduite lor au fost diferite.

Părintele nostru Isaac. Gemenii aveau ca tată pe patriarhul neamului ales. Totuși, Iacov era cel ales să

fie protopărintele națiunii prin care Dumnezeu plănuia să răspândească o cunoștință a voiei Lui.

Romani 9:11

11. Nu se născuseră încă. Faptul că cel mai tânăr urma să aibă precădere față de cel mai mare fusese prezis lui Rebeca înainte de nașterea lor (vezi vers 12).

Ca să rămână în picioare. [„Să poată sta”, KJV]. Sau „să poată rămâne”, „să poată dăinui”. Acesta este opusul lui „a rămas fără putere” 8vers. 6).

Alegere. Gr. ekloge, „procesul de alegere”, „selecțiune” (vezi Fapte 9,15; Rom. 11,5.7.28; 1 Tes. 1,4; 2 Petru 1,10). Derivă de la verbul eklegomai, „a spicui”, „a alege” (vezi Rom. 8,33). În ce privește o tratare a alegerii în legătură cu mântuirea vezi cap. 8,29; vezi pp 207, 208; TM 453, 454.

Nu prin fapte. Adică, nu din cauza vreunor merite câștigate prin fapte.

Prin Cel ce cheamă. Dumnezeu Își rezervă dreptul să acorde oamenilor diferite răspunderi (vezi vers. 7). Oamenii s-ar putea să umble „după darurile cele mai bune” (1 Cor. 12,31), dar Dumnezeu este Cel care prin Duhul Sfânt distribuie darurile „așa cum vrea” (vers. 7-11). Numai pentru faptul că Iacov fusese ales ca protopărinte al națiunii care urma să fie unealta lui Dumnezeu pentru evanghelizare, în nici un caz nu însemna că fratele său fusese ales să fie pierdut. O astfel de deducție nu este întemeiată. Pasajul acesta a fost folosit pentru a susține doctrina că Dumnezeu predestinează pe unii la mântuire și pe unii la osândă veșnică, indiferent de caracter. Dar o astfel de doctrină e contrară cu întregul conținut al Scripturii (vezi Rom. 8,29) și deci nu poate fi ceea ce vrea să spună Pavel în versetul acesta. Pavel încearcă să scotă în evidență pentru iudei, prin referirea la bine cunoscuta istorie a lui Isaac și Ismael, Iacov și Esau faptul vital că simplele fapte și simpla apartenență la neamul ales nu leagă sau nu obligă pe Dumnezeu să binecuvânteze cu favoare și privilegiu. Era necesar ca Pavel să scoată punctul acesta cu putere în evidență deoarece iudeii înțelegeau greșit relația lor de legământ și abuzau de ea.

Romani 9:12

12. S-a zis Rebecii. [”S-a zis ei”, KJV]. Așa cum Pavel a descris alegerea lui Isaac citând prezicerea Domnului făcută lui Avraam (vers. 7) tot așa acum descrie alegerea lui Iacov repetând prezicerea divină făcută Rebecăi. Citatul este din Gen. 25,23.

Va fi rob celui mai mic. [„va servi celui mai tânăr”, KJV]. Prezicerea aceasta nu s-a împlinit literal în cazul lui Iacob și a lui Esau personal, dar s-a împlinit în istoria ulterioară a descendenților lor (vezi Gen. 25,23). Că alegerea lui Iacov față de Esau cuprinde și națiunile care au descins din ei e clar din prezicerea originară.

Romani 9:13

13. După cum este scris. Citatul e din Mal. 1,2.3.

Pe Iacov l-am iubit. Versetul acesta nu explică motivul alegerii de către Dumnezeu al lui Iacov și al lepădării din partea Lui a lui Esau. Mai degrabă, descrie istoria celor doi fii și a celor două popoare care au descins din ei, Israel și Edom. Că descendenții ca și strămoșii sunt cuprinși e destul de aparent din contextul lui Mal. 1,2.3.

Pe Esau l-am urât. Această expresie puternică nu lasă a se înțelege ură pozitivă, așa cum e folosit termenul astăzi, dar că Dumnezeu l-a preferat pe Iacov mai mult decât pe Esau în alegerea din partea Sa a protopărintelui neamului ales (vezi vers. 10, 11). Pare să fi fost ceva obișnuit în vremurile biblice de a folosi termenul „a urî” în sensul acesta. În felul acesta, preferința lui Iacov față de Rahela este comparată cu „ura [sau nesocotirea ei din partea lui] față de Lea (Gen. 29,30.31). La fel Isus vorbește despre „a urî” pe tată și pe mamă (Luca 14,26) și „a urî” propria sa viață (Ioan 12,25). Comparați Mat. 6,24; vezi Mal. 1,3.

Referindu-se la istoria patriarhilor, Pavel arată că alegerea din partea lui Dumnezeu a Israelului spiritual (vezi Mat. 21,33-43) în vederea eșecului iudeilor de a împlini scopul divin, e în concordanță cu procedeele Sale din trecut. Dumnezeu nu e nesincer față de nimeni, chemând biserica creștină să împlinească scopul Său pentru lume. Dumnezeu urmează același principiu pe care El l-a folosit când a ales

pe israeliți și a lepădat pe edomiți și ismaeliți. Acum Pavel trece mai departe pentru a dovedi că nici lepădarea prezentă nu implică faptul că Dumnezeu este nedrept.

Romani 9:14

14. Deci ce vom zice? Aceasta introduce pe cea dintâi din cele două obiecțiuni posibile pe care un iudeu le-ar putea ridica față de argumentația lui Pavel. A doua este în evrs. 19. Alegerea lui Israel și lepădarea lui Ismael și a lui Esau erau exemple de alegerile pe care un iudeu le-ar aproba din toată inima. Dar Pavel a argumentat că aceste exemple cuprind în sine un principiu care ar fi îndreptățit excluderea națiunii necredincioase a iudeilor. La o astfel de concluzie el așteaptă ca imediat să se ridice o obiecție.

Este nedreaptă? Construcția greacă implică un răspuns negativ. Pavel răspunde la aceasta apelând la o autoritate care nu putea fi pusă la îndoială de un iudeu. Dumnezeu nu poate fi acuzat că e nedrept, deoarece în Scripturile VT Dumnezeu anume pretinde pentru Sine libertatea de a proceda cu oamenii potrivit scopurilor Sale divine.

Nicidecum. [„să ferească Domnul”, KJV]. Vezi cap. 3,4.

Romani 9:15

15. Voi avea milă. Citatul este din Ex. 33,19, și aceste cuvinte au fost spuse lui Moise în legătură cu cererea Lui de a vedea slava lui Dumnezeu. Subiectul nu este unul de mântuirea personală, ci unul care ține de dreptul lui Dumnezeu de a arăta anumite favoruri aceluia căruia El dorește. Faptul că Dumnezeu nu ne descopere nouă slava Sa în felul remarcabil cum a făcut cu Moise nu e dovadă de nedreptate. „Dumnezeu e prea înțelept pentru a greși, și prea bun pentru a reține vreun lucru bun de la aceia care umblă cu neprihănire” (SC 96, vezi Ps. 84,11).

De oricine. [„De cine”, KJV]. Mai de grabă, „de oricine”. Pavel citează cuvintele acestea din Ex. 33,19 pentru a scoate în evidență subiectul său că Dumnezeu urmează să decidă cine urmează să fie primitorii unor anumite favoruri. Nu este treaba omului omului să-I dicteze.

Romani 9:16

16. Așadar. Deducția trasă din cuvintele lui Dumnezeu față de Moise este că acordarea unor anumite privilegii nu depinde de voia omului sau de eforturile lui ci de înțelepciunea lui Dumnezeu, care știe ce este cel mai bine și care „în tăcere, cu răbdare” lucrează „sfaturile voii Lui” (Ed. 173).

Cine alergă. Aceasta denotă un efort încordat. Metafora, fără îndoială luată de la întrecerile de alergări, e favorită lui Pavel (1 Cor. 9,24.26; Gal. 2,2; 5,7; Fil. 2,16).

Ci de la Dumnezeu. Dumnezeu urmărește mântuirea tuturor oamenilor (1 Tim. 2,4). Nimeni nu trebuie să se teamă că e în afară de limitele mântuirii, dar Dumnezeu în înțelepciunea Lui alege instrumentele prin care Își realizează scopurile. Dacă aceia pe care El îi alege ca să îndeplinească o anumită slujbă dau greș, El alege alții pentru a le lua locul. Oamenii sunt îndemnați să conlucreze cu planurile divine și să nu alerge dacă Domnul nu i-a chemat (vezi Ier. 23,21).

Romani 9:17

17. Scriptura zice. Scripturile sunt personificate în această formulă comună de citate (vezi și Gal. 3,8.22). În Rom. 9,15 Pavel a folosit cuvintele „el zice” adică Dumnezeu zice, pentru a introduce citatul din cuvintele lui Dumnezeu adresate lui Moise.

Înadins. [„Chiar pentru același scop”, KJV]. Mai degrabă, „pentru însuși scopul acesta, care era scopul e arătat în restul versetului. Citatul e din Ex. 9,16 cu oarecare variații și face parte din cuvintele adresate prin Moise lui faraon după plaga cu bășicile.

Te-am ridicat. Gr. exegeiro. Singura altă apariție a acestui verb este în 1 Cor. 6,14, unde este folosit pentru a descrie ridicarea celor morți. Din exprimarea contextului la Ex. 9,16 unii consideră că pasajul înseamnă: „te-am ridicat din boală”, adică faraon nu pierise în plăgile de până acum. Deși din cauza caracterului lui rebel împăratul probabil merita să fie nimicit, Dumnezeu i-a păstrat viața și prin el Și-a împlinit planul Său. Alții văd o referire mai generală la faptul că Dumnezeu a adus pe faraon pe scena

istoriei (cf. Hab. 1,6; Zah. 11,16) și prin el a realizat anumit scop. Vezi ex. 9,16.

Un lucru pe care pasajul acesta nu îl însemnează precis e că Dumnezeu predestinase pe faraon la o viață de rebeliune și nimicire finală. O astfel de interpretare ar fi cu totul contrarie restului Scripturii (vezi Rom. 8,29; vezi PP 267). Chestiunea sub considerație nu este salvarea personală a lui faraon, ci poziția lui faraon ca conducător al uneia dintre cele mai mari națiuni a timpului său. Dumnezeu lucrează prin națiuni și conducătorii lor pentru a îndeplini scopurile Sale pe pământ (vezi dan. 4,17).

Să-Mi arăt în tine puterea Mea. O traducere literală a lui Ex. 9,16 zice: „v-am arătat puterea Mea”. Exprimarea lui Pavel e de acord cu LXX. Încăpățânarea stăruitoare a lui faraon a dus la manifestări tot mai mari de putere divină, până când în cele din urmă chiar și monarhul îngâmfat a fost constrâns să admită puterea superioară a lui Dumnezeu (Ex. 9,27). Cuvântul grec *dunamis*, folosit aici pentru „putere” înseamnă „tărie”, sau „forță”.

Să fie vestit. Sau „să poată fi vestit”. Scopul acesta al lui Dumnezeu este încă împlinit oriunde este citită cartea Exod.

Romani 9:18

18. Astfel. [„De aceea”, KJV]. Din nou, ca și în vers. 16, Pavel afirmă concluzia care se poate trage din exemplele citate.

El are milă. Vezi vers. 15.

Vrea. Gr. *thelo*, „a voi”, „a dori”.

Împietrește. Gr. *sklerno*. Singurele alte apariții NT ale acestui cuvânt sunt în Fapte 19, 9; Evrei 3,8.13.15; 4,7. În Exod împietrirea inimii lui faraon e uneori descrisă ca fiind autoprodusă (Ex. 8,15.32 etc.) și uneori ca produsă de Dumnezeu (Ex. 4,21; 7,3 etc.). În Biblie, Dumnezeu este adesea prezentat ca făcând ceea ce nu previne (vezi 2 Cron. 18,18). Pavel aici alege ultima prezentare ca fiind mai bine potrivită scopului său din context. Împietrirea inimii omului e rezultatul rebeliunii împotriva descoperii divine și a respingerii Duhului Divin. Pavel a vorbit mai înainte în epistola aceasta cu privire la felul cum Dumnezeu predă pe un om consecințelor inevitabile ale acestei neascultări încăpățânate (Rom. 1,24.26.28). În ce privește o discuție a împietririi inimii lui faraon vezi Ex. 4,21.

Romani 9:19

19. Dar îmi vei zice. Aceasta introduce a doua obiecțiune posibilă care s-ar putea ridica la argumentația lui Pavel (vezi vers. 14).

Bagă vină. [„Găsește greșală”, KJV]. Întrebarea celui care obiectează ar putea fi parafrazată în felul următor: dacă Dumnezeu însuși împietrește inima unui om. Cum poate El să stăruiască în a-i găsi greșeli? E drept ca Dumnezeu să învinuiască pe păcătoși dacă purtarea lor e în acord cu planul Lui și e rezultatul voinței Lui irezistibile? Ironic, obiecțiunea aceasta ar putea să reamintească musturarea adresată de Dumnezeu lui faraon: „Oprești pe poporul Meu cu sila și nu-l lași să plece” (Ex. 9,17) și „până când nu vei voi tu de a te umili înaintea Mea?” (cap. 10,3). În cazul lui faraon cel care obiectează ar zice: „Dacă Dumnezeu a ales să împietrească inima împăratului, de ce îi mai găsea vină?” Compară la Ex. 9,15.-16.

Pavel nu încearcă aici să dea un răspuns deplin la obiecțiunea aceasta. Unicul lui accent în contextul acesta este asupra faptului că în guvernarea lumii, Dumnezeu își rezervă libertatea deplină să se ocupe de oameni în propriile Sale condiții și nu pe temeiul lor, fără de a se amesteca, natural, în ocazia lor la mântuire personală.

Neizbutind să recunoască accentul lui Pavel, unii teologi au fost mânați să citească în versetul acesta idei pe care Pavel nu le-a intenționat. Calvin a înțeles că Dumnezeu în mod arbitrar a creat pe unii oameni spre mântuire și pe alții spre nimicire. O astfel de concepție despre scopul lui Dumnezeu nu e în acord cu explicația dată de Pavel altundeva în aceeași epistolă că Dumnezeu nu dă pe față părtinire (Rom. 2,11), ci judecă pe fiecare om după faptele sale (cap. 2,6-10; cf. 3,22.23) și va mântui pe oricine Îl va chema (cap. 10,12,13).

Sta împotriva. [„A rezistat”, KJV]. Întrebarea înseamnă: „Cine e cel care rezistă voiei lui Dumnezeu?” implicând că nimeni nu-I poate rezista.

Voiei. Gr. boulema. Acesta nu e cuvântul obișnuit pentru „voie”, care este thelema (cap. 2,18; 12,2; 15,32). Unica altă apariție ale lui boulema sunt în Fapte 27,43; 1 Petru 4,3. Boulema, implică mai definit ideea de scop conștient și deliberat.

Romani 9:20

20. Dar. Mai degrabă. Ordinea cuvintelor în grecește și înțelesul literal al propoziției este: „O, omule, dar în adevăr, cine ești tu?” un contrast emfatic e sugerat între simplul om și Dumnezeu. Pavel reamintește omului că unica lui legătură cu Dumnezeu este aceea de la făptură la Creator. De aceea, ce om are vreun drept să se plângă cu privire la procedeele lui Dumnezeu sau să se plângă cu privire la ele? În loc de a răspunde la întrebările puse în versetul anterior, Pavel se adresează spiritului care le-a dat naștere.

Răspunzi. Gr. antapokrinomai, literal „a răspunde contrazicând”. „Unica altă apariție în NT a acestui verb este în Luca 14,6, unde este folosit pentru a descrie incapacitatea fariseilor de „a răspunde” lui Isus. La fel, în versetul acesta, cuvântul poate sugera împotrivire față de un răspuns pe care Dumnezeu deja l-a dat.

Vasul de lut. [„Lucrul format”, KJV; „plăsmuitura”, Nitz.]. gr. plasma. Verbul înrudit, plasso, „a modela”, „a da formă”, așa cum e cu lutul sau ceara. Compararea puterii lui Dumnezeu cu stăpânirea unui olar asupra lutului său era o idee obișnuită în VT. Pavel citează aici din Is. 29,16; 45,9(cf. 64,8; Ier. 18,6). E deosebit de corespunzător pentru Pavel să folosească aceste cuvinte din Isaia, întrucât ambii scriitori discută același subiect – formarea de către Dumnezeu a lui Israel așa cum socotește EL că e cel mai bine.

Pentru ce? Încumetarea ridicării unei plângeri împotriva lui Dumnezeu e cu putere ilustrată. În calitate de Creator, Dumnezeu are dreptul de a distribui darurile potrivit cu voia Sa (vezi vers. 11).

Romani 9:21

21. Stăpân. [„Nu are putere”, KJV]. Gr. exousia, „drept”, „autoritate”. Argumentul este că a tăgădui că Dumnezeu are dreptul de a face cu omul așa cum vrea El este echivalent cu tăgăduirea faptului că olarul are stăpânire deplină asupra lutului său, lucru care evident este absurd. S-ar putea ca Pavel să facă aluzie la Ier. 18,6. Este lucru important de a nota că în declarația acesta din Ieremia natura condițională a făgăduințelor lui Dumnezeu e clar arătată (Ier. 18,7-10). Dumnezeu lucrează pentru binele oamenilor și națiunilor, dar ei prin încăpățănare și perversitatea lor își aduc singuri ruină.

Aceeași frământătură. Din aceeași frământătură de lut olarul, după propria sa voie poate alege să facă un vas pentru un scop nobil și un altul pentru o folosire mai umilă. La fel, Dumnezeu are autoritate asupra întregii omeniri și se va ocupa de oameni potrivit scopurilor Sale binevoitoare. Lucrând pentru salvarea omenii, Dumnezeu vede de bine să îngăduie ca oamenii și națiunile să sufere urmările propriei lor neascultări. Ceea ce El permite în felul acesta este adesea prezentat în Biblie ca și cum ar fi făcut direct de El (vezi 2 Cron. 18,18).

Romani 9:22

22. Și ce putem să spunem dacă Dumnezeu? [„Ce dacă Dumnezeu”, KJV]. Literal „dar dacă Dumnezeu”. Propoziția e incompletă, dar construcția nu este neobișnuită (vezi Luca 19,41.42; Ioan 6,61.62). Ideea lui Pavel este: „Dar dacă Dumnezeu, în ciuda faptului că are dreptul de netăgăduit de a proceda cu făpturile Sale în orice chip I se pare Lui cel mai bine de fapt, a dovedit multă îndelungă răbdare, ce altă obiecție ai mai putea ridica împotriva justetei Sale?”

Voind. Unii comentatori interpretează sensul de aici a fi „deoarece Dumnezeu dorește”, alții „în timp ce dorește”, sau „deși Dumnezeu dorește”. Dacă ar fi prima, Pavel ar zice că Dumnezeu suferă cu răbdare vase ale mâniei, deoarece El dorește să descopere mânia și puterea Sa într-o judecată finală mai teribilă. În felul acesta, Dumnezeu a cruțat viața lui faraon (vers. 17) suferind cu răbdare monarhul încăpățânat, așa încât să poată da manifestări și mai mari ale puterii și hotărârii Sale de a pedepsi cruzimea și oprimarea (vezi PP 268). Dar, dacă traducerea a doua sau a treia e corectă, ideea lui pare a fi că deși Dumnezeu dorește să facă cunoscut puterea Sa și ura Sa față de păcat, totuși datorită răbdării, El restrânge mânia Sa și răbdă

vasele pregătite pentru nimicire. Interpretarea de la urmă pare să se acorde mai bine cu contextul și cu tema epistolei (vezi de pildă, cap. 2,4, unde este afirmat explicit că scopul „îngăduinței și îndelungi răbdări” a lui Dumnezeu e de a duce pe păcătoși „la pocăință”). E adevărat că îndelunga răbdare a lui Dumnezeu poate fi „disprețuită” și în felul acesta poate avea ca rezultat împietrirea inimii și o mai mare suveranitate a judecății ca în cazul lui faraon. Dar obiectivul prim al răbdării lui Dumnezeu e de a da oamenilor prilej de a se pocăi.

Mânia. Vezi cap. 1,18.

Puterea. [„Puterea Lui”, KJV]. Literal, „aceea ce Îi este cu putință” (cf. vcers. 17).

Multă răbdare. Vezi cap. 2,4.

Vase. Pavel continuă ilustrația cu olarul și lutul din versetul anterior.

Ale mâniei. Adică, meritând mânie, sau suferind mânie, ca în expresia „copii ai mâniei” (Ef. 2,3).

Făcute pentru. [„Pregătite”, KJV]. Gr. katartizo, care în forma care se găsește aici, poate fi redat „gata pentru nimicire”. Construcția greacă e diferită de aceea tradusă „le-a pregătit mai dinainte” din versetul 23. Pavel nu vrea să spună că Dumnezeu a pregătit vasele mâniei pentru nimicire, ci numai că ele erau „coapte” sau „gata” pentru ea.

Romani 9:23

23. Ca să să-Și arate. [„Ca să poată face cunoscut”, KJV]. Legătura gramaticală dintre vers. 22 și 23 e defectivă, dar sensul e clar. Răbdarea îndelungată a lui Dumnezeu față de cei pregătiți pentru nimicire este și pentru a arăta îndurare față de aceia care voiesc să împlinescă programul lui Dumnezeu. Deși meritaseră mânia lui Dumnezeu, El îi suferise cu multă răbdare, în folosul lor, și al bisericii Sale.

Bogățiile slavei. Vezi Ef. 1,18; 3,16; Col. 1,27. Pentru înțelesul cuprinzător al expresiei „slavă lui Dumnezeu” vezi Rom. 3,23.

Vase ale îndurării. Adică, vase care primesc și experimentează îndurarea. Aceasta nu poate fi interpretat ca însemnând „vase care merită îndurare”, ca în cazul vaselor mâniei” (vezi vers. 22) întrucât îndurarea lui Dumnezeu nu e meritată.

Pe care le-a pregătit mai dinainte. Gr. proetoinazo. Unica altă apariție a acestui verb în NT este în Ef. 2,10. Pavel afirmă în chip distinct că Dumnezeu e Cel care pregătește vasele îndurării pentru slavă, deși el nu descrie pe Dumnezeu ca pregătind vasele mâniei pentru distrugere (vezi Rom. 9,22). Felul în care Dumnezeu pregătește poporul Lui mai dinainte pentru slavă este schițat de Pavel în cap. 8,28-30 (cf. 2 Tim. 1,9).

Romani 9:24

24. Adică pe noi. Adică, biserica creștină căreia i-au fost acordate privilegiile date pe vremuri lui Israel. „Ceea ce Dumnezeu avusese de gând să facă pentru lume prin Israel, neamul ales, El va săvârși în cele din urmă prin biserica Sa de pe pământ astăzi” (PK 713, 714; vezi vol. II, p. 35, 36).

Nu numai dintre iudei. Biserica creștină e constituită din iudei, cât și din neamuri. Din nou Pavel accentuează tema sa despre universalitatea harului divin (cf. cap. 3,29.30). Nimeni nu este chemat și mântuit numai pentru faptul că e iudeu. Mântuirea e oferită atât iudeilor, cât și neamurilor la fel, și în aceleași condiții (cap. 3,22; 10,12.13).

Neamuri. Cu referirea aceasta la neamuri, Pavel introduce subiectul care urmează să fie tratat până la finele cap. 11.

Romani 9:25

25. După cum zice. Pavel caută să confirme concluziile sale din Scripturile VT mai ales atunci când ar putea să pară discutabile. În felul acesta, el arată acum că atât chemarea neamurilor, cât și salvarea numai

a unei rămășițe a lui Israel fusese prezisă de profeti.

Osea. Aceasta este o transliterare a redării grecești a numelui ebraic „Horea”.

Voi numi. [„Îi voi numi”, KJV]. Citatul este din Osea 2,23, deși nu e identic nici cu exprimarea ebraică nici cu cea din LXX-a. așa cum sunt citate de Pavel, cuvintele grecești zic literal: „Voi chema pe cel ce nu e poporul meu, poporul meu și pe cea care nu e iubită, iubită”. În ce privește înțelesul afirmației lui Osea în contextul original, vezi Osea 2,23; cf. cele de la cap. 1,6.9.

Romani 9:26

26. Și va fi așa. [„Se va întâmpla”, KJV]. Acest al doilea citat este din Osea 1,10. În contextul lui originar e o precizare a chemării din nou a semințiilor împrăștiate. Pavel arată cum va fi împlinită făgăduința cu privire la biserica creștină (vezi Osea 1,10).

În locul. Aceasta pare să însemne că în locul unde semințiile, sau mai târziu neamurile, suferiseră ocara de a li se spune că nu era poporul lui Dumnezeu, ei urmau să fie chemați fiii Săi.

Romani 9:27

27. Isaia. Aceasta este o transliterare a scrierii grecești a numelui ebraic Isaiah. Pavel trece acum de la profețiile aplicabile la chemarea neamurilor la altele cu privire la lepădarea lui Israel cu excepția unei rămășițe din el.

Strigă. Gr. krazo. Cuvântul arată o intensă râvnă (vezi Ioan 1,15; 7,28.37; 12,44; Fapte 23,6).

Chiar dacă numărul. Citatul este din Is. 10,23, nu identic în formulare nici cu textul ebraic nici cu LXX. Totuși variațiile în formă nu schimbă înțelesul esențial al profeției.

Nisipul mării. Cuvintele lui Isaia reflectă făgăduința făcută lui Avraam (Gen. 22,17).

Rămășița. [„O rămășiță”, KJV]. Literal, „rămășiță”, însemnând în contextul său „numai o rămășiță”. Doctrina rămășiței era o parte importantă a învățaturii lui Isaia. Ea era cuprinsă în însărcinarea sa divină de a fi un sol către Israel (Is. 6,13) și el o scoate în evidență de repetate ori în scrierile sale (cap. 1,9; 10,20-22; 11,11-16; 37,4.31.32; 46,3). El fusese chiar instruit de Domnul să numească pe unul dintre fiii săi Șear-Iașub, literal „o rămășiță se va întoarce”. Alți profeti VT menționează și ei adesea „rămășiță” (vezi Ier. 6,9; 23,3; 31,7; Ez. 6,8; 14,22; Ioel 2,32; Amos 5,15; Mica 2,12; 4,7; 5,7.8; 7,18; Țef. 2,7.9; 3,13; Hagai 1,12.14; Zah. 8,6.12).

Va fi mântuită. Textul ebraic zice: „Se va întoarce”. Această întoarcere nu era presupusă a fi numai din exil, dar și „către puternicul Dumnezeu” (Is. 10,21) de unde traducerea greacă „va fi mântuită” reprezintă corect intenția profeției.

Romani 9:28

28. Va împlini. [„Va sfârși”, KJV]. Versetul ar putea fi tradus literal: „Căci un cuvânt, sfârșindu-l și tăindu-l scurt în neprihănire, deoarece un cuvânt scurt va face Domnul pe pământ”. Totuși, dovezi textuale favorizează (cf. p.10) omiterea cuvintelor „în neprihănire, deoarece un cuvânt scurt”. O exprimare mai lungă este aceea din LXX-a. în ce privește înțelesul textului ebraic, vezi Is. 10,22.

Cuvântul. [„Lucrarea”, KJV; „judecata”, Nitz.]. gr. logos, în general tradus „cuvânt”. Totuși logos e folosit în NT cu o mare varietate de înțelesuri. De pildă, e tradus „lucrul” (Marcu 1,45), „întrebare” (Marcu 11,29), „întrebare” [lucruri] (Luca 20,3, „socoteală” (Evrei 13,17). Logos apare de peste 300 de ori în NT, dar e tradus „lucru”, numai aici. Totuși, ideea este abordată în traducerea „chestiune” și în dabar, echivalentul ebraic al lui logos. În acest context sunt cu puțință mai multe înțelesuri. Unul e sugerat de traducerea KJV al lui logos în Rom. 14,12: „Așa ca fiecare dintre noi să de socoteală [logos] despre sine lui Dumnezeu”. Un astfel de înțeles este intenționat în următoarea traducere a pasajului aflat în discuție: „Căci Domnul va executa sentința Sa asupra pământului cu rigoare și rapiditate” (RSV). O altă interpretare face pe „logos” să se refere la făgăduințele lui Dumnezeu cu privire la Israel, care au fost împlinite numai în măsură limitată în rămășiță. Sau „repede” [tăia scurt] se poate referi la Israel însuși al cărui număr va fi redus mult

în alegerea rămășiței.

Romani 9:29

29. A zis Isaia mai înainte. Unii iau aceasta ca însemnând „prezis” (cf. Mat. 24,25; Fapte 1,16). Alții îl înțeleg că înseamnă simplu „a spus la o dată mai înainte” (cf. 2 Cor. 7,3; Gal. 1,9). Decizia depinde de faptul dacă cuvintele lui Isaia urmează să fie privite ca o precizare sau ca o descriere a stării lui Israel în timpul său. În cazul din urmă, Pavel și-ar însuși cuvintele lui Isaia și le-ar folosi ca o descriere aplicabilă la starea similară a lui Israel de pe vremea sa. În oricare dintre ocazii, citatul corespunde argumentației lui Pavel. O altă interpretare la rândul ei ia pe „mai înainte” ca însemnând „într-un pasaj anterior”. Afirmatia la care se face referire e dintr-o parte anterioară a scrierilor lui Isaia (Is. 1,9).

Dacă nu ne-ar fi lăsat Domnul. Citatul e din Isa. 1,9.

Savaot. [„Sabaot”, KJV]. Gr. sabaoth, o transliterare a ebraicului seba’oth, „oștiri”, „armate”. KJV traduce acest cuvânt ebraic în VT ca „oștiri” dar lasă pe seba’oth netradus în NT (cf. Iacov 5,4). În ce privește însemnătatea titlului „Domnul oștirilor” vezi Ier. 7,3.

O sămânță. Sau „copii”, „urmaș”. Aceștia sunt „rămășița din vers. 27. Textul ebraic din Is. 1,9 zice: „o mică rămășiță”. LXX ca și Pavel îi prezintă ca „sămânță” din care să odrăslească din nou națiunea (cf. Is. 1,13; Osea 2,23). Subiectul citatului este că dacă nu ar fi fost această rămășiță lepădarea lui Israel ar fi fost tot atât de categorică și deplină cum fusese aceea a Sodomei și Gomorei. Dar în decursul veacurilor o mică rămășiță îi păstrase integritatea. În ciuda necredincioșiei și apostaziei care predominau, acest șir neîntrerupt de martori rămăsese sincer față de Dumnezeu și față de condițiile făgăduințelor făcute lui Avraam (Rom. 11,4.5; cf. Ps. 22,30,31; Is. 6,12.13).

Ca Sodoma. Distrugerea Sodomei și a Gomorei e adesea menționată în VT ca un exemplu de prăpăd violent (vezi și Deut. 29,33; Is. 13,19; Ier. 49,18; 50,40); Plângeri 4,6; Amos 4,11; Țef. 2,9). Isus de asemenea se referă la aceste cetăți când vorbește despre judecata divină (Mat. 11,23.24; Marcu 6,11; Luca 10,12).

Romani 9:30

30. Ce vom zice? După ce a scos în evidență latura autorității și justeței divine în lepădarea iudeilor și chemarea neamurilor, Pavel trece acum la partea răspunderii omului.

Neamurile. Mai degrabă „neamuri”. Unele persoane dintre neamuri, nu toți, au ajuns la neprihănire. Concluzia pe care o trage Pavel din discutarea sa până aici este aceasta: făgăduința lui Dumnezeu nu a dat greș, dar în timp ce neamurile au obținut îndreptățirea, iudeii nu au obținut-o, pentru că au umblat după ea pe o cale greșită. Aceasta ridică întrebarea: Pentru ce? (vers. 32). Și aceasta introduce punctul următor în discuția lui Pavel – eșecul și vina iudeilor. De la punctul acesta mai departe până la cap. 10,21 Pavel tratează acest subiect.

Umblau. [„Urmați”, KJV]. Gr. dioko, „a urma”.

Se capătă. [„Ajuns, KJV]. Gr. katalambano, „a apuca”, „a obține”. Aici dioko (vezi mai sus la „umblau”) și katalambano sunt folosite în legătură cu o alergare (cf. „aleargă”; vezi Rom. 9,16; cf. 1 Cor. 9,24; Fil. 3,12). Pavel spune că neamurile, care nu se străduiau să obțină neprihănirea, au apucat-o. El nu înțelege prin aceasta că nu era dorință sau dor după neprihănire între neamuri, dar aceștia, în contrast cu iudeii legalști, nu o căutau în chip ostentativ. Totuși, când li s-a oferit mântuirea în Evanghelie, au salutat-o cu bucurie. Comparați descrierea anterioară a lui Pavel cu privire la faptul că neamurile împlineau cerințele legii, deși ei nu aveau vreun cod revelat așa cum iudeii erau privilegiați să posede (vezi Rom. 2,14).

Prin credință. [„Din credință”, KJV]. Definiția aceasta cu privire la felul neprihănirii pe care o obținuseră neamurile explică paradoxul aparent că ele au ajuns la neprihănire deși nu au umblat după ea.

Romani 9:31

31. Lege care să de neprihănirea. [„Legea a neprihănirii”, KJV]. Ceea ce se spune că neamurile nu căutau, dar au obținut, e „neprihănire”. Dar ceea ce se spune că iudeii căutau, dar nu au obținut este o „lege

care să dea neprihănirea”. Expresia aceasta a fost felurit interpretată. Unii o privesc ca o referire specifică la Legea VT, alții înțeleg expresia ca însemnând că iudeii umblau după un principiu și o regulă de viață morală și religioasă care să-i facă drepti (compară folosirea cuvântului „lege” în expresia „legea credinței”, vezi la cap. 3,27; cf. cap. 7,23). Principiul acesta iudeii gândeau că l-au găsit în sistemul lor de legi morale și religioase. Dar întrucât ei nu au fost în stare să trăiască la nivelul cerințelor acelor legi, principiul lor de neprihănire nu a putut să producă ceea ce ei căutau. Aceasta i-a mânat la o și mai mare multiplicare a legilor religioase în căutarea lor legalistă după un principiu de viață care să-i facă drepti înaintea lui Dumnezeu.

O altă interpretare, și una bine situată în context e de a privi expresia „lege a neprihănirii” ca echivalentul lui „neprihănirea care se întemeiază pe lege”. Accentul lui Pavel în aceste versete este pe natura legalistă a alergării lui Israel după neprihănire.

La Legea aceasta. [„La legea”, KJV]. Literal, „la o lege”. Dovezi textuale favorizează (cf. p. 10) omiterea cuvântului „neprihănire” în această a doua expresie. Israel a umblat după „o lege a neprihănirii” dar nu a izbutit să ajungă la legea aceea. Motivul pentru acest eșec e că neprihănirea bazată pe lege cere perfecta împlinire a legii aceleia, și această ascultare oamenii în propria lor tărie nu o pot da. În consecință, depinzând pentru neprihănire de o lege, pe care în propria lor putere ei nu o puteau asculta, iudeii au dat greș în a ajunge la idealurile prescrise de lege și la neprihănirea pe care ei o căutau.

Romani 9:32

32. Pentru ce? Sau „de ce?”

Pentru că. Prima parte a răspunsului sună literal așa: „pentru că nu prin credință, ci prin fapte ale legii”. Dovezi textuale favorizează (cf. p. 10) omiterea expresiei „ale legii”. KJV adaugă cuvintele „ei au căutat-o”, care pare să redea corect gândul lui Pavel.

Prin fapte. [„Ca prin faptele”, KJV]. Literal, „ci după cum este din lucruri”. Prin expresia aceasta, calificativă Pavel arată că era părerea iudeilor că neprihănirea putea fi obținută în felul acesta. Ei gândeau că puteau deveni drepti prin fapte, în timp ce de fapt încercau imposibilul (vezi cap. 2,25 la 3,20). La neprihănire se poate ajunge numai prin credință (cap. 3,21.22).

S-au lovit. [„S-au poticnit”, KJV]. Gr. proskapto. Verbul acesta înseamnă literal „a se lovi de” (Mat. 4,6; Luca 4,11), de unde „a se poticni” (Ioan 11,9.10) și metaforic „a se ofensa de”, „a dovedi iritație față de” (1 Petru 2,8). Hristos a venit pentru ca să aducă neprihănirea tuturor celor care o primesc prin credință. Dar iudeii, care o căutau pe altă cale, s-au poticnit de El și de solia Lui. Atât de adânc era fixată credința lor eronată că neprihănirea putea să fie obținută prin fapte, încât i-a determinat să se opună pe față Mântuitorului și în cele din urmă chiar să-L omoare. Dacă Pavel folosește verbul în sensul lui mai literal de „a se poticni” versetele acestea dau un tablou al iudeilor urmărind cu râvnă ținta neprihănirii, dar poticnindu-se chiar de Acela care venise să-i ajute să o ajungă.

Piatra de poticnire. Literal, „piatra de poticnire”. Potignirea era natural, nu în piatră, ci în atitudinea celor pentru care ea devenea o poticnire. „Hristos cel răstignit” era „pricină de poticnire” pentru iudei, dar „puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu” pentru cei care sunt chemați (1 Cor. 1,23.24). El este o pricină de poticnire pentru cei care sunt fără credință și neascultători, dar scumpă pentru cei care cred (1 Petru 2,7.8).

Romani 9:33

33. Este scris. Citatul este din Is. 28,16 și 8,14 dar nu e identic cu textul ebraic sau cu cel din LXX. Petru aplică cele două versete la Hristos (1 Petru 2,6-8). Prezicerea aduce laolaltă cele două categorii pe care le descrie Pavel – aceia pentru care Hristos este o cauză de ofensă, și aceia pentru care El este piatra unghiulară a credinței lor (vezi Ps. 118,22; Mat. 21,42; Marcu 12,10; Luca 20,17; fapte 4,11).

În El. Cuvintele acestea nu sunt în LXX și nici în ebraică la Is. 28,16. Folosirea lor aici de Pavel evidențiază referirea personală la Hristos.

Nu va fi dat de rușine. Aceasta este exprimarea din LXX. Textul ebraic zice: „nu se va grăbi”. Totuși textul ebraic poate fi redat „nu va fi făcut de rușine”. Înțeles în felul acesta, gândul nu este esențial diferit. În fiecare caz, accentul este pe încrederea sigură pe care o are cel care-și pune credința în Hristos și alargă

înainte către ținta înaltei chemări a lui Dumnezeu.

COMENTARIILE ELLEN G. WHITE

AA 374

2, 3 AA 129

11 GC 261; PP 207

20, 21 8T 187

31-26 AA 376

27-29 AA 379

28 EW 50, 75; 6T 19, 233; 8T 49.

Romani 10:1

1. Fraților. Pavel folosește adesea expresia aceasta când dorește să fie deosebit de emfatic (vezi Rom. 7,1; 8,12; 12,1; 1 Cor. 14,20; Gal. 3,15). Subiectul pe care-l discută el în acest capitol este faptul afirmat în Rom. 9,31-33, că Israel nu izbutise să ajungă la neprihănire din cauză că ei umblaseră după o neprihănire bazată pe meritele propriilor lor fapte. Dar înainte de a intra în dureroasa sarcină de a arăta eșecul și vinovăția propriului său popor, Pavel reînnoiește asigurarea din partea sa a preocupării din inimă pentru mântuirea lor (cf. cap. 9,1-3).

Dorința. Gr. endokia, „voia bună, „bună plăcere”, „aprobare”. Compară folosirea cuvântului în Mat. 11,26; Ef. 1,5.9; Fil. 1,15; 2,13; 2 Tes. 1,11. Pavel dorea cu sinceritate mântuirea conaționalilor săi iudei.

Rugăciunea. Gr. deesis, „petiție”, „suplicație” (vezi Ef. 6,18; Fil. 4,6; 1 Tim. 2,1; 5,5). De la cuvântul deomai, „a avea nevoie”, „a cere”, „a ruga”. Deesis e deosebit de prosequente, cuvântul pentru rugăciune în general (Rom. 1,10) prin aceea că deesis descrie cererea pentru un folos anumit.

Pentru israeliți. [„Pentru Israel”, KJV]. Dovezi textuale favorizează (cf. p. 10) exprimarea „pentru ei”, adică aceia care au fost menționați în cap. 9,31-33. Pronumele arată strâns legătura dintre cele două capitole. Capitolul 10 este o continuare neîntreruptă a argumentației lui Pavel cu privire la lepădarea lui Israel, care a fost subiectul în cap. 9.

Să fie mântuiți? E lucru semnificativ ca îndată după tratarea din partea lui a lepădării lui Hristos de către iudei, Pavel să se roage pentru mântuirea lor. Lucrul acesta arată că el nu privea cazul lor ca lipsit de nădejde, în ciuda purtării lor păcătoase. În plus, dacă Pavel ar fi considerat lepădarea lor ca voia predestinată a lui Dumnezeu pentru nimicirea lor, așa cum au înțeles unii doctrina predestinației, el nu s-ar fi rugat ca ei să fie mântuiți. Evanghelia învață că „oricine va chema numele Domnului va fi mântuit” (vers. 13). Evanghelia e pentru toți oamenii, inclusiv iudeii (cap. 1,16; 3,29.30; 10,12).

Romani 10:2

2. Le mărturisesc. Pavel era în stare să facă lucrul acesta din propria sa experiență tristă, el însuși fusese cândva „însuflețit de o râvnă nespuse de mare pentru datinile strămoșești” (Gal. 1,14) și în felul acesta, cunoștea bine zelul lor rău sfătuit (vezi Fapte 22,3; Fil. 3,6).

Râvnă pentru Dumnezeu. [„Râvna lui Dumnezeu”, KJV]. Comparați expresia „râvna casei Tale”, însemnând „râvna pentru casa Ta” (Ps. 69,9; Ioan 2,17). Iudeii se făleau cu râvna lor pentru Dumnezeu și pentru Legea Lui (Fapte 21,20; 22,3; cf. Gal. 1,14), și Pavel a descris bine ardoarea lor în chestiuni privitoare la religie în decursul acelei perioade.

Trista istorie a iudeilor e că în ciuda marii lor râvne religioase, nu au ajuns la neprihănire (Rom. 9,30-32). Religia lor era legalistă și formalistă până în ultimul grad. Manifestarea lor pe dinafară a unei

ascultări scrupuloase era o mantie pentru stricăciunea lăuntrică (cap. 2,17-29). Totuși, Pavel pare să vorbească despre râvna lor pentru Dumnezeu ca fiind ceva care în sine era de lăudat și ca în cap. 1,8, el atrage mai întâi atenția la o trăsătură bună înainte de a începe să discute greșelile lor. El pare să găsească în acest zel rău aplicat vreun motiv de încurajare, deoarece trăgea nădejde că dacă un asemenea zel ar putea fi îndreptat spre adevărata cale a neprihănirii, ei ar putea fi încă salvați.

Priceperea. [„Cunoștință”, KJV]. Gr. epignosis. Cuvântul acesta denotă o cunoaștere întregă și deplină (cf. cap. 1,28; 3,20). Iudeii nu erau fără cunoștință ca atare (gnosis), dar erau lipsiți de adevărata cunoștință care i-ar fi putut face să servească lui Dumnezeu în felul adevărat. Ei fuseseră în mod deosebit favorizați cu cunoașterea de Dumnezeu (cap. 3,1.2), dar râvna lor pentru El nu fusese înțeleaptă. Deși cunoșteau scrierile legii și profeților, nu aveau adevărata pricepere a înțelesului cuvintelor și lucrărilor lui Dumnezeu. Ardoarea lor neluminată a devenit un simplu fanatism, și ei arătau mai mult zel pentru formă și pentru literă, decât pentru Dumnezeu.

Romani 10:3

3. Pentru că. Versetul acesta explică de ce zelul iudeilor era „fără pricepere” [potrivit cunoștinței]. Dacă ar fi fost dispuși să asculte de voia lui Dumnezeu, ar fi ajuns la o înțelegere a adevărului (vezi Ioan 7,17). Dar au refuzat să se supună.

Necunoscând. [„Fiind necunoscători de”, KJV]. Pavel arată mai departe că ignoranța lor era nescuzabilă, deoarece iudeii avuseseră orice ocazie de a deveni luminați (Rom. 10,14-21; cf. Ioan 5,39.40).

Neprihănirea pe care o dă Dumnezeu. [„Neprihănirea lui Dumnezeu”, KJV]. Vezi cap. 1,17.

Au căutat. [„Umblând după”, KJV]. Gr. zeleo, literal, „a căuta”, „a se strădui”.

Să-și pună înainte. [„Să-și stabilească”, KJV; „să statornicească”, KJV]. Gr. histenie, „a-și înălța”. Cuvântul sugerează elementul de mândrie din străduința depusă de iudei de a-și înălța propria lor neprihănire. În mărturisitul lor zel pentru Dumnezeu iudeii lucrau de fapt pentru sine. „Israel este o viță goală, aduce fructe pentru sine” [KJV] (Osea 10,1). În loc de a umbla după neprihănirea lui Dumnezeu în felul lui Dumnezeu, iudeii plini de neprihănire de sine s-au sprijinit pe propriile lor fapte (cf. Fil. 3,9). Ei au ajuns să privească simpla săvârșire a jertfelor și prescripțiilor ca fiind neprihănire în ea însăși în loc de a privi la neprihănirea Celui către care arătau toate aceste lucruri. În felul acesta, religia lor a degenerat într-un fanatism plin de mulțumire de sine și de slăvire de sine. Și cu cât iudeii pierdeau mai mult din vedere neprihănirea lui Dumnezeu, cu atât mai riguroși deveneau în observarea acestor forme pentru statornicirea propriei lor neprihăniri.

Supus. Gr. hupostasso, un verb obișnuit însemnând „a se așeza sub ordine”, „a asculta” (cf. Iacov 4,7; 1 Petru 2,13; 5,5). Forma verbului aflat aici e mai bine tradusă „într-adevăr supus”. Pasajul ar suna atunci astfel: „cu adevărat nu s-au spus”. Iudeii se făleau cu cunoștința lor de Dumnezeu și de Legea divină (Rom. 2,17-20), dar de fapt refuzau conformarea față de voia lui Dumnezeu. Încrezători în propria lor neprihănire, ei nu-și supuneau inima la un plan care le cerea să vină recunoscând că nu aveau neprihănire proprie acceptabilă (Is. 64,6) și că mântuirea lor depindea de meritele altcuiva. Nici un obstacol în calea mântuirii prin har nu e așa de mare ca îndreptățirea de sine a unui păcătos. Prin lipsa lor de bunăvoință de a se supune la porunca lui Dumnezeu ca „să credem în numele Fiului Său Isus Hristos” (1 Ioan 3,23), iudeii au dat pe față că zisa lor credință în Dumnezeu era doar un serviciu din gură lipsit de conținut, deoarece esența credinței este ascultare plină de încredere. Această lipsă de bunăvoință de a se supune a fost cauza, nu numai a ignoranței lor, dar și a lepădării lor ca popor ales.

Romani 10:4

4. Hristos este sfârșitul legii. În textul grecesc cuvântul pentru „sfârșit” telos, este accentuată. Pasajul acesta a fost felurit interpretat pentru a însemna că Hristos este sfârșitul legii ca atare, Hristos est scopul sau ținta legii (cf. Gal. 3,24). Hristos este împlinirea legii (cf. Mat. 5,17) sau Hristos este terminarea legii ca mijloc de mântuire (cf. Rom. 6,24). Cea dintâi interpretare este aceea a antinomianistilor și e o pervertire a Scripturii (vezi cap. 3,31). Ultimele trei interpretări, toate prezintă afirmații adevărate, dar a treia dintre acestea apare cea mai bine potrivită pentru contextul acestui verset. Pavel contrastează calea lui Dumnezeu pentru îndreptățire prin credință cu încercarea omului de a ajunge la îndreptățire prin lege. Solia Evangheliei

este că Hristos este sfârșitul legii ca mijloc de îndreptățire pentru oricine are credință. E probabil lucru însemnat acela că articolul definit e omis de la „lege” (vezi cap. 2,12), indicând că Pavel se referă la principiul legii în general și nu la oarecare anumită lege în particular. Mai mult, tendința întregii argumentații arată că Pavel vorbește despre lege într-un sens general.

Versetul acesta nu lasă a se înțelege că neprihănirea putea fi de fapt obținută prin lege în VT și că o dată cu venirea lui Hristos credința fusese substituită legii ca mijloc al neprihănirii. De la căderea lui Adam, Dumnezeu descoperise numai un mijloc prin care oamenii puteau fi salvați – prin credință în Mesia care aveau să vină (Gen. 3,15; 4,3-5; Evrei 11,4; cf. Rom. 4). Și nici nu poate fi luat pasajul ca însemnând că Hristos este sfârșitul legii ca atare și deci că oamenii nu mai sunt sub obligația de a asculta de legea lui Dumnezeu. Ci legea ca metodă de a obține neprihănirea a fost adusă de Hristos. Scopul lui Dumnezeu în proclamarea legii Sale lui Israel era de a le descoperi păcătoșenia (Rom. 3,20) și nevoia lor de un Mântuitor (Gal. 3,24). Dar iudeii pervertiseră scopul lui Dumnezeu și folosiseră legile atât pe cea morală, cât și pe cea ceremonială prin propriile lor încercări de ascultare legalistă. Hristos a venit ca să pună capăt acestui abuz și să arate drumul înapoi la lege. O asemenea credință nu desființează legea, ci o statornicește (vezi Rom. 3,31) și face cu puțință ca oamenii să împlinescă cerințele ei (vezi cap. 8,4).

Romani 10:5

5. În adevăr Moise. Pavel descrie acum contrastul dintre neprihănirea prin lege și neprihănirea prin credință în vorbire scoasă din VT. Făcând așa, el mai arată și că nu e contradicție între VT și NT la subiectul acesta.

Scie. [„Descrie”, KJV]. Gr. grapho. Literal, „a scrie”. Se pot cita dovezi textuale (cf. p. 10) pentru următoarea exprimare a vers. 5: „Moise scrie că omul care împlinește neprihănirea care se întemeiază pe lege va trăi prin ea”. Citatul este din Lev. 18,5; care zice: „Păziți deci legile mele, și judecățile Mele; pe care de le va face omul, viu va fi într-însele” (cf. Gal. 3,12). Pavel citează aceste cuvinte cu implicația bazată pe concepțiile iudaice că neprihănirea prin lege cere împlinirea perfectă a legii, ea trebuia să fie ținută până la ultima literă. Nu există har sau îndurare. Tot ce cere legea trebuie să fie făcut sau altminteri nu e mântuire (vezi Gal. 3,10-13). Dar aceasta este o condiție care nu a fost niciodată împlinită de omul căzut, așa cum Pavel a arătat clar în Rom. 1-3, și care nu poate fi nicidecum împlinit de păcătoșii nerenăscuți (cap. 8,5-8). În consecință, nu poate fi decât condamnare pentru cei care depind de propria lor împlinire a legii pentru neprihănire înaintea lui Dumnezeu (cap. 3,20).

E lucru plin de însemnătate faptul că în contextul lui Lev. 18,5, legea lui Dumnezeu e descrisă constând din legi și judecăți care de fapt puteau să fie ținute și prin ținerea cărora poporul putea să intre în viață, referirile la același pasaj de către Ezechiel (cap. 20,11.13.31) și de către Neemia (cap. 9,13.29) arată de asemenea că putea fi împlinită condiția și făgăduința putea fi obținută. Cu descoperirea mai mare a planului lui Dumnezeu în NT vedem că afirmația care stă la baza acestor pasaje din VT este că creștinii ar trebui să-și îndrepte atenția spre Răscumpărătorul care va veni și astfel să capete iertare de păcate și har întăritor pentru ascultare (vezi Ez. 16,60; 20,11; 36,26). Toate acestea nu trebuie să fie luate ca lăsând să se înțeleagă că neprihănirea poate fi obținută prin ținerea legii separat de credință, dar fariseii și sub călăuzirea lor, masa poporului iudeu cultivau această părere greșită. Ei cereau neprihănire și viață ca o răsplătire a propriei lor țineri cu strictețe a legii. Legătura lor cu Dumnezeu era pur legalistă. Legământul lor cu El era unul de fapte și nu de credință și har. Dumnezeu căuta să-i ducă la o experiență superioară, dar ei refuzau să progreseze (vezi Ez. 16,60).

Tocmai pentru ca să dea la iveală eroarea unei astfel de poziții, Pavel citează Lev. 18,5. El folosește chiar cuvintele lui Moise pentru a reaminti iudeilor legalști că neprihănirea e obținută numai de cei care ascultă. Dar o asemenea ascultare omul nu e în stare să o dea dacă nu e ajutat. Comparați replica lui Isus la căutarea după „neprihănirea pe care o dă legea”: „Fă așa și vei avea viață veșnică” (Luca 10,28).

Romani 10:6

6. Neprihănirea pe care o dă credința. [„Care din credință”, KJV]. Pavel personifică neprihănirea prin credință ca și cum ar vorbi. Compară personificarea înțelepciunii (Prov. 1,20; Luca 11,49) și a vorbirii (Evrei 12,5). Apostolul ar fi putut să spună: „Moise vorbește astfel despre neprihănirea prin credință”. În felul acesta, ambele părți ale lui Rom. 10,4 sunt dovedite de mărturia lui Moise, și anume imposibilitatea de a obține neprihănirea prin lege (vers. 5) și asigurarea că putem obține neprihănirea prin credință (vers. 6-8).

Mulți comentatori s-au poticnit în faptul că Pavel folosește cuvintele lui Moise care pare că țin numai de lege, pentru a descrie neprihănirea prin credință, dar dificultatea stă în afirmația greșită, atât de larg susținută, că legea și Evanghelia sunt diametral opuse. Problema e rezolvată prin recunoașterea faptului că neprihănirea prin credință a fost totdeauna metoda lui Dumnezeu pentru mântuirea omului și că darea legii prin Moise era o parte integrantă a acestui plan. Mai mult, Moise fusese în chip deosebit folosit de Dumnezeu pentru a edifica marele sistem al tipurilor și ceremoniilor care simbolizau întregul plan al neprihănirii prin credință în Isus. În consecință, e cu totul nerezonabil de a afirma că Moise era necunoscător al adevăratei relații dintre lege și Evanghelia și că ori de câte ori vorbea atât de puternic despre ascultare de poruncile lui Dumnezeu el recomanda neprihănirea prin lege și nu prin credință.

Iată cum vorbește. [„Vorbește în felul acesta”, KJV]. Adică, vorbește așa. Citatul este din Deut. 30,11-14. În capitolul acela, Moise înșiră binecuvântările care vor veni asupra lui Israel dacă era ascultător de legea lui Dumnezeu. Este un lucru important de observat că Moise vorbește celor cărora el le spusese mai înainte: „Iehova Domnul tău va circumcide inima ta... , ca să iubești pe Iehova, Dumnezeul tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău, ca să trăiești” (Deut. 30,6). Moise descrie aici experiența israeliților cu adevărat pocăiți și credincioși. El vorbește despre lege din punctul de vedere al israeliților circumciși cu inima. Nu e necesar de a presupune așa cum au făcut mulți comentatori, că Pavel numai își însușește cuvintele lui Moise cu privire la lege, și în felul acesta le aplică la ceva ce Moise nu a avut în gând. După cum Pavel a găsit neprihănire prin credință la Avraam, care a crezut pe Dumnezeu și a ascultat de El, tot așa aici găsește esența neprihănirii prin credință în experiența acelora care se întorc cu pocăință la Dumnezeu și-L iubesc și-L ascultă cu toată inima și cu tot sufletul. Cuvintele lui Moise, înțelese în adevăratul lor sens spiritual, descriu o neprihănire care este, într-adevăr neprihănire prin credință

Să nu zici în inima ta. Expresia aceasta se găsește în Deut. 9,4 și e folosită de Pavel pentru a introduce citatul din Deut. 30,12-14. „A spune în inimă” reprezintă un idiom ebraic însemnând „a gândi”, de obicei cu privire la un gând rău (vezi și Deut. 15,9; 18,21; Ps. 14,1; Mat. 3,9; 24,48; Apoc. 18,7; cf. 1 Cor. 7,37).

Cine se va sui? Moise spunea aceste cuvinte pentru a arăta că cuvântul lui Dumnezeu nu e departe și dincolo de îndemâna omului, ci că el deja îi fusese revelat și îi fusese lămurit. Pavel folosește aceleași cuvinte cu privire la Evanghelia, revelația încă și mai clară a cuvântului lui Dumnezeu care fusese dată în Hristos.

Să coboare... pe Hristos. Ca și cum nu venise încă. Neprihănirea prin credință spune: „Nu te îndoii că Hristos a venit deja. Fiul lui Dumnezeu a venit deja și a locuit printre noi. Credința nu e ceva atât de dificil, deoarece Hristos a venit.”

Romani 10:7

7. Cine se va pogoară. În loc de: „Cine va merge peste mare pentru noi?” (Deut. 30,13) Pavel zice: „Cine se va pogori în adânc?” Așa cum nu era nevoie ca israeliții să caute dincolo de mare pentru a aduce poruncile lui Dumnezeu, tot așa nu e nevoie ca nimeni să coboare în adânc pentru a ridica afară pe Hristos. El deja înviase.

Adânc. [„Adâncul”, KJV; „abis”, Nitz.]. Gr. abussos, „abisul”, (vezi Marcu 5,10). Pavel pare să aplice termenul la locul celor morți unde Hristos „coborâse”.

Romani 10:8

8. Ce zice ea? Adică: Ce spune neprihănirea prin credință? Pavel continuă să personifice neprihănirea prin credință (vezi vers. 6).

Cuvântul este aproape de tine. Scopul pasajului VT era de a sigura pe Israel că Dumnezeu luase măsuri prin care cerințele legii puteau fi împlinite. Legământul veșnic făcut cu Adam în Eden prevedea iertare pentru încălcarea legii și har întăritor pentru ascultare prin credință în Mesia care urma să vină. Oamenii dădeau pe față credința lor în Răscumpărătorul prezentând sacrificiile lor de animale și prin ținerea celorlalte cereri ale ritualurilor legii. Israelii erau rezervați în a primi legământul acesta, dat lui Adam și reînnoit lui Avraam (vezi Ez. 16,60). În schimb, au ales să caute neprihănirea prin propriile lor eforturi spre ascultare. Profeții VT au căutat adesea să determine poporul să accepte prevederile planului veșnic al lui

Dumnezeu, dar fără succes. Domnul, prin Ieremia, le-a oferit noul legământ (vezi Ier. 31,31-34). Ezechiel a subliniat nevoia de o „inimă nouă” și un „duh nou” (vezi Ez. 36,26). În felul acesta, neprihănirea prin credință le era oferită „dar cuvântul ce le-a fost propovăduit nu le-a ajutat la nimic, pentru că nu a găsit credință la cei ce l-au auzit” (Evrei 4,2; cf. Gal. 3,8). Cuvântul era „aproape” de ei. Tot ce se cerea era credință cu inima și mărturisire cu gura. În felul acesta, Pavel contrastează simplitatea credinței cu sarcina laborioasă și lipsită de nădejde a încercării legaliste de a înălța neprihănirea personală a omului (Rom. 10,2.3.5).

Cuvântul credinței. Adică, solia Evangheliei cu privire la credință. Aceasta este unica apariție a acestei expresii în NT. Cuvântul pe care Moise îl descrie ca „aproape foarte de tine, în gura ta și în inima ta, ca tu să-l faci” (Deut. 30,14) este esențial același cu „cuvântul credinței” predicat de Pavel – Evanghelia care vestește credința ca principiu al neprihănirii.

Pe care-l propovăduim. Pavel adaugă aceasta pentru a scoate în evidență că adevărul neprihănirii prin credință nu e necunoscut și poate fi înțeles de toți cei care sunt dispuși să asculte. Că iudeii nu pot să se scuze este arătat și mai pe deplin în vers. 14-21.

Romani 10:9

9. Dacă. [„care”, KJV; „pentru că dacă”, Nitz.] sau „deoarece”. Dacă e păstrată traducerea „care”, Pavel face cunoscut conținutul soliei despre credință, dacă e preferat „pentru că” Pavel prezintă dovada că cuvântul credinței e aproape. În ambele cazuri conținutul soliei credinței e arătat că corespunde cu învățătura lui Moise din Deuteronom.

Mărturisești. Gr. homolōgeo. Același cuvânt este adesea tradus „profesezi” și substantivul înrudit „profesiune” [mărturisire] (Mat. 7,23; Tit 1,16; Evrei 3,1). El înseamnă literal „a fi de acord cu”, „a spune același lucru ca un altul”. În felul acesta mărturisirea unui credincios este exprimarea acordului său cu tot ceea ce Dumnezeu a declarat că e adevărat. Aceasta include ceea ce Dumnezeu a descoperit cu privire la Legea sa, păcatul nostru, și nevoia noastră de un Mântuitor. Ea cuprinde tot ceea ce Dumnezeu a spus cu privire la singurul mijloc de mântuire – credința în Fiul Său, Isus Hristos.

Isus ca Domn [„Domnul Isus”, KJV]. Sau „că Isus este Domn” (cf. 1 Cor. 12,3; Fil. 2,11). Iudeii atribuiau titlul de domn numai lui Dumnezeu Tatăl. Neamurile adorau pe împăratul ca domnul lor, dar creștinii recunoșteau pe Hristos ca „Domnul din cer” [KJV; Nitz.] (1 Cor. 15,47), unicul Fiul al lui Dumnezeu (Ioan 3,16) care este înălțata căpetenie a bisericii (Ef. 5,23) și Domn a toate (Fapte 10,36). Mărturisirea domniei Lui implică o voință de a asculta de conducerea Lui și de a împlini poruncile Lui (Ioan 14,21; 1 Ioan 2,3.4).

Crezi. Credința în mod normal precede mărturisirea, dar Pavel urmează ordinea din vers. 8, unde gura este menționată înainte de inimă. În vers. 10 Pavel dă ordinea credința și apoi mărturisirea.

Dumnezeu L-a înviat din morți. Vezi vers. 7. Învierea a fost confirmarea pretențiilor lui Hristos, sigiliul divin asupra sacrificiului Său (vezi cap. 1,4). Crezând că Dumnezeu a înviat pe Isus din morți, creștinul recunoaște triumful lui Hristos asupra păcatului și a morții și puterea Lui de a îndreptăți și a mântui pe păcătoși (vezi cap. 4,25). Contrastată cu neprihănirea prin lege (cap. 10,5) neprihănirea prin credință depinde de ceea ce a făcut Hristos și de ceea ce El poate face și nu de ceea ce suntem noi în stare să facem.

Romani 10:10

10. Inimă. Vezi cap. 1,21. Iudeii considerau inima ca sediu al vieții lăuntrice de gândire și simțire pentru ei, inima nu reprezintă afecțiunile ca distincte de intelect. Referindu-se la credința „din inimă” [cu inima], Pavel lasă a se înțelege că credința cuprinde o deplină schimbare lăuntrică. Și schimbarea aceasta aduce ca rezultat îndreptățirea și neprihănirea (cap. 3,22; 5,1).

Mărturisirea. Dovada externă a schimbării lăuntrice este mărturisirea cu gura, hotărâta luare de poziție pentru ceea ce se crede că e adevărat. Voința de a mărturisi pe Hristos în cuvânt și faptă a fost totdeauna proba că cineva e cu adevărat ucenic (Mat. 10,32; Luca 12,8; cf. Apoc. 3,5). O bună mărturie înaintea lumii, menținută până la sfârșit, va avea ca rezultat mântuirea (cf. Apoc. 2,10).

Romani 10:11

11. Zice Scriptura. Citatul este din Is. 28,16 (vezi Rom. 9,33).

Oricine. Cuvântul acesta nu e în textul lui Isaia. Pavel dorea să scoată în evidență faptul că Evanghelia era pentru toți.

Romani 10:12

12. În adevăr. [„deoarece”, KJV]. Aceasta introduce explicarea de către Pavel a lui „oricine”, din vers. 11.

Deosebire. Sau „distincție” (cf. cap. 3,22). Atât iudeii cât și neamurile au păcătuit și au nevoie de mântuire (vezi cap. 3,23). Dumnezeu a prevăzut un singur mijloc prin care omul să poată fi mântuit. El nu are o prevedere pentru iudei și o alta pentru neamuri. Și deci, dispăre orice deosebire națională, de clasă, socială și individuală.

Grec. Adică neamuri (vezi cap. 1,16).

Toți au același Domn... Sau „același Domn este Domnul tuturor” (RV; RSV). Atât iudeii cât și neamurile au același Domn (cf. cap. 3,29.30), care a răscumpărat întreaga omenire (Isa. 3,16). O comparație cu vers. 9, 11 din Rom. 10 arată că „domn” de aici se referă la Hristos. În Fapte 10,36 Hristos e chemat „Domnul tuturor” (cf. Rom. 14,9; Fil. 2,10.11).

Bogat... pentru toți. Nu e limită la resursele Domnului (vezi Rom. 8,32; 11,33; Ef. 1,7; 2,7; 3,8).

Cei ce-L cheamă. Chemarea Domnului sau chemarea numelui Domnului e o expresie obișnuită aproape echivalentă cu închinarea la Domnul. Ea provine probabil din obiceiul de a începe o vorbire către o divinitate prin menționarea mai întâi a numelui lui. Evreii erau cunoscuți ca aceia care chemau pe Iehova. Creștinii erau aceia care chemau pe Hristos (1 Cor. 1,2). E lucru semnificativ de a vedea expresia aceasta folosită cu privire la Hristos în NT, căci întrucât închinarea e cuvenită numai lui Dumnezeu, aceasta este o clară recunoaștere a divinității lui Hristos (vezi Fapte 7,59.60; 9,14.21; 22, 16; 2 Tim. 2,22). În ce privește dumnezeirea lui Hristos, vezi nota adițională la Ioan 1.

Romani 10:13

13. Oricine va chema. Citatul e din Ioel 2,32. Pasajul a fost citat și de Petru în predica lui din Ziua Cincizecimii (Fapte 2,21). Iudeii înțelegeau pasajul din Ioel ca însemnând că toți adevărații închinării ai lui Iehova urmau să fie eliberați în ziua judecării lui Dumnezeu. Pavel aplică pasajul la Hristos. Cuvintele „toată făptura” (Ioel 2,28) arată că neamurile sunt incluse în profeție.

Romani 10:14

14. Dar cum vor chema? După ce a afirmat universalitatea mântuirii prin credință, Pavel acum discută condițiile care trebuie să fie împlinite pentru ca toți să aibă prilejul de a o primi. El scrie aceste condiții ca o serie de întrebări. Fiecare întrebare din lanț este un argument, a cărui concluzie este admisă tacit și formează baza întrebării următoare. De pildă: „Cum pot ei să cheme pe Domnul dacă nu cred în El? Nu pot; deci trebuie să creadă mai întâi. Dar cum pot ei să creadă dacă nu au auzit? Nu pot.” Și așa mai departe.

Unii leagă vers. 14 și 15 cu pasajul precedent și le pun în legătură cu predicarea Evangheliei la neamuri. Dacă Evanghelia e intenționată pentru oricine, așa cum se lasă a se înțelege din „oricine” din vers. 13, atunci trebuie predicată la oricine. Alții leagă vers. 14 și 15 mai strâns cu restul versetelor capitolului. Ei argumentează că Pavel nu se ocupă în secțiunea aceasta cu misiunea pentru neamuri, ci cu necredința iudeilor. Iudeii, așa cum Pavel a explicat deja, au fost „necunosători”, cu privire la calea cea dreaptă de a obține neprihănirea. Pentru a-i convinge de foarte marea lor vinovăție în privința aceasta, Pavel caută să le arate că ei au avut o mare ocazie de a cunoaște și a înțelege planul lui Dumnezeu. El începe prin a întreba ce condiții sunt necesare pentru „a chema numele Domnului” și apoi arată că aceste condiții au fost împlinite. De aceea iudeii sunt fără de scuză pentru necredința lor.

Argumentația din vers. 14-21 poate fi rezumată după cum urmează: Au fost trimiși predicatorii Evangheliei așa ca toți să poată avea prilej de a crede (vers. 14)? Da, Evanghelia a fost predicată, așa cum

prezisesse Isaia (vers. 15). Dovedește faptul că nu toți au crezut că nu au auzit (vers. 16)? Nu, deoarece Isaia prezisesse de asemenea că unii nu vor primi solia (vers. 16, 17). E cu puțință că unii dintre iudei să nu fi auzit (vers. 18)? Lucrul acesta nu putea să fie, deoarece solia Evangheliei a mers pretutindeni. Chiar dacă e adevărat că Israel auzise Evanghelia e cu puțință că ei nu i-au prins înțelesul (vers. 19)? Nici lucrul acesta n-ar putea să fie, deoarece așa cum au descris Moise și Isaia, neamurile mai puțin privilegiate și mai puțin luminate fuseseră în stare să înțeleagă (vers. 19, 20). De aceea, iudeii nu puteau să prezinte necunoașterea din partea lor a Evangheliei ca o scuză pentru necredința lor. Faptul real este că, așa cum spunea Isaia, ei erau un popor neascultător și îndărătnic (vers. 21).

Despre El. A asculta un predicator trimis de Hristos înseamnă a asculta pe Hristos (2 Cor. 5,20). Domnul e auzit vorbind prin reprezentanții Săi aleși.

Romani 10:15

15. Dacă nu sunt trimiși? Gr. apostello, de la care e derivat cuvântul apostolos, „apostol”. După cum Tatăl a trimis pe Fiul Său, tot așa Fiul a trimis pe apostolii Săi și ei la rândul lor sub îndrumarea Duhului lui Hristos, au trimis pe alții (vezi Luca 9,2; 10,1.3; Ioan 8,38; 17,18; fapte 26,17; 1 Cor. 1,17). Proclamarea unei solii divine trebuie să fie făcută de cineva care a fost însărcinat de Dumnezeu pentru scopul acesta (cf. Ier. 1,7; 7,25; 14,14.15; 23,21).

După cum este scris. Citatul e din Isaia 52,7. Pavel citează pasajul liber, și pe scut, omițând cuvintele „pe munți” ca având poate numai însemnătate locală sau poetică, schimbând singularul „aceluia care aduce” în plural și omițând pe „celor ce vestesc mântuirea”.

Cât de frumoase sunt picioarele. Adică, cât de binevenită e sosirea (vezi Is. 52,7).

Celor ce vestesc pacea. [„Care predică Evanghelia păcii”, KJV]. Dovezi contextuale (cf. p. 10) favorizează omiterea acestei expresii.

Folosind citatul acesta, Pavel lasă a se înțelege că solii însărcinați au fost trimiși. În ce privește înțelesul pasajului în contextul original, vezi Isaia 52,7. Secțiunea aceasta a lui Isaia a fost privită atât de iudei, cât și de creștini ca arătând spre lucrarea lui Mesia. Veștile cele bune ale eliberării din captivitatea babiloniană simbolizează veștile sale bune ale mântuirii.

Vestesc cele bune. [„Aduc vești bune”]. Gr. euaggelizo, de la care este derivat cuvântul pentru „evanghelie”, euaggelion (vezi cap. 1,1).

Romani 10:16

16. Ascultat. Gr. hupakuo, „a lua aminte ca rezultat al ascultării”, „a lua aminte”, „a lua seama” (vezi cap. 5,19). Cuvântul e deosebit de corespunzător în contextul acesta, unde Pavel descrie necredința cu care fusese primită solia Evangheliei. Iudeii au auzit, dar nu au luat aminte.

Evanghelia. Sau, „vestea cea bună” (vezi cap. 1,1).

Isaia zice. Citatul aceste din Isaia 53,1. Textul ebraic nu are cuvântul „Doamne” dar el apare în LXX. Neascultarea iudeilor fusese de asemenea prevăzută de profet. Îndată după descrierea făcută de el a solilor veștilor bune (Is. 52) Isaia prezice eșecul poporului de a primi solia. Compară afirmația împlinirii acestei profeții în Ioan 12,37.38: Citatul acesta mai cuprinde și implicația (cf. Rom. 10,15) că solia fusese vestită, sau altminteri nu ar fi putut fi auzită și să nu fie crezută.

Romani 10:17

17. Credința. Sau „crezi”. Pentru a aprecia strânsa legătură dintre vers. 16, 17 trecui să se observe că limba greacă nu are două cuvinte pentru „crez”, și „credință”. Gr. pistis, „credință” sau „crez” e substantivul derivat de la pisteno, verbul tradus „a crezut” în vers.]16 (vezi cap. 3,3).

Cele auzite. [„Auzire”. KJV]. Gr. akoe, care apare de două ori în versetul acesta. În versetul 16, akoe este redat „cele auzite”, „relatare” acolo însemnând literal „ce e auzit”. Dacă lui akoe i se atribuie același înțeles, e cu puțință următoarea traducere: „Cine a crezut ceea ce a auzit de la noi? Așa că credința vine din

ceea ce este auzit și ceea ce este auzit prin cuvântul lui Dumnezeu”. Traducerea aceasta face mai vizibilă legătura dintre vers. 16 și 17.

Cuvântul lui Hristos. [„Cuvântul lui Dumnezeu”, KJV]. Dovezi textuale favorizează (cf. p. 10) exprimarea „cuvântul lui Hristos”. Aceasta ar putea să însemne „solia despre Hristos”, ca „cuvântul credinței” (vezi vers. 8). Versetul acesta este o afirmație importantă cu privire la natura și sursa adevăratei credințe. Credința adevărată nu e o încredere oarbă care să fie exercitată în lipsa unor dovezi corespunzătoare. Credința este convingerea noastră despre lucruri pe care nu le putem vedea (Evrei 11,1) și convingerea aceasta trebuie să fie întemeiată pe cunoștințe, cunoștințele întemeiate pe cuvântul lui Dumnezeu, solia cu privire la Hristos. Ca mijloc de dezvoltare a unei credințe transformatoare și dăinuitoare nu există înlocuitor pentru studiul sistematic și zelos al Bibliei.

Romani 10:18

18. Dar eu întreb. [„dar eu zic”, KJV]. Iudeii ar fi putut susține că ei nu avuseseră privilegiul de a auzi din care cauză nu acceptaseră Evanghelia. Pavel procedează la combaterea acestei pretenții.

Nu au auzit ei? Sau: „E așa că n-au auzit?”, sau „n-au izbutit ei să audă?” Construcția greacă a acestei întrebări arată că e așteptat un răspuns negativ și că scuza nu poate fi admisă. „Ei” se referă la „nu toți” din vers. 16, care înseamnă în mod deosebit iudeii necredincioși.

Ba da. [„Da, într-adevăr”, KJV]. Aceasta este o corectare emfatică a lui Pavel la sugestia că ei nu auziseră solia. El afirmă, dimpotrivă, că Evanghelia a mers pretutindeni în lume și face afirmația aceasta pe temeiul cuvintelor din Ps. 19,4.

Glasul. [„Sunetul”, KJV]. Gr. phthoggos, un cuvânt onomatopeic (pronunțat „phthongos” (cf. 1 Cor. 14,7). În VT versetul acesta zice: „linie de măsurat” [KJV] în loc de „sunet” (vezi Ps. 19,7). Potrivit cu psalmistul „sunetul lor” este glasul naturii, mărturie tăcută cu care „cerurile spun slava lui Dumnezeu și întinderea lor vestește lucrarea mâinilor Lui” (Ps. 19,1). Psalmistul compară descoperirea lui Dumnezeu în lucrările Sale (Ps. 19,1-6) cu revelația specială de Sine prin cuvântul Său (Ps. 19,7.11). Pavel vede în aceasta o reprezentare a predicării mondiale a Evangheliei și folosește cuvintele psalmistului pentru a descrie cum „glasul” predicatorilor cuvântului credinței „a răsunat prin tot pământul”.

Lumii. Gr. oikoumene, „lumea locuită” (vezi Luca 2,1). La data scrierii acestei epistole, pare că Evanghelia nu fusese literal predicată pretutindeni, deoarece evident că nu fusese dusă în Spania (vezi Rom. 15,20.24.28). Totuși, solia credinței fusese deja răspândită atât de departe prin lumea întreagă încât Pavel este îndreptățit de a face o astfel de afirmație generală. De fapt, în timpul generației sale, Evanghelia fusese dusă „oricărei făpturi de sub cer” (Col. 1,23; cf. Ed. 96). Mai mult, solia a fost totdeauna dusă „mai întâi iudeilor” (Fapte 9,20; 11,19; 13,5; 14,1; 17,1.2.10; 18,4.19; 28,17; Rom. 1,16), și probabil că scopul primar al lui Pavel în capitolul acesta e să arate că nici un israelit nu se poate scuza pe temeiul că nu auzise niciodată Evanghelia.

Romani 10:19

19. N-a știut Israel? Mai precis: „E așa că Israel n-a știut? Sau „a dat Israel greș în a înțelege?” Ca în vers. 18, construcția greacă așteaptă un răspuns negativ. În ciuda descoperirii lui Dumnezeu prin Moise și prin profeți, Israel a rămas neștiutor de calea lui Dumnezeu de a da neprihănirea.

Cel dintâi. Adică, cel dintâi în ordine, cel dintâi în șir profetic.

Moise... zice. Citatul e din Deut. 32,21. Același Moise care comunicase lui Israel avantajele și avantajele lor speciale față de neamuri înălțase și regula de credință prin care poziția aceasta de favoare era cu puțință și urma de fapt, să fie răsturnată cândva în viitor (vezi Deut. 32,18.20).

Vă voi întărâta. [„Vă voi provoca”, KJV]. Arătând îndurarea neamurilor Dumnezeu nădăjduia să întărâte pe propriul Său popor la gelozie și să le inspire mai multă râvnă pentru El. Compară Osea 2,23; Rom. 9,25.

Prin ceea ce nu este neam. Literal „prin ne națiune” (cf. Deut. 32,21). Neamurile sunt numite ne

națiune din cauză că ele nu stăteau în relație recunoscută față de Dumnezeu în care stătea Israel (vezi Deut. 4,5-8). Ele erau „un neam fără pricepere”, din cauză că nu primiseră aceeași revelație (vezi Rom. 1,21). Pavel urmărea să întărească pe concetățenii săi la gelozie, arătându-le că, așa cum prezisese Moise, Dumnezeu primise acum în favoarea Lui specială oameni pe care iudeii erau obișnuiți să-i privească drept inferiori (vezi cap. 11,14). Făcând aceasta, apostolul urmărea să clarifice prin rugăciunile sale fierbinți că poporul său s-ar fi putut pocăi și să afle mântuirea în Isus Hristos (cap. 9,1-3; 10,1).

Romani 10:20

20. Și Isaia. [„Dar Isaia”, KJV]. Sau „atunci Isaia”, sau „și Isaia”.

Am fost găsit. Citatul e din Is. 65,1. Credința neașteptată a neamurilor trebuia să fie o mustrare pentru iudeii privilegiați și luminați dar necredincioși (cf. cap. 9,30-35).

Romani 10:21

21. Despre Israel. [„Lui Israel”, KJV]. Adică, cu privire la Israel, sau despre Israel.

Zice. Adică Isaia zice. Profetul vorbește în numele lui Dumnezeu. Citatul este din Is. 65,2 și concordă cu LXX mai mult decât textul ebraic.

Toată ziua. Isaia exprimă în felul acesta mila și îndelunga răbdare a lui Dumnezeu față de poporul Său, chiar dacă ei stăruie în a fi neascultători față de El și de a refuza invitațiile Lui. Procedeele lui Dumnezeu chiar cu păcătoși rebeli, sunt pline de duioșie și milă. Toată ziua întinde brațul îndurării Sale celor neascultători și împotriviți. Că Dumnezeu a fost totdeauna îndurător și îndelung răbdător va fi recunoscut în cele din urmă de aceia care L-au refuzat cu dispreț (Apoc. 15,4; GC 670, 671).

Împotriviți la vorbă. Literal, „vorbind înapoi”, „contrazicător”. Refuzând Evanghelia și rezistându-i, iudeii descopereau o caracteristică care de multă vreme fusese arătată și osândită de profeți. Înainte de martiriul lui, Ștefan prezentase aceeași acuzație (Fapte 7,51-53; vezi și Luca 13,34).

COMENTARIILE ELLEN G. WHITE

AA 374

2 1T 165; 2T 110, 147, 232; 3T 109; 4T 489; 5T 343.

3 MB 55; PK 709; PP 372.

6-9 DA 184

10 AH 401; CT 242; 5T 536

11, 12 MM 251

11-13 DA 403

12 DA 249

14 GW 19; TM 399; 6T 21; 9T 52

14, 15 7T 224

17 COL 100

20 PK 367

20, 21 AA 375; DA 458.

Romani 11:1

1. Întreb dar. [„Spun deci”, KJV]. Cuvintele acestea marchează începutul unui nou stadiu în argumentația lui Pavel cu privire la istoria iudeilor. „Dar”, „sau” (oun) se poate referi în trecut la descrierea din partea lui Isaia a neascultării lui Israel. (cap. 10,21) sau poate la întreaga discuție anterioară a lepădării lui Israel. Până aici, în cap. 9 și 10, Pavel a explicat că Dumnezeu, ca Suveran Creator, e liber să lepede pe Israel din poziția lui ca popor ales și că, întrucât iudeii refuzaseră să urmeze calea lui Dumnezeu pentru neprihănire, meritau să fie lepădați în felul acesta. Lepădarea, însă este a națiunii lui Israel din poziția ei privilegiată (vezi vol. IV, p. 30-35), nu a rămășiței credincioase.

A lepădat. Gr. apotheo, literal, „a respinge, „a împinge departe de la sine” (cf. Fapte 7,27), forma întrebării în versiunea greacă implică un răspuns negativ. „Nu S-a lepădat Dumnezeu de poporul Său? Nu-i așa?” Întrebarea e una care în mod natural ar putea să apară din ceea ce deja s-a spus cu privire la lipsa de credință și la neascultarea lui Israel. Dar Pavel pune întrebarea pentru a răspunde la ea în chip emfatic în formă negativă.

Poporul Său. S-ar putea ca Pavel să fi avut în minte pasajul VT: „Căci Domnul nu lasă pe poporul Său și nu-Și părăsește moștenirea” (Ps. 94,14; cf. 1 Sam. 12,22) și în felul acesta să fi anticipat tăgăduirea emfatică pe care el era pe punctul de a o face.

Nicidecum. [„ferească Domnul”, KJV]. Vezi cap. 3,4.

Căci și eu. Pavel prezintă dovezi că nu toți iudeii fuseseră lepădați, el însuși este un israelit, și fusese primit de Dumnezeu. El cunoaște din experiență că binecuvântările îi aparțin și că prin urmare, chiar dacă el este iudeu, nu a fost lepădat. Mulți alți creștini iudei puteau mărturisi despre aceeași experiență despre care vorbește Pavel aici.

Sămânța lui Avraam. Vezi Mat. 3,9.

Seminția lui Beniamin. Prin referirea aceasta, Pavel afirmă că el descindea din însuși miezul națiunii iudaice. Semințiile lui Beniamin a și lui Iuda erau strâns legate între ele la data revoltei celor zece seminții nordice (1 Regi 12,21) și au păstrat continuitatea teocratică a neamului iudeu după exilul babilonian (Ezra 4,1; 10,9). În felul acesta, un descendent al seminției lui Beniamin era într-adevăr un „evreu dintre evrei” (Fil. 3,5; cf. 2 Cor. 11,22).

Romani 11:2

2. N-a lepădat. Chiar dacă Israel ca națiune, respinsese profet după profet și în cele din urmă sigilase lepădarea din partea lor a Evangheliei prin răstignirea pe cruce a Fiului lui Dumnezeu, totuși Dumnezeu nu i-a lepădat ca indivizi (vezi AA 375). E adevărat că Dumnezeu lepădase pe Israel, „ca națiune” (EW 213; GC 615). „Prin necredință și prin respingerea scopului Cerului pentru el, Israel ca națiune pierduse legătura sa cu Dumnezeu”(AA 377). Totuși, aceasta nu însemna că Dumnezeu retrăsese posibilitatea mântuirii de la acei iudei care ar fi dorit să accepte pe Hristos. Solia cap. 11 e o solie de nădejde pentru iudei. Dumnezeu încă îi cheamă ca și pe neamuri. Vezi vol. IV, p. 30-34; Vezi cap. 9,6.

Cunoscut mai dinainte. Vezi cap. 8,9.

Despre Ilie. Literal, „în Ilie” vrând probabil să zică: „în pasajul din Scriptură care cuprinde istorisirea despre Ilie”. Sau, expresia poate fi redată „ de Ilie”, adică Ilie era cel care vorbea în pasajul citat. Această ultimă folosire poate fi demonstrată din literatura rabinică (vezi Strack, și Billerbeck, Kommentar zum Neuen Testament, vol. 3, p. 288).

Se plânge. [„Mijlocește”, KJV]. Gr. entugchano, „a se întâlni cu”, „a conversa cu” de unde „a stărui pe lângă”, „a apela la” (vezi cap. 8,26). Intervenția poate să fie pentru cineva (cap. 8,27.34) sau împotriva cuiva, ca în cazul acesta.

Romani 11:3

3. „Doamne, pe proorocii Tăi i-au omorât”. Citatul e din 2 Regi 19,10.14. Cuvintele acestea au fost rostite de Ilie când fugise de Izabela la peștera din Muntele Carmel (vezi 1 Regi 19). Pe vremea aceea,

profetul credea că întreaga națiune a lui Israel apostaziase și că numai el rămăsese credincios. Dar Dumnezeu a răspuns că, deși era adevărat că națiunea ca un tot Îl părăsise, mai era totuși o rămășiță credincioasă de închinători.

Romani 11:4

4. Răspunde Dumnezeu. [„Răspunsul lui Dumnezeu”, KJV]. Gr. chrematizmos, „răspunsul divin”, unica apariție a acestui cuvânt în NT. Derivă de la verbul chrematizo, folosit în NT pentru a descrie o comunicare sau avertizare divină (vezi Mat. 2,12,22; Luca 2,26; fapte 10,22; Evrei 8,5; 11,7).

Mi-am păstrat. Sau „am lăsat pentru Mine”. Citatul e din 1 Regi 19,18.

Lui Baal. [„La chipul lui Baal”, KJV]. Gr. te Baal, literal, „lui Baal”. Uneori în LXX (vezi Osea 2,8; Țef. 1,4), numele „Baal” în grecește e precedat de articolul definit feminin (te), deși Baal era considerat ca masculin. O explicație e că deși Baal era o divinitate masculină, chipurile păgâne ale zeilor erau adesea denumite prin feminin, de unde traducerea „icoana lui Baal”. O altă explicație cu puțință a folosirii de către Pavel a articolului feminin e că iudeii, care ajunseseră să aibă o puternică aversiune față de rostirea numelui lui Baal, își formaseră obiceiul de a citi în locul lui cuvântul feminin pentru „rușine”. Ebr. Bosheth, gr. Aischune (vezi LXX la 1 Regi 18,19,25). O atare substituție se poate să fi fost în mintea lui Pavel când a ales să folosească articolul feminin.

Romani 11:5

5. Tot așa. Așa cum pe vremea lui Ilie apostazia lui Israel nu era atât de universală cum părea să fie, și așa cum profetul în deznădejdea lui o credea să fie, tot așa acum lepădarea lui Hristos nu era atât de deplină în extindere cum ar fi putut unii să presupună. Era acum, așa cum fusese și atunci, o rămășiță credincioasă. Dumnezeu încă se ocupa de poporul Său folosindu-se de același principiu.

Rămășiță. Gr. leimma, de la verbul leipo, „a lăsa”. Leimma, nu mai apare nicăieri în altă parte în NT și numai aici în LXX-a (2 Regi 19,4). În altă parte, în NT „rămășiță” este de la kataleimma (Rom. 9,27), și de la loipos (Apoc. 11,13; 12,17; 19,21). Totuși, înțelesul nu este substanțial diferit.

Alegeri prin har. Dumnezeu alege pe aceia care constituie rămășița Sa care acceptă prevederile Sale de har. Ei nu au câștigat situația lor ca membri prin faptele lor, ci au acceptat fără plată harul oferit lor (vers. 6). Motivul pentru care rămăsese numai o rămășiță de credincioși în Israel e că majoritatea iudeilor se încredeau cu încăpățănare în propriile lor fapte în loc să se sprijine pe harul lui Dumnezeu. De aceea, Dumnezeu Și-a retras Duhului harului Său respins și a lăsat pe cei ce nu voiau să se pocăiască pe seama inimii lor împietrite (vers. 7-10). Rămășița credincioasă de pe vremea lui Pavel era alcătuită din ce care primeau pe Isus ca Mesia și care deveniseră membrii ai bisericii creștine (vezi AA 376, 377).

Romani 11:6

6. Dacă este prin har. Adică, dacă alegerea rămășiței este prin har. În versetul acesta, Pavel caută să explice, contra oricărei posibilități de greșită înțelegere, doctrina îndreptăririi prin credință prin harul lui Dumnezeu. Dacă mântuirea este prin har, atunci nu mai e pe temeiul a ceea ce au făcut oamenii. Altminteri, harul nu ar mai fi har. Dacă rămășița ar fi meritat ca să fie aleasă, atunci n-ar mai fi fost har în procedeu lui Dumnezeu cu ei. Ideea harului nemeritat și dat fără plată e absolut contrară cu aceea a salariului câștigat sau a răsplătirii meritate. Dacă darul harului lui Dumnezeu putea să fie câștigat sau meritat, atunci harul își pierde caracterul și înțelesul lui specific. Totuși toți în afară de rămășița lui Israel dăduseră greș în a înțelege lucrul acesta.

N-ar mai fi har. Literal „ajunge să nu mai fie har”- adică, harul încetează de a fi ceea ce fusese cândva.

[„Dacă prin fapte”, KJV]. Dovezi textuale favorizează (cf. p. 10) omiterea restului de cuvinte din versetul acesta [KJV]. Totuși, înțelesul lor a fost deja implicat în prima jumătate a acestui verset.

Romani 11:7

7. Deci, ce urmează? Ce concluzie e de tras din adevărurile deja afirmate? Întrucât Dumnezeu nu a lepădat pe poporul Său Israel, care este poziția lor exactă? Pavel acum arată că afirmația din cap. 9,31

trebuie să fie înțeleasă că, în timp ce este adevărat că Israel ca națiune dăduse greș în a atinge ținta, totuși eșecul nu era total. O parte a lui Israel, cei aleși, izbutiseră.

Căpătat. Gr. epitugchano, „a atinge ținta”, de unde „a ajunge la”, „a obține”.

Căuta. Timpul prezent arată că această căutate este încă în curs. Israel, ca popor, a urmărit și încă mai urmărește neprihănirea, exact lucrul pe care nu au izbutit să-l capete. Obiectul căutării lui Israel împreună cu faptul că ei o căutau pe o cale greșită, fusese deja explicat în cap. 9,31.32; 10,2.3). Principiul fundamental afirmat în aceste pasaje fusese repetat emfatic în cap. 11,6.

Rămășița aleasă. [„Alegerii”, KJV]. Adică cei care fuseseră aleși. Comparați expresia „tăierea împrejur”, însemnând cei care fuseseră tăiați împrejur (cap. 3,30; 4,9). Pavel subliniază faptul că cei mântuiți își datorează poziția numai harului și alegerii lui Dumnezeu.

Au fost împietriți. [„Au fost orbiți”, KJV]. Gr. poroo, „a împietri”, „a se îngroșa”, „a deveni nesimțitor” (cf. 2 Cor. 3,14), citatul din VT din Rom. 11,8 vorbește despre Dumnezeu ca despre cineva care poartă răspunderea împietririi. În limbajul netehnic al Bibliei, se spune adesea despre Dumnezeu că face ceea ce nu împiedică de a se face (vezi 2 Cron. 18,18).

În felul acesta, s-a lămurit că iudeii credincioși ca și cei credincioși dintre neamuri, sunt mântuiți numai prin har (Rom. 11,6; cf. Ef. 2,8). Cât despre restul lui Israel, au fost împietriți, nu pentru că Dumnezeu i-a lepădat, deoarece El n-a făcut lucrul acesta (Rom. 11,1.2), ci pentru că au căutat să-și statornicească propria lor neprihănire prin propriile lor fapte și nu s-au supus neprihănirii lui Dumnezeu (cap. 10,3).

Romani 11:8

8. După cum este scris. Citatul constă dintre combinație de expresii din Deut. 29,4; Is. 6,9.10; 29,10. Starea de amorțire spirituală a lui Israel nu era nimic nou în istoria națiunii.

Duh. Aici, o stare a minții. Comparați „duhul întristării” (Is. 61,3), „duh al smereniei” (1 Cor. 4,21), „duh al robiei” (Rom. 8,15).

Adormire. Gr. katanuxis, derivat de la un verb însemnând literal „a înțepa violent” (vezi Fapte 2,37) și prin urmare „a ameți” ca printr-o lovitură sau o emoție copleșitoare (vezi Gen. 34,7 și Dan. 10,15 în LXX-a). Însă, cuvântul ebraic din Isa. 29,10 înseamnă „un somn adânc”, așa cum a venit peste Adam (Gen. 2,21), Avraam (cap. 15,12) și asupra slujitorilor lui Saul (1 Sam. 26,12). Că Dumnezeu e Cel care dă acest duh de adormire trebuie să fie înțeles în același fel ca împietrirea de către Dumnezeu a inimii oamenilor (vezi Rom. 9,18; cf. cele de la cap. 11,7). De la căderea lui Adam starea naturală a omului a fost o stare de insensibilitate spirituală (1 Cor. 2,14). Prin harul Său, Dumnezeu caută să schimbe starea aceasta și să trezească din nou puterile percepției spirituale, în timp ce totodată El prezintă omului adevărurile care țin de mântuirea lui. Dar când omul se împotrivesc stăruitor harului acestuia Dumnezeu care nu va constrânge pe nimeni contra voiei lui, retrage harul Său respins și lasă pe om pe seama consecințelor naturale ale rezistenței lui încăpățanate.

Să nu vadă. Un refuz de a accepta harul divin are ca rezultat lipsa de capacitate spirituală de a discerne cele spirituale (1 Cor. 2,14).

Până în ziua de astăzi. Comparați relatarea detaliată a lui Ștefan despre istoria lui Israel pentru a dovedi același punct (Fapte 7,2-53).

Romani 11:9

9. David zice. Citatul este din Ps. 69,22.23, nefiind asemenea nici cu textul ebraic nici cu LXX. În contextul original, psalmistul invocă mânia lui Dumnezeu asupra vrăjmașilor săi, pe care îi privește și ca pe vrăjmașii lui Dumnezeu (la Psalmii de incantație, vol. III, p. 624). Mai multe pasaje din Psalmul acesta sunt folosite de scriitorii NT ca referire profetică la Mesia, la Suferindul fără de păcat (vezi Ps. 69) și aceste cuvinte citate de Pavel sunt corespunzător aplicate la cei care leapădă pe Hristos.

Masa. Gr. trapeza, care poate să reprezinte și ceea ce este pe masă, de unde traducerea „praznicul” (RSV). Targumurile interpretează masa aceasta ca una întinsă înaintea Domnului, ca de pildă un praznic al jertfelor. Binecuvântările de care s-au bucurat iudeii au devenit o cursă pentru ei. La fel, Scripturile, legile și instituțiile religioase date de Dumnezeu, în care se încredeau în ce privește viața și mântuirea (Ioan 5,39-40; Rom. 2,17; AA 99, 100; DA 212), au devenit un laț și o cursă. Darurile lui Dumnezeu date lor, fiind greșit înțelese și greșit folosite, au devenit cauza eșecului lor și persistenței lor în necredință. Darurile cele mai alese ale Cerului, când sunt rău folosite, aduc numai vătămare primumului.

Romani 11:10

10. Să li se întunece ochii. În ce privește întunecarea ochilor ca o figură a orbirii spirituale care să vină asupra lui Israel vezi Is. 6,9-10. În felul acesta, iudeii, deși posedau clare revelații ale voiei lui Dumnezeu, au rămas necunoscători al adevăratul înțeles și adevăratul scop al acestor revelații, în timp ce neamurile mai puțin favorite dar ascultătoare au fost în stare să înțeleagă.

Gârbovită. [„Plecată în jos”, KJV]. Gr. sugkampto, literal, „a încovoia”, ca robi a căror spinare a fost încovoiată sub povară. În VT psalmul acesta zice: „clatină-le mereu coapsele”. Afirmatia lui Pavel e în acord cu LXX. Tabloul sugerat este acela al unei temeri și deprimări servile. Versetul acesta descrie bine starea iudeilor necredincioși. Atât de multă vreme devotasera ei atenția formelor externe și amănuntelor lipsite de însemnătate ale ritualului și ale ceremoniei încât erau lipsiți de orice discernământ spiritual și de capacitatea de a aprecia adevărurile esențiale morale și spirituale (vezi Mat. 23,23-25; Marcu 7,2-9). În încercările lor continue de a-și statornici propria lor neprihănire în felul acesta, ei sporiseră continuu povara cerințelor legale (vezi ;at. 23,4).

Folosind aceste citate din VT Pavel arătase că tabloul serios pe care fusese constrâns să-l facă despre starea concetățenilor săi iudei e clar susținut de Scripturile pe care ei le cred. În plus, starea lor păcătoasă nu e o nouă dezvoltare, ci i-a caracterizat de pe vremea lui Moise și a profeților.

Romani 11:11

11. S-au poticnit ei? Construcția textului grec implică un răspuns negativ (cf. vers. 1) ca și cum ar fi zis: „Ei nu s-au poticnit ca să cadă. Nu e așa?” iudeii cu adevărat s-au poticnit, deoarece „s-au lovit de piatra de poticnire” (cap. 9,32,33). Mulți s-au smintit din cauza lui Hristos. Dar poticnirea lor a avut ca rezultat ducerea Evangheliei la neamuri. Lucrul acesta, la rândul lui, urma să reacționeze ca un stimulent asupra iudeilor.

Ca să cadă. Sau „în așa fel ca să cadă”. Construcția textului grecesc poate fi interpretată ca exprimând fie scop, fie rezultat. Ultimul este sensul corespunzător în contextul acesta.

Nicidecum. [„ferească Domnul”, KJV].

Alunecarea. [„Căderea”, KJV]. Gr. paraitoma, literal, „o alunecare [sau cădere] într-o parte”, „un pas greșit”. În cap 5,15-20 paraptoma e tradus „greșeală”.

Neamurilor. [„La neamuri”, KJV]. Lepădarea Evangheliei de către iudei, și violența sporită a opoziției lor, promovase mult predicarea Evangheliei la neamuri și acceptarea ei în consecință (vezi Fapte 8,4; 11,19-21). Acesta era cazul în propria experiență a lui Pavel la Antiohia din Pisidia (Fapte 13,45-49).

Să facă pe Israel gelos. [„Să-i provoace”, KJV]. Adică pe iudei. Privilegiile lor îi făcuseră neglijenți și apatici. Acum privește alora care intrau în privilegiile lor trebuia să-i trezească din apatia lor și să deștepte o dorință de a participa la binecuvântările de care se bucurau acum neamurile.

Romani 11:12

12. Alunecarea lor. [„Căderea lor”, KJV]. Vezi vers. 11.

Bogăția pentru lume. [„Bogățiile lumii”, KJV]. Iudei fuseseră chemați să fie misionarii lui Dumnezeu în lume (vezi vol. IV, p. 26-29). Dar ei dăduseră greș în însărcinarea lor. Lumea fusese lăsată în ignoranță. Lepădarea națiunii lui Israel ca ambasadori aleși pentru lume și chemarea bisericii creștine la evanghelizarea lumii (Mat. 28,18-20) avusese ca rezultat o puternică mișcare misionară. Lumea neamurilor auzise de

„bogățiile de nepătruns” (Ef. 3,8) și mulți acceptaseră pe Hristos.

Împuținarea. Gr. lettema, „paguba”, „înfrângerea”, „eșecul”. Cuvântul apare în altă parte în NT numai în 1 Cor. 6,7, unde e tradus „cusur” [„defect”] (KJV) sau „înfrângere” (RSV). De asemenea, apare o dată în LXX, la Is. 31,8 în care caz înseamnă lămurit, „înfrângere”. Acesta ar putea să fie înțelesul lui Pavel aici. Necredința iudeilor nu a fost numai un pas greșit și o abatere; ea a fost și o înfrângere. De aceea din cauza ei, ei au fost lepădați ca națiune aleasă; nu au izbutit să obțină ceea ce căutau. Totuși, un număr de comentatori preferă să înțeleagă hettema ca referindu-se la împuținarea lui Israel. Ei argumentează că interpretarea aceasta păstrează o mai exactă antiteză față de „plinătatea” de la sfârșitul versetului.

Bogăție pentru neamuri. [„Bogății ale neamurilor”, KJV]. Evident de înțeles ca o variantă literală la „bogăție pentru lume”.

Plinătatea. Gr. pleroma. Cuvântul acesta poate fi înțeles în sensul pasiv „ceea ce a fost umplut”, „totalitatea”, sau în sensul activ „ceea ce umple”, „împlinire” (cf. Ioan 1,1; Rom. 13,10; 1 Cor. 10,26; Ef. 1,23; 3,19; Col. 1,19). Comentatorii sunt în dezacord în ce privește înțelesul exact al acestui verset, dar subiectul principal al lui Pavel pare să fie clar. Dacă Dumnezeu a îndreptat împuținarea și înfrângerea iudeilor pentru a produce bogăție pentru neamuri cu cât mai mult repararea acestei pierderi va însemna bogății pentru toți.

Romani 11:13

13. [„Căci”, KJV]. Dovezile textuale sunt împărțite (cf. p. 10) între exprimarea aceasta și exprimarea „și” sau „dar”. Pavel a ajuns la un loc la care argumentul lui cu privire la starea iudeilor atinge și poziția neamurilor (vers. 11, 12). De aceea el se oprește să explice parantetic că iubirea lui pentru proprii săi concetățeni și râvna lui pentru a aduce la împlinire însărcinarea sa pentru neamuri lucrează împreună spre același scop. Dorința lui de a salva pe conaționali săi iudei îl face cu atât mai zelos să lucreze pentru mântuirea neamurilor, deoarece aceasta va aduce un bine concetățenilor săi. Și aceasta la rândul ei va aduce un și mai mare bine neamurilor.

Neamurilor. Pavel se referise la iudei la persoana a treia „ei” (vezi vers. 11 etc.), dar se adresează neamurilor la persoana a doua „voi” (vers. 13-31), versetul acesta procură un plus de dovezi că biserica din Roma se poate să fi fost alcătuită mai ales din neamuri (vezi cap. 1,13).

Întrucât. Dovezi textuale importante pot fi citate (cf. p. 10) pentru adăugarea cuvântului „deci” după „întrucât”. Includerea acestui cuvânt separă propoziția aceasta de propoziția precedentă: „Căci vă spun vouă, neamurilor” și leagă a doua propoziție mai strâns cu următoarea. „Îmi slăvesc slujba mea”. În consecință, un număr de versiuni pun un punct după „vouă, neamurilor” (RSV; RV; ASV, etc.).

Slăvesc. [„Preamăresc”, KJV]. Gr. dexazo, „a proslăvi”, „a înălța”.

Slujba. Gr. diakonia, „lucrarea” așa cum e tradus în cap. 12,7 [KJV]. Pavel a proslăvit lucrarea sa pentru neamuri făcând totul cu puțință pentru a le duce Evanghelia. El exprimă nădejdea că succesul lucrării sale printre neamuri va avea ca rezultat o influență favorabilă asupra iudeilor (vezi cap. 11,11). El și-a proslăvit lucrarea pentru a face pe conaționali Săi iudei geloși și în felul acesta să salveze pe unii din ei (vers. 14).

Romani 11:14

14. Să stârnesc gelozia. [„Să provoc emulația”, KJV]. Gr. parazeloo, cuvântul tradus „să stârnesc gelozia” în vers. 11 și în cap. 10,19, e mai bine să se păstreze aceeași traducere în toate cazurile, pentru a nu întuneca legătura cu profeția originară din Deut. 32,16.21 citat în Rom. 10,19.

Neamul meu. [„Carnea mea”, KJV]. Adică, rude de sânge, concetățenii (cf. cap. 9,3). Scopul e de a stârni în frații săi o dorință de a participa la binecuvântările care mai întâi le fuseseră oferite lor, dar de care se bucură acum neamurile în așa mare măsură.

Să mântuiesc pe unii. Compară 1 Cor. 9,22).

Romani 11:15

15. Lepădarea. Gr. apobole. Cuvântul apare în NT numai aici și în Fapte 27,22 unde e tradus „pierdere”. Pavel tăgăduise mai înainte că Dumnezeu lepădase pe poporul său (Rom. 11,1.2), dar aici o afirmă. Însă, ambele afirmații sunt adevărate. Națiunea lui Israel ca unealtă aleasă pentru evanghelizarea lumii fusese cu adevărat lepădată, dar o rămășiță credincioasă a primit pe Mesia, și eforturile misionare ale bisericii primare mereu adăugau la numărul lor. Vezi vol. IV, p. 35.

În versetul acesta, argumentația din vers. 12 e repetată într-o vorbire diferită. Deși lepădarea cea mai mare a vechiului său popor din cauza lipsei lor de credincioșie, Dumnezeu a folosit aceasta pentru a împăca cu Sine pe aceia care nu-L „căutau” (cap. 10,29).

Împăcarea lumii. Pavel privea lucrarea sa ca o lucrare de împăcare (2 Cor. 5,18.19; cf. Col. 1,120). Venind după lepădarea națiunii lui Israel (vezi Rom. 11,2.12), Evanghelia lui Hristos s-a răspândit la națiunile lumii, și credincioșii de pretutindeni fuseseră împăcați cu Dumnezeu.

Primirea. Gr. prostepsis, „acceptare”, „primire”. Cuvântul nu mai apare în altă parte în NT, dar înțelesul lui este arătat de folosirea verbului de la care derivă (vezi cap. 14,3; 15,7). Pavel vorbește aici fără îndoială de venirea în biserică creștină a unor iudei primiți de Hristos.

Viață din morți? Unii comentatori au luat aceasta literal ca însemnând că îndată ce scopul lui Dumnezeu a fost împlinit prin „primirea” lui Israel (vezi mai sus la „primirea”) va fi împlinit și scopul Lui pentru mântuirea lumii și împărăția lui Hristos va fi introdusă la înviere.

Totuși, comentariul acesta adoptă poziția că vorbirea lui Pavel este figurată (cf. Luca 15,24.32). Expresia „viață din morți?” nu e folosită în altă parte în NT cu privire la înviere. Fără îndoială Pavel se referea la uriașa înviere spirituală care urma să aibă loc în lume ca rezultat al predicării Evangheliei. Mulți iudei care erau morți spiritual urma să accepte pe Isus Hristos și să se unească în proclamarea Evangheliei. Comparați AA 381.

„Primirea lor” nu trebuie să fie interpretată ca însemnând că privilegiile și binecuvântările acordate în vechime națiunii Israel le vor fi redată și că națiunea literală a iudeilor va fi din nou națiune aleasă. Lepădarea lor ca națiune era finală. Isus a făcut lucrul acesta deplin de clar în parabola Lui cu vierii (vezi Mat. 21,33-43). „Împărăția lui Dumnezeu” a fost luată de la ei și „dată neamului” care va aduce roadele cuvenite” (Mat. 21,43). Totuși, ca persoane ei pot fi salvați unindu-se cu biserică creștină (vezi Rom. 11,23.24).

Romani 11:16

16. Iar. [„Pentru că”, JKV]. Gr. de. Mai degrabă, „și”, „acum”.

Cele dintâi roade. Aici din plămădeală. Pavel face aici aluzie la ceremonia, descrisă în Num. 15,19-21, de dedicare a unei părți din plămădeală lui Dumnezeu. Jertfirea primelor roade sfințește toată frământătura de aluat. Primele roade reprezintă prima parte a recoltei Evangheliei printre iudei (vezi AA 377).

Plămădeala. [„Frământătura”, KJV]. Adică întreaga frământătură – aceia care ulterior urma să devină membri ai bisericii creștine.

Rădăcina. Pavel folosește o a doua metaforă pentru a exprima aceeași idee. Dacă rădăcina este sfântă, așa este întregul pom (vezi „este sfântă”). El zugrăvește pe Israel ca pe un pom.

Romani 11:17

17. Dacă unele din ramuri. Ieremia reprezentase pe Israel ca pe un măslin (vezi Ier. 11,16; cf. Osea 14,6). Comparația și ilustrația VT a viței (Ps. 80,8; Is. 5,7). Isus Se asemăna cu o viță și pe ucenici Săi cu mlădițele (Ioan 15,1-6).

Au fost tăiate. [„Au fost rupte”, KJV]. Referirea este la iudeii necredincioși care, lepădând pe Hristos, și-au sigilat nu numai soarta lor proprie, dar și pe aceea a națiunii. Împărăția lui Dumnezeu a fost luată de la

ei și „dată neamului, care va aduce roadele cuvenite” (vezi Mat. 21,43).

Măslin sălbatic. Aceasta poate fi interpretată ca „o mlădiță sălbatică” (vezi RSV). Figura reprezintă corespunzător starea neamurilor, care nu fuseseră favorizate cu privilegiile religioase ale iudeilor.

Ai fost altoit. Mai degrabă „ai fost altoit în”. Pavel nu vorbește despre o posibilitate viitoare, ci de ceva care deja a avut loc în experiența multor persoane dintre neamuri. Altoirea unei ramuri dintr-un pom sălbatic în tulpina unui pom nobil e un proces care normal nu se face. Procedul obișnuit este de a altoi o ramură cultivată într-o tulpină sălbatică, ca de pildă nuc persan sau englez într-un nuc sălbatic din California. Pavel afirmă precis în vers. 24 că altoirea neamurilor în tulpina lui Israel este „împotriva firii”. Chemarea și convertirea neamurilor era contrarie așteptărilor iudaice.

În locul lor. [„Printre ele”, KJV]. Aceasta este redarea cea mai simplă, însemnând „printre ramurile bune”. Unii însă redau expresia „în locul lor” (vezi RSV) ca însemnând „în locul ramurilor tăiate”.

Părtaș. [„Te împărtășești”, KJV]. Literal, „te-ai făcut părtaș” (cf. Ef. 3,6). Creștinii dintre neamuri au devenit părtași la planul veșnic de mântuire al lui Dumnezeu.

Rădăcinii și grăsimii. Dovezi textuale importante pot fi citate (cf. p. 10) pentru omiterea cuvintelor „rădăcinii și”. Înțelesul nu este schimbat în mod esențial prin omiterea acestor cuvinte. Se pot cita de asemenea dovezi pentru exprimarea „rădăcinii dătătoare de grăsime”.

Romani 11:18

18. Nu te făli. E cu totul ne la locul lui ca creștinii dintre neamuri care datorează totul binecuvântărilor mântuirii pentru care Israel fusese chemat să fie crainic, să se fălească față de iudeii care căzuseră.

Romani 11:19

19. Vei zice. Pavel explicase mai înainte că lepădarea iudeilor adusesese ca rezultat îmbogățirea neamurilor (vezi vers. 11-15). Dar ar fi ceva egoist și arogant de a afirma că în această presupusă replică Dumnezeu lepădase pe unii din poporul Său pentru scopul unic și direct de a aduce binecuvântările mântuirii neamurilor, ca și cum ar fi fost de mai mare valoare decât iudeii. Egoismul este indicat în limba greacă de pronumele personal emfatic ego, „lui” în expresia „ca să fiu altoit eu”.

Ramurile. Dovezi textuale atestă (cf. p. 10) omiterea articolului. Nu toate ramurile au fost rupte.

Romani 11:20

20. Adevărat. [„Bine”, KJV]. Gr. kalos, „e adevărat”, „așa e” (cf. Marcu 12,32). Pavel admite adevărul afirmației că ramurile au fost tăiate, cu rezultatul că altele au fost altoite.

Necredința. Gr. apistia. „lipsă de credință”. Comparația cuvântul pistis, tradus „credință” în propoziția următoare. Strânsa legătură dintre aceste două cuvinte este clar văzută în textul grecesc.

Stai în picioare prin credință. Pavel merge mai departe pentru a corecta deducția greșit exprimată în versetul precedent reamintind creștinilor dintre neamuri despre felul cum ei au devenit membri ai Israelului spiritual. Iudeii fuseseră lepădați din cauza necredinței lor. Neamurile fuseseră primite din cauza credinței lor. Când e recunoscută adevărata cauză a lepădării lui Israel, ea nu lasă nici un prilej creștinului dintre neamuri să se laude. Ea e, mai curând, o avertizare ca omul să se țină tare de credința sa ca singură condiție pe temeiul căreia rămâne în siguranță ca o ramură în pom. De aceea nu trebuie să se „îngâmfe” din cauza noilor sale privilegii și noii sale poziții, ci mai degrabă să se ferească de a nu cădea cum au căzut alții. Vezi cap. 3,3; 10,17.

Nu te îngâmfa. [„Nu fii îngâmfat”, KJV]. Sau „oprește-te de a mai crede lucruri mari”, adică „nu fii încrezut”. Creștinul dintre neamuri nu are mai mult merit personal de cum aveau iudeii care fuseseră tăiați. De aceea nu are motiv să fie îngâmfat. În plus, credința nu poate să trăiască în omul a cărui „inimă se mărește” (Hab. 2,4).

Ci teme-te. Încrederea peste măsură de mare și un fals simț al siguranței va duce la același rezultat dezastruos pe care le-au încercat iudeii. Comparați Evr. 4,1.

Romani 11:21

21. N-a cruțat. Versetul acesta explică de ce convertiții dintre neamuri ar trebui să se teamă. În ciuda privilegiului lor mai mare, Dumnezeu n-a cruțat ramurile când au păcătuit. E mult mai mult motiv ca altoiurile sălbatice să se teamă că Dumnezeu nu le va cruța dacă săvârșesc același păcat.

[„Ia seama”; KJV]. Se pot cita dovezi textuale (cf. p. 10) pentru exprimarea „nu vă va cruța nici pe noi”, în loc de „ia seama, El nu te va cruța nici pe tine”.

Romani 11:22

22. Bunătatea. Gr. chrestotes, „bunătate, „amabilitate” (vezi cap. 3,12). Î

Asprimea. Gr. apotomia, „ceea ce taie”, de unde „ceea ce este imposibil în asprimea sa”. Cuvântul acesta nu apare în altă parte în NT. E derivat de la verbul apotemno, „a tăia”. Adverbul înrudit, apotemos, „aspru” e folosit în 2 Cor. 13,10; Tit 1,13. Purtarea lui Dumnezeu cu neamurile arată că El e plin de bunătate și îndelungă răbdare față de oameni (vezi Rom. 2,4). Bunătatea Lui va fi totdeauna arătată față Dumnezeu de aceia care se încred în El și nu în propriile lor merite sau în poziția privilegiată de care se bucură. Dar, pe de altă parte, tratamentul lui Dumnezeu aplicat iudeilor dă la iveală asprimea pe care El trebuie să o exercite față de aceia care se încred în sine.

Cei ce au căzut. Adică, iudeii neascultători.

Față de tine. Adică, față de neamuri.

Dacă nu încetezi să rămâi. [„Dacă continui”, KJV]. Felul de a rămâne în bunătate, sau în har (fapte 13,4) e de a „continua în credință” (Col. 1,23), de a nu se abate în necredință de la îndurarea acordată. Versetul acesta învață lămurit posibilitatea de a cădea din har. Oamenii pot să disprețuiască și să respingă bunătatea lui Dumnezeu și astfel să fie lepădați.

Romani 11:23

23. Și chiar ei. Dumnezeu are nu numai voința dar și puterea să restatornicească pe aceia pe care i-a lepădat. Că Dumnezeu are putere să refacă e ilustrat de puterea pe care El a dat-o pe față în convertirea neamurilor, așa cum e descris în versetul următor.

Romani 11:24

24. Cu cât mai mult. Convertirea de la păgânismul cel mai negru în care trăiau neamurile este un argument în favoarea convigerii că Dumnezeu este cu mult mai mult în stare să refacă indivizi israeliți lepădați.

Romani 11:25

25. Să nu știți. [„Să nu fiți neștiutori”, KJV]. Comparați Rom. 1,13; 1 Cor. 10,1; 12,1; 2 Cor. 1,8; 1 Tes. 4,13).

Taina. [„Misterul”, KJV]. Gr. musterion, însemnând în greaca clasică, „ceva ascuns”, „un secret” înrudit cu mustes, „un inițiat”. Forma verbală muelo înseamnă „a iniția”, și e înrudită cu „muo”, „a închide [ochii sau gura]”.

La păgâni musterion, de obicei la plural musteria, era folosit cu privire la secrete sau doctrine secrete, care să fie făcute cunoscut numai celor care fuseseră în mod deosebit inițiați. Era termenul tehnic pentru ritualurile și celebrările lor secrete și de asemenea, pentru uneltele și ornamentele mistice pe care le foloseau la ceremoniile lor. În ce privește folosirea termenului „taină” în literatura de la Qumram vezi vol. IV, p. 92.

În NT musterion se referă la ceva ce Dumnezeu vrea să facă cunoscut celor care sunt gata să primească descoperirea Lui, și nu la ceva ce El dorește să păstreze secret. În scrierile lui Pavel cuvântul poartă înțelesul de ceva care, deși incapabil de a fi pe deplin înțeles de rațiunea omenească neajutorată, a

fost făcut acum cunoscut prin descoperire dumnezeiască (vezi cap. 16,26; etc.). În Apoc. 1,20; 17,5.7 misterion se referă la un simbol care cere interpretarea înțelesului său.

Pavel socotea drept misiune a sa de a face cunoscut taina „care a fost ținută ascunsă timp de veacuri” (Rom. 16,25; cf. 1 Cor. 2,7; Ef. 3,3.4). Scopul veșnic al lui Dumnezeu de a răscumpăra pe om în Hristos fusese făcut acum cunoscut în creștinism. În felul acesta, Pavel descrie întreaga descoperire creștină ca o taină (Rom. 16,25; 1 Cor. 2,7-10; Ef. 1,9; 6,19; Col. 1,26; 2,2; 1 Tim. 3,9). El aplică termenul la întruparea lui Hristos (1 Tim. 3,16), la unirea lui Hristos și a bisericii Sale ca preînchipuită prin căsătorie (Ef. 5,32), la transformarea sfinților la a doua venire (1 Cor. 15,51), la opoziția lui antihrist (2 Tes. 2,7) și în deosebi la admiterea neamurilor în împărăția lui Hristos (Rom. 16,25.26; Ef. 3,1-6; Col. 1,26.27).

Taina pe care o face acum cunoscut Pavel e scopul lui Dumnezeu de a mântui atât pe iudei, cât și pe neamuri în împărăția Sa. Împietrirea lui Israel e ceva care depășește priceperea oamenilor (Rom. 11,33) când este vorba de realizarea acestui plan divin.

Să nu vă socotiți singuri înțelepți. Literal, „înțelepți în voi înșivă” sau „înțelepți după voi înșivă”. Pavel e preocupat cu privire la faptul că nu cumva neamurile să se îngâmfe presupunând că acceptarea a ceea ce iudeii refuzaseră se datora cumva meritelor lor. Nu era nici un motiv pentru neamurile credincioase să disprețuiască pe iudeii necredincioși. Expresia aceasta arată că „frații” cărora li se adresează aici Pavel sunt în deosebi creștini dintre neamuri. El se adresase unor astfel de creștini cu începere de la vers. 13.

Împietrire. [„Orbire”, KJV]. Gr. porosis, „împietrire” (cf. Rom. 11,7; Marcu 3,5; Ef. 4,18). Aici arată o „întunecare mintală”, „insensibilitate spirituală”.

O parte. Împietrirea nu venise asupra întregului Israel, ci numai la „o parte”. „Rămășița datorită unei alegeri prin har” nu fusese afectată în felul acesta (vers. 5) „Unele ramuri”, nu toate fuseseră tăiate (vers. 17).

Până. Chiar până la sfârșitul timpului împietrirea pentru „o parte” va fi starea spirituală a iudeilor. Cele două expresii-cheie din acest pasaj, sunt „numărul deplin al neamurilor [plinătatea neamurilor]” și „tot Israelul” (vers. 26). Dacă, așa cum susțin unii, Pavel în aceste expresii cuprinde literal populația totală a neamurilor și „totalitatea” neamului iudaic, după trup, el învață mântuirea universală. Dar, indiferent ce învață Pavel în acest pasaj dificil, el lucru cert că el nu învață mântuirea universală, deoarece scrierile lui conțin numeroase afirmații neechivoce în opoziție cu o asemenea doctrină (vezi Rom. 1,18.32; 2,1-11; 2 Tes. 1,7-10 etc.)

Dumnezeu nu impune nimănui mântuirea. Dacă oamenii aleg să-și înăsprească inima împotriva Evangheliei, El nu se amestecă în alegerea lor. Împietrirea lor este astfel din propria lor alegere și răspunderea pentru ea nu trebuie să fie pusă pe seama lui Dumnezeu (vezi Rom. 9,18). E cu puțință pentru Dumnezeu să mântuiască dintr-o națiune numai atâția câți se supun prevederilor harului.

Va intra. Adică, în împărăția lui Hristos, comunitatea poporului lui Dumnezeu care e reprezentat de măslinul cel bun și în care unele persoane din rândul neamurilor au fost deja altoite.

Romani 11:26

26. Și atunci. [„ȘI așa2, KJV]. Gr. kai hocitos, „și astfel”, „și în felul acesta”.

Tot Israelul. Că Pavel nu învață mântuirea universală nici pentru neamuri, nici pentru iudei, a fost deja arătat (vezi vers. 25). În plus, pentru ce numai generația iudeilor care trăiesc în timpul sfârșitului să fie asigurați de mântuire prin vreun fel de decret divin? Pavel exprimase nădejdea sa că „unii din ei” (vers. 14) ar putea fi mântuiți. Pare evident din aceasta că el credea că mulți urmau să respingă toate eforturile de a-i mântui, și că în acord cu aceasta, el niciodată nu și-a imaginat convertirea întregii națiuni.

Unii comentatori susțin că rămășița credincioasă (vezi vers. 5) la care sunt adăugați acei iudei care primesc pe Hristos în cursul erei creștine constituie „tot Israelul” care va fi mântuit. Vederea aceasta este bazată pe observația că povara lui Pavel în cap. 11 este mântuirea semenilor săi israeliți. El tratează mântuirea lor cu ceea ce a neamurilor. Cele două grupe sunt diferențiate în decursul capitolului prin faptul că la

iudei se face referire la persoana a treia și la neamuri la persoana a doua. Mântuirea celor dintâi e descrisă prin expresia „tot Israelul va fi mântuit”; aceea a celor din urmă prin „va intra numărul deplin al neamurilor”.

Alți comentatori susțin că „tot Israelul” reprezintă Israelul spiritual. Vederea aceasta este bazată pe credința că Pavel completează aici ilustrația sa cu măslinul. El arătase cum ramurile care reprezentau pe iudeii necredincioși fuseseră tăiate și ramurile de măslin sălbatic, reprezentând neamurile, fuseseră altoite în tulpină. El arătase, de asemenea, cum ramurile tăiate puteau fi reunite cu tulpina părintească. Prin altoirea acestor ramuri, pomul reprezentând Israelul spiritual care urma să fie din nou întregit. „Tot Israelul” ar fi urmat să reprezinte în felul acesta totalitatea celor mântuiți. Iudeii și neamuri, care împreună constituie „tot” Israelul adevărat (Rom. 2,28.29; Gal. 6,15.16).

Cum este scris. Citatul este din Is. 59,20.21; 27,9, fiind mai în acord cu textul ebraic. În locul „de dragul Sionului” din LXX, citatul lui Pavel zice: „din Sion”. Modificarea se poate să fi fost sugerată de pasaje ca Ps. 14,7; 50,2; 53,6; Is. 2,3; Mica 4,2.

Izbăvitorul. [„Eliberatorul”, KJV]. Textul ebraic la Is. 59,20 zice go’el, „răscumpărător” (vezi Iov 19,25; cf. Deut. 25,5-10; Rut 3,12.13; 4,7-10).

Sion. Adică, Ierusalim (vezi ps. 48,2).

Nelegiuirile. Gr. arebeia, „nelegiuirea în gând și faptă”, „fără evlavie”. Prezicerea lui Isaia exprima nădejdea că o redeșteptare va trece printre rândurile Israelului apostaziat și că națiunea în cele din urmă își va fi împlinit destinul ei divin. Pavel arată că profeția își va găsi împlinirea nu cu națiunea iudeilor, ci cu iudeii individuali care acceptă pe Isus ca Mesia și sunt altoiți în tulpina adevăratului Israel (vezi vers. 23).

Iacov. Adică Israel (vezi Num. 23,21; Ps. 78,5; Mica 3,8).

Romani 11:27

27. [„Căci”, KJV]. Gr. kai, mai degrabă „și”.

Legământul. [„Legământul Meu”, KJV]. Literal, „legământul de la Mine”. Baza noului legământ al lui Dumnezeu cu Israel era iertarea păcatelor lor din partea Lui (vezi Ier. 31,31-34). Când Răscumpărătorul va conduce rămășița (Rom. 9,27) descendenților apostaziați ai lui Avraam pentru a se abate de la călcarea lor de lege, atunci legământul rupt cu ei va fi reînnoit și Dumnezeu nu își va mai reaminti păcatul lor. Comparați Evrei 8,6-13.

Romani 11:28

28. Vrajmașii. Poate o referire la ostilitatea iudeilor față de Evanghelie sau la faptul că lepădarea lui Hristos din partea lor a făcut din ei adevărați vrajmași ai lui Dumnezeu. Acest ultim înțeles e reflectat în traducerea „vrajmași ai lui Dumnezeu” (RSV).

Spre binele vostru. Rezultatul excluderii lor fusese chemarea neamurilor așa după cum Pavel deja explicase (vers. 11, 12, 12, 15, 19).

În ce privește alegerea. Literal, „potrivit cu alegerea”, aici probabil referindu-se la principiul alegerii, adică la faptul că Dumnezeu alesese pe Israel să fie poporul Lui, și că va mântui rămășița credincioasă din mijlocul lor.

Iubiți. Compară cap. 9,25. Chiar și în starea lor de lepădare, iudeii sunt totuși iubiți de Dumnezeu.

Din pricina părinților. Compară Fapte 3,25; Rom. 9,4.5).

Romani 11:29

29. Nu-I pare rău. [„Fără părere de rău”, KJV]. Gr. ametameleta, „neregretat”. Unica altă apariție NT a acestui cuvânt este în 2 Cor. 7,10. Dumnezeu nu și-a schimbat părerea cu privire la Israel. Națiunea a dat greș și a fost lepădată (vezi Mat. 21,33-46), dar o rămășiță urma să fie mântuită. Lui Dumnezeu nu-I pare

rău că a chemat sămânța lui Avraam și i-a dat daruri (vezi Num. 23,19; 1 Sam. 15,29; Ps. 89,34-36; Ez. 24,14; Tit 1,2; Evrei 6,18; Iac. 1,17). Pavel exprimă adevărul său ca un motiv pentru a crede că Dumnezeu încă oferă iertare și mântuire poporului pe care l-a chemat și ales și asupra căruia a revărsat atât de multe binecuvântări (Rom. 9,4.5).

Darurile. Gr. *charismata*, „daruri ale harului fără plată” (vezi cap. 5,15; 6,23).

Chemarea. În ce privește natura chemării vezi cap. 8,30.

Romani 11:30

30. Odinioară. [„În trecut”, KJV]. Adică înainte de predicarea Evangheliei la neamuri. Iudeii pe care Dumnezeu îi alesese să fie ambasadorii Săi în lume, dăduseră în chip mizerabil greș în sarcina lor de evanghelizare a lumii, din care cauză de abia în timpul bisericii creștine s-a făcut neamurilor invitația mântuirii.

N-ați ascultat. [„N-ați crezut”, KJV]. Gr. *apeitheo*, „a nu asculta”. Neascultarea de odinioară ar trebui să reprime orice sentimente lipsite de iubire pe care neamurile ar putea fi ispitite să le cultive cu privire la neascultarea prezentă a iudeilor (vers. 18-20).

Neascultarea. [„Necredința”, KJV]. Gr. *apeitheia*, „neascultare”. Comparați pe *apeitheo* de mai sus. Neascultarea iudeilor a avut ca rezultat ducerea Evangheliei la neamuri (Fapte 13,46).

Romani 11:31

31. Tot așa și ei. Pavel vorbește acum despre iudei. Prin neascultarea lor ei s-au așezat pe aceeași treaptă cu neamurile.

Prin îndurarea arătată vouă. [„Prin îndurarea voastră”, KJV]. Iudeii au pierdut toate privilegiile legăturii de legământ și pot fi reprimiți în această legătură numai în același fel cum au fost primite neamurile. Unii comentatori privesc aceasta ca o referire adițională la provocarea lui Israel la o gelozie sfântă prin privescerea faptului că neamurile se bucură de îndurarea și binecuvântarea lui Dumnezeu (vers. 11). În felul acesta, Dumnezeu folosește neascultarea iudeilor ca o ocazie de a duce îndurarea la neamuri (Fapte 13,46). Apoi din nou, El folosește descoperirea îndurării Sale față de neamuri pentru a aduce din nou îndurare la iudei.

Romani 11:32

32. A închis. [„Închise împreună”, Nitz.]. Gr. *sugkleio*, literal, „a închide împreună” ca o plasă care cuprinde o mulțime de pești (Luca 5,6). *Sugkleio* e tradus „a închis” în Gal. 3,22 și „închiși” în Gal. 3,23. Înțelesul expresiei „Dumnezeu i-a închis în neascultare” e clarificat de exprimarea LXX la Ps. 78,62: „A dat pradă săbiei pe poporul Lui”, literal „El i-a închis pentru sabie”. Pavel descriese cu puțin mai înainte cum Dumnezeu predase pe oameni păcatelor lor (vezi Rom. 1,24; cf. la cap. 1,18).

În versetul acesta, Pavel declară că toate procedeele lui Dumnezeu cu omenirea deși uneori greu de înțeles, sunt în acord cu marele Lui efort de a salva omenirea. Chiar opoziția omului față de Dumnezeu e transformată de El într-o ocazie de a împlini planul Lui. Nu înseamnă că păcatul de necredință și neascultarea omului sunt voite de Dumnezeu. Dar când păcatul e de față, Dumnezeu știe cum să aranjeze schema Sa de cârmuire a lumii așa fel încât să îndrepte răul spre bine.

În felul acesta, îngăduind omului să fie cuprins în consecințele naturale ale propriei sale înclinații de rebeliune, Dumnezeu a căutat să-l învețe grozăvia păcatului și să-i descopere propria lui lipsă de putere când e separat de puterea divină. Îngăduind acelor care au încercat să-și făurească propria neprihănire prin propriile lor fapte să culeagă rezultatele inevitabile ale unei asemenea neînțelepciuni, Dumnezeu a căutat să clarifice tuturor faptul că mântuirea poate fi obținută numai prin credință în El și prin supunerea față de iubirea, îndurarea și puterea transformatoare descoperite în Hristos.

Pe toți. Literal, „toții”, însemnând „toți oamenii”, incluzând pe iudei și pe neamuri.

Neascultare. [„Necredință”, KJV]. Gr. *apeitheia*, „neascultare”, ca la vers. 31.

Milă de toți. [„Îndurare față de toți”, KJV]. Nu toți vor accepta îndurarea lui Dumnezeu și i se vor supune. Oamenii sunt încă liberi să se împotrivescă și să respingă. Dar Dumnezeu e gata și dispus să aibă milă de oricine (2 Petru 3,9). Toate procedeele Sale înțelepte și pline de răbdare față de oamenii căzuți au lucrat împreună spre realizarea acestui scop unic: descoperirea iubirii divine în mântuirea păcătoșilor.

Romani 11:33

33. Adâncul. Adică, plinătatea de nemăsurat și de neistovit. Comparați „judecățile Tale sunt ca adâncul cel mare” (Ps. 36,6). Pavel a ajuns la culminarea argumentației sale. Ea a început cu condamnarea tuturor (Rom. 1,2), dar s-a încheiat cu îndurarea față de toți. Mânia descoperită „din cer împotriva oricărei necinstiri a lui Dumnezeu și împotriva oricărei nelegiuiri” (cap. 1,18) a făcut loc îndurării care cuprinde pe toți oamenii de pe pământ. Acest mare adevăr, pe care Pavel l-a rezumat în cap. 11,31, îl face să izbucnească în recunoașterea înțelepciunii și bunătății fără de margini a lui Dumnezeu.

Bogăției. [„Bogățiilor”, KJV]. Comparați Rom. 2,4; 9,23; 10,12; Ef. 1,7,18; 2,7; 3,16; Fil. 4,19. cu ajutorul acestor resurse de nepătruns de slavă și de har, Dumnezeu a putut să scoată bine din rău.

Înțelepciunii. Prima parte a acestui verset poate fi tradusă: „O adânc al bogățiilor, înțelepciunii și științei lui Dumnezeu!” Înțelepciunea atotcuprinzătoare a lui Dumnezeu a fost desfășurată în minunata predominare a evenimentelor pentru împlinirea scopurilor Sale mântuitoare (vezi 1 Cor. 1,21-26Y; Ef. 3,9-11).

Judecățile. Sau, „deciziile” ca de pildă cele prin care iudeii au fost lepădați și neamurile primite. Pentru rațiunea neajutorată omenească, judecățile acestea sunt tot pe atât de nepătruns ca și Adâncul cel mare (Ps. 36,6).

Neînțelese. [„Dincolo de cercetare”, KJV]. Gr. anxichniastoi, literal, „care nu poate fi urmărit”. Singura altă apariție a acestui cuvânt în Ef. 3,8. cartea lui Iov e un comentariu la taina de necuprins a căilor lui Dumnezeu (vezi Iov 5,9; 9,10). Parte din înțelepciunea lui Dumnezeu poate fi cunoscută (Rom. 1,20), dar nu toată (cf. Ecl. 8,17). Chiar și Pavel, cu puternicul lui intelect și cu via lui pătrundere în cele ale lui Dumnezeu, e constrâns să recunoască faptul că hotărârile și căile lui Dumnezeu sunt dincolo de priceperea mărginită a omului. Dumnezeu ne descoperă atât de mult din înțelepciunea și scopurile Lui cât e spre cel mai mare bine al nostru. Dincolo de aceasta trebuie să ne sprijinim pe dovezile ample ale iubirii, îndurării și puterii Sale.

Romani 11:34

34. Cine a cunoscut? Citatul din Is. 40,13, în acord cu exprimarea LXX (cf. 1 Cor. 2,16). Textul ebraic zice: „Cine a îndrumat Duhul Domnului, sau fiind sfetnicul Lui, L-a învățat?” Pavel îndreptățește acum exclamațiile din Rom. 11,33 din pasaje din VT care vorbesc despre cunoașterea, înțelepciunea și bogățiile lui Dumnezeu. Cele două părți ale acestui verset vorbesc despre cunoașterea și înțelepciunea lui Dumnezeu; vers. 35, despre bogățiile Lui.

Romani 11:35

35. Cine l-a dat ceva întâi? Citatul e din Iov 41,11. Nici unul din darurile cerului nu poate fi primit ca o rambursare a unei favori sau a unui dar făcut mai înainte lui Dumnezeu. Toate binecuvântările Lui sunt pornite din propriul Său har liber. Încă o dată, Pavel se ocupă de eroarea fundamentală a iudeilor plini de îndreptățire de sine, ideea greșită că oamenii pot să câștige favoarea lui Dumnezeu prin faptele lor meritorii.

Romani 11:36

36. Din El. Versetul acesta dă motivul pentru care nimeni nu poate face pe Dumnezeu debitorul său. Deoarece toate lucrurile au fost create de El (vezi Fapte 17,24,25; 1 Cor. 8,6), toate lucrurile create își datorează existența și activitatea în continuare Lui, care încă „lucrează totul în toți” (1] Cor. 12,6; cf. Fapte 17,28; Evrei 2,10). Și toate lucrurile sunt îndrumate spre realizarea scopurilor sale și slavei numelui Său.

A Lui să fie slava. Comparați Rom. 16,27; Gal. 1,5; Fil. 4,20; 2 Tim. 4,18; Evrei 13,21. Cu această scurtă, dar sublimă doxologie, Pavel ajunge la finele părții celei mai doctrinale și mai argumentative a epistolei.

COMENTARIII ELLEN G. WHITE

1-5, 11-15 AA 375

16 7T 249

16-22 AA 377; 6T 239

17-21 COL 306

23-36 AA 378

33 CT 426; DA 48; Ed. 172; FE 172, 179; GC 527; MH 424, 438; ML 22, 26, 182, 290; SC 106; TM 376; 5T 266, 301, 699; 6T 238; 8T 262, 285, 287

34-36 MH 438; 8T 282

Romani 12:1

1. Vă îndemn. [„Vă implor”, KJV]. Pavel acum trece la considerarea aplicării practice a doctrinei neprihănirii prin credință, pe care a explicat-o atât de clar în cap. 1-11. Neprihănirea prin credință înseamnă nu numai iertarea de păcat, dar și înnoirea vieții. Ea cuprinde atât sfințire, cât și neprihănire, transformare ca și împăcare. Scopul lui Dumnezeu este de a reface deplin pe păcătoși, pentru a-i face destoinici de a trăi în prezența Sa.

Dar. [„Deci”, KJV]. Aceasta poate să se refere înapoi mai ales la declarația îndurării atotcuprinzătoare a lui Dumnezeu (cap. 11,32-36), sau într-un fel mai general la întreaga argumentație precedentă a epistolei la care cap. 11,32-36 este culminarea. Întrucât credinciosul a fost îndreptățit prin credință în Hristos și a fost readus la o poziție de iubire și de încredere ca un fiu adoptiv al lui Dumnezeu, el se cuvenea să ducă o viață de curățenie și sfințenie care corespunde noii situații. În felul acesta, Pavel lămurește că doctrina neprihănirii prin credință și a mântuirii prin har nu încurajează sau permite nelegiuirea sau o nepăsătoare trecere cu vederea a poruncilor lui Dumnezeu. Dimpotrivă. Credinciosul care a fost îndreptățit și e sfințit devine tot mai dispus să asculte pe măsură ce „neprihănirea legii” e împlinită în el (cap. 8,4). În iubire și recunoștință, el caută cu tot mai multă râvnă să cunoască să înțeleagă și să îplinească „voia lui Dumnezeu cea bună, plăcută și desăvârșită” (cap. 12,2).

Îndurare. [„Îndurările”, KJV; Nitz.]. gr. oiktirmoi. Un cuvânt care exprimă cea mai gingașă compasiune (vezi 2 Cor. 1,3). Este un cuvânt mai puternic decât eleos, cuvântul tradus „îndurare” în Rom. 11,31. Pavel prezintă această împreună simțire duioasă ca motiv de ascultare. Dumnezeu a arătat o îndurare atât de mare în faptul că a dat pe Fiul Său să moară pentru păcătoși și în iertarea răzvrătirii lor, încât ei să se consacre voios Lui.

Să aduceți. [„Să înfățișați”, KJV; Nitz.]. gr. paristemi, literal „a pune [sau a șede deoparte], deci „a înfățișa”. Comparați folosirea cuvântului în Luca 2,22; ef. 5,27; Col. 1,28.

Trupurile voastre. Pavel mai întâi apelează la creștini să-și consacre trupurile lui Dumnezeu. Apoi îi invită să-și dedice puterile intelectuale și spirituale (vers. 2). Adevărata sfințire e dedicarea întregii ființe – trup, minte și suflet (1 Tes. 5,23); armonioasa dezvoltare a puterilor fizice, mentale și spirituale, până când chipul lui Dumnezeu, după care fusese creat omul, e perfect refăcut (Col. 3,10).

Într-o mare măsură starea minții și a sufletului depind de starea trupului. De aceea e lucru esențial ca puterile fizice să fie păstrate în cea mai bună sănătate și vigoare. Orice practică dăunătoare sau satisfacția egoistă care scade tăria fizică face tot mai dificil să ne dezvoltăm mintal și spiritual. Principiul acesta, vrăjmașul sufletelor îl cunoaște foarte bine și în acord cu aceasta își îndreaptă ispitele pentru a slăbi și degrada natura fizică. Rezultatele acestui rele lucrări erau cu totul mult prea aparente pentru Pavel când căuta să câștige pe păgâni de la practicile lor înjositoare (vezi Rom. 1,24.26.27; 6,19; Col. 3,5.7) și să întărească pe noii convertiți în viața de sfințenie (vezi 1 Cor. 5,1.9; 6,18; 11,21; 2 Cor. 12,21). De aceea, el

apelează la ei să-și predea „mădularele” lui Dumnezeu ca „unelte ale neprihănilor” (Rom. 6,13; cf. 1 Cor. 6,15.19; 7,34). Creștinul trebuie să aducă tendințele naturii lui fizice sub stăpânirea puterilor superioare ale ființei sale, și acestea la rândul lor trebuie să fie supuse sub controlul lui Dumnezeu. „Puterea împărătească a rațiunii, sfințită de harul divin, trebuie să aibă stăpânire în viață” (PK 489). Numai atunci poate credinciosul să ajungă destoinic de a aduce lui Dumnezeu „o slujbă duhovnicească” (vezi mai jos la „duhovnicească” și „slujbă”).

Jertfă vie. Sacrificiile sistemului ceremonial VT erau de animale junghiate. Sacrificiul creștin e de om viu. Închinătorul creștin se înfățișează viu cu toate energiile și puterile sale dedicate în slujba lui Dumnezeu.

Sfântă. Iudeilor le era hotărât interzis să aducă vreun animal schilod sau orb sau diform în vreun fel oarecare (Lev. 1,3.10; 3,1; 22,20; Deut. 15,21; 17,1; Mal. 1,8). Fiecare jertfă era cercetată cu grijă, și dacă se descoperea vreun defect, animalul era respins. La fel creștinii ar trebui să prezinte trupul lor în starea cea mai bună cu putință. Toate facultățile și puterile lor trebuie să fie păstrate curate și sfinte, sau altminteri dedicarea lor de ei înșiși lui Dumnezeu nu-i poate fi bine plăcută.

Aceasta nu este o cerință arbitrară. Scopul lui Dumnezeu pentru credincioși e refacerea lor completă. Aceasta cuprinde în mod necesar curățirea și întărirea puterilor lor fizice, mentale și spirituale. De aceea, creștinul care, prin credință, se supune căii lui Dumnezeu de mântuire a omului va asculta bucuros de porunca aceasta de a privi sănătatea corpului său ca o chestiune de cea mai mare însemnătate. A face altfel înseamnă a împiedica lucrarea divină de refacere.

Plăcută. Literal, „bine-plăcută” (vezi Fil. 4,18; Col. 3,20; Tit 2,9). Dumnezeului care a iubit atât de mult lumea încât a dat pe Fiul Său pentru a mântui pe păcătoși Îi este „bineplăcut” când oamenii se întorc de la obiceiurile lor distrugătoare și se predau cu totul Lui. De aceea în felul acesta, ei fac cu putință ca El să împlinească scopul Său milostiv pentru a-i recupera și a-i aduce la perfecțiunea în care omul a fost creat la început.

Duhovnicească. [„Rațională”, KJV]. Gr. *logikos*, „rațională”, „spirituală”, „logică”. Unica altă apariție a acestui cuvânt este în 1 Petru 2,2, unde „spiritual” ar fi traducerea preferată (vezi comentariul acolo).

Slujbă. Gr. *latreia*. Termenul acesta implică un act de serviciu sau cult religios. În Evrei 9,1 e tradus „slujba dumnezeiască” (cf. Rom. 9,4). Traducerea engleză „slujba rațională” e oarecum ambiguă. Ar putea să fie luată că înseamnă un serviciu care e corespunzător, un act de cult care e rațional pentru cel care îl săvârșește. Dar nu aceasta e sensul textului grecesc. Pavel vorbește despre un cult care aparține minții, rațiunii, sufletului, spre deosebire de ceea ce este exterior și material. Dedicarea de sine a creștinului pentru o viață de curățenie și sfințenie e un act de cult spiritual. El nu mai aduce animale ca jertfă, ci pe sine însuși ca un act de serviciu religios care aparține rațiunii sale. În felul acesta, Petru descrie pe credincioși ca „o preoție sfântă” ca să aducă „jertfe duhovnicești plăcute lui Dumnezeu, prin Isus Hristos” (1 Petru 2,5; cf. 3T 162).

Versetul acesta dă o profundă însemnătate principiului viețuirii sănătoase. Credinciosul săvârșește un act de cult spiritual aducând lui Dumnezeu un trup sfânt și sănătos, împreună cu o minte și o inimă consacrată, deoarece făcând așa, el supune tot ce îi aparține lui Dumnezeu, și deschide calea pentru deplina refacere în el a chipului divin. E un act de serviciu religios de a păstra puterile fizice în cea mai bună stare cu putință. Astfel, creștinul proslăvește pe Dumnezeu în trupul său (1 Cor. 6,20; cf. 1, Cor. 10,231), servind ca un exemplu viu de har mântuitor al lui Dumnezeu și participă cu forță și tărie crescândă la lucrarea de vestire a Evangheliei. În felul acesta, curtea Babilonului vedea în Daniel și prietenii săi „o ilustrație de bunătate și binefacere a lui Dumnezeu și de iubirea lui Hristos” (PK 489). Viața lor curată și excepțională lor dezvoltare fizică, mentală și spirituală erau o demonstrație de ceea ce ar face Dumnezeu pentru cei care se predau Lui și care caută să împlinească scopul Lui. Vezi Dan. 1,12.18.

Romani 12:2

2. Potrivă. [„Conformați”, KJV]. Gr. *suschemotizo*, „a se conforma pe sine la tiparul altuia”. Cuvântul e tradus prin „a se lua după”, „a se potrivi la” în 1 Petru 1,14.

Veacului. [„Lumii”, KJV; „veacul”, Nitz.]. gr. *aion*, literal, „veac” (vezi Mat. 13,39; 24,3). Astfel

„copii ai lumii” (Luca 16,8; 20,34) poate fi redat prin „fii ai veacului acestuia”. Creștinul nu trebuie să continue de a se ține de moda lumii acesteia, așa cum era obiceiul lui de a o face când trăia potrivit firii pământești (Rom. 8,12). Dimpotrivă, el trebuie să sufere o completă transformare prin înnoirea minții sale.

Să vă prefaceți. Gr. metamorphoo, de la care vine cuvântul nostru „metamorfoză”. În Mat. 17,2, Marcu 9,2 este folosit pentru a descrie transformarea lui Hristos. În 2 Cor. 3,18 descrie transformarea credincioșilor după chipul lui Hristos. Pavel spune că creștinul nu ar trebui să copieze modele exterioare și efemere ale lumii acestei, ci să fie complet transformat în natura lui cea mai intimă. Sfințirea cuprinde atât o separare externă de toate obiceiurile nefsante ale acestui veac, cât și o transformare lăuntrică a credinciosului însuși. În altă parte, în NT schimbarea aceasta este descrisă ca o renaștere (Ioan 3,3), o înviere (Rom. 6,4.11.13), o creațiune din nou (2 Cor. 5,17; Gal. 6,15).

Înnoirea minții voastre. Înainte de convertire, puterea de rațiune a omului, facultatea de a discerne între bine și rău, e sub stăpânirea impulsurilor corporale. Mentea este descrisă ca „gândurile firii pământești” [mentea firească] (Col. 2,18). Dar la data convertirii mintea ajunge sub influența Duhului lui Dumnezeu. Rezultatul este că „noi avem gândul lui Hristos” (1 Cor. 2,13-16). „Cuvintele: 'vă voi da o inimă nouă' însemnează, 'o minte nouă vă voi da'” (EGW RH 18 dec. 1913). Moartea vieții vechi în trup și începutul unei vieți noi în Duhul (Rom. 6,3-13) e descrisă ca „spălarea nașterii din nou și... înnoirea făcută de Duhul Sfânt” (Tit 3,5). Această schimbare înnoitoare, care începe când credinciosul e convertit și nenăscut, e o transformare continuă, deoarece omul nostru „dinăuntru se înnoiește din zi în zi” (2 Cor. 4,16) „spre [în] cunoștință” (Col. 3,10). Și după cum omul dinăuntru e transformat de puterea Duhului Sfânt, tot așa viața din afară e schimbată progresiv. Sfințirea minții se va da pe față într-un fel mai sfânt de viață, pe măsură ce caracterul lui Hristos e tot mai mult reprodus în credincios (vezi COL 69).

Deosebi. [„Proba”, KJV; „Să cercetați”, Nitz.]. gr. dakimozo. Cuvântul acesta lasă a se înțelege punere la cercetare și la probă. El cuprinde dublul proces al hotărârii care este voia lui Dumnezeu și apoi a aprobării și a acționării pe temeiul ei (cf. Rom. 2,18; Ef. 5,10; Fil. 1,10). Prin reînnoirea minții lui, credinciosul e făcut în stare să cunoască ce vrea Dumnezeu ca el să facă. El este iluminat pentru a alege între multele căi uluitoare de purtare care se oferă în acest veac rău. Întrucât el nu mai are o minte firească, ci mintea [gândul] lui Hristos, e dispus să facă voia lui Dumnezeu, și în felul acesta e în stare să recunoască și să înțeleagă adevărul (Ioan 7,17). Numai mintea care a fost înnoită de Duhul Sfânt poate interpreta corect Cuvântul lui Dumnezeu. Scripturile inspirate pot fi înțelese numai prin iluminarea de la același Duh prin care ele au fost date (vezi Ioan 16,13.14; 1 Cor. 2,10.11; GCW 297).

Cea bună. E cu puțință de a reda jumătatea a doua a acestui verset astfel: „ca să puteți cerca și aproba care e voia lui Dumnezeu, ce e bineplăcut și desăvârșit”. Potrivit cu traducerea KJV, sunt descrise caracteristicile voiei lui Dumnezeu; potrivit cu cealaltă redare, conținutul voiei Sale. Deosebirea esențială nu este de mare amploare.

Romani 12:3

3. Prim harul. Pavel vorbește în virtutea autorității conferite lui ca apostol să vestească voia lui Dumnezeu (vezi Rom. 1,5; 15,15.16; 1 Cor. 3,10.15; 15,10; Gal. 2,9; Ef. 3,2.7.8).

Eu spun. Pavel trece acum să demonstreze rezultatele practice ale unei minți reînnoite și luminate. El vorbește mai întâi despre umilința și despre cumpătarea care stau bine unui credincios consacrat și despre buna folosire a darurilor spirituale pentru clădirea unită a bisericii.

Fiecăruia. Cu aceste cuvinte emfatiche, Pavel cuprinde în mod expres pe fiecare membru individual al bisericii din Roma, indiferent cât de înaltă i-ar fi slujba sau cât de mare influența. Poate că Pavel se teme ca creștinii din Roma să nu cadă în aceeași stare de încumetare spirituală ca credincioșii din Corint, din care cetate el scria epistola aceasta (vezi 1 Cor. 1,5; 2 Cor. 10,13).

Să nu aibă despre sine o părere. [„Să nu gândească”, KJV; „să nu fie cu gând mai pe sus”, Nitz.]. În textul grecesc e aici un joc de cuvinte care nu poate fi ușor reprodus prin traducere. Traducerea literală ar fi „să nu fie cu gânduri înălțate mai pe sus de ce ar trebui să gândească, ci să fie cu gândire cumpătată”. Aceasta este o puternică avertizare împotriva supraestimării de sine. Un om are nevoie să-și dea seama atât de punctele slabe, cât și de punctele tari din caracterul său, așa încât să fie totdeauna atent de a nu se angaja

în lucrări și de a nu-și asuma răspunderi pentru care Dumnezeu nu l-a rânduit (vezi EGW 319).

Cumpătate. Gr. *sophroneo*, „a fi cu mintea sănătoasă”, „a fi în toate mințile”. Persoana mândră și încrezută nu are mintea cea bună. Umilința este efectul imediat al predării de sine lui Dumnezeu și consecvența înnoire a minții. Credinciosul consacrat recunoaște dependența de harul lui Dumnezeu pentru fiecare dar spiritual de care s-ar bucura, și aceasta nu lasă loc pentru o necuvenită prețuire de sine. Creștinul se apreciază pe sine cu discernământ luminat și cu judecată cumpătată.

Măsura de credință. Acesta este adevăratul etalon cu care un om să se măsoare pe sine. O persoană cu o minte nereînnoită, firească, se apreciază pe sine după etaloane lumești, după bogăție, poziție sau învățătură. El se luptă mereu pentru a da impresia că e de fapt mai mare decât e în realitate. Dar când intervine credința și mintea e reînnoită, credinciosul primește o putere de discernământ cu privire la limitările darurilor sale. Credința îl introduce la un nou etalon de măsură, potrivit căruia el determină precis natura și extinderea capacităților sale, și astfel nu gândește despre sine lucruri prea înalte. El își dă seama că cu cât credința lui e mai mare, cu atât mai mare va fi influența și puterea sa spirituală. Dar aceasta nu va fi o ocazie de mândrie, deoarece cu cât va fi mai mare măsura sa de credință, cu atât mai mult își va da el seama de deplina lui dependență de Dumnezeu.

Romani 12:4

4. Într-un trup. Motivul pentru care creștinii trebuie să aibă umilință și bună judecată e că biserica, asemenea trupului omenesc, e alcătuită din multe mădulare având diferite funcții de îndeplinit. Funcțiile acestea sunt toate necesare și importante, dar nu toate par la fel de glorioase. Bunăstarea și înaintarea întregului grup depinde de un duh de iubire, conlucrare și stimă reciprocă între membrii, fiecare persoană în parte împlinindu-și datoriile rânduite. Ilustrația aceasta cu trupul și mădularele lui e dezvoltată mai amănunțit în 1 Cor. 12,12-27.

Slujbă. Gr. *praxis*, „funcțiune”, „fel de a lucra”.

Romani 12:5

5. Un singur trup în Hristos. După cum multe părți alcătuiesc un trup în om tot așa mulțimea creștinilor sunt un trup în Hristos. Hristos este Cel care unește și dă energie întregii grupe a credincioșilor. Comparați descrierea făcută de Pavel a lui Hristos ca fiind capul trupului și toate mădularele ca fiind supuse Lui (Ef. 1,22; 4,15.16; Col. 1,18). Această unitate a bisericii creștine implică dependența mutuală a membrilor ei. Întrucât ei toți aparțin la un singur trup, ei aparțin individual unul altuia. În felul acesta, Pavel îndeamnă pe credincioși să lucreze împreună, fiecare în sfera lui proprie, pentru binele comun al bisericii.

Romani 12:6

6. Daruri. Gr. *charismata*, „daruri ale harului” (vezi Rom. 1,11; 5,15.16; 6,23; 11,29; 1 Cor. 7,7; 12,4.9.28). Acestea sunt calități și puteri speciale date credincioșilor de Duhul Sfânt pentru slujba bisericii. Adesea ele par a fi talente naturale pe care Duhul le ia în stăpânire, sporindu-le puterea și sfințind întrebuințarea lor. Toate darurile de felul acesta sunt „daruri ale harului” acordate după voia și scopul lui Dumnezeu. Cei care le-au primit nu au motiv de îngâmfare. Sursa tăriei și influenței lor crescândă nu e în ei înșiși.

Felurite. Potrivit harului dat lui, Pavel fusese rânduit apostol (vezi vers, 3). Potrivit harului dat lor, alți credincioși fuseseră rânduiți să fie profeți, învățători, făcători de minuni, vindecători de bolnavi etc. (1 Cor. 12,28). Prin harul lui Dumnezeu, membrii bisericii creștine erau înzestrați cu o largă diversitate de puteri spirituale pentru a face față la multele nevoi ale confracțiilor lor credincioși și pentru ducerea Evangheliei la fiecare națiune, limbă și popor. Pavel dezvoltă subiectul acesta mai amănunțit în 1 Cor. 12 (vezi comentariul acolo).

Proorociei. În Scriptură, termenul acesta se aplică la orice cuvânt inspirat și nu e limitat la prevestirea de evenimente viitoare. Un profet poate vorbi despre trecut, prezent și viitor (vezi Ex. 7,1; Luca 1,76.77; Fapte 15,32; 1 Cor. 14,3.24.25).

Măsura. [„Proporția”, KJV]. Gr. *analogia*, un cuvânt care apare numai aici în NT. În greaca clasică era folosit ca un termen matematic. El este sursa cuvântului nostru „analogie”. Înțelesul expresiei „după măsura

credinței” este indicat de expresia paralelă „potrivit cu măsura de credință pe care a împărțit-o Dumnezeu fiecăruia”, din vers. 3. Dacă mintea lui a fost înnoită (vers. 2) și el a ajuns să aibă simțiri cumpătate [„judecată cumpătată”] (vers. 3), creștinul va aprecia bine capacitățile și puterile sale și le va folosi bine și smerit în slujba lui Dumnezeu, care l-a înzestrat cu darurile acestea pentru scopul acesta (vezi vers. 3).

Romani 12:7

7. Slujbă. [„Lucrare”, KJV]. Gr. diakonia. Termenul este folosit adesea în NT într-un sens general pentru a include toate felurile de lucrări și slujbe din biserica creștină (vezi Fapte 1,17.25; 20,24; 21,19; Rom. 11,13; 1 Cor. 12,5; 2 Cor. 3,8.9; 4,1; 5,18; 6,3; 11,8; Ef. 4,12; 1 Tim. 1,12; 2 Tim. 4,5.11). Uneori e folosit într-un sens special de împărțire a ajutoarelor și îngrijire de nevoile fizice (Fapte 6,1; 11,29; unde e tradus „ajutoare”; 12,25; Rom. 15,31; 1 Cor. 16,15; 2 Cor. 8,4; 9,1.12.13).

Întrucât în pasajul acesta Pavel vorbește de diferite daruri speciale și deosebește „slujba” de profeție, învățătură, și îmbărbătare, pare evident că acest cuvânt trebuie să fie înțeles în sensul mai limitat, acela de serviciu în lucruri temporale și externe, ca de pildă grija de lipsurile săracilor, bolnavilor și străinilor.

Să se țină. [„Să ne ținem”, KJV]. Cuvintele acestea au fost adăugate și pe cât se pare în chip corect. Textul grecesc al primei părți a acestui verset zice literal: „Sau slujire, în lucrarea noastră”. Înțelesul evident este că aceia dintre noi care am fost chemați la acest fel de lucrare ar trebui să ne consacram lui cu toată inima. Lucrarea de îngrijire de treburile mai trecătoare ale bisericii nu trebuie să fie privită cu ușurătate. Ea e tot atât de mult un dar al harului lui Dumnezeu ca și profeția. Însemnătatea spirituală a unui asemenea serviciu e scoasă în evidență de faptul că în zilele apostolilor numai oameni „plini de Duhul Sfânt și de înțelepciune” trebuia să fie puși peste „împărțea ajutoarelor de toate zilele” (Fapte 6,1.3).

Învățătură. În 1 Cor. 12,8, învățătorul e pus imediat după apostoli și profeți. Lucrarea lui e de a dezvolta, imprima în minte și aplica în viață adevărurile care deja au fost descoperite. Acestea erau calificările care dădeau lui Apolo o mare putere (Fapte 18,24-28). Cei care fuseseră chemați de harul lui Dumnezeu să fie învățători nu trebuiau să se întristeze că nu fuseseră socotiți destoinici pentru a fi profeți și apostoli. Și nici n-ar fi trebuit să-și disprețuiască lucrarea ca fiind de mai mică demnitate și însemnătate. Duhul lui Dumnezeu rânduiește credincioși individuali la felul de serviciu pentru care sunt cel mai bine adaptați și potrivit cu scopul Său divin pentru biserică. De aceea, învățătorul creștin care are credință în conducerea din partea lui Hristos a bisericii Sale va fi absorbit cu totul de învățătura lui. Mai mult, așa cum instruia Pavel pe Timotei (1 Tim. 5,17), prezbiterii care se ostensesc cu învățătură (KJV, „doctrină”) sunt vrednici „de îndoită cinste”.

Romani 12:8

8. Îmbărbătare. Gr. paraklesis, „apel”, „încurajare”, „mângâiere” (comparați folosirea lui în Rom. 15,5; 2 Cor. 8,4; Fil. 2,1). Învățătura este adresată în primul rând priceperii. Îmbărbătarea țintește mai ales la inimă și la voință. Unii au un dar special pentru stimularea oamenilor la acțiune, sau de a-i mângâia în necaz și durere. Acesta este un dar de la Dumnezeu care trebuie să fie folosit cu smerenie și râvnă. Vezi Mat. 5,4.

Dă. Gr. metadidomi. Termenul înseamnă „a contribui” sau „a împărți” propriile sale bunuri sau propria sa bogăție (compară folosirea lui în Luca 3,11; Ef. 4,28). Pavel trece acum de la daruri care califică pe cineva pentru o slujbă anumită în biserică la altele de o natură mai generală. Primirea creștinismului aduce sărăcie multora din credincioșii primari, și a dovedit necesar ca ei să fie susținuți din darurile bogate ale semenilor lor, creștinii (vezi Fapte 2,44.45; Rom. 15,26; 1 Cor. 16,1; Gal. 2,10).

Inimă largă. [„Simplitate”, KJV; „cu firească nevinovăție”, Nitz.]. Gr. haplotes, „sinceritate”, „inimă sinceră”, „scop sincer” de unde uneori „dărnicie” (vezi 2 Cor. 8,2; 9,11.13). Creștinul care împarte posesiunile sale cu alții trebuie să facă lucrul acesta cu inimă sinceră (cf. Ef. 6,5; Col. 3,22) și nu cu motive amestecate. Nu trebuie să fie paradă sau scop egoist. O atare sinceritate și generozitate sunt la fel un dar al Duhului, a cărui influență călăuzitoare e cerută pentru buna folosire a bogățiilor (cf. Mat. 6,3; 19,21).

Cine cârmuiește. Literal „cine e pus în frunte”. Cuvântul folosit în NT cu privire la aceia care sunt în vreo poziție de autoritate sau influență, fie în biserică (1 Tes. 5,12; 1 Tim. 5,17) sau în familie (1 Tim. 3,4.5.12), darul lor special este acela al „cârmuirii” (1 Cor. 12,28).

Râvnă. [„Sârguință”, KJV; Nitz.]. Gr. spoude. În altă parte în NT cuvântul acesta e tradus „grăbit” (Marcu 6,25; Luca 1,39), „râvnă” (2 Cor. 7,11), „purtare de grijă” (2 Cor. 7,12), „râvnă” (2 Cor. 8,8), „râvnă” (2 Cor. 8,16). De la oricine este într-o poziție de conducere se cere energie și râvnă sârguincioasă. Aceste calități sunt un dar al Duhului Sfânt și creștinul care a fost înzestrat în felul acesta ar trebui să-și pună tot sufletul în lucrarea care i-a fost încredințată.

Face milostenie. [„Arată îndurare”, KJV]. În această listă de daruri, Pavel evident face o oarecare deosebire între facerea de milostenii și săvârșirea de fapte de bunătate. Poate că se referă aici în deosebi la astfel de forme de a arăta îndurare ca a cerceta „pe orfani și pe văduve în necazurile lor” (Iacov 1,29), vindecarea celor „cu inima zdrobită” (Is. 61,1; cf. Luca 4,18), cercetarea celor bolnavi sau în închinare (Mat. 25,36.39.44).

Bucurie. Gr. hilarotes, sursa cuvântului nostru „ilaritate”. Aceasta este unica apariție a acestui cuvânt în NT deși adjectivul hilaros e folosit în 2 Cor. 9,7: „pe cine dă cu bucurie, îl iubește Dumnezeu”. Fie că mângâie pe cel în doliu, sau că ajută pe suferind, cel care „face milostenie” [arată îndurare], ar trebui să lase să se vadă că slujba lui e făcută cu voie bună și cu bucurie. Faptele de bunătate săvârșite cu față luminoasă și voioasă sunt de mai mare valoare decât cele făcute numai dintr-un simț al datoriei. Isus era fără încetare înconjurat de suferinzi și de schilozi. Și totuși era totdeauna blând, bun și bucuros (vezi MH 24).

Diferitele daruri pe care le-a enumerat Pavel trebuie să fie exercitate într-un spirit bun și pentru binele general al tuturor. Credinciosul creștin nu va disprețui rangul special sau funcția specială pe care Domnul i le-a încredințat. Și nici nu se va socoti pe sine mai pe sus decât ar trebui. Ținta și bucuria lui va fi de a-și împlini cu credincioșie datoriile aparținând la sfera de viață la care a fost chemat de Dumnezeu.

Romani 12:9

9. Dragostea. Gr. agape (vezi Mat. 5,44; 1 Cor. 13,1). De la tratarea din partea sa a dreptei folosiri a darurile speciale, Pavel trece acum la instruirea credincioșilor în folosirea celui mai mare dar dintre toate și principiul fundamental al adevăratului creștinism – iubirea. Ca la 1 Cor. 12,13, Pavel urmează tratarea din partea sa a darurilor spirituale cu o referire la iubire. Virtuțile pe care el le enumeră în Rom. 12,9-21 nu sunt decât o manifestare a adevăratei iubiri creștine.

Fără prefăcătorie. Gr. anupakritos, „fără ipocrizie”, „adevărat”, „sincer”, „real”, „adevărat”. Numai aceea este iubire adevărată care urăște ceea ce e rău și ține cu tărie la ceea ce e bun (vezi 1 Cor. 13,6).

Fie-vă groază. [„Aveți oroare de”, KJV; „urâți”, Nitz.]. Gr. apostugeo, apărând numai aici în NT, implică silă față de ceva atât de mult încât omul se ține departe de el. Iubirea sinceră nu poate trece cu vederea răul în altul, oricât ar fi de mult iubit. Ținta ei va fi totdeauna de a combate ce e rău și de a confirma ce este bine. Iubirea lui Eli pentru fiii săi răzvrațiți nu a dat pe față aceste semne ale autenticității. Dacă iubirea lui ar fi fost adevărată, el ar fi corectat tendințele rele ale fiilor săi. Dar Scriptura relatează rezultatele dezastruoase ale îngăduinței oarbe în loc de adevărată iubire (vezi Lev. 10,1.2; PP 360, 361, 1 Sam. 3,13; 4,11.18-22; PP 575-579).

Lipiți-vă. Gr. kollao, literal „a lipi” [sau „cimenta”] laolaltă, de unde „a se ralia la ceva” (vezi Mat. 19,5; fapte 8,29).

Romani 12:10

10. Iubiți-vă unii pe alții. [„Fiți amabili, plini de afecțiune”, KJV]. Gr. philadelphia, un termen care descrie strânsa legătură care trebuie să existe între membrii bisericii creștine (comparați folosirea lui în 1 Tes. 4,9; Evrei 13,1; 1 Petru 1,22; 2 Petru 1,7). Ordinea literală a acestei părți a versetului este „în frățescă iubire, unul față de altul [fiți] amabili plini de afecțiune”. Înțelesul lui Pavel este că în iubirea lor pentru frații lor creștini, credincioșii să simtă acea afecțiune specială, caldă a rudelor apropiate.

Să dea întâietate altuia. [„Preferând”, KJV; „fiți călăuză”, Nitz.]. Gr. progeomai, literal „a merge înainte ca un conducător”. Aceasta este unica apariție în NT a cuvântului. Textul grecesc redat aici prin „în cinste, fiecare să dea întâietate altuia” e dificil de tradus. El a fost interpretat în diferite feluri „întreceți-vă unul pe altul în a vă da cinste” (RSV), „nerăbdători de a da unul altuia cinste” (Goodspeed), [„În cinste fiți călăuză unii altora”, Nitz.; „în cinste unii altora dați-vă întâietate” (G. Gal.)]. Înțelesul corect e poate sugerat

de pasajul oarecum paralel din Fil. 2,3: „În smerenie fiecare să privească pe altul mai pe sus de el însuși”. Un rezultat al adevăratei afecțiuni este că omul nu caută propria sa onoare sau poziție ci e dispus să dea cinste altora. Frați creștini care sunt mânați de adevărata iubire vor fi mai dispuși să dea cinste decât să primească. Nimeni nu va avea ambiția de a aduna cinste pentru sine, ci fiecare va fi nerăbdător de să dea cinste semenilor să credincioși.

Romani 12:11

11. În sârguință, fără preget. [Nu nepăsător, KJV; Nepregetători, Nitz.] Gr. okneroi „încet”, „cu ezitare”, „timid”, „tergiversant”, „nepăsător”, „leneș”. Cuvântul apare deseori în LXX, la Proverbe (vezi Proverbe 20:4; etc.). Acest cuvânt este folosit pentru a descrie robul viclean și leneș, din parabola Domnului cu talanții (Mat. 25:26).

Sârguință. [Ocupație, KJV.] Gr. spoude, „zel”, „ardoare”, „înflăcărare”. Spoude e tradus „râvnă” în vers. 8. Pavel nu se referă aici la ocupațiile lumești, ci la zelul și energia spirituală. Creștinul n-ar trebui să îngăduie ca zelul lui să slăbească, ci să pună toată inima în slujba Domnului (Col. 3:23). Un astfel de zel dăinuitor e rezultatul unei adevărate iubiri creștine, căci iubirea lui Hristos e ceea ce „strânge” sau „stăpânește” pe urmașii Lui (2Cor. 5:13,14). Nu e loc pentru leneși în împărăția lui Dumnezeu (vezi TM 183,184), deoarece lipsa lor de zel este un semn al egoismului lor și al lipsei lor de iubire. Ei n-au fost de-ajuns de motivați de iubirea și sacrificiul lui Hristos pentru a fi gata să se atașeze Domnului și învâțătorului lor cu toată tăria lor la lucrarea urgentă de a recupera pe păcătoși din vârtejurile păcatului.

Plini de râvnă. [Fierbinți, KJV; Nitz.] Gr. zeo, literal, „a fierbe în clocot”. Apolo e descris ca un om cu „un duh înfocat” (Fapte 18:25). Creștinul zeos va ține totdeauna interesul său față de lucrarea lui Dumnezeu, ca să zicem așa, la punctul de fierbere. Fervoarea lui îl va face să aibă putere față de oameni (Fapte 18:25,28) și-i va aduce putere de la Dumnezeu. Apostolul Ioan era „un predicator puternic, fervent și plin de râvnă”, iar „înflăcărarea care îl caracteriza, îi dădea intrare la toate clasele” (AA 546).

Cu duhul. [În duh, KJV.] Acesta poate fi înțeles sau ca duhul omului sau ca Duhul lui Dumnezeu. Poate că Pavel vorbește de duhul omului inspirat și umplut cu energie de Duhul lui Dumnezeu. Credinciosul consacrat, plin de energie de la Duhul lui Dumnezeu, va vedea că împlinirea datoriilor sale creștine nu e o corvoadă plicticoasă, neinteresantă, ci o experiență voioasă, înviorătoare. Cu inima înflăcărată, el aleargă degrabă oriunde e vreun bine de făcut. El participă la iubirea lui Hristos pentru omenirea decăzută și, în felul acesta, își găsește cea mai adâncă satisfacție în servirea nevoilor semenilor săi. Ca și Domnul său, el are o hrană care să-l întărească, pe care alți oameni n-o cunosc, deoarece hrana lui este să facă voia Celui care l-a chemat și să săvârșească „lucrul Lui” (Ioan 4:32-34).

Slujiți Domnului. [Slujind Domnului, KJV.] Zelul și înflăcărarea apar în chip natural în inima credinciosului care recunoaște că în oricare sferă de lucrare ar servi, el lucrează „ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni” (Col. 3:23,24; cf. Efes. 6:5-8).

Romani 12:12

12. Bucurați-vă în nădejde. Cele trei îndemnuri scurte din versetul acesta par și mai mult scoase în evidență, când e reținută ordinea cuvintelor din textul grecesc: „În nădejde, bucurându-vă; în necaz, răbdând; în rugăciune, stăruind.” Pavel recomandase deja spiritul de voie bună (vers. 8). În cap. 5:2, el a vorbit despre bucuria credinciosului „în nădejdea slavei lui Dumnezeu”. Această nădejde creștină, care este cauza unei astfel de bucurii, a fost explicată în cap. 8:20-25. Nădejdea aceasta face în stare pe creștin să privească dincolo de întunericul și necazul clipei de față, la lucrurile care nu sunt văzute și veșnice (2Cor. 4:17,18). Faptul că nădejdea, la fel ca multe din virtuțile creștine, odrăștește din virtutea fundamentală a iubirii, e arătat de 1Cor. 13:7, „iubirea nădăjduiește toate”.

Răbdători. Gr. hupomeno, „a suporta” (cf. hupomene „răbdare”; vezi cap. 5:3). Un zel de felul celui descris în versetul anterior curând are să întâmpine împotrivire și necaz. Dar, având înaintea sa nădejdea slavei lui Dumnezeu, creștinul nu murmură niciodată împotriva lui Dumnezeu și nici nu simte vrăjmășie împotriva persecutorilor săi. El rămâne calm la postul datoriei, în ciuda încercărilor pe care le cuprinde. O astfel de răbdare stăruitoare a fost perfect exemplificată de Hristos care, în împrejurări mai dificile, a suportat mai mult decât oricare din urmașii săi va fi chemat să întâmpine. Virtutea răbdării era în mod deosebit necesară în timpurile tulburi prin care trecea biserica pe vremea lui Pavel. Apostolul cunoștea din

experiență că suferințele pentru cauza lui Hristos urmau să fie intense (vezi Rom. 8:35; 2Cor. 1:4; 1Tes. 1:6; 3:3–7; 2Tes. 1:4–6). Legătura dintre iubire și răbdare e arătată și în 1Cor. 13:7, iubirea „răbdă toate”.

Stăruiiți. [Fiți stăruitori cu răbdare, Nitz.] Gr. proskartereo, „a persista”, „a continua statornic”, „a persevera”. Același cuvânt e tradus în altă parte „să-l țină la îndemână” (Mar. 3:9), „îi slujea tot timpul” (Fapte 10:7), „făcând necurmat” (Rom. 13:6). Numai prin comuniune stăruitoare cu Dumnezeu poate creștinul să păstreze tărie și curaj pentru a răbda necazurile prin care va trece în chip inevitabil (vezi Fapte 1:14; 6:4; Col. 4:2). Fixarea gândului continuu la lucrurile de sus (cf. Col. 3:2) și măsurarea fiecărui act și impuls prin contemplarea slavei și voii lui Dumnezeu sunt leacul sigur al lipsei de răbdare sub provocare și opoziție. Mai mult, Dumnezeu dă Duhul Său celor care cu râvnă și stăruitor doresc prezența Lui (vezi Ioan 16:23, 24; Fapte 1:14; 2:4), și același Duh care aduce „iubire” (cf. Rom. 12:9) și „bucurie” (vers. 12), aduce și „îndelungă răbdare” și „cumpătare”, literal, „stăpânire de sine” (Gal. 5:22,23).

Romani 12:13

13. Ajutați. [Împărțind, KJV.] Gr. koinoneo, „a împărți”, „a lua parte la”, „a se purta ca un părtaș”. Compară folosirea acestui cuvânt în Rom. 15:27; Filp. 4:15; 1Tim. 5:22; Evr. 13:16; 1Pet. 4:13. Gândul lui Pavel este că creștinul trebuie să ia parte la nevoile celorlalți credincioși. Ei ar trebui să se ocupe de lipsurile fraților lor, ca și cum ar fi ale lor și să fie gata să împartă cu cei nefericiți. Aceasta e mult mai mult decât darea de milostenii; este o aplicare concretă a principiului iubirii (Rom. 12:9). Că Pavel practica ceea ce predica se vede din continuele lui eforturi de a aduna fonduri pentru ajutorarea convertiților loviți de sărăcie (vezi Rom. 15:25, 26; 1Cor. 16:1; 2Cor. 8:1–7; 9:2–5; Gal. 2:10).

Sfinții. Vezi cap. 1:7. Cei care sunt „în credință” [„din casa credinței”, KJV] trebuie să aibă parte de o îngrijire deosebită (Gal. 6:10).

Fiți. [Dedați la, KJV; Grăbiți-vă cu, Nitz.] Gr. dioko, literal „a urmări”, „a se ține de”. Compară folosirea cuvântului în 1Cor. 14:1; 1Tes. 5:15; Evr. 12:14; 1Pet. 3:11. Termenul pare să implice că creștinii, nu numai că trebuie să ofere ospitalitate, dar și să fie nerăbdători de a o practica.

Primitori de oaspeți. [Ospitalitate, KJV.] Gr. filoxenia, literal „iubirea de străini”, de unde „întreținerea străinilor”. Ospitalitatea a fost de timpuriu socotită ca una dintre virtuțile creștine de seamă (vezi 1Tim. 3:2; Titus 1:8; Evr. 13:2; 1Pet. 4:9). Lucrul acesta era necesar în vederea marelui număr de credincioși călători și persecutați. Mulți creștini erau alungați din căminurile și cetățile lor și constrânși să-și caute adăpost pe lângă cei care aveau aceeași credință ca ei (vezi Fapte 8:1; 26:11). Ospitalitatea pe care o practicau unii față de alții contribuia mult la legătura care ținea laolaltă membrii mult împrăștiați ai bisericii creștine primare.

Romani 12:14

14. Binecuvântați. Gr. eulogeo, „a vorbi bine despre”, „a invoca binecuvântări asupra”. În vers. 13 Pavel a vorbit despre felul tratării de către creștini a prietenilor săi; în versetul acesta el arată cuvenita tratare a vrăjmașilor săi. Noi „binecuvântăm” pe persecutorii noștri, când ne rugăm și lucrăm pentru binele lor. Cuvintele lui Pavel sunt asemănătoare cu acelea ale lui Isus din Mat. 5:44; cf. Luc. 6:28, 1Pet. 3:9.

Prigonesc. Gr. dioko, „a urmări”, adesea cu intenție rea, ca aici. Acesta este același cuvânt care e tradus „fiți” în vers. 13. Creștinul trebuie să „urmărească” a fi primitor de oaspeți față de frați și să binecuvânteze pe cei răi care îl „urmăresc”. Cu îndemnul acesta, Pavel anticipă gândul pe care-l dezvoltă mai deplin în vers. 17–21, că e datoria creștinului de a iubi pe vrăjmașii săi și de a birui răul prin bine. Datoria aceasta poate fi îndeplinită numai de un credincios a cărui minte a fost reînnoită de Duhul (vers. 2) și a cărui iubire este „fără prefăcătorie” (vers. 9).

Romani 12:15

15. Bucurați-vă. Simpatia în toate împrejurările, bune sau rele, e o dovadă sigură de autenticitate a iubirii. Din cele două forme de simpatie menționate în versetul acesta, cea dintâi e poate cea mai dificilă. Pare mai ușor și mai natural să simpatizezi cu durerea, dar e nevoie de un suflet nobil pentru a te bucura de succesul și bucuriile altora. Opusul acestor virtuți sunt invidia, care privește cu durere la norocul altora, și răutatea, care e satisfăcută de neizbânda altora. Astfel de manifestări de egoism sunt tendințele naturale ale inimii nerenăscute. În 1Cor. 12:26,27, Pavel compară simpatia care ar trebui să existe între membrii bisericii

creștine cu aceea care e simțită de o parte a trupului față de o alta. Isus a plâns din simpatie la mormântul lui Lazăr (Ioan 11:35; DA 533). El se bucură de mântuirea chiar și a celui mai nevrednic păcătos (vezi Luc. 15:5-7, 10, 23, 24, 32; Iuda 24).

Romani 12:16

16. Aveți aceleași simțăminte. [Aveți același gând, KJV; Gândiți aceeași, Nitz.] Fiecare creștin ar trebui să intre în sentimentele și dorințele semenilor săi credincioși, încât să fie de același gând cu ei (vezi Rom. 15:5; 15:5; 2Cor. 13:11; Filp. 2:2; 4:2). Printre creștini ar trebui totdeauna să existe armonia care vine ca rezultat al scopului comun, al nădejdelor comune și al dorințelor comune.

Nu umblați după lucrurile înalte. [Nu vă gândiți la lucrurile înalte, KJV; Nitz.] Sau „nu fiți cu gândul pe sus”, „nu te îngâmfa” (cap. 11:20), „nu fi îngâmfat” (RSV). „Dragostea nu se laudă, nu se umflă de mândrie” (1Cor. 13.4). Mândria poate fi pricinuită chiar și de realizări spirituale (vezi 1Cor.12). Buna înțelegere plină de iubire nu poate dăinui acolo unde sunt unii a căror minte umblă după „lucruri înalte”, unde este ambiție personală, îngâmfare sau dispreț față de alții.

Rămâneți. [Plecați-vă, KJV; Lăsați-vă a fi duși, Nitz.] Gr. sunapago, literal „a fi duși de”, ca de un potop; prin urmare „a ceda la”, „a se supune la”, „a se deda la”. Comparați singurele alte două apariții ale acestui verb, în Gal 2:13 și 2Pet. 3:17, unde înțelesul nefavorabil este arătat de context, nu de verb.

Cele smerite. [Oameni de stare de jos, KJV.] Textul grec e ambiguu și se poate referi fie la oameni de jos, fie la lucruri de jos. Cuvântul grecesc pentru „de jos” sau „smerit” (tapeinos), este adecvat cu privire la persoane în alte părți în NT, dar e imposibil ca în contextul acesta Pavel să vorbească despre „datorii umile” sau „însărcinări smerite”. Oricare ar fi ideea, accentul e pe umilință.

Pare că cei mai mulți membri ai bisericii creștine primare erau săraci și puținii care erau bogați se poate să fi fost ispitiți să privească cu dispreț la frații lor mai smeriți (vezi Iac. 2:1-9). Dar o astfel de lipsă de iubire și simpatie ar fi făcut cu neputință ca credincioșii să aibă „aceleași simțăminte unii față de alții”. De aceea creștinii trebuie să aibă același gând pe care l-a avut Isus. Chiar dacă era de natură divină, El nu umbla „după lucrurile înalte”. Ci „a luat chip de rob” și „S-a smerit”, așa că S-a putut asocia cu oamenii de jos, păcătoși, și lucra cu ei pentru mântuirea lor (Filp. 2:5-8). Dacă Fiul lui Dumnezeu era gata să Se plece atât de mult prin iubire față de fapăturile Sale stricate, cu siguranță creștinii recunoscători ar trebui să fie gata „să se plece” pentru a se asocia cu oricare din semenii lor muritori (vezi GW 330-336).

Nu vă socotiți singuri înțelepți. [Înțelepți în îngâmfarea voastră, KJV; Înțelepți după a voastră găsim cu cale, Nitz.] Literal, „înțelepți prin voi înșivă”, însemnând „înțelepți după propriile voastre păreri” (cf. cele de la cap. 11:25). O astfel de îngâmfare este o ofensă adusă iubirii creștine, deoarece implică disprețuirea părerilor altora și, până la urmă, chiar și a sfatului lui Dumnezeu. Dar ceea ce Isaia avertizează: „Vai de cei ce sunt înțelepți în ochii lor și cumiți numai în părerea lor!” (Isa. 5:21; cf. Prov. 3:7). Creștinul a cărui minte a fost înnoită nu se va încrede în înșelăciunea propriei sale iscusințe și priceperi superioare și nu va refuza să asculte de sfatul altora. Dimpotrivă, în iubire și smerenie, el va respecta judecata fraților săi de credință și își va păstra mintea deschisă și primitoare de învățătură. El va fi gata să recunoască și să admită propriile sale marginiri și erori și să învețe de la alții.

Romani 12:17

17. Nu întoarceți. [Nu răsplătiți, KJV; Nitz.] Sau „a răsplăti”, „a plăti înapoi”. În ce privește principiul afirmat aici, vezi Mat. 5:38-48. Iubirea răsplătește răul cu bine și se străduiește să aducă binecuvântare, nu distrugere, altora (vezi Rom. 12:14; 1Cor. 13:5, 6; 1Tes. 5:15; 1Pet. 3:9).

Urmăriți. [Procurați, KJV; Purtați grijă, Nitz.] Gr. pronoo, „a se gândi mai dinainte”.

Ce este bine. [Lucrurile cinstite, KJV; Cele bune, Nitz.] Gr. kala, „lucruri bune”, „lucruri nobile”, „lucruri neprihănite”. S-ar putea ca Pavel să facă aluzie la LXX, la Prov. 3:4. Pentru a dezarma împotrivirea, creștinul ar trebui să folosească multă chibzuință în așa fel ca purtarea sa, din cauza bunătății și justiției ei transparente, nu numai să fie fără de greș înaintea lui Dumnezeu, dar să apară dreaptă înaintea tuturor oamenilor. Atașați unei cauze nepopulare, care doresc să convingă pe alții de adevărul și distincția soliei lor, creștinii trebuie să ia seama ca purtarea lor să fie tot timpul mai presus de ocară. Ei nu trebuie să dea

niciodată ocazie de bănuială sau poticnire. Creștinul care dorește ca lumina lui să strălucească înaintea oamenilor, în așa fel încât ei să poată vedea faptele lui bune și să proslăvească pe Tatăl său, care este în cer (Mat. 5:6) nu se va angaja cu nici un preț în acțiuni sau întreprinderi cu caracter îndoielnic, care ar putea să dezonoreze nu numai propria sa persoană, dar și întreaga organizație creștină.

Pavel nu s-a temut niciodată să dea piept cu împotrivirea, când datoria și conștiința cereau lucrul acesta. Cu toate acestea, el sfătuiește și îndeamnă aici pe creștini să exercite băgare de seamă și prevedere, pentru a nu ofensa zadarnic și prin aceasta să stârnească vrăjmășia altora. Aceasta e calea dictată nu numai de iubire, dar și de bunul simț practic. E cu neputință să convingi oamenii și în același timp să-i iriți.

Romani 12:18

18. Cât atârnă de voi. Literal „în ceea ce vine din partea voastră”, însemnând „atât cât depinde de voi”. Legătura cu versetul anterior e destul de vizibilă. În măsura în care privește pe creștin, el urmează să facă tot ce îi e în putință pentru a păstra pacea. Dar sunt timpuri când credințioșia față de principiu poate face necesar să dea piept cu împotrivirea altora. De aceea Pavel adaugă condiția „dacă este cu putință”. Raportul vieții lui Pavel, care a fost una de aproape neîncetat conflict, arată că nu întotdeauna e cu putință să fii în pace. Într-o lume al cărei domn este Satana, ostașii lui Hristos nu trebuie să se aștepte ca totul să fie în pace. Cu toate acestea, creștinul trebuie să ia seama ca ori de câte ori pacea este întreruptă, să nu fie din vina sa.

Romani 12:19

19. Prea iubiților. Gr. agapetoi. KJV uneori traduce cuvântul acesta literal, „iubiților” (vezi Rom. 1:7; 9:25; 11:28; 16:12; Efes. 1:6; etc.) și uneori adaugă un calificativ „prea” (vezi 1Cor. 10:14; 2Cor. 7:1; 12:19; Filip. 4:1; etc.).

Nu vă răzbunați. Ordinea cuvintelor în textul grec este „nu vă răzbunați, iubiților”.

Lăsați să se răzbune mânia. [Faceți loc mâniei, KJV; Dați loc mâniei, Nitz.] Literal, „dați loc mâniei”. Articolul definit la „mânie” arată că referirea este la mânia lui Dumnezeu (cf. cele de la cap. 5.9). Interpretarea aceasta e confirmată de următoarele cuvinte: „răzbunarea este a Mea, Eu voi răsplăti”. „Dați loc” înseamnă „faceți loc mâniei răzbunătoare a lui Dumnezeu să lucreze”. Creștinii nu trebuie să încerce să se răzbune asupra celor care caută să-i trateze nedrept. Ei trebuie să lase lucrurile pe seama lui Dumnezeu. Numai un Dumnezeu desăvârșit, cunoscător a toate și atotiubitor poate să judece drept și să pedepsească în mod corect pe făcătorii de rele. Atât vorbirea, cât și ideea acestui îndemn sunt ilustrate în Efes. 4:27, unde Pavel explică faptul că răzbunându-se singuri, dau prilej diavolului să inspire mânie, ură și înverșunare, în timp de ei ar trebui să încurajeze creșterea roadelor duhului – iubirea, bucuria, pacea și îndelunga răbdare (Gal. 5:22).

Au mai fost susținute uneori alte două interpretări ale acestui pasaj. Una este: „Lasă timp sau spațiu mâniei tale să se răcească”. Cealaltă este: „Dă loc, adică, cedează la mânia vrăjmașului [adversarului] tău”. Totuși, nici una din aceste interpretări nu se încadrează în contextul grecesc.

Este scris. Citatul este din Deu. 32:35. Comparați Evr. 10:30. În Deuteronom, declarația aceasta este o avertizare pentru poporul lui Dumnezeu. În Evrei, este adresată celor apostaziați. Dar aici, în Romani, e folosită ca o mângâiere pentru poporul persecutat al lui Dumnezeu. Dumnezeu îi va răzbuna la timpul cuvenit, deoarece „Dumnezeu nu va face dreptate [„nu va răzbuna”] aleșilor Săi care strigă zi și noapte către El?” (Luc. 18:7; cf. Deu. 32:40–43; 2Tes. 1:6–10; Apoc. 6:9–11).

Răzbunarea. Gr. ekdikesis, „răzbunare”, „răsplătire”, „pedepsă” (cf. Fapte 7:24; 2Cor. 7:11; 1Pet. 7:14). Ideea pornirii spre răzbunare personală trebuie să fie eliminată din cuvânt, așa cum e folosit aici, cu privire la justiția răsplătitoare a lui Dumnezeu. El înseamnă mai degrabă aplicarea dreptății depline la toate părțile. În ziua răzbunării lui Dumnezeu, nelegiuiții vor primi urmările de neînlăturat ale propriei lor alegeri. Prin felul lor de viață de răzvrătire, s-au așezat atât de în discordanță cu Dumnezeu, încât chiar prezența Lui este pentru ei un foc mistuitor (2Tes. 1:6–10; Apoc. 6:15–17). „Slava Aceluia care este iubire, îi va prăpădi” (DA 763).

Romani 12:20

20. Dacă... vrăjmaşului tău. Citatul este din Prov. 25:21,22.

Cărbuni aprinşi. Adică cărbuni aprinşi. Vezi Prov. 25:22. Bunătatea este cea mai bună răzbunare pe care un creştin o poate aplica vrăjmaşului său. Că îngrămădirea de cărbuni pe capul unui potrivnic trebuie să însemne un act de iubire şi nu de răutate, e clar indicat atât de contextul VT, cât şi de cel al NT. Pasajul din Prov. 25:22 se încheie cu aceste cuvinte care n-au fost citate aici de Pavel: „Şi Domnul [„Iehova”] îţi va răsplăti”, şi anume pentru faptele bune făcute vrăjmaşului tău. La fel, în contextul de faţă, înţelesul general e rezumat în cuvintele: „Nu te lăsa biruit de rău, ci biruie răul prin bine” (Rom. 12:21).

Romani 12:21

21. Nu te lăsa biruit de rău. [Nu fi biruit de rău, KJV.] Răzbunarea e un semn nu de tărie, ci de slăbiciune. Acela care îngăduie să i se întărate pasiunile şi să se părăsească principiile de iubire şi de stăpânire de sine, suferă înfrângere. Dar persoana care reprimă dorinţa de răzbunare şi transformă răul care i s-a făcut într-un prilej de a da pe faţă bunătate, câştigă o biruinţă asupra sa şi asupra puterilor răului. Lucrul acesta nu e mai nobil în sine, dar va fi mult mai eficient. El poate să dezarmeze pe un vrăjmaş (cf. Prov. 15:1) şi să câştige un nou suflet. În felul acesta, Dumnezeu nu a aplicat păcătoşilor răzbunarea pe care de multă vreme o meritau, ci, dimpotrivă, i-a copleşit cu iubire şi îndurare. Şi tocmai bunătatea, îngăduinţa şi îndelunga răbdare a lui Dumnezeu sunt ceea ce conduc pe oameni la pocăinţă (Rom. 2:4). Creştinul care e transformat după chipul lui Dumnezeu (cf. 12:2) va arăta prin felul cum tratează pe vrăjmaşii săi că zi după zi, caracterul lui devine din ce în ce mai asemenea caracterului lui Dumnezeu, care este iubire (1Ioan 4:8).

COMENTARIII ELLEN G. WHITE

1 AH 301; CD 58, 165; CH 22, 42, 67, 121, 505; CT 301; DA 439; GC 473; MH 130; ML 6; MYP 244; PK 65, 489; PP 352; SL 27; Te 19, 62, 149, 191; TM 161; 1T 126; 2T 65, 70, 381; 3T 63, 83, 162, 164; 5T 441, 541; 6T 224

1, 2 CD 446; CH 49; FE 289, 351; Te 108; TM 448; 1T 694; 2T 492; 3T 157; 6T 143, 239; 7T 75; 9T 113

2 CH 23; CT 262; MH 404; ML 153, 318; 1T 240, 285, 479, 704; 2T 44, 56, 71, 82, 86, 174, 185, 194, 301, 678; 3T 126, 163; 4T 645; 5T 542

3 5T 289

4, 5 4T 16

8 ML 195

8–131T 692

9 4T 325

9, 10 3T 361; 5T 171

10 AA 275; AH 421, 423; MH 489; ML 119; PP 133; 2T 162

10, 11 2T 419; 5T 108, 178

10–13 3T 224

11 AA 351; AH 23; CG 123, 125; CM 77; COL 51, 346; CS 159, 165, 269; Ev 480, 654; FE 214, 316; ML 104, 243; MYP 72; TM 183; 1T 115, 317, 325; 2T 255, 500, 673, 701; 3T 400; 4T 191; 5T 276, 459; 6T 469; 7T 12, 196; 9T 150; WM 239

12 COL 172; ML 18; MYP 278; SC 97; 2T 48

13 AH 445; CS 29

15 MH 143, 157; 3T 186

16 TM 193; 4T 20

17 ML 330

18 ML 52; SL 20; 1T 356

19 EW 274

21 MH 486

Romani 13:1

1. Oricine. [Orice suflet, KJV.] Adică fiecare persoană (vezi Rom. 2:9; cf. cele de la Psa. 16:10).

Să fie supus. Gr. hupotasso, „a se supune”, „a fi în supunere”, „a asculta”.

Stăpânirilor celor mai înalte. [Stăpânirilor superioare, KJV.] Literal, „autorităților care se consideră mai presus”, însemnând „cei care sunt puși în autoritate peste alții”. Vezi 1Pet. 2:13; cf. Luc. 12:11; Titus 3:1. Prin toată secțiunea aceasta, cuvântul tradus „putere” înseamnă „autoritate”, adică putere de a domni sau a governa. El trebuie să fi distins de dunamis, tradus și el adesea „putere” (vezi Rom. 1:16, 20; 1Cor. 1:18), care înseamnă „tărie”, „forță”, „putere [sau „abilitate”] de a săvârși”.

Nu este stăpânire care să nu vină de la Dumnezeu. Adică nu există autoritate omenească decât prin permisiunea și sub controlul Lui. VT adesea afirmă că Dumnezeu ridică una și doboară alta (vezi Dan. 4:17; cf. cap. 2:21; 4:25, 34, 35).

Stăpânirile care sunt. Sau autoritățile „existente”.

Sunt rânduite de Dumnezeu. Cuvintele grecești din vers. 1 și 2, care sunt traduse „supus”, „rânduite”, „se împotrivesc” (prima apariție) și „rânduiești” sunt toate construite pe aceeași rădăcină tasso, „a ordona”, „a aranja”, „a pune”. Aceasta dă o forță antitetice pasajului care nu poate fi deplin prezentată în traducere.

Pavel nu lasă în versetele acestea a se înțelege că Dumnezeu totdeauna aprobă puterea cârmuirilor civile. Și nici nu vrea Pavel să spună că e datoria creștinului de a li se supune totdeauna. Cerințele cârmuirii s-ar putea uneori să fie contrarii legii lui Dumnezeu și în asemenea împrejurări, creștinul trebuie să asculte „mai mult de Dumnezeu decât de oameni” (Fapte 4:19; 5:29). Subiectul lui Pavel e că puterea domnitoare a cârmuirilor omenești e încredințată oamenilor de către Dumnezeu, potrivit cu propriile Lui scopuri pentru binele omului. Dănuirea lor în putere sau căderea lor din autoritate sunt în mâinile Sale. De aceea, creștinul va susține autoritatea statului existent. El nu se va încumeta să ia în propriile sale mâini rezistarea la „puterile care sunt” sau să le demită.

Învățătura de felul acesta era deosebit de necesară pe vremea lui Pavel, deoarece pe vremea aceea, iudeii erau într-o stare turbulentă și deja stârniseră rebeliuni în diferite părți ale Imperiului Roman. Dacă creștinii ar fi dat pe față un spirit la fel de nesupus ar fi însemnat să aibă parte de aceeași neplăcere care începea să cadă asupra iudeilor și ar fi avut ca rezultat pierderea protecției statului roman, care adesea fusese o binecuvântare pentru creștini, așa cum Pavel putea mărturisi din propria sa experiență (vezi Fapte 22:24-30). Mai mult, ar fi adus ocară asupra bisericii creștine și asupra soliei ei de pace și iubire frățescă. De aceea Pavel în altă parte îndeamnă pe credincios să se roage pentru cei din locuri de autoritate (1Tim. 2:1,2) și să asculte de ei (Titus 3:1). La fel, Petru îndeamnă pe creștini să fie „supuși oricărei stăpâniri omenești, pentru Domnul” (1Pet. 2:13-17).

Romani 13:2

2. Cine se împotrivesc stăpânirii. [Se împotrivesc puterii, KJV.] Literal „se aliniază împotriva autorității”, „se așează în ordine de bătaie împotriva autorității”.

Rânduiei. Gr. diatage, literal „ceea ce este rânduit”, „ceea ce este așezat”. Singura altă apariție a acestui cuvânt e în Fapte 7:53, unde e tradus „dispoziție” [„rânduiei”, Nitz.]. Ideea lui Pavel ar putea fi redată literal: „se așează împotriva a ceea ce a fost rânduit de Dumnezeu”.

Osânda. Gr. krima, „condamnare”, „judecată” (vezi cap. 2:2; 5:16; 11:33). Pavel se referă aici la sentința dată de autoritățile cârmuitoare, ca slujitori ai lui Dumnezeu, în lumea aceasta (cap. 13:4), împotriva celor care se împotrivesc. Întrucât neascultarea de „stăpânirile care sunt” înseamnă împotrivire față de rânduiala lui Dumnezeu, pedeapsa pe care autoritățile o aplică reprezintă și judecata și mânia lui Dumnezeu asupra cetățenilor rebeli.

Romani 13:3

3. Nu sunt de temut. [Nu sunt o groază, KJV; Nu sunt o teamă, Nitz.] În general, cârmuitorii nu sunt de temut decât când cineva face răul. De fapt, natural nu toți cârmuitorii aparțin acestei categorii, deoarece mulți dintre ei au persecutat pe cei buni; de pildă, Nero, împăratul roman pe vremea când Pavel scria epistola aceasta, care mai târziu a purtat răspunderea martirizării lui Pavel. Totuși, în general, e lucru adevărat că cei virtuoși nu au nimic de temut din partea autorităților civile. Cârmuirile ca atare nu sunt o groază pentru faptele bune. Dimpotrivă, ele există pentru un scop bun și, în general vorbind, e spre folosul creștinului de a se supune cererilor lor (vezi 1Tim. 2.1,2).

Vrei, dar? Gr. thelo, „a dori”, „a voi”. Creștinul care dorește să nu aibă nici o temere de cârmuirea civilă ar trebui să practice săvârșirea binelui și atunci, va fi lăudat pentru purtarea lui bună (cf. 1Pet. 2:14,15).

De la ea. Însemnând „de la autoritatea cârmuitoare”.

Romani 13:4

4. [Căci, KJV; Nitz.] Acesta introduce motivul declarației anterioare. Întrucât statul există ca un slujitor al lui Dumnezeu pentru un scop bun, creștinul n-are cauză de a se teme de autoritatea lui dacă duce o viață pașnică. Aici Pavel exprimă un adevăr general, nezăbovind să-și califice afirmația cu excepții specifice.

El. Referindu-se la „puterea”, „autoritatea”, din vers. 3.

Slujitorul. Gr. diakonos, „slujitor” (vezi cap. 15:8; 16:1). Diakonos este și cuvântul care descrie slujba diaconului (1Tim. 3:8,12).

Pentru binele. Adică să promoveze binele. Aceasta e adevărata cauză a existenței cârmuirii civile, ca slujitor și reprezentant al lui Dumnezeu.

Tău. Adică pentru avantajul tău, în interesul tău.

Sabia. Simbolul autorității cârmuitorului de a aplica pedeapsa.

Ca să-l răzbune. [Un răzbunător, KJV.] Gr. ekdikos, „răzbunător”. Singura altă apariție a acestui cuvânt în NT este în 1Tes. 4:6. În papyrusurile grecești, termenul acesta e în general folosit pentru „un reprezentant legal”.

Să pedepsească. [Să execute mânia, KJV; În privința mâniei, Nitz.] Literal „pentru mânie”. Ca „slujitor al lui Dumnezeu” statul urmează să aplice pedeapsa făcătorilor de rele (cf. vers. 2; cap. 12:19).

Romani 13:5

5. De aceea. Acesta se referă la cele patru versete precedente, în care Pavel a prezentat cauzele ascultării.

De frica pedepsei. [Pentru mânie, KJV, Din pricina mâniei, Nitz.] Literal „din cauza mâniei”. Întrucât autoritățile civile există prin rânduială dumnezeiască, creștinul trebuie să asculte nu numai pentru că vrea să

evite pedeapsa, ci pentru că e drept să asculte. Singura excepție este când legea statului vine în conflict cu Legea lui Dumnezeu.

Romani 13:6

6. Plățile și birurile. Textul grecesc poate fi tradus în ambele felurile [„să plățiți”, „plățiți”]. Contextul sugerează că aceasta nu e o poruncă, ci o afirmație a unui fapt. Evident primii creștini considerau ca o chestiune de principiu să plătească impozitele, poate în ascultare de învățătura lui Hristos (Luc. 20:20-25), așa cum e reflectată în Rom. 13:7. Susținând în felul acesta cărmuirea civilă cu contribuția lor, creștinii recunoșteau că datorau ascultare statului ca rânduit de Dumnezeu, „ca să pedepsească pe făcătorii de rele și să laude pe cei ce fac bine” (1Pet. 2.14).

Slujitori. Gr. leitourgoi, „slujitori”, „slujitori publici”, sursa cuvântului nostru „liturghie”. Acesta nu este același cuvânt care e tradus „slujitor” în vers. 4 (vezi comentariul acolo). Ambele cuvinte sunt folosite pentru servicii seculare, dar termenul acesta este special aplicat la lucrarea preoțească (vezi Rom. 15:16; Evr. 8:2). Prin folosirea termenului acestuia s-ar putea ca Pavel să scoată în evidență cuviința și necesitatea ascultării de puterile civile, investindu-le cu o oarecare sfințenie de caracter, ca „slujitori publici ai lui Dumnezeu”.

Făcând necurmat. [Sunt stăruitori, Nitz.] Sau „stăruind”. Cuvântul tradus în felul acesta e tradus „stăruitor” în cap. 12:12.

Tocmai slujba aceasta. [Tocmai lucrul acesta, KJV.] Adică slujba lui Dumnezeu, descrisă în vers. 3,4.

Romani 13:7

7. [De aceea, KJV.] Dovezi textuale atestă (cf. pag. 10) omiterea acestui cuvânt. Unii comentatori privesc versetul acesta ca o concluzie la argumentația lui Pavel cu privire la datoria creștinului de a asculta de stat. În acest caz, „tuturor” e înțeles ca referindu-se la cei din autoritate. Alți comentatori, însă, interpretează versetul acesta ca o afirmație a principiului larg cuprinzător care se aplică atât la secțiunile precedente, cât și la cele următoare. În cazul acesta, „tuturor” se referă la toți oamenii și maxima lui Pavel este „Dați tuturor oamenilor cele ce li se cuvine.”

Birul. Gr. phoros, „impozit”, „datorie”. Înțelesul de „chirie” e găsit în papirusuri. Compară Luc. 20:22.

Vama. Gr. telos, (vezi Mat. 17:25).

Frica. Gr. phobos, aici însemnând respectul cu care ar trebui privit cel care e în loc de autoritate, nu frică în sensul de spaimă și groază. Comparați 1Pet. 2:18; 3:2.

Cinstea. Comparați 1Pet. 2:17. Pe vremea lui Pavel, agenții cărmuirii romane, care erau împuterniciți să strângă impozitele și vama, erau, cel puțin pentru iudei, un obiect de ură și dispreț. De aceea, sfatul lui Pavel către credincioșii din Roma, ca nu numai să se supună la plata impozitului, dar și să dea cinstea și respectul cuvenit cărmuitorilor lor, era în contrast izbitor cu sentimentul în creștere al rebeliunii care era stârnită de iudeii fanatici și aceasta urma să aducă în curând prăpăd asupra națiunii lor (vezi Josephus, Război ii. 13. 4-7 [258-270]).

Romani 13:8

8. Să nu datorați nimănui nimic. Creștinul trebuie să-și plătească toate datoriile care-i revin, dar e o datorie pe care niciodată nu o poate plăti deplin, și anume, datoria de iubire față de semenii săi.

Să vă iubiți unii pe alții. Iubirea reciprocă este o obligație nemărginită. E o datorie pe care omul trebuie să caute fără încetare să o împlinească, dar care niciodată nu va fi pe deplin realizată, atâta vreme cât rămâne prilej de a face bine semenilor.

Iubește pe alții. [Iubește pe un altul, KJV.] Literal, „iubește pe celălalt”. De unde traducerea „pe semenul său” (RSV).

A împlinit. Acela care iubește pe semenii săi a împlinit intenția și rostul Legii. Toate poruncile lui Dumnezeu sunt bazate pe acel unic principiu al iubirii (Mat. 22:34-40; cf. Rom. 13:5). De aceea, Legea Lui nu poate fi perfect ascultată prin simplă conformare față de literă. Adevărata ascultare este o chestiune a inimii și a duhului (cf. Rom. 2:28,29). Nu satisfacerea din afară, ci iubirea din inimă este împlinirea Legii (cap. 13:10). Adevărul acesta fundamental iudeii au fost greoi a-l crede și practica, în ciuda învățăturilor clare ale lui Moise asupra subiectului (vezi Lev. 19:18, 34; Deu. 6:5; 10:12). Ei au transformat legea iubirii lui Dumnezeu într-un cod rigid și lipsit de iubire. Ei erau grăbiți să dea zecime din izmă, din mărar și din chimen, dar treceau cu vederea lucrurile mai grele ale legii, credința, judecata, îndurarea și iubirea lui Dumnezeu (Mat. 23:23; Luc. 11:42). De aceea Isus a căutat să descopere încă o dată adevăratul scop al poruncilor Tatălui Său. El a învățat că toate poruncile sunt rezumate în iubire (Mat. 22:37-40; Mar. 12:29-34; Luc. 10:27.28) și că semnul distinctiv al ucenicului ascultător este iubirea pentru semenii săi (Ioan 13:34,35).

Legea. Literal, „lege” (vezi cap. 2:12). Deși referirile sale la anumite porunci din Decalog (cap. 13) arată că Pavel are în minte îndeosebi Legea aceea, lipsa articolului hotărât la „lege” sugerează că s-ar putea ca el să vorbească despre „lege” ca principiu. După cum păcatul este neascultare de lege sau nelegiuire (vezi 1Ioan 3:4), tot așa, dimpotrivă, iubirea este (literal), „împlinirea legii” (Rom. 13:10).

Romani 13:9

9. De fapt. [Deoarece, KJV; Căci, Nitz.] Adică poruncile pe care Pavel le citează acum. Acela care iubește pe semenul său, nu va fura de la el, nu-i va lua viața, nu-i va pofti bunurile și nici nu va mărturisi mincinos împotriva lui și nici nu va comite adulter cu nevasta lui.

[Să nu mărturisești mincinos, KJV.] Dovezi textuale favorizează (cf. pag. 10) omiterea aici a acestei porunci. S-ar putea să fi fost adăugată de un copist pentru a face mai amplă lista familiară a tablei a doua a poruncilor. Totuși, faptul că, evident, Pavel nu făcea o încercare de a fi complet, este arătat de cuvintele sale: „și orice altă poruncă este”. Ordinea poruncilor diferă de aceea din Exo. 20:13-15, a șaptea fiind plasată înainte de a șasea. Același aranjament apare în Mar. 10:19; Luc. 18:20; Iac. 2:11. Ordinea regulată e găsită în Mat. 19:18. Pavel poate urma ordinea vreunui manuscris al LXX. Ordinea pe care o urmează el este aceea din Codex Vaticanus, la Deu. 5:17. În Exo. 20:13-15, același manuscris pune porunca a șaptea cea dintâi, în seria ultimelor cinci, apoi a opta, apoi a șasea.

Cuprinsă. [Cuprinsă pe scurt, KJV.] Gr. anapakephalaio, „a însuma”.

Să iubești. Citatul este din Lev. 19:18 (vezi comentariul acolo).

Romani 13:10

10. Dragostea nu face. [Iubirea nu lucrează, KJV.] Vezi 1Cor. 13:4,6.

Împlinirea. Gr. pleroma, „împlinirea”, „umplerea” (cf. vers. 8).

Legii. Literal „lege” (vezi vers. 8).

Romani 13:11

11. Și aceasta. [Și aceea, KJV.] Literal, „și aceasta”. Expresia reamintește îndemnul precedent de a nu datora decât iubire, care ea însăși este rezumatul datoriei creștine prescrise la cap. 12:13. Și ca un motiv urgent pentru împlinirea acestor datorii, Pavel face acum apel la ceea ce a fost totdeauna un îndemn la viețuire creștină – credința în apropierea celei de-a doua veniri a lui Hristos (cf. 1Cor. 7:29; Evr. 10:25, 37; 1Pet. 4:7).

Împrejurări. [Timp, KJV.] Gr. kairos. Termenul acesta nu se aplică la timp, în general, ci la un timp definit, măsurat sau fixat, sau la o perioadă sau împrejurare critică (vezi Mar. 1:15; cf. 1Cor. 7:29; Apoc. 1:3). Credincioșii din Roma nu puteau decât să-și dea seama de timpul critic în care trăiau. De aceea Pavel îi îndeamnă să se scuture de toată încropeala și indolența lor, să pună capăt mulțumirii de sine și să se îmbrace „în Domnul Isus Hristos”.

Ceasul. [Timpul suprem, KJV.] Gr. hora ede, „ceasul e deja” (cf. Mat. 24:44; 25:13).

Să vă treziți. Literal „ca să ne deșteptăm”. Dovezi textuale importante (cf. pag. 10) pot fi citate pentru exprimarea „să vă deșteptați”.

Somn. Pregătirea necesară pentru ziua cea mare a lui Dumnezeu cere de la creștini o veghere activă. Comparați parabola celor zece fecioare care „au ațipit toate și au adormit” (Mat. 25:5; cf. 1Tes. 5:6).

Am crezut. Adică am crezut de întâia dată. Timpul în textul grec al acestui verb arată în trecut, la cea dintâi acceptare a credinței creștine (cf. Fapte 19:2; 1Cor. 3:5; 15:2). Așteptarea statornică a venirii Domnului este atitudinea minții pe care Însuși Hristos a impus-o în repetatele Sale avertismente (vezi Mat. 24). Această așteptare de la început fusese calificată de avertismentul „despre ziua aceea și despre ceasul acela nu știe nimeni” (Mat. 24:36) și Pavel nu era neatent față de avertismentul acesta (vezi 1Tes. 5:1,2; 2Tes. 2:1,2). Cu toate acestea, anticiparea lui cu privire la ziua aceea mare nu era mai puțin vie (vezi 1Tes. 4:15, 17; 1Cor. 15:51, 52). Alți scriitori ai NT au împărtășit aceeași dispoziție sufletească (vezi 1Pet. 4:7; 2Pet. 3; 1Ioan 2:18; Apoc. 22:12, 20; cf. Ev. 695; AA 265).

Faptul că timpul a dăinuit mai mult decât era așteptat nu înseamnă că Cuvântul lui Dumnezeu a dat greș. E o lucrare de făcut și multe condiții, de împlinit înainte ca Hristos să vină (vezi Ev. 694-657). Între timp, pentru credinciosul individual, un simț stăruitor și vital al scurtimei timpului și al iminenței revenirii lui Hristos reprezintă o motivare indispensabilă pentru a completa lucrarea necesară și a împlini condițiile cerute. Rămâne pururea adevărat că pentru aceia care dorm în mulțumire de sine, Ziua Domnului va veni ca un hoț noaptea „și nu va fi chip de scăpare” (1Tes. 5:3).

Romani 13:12

12. Noaptea. Întrucât a comparat starea spirituală prezentă a cititorilor săi cu „somnul”, Pavel continuă ilustrația contrastând viața prezentă cu aceea care urmează să vină, ca noaptea cu ziua (cf. Evr. 10:25).

Să ne dezbrăcăm. [Să lepădăm, KJV.] Gr. apotithemi, „a arunca la o parte”, „a se dezbrăca de”. Cuvântul acesta e folosit de câteva ori în NT, pentru a descrie înlăturarea obiceiurilor rele (vezi Efes. 4:22, 25; Col. 3:8; Evr. 12:1; Iac. 1:21; 1Pet. 2:1).

Faptele întunericului. Prezentate aici ca o haină care trebuie să fie dezbrăcată. În locul lor, creștinul trebuie să îmbrace armura adevărului și neprihănirii, ca să poată fi gata pentru lumina zilei arătării lui Hristos.

Armele. [Armura, KJV.] Gr. hopla, „armele” sau „armură”. Hopla e tradus „arme” în Ioan 18:3; 2Cor. 10:4 și „unelte” în Rom. 6:13. Comparați descrierea pe care o face Pavel armurii creștine în Efes. 6:11-18.

Luminii. „Armura luminii” e așa intenționată pentru a o pune în contrast cu „faptele întunericului”. Creștinii sunt chemați „din întuneric la lumina Sa minunată” (1Pet. 2:9). Ei sunt numiți „fii ai luminii” (1Tes. 5:5) și, în consecință, duc lupta spirituală cu arme ale luminii.

Romani 13:13

13. Să trăim. [Să umblăm, KJV.] Adică să trăim, să ne purtăm.

Frumos. [Onest, KJV; Cuvios, Nitz.] Gr. euschemonos, literal „după o bună manieră”, de unde „cu grație”, „cuvios”, „onorabil”. Cuvântul englez „honest” originar înseamnă „onorabil”. Wycliff folosește cuvântul în traducerea lui la 1Cor. 12:3. Același lucru la Rom. 12:17, unde „lucruri oneste” înseamnă „lucruri onorabile și bune”. Cuvântul apare și la 1Cor. 14:40 și 1Tes. 4:12, unde e tradus respectiv „cuvios”.

Ca în timpul zilei. Oamenii răi caută să ascundă faptele lor de silnicie și împlinirea poftelor sub acoperământul nopții (1Tes. 5:7; Efes. 5:11, 12). Dar creștinul trebuie să se poarte ca și cum întreaga lume ar putea să vadă ceea ce face. El e un fiu al zilei, nu al nopții (1Tes. 5:5) și ar trebui să trăiască așa ca un fiu al luminii (Efes. 5:8).

Chefuri. [Orgii, KJV; Ospete desfătătoare, Nitz.] Gr. komoi, „chefuri”, „petreceri” (cf. Gal. 5:21; 1Pet. 4:3).

Curvii. [Culcări rușinoase, Nitz.] Gr. koitai, „depravare”, „imoralitate”.

Fapte de rușine. [Destrăbălare, KJV; Desfrânări, Nitz.] Gr. aselgeiai, „senzualitate”, „desfrâu”, „indecență” (cf. Cor. 12:21; Gal. 5:19). Păcatele din lista aceasta erau îndeosebi stăpânitoare printre păgâni, pe vremea lui Pavel (Rom. 12:24-31) dar n-au fost în nici un caz limitate la ei (vezi cap. 2:3,21-24).

Certuri. Gr. eris, „certuri”.

Pizmă. [Invidie, KJV.] Gr. zelos, „gelozie”.

Romani 13:14

14. Îmbrăcați-vă. În vers. 12, creștinul e îndemnat să îmbrace „armura luminii”. Acum Pavel înfățișează pe Hristos Însuși ca fiind arsenalul creștinului. Dar viața aceasta cu care el a fost îmbrăcat trebuie să fie continuu înnoită, în experiența de zi cu zi de creștere și sfințire (Efes. 4:24; Col. 3:12–14). Fiecare nou pas în dezvoltarea aceasta poate fi privit ca o nouă îmbrăcare cu Hristos și creștinul care stăruie în această experiență transformatoare va imita din ce în ce mai mult viața și caracterul lui Hristos și Îl va reflecta înaintea lumii (vezi 2 Cor. 3:2, 3; COL 69; cf. Gal. 4:19).

Carne. Adică natura fizică stricată (vezi cap. 8.11). Trebuie să se ia măsuri pentru nevoile corpului, dar creștinul nu trebuie să-și facă preocupări pentru excitarea și satisfacerea poftelor nefsante. O viață luxoasă și de satisfacere a poftelor stimulează acele impulsuri ale firii pământești pe care creștinul ar trebui să caute mai degrabă să le mortifice (cap. 6:12, 13; 8:13). De aceea Pavel avertizează pe credincioși să nu lase gândurile lor să se ocupe cu astfel de lucruri.

NOTĂ ADIȚIONALĂ LA CAPITOLUL 13

Anumiți scriitori ai Noului Testament uneori par să vorbească despre venirea lui Hristos ca urmând să aibă loc imediat. Următoarele texte sunt citate ca ilustrații pentru aceasta: Rom. 13:11, 12; 1Cor. 7:29; Filip. 4:5; 1Tes. 4:15, 17; Evr. 10:25; Iac. 5:8, 9; 1Pet. 4:7; 1Ioan 2:18.

Unii s-ar grăbi să tragă concluzia că scriitorii Bibliei erau niște oameni iremediabil eronați sau cel puțin că nimic nu se poate ști cu privire la timpul venirii lui Hristos. Dar dovezile nu cer o astfel de concluzie.

Anumite fapte ies clar în evidență în repetata tratare a sfârșitului lumii sau a venirii lui Hristos. Și în lumina acestor fapte e cu puțință, credem noi, să ajungem la o concluzie deplin consistentă cu credința în inspirația Scripturii și faptul solemn al celei de-a doua veniri. Faptele sunt acestea:

1. Scriitorii Bibliei totdeauna vorbesc despre certitudinea celei de-a doua veniri. Lucrul acesta este adevărat atât cu privire la scriitorii VT, cât și ai NT. Oricare cititor al Bibliei care ia cuvintele în înțelesul lor cel mai evident, trage concluzia că „ziua Domnului... va veni” (2Pet. 3:10).

2. Scriitorii Bibliei care vorbesc despre acest subiect par să fie atât de stăpâniți de grandoearea, de slava, de natura culminantă a evenimentului pentru fiecare om și pentru toată creațiunea, încât adesea vorbesc ca și cum el ar fi singurul mare eveniment care stă înainte. Lumina strălucitoare a zilei lui Dumnezeu pare adesea să excludă orice altceva din privirea și mintea profetului. Cititorul capătă impresia clară că scriitorul inspirat consideră orice altceva ce ar precede a doua venire ca fiind doar de importanță minoră, un prolog la acea grandioasă culminare „cătrecare înaintează toată narațiunea”. Într-adevăr se poate ca el adesea să aibă impresia că ziua cea mare a și venit.

Această vie prezentare a celei de-a doua veniri a început, evident, cu Enoh, „al șaptelea patriarh de la Adam”, care spunea nelegiuitorilor de pe vremea sa: „Iată că a venit Domnul cu zecile de mii de sfinți ai Săi, ca să facă judecată împotriva tuturor” (Iuda 14,15). Nu e nimic în context care să sugereze că Enoh lămurea că venirea urma să aibă loc câteva mii de ani mai târziu. De fapt, poate că nici nu va fi cunoscut lucrul

acesta. Lui i se descoperise că Domnul urma să vină la judecată, nimic altceva nu interesa.

3. Scriitorii Bibliei scoteau în evidență că ziua Domnului urma să vină brusc, pe neașteptate. Afirmațiile lui Hristos sunt cea mai bună expunere a acestui lucru. El a zis: „Vegheați, dar, pentru că nu știți în ce zi va veni Domnul vostru” (Mat. 24:42). „Luați seama la voi înșivă, ca nu cumva să vi se îngreueze inimile cu îmbuibare de mâncare și băutură și cu îngrijorările vieții acesteia și astfel, ziua aceea să vină peste voi fără veste, ca un hoț. Căci așa va veni peste toți cei ce locuiesc pe toată fața pământului. Vegheați, dar, în tot timpul și rugați-vă ca să aveți putere să scăpați de toate acestea care se vor întâmpla și să stați în picioare înaintea Fiului omului.” (Luc. 21:34-36).

Pavel reproduce cuvintele Domnului: „Ziua Domnului va veni ca un hoț noaptea” (1Tes. 5:2). La fel, Petru scria: „Ziua domnului însă va veni ca un hoț” (2Pet. 3:10).

Tocmai faptul acesta al arătării deodată și pe neașteptate a celei de-a doua veniri, înmănunchat cu certitudinea aceluia mare eveniment, e ceea ce în mod inevitabil a dat predicării celei de-a doua veniri calitatea de iminență, cel puțin din punct de vedere potențial.

Acum, având în vedere faptul că Domnul nu a socotit ca fiind bine să descopere „ziua și ceasul” (Mat. 24:36) venirii Sale și a îndemnat la stăruitoare veghere pe urmașii Săi, pentru ca ziua aceea să nu vină asupra lor „ca un hoț”, ce altceva am putea aștepta decât ca scriitorii NT să scrie despre a doua venire cu accentul principal asupra iminenței? Lucrul acesta nu aruncă umbră asupra inspirației lor. Prin descoperire și prin învățatură directă de la Hristos, ei știau că El va veni a doua oară, că venirea Lui va fi precedată de timpuri tumultuoase, că ea va avea loc deodată, pe neașteptate, și că ei și cei cărora ei le slujeau trebuiau să fie în stare de stăruitoare veghere. Dar lor nu le fuseseră descoperite „ziua și ceasul”. De unde, acea singură limitare a descoperirii pentru ei, ei prezentau credincioșilor îndemnul stăruitor și avertizarea stăruitoare cu privire la Ziua Domnului.

Era cât se poate de evident în planul lui Dumnezeu ca profeții Săi să nu posede anumite cunoștințe cu privire la aspectele temporale ale venirii lui Hristos. Domnul, chiar înainte de înălțarea Lui, a liniștit întrebările ucenicilor Săi cu privire la fixarea în timp a viitoarelor Sale acțiuni, declarând: „Nu este treaba voastră să știți vremurile sau soroacele, pe acestea Tatăl le-a păstrat sub stăpânirea Sa.” (Fapte 1:7)

4. Autorii Bibliei n-au scris numai cu privire la ziua imediată a anumitei grupe de oameni căreia, de pildă, îi putea fi adresată o scrisoare. Dacă lucrurile ar fi fost așa, atunci puterea de document a Scripturii ar fi încetat odată cu generația care a primit soliile de la oamenii folosiți de Dumnezeu ca scriitori. Dar, ei au scris cu pană inspirată și fără îndoială, adesea fără a fi deplin conștienți de aceasta – pentru toate generațiile până la revenirea Domnului. E adevărat, unele lucruri pe care ei le-au scris – despre circumcizie, de pildă – avea o relevanță particulară pentru generația în care autorii NT au scris, în timp ce alte părți, dimpotrivă, aveau o însemnătate tot mai mare, pe măsură ce culminarea istoriei pământului se apropia.

Faptul acesta, că scriitorii Bibliei au scris cu îndemnare, avertizare și învățatură pentru toți cei care urmau să trăiască până la a doua venire, revărsă un plus de lumină asupra afirmațiilor NT care vorbesc despre iminența ei. E adevărat, soliile, privite în contextul lor istoric, sunt adresate unui anumit grup care trăia atunci. Cu adevărat, cea mai mare parte a sfaturilor spirituale din Scriptură sunt plasate într-un context istoric al unui anumit popor și al unor anumite timpuri cu multă vreme înainte.

Dar, deși o afirmație e făcută unor anumiți credincioși, s-ar putea ca ea să se aplice nu atât de mult la ei, cât la urmașii lor spirituali. Când Hristos a descris ucenicilor Săi anumite evenimente cheie care urmau să preceadă venirea Lui și să servească drept semne ale ei, El a cuprins o perioadă de aproape două milenii. Când a început descrierea căderii Ierusalimului, a spus: „Când veți vedea, urâciunea pustiirii” despre care vorbește proorocul Daniel, „așezată în Locul Sfânt” (Mat. 24:15). „Voi” însemna ucenicii, cărora El le vorbea nemijlocit. Dar El continuă, ocupându-se de „marea strâmtorare”, despre care vorbise Daniel în profeție, care se întinde până în sec. al XVIII-lea, și continuă cu îndemnul: „Atunci dacă vă va spune cineva...” (vers. 23). Acum se poate spune că Hristos din nou avertiza pe cei doisprezece ucenici ai Săi cu privire la dezamăgirile ce urmau să vină. Dar întregul context ne cere să credem că vorbea, și chiar mai corespunzător, urmașilor Săi care urmau să trăiască în sec. al XVIII-lea și mai departe.

Acest fapt al Scripturii, că grupa imediat prezentă s-ar putea să fie primitoarea unei solii nu numai pentru ea, dar și, ba încă și mai particular, pentru o generație ulterioară, ne ferește de a ne grăbi să tragem concluzii neîntemeiate cu privire la fixarea în timp a unor anumite evenimente viitoare.

Că imediat după înălțare, „frații”, probabil cuprinzând pe apostoli, gândeau că Hristos ar putea să vină în timpul lor, pare evident: „A ieșit zvonul printre frați că ucenicul acela [Ioan] nu va muri deloc” (Ioan 21.23), ci că va trăi să vadă revenirea Domnului (cf. Fapte 1:6,7).

Totuși e dovadă sigură în NT că Dumnezeu a dat o măsură de lumină oamenilor de care Dumnezeu S-a servit ca scriitori ai Săi cu privire la timpul care va trece până la venirea lui Hristos. În întâia lui scrisoare către tesaloniceni, Pavel a scris cu privire la cea de-a doua venire: „Noi cei vii, care vom rămâne până la venirea Domnului” (1Tes. 4.15). Dar dorea Pavel ca tesalonicenii să tragă concluzia că Ziua Domnului venise? Evident unii au tras o astfel de concluzie, deoarece în a doua lui scrisoare, el revine asupra subiectului: „Vă rugăm, dar, fraților, pentru venirea Domnului nostru Isus Hristos și adunarea noastră împreună cu el, să nu vă lăsați clătinați așa de repede în mintea voastră și să nu vă tulburați de vreun duh, nici de vreo vorbă, nici de vreo epistolă ca venind de la noi, ca și cum Ziua Domnului ar fi venit chiar.” (2Tes. 2:1,2). Apoi trece la descrierea unor întâmplări care urmează să aibă loc înainte de a doua venire (vers. 3-12). Întâmplarea cheie urma să fie o anumită „lepădare de credință” (vers. 3). Dar acea „cădere de la credință”, Pavel explică în altă parte, urma să aibă loc mai ales după moartea sa (Fapte 20:28-30, 2Tim. 4.6-8). După ce le-a schițat anumite evenimente care precedau a doua venire, îi îndeamnă la statornicie pentru zilele care le stăteau în față (2Tes. 2:15-17).

În celula sa din închisoare, Pavel scria fiului său spiritual, Timotei: „Ce-ai auzit de la mine, în fața multor martori, încredințează la oameni de încredere care să fie în stare să învețe și pe alții” (2Tim. 2:2). E clar că Pavel instruia pe Timotei că stăteau înaintea unei perioade timp înainte de a veni Hristos.

E lucru evident, deci, ca atunci când Pavel a folosit pe „noi” în 1Tes. 4.15 nu se cuprindea pe sine, ci vorbea de acei credincioși creștini care ar fi trăit în zilele de pe urmă. „Noi” arată simplu că aparțineau cetei neîntrerupte de credincioși care se întindea peste secole.

Petru scria: „Sfârșitul tuturor lucrurilor este aproape. Fiți înțelepți, dar, și vegheați în vederea rugăciunii.” (1Pet. 4:7). Se aplicau aceste cuvinte în chip necesar grupei imediate căreia el îi scria? Răspunsul pare să fie nu, deoarece citim în a doua lui epistolă – scrisă nu știm la câtă vreme după cea dintâi - „Ca să vă fac să vă aduceți aminte de lucrurile vestite mai înainte de sfinții prooroci și de porunca Domnului și Mântuitorului nostru, dată prin apostolii voștri. Înainte de toate, să știți că în zilele din urmă vor veni batjocoritori plini de batjocuri, care vor trăi după poftele lor și vor zice: „Unde este făgăduința venirii Lui?”” (2Pet. 3:2-4). Cuvintele acestea sugerează cât se poate de rezonabil că Petru aștepta o dezvoltare viitoare care urma să producă un fel de batjocoritori.

Notați îndeosebi faptul că Petru, ocupându-se de a doua venire, îndeamnă pe credincioși să-și „aducă aminte de lucrurile vestite mai înainte de sfinții prooroci”. Mai la începutul aceleiași epistole, el declara: „Și avem cuvântul proorociei făcut și mai tare, la care faceți bine că luați aminte ca la o lumină care strălucește într-un loc întunecos, până se va crăpa de ziuă și va răsări luceafărul de dimineață în inimile voastre” (2Pet. 1:19). Că Petru învăța că o oarecare perioadă de timp trebuia să treacă înainte de a doua venire este evident din cuvintele sale. Credincioșii trebuiau să urmeze lumina profetică „până se va crăpa de ziuă”. În stare sufletească asemănătoare, Pavel declara tesalonicenilor: „Cât despre vremi și soroace, n-aveți trebuință să vi se scrie, fraților. Pentru că voi înșivă știți foarte bine că ziua Domnului va veni ca un hoț noaptea. Când vor zice „Pace și liniște”, atunci o prăpădenie neașteptată va veni peste ei, ca durerile nașterii peste femeia însărcinată și nu va fi chip de scăpare. Dar voi, fraților, nu sunteți în întuneric, pentru ca ziua aceea să vă prindă ca un hoț.” (1Tes. 5.1-4)

Acest apel al apostolilor la scrierile profeților reflectă cuvintele lui Hristos cu privire la ceea ce „Daniel proorocul” scrisese despre evenimentele viitoare: „Cine citește, să înțeleagă.” (Mat. 24:15).

5. În cadrul acesta de îndemn către credincioși de a-și călăuzi pașii după lumina profeției, venim logic la o considerare a faptului că Biblia conține anumite profeții specifice, cu privire la venirea Domnului, profeții care se ocupă cu mari perioade de timp și care ne fac în stare să cunoaștem când a doua venire „este

aproape, este chiar la uși” (Mat. 24:33). Ne referim îndeosebi la cărțile lui Daniel și Apocalipsa. În înțelepciunea lui Dumnezeu, cărțile acelea în cel mai bun caz nu au fost decât puțin înțelese în primele secole ale erei creștine. Într-adevăr unele din profețiile lui Daniel trebuie să fie „ascunse și sigilate până la timpul sfârșitului” (Dan. 12:9). Ele erau în cea mai mare măsură pentru timpul sfârșitului.

Astăzi avem potopul de lumină adăugată care strălucește de pe paginile cărții lui Daniel și ale cărții pereche, Apocalipsa. Profețiile lor cu privire la timp ne fac în stare să știm, într-un fel care nu era cu putință de a cunoaște mai înainte, „vremile și soroacele” profetice (1 Tes. 5:1). Profețiile lor ne fac în stare să vorbim cu siguranță profetică și să afirmăm că sfârșitul tuturor lucrurilor e cu adevărat aproape. Tocmai bazată pe tăria acestor pagini strălucitor luate ale profeției, mișcarea adventă de astăzi poate justifica proclamarea unei solii cât se poate de sigure cu privire la apropierea Zilei lui Dumnezeu.

COMENTARIILE ELLEN G. WHITE

1 PP 719; 5T 712

7 4T 93

8 AH 393; CS 257; 1T 220; 2T 435; 5T 181

10 GC 467; MB 18

11 Ev 219; 5T 88, 162, 707; 8T 252

11–14CH 579

12 CS 231; 5T 382; 8T 18

14 CSW 95, 107; CT 103; FE 290, 465; TM 171; WM 49

Romani 14:1

1. Slab în credință. Adică cineva care are numai o slabă înțelegere a principiilor neprihănității. El e râvnitor spre a fi salvat și e doritor să facă ceea ce crede că se cere de la el. Dar în imaturitatea experienței sale creștine (vezi Evr. 5:11 la 6:2) și probabil și ca rezultat al educației și credinței anterioare, el încearcă să facă mântuirea sa mai sigură prin păzirea anumitor reguli și reglementări care în realitate nu sunt obligatorii pentru el. Pentru el, aceste reglementări au o mare importanță. El le privește ca absolut obligatorii pentru el pentru mântuire și e mâhnit și tulburat când vede că alți creștini din jurul lui, mai ales cei care par să fie mai experimentați, nu împărtășesc scrupulele lui.

Afirmațiile lui Pavel în Rom. 14 au fost interpretate felurit și au fost folosite de unii: (1) pentru a discredita o dietă vegetariană; (2) pentru a desființa distincția dintre cărnuri curate și necurate și (3) pentru a desființa distincția între zile, astfel desființând Sabatul zilei a șaptea. Că Pavel nu face nici una din aceste trei, devine evident când capitoul acesta este studiat în lumina anumitor probleme religioase și înrudite, care au tulburat pe unii dintre creștinii din sec. I.

Pavel menționează diferite probleme care sunt un prilej de neînțelegere între frați. (1) cele în legătură cu dieta (vers. 2) și (2) cele în legătură cu ținerea unor anumite zile (vers. 5,6). În 1Cor. 8 e la fel tratată problema fratelui tare față de cel slab, în ce privește dieta. Epistola către Corinteni a fost scrisă cu mai puțin de un an înainte de cea către Romani. Pare rezonabil să tragem concluzia că în 1Cor. 8 și Rom. 14, Pavel se ocupă esențial de aceeași problemă. În Corinteni problema e identificată ca oportunitatea de a consuma mâncăruri sacrificate idolilor. Potrivit cu vechea practică păgână, preoții făceau un negoț întins cu jertfele de animale aduse idolilor. Pavel spusese credincioșilor corinteni – convertiți atât de la iudaism, cât și de la păgânism – că, întrucât un idol nu e nimic, nu era nimic rău, în sine, în a consuma alimente dedicate lui. Totuși, el explică, din cauza contextului și educației mai timpurii și a diferenței în discernământ spiritual, că nu toți aveau această „cunoștință” și nu puteau, cu o conștiință liberă, să consume acele alimente (vezi 1Cor. 8). Din care cauză Pavel îndeamnă pe cei fără de scrupule cu privire la mâncăruri să nu pună o piatră de poticnire în calea unui frate, consumând din ele (Rom. 14:13). Îndemnul lui este astfel în armonie cu decizia

Consiliului de la Ierusalim și, fără îndoială, revarsă lumină cel puțin asupra unui motiv pentru care acel consiliu a luat poziția specifică asupra subiectului (vezi cele de la Fapte 15). Probabil de teamă de a nu produce sminteală în chestiunea aceasta, unii creștini se abțineau cu totul de la alimente cu carne, care însemna că hrana lor era restrânsă la „verdețuri”, adică zarzavaturi, legume (vezi Rom. 14:12).

Pavel nu vorbește despre alimente dăunătoare din punct de vedere igienic. El nu sugerează că creștinul care e tare în credință poate mânca orice, indiferent de efectele lui asupra bunăstării fizice. El deja explicase în cap. 12:1 că adevăratul credincios va fi atent ca trupul lui să fie păstrat sfânt și bine plăcut lui Dumnezeu, ca o jertfă vie. Omul cu credința tare va considera ca un act de cult spiritual să-și mențină o bună sănătate (Rom. 12:1; 1Cor. 10:31).

Un alt fapt revarsă lumină asupra problemelor pe care le tratează Pavel. Numai în chip întunecos, la început au înțeles mulți creștini iudei că legea ceremonială își avusese împlinirea în Hristos (vezi Col. 2:14-16) și de aici înainte nu mai era obligatorie. Într-adevăr, primilor creștini nu li s-a cerut ca în mod brusc să înceteze de a participa la sărbătorile iudaice anuale sau să repudieze imediat toate ritualurile ceremoniale. Sub legea ceremonială, iudeii trebuiau să țină șapte sabbate anuale. Pavel însuși a participat la un număr de sărbători, după convertirea sa (Fapte 18:21; etc.). Deși învăța că circumciziunea nu are nici o valoare (1Cor. 7:19), tăiasse împrejur pe Timotei (Fapte 16:39 și a fost de acord să îplinească o făgăduință, potrivit stipulațiilor vechiului cod (Fapte 21.20-27). În acele împrejurări părea că lucrul cel mai bun este de a îngădui ca diferitele elemente ale legii ceremoniale iudaice să dispară treptat, pe măsură ce mintea și conștiința se lumineau. Astfel era inevitabil ca întrebări cu privire la faptul dacă se cade să se țină anumite „zile” – zile nelucrătoare iudaice, în legătură cu sărbătorile lor anuale (vezi Lev. 23:1-44; vezi Col. 2:14-17).

În vederea acestor lucruri devine evident că Pavel, în Rom. 14: (1) nu subaprecia „verdețurile” („legumele”) sau (2) nu înlătura vechea distincție biblică între mâncăruri curate și mâncăruri necurate sau (3) nu desființa Sabatul zilei a șaptea, din Legea morală (vezi cap. 3:31). Persoana care pretinde așa ceva trebuie să citească în argumentația lui Pavel ceva ce nu e acolo.

Că Pavel nu învăța sau măcar nu lăsa a se înțelege desființarea Sabatului zilei a șaptea a fost recunoscut de comentarii conservatori, ca de pildă Jamieson, Fausset și Brown, în comentariul lor la cap. 14:5,6: „Din pasajul acesta cu privire la ținerea de zile, Alford, în chip nefericit, deduce că o astfel de vorbire nu ar fi fost folosită dacă legea sabatului ar fi fost în vigoare sub Evanghelie, în vreo formă oarecare. Cu siguranță n-ar fi putut, dacă Sabatul ar fi fost una din zilele de sărbătoare iudaice; dar nu se cade să luăm lucrul acesta ca de la sine înțeles, numai pentru că era ținut în perioada mozaică. Și cu siguranță dacă Sabatul era mai vechi decât iudaismul, dacă, chiar sub iudaism, era cuprins în prevederile veșnice ale Decalogului, rostit, așa cum n-a fost nici o altă parte a iudaismului, în mijlocul înspăimântărilor Sinaiului; și dacă Legiuitorul însuși spunea despre el, când era pe pământ: „Fiul omului este DOMN CHIAȘI AL SABATULUI” (vezi Mar. 2:28) – va fi greu de a arăta că apostolii trebuie să fi înțeles că el era pus pe aceeași treaptă cu acele zile de sărbătoare iudaice, dispărute, pe care numai „slăbiciunea” putea să și le închipuie încă în vigoare – o slăbiciune pe care aceia care aveau mai multă lumină, trebuiau, din iubire, doar să o sufere.”

În Rom. 14:1 la 15:14, Pavel îndeamnă pe creștinii mai tari să dea considerație plină de simpatie problemelor fraților lor mai slabi. Ca în cap. 12 și 13, el arată că sursa unității și păcii în biserică este adevărata iubire creștină. Aceeași iubire și același respect mutual va asigura armonie dăinuitoare în gruparea credincioșilor, în ciuda părerilor și scrupulelor ce diferă în materie de religie.

Primiți bine. [Primiți-l, KJV; Luați-l la voi, Nitz.] Gr. proslambano, „a lua la sine”. Cei care sunt „slabi în credință” trebuie totuși să fie primiți în comuniunea creștină a fraților, pentru că așa i-a primit și le-a zis bun venit, Hristos (cap. 15:7).

Nu vă apucați la vorbă asupra părerilor îndoielnice. [Dar nu la certuri îndoielnice, KJV; Nu spre lămurirea gândurilor, Nitz.] Sau „certuri cu privire la păreri” (RSV). Credincioșii slabi urmează să fie bine primiți în comuniune, dar nu cu scopul de a-i atrage în certuri de cuvinte. Frații mai tari nu sunt chemați să rezolve sau să exprime judecata asupra scrupulelor celor care ar putea fi mai slabi în credință.

Romani 14:2

2. Crede. Sau „are credință” (vezi cap. 3:3). Subiectul lui Pavel este că credința cuiva îi îngăduie să mănânce lucruri pe care credința altcuiva nu-i permite.

Verdețuri. Gr. *lachana*, „legume”. Vezi vers. 1. Pavel nu discută faptul dacă se cuvine ca cineva să consume sau să se abțină de la consumarea unor anumite alimente, ci mai degrabă dă îndemn la răbdare și îngăduință în lucruri de felul acesta. „Împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci neprihănire, pace și bucurie în Duhul Sfânt” (vers. 17). De aceea omul cu credință tare va urmări „lucrurile care duc la pace” (vers. 19) și se va feri ca nu cumva prin felul cum mănâncă și bea sau prin oricare altă practică personală să nimicească lucrarea lui Dumnezeu (vers. 20) și pe aceia pentru care a murit Hristos (vers. 15).

Romani 14:3

3. Disprețuiască. Gr. *exoutheneo*, literal „a lepăda ca nimic”, de unde „a privi de sus la”, „a trata cu dispreț”. Cei cu credință mai tare în mod natural ar fi înclinați să privească cu oarecare dispreț la îngustimea de vedere a celor „slabi în credință” (vers. 1) în ce privește mâncărurile. Aceasta, natural, ar da pe față că credința celor presupuși tari încă era cu lipsuri, deoarece credința curată lucrează prin iubire (Gal. 5:6).

Judece. Duhul de căutare de greșeli e adesea o caracteristică a acelorora a căror experiență religioasă e bazată mai ales pe împlinirea cerințelor exterioare. Ambele părți sunt greșite. Ambele dau pe față mândrie spirituală, în loc de iubire creștină.

L-a. Adică pe fratele mai tare care n-are scrupule în ce privește a mânca „de toate” (vers. 2). Subiectul lui Pavel este că fratele care se abține nu ar trebui să osândească pentru libertatea lui, pe omul pe care Dumnezeu l-a acceptat și l-a primit în biserica Sa, în această libertate (vezi 1Cor. 10:29; Gal. 5:13). Dacă Dumnezeu i-a iertat păcatele și l-a primit ca copil al Său și viața lui, în alte privințe, dă pe față prezența Duhului Sfânt, orice critică de felul acesta e deplasată.

Romani 14:4

4. Tu, care judeci. Pavel se adresează fratelui slab, întrucât „judeci” corespunde la „judece” din vers. 3.

Pe robul altuia. [Slujitorul altui om, KJV.] Mai degrabă „slujitorul altuia”, în cazul acesta, al lui Dumnezeu sau al lui Hristos, depinzând de faptul dacă „Dumnezeu” sau „Domnul” e acceptat ca exprimarea din ultima parte a versetului (vezi mai jos la „Domnul”; cf. vers. 8,9). Cuvântul grecesc folosit aici pentru „rob” [„serv”] (*oiketes*) e rar în NT, apărând numai aici și în Luc. 16:13; Fapte 10:7; 1Pet. 2:18. El denotă un „slujitor domestic”, deosebit de un rob obișnuit, ca fiind mai strâns legat cu familia. Credinciosul „slab” (Rom. 14:1) condamnă pe unul din slujitorii lui Dumnezeu, pe cineva care are să dea socoteală lui Dumnezeu, nu criticosului, împreună serv cu el.

Stă în picioare. Unii au înțeles aceasta ca însemnând statornicie morală sau spirituală (cf. 1 Cor. 16:13; Filip. 1:27); alții, achitarea sau aprobare în fața lui Dumnezeu (cf. Psa. 1:5).

Cade. În contrast cu „stă” (vezi mai sus). Unii văd aceasta ca o cădere morală sau spirituală (cf. cap. 11:11,22), alții ca o condamnare sau dezaprobare la judecată. Ambii termeni sunt folosiți în primul din aceste două sensuri în 1Cor. 10:12: „Cine crede că stă în picioare, să ia seama să nu cadă”.

Domnul. [Dumnezeu, KJV.] Dovezi textuale importante (cf. pag. 10) pot fi citate pentru exprimarea „Domnul” sau „Stăpânul”, susținând ideea Stăpânului și slugii, introdusă în prima parte a versetului acestuia.

Să-l facă să stea. [Va fi ținut, KJV.] Literal, „face să stea”. În ciuda criticilor fraților săi criticoși, credinciosul care exercită în credință libertatea sa creștină, în chestiunile în discuție, va fi întărit și susținut de Stăpânul său. Cel a cărui credință este „slabă” (vers. 1) s-ar putea chiar să se teamă că fratele mai tare este în primejdie prin faptul că nu participă la scrupulele lui. Dar Pavel sugerează că oricare ar fi primejdia, Stăpânul care a chemat pe serv la libertate (Gal. 5:13) are putere să-l ocrotească de primejdiile pe care le atrage după sine libertatea, primejdii pe care fratele „slab” (vers. 1) caută să le evite prin alte mijloace. Unii însă interpretează expresia aceasta ca referindu-se la achitarea la judecată.

Romani 14:5

5. Socotește. Gr. krino, „a judeca”, „a aprecia”, „a aproba”. Pavel discută ținerea unor anumite zile, o altă cauză de disensiune și confuzie printre frați. Vezi vers. 1. Comparați o situație asemănătoare în bisericile din Galatia (Gal. 4:10,11) și biserica din Colose (Col. 2:16,17).

Acei credincioși a căror credințioșie îi face în stare să renunțe la toate zilele nelucrătoare ceremoniale, nu trebuie să disprețuiască pe alții a căror credință e mai puțin tare. Și nici aceia din urmă nu trebuie să critice pe aceia care le par neatenți. Fiecare credincios e răspunzător față de Dumnezeu (Rom. 14:10-12). Și ceea ce Dumnezeu așteaptă de la fiecare dintre slujitorii Săi este ca el „să fie pe deplin încredințat în mintea lui” și în mod conștiincios să-și urmeze convingerile sale, în acord cu lumina pe care el a primit-o și a înțeles-o până la data aceea. Printre urmașii lui Hristos nu trebuie să se dea pe față forță, constrângere. Un spirit de iubire și toleranță plină de simpatie trebuie să predomină în tot timpul. Cei care sunt mai tari în credință trebuie „să rabde [să poarte] slăbiciunile celor slabi” (cap. 15:1), așa cum Hristos a purtat slăbiciunile noastre ale tuturor. Nu e loc pentru critică plină de îndreptățire de sine a celor ale căror vederi și practici pot să difere de ale noastre sau de dispreț față de cei care încă mai sunt „prunci” (Evr. 5:13).

Pe deplin încredințat. Sau „pe deplin convins” (vezi cap. 4:21). Pavel nu sugerează că creștinii nu trebuie să aibă convingeri cu privire la aceste lucruri cu privire la care s-ar putea să fie dezacord. Ci el îndeamnă pe credincioși să ajungă la concluzii clare și definite. Dar în același timp, ei trebuie să facă lucrul acesta cu iubire față de aceia care ajung la alte concluzii. N-ar trebui să se facă nici o încercare de a jefui pe cineva de libertatea lui de a ajunge la o concluzie cu privire la datoria personală. Comparați DA 550; Ed. 17.

Romani 14:6

6. Face deosebire. [Consideră, KJV; Alege; Nitz.] Cele patru apariții ale cuvântului în versetul acesta sunt de la gr. phroneo, însemnând aici „a observa”, „a prețui”. Comparați Filp. 3:19; Col. 3:2, unde phroneo este tradus „se gândesc”, respectiv, „gândiți-vă”.

Nu face deosebire. Nu face deosebire. Dovezi textuale favorizează (cf. pag. 10) omiterea expresiei „cine nu face deosebire între zile, pentru Domnul n-o face.”. De aceea, în versiunile moderne este omisă. Înțelesul versetului este lăsat neschimbat, deoarece expresia aceasta doar prezintă în formă negativă, ideea propoziției anterioare.

Pentru Domnul. Motivul ambelor părți e același, fie în ținerea, fie în neglijarea unei zile sau în folosirea unui aliment sau abținerea de la el. Fratele mai tare mulțumește lui Dumnezeu pentru „toate” (vers. 2) și mănâncă pentru slava lui Dumnezeu (cf. 1Cor. 10:31). Fratele său mai slab mulțumește lui Dumnezeu pentru ceea ce mănâncă și pentru slava lui Dumnezeu se abține de la alimente care s-ar fi putut să fie jertfite idolilor (vezi Rom. 14.1).

Nu mănâncă. Vezi mai sus la „pentru Domnul”.

Romani 14:7

7. Nu trăiește pentru sine. Pavel acum dezvoltă ca o regulă generală a vieții, ideea sugerată de expresia „pentru Domnul”, din vers. 6. Nu numai în materie de hrană și de zile speciale creștinul face totul „pentru Domnul”. Scopul întregii sale existențe e de a trăi nu „pentru sine”, pentru propria sa plăcere și după propriile sale dorințe, ci „pentru Domnul”, pentru slava Lui și potrivit cu voia Lui (vezi 2Cor. 5:14,15). Întreaga lui viață, până la cele mai de pe urmă clipe, aparține Domnului (Rom. 14:8) și la timpul convenit va trebui să dea socoteală de sine înaintea lui Dumnezeu (vers. 12). De aceea creștinii ar trebui să trăiască așa ca niște oameni care cândva trebuie să se înfățișeze „înaintea scaunului de judecată al lui [Hristos] Dumnezeu” (vers. 10).

Cuvintele acestui verset au fost adesea aplicate la influența pe care un om o exercită asupra semenilor săi. Trebuie să se rețină, însă, că acesta nu e înțelesul primar, așa cum arată contextul. Pavel accentuează ideea că tot ce face creștinul, face cu referire la Domnul.

Romani 14:8

8. Noi suntem ai Domnului. Adică aparținem lui Hristos, deoarece El este „Domn și peste cei morți și

peste cei vii” (vers. 9). Fie că suntem slabi sau tari în credință, suntem răspunzători față de Domnul, pentru că suntem proprietatea Lui cumpărată (Fapte 20:28; 1Cor. 6:20; Efes. 1:14). Ce drept avem noi să ne așezăm să judecăm pe cineva care aparține lui Hristos?

Romani 14:9

9. Pentru aceasta. Adică pentru ca Hristos să poată deveni Domn și peste cei morți și peste cei vii.

A murit și a înviat. [A murit, S-a înălțat și a înviat, KJV.] Dovezi textuale favorizează (cf. pag. 10) exprimarea „a murit și a venit la viață”. Prin moartea Sa Hristos a cumpărat un popor. Prin învierea Sa, El îi eliberează pe aceia pe care i-a cumpărat (vezi cap. 4:25). După moartea și învierea Sa, Hristos a fost întronat la dreapta Tatălui și I s-a dat stăpânire universală (vezi Mar. 14:62; 16:19; Efes. 1:20–22; Filip. 2:8–11; Evr. 1:3).

Ca să fie Domn. Gr. kurieuo, „a domni peste”, „a deveni domn al”.

Peste cei morți și peste cei vii. Inversul ordinii obișnuite a acestor cuvinte e datorat probabil ordinii cuvintelor cu privire la Hristos, în prima parte a propoziției. Chiar și în moarte, creștinul aparține lui Hristos, deoarece atunci când moare, el adoarme „în Isus” (1Tes. 4:14 cf. Apoc. 14:13). „Vor învia cei morți în Hristos” și, în felul acesta, și de atunci înainte „vor fi totdeauna cu Domnul” (1Tes. 4:16,17). Chiar și cei care resping pe Hristos nu pot să scape de răspunderea lor față de El, prin moarte, deoarece toți morții vor învia, fie că „vor învia pentru viață”, fie că „vor învia pentru judecată” (Ioan 5:29; cf. Apoc. 20:12,13). În ziua aceea „fiecare din noi are să dea socoteală despre sine însuși lui Dumnezeu” (Rom. 14:12).

Versetul acesta e folosit de unii comentatori ca dovadă că sufletul e nemuritor și că moartea simplu transferă pe credincios dintr-o sferă a serviciului credincios în alta. Interpretarea este în dezacord cu restul Scripturii. Chestiunea dacă sufletul e nemuritor trebuie să fie determinată pe baza altor pasaje care se ocupă cu starea sufletului în moarte, pe care Pavel nu o tratează aici (vezi Iov 14:21; Ecl. 9:5; Ioan 11:11; etc.).

Romani 14:10

10. Pentru ce judeci tu? Prima parte a acestui verset este exprimată emfatic în textul grec: „Dar tu, pentru ce judeci pe fratele tău? Sau „tu de ce faci de nimic pe fratele tău?” Cel care judecă pe fratele său este cel care mănâncă „verdețuri” și cel care disprețuiește este cel care conștiincios „crede că poate să mănânce de toate” (vers. 2).

Toți ne vom înfățișa. [Toți vom sta, KJV.] În textul grec, cuvântul pentru „toți” e în poziție de emfază. Noi toți, atât slabi, cât și tari, urmează să stăm înaintea tribunalului divin. Întrucât toți credincioșii sunt la fel supuși și slujitori ai lui Dumnezeu și trebuie să stea toți înaintea aceluiași scaun de judecată, ei nu au dreptul de a se judeca unul pe altul. O astfel de judecare uzurpă o prerogativă a lui Dumnezeu (Rom. 14:10; cf. 2Cor. 5:10).

Al lui Dumnezeu. [Al lui Hristos, KJV.] Dovezi textuale favorizează (cf. pag. 10) exprimarea „a lui Dumnezeu”. Exprimarea „al lui Hristos” se poate să se fi strecurat din pasajul paralel din 2Cor. 5:10. Dumnezeu Tatăl va judeca lumea prin Hristos (vezi Rom. 2:16; cf. Fapte 17:31).

Romani 14:11

11. Este scris. Citatul este din Isa. 45:23, deși cu oarecare variațiuni față de textul ebraic.

Orice genunchi. Cuvintele acestea scot în evidență caracterul universal al judecății finale.

Va da slavă. [Va mărturisi, KJV; Va lăuda, Nitz.] Gr. exomologeo, „a recunoaște”, „a da laudă”. Înțelesul ultim este obișnuit în LXX (vezi 1Cr. 29:13; etc.). Comparați folosirea acestui cuvânt grec în Luc. 10:21, unde este tradus „a lăuda” [„a mulțumi”]. Totuși și alternativa însemnând „a mărturisi”, „a recunoaște” e la fel cu puțință (cf. Iac. 5:16, „Mărturisiți-vă greșelile”). Și un înțeles și altul pot să se încadreze în contextul lui Rom. 14:11. În citatul original din Isaia, jurământul de omagiu exprimat de cuvântul „vor jura” [„și jurând”] (cf. Ios. 23:7; 2Cr. 15:14; Isa. 19:18) marchează supunerea lumii înțregi lui Iehova și solemnă mărturisire a suveranității Sale.

Romani 14:12

12. Așa că. Ordinea cuvintelor versetului acestuia în textul grecesc adaugă accent la răspunderea individuală a fiecărui credincios: „Așa că fiecare din noi, cu privire la sine, o socoteală va da lui Dumnezeu”.

Socoteală. Gr. logos, (vezi cap. 9.28). În materie de conștiință, fiecare om e personal responsabil lui Dumnezeu și numai Lui.

Romani 14:13

13. Mai bine judecați. Un al doilea motiv pentru care credincioșii nu ar trebui să se critice unul pe altul. Pavel dă motivul acesta cu un joc asupra cuvântului „judeca”. În expresia aceasta el folosește cuvântul în sensul de „a decide”, „a determina” (vezi 1Cor. 2:2; 2Cor. 2:1; Titus 3:12). Dacă urmează să fie vreo judecare, să nu fie criticarea altora, ci determinarea de a nu face ca un frate să cadă. Primul motiv al lui Pavel pentru a nu judeca e că oamenii au să dea socoteală nu unul altuia, ci lui Dumnezeu, care este Stăpânul și Judecătorul lor. Al doilea motiv este des repetata regulă a iubirii creștine. Creștinii care sunt tari în credință, vor fi atenți, din iubire, la sentimentele și conștiința fraților lor mai slabi și vor exercita orice grijă pentru a evita ofensarea sau punerea lor în încurcătură. Deși este adevărat că în materie de conștiință, nimeni nu are să dea seama pentru altul, totuși toți creștinii sunt răspunzători pentru binele reciproc. Și deși creștinul este liber să lepede toate rămășițele legaliste ale unor vremuri de mai înainte, totuși iubirea pentru alții oprește orice folosire a acestei libertăți care ar putea să dăuneze vreunui alt credincios care este „slab în credință” (Rom. 14:1).

Romani 14:14

14. Eu știu. Pavel exprimă propria sa convingere luminată de Duhul, cu privire la libertatea creștinului și la dreptul lui de a respinge anumite scrupule la care țin alții (cf. 1Cor. 8:4). Prin această afirmație emfatică, el arată că purtarea de grijă pentru cel „slab” (Rom. 14.1) trebuie să fie întemeiată pe iubire și nu pe recunoașterea faptului că astfel de scrupule ar fi justificate.

În Domnul Isus. [Prin Domnul Isus, KJV.] Sau „în Domnul Isus”. Convingerea lui Pavel izvorăște dintr-o minte care stăruia în comuniunea cu Hristos și astfel era luminată de Duhul Sfânt. Comparați cap. 9:1.

Nimic. Adică, în acest context, acele alimente despre care vorbise aici Pavel (vezi vers. 1). Cuvântul „nimic” nu trebuie înțeles în sensul lui absolut. Cuvintele au adesea mai multe înțelesuri, de aceea anumita definiție intenționată trebuie să fie determinată în fiecare caz, în context. De pildă, când Pavel spunea: „Toate lucrurile îmi sunt îngăduite” (1Cor. 6.12), afirmația lui, când e izolată de context, ar putea fi interpretată că apostolul era un desfrânat. Contextul care este o avertizare împotriva imoralității, imediat interzice o astfel de deducție (vezi comentariul acolo). La fel, în Exo. 16:4, expresia „în fiecare zi” [KJV] ar putea fi interpretată ca însemnând în fiecare zi a săptămânii. Totuși, contextul arată că Sabatul este exclus.

Necurat. Gr. koinos, literal, „obișnuite”. Acest termen era folosit pentru a descrie acele lucruri care, deși „obișnuite”, pentru lume, erau oprite pentru iudeul pios (vezi Mar. 7:2).

În sine. Alimentele pe care fratele „slab” (vers. 1) se abține de la a le mânca, dar pe care fratele tare și le îngăduie, nu sunt felurile de alimente care sunt necurate în însăși natura lor, ci acelea care își datorează întinarea, scrupulelor de conștiință (vezi vers. 23). Pavel nu înlătură aici toate deosebirile dintre alimente. Interpretarea trebuie limitată la anumite alimente din discuție și la problema specifică cu care se ocupă apostolul, și anume de a consuma anumite alimente.

Nu este necurat. Necurăția stă nu în natura alimentului, ci în felul cum îl privește credinciosul. Creștinul „slab” (vers. 1) crede că nu trebuie să mănânce alimente oferite idolilor, de pildă, și face o chestiune de conștiință din a se abține de la asemenea alimente. Atâta vreme cât cultivă convingerea aceasta, ar fi rău ca el să mănânce din ele. S-ar putea să fie greșit judecat, din punctul de vedere al altuia, dar n-ar fi bine pentru el să acționeze călcând ceea ce el în chip conștiincios presupune că cere Dumnezeu (vezi vers. 23).

Romani 14:15

15. Dar. Mai degrabă „deoarece”, aparent legând versetul acesta cu argumentația precedentă.

Să se mârșnească. [Să fie mârșnit, KJV.] Fratele cel slab e chinuit și frământat în conștiință cu privire la ceea ce el consideră că e păcătos. Mârșnirea aceasta poate avea ca rezultat nimicirea lui, căci sau poate să fie abătut de la credința creștină, care pare să fie însoțită cu practici pe care el le consideră păcătoase, sau poate fi mânat de exemplul fraților săi mai tari, la o admitere lașă a unui fel de purtare care lui i se pare păcătos (vezi 1Cor. 8:10-12).

Mâncăruri. Gr. bromă, un termen general pentru „hrană”.

Umblă. Adică, „trăiești”, „te porți” (cf. cele de la cap. 13:13).

Nu umblă în dragoste. [Nu cu iubire, KJV.] Literal, „nu potrivit cu iubirea”. Comparați cap. 13.

Nu nimici. Ceea ce tinde să influențeze pe cineva să-și calce pe conștiință poate avea ca rezultat nimicirea sufletului său. O conștiință odată călcată, a fost mult slăbită. O călcare poate duce la alta, până când sufletul este nimicit. De aceea, un creștin care, prin lăsarea pradă în chip egoist chiar la ceea ce el consideră că e perfect convenit, exercită o astfel de influență nimicitoare, e vinovat de pierderea unui suflet pentru care a murit Hristos (cf 1Cor. 8).

Prin mâncarea ta. [Cu mâncarea ta, KJV.] Literal, „prin mâncarea ta”. Vezi Mar. 7:19.

A murit Hristos. Hristos a murit pentru a mântui pe fratele „slab” (vers. 1) și cei împreună cu el credincioși nu trebuie să-l nimicească de dragul dedării la anumite mâncăruri. Se cere un sacrificiu foarte mic în comparație cu ceea ce a dat Hristos. El Și-a dat viața. Cu siguranță creștinii mai tari în credință vor renunța la plăcerea vreunei băuturi sau mâncări favorite, de dragul fratelui lor mai slab.

Romani 14:16

16. Binele vostru. Aceasta probabil se referă la credința mai tare, cunoștința mai mare și libertatea mai deplină de care se bucură credincioșii mai tari (vezi 1Cor. 8:9-11; 10:30).

Să fie grăit de rău. Gr. blasphemo, „a huli”. Comparați folosirea acestui cuvânt în Rom. 3:8; 1Cor. 10:30. Omul cel tare nu trebuie să lase ca folosirea egoistă a libertății sale să dea prilej celor „slabi în credință” (Rom. 14.1) să osândească sau să vorbească de rău de ceva care pentru el este un lucru bun și o binecuvântare. El ar trebui să se ferească pentru ca nu cumva să dea altora motiv de a-l învinui de răul pe care purtarea lui personală se poate să-l fi adus vreunui frate peste măsură de scrupulos. Vezi 1Cor. 8:7-13.

Romani 14:17

17. Împărăția lui Dumnezeu. Expresia aceasta, stând singură, se poate referi fie la împărăția viitoare a slavei (cf. 1Cor. 6:9,10), fie la împărăția prezentă a harului (vezi Mat. 4:17; 5:2, 3). Evident aici e intenționat ultimul înțeles. Esența împărăției lui Dumnezeu se găsește nu în lucrurile din afară, ci în darurile lăuntrice ale vieții spirituale.

Mâncare și băutură. Lucrurile acestea sunt mărunte și lipsite de însemnătate când sunt comparate cu acelea din care, de fapt, constă împărăția lui Dumnezeu. Probabil creștinul a cărui credință e puternică își dă seama de natura spirituală a împărăției lui Dumnezeu. De fapt, cunoștința acestui adevăr vital face parte din „binele” menționat în vers. 14. Cu siguranță atunci această cunoștință îl va împiedica să întristeze sau să nimicească pe fratele său mai slab cu privire la lucruri care relativ sunt atât de fără însemnătate, în ele însele.

Neprihănire. Aceasta este un fel de viață neprihănit, săvârșirea binelui (vezi Rom. 6:19; Gal. 4:24).

Pace. Aceasta cuprinde nu numai împăcare cu Dumnezeu (cap. 5:1), dar și armonie și iubire în biserică (cf. Rom. 14:19; Efes. 4:3; Col. 3:14, 15).

Bucurie în Duhul Sfânt. Aceasta este bucuria sfântă cu care Dumnezeu acoperă pe cei care „trăiesc în Duhul” (Gal. 5:25; cf. Rom. 15:13; Gal. 5:22; 1 Tes. 1:6). Cei care sunt cei mai tari în credință înțeleg cel mai bine că împărăția lui Dumnezeu constă din astfel de daruri spirituale ca acestea, și nu din lucruri

materiale, ca mâncarea și băutura. În consecință, cât privește libertatea lor creștină în mâncare și băutura, ei mai degrabă vor restrânge propria lor libertate personală, decât ca exercitarea propriei lor libertăți personale să nimicească pacea bisericii (Rom. 14:13) sau să mâne pe un frate mai slab, la ceea ce pentru el ar fi nelegiuire (vers. 14) sau să-l jefuiască de bucuria lui în Duhul, mâhnindu-i conștiința (vers. 15).

Romani 14:18

18. În felul acesta. [În lucrurile acestea, KJV.] Dovezi textuale favorizează (cf. pag. 10) exprimarea „în acestea”, însemnând poate „în felul acesta”. Credinciosul care lucrează din iubire, câștigă bunăvoința fratelui său, în loc de a pune o piatră de poticnire în calea lui.

Plăcut. [Încercat, KJV; Bineplăcut, Nitz.] Gr. dokimos, „încercat”, „în stare să suporte cercetarea și critica”. Comparați folosirea lui dokimos în 1Cor. 11:19; 2Cor. 10:18; 2Tim. 2:15.

Romani 14:19

19. Așadar, să. Versetul spune literal „Așadar să urmărim lucrurile păcii și lucrurile zidirii unul pentru altul” (cf. 1Tes. 5:11; vezi și 1Cor. 14:26).

Romani 14:20

20. Mâncare. Gr. broma, hrană, în general.

Nimicești. Gr. kataluo, literal „a se prăpădi”. Cuvântul e folosit pentru a descrie dărâmarea a ceva care a fost clădit și, în felul acesta, duce mai departe, prin contrast, ilustrația începută prin „zidirea” din vers. 19. Numai din cauza unei simple mâncări, creștinii nu trebuie să lupte împotriva lui Dumnezeu, dărâmând și nimicind ceea ce El a zidit.

Lucrul lui Dumnezeu. Comparați 1Cor. 3:9; Efes. 2:10.

Curate. Vezi vers. 14; cf. 1Cor. 10:23.

Prilej de cădere. [Cu poticnire, KJV; Prin poticneală, Nitz.] Lucrul acesta se poate referi fie la fratele cel tare, care, folosindu-se de propria sa libertate, aduce poticnire fratelui său „slab” sau la fratele „slab” care, prin exemplul fratelui său tare, e îndemnat să mănânce ceea ce nu-i permite conștiința (vezi 1Cor. 8:10). Cei mai mulți comentatori par să prefere prima interpretare. Dacă lucrul acesta este corect, Pavel spune să „e rău ca un om să fie o piatră de poticnire pentru alții, prin ceea ce mănâncă”.

Romani 14:21

21. Bine este. Creștinul tare ar trebui să fie dispus să renunțe la libertatea sa în lucrurile acestea relativ fără însemnătate, decât să aducă poticnire unui frate mai slab (cf. 1Cor. 8:13).

Carne. Gr. khreia, „alimente carnat”. Cuvântul acesta apare numai aici și în 1Cor. 8:13. În Rom. 14:15, 20; etc., e folosit cuvântul broma, cuvântul folosit pentru hrană, în general.

Vin. Carnea și vinul erau evident subiectele principale ale scrupulelor religioase ale fratelui mai slab, pentru că erau, de obicei, folosite de păgâni, ca sacrificii pentru idolii lor.

Orice lucru. Cuvintele „orice lucru”, deși de adaos, sunt clar subînțelese în textul grecesc. Pavel adaugă acest îndemn general pentru a cuprinde orice activitate care, deși legitimă în ea însăși, poate indispuce sau deruta pe fratele care încă nu este convins că astfel de purtări sunt permise de Dumnezeu. Creștinul care plănuiește un anumit fel de purtare nu se va întreba numai dacă e lucrul acesta legal, ci și cum va afecta aceasta sufletul fratelui meu?

Cădere. [Se poticnește, KJV; Nitz.] Gr. proscopto, „a se lovi de”, „a se poticni”, „a se ciocni de”, metaforic „a se poticni de”.

Păcătuire. [Se jignește, KJV; Se smintește, Nitz.] Dovezi textuale pot fi citate (cf. pag. 10) pentru omiterea lui „se smintește, se slăbește” [„de păcătuire sau de slăbire”]. Totuși, aceste idei sunt implicite în „se poticnește”.

Slăbire. [E făcut slab, KJV; Se slăbește, Nitz.] Literal, „e slab”, însemnând că fratele mai tare trebuie să fie atent în toate lucrurile de care conștiința neluminată a fratelui său se poate ușor mârni.

Romani 14:22

22. Încredințarea pe care o ai. [Ai credință?, KJV; Aibi... credință, Nitz.] Se pot cita dovezi textuale importante (cf. pag. 10) pentru exprimarea: „Credința pe care tu o ai”. Pronumele „tu” este emfatic în textul grecesc. „Credința” din acest context este credința „de a mânca de toate” (vers. 2).

Păstrează-o pentru tine. O astfel de credință nu e de dată pe față cu fală, spre smintirea fratelui „slab”, ci trebuie să fie păstrată între tine și Dumnezeu.

Ferice. Gr. makarios, (vezi Mat. 5:3). Fericirea aceasta este fericirea unei conștiințe curate și neîndoielnice.

Găsește de bine. [Îngăduie, KJV; Încuviințează, Nitz.] Gr. dokimazo, (vezi cap.12:2).

Romani 14:23

23. Se îndoiește. Sau „dezbate în el însuși”. Comparați descrierea omului care se îndoiește (Iac. 1:6; cf. Mat. 21:21; Mar. 11:23; Rom. 4:20).

Este osândit. Gr. katakrino, „a osândi”. Omul care mănâncă în ciuda îndoielilor conștiinței sale, e osândit.

Încredințare. [Credință, KJV.] Aici referindu-se la o convingere cu privire la bine și la rău, având ca rezultat hotărârea de a face ceea ce se crede că este voia lui Dumnezeu. Ideea lui Pavel este că dacă un creștin nu acționează din puternică convingere personală că ceea ce face este drept, ci, în schimb, e de acord, în chip slab, cu judecata altora, atunci acțiunea lui e păcătoasă. Creștinul n-ar trebui niciodată să-și calce pe conștiință. Ea s-ar putea să ceară educație. S-ar putea ca ea să-i spună că anumite lucruri sunt greșite care în ele însele nu sunt greșite. Dar, până când nu e convins de Cuvânt și de Duhul lui Dumnezeu că o anumită purtare e bună pentru el, n-ar trebui să o urmeze. El n-ar trebui să facă din alții criteriu pentru purtarea sa, el trebuie să se adreseze Scripturilor și să învețe personal din ele datorită lui, în privința respectivă (vezi 2T 119-124).

COMENTARIII ELLEN G. WHITE

4 MB 57

5 DA 550

7 CT 33; FE 191, 206; GW 396; ML 212; PK 94; SC 120; 4T 72, 339, 493, 562; 5T 386, 565; 6T 236, 242; 7T 50, 296

10 MH 166

12 DA 550; 4T 654; 5T 399

13 MH 166; 1T 420; 2T 87, 552; 5T 352

16 CT 257; Ev 680; EW 70; 5T 593

17 TM 422, 497; 2T 319

19 DA 356; 6T 460

23 GC 436; MYP 198; 5T 437

Romani 15:1

1. Noi care suntem tari. [Noi, deci, care suntem tari, KJV.] Literal, „dar noi cei tari.” Cuvântul tradus „tari” înseamnă „în stare”, „capabili”, „puternici” și deci, pe cei care suntem tari spiritual. Astfel de credincioși nu numai că stau tari ei înșiși, dar ar trebui să ajute pe alții să stea.

Să răbdăm. Gr. bastazo, „a ridica”, „a lua”, „a purta”. Cuvântul este uneori folosit în sensul de „a suporta”, „a îndura cu răbdare”, cum e cu puțință aici (vezi Mat. 20:12; Apoc. 2:2).

Slăbiciunile. [Infirmitățile, KJV.] Sau „slăbiciunile”, „greșelile”, aici specific faptele care dau la iveală slăbiciunea credinței, ca de pildă scrupule care nu sunt necesare sau judecăți greșite. Cei tari pot, ba chiar sunt datori, să le suporte pe acestea cu răbdare plină de iubire.

Plăcem nouă înșine. În loc de a insista asupra drepturilor și dorințelor noastre, ar trebui să fim dispuși să le subordonăm binelui fratelui nostru, indiferent cât de slab și plin de prejudecăți ar putea el să pară că este (vezi 1Cor. 9:19, 22; cf. 1Cor. 10:24, 33; 13:5, 7; Filp. 2:4).

Romani 15:2

2. Aproapelui. Probabil intenționat să fie un termen mai cuprinzător decât „slabi” (vers. 1), cuprinzând și pe cei tari.

Zidirii. Adică să fie de folos semenului spiritual și să-l ajute în creșterea lui spre desăvârșire. Pavel nu vrea să spună că cei tari trebuie să placă celor slabi, fiind de acord cu părerile și practicile lor sau admitând ca slăbiciune ceea ce ei în chip greșit gândesc că e bine.

Romani 15:3

3. Nu Și-a plăcut Lui Însuși. Pavel ilustrează și impune datoria de a sacrifica propria noastră plăcere spre binele fraților noștri, referindu-se la unicul exemplu suprem de iubire jertfitoare de sine. Hristos a fost gata să renunțe chiar și la slava Sa cerească pentru binele oamenilor căzuți și așteaptă lepădare de sine și sacrificiu corespunzător din partea aceluia pe care El a venit să-l salveze și să-l ferească (vezi 5T 204). Cu siguranță servii Săi (cap. 14:4) nu ar trebui să se considere prea înălțați, pentru a se pleca așa cum a făcut Domnul lor (vezi Filp. 2:5–8; 1Pet. 2:21).

Cum este scris. Citatul este din Psa. 69:9 (vezi comentariul acolo).

Romani 15:4

4. Pentru învățatura noastră. Mai degrabă, „pentru instruirea noastră” (cf. 1Cor. 20:11; 2Tim. 3:16). Pavel accentua natura permanentă a VT. Chiar și cu descoperirea în plus a NT, acum în curs de producere, VT urma să continue să-și păstreze locul ca un instructor și ca o călăuză morală.

Răbdare. Gr. hupomone, „puterea de suportare”, „statornicie” (vezi cap. 5:3).

Mângâierea. Gr. paraklesis, „încurajarea”, „mângâierea”. Tocmai pentru a aduce astfel de mângâieri, „Dumnezeul răbdării și al mângâierii” (vers. 5) a făcut să fie scrise Scripturile.

Dau Scripturile. [Din Scripturi, KJV.] Mai degrabă, „pe care o aduc Scripturile” sau „scoasă din Scripturi”. Potrivit cu construcția textului grecesc, e cu puțință ca aceste cuvinte să fi fost legate numai cu „mângâierea”. În consecință e cu puțință de a traduce această parte a versetului „așa ca prin statornicia și mângâierea pe care o dau Scripturile, să putem avea nădejde.”

Nădejde. Scripturile insuflă nădejde celor care rabdă suferința pentru cauza lui Dumnezeu și pentru cauza semenilor lor. Răbdarea pe care creștinul e făcut în stare să o dea pe față și mângâierea pe care el o primește în suferința lui, confirmă și întărește această nădejde. În ce privește legătura dintre răbdare și nădejde, vezi Rom. 5:3–5; 1Tes. 1:3.

Romani 15:5

5. Dumnezeul răbdării. Comparați expresiile „Dumnezeul nădejdi” (vers. 13), „Dumnezeul păcii” (Rom. 15:33; Filp. 4:9; 1Tes. 5:23; Evr. 13:20), „Dumnezeul mângâierii” (2Cor. 1:3), „Dumnezeul oricărui

har” (1Pet. 5:10).

Aceleași simțăminte. [Să aveți același gând, KJV.] Literal, „să gândiți același lucru” (vezi cap. 12:16). Pavel nu se roagă pentru identitate de păreri asupra lucrurilor fără de însemnătate, ci pentru un duh de iubire și armonie, în ciuda diferențelor de opinie.

După pilda lui Hristos Isus. Simpla unire și unanimitate nu e ceea ce Pavel dorește pentru confracții săi creștini, ci un duh de unire, copiat după modelul desăvârșit al Aceluia al cărui întreg scop a fost de a face nu voia Sa, ci voia Aceluia care L-a trimis (Ioan 6:38). Același gând care era în Hristos Isus trebuie să fie în fiecare din urmașii Săi (Filp. 2.5).

Romani 15:6

6. Cu o inimă. [Cu un gând, KJV.] Gr. homothumadon, „cu un gând”, „unanim”. O astfel de unire era o caracteristică a bisericii primare (Fapte 1:14; 2:46).

O gură. Unirea în gând și inimă are ca rezultat armonia de laudă și închinare.

Dumnezeu Tatăl. [Dumnezeu, și anume Tatăl, KJV.] Sau „Dumnezeu și tatăl” (cf. Ioan 20:17; Efes. 1:17).

Romani 15:7

7. Primiți-vă. Sau „ziceți-vă un bun venit” [KJV]. Aceasta este o concluzie generală la întreaga argumentație din cap. 14. Creștinii trebuie să se recunoască unul pe altul ca creștini și să se trateze unul pe altul ca atare, chiar dacă ar avea păreri diferite asupra unor chestiuni mărunte. Dacă Hristos a fost gata să ne primească pe noi, cu toate slăbiciunile noastre (Luca 5:32; 15:2), cu siguranță ar trebui să fim gata să ne primim unul pe altul.

Unii pe alții. [Unul pe altul, KJV.] Pavel adresează apelul acesta și celor tari și celor slabi.

Voi. [Noi, KJV.] Dovezile textuale sunt împărțite (cf. pag. 10) între exprimarea aceasta și „noi”.

Spre slava lui Dumnezeu. Cuvintele acestea se pot referi gramatical fie la primirea păcătoșilor de către Hristos, fie la primirea noastră a unora de către alții. Fiecare act servește la promovarea slavei lui Dumnezeu.

Romani 15:8

8. A fost. Literal „s-a făcut”. Dovezi textuale importante pot fi citate (cf. pag. 10) pentru exprimarea „a devenit”.

Un slujitor. „serv” (vezi cap. 13:4).

Al tăierii împrejur. Literal „al circumciziunii”. Lucrul acesta e înțeles de unii comentatori ca însemnând că Isus era un „slujitor al circumciziunii”, în sensul că El era un operator al legământului pentru care circumciderea era un semn și un sigiliu. Alții interpretează acest pasaj ca însemnând că Hristos a venit să slujească „celor care au fost circumciși”, iudeii. Pentru acest înțeles al „circumciziunii”, vezi Rom. 3:30; 4:12; Gal. 2:7; Efes. 2:11. Hristos a venit mai întâi de toate să slujească „casei lui Israel” (Mat. 15:24).

Scopul lui Pavel în Rom. 15:7-12 e de a scoate în evidență universalitatea harului lui Dumnezeu în Hristos, așa cum e arătat atât față de iudei, cât și față de Neamuri. Hristos a fost gata să Se supună la orice ar fi fost necesar pentru a întâmpina faptele Sale căzute acolo unde erau, de a face totul cu puțință pentru a le reface și mântui. De aceea, creștinii, fie iudei sau Neamuri, tari sau slabi, ar trebui să fie dispuși să se primească unii pe alții, așa cum Hristos i-a primit pe ei (vers. 7), să fie cu băgare de seamă unii față de alții, în ce privește slăbiciunile și greșelile lor (vers. 1) și să facă totul pentru clădire și edificare (vers. 2).

Romani 15:9

9. Iar Neamurile. [Pentru ca Neamurile, KJV.] Construcția în textul grecesc e diferită. Înțelesul pare să fie că Hristos a devenit „un slujitor al circumciziunii”, pentru a întări făgăduințele pentru ca Neamurile să

poată slăvi pe Dumnezeu. Manifestarea din partea lui Hristos a credincioșiei lui Dumnezeu, prin împlinirea din partea Lui a făgăduințelor făcute lui Israel este și temelia îndurării lui Dumnezeu față de Neamuri. El a fost „un slujitor al circumciziunii” pentru ca nu numai iudeii, dar și Neamurile să poate fi mântuite. De aceea creștinii iudei ar trebui să fie dispuși să privească pe convertiții dintre Neamuri și să-i trateze ca frați. La fel, creștinii dintre Neamuri ar trebui să fie atenți față de credincioșii iudei, dându-și seama că îndurarea lui Dumnezeu le-a revenit în urma lepădării iudeilor, ca națiune (vezi cap. 11:15).

După cum este scris. Citatul acesta este din Psa. 18:49. Citatele din vers. 9-12 arată că planul mântuitor al lui Dumnezeu, chiar de la bun început a cuprins atât Neamurile, cât și iudeii.

Voi lăuda. [Voi mărturisi, KJV.] Gr. exomologeō, aici probabil însemnând „a lăuda” (vezi cap. 14:11).

Romani 15:10

10. Veseliți-vă, Neamuri. Un citat din Deu. 32:43. Cu privire la scopul citatului, vezi Rom. 15:9.

Romani 15:11

11. Lăudați pe Domnul. Un citat din Psa. 117:1. Cu privire la scopul citatului, vezi Rom. 15:9.

Romani 15:12

12. Isaia zice. Un citat din Isa. 11:10 (vezi comentariul acolo).

O Rădăcină. Literal „rădăcina”, însemnând în cazul acesta „odrasla care răsare din rădăcină” (cf. Apoc. 5:5; 22:16). Versetele acestea arată explicit că Mesia al iudeilor urmează să fie dorința și nădejdea Neamurilor.

Domnească. În calitatea de Împărat al împărățiilor harului și a slavei (vezi Mat. 4:17; 5:3).

Nădăjdui. [Încrede, KJV.] Gr. elpizo, „a nădăjdui”. Cu privire la legătura dintre nădejde și mântuire, vezi cap. 8:24.

Romani 15:13

13. Nădejdie. Gr. elpis, „încredere”, de la elpizo, „a nădăjdui”. Denumirea „nădejdie” e sugerată de propoziția de încheiere a vers. 12: „Neamurile vor nădăjdui în El”.

Umple. Expresia spune literal: „fie ca Dumnezeul nădejdiei să vă umple.”

Credința. [Prin credință, KJV.] Pavel se roagă ca credința lor să le dea o viață plină de bucurie, de pace și de nădejde, care sunt toate rezultate ale adevăratei credințe și ale prezenței Duhului Sfânt (vezi Rom. 5:1, 2; Gal. 5:22). Acolo unde se găsesc aceste roade ale Duhului Sfânt, acolo va fi iubire și armonie printre credincioși. Iudei și Neamuri, puternici și slabi toți vor trăi împreună în bucurie și pace, în nădejdea comună de a avea parte la slava lui Dumnezeu (Rom. 5:2).

Romani 15:14

14. Eu însumi. Argumentația epistolei este acum completată. Pavel încheie cu o explicație a propriului său fel de a scrie în Roma (vers. 15-22), o afirmație cu privire la planurile sale de viitor (vers. 23-32) și cu salutările sale personale obișnuite (cap. 16). Capitolul 15:14-33 corespunde introducerii din cap. 1:8-15.

Sunt încredințat. [Sunt convins cu privire la voi, KJV.] Adică având convingerea cu privire la voi.

Bunătate. Comparați Gal. 5:22; Efes. 5:9.

Orice fel de cunoștință. [Toată cunoștința, KJV.] Aici îndeosebi, cunoașterea adevărului spiritual, ca de pildă acela posedat de cei tari în credință (vezi 1Cor. 8:1, 7, 10, 11). Pavel avertizase mai de timpuriu pe corinteni că „cunoștința îngâmfă, pe când dragostea zidește” (1Cor. 8:1). Din fericire, creștinii romani aveau combinația de dorit de „bunătate” și „cunoștință”.

În stare să vă sfătuiți unii pe alții. Sau „calificați și pentru a îndemna”, „competenți și pentru a da sfat”.

Romani 15:15

15. Ici colo. [Într-un fel oarecare, KJV; În unele părți, Nitz.] Literal „în parte” (cf. cap. 11:25), adică în unele părți ale epistolei sale. Pavel poate să pară să fi vorbit mai curajos decât este convingerea lui exprimată cu privire la „bunătate” și „cunoaștere” (cap. 15.14).

Să vă aduc aminte. [Punând în minte, KJV.] Gr. epanamimnesko, „a rechema în minte”, „a-și împropăta memoria”. Verbul acesta nu apare nicăieri în altă parte în NT. Pavel căuta să reîmprospăteze amintirea creștinilor romani, cu privire la adevărurile fundamentale ale Evangheliei.

Harului. Însemnând aici harul slujbei rânduite lui, ca apostol (vezi cap. 1:5; 12:3).

Romani 15:16

16. Slujitorul. Gr. leitourgos, (vezi cap. 13:6).

Între Neamuri. [Pentru Neamuri, KJV, Nitz.] Vezi Fapte 9:15.

Împlinesc... slujba. [Slujind, KJV; Slujind preotește, Nitz.] Literal „slujind ca un preot”. Cuvântul nu mai apare în altă parte în NT.

Să fie o jertfă. [Jertfind, KJV.] Gr. prosphora, literal „o aducere la”, adică la altar, de unde „a aduce o jertfă”, așa cum e tradus cuvântul în Fapte 21:26; Efes. 5:2; etc. Pavel se înfățișează ca un preot slujitor. Predicarea Evangheliei este funcția lui preotească. Neamurile convertite, curățate și consacrate lui Dumnezeu de Duhul Sfânt, sunt jertfa lui. O astfel de jertfă e „plăcută” lui Dumnezeu (vezi 1Pet. 2:5).

Duhul Sfânt. Mai degrabă „Duhul Sfânt” (vezi Ioan 14:26). Numai jertfele sfințite de Duhul Sfânt (vezi Rom. 8:9) sunt plăcute lui Dumnezeu.

Romani 15:17

17. Mă pot lăuda. Lăudarea lui Pavel nu era cu privire la sine, ci „în Isus Hristos” [„prin Hristos Isus”], literal „în Hristos Isus”. El recunoștea că nu are nimic cu ce să se laude (cap. 3:27), ci că, asemenea unui slujitor al Evangheliei, făcea totul cu puțință în și prin Hristos (2Cor. 10:17; Filip. 4:13). Cu toate acestea, el continuă să descrie mai departe succesul lucrării sale, mai ales între Neamuri. Scopul său în a le menționa, ca și motivul său de a se referi la înalta sa chemare ca apostol (Rom. 15:15,16), pare să fie de a procura o justificare corespunzătoare pentru autoritatea pe care el și-a permis să o exercite asupra membrilor bisericii din Roma, scriindu-le epistola.

În slujirea lui. [Care aparține lui, KJV.] Comparați Evr. 2:17; 5:1, unde contextul arată că expresia „slujirea lui Dumnezeu” [„lucrurile care aparțin lui Dumnezeu”] descrie datoriile unui preot înaintea lui Dumnezeu. Pavel limitează lăudarea sa la slujba sa ca preot al Evangheliei, serviciu pe care el îl privește ca aducerea unei jertfe Domnului.

Romani 15:18

18. N-aș îndrăzni. Pavel nu încearcă să vorbească de altceva decât de ceea ce Hristos a săvârșit prin el. Pavel mărginește enumerarea succeselor sale numai la acelea în care el însuși a fost cuprins, succese care, cu toate, natural, sunt datorate lui Hristos. Hristos a mai folosit și alți slujitori în afară de Pavel, dar el nu vorbește de lucrurile săvârșite prin ei.

Ascultarea. [Ascultător, KJV.] Ascultarea ar fi o „ascultare a credinței” (cap. 16:26; vezi cap. 1:5).

Prin cuvântul... prin faptele. [Prin cuvânt și prin faptă, KJV.] Adică prin vorbire și acțiune, prin predicare și viață (vezi Luca 24:19; Fapte 1:1; 7:22; 2Cor. 10:11). Cuvintele acestea califică pe „făcut” și se referă la predica și învățătura lui Pavel a Evangheliei și la tot ceea ce el fusese în stare să facă și să sufere în lucrarea lui.

Romani 15:19

19. Prin puterea semnelor și a minunilor. [Prin semne și minuni mari, KJV.] Literal, „în puterea semnelor și minunilor”, corespunzând la „puterea Duhului lui Dumnezeu”, literal „în puterea Duhului lui Dumnezeu”. „Semne și minuni” este o expresie obișnuită în NT pentru a descrie minunile creștine (vezi 2Cor. 12:12; Evr. 2:4). Cele două cuvinte sunt asemănătoare în înțeles: cuvântul pentru „semne” (semeia) scoate în evidență însemnătatea minunilor ca mijloace de a descoperi și a confirma adevăr spiritual. Cuvântul pentru „minuni” (terata) exprimă efectul minunilor asupra mărturiilor ca manifestări ale puterii supranaturale (cf. Vol. V, pag. 208). „Puterea semnelor și minunilor” e puterea pe care o au semnele de a convinge și minunile de a supra-impresiona. Pavel, în altă parte, face apel la minuni ca „semne ale apostoliei” (2Cor. 12:12; cf. Fapte 14:3; 15:12; 19:11).

Duhului Sfânt. Lucrările lui Pavel ca apostol sunt dovezi ample ale originii divine a însărcinării sale (cap. 1:1).

De primprejur. Înțelesul acestei expresii nu e cu totul clar. Unii comentatori au înțeles pe „de primprejur” ca referindu-se la regiuni de jur împrejurul Ierusalimului. Alții interpretează expresia ca descriind extinderea străduințelor misionare ale lui Pavel, de la Ierusalim, până „împrejur” la Ierusalim.

Iliric. O provincie romană la nord de Macedonia, la Marea Adriatică. Aria aceasta evident demarca limitele călătoriei lui Pavel spre vest, cel puțin la data când a scris epistola aceasta. Raportul biblic nu spune precis dacă Pavel a intrat în teritoriul acesta sau numai a lucrat până la hotarele lui.

Am răspândit cu prisosință Evanghelia. [Am predicat pe deplin Evanghelia, KJV.] Literal „am împlinit”. Pavel a cuprins tot teritoriul între punctele numite. El nu pretinde că ar fi predicat în fiecare cetate din aceste regiuni, dar înființase biserici în toate centrele importante, de unde Evanghelia putea fi dusă în ținutul învecinat. Lucrarea de pionierat fusese terminată.

Romani 15:20

20. Am căutat. [M-am străduit, KJV.] Gr. philothimeomai, „a face din lucrul acesta o ambiție”, „a se strădui de zor”. Philothimeomai e tradus „ne silim” în 2Cor. 5:9 și „să căutați” în 1Tes. 4:11.

Vestit. [Numit, KJV.] Pavel căutase să evite predicarea în locuri unde oamenii deja fuseseră învățați să creadă în Hristos și să cheme Numele Lui în mărturisire și la cult public.

Temelia pusă de altul. Comparați 1Cor. 3:10; 2Cor. 10:15, 16. Pavel considera ca o chemare și datorie a lui de a se angaja la începerea lucrării.

Romani 15:21

21. După cum este scris. Citatul acesta este din Isa. 52:15. Pavel își apără practica sa de a predica acolo unde numele lui Hristos era necunoscut, notând că procedura sa era o împlinire a prezicerii VT.

Romani 15:22

22. Iată ce. [Din care cauză, KJV.] Motivul pentru care Pavel fusese împiedicat până aici de a vizita Roma era dorința lui vie de a termina lucrarea de predicare a Evangheliei, în regiunile prin care călătorise. După multă vreme, acum se simte liber să facă drumul la Roma, întrucât nu mai avea „nimic care” să-l „țină pe aceste meleaguri” (vers. 23).

Multe ori. [Mult, KJV.] Gr. ta pola, care poate să însemne „multe ori”. De asemenea pot fi citate importante dovezi textuale (cf. pag. 10) pentru exprimarea polakis, „adesea”. Evident Pavel avusese adesea intenția sau poate ocazia de a merge la Roma (vezi cap. 1:13), dar cererile lucrărilor lui și probleme care consumau timp, ca acelea pe care le întâlnea în districtele unde lucra, îl împiedicaseră.

Nu am nimic. [Nu am loc, KJV; Nitz.] Gr. topos, aici însemnând „domeniu”, „prilej”, „loc de acțiune”. Comparați folosirea lui topos, în Rom. 12:19; Efes. 4:27; Evr. 12:17.

Romani 15:23

23. Aceste meleaguri. [Aceste părți, KJV.] Gr. climata, „regiuni”. Pavel își dădea seama că nu mai era prilej în aceste părți ale lumii ca el să facă felul de lucrare pentru care fusese trimis.

Doresc fierbinte. [O mare dorință, KJV.] Gr. epipothia, „un dor”. Compară folosirea verbului înrudit epipotheo, în Rom. 1:11; Filip. 1:8; 1Tes. 3:6; 2Tim. 4:1; 1Pet. 2:2.

Romani 15:24

24. Spania. Nu există dovezi concludente, biblice sau istorice, că Pavel ar fi izbutit cândva să ajungă în Spania. Vezi pag. 101.

[Voi veni la voi, KJV; Nitz.] Dovezi textuale favorizează (cf. pag. 10) omiterea acestei expresii, lăsând în felul acesta propoziția oarecum incompletă, dar sensul neschimbat. Aceeași intenție este exprimată în vers. 28.

Să fiu însoțit de voi până acolo. [Să fiu condus în drumul meu, KJV.] Pavel nădăjduia ca creștinii romani să facă tot ce le stătea în putință pentru a da izbândă călătoriei în Spania. Poate credea că va primi de la ei aceeași amabilitate și același respect ca de la alte biserici care trimiseseră însoțitori care să-l escorteze în călătoria lui (vezi Fapte 15:3; 21:5; 1Cor. 16:6, 11; 2Cor. 1:16; Titus 3:13; 3 Ioan 6). Această veche demonstrație de ospitalitate e ceva obișnuit în Orient, astăzi.

Îmi voi împlini... dorința de a fi stat la voi. [Îndestulat de voi, KJV; Nitz.] Expresia spune literal „dacă de voi mai întâi în parte aș fi îndestulat”. Pavel dorea să se bucure de societatea creștinilor din Roma, dar numai în scurt, așa ca să se ducă degrabă în Spania.

Romani 15:25

25. Mă duc la Ierusalim. În ciuda dorinței sale de a vedea pe credincioșii din Roma, Pavel consideră de datoria sa ca mai întâi să meargă în direcția opusă, pentru a duce ajutor membrilor săraci din Ierusalim. Călătoria aceasta la Ierusalim și călătoria intenționată la Roma sunt menționate în Fapte 19:21. Că el și-a împlinit planul de a se reîntoarce la Ierusalim, e relatat în cuvântarea sa de apărare înaintea lui Felix (Fapte 24:17).

Sfinților. Vezi cap. 1:7.

Romani 15:26

26. Macedonia. Cea dintâi scenă a lucrării lui Pavel, în Europa (vezi Fapte 16:9,10). Una din principalele ei cetăți era Filipi.

Ahaia. Grecia, cuprinzând Peloponezul și o parte din Grecia continentală (vezi harta, pag. 33). Capitala ei era Corintul, în care se găsea principala biserică din regiune.

Strângere de ajutoare. [Contribuție, KJV.] Gr. koinonia, literal „comuniune”, „tovărășie”. Folosirea termenului sugerează idee de împărtășire și asociere care era reprezentată de dar. Cum s-a făcut această strângere de ajutoare e relatat în 1Cor. 16:1–4; 2Cor. 8:1–6; 9:1, 2, 4–7 (cf. Fapte 24:17).

Săracii dintre sfinți. [Sfinții săraci, KJV.] Mai degrabă „săracii dintre sfinți”. Nu toți membrii bisericii din Ierusalim erau săraci, dar că erau mulți săraci printre ei, reiese din Fapte 4:32 la 5:4; 6:1; 11:29, 30; Gal. 2:10; Iac. 2:2.

Romani 15:27

27. O datorie. [Ei sunt datori, KJV.] Adunarea din Ierusalim era biserica mamă din care Evanghelia, cu toate binecuvântările ei spirituale fusese transmisă Neamurilor.

Bunurile pământești. [În cele firești, KJV.] Adică cele materiale, cele ce aparțin vieții fizice a omului, ca de pildă hrana și îmbrăcămintea. Pentru înțelesul acesta al lui „pământești” [„carnale”, vezi 1Cor. 9:11. În schimbul marilor daruri spirituale pe care Neamurile le primiseră de la sfinții din Ierusalim, cu siguranță era de datoria lor să-i ajute cu bunurile lor pământești.

Romani 15:28

28. După ce-mi voi împlini... însărcinarea. [Săvârșit aceasta, KJV.] Adică după ce va fi predat contribuția, sfinților din Ierusalim (vezi vers. 25).

Le voi încredința. [Voi fi sigilat, KJV; Voi fi încredințat lor, Nitz.] Gr. sphragizo, „a face sigur”, „a asigura”. Înțelesul, potrivit cu o întrebuintare ilustrată în papirusuri, e probabil că fuseseră făcute toate lucrările cu privire la ajutoare (vezi Moulton și Milligan, *The Vocabulary of the Greek Testament*). În altă parte, Pavel vorbește de grija lui ca ajutoarele să fie înmânate într-un fel liber de orice bănuială (2Cor. 8:14-23).

În Spania. Vezi vers. 24.

Romani 15:29

29. Știu. [Sunt sigur, KJV.] Gr. oida, „a cunoaște”.

Deplină binecuvântare. [Plinătatea binecuvântării, KJV.] Adică binecuvântarea deplină.

[A Evangheliei, KJV.] Dovezi textuale favorizează (cf. pag. 10) omiterea acestei expresii. Fără ea pasajul spune: „în plinătatea binecuvântării lui Hristos”. Totuși, „binecuvântarea” este Evanghelia. Intențiile lui Pavel de a vizita Roma au fost în cele din urmă realizate, dar nu în felul în care își închipuise el (Fapte 28:16). Cu toate acestea, judecând după repetarea din Filipeni (Filp. 1:12-20), lucrarea lui din Roma a fost „cu o deplină binecuvântare de la Hristos” .

Romani 15:30

30. Pentru... Hristos. Expresia poate fi tradusă „de [sau „prin”] Domnul nostru Isus Hristos”.

Dragostea Duhului. Adică iubirea pe care o inspiră Duhul.

Să vă luptați împreună. Gr. sunagonizomai, literal „a agoniza cu”. Termenul implică efort stăruitor, aici, rugăciune plină de râvnă (cf. Luca 22:44). Cu toate că Pavel este dotat cu darurile speciale ale unui apostol, el încă are nevoie și cere rugăciunile semenilor săi credincioși (vezi 2Cor. 1:11; Efes. 6:18, 19; Col. 4:3; 1Tes. 5:25; 2Tes. 3:1, 2).

Romani 15:31

31. Răzvrățiții. [Care nu cred, KJV.] Sau „care sunt neascultători” (cf. cap. 11:30). Pavel pe bună dreptate are presimțiri rele cu privire la vrăjmășia pe față din partea iudeilor necredincioși din Ierusalim (vezi Fapte 21:30,31).

Slujba pe care o am. [Slujba mea, KJV.] Adică darul pe care are de gând să-l predea (vezi vers. 25,26).

Să fie bine primite. Aceasta sugerează că Pavel avea anumite temeri cu privire la faptul că darul va fi sau nu primit cu recunoștință. Elementul iudaizant din biserica din Ierusalim, pe care fără îndoială el îl jignise prin atitudinea lui față de ritualul iudaic și față de chestiunea Neamurilor (vezi Fapte 21:20-24), să nu cumva să considere că era imposibil să primească cu plăcere un astfel de dar de la oameni pe care ei atât de mult timp fuseseră deprinși să-i disprețuiască.

Romani 15:32

32. Cu bucurie. Comparați 1Cor. 4:21; 2Cor. 2:1. Felul în care Pavel urma să fie primit la Ierusalim urma să aibă mult de-a face cu faptul dacă se întoarce la Roma „cu bucurie”.

Cu voia lui Dumnezeu. Aici e accentuată nevoia de a ne supune voii lui Dumnezeu. El a mers cu adevărat la Roma, dar nici „cu bucurie” și nici „ca să se răcorească”, cel puțin nu în felul nădăjduit (Fapte 27:28).

Să mă răcoresc. [Să fiu înviorat, KJV; Să mă liniștesc, Nitz.] Sau „să aflu odihnă”. Evident Pavel dorește după o perioadă de odihnă și pace într-o comunitate prietenoasă de credincioși sinceri, așa cum pare să fi fost biserica din Roma.

Romani 15:33

33. Dumnezeuul păcii. Titlul e cât de poate de corespunzător, având în vedere ce menționase Pavel în vers. 31,32. Binecuvântarea păcii menționate în introducerea scrisorii apare iarăși în apropiere de sfârșit (vezi cap. 1:7).

Amin! Gr. amen, aici „cu adevărat”, „credincios” (vezi Mat. 5:18).

COMENTARIII ELLEN G. WHITE

1 DA 440; 5T 605

1–3GW 190; 2T 76, 674; 3T 229; 5T 245; 6T 398

3 MM 252; 2T 151, 157; 3T 18, 457, 566; 4T 418; 5T 204, 422; 6T 215

4 FE 394, 430, 445; GC 324; SR 152

5, 6 1T 324; 5T 248

5–7 4T 20

6 5T 388

10 Ev 578

11, 12 FE 430

13 ML 51; 2T 319

24 AA 373

27 1T 190

Romani 16:1

1. Fivi. Numele înseamnă „radios” sau „strălucitor”. Nu se cunoaște nimic cu privire la ea în afară de ceea ce se spune aici. Se poate ca ea să fi fost purtătoarea epistolei lui Pavel.

Sora noastră. Adică în sens spiritual. Era o soră creștină.

Diaconiță. [Slujitoare, KJV.] Gr. diakonos, „diaconiță”, unica apariție a cuvântului acestuia în NT, la feminin. Folosirea termenului acestuia sugerează că slujba de „diaconiță” se poate să fi fost deja stabilită în biserica creștină primară. Cel puțin Fivi era într-un anumit sens o slujitoare sau diaconesă în adunarea din Chencrea.

Chencrea. Portul maritim estic al Corintului, cam la 7 mile de oraș.

Romani 16:2

2. Un chip vrednic de sfinți. [Cum se cuvine sfinților, KJV.] Adică într-un chip vrednic de sfinți.

Ajutați. Gr. paristemi literal „a sta alături”. Atât cuvântul acesta, cât și cel tradus „orice ar avea de trebuință” (pregma; cf. 1Cor. 6:1) sunt termeni folosiți în procedura juridică. E cu puțință ca Fivi să fi avut treburi juridice în Roma și că membrii bisericii de acolo i-ar fi putut fi de vreun ajutor. Ca un „ajutor al multora” este evident că nu avea nevoie de ajutor din cauza sărăciei.

Ajutor. Gr. prostatis, „ajutor”, „protector”. Cuvântul apare numai aici, în NT. Fivi se poate să fi fost o femeie în situația de a ajuta pe ceilalți credincioși, nu numai financiar, dar și politic și social.

Romani 16:3

3. Spuneți sănătate. [Salutați, KJV.] Gr. aspazomai. Același cuvânt este adesea tradus „salutați”, în acest capitol.

Priscilei. Dovezi textuale atestă (cf. pag. 10) exprimarea „Prisca”, de la care forma „Priscila” este diminutivul. Acuila, soțul ei era un iudeu din Pont. Când iudeii au fost exilați din Roma, de către Claudiu, Priscila și Acuila au mers în Corint, unde i-a găsit Pavel și unde ei s-au convertit (Fapte 18:1-3). Mai târziu ei s-au mutat la Efes (Fapte 18:18, 19, 26; 1Cor. 16:19). La data scrierii epistolei acesteia, ei erau din nou în Roma, dar mai târziu par să se fi întors la Efes (2Tim. 4:19).

Tovarășii mei de lucru. [Ajutoarele, KJV.] Gr. sunergoi, „conlucrători”.

Romani 16:4

4. Capul. [Găturile, KJV; Nitz.] Evident, cu vreo altă ocazie necunoscută, Acuila și Priscila și-au riscat viața pentru Pavel, poate în timpul atacului iudeilor în Corint (Fapte 18.6-18) sau iarăși în tulburarea de la Efes (Fapte 19).

Bisericile dintre Neamuri. Acestea ar fi fost deosebit de recunoscătoare datorită lucrării lui Pavel în mijlocul lor.

Romani 16:5

5. În casa lor. Creștinii primari, neavând clădiri de biserici, depindeau în ceea ce privește locurile lor de adunare, de ospitalitatea membrilor care puneau la dispoziție casele lor (cf. Fapte 12:12; 1Cor. 16:19; Col. 4:15; Fil. 2). Credincioșii din Roma se poate să fi avut mai multe adunări de felul acesta, așa cum este indicat de Rom. 16:14,15.

Epenet. Numele înseamnă „vrednic de cinste”. Nimic nu se știe despre el, în afară de ceea ce este menționat aici.

Asia. [Ahaia, KJV.] Dovezi textuale atestă (cf. pag. 10) exprimarea „Asia”. Dacă trebuie să se citească „Ahaia”, afirmația pare să fie în conflict cu 1Cor. 16:15. Epenet era astfel fără îndoială unul dintre primii convertiți – „primele roade” – câștigați în provincia Asia.

Romani 16:6

6. Mariei. Probabil nu identică cu nici una dintre celelalte două Marii menționate în NT.

Pentru voi. [Pentru noi, KJV.] Dovezi textuale atestă (cf. pag. 10) exprimarea „pentru voi”.

Romani 16:7

7. Andronic. Numele înseamnă „om biruitor”.

Iunia. Sau „Iunius”. Acesta poate fi nume fie de bărbat, fie de femeie.

Rudele. Gr. suggeneis, aici probabil însemnând „conaționali”, ca în cap. 9:3.

Tovarășii... de temniță. Literal „împreună captivi”. Andronic și Iunia se poate să fi fost încarcerați cu Pavel, în timpul vreuneia din numeroasele lui întemnițări (vezi 2Cor. 11:23), deși aceasta nu e interpretarea necesară a pasajului. Se poate doar ca ei cândva să fi fost întemnițați ca și Pavel, din cauza Evangheliei.

Cu vază. Gr. episemoi, Literal „purtând un semn”, „sigilați”, de unde „ilustrați”.

Între apostoli. Înțelesul poate fi sau că ei erau binecunoscuți de apostoli sau că ei înșiși erau apostoli distinși.

Înainte de mine. Adică ei acceptaseră creștinismul înainte de convertirea lui Pavel.

Romani 16:8

8. Ampliat. Dovezi textuale favorizează (cf. pag. 10) exprimarea „Ampliat”, la care „Ampliat” e o formă prescurtată. Numele este latin și înseamnă „mărit”.

Iubitul meu. Pavel cu siguranță îl cunoștea personal.

Romani 16:9

9. Urban. Un nume latin, însemnând „politicos”.

Stache. Numele înseamnă „un spic de grâu”. Expresia „iubitul meu” arată că Pavel îl cunoștea personal.

Romani 16:10

10. Apele. Nu se știe despre el mai mult decât că era „încercatul slujitor al lui Hristos”.

Încercatul slujitor al lui Hristos. Un creștin încercat și sincer.

Din casa lui Aristobul. Literal „cei ai lui Aristobul”, un termen care putea să se aplice simplu la sclavii lui. Pavel nu arată dacă Aristobul era sau nu el însuși un creștin. Un număr de comentatori consideră probabil că acest Aristobul era nepot al lui Irod cel Mare.

Romani 16:11

11. Ierodion. Un iudeu, așa cum e arătat de expresia „ruda mea” [„concetățeanul meu”] (vezi vers. 7).

Narcis. Poate favoritul notoriu al lui Claudiu, ucis după urcarea la tron a lui Nero.

Care sunt în Domnul. Cuvintele acestea lasă a se înțelege că alții din casa aceea nu erau credincioși.

Romani 16:12

12. Trifenei și Trifosei. Probabil două surori. Nu se cunoaște nimic mai mult despre ele.

Persidiei. Numele unei femei creștine active. Ea nu este numită în altă parte, în NT.

Romani 16:13

13. Ruf. Nu se poate stabili precis dacă acest Ruf este cel menționat în Marcu 15:21, ca fiu al lui Simon din Cirene.

Care s-a arătat și mama mea. Ea nu era mama adevărată a lui Pavel, dar evident fusese ca o mamă pentru el.

Romani 16:14

14. Asincrit. Cele cinci persoane menționate în versetul acesta nu sunt identificate în altă parte, și nici motivul pentru gruparea lor nu este arătat.

Fraților. Acesta se referă poate la o altă adunare creștină care se întrunea undeva, în Roma (cf. vers. 5,15). Multe din numele din acest capitol apar mai mult sau mai puțin frecvent în inscripțiile cu privire la membrii casei lui Cezar. Coincidența generală a numelor e semnificativă în lumina menționării de către Pavel a „casei Cezarului”, în Filp. 4:22.

Romani 16:15

15. Filolog. Cele patru nume menționate aici nu sunt identificate în altă parte.

Romani 16:16

16. O sărutare sfântă. Un mod de salutare răsăritean (vezi și 1Cor. 16:20; 2Cor. 13:12; etc.; cf. la Mat. 26:48).

Bisericile lui Hristos. Dovezi textuale atestă (cf. pag. 10) exprimarea „toate bisericile lui Hristos”.

Expresia aceasta nu apare în altă parte, în NT.

Romani 16:17

17. Să vă feriți. [Fiți atenți, KJV; Fiți cu luare aminte, Nitz.] Gr. scopeo, „a lua aminte”, „a veghea cu privire la”, „aveți privirea ațintită la”. Pavel își întrerupe salutările pentru a avertiza pe credincioșii romani împotriva învățătorilor mincinoși care ar încerca să le strice armonia și să le nimicească credința. Rezultatele funeste ale unor astfel de influențe Pavel le încercase în Galatia și Corint.

Dezbinări. Gr. dichostasiai, „neînțelegeri”, „dezbinări”, „dezuniri”. Același cuvânt este tradus „dezbinări” în 1Cor. 3:3 și „dezbinările”, în Gal. 5:20, singurele alte apariții în NT.

Tulburare. [Ofense, KJV; Sminteli, Nitz.] Gr. skandala, „prilejuri de poticneli”, „piedici” (vezi Mat. 5:29).

Învățăturii. Gr. didache, „învățătură”, „instrucțiune”, referindu-se la adevărurile fundamentale ale creștinismului.

Depărtați-vă de ei. [Evitați-i, KJV.] Comparați cu 2Tes. 3:14.

Romani 16:18

18. Slujesc. Gr. douleuo, „a servi ca un sclav” (vezi cap. 1:1; 6:6, 18).

Pântecului lor. Motivele lor sunt josnice și scopurile lor, egoiste (cf. Filip. 3:17-19; Col. 2:20-23).

Vorbiri dulci. Gr. chresologia, „vorbire plăcută într-un sens rău”.

Amăgitoare. [Cuvinte amăgitoare, KJV; Cuvinte bine puse, Nitz.] Gr. eulogia, „laudă”, aici „vorbire lingușitoare”.

Înșeală. Gr. exapatao, „a înșela deplin”.

Lesne încrezători. [Simpli, KJV; Fără răutate, Nitz.] Gr. akakoi, „nevinovați”, „fără viclenie”. Cuvântul mai apare în NT, numai în Evr. 7:26, unde e tradus „nevinovat”.

Romani 16:19

19. Ascultarea voastră. Evident până aici puțin rău se făcuse de către învățătorii mincinoși și Pavel are încredere în credincioșii romani (vezi cap. 15:14). Cu toate acestea, el e doritor ca ei să continue să fie vigilenți.

Înțelepți. Comparați sfatul lui Isus de a fi „înțelepți ca șerpii și fără răutate ca porumbeii” (Mat. 10:16).

Proști. [Simpli, KJV; Curați, Nitz.] Gr. akeraioi, „neamestecat”, „curat”, „necontaminat”, „fără viclenie”. Acesta nu este același cuvânt ca în vers. 18 (vezi comentariul acolo).

Romani 16:20

20. Dumnezeuul păcii. E lucru potrivit ca Pavel să se refere la Dumnezeu, folosind titlul acesta, întrucât avertizase împotriva influențelor care primejdiau pacea bisericii (cf. cele de la cap. 15:33). „Dumnezeul păcii” e cel care nimicește pe Satana, deoarece Satana e cel care caută să nimicească pacea poporului lui Dumnezeu.

Va zdrobi. Gr. suntribo, „a zdrobi”. Pavel privește înainte către victoria finală, prezisă în Gen 3:15, care nu e departe. Acest triumf final asupra puterilor răului e preînchipuit de fiecare biruință încercată de credincioșii creștini asupra ispitei și înșelăciunii. Pavel se gândește la biruința de care el nădăjduiește că se vor bucura credincioșii romani, „ferindu-se” de învățătorii mincinoși care vor căuta să îi dezbine și să-i zăpăcească.

Harul. Vezi cap. 1:7.

Romani 16:21

21. Timotei. Pavel menționează numele acestui timpuriu convertit și conlucrător în toate celelalte epistole ale lui, cu excepția celor către Galateni, Efeseni și Tit. În adresa de început a acestei epistole către Romani (cap. 1:1-7), numele lui Timotei nu e asociat cu al apostolului, ca în alte epistole (vezi 2Cor. 1:1; Filp. 1:1; Col. 1:1; 1Tes. 1:1; 2Tes. 1:1; Fil. 1). Poate că el lipsea, atunci a fost începută scrisoarea și acum venise să se alăture lui Pavel, în ajunul plecării lui la Ierusalim (vezi Fapte 20:1-4).

Luciu. Poate Luciu din Corint, menționat în Fapte 13:1.

Iason. Poate acela care mai înainte fusese gazda lui Pavel în Tesalonic (Fapte 17:5-9).

Sosipater. Poate același cu Sopater din Fapte 20:4.

Rudele. [Conaționali, KJV.] Gr. suggeneis, aici „concețâteni”, ca în cap. 9:3.

Romani 16:22

22. Terțiu. Secretarul lui Pavel căruia apostolul îi permite acum să trimită salutări, în propriul său nume. În general, pare ca Pavel să fi dictat scrisorile sale unui secretar care scria și să fi adăugat o salutare cu propria sa mână (vezi 1Cor. 16:21; Col. 4:18; 2Tes. 3:17; vezi Gal. 6:11).

În Domnul. Aceasta arată felul de colaboratori pe care-i folosea Pavel. Terțiu nu era numai un simplu membru credincios și trebuie să fi urmărit cu mult interes instrucțiunile date creștinilor din Roma.

Romani 16:23

23. Gaiu. Numele acesta apare în alte patru locuri în NT (Fapte 19:29; 20:4; 1Cor. 1:14; 3Ioan 1). Persoana amintită aici ar putea să fie Gaiu din Corint (1Cor. 1:14). El e numit „gazda întregii biserici”, poate pentru că întreaga biserică se aduna în casa lui.

Erast. Vezi Fapte 19:22.

Vistiernicul. Economul, Nitz.] Gr. oikonomos, „administrator”, echivalent cu latinul aedilis, un delegat al comisiei care se ocupa cu străzile și clădirile publice (vezi Fapte 19:22).

Cuart. Altminteri necunoscut.

Fratele. [Un frate, KJV.] Literal „fratele”, însemnând „fratele nostru” (RSV), într-un sens creștin.

Romani 16:24

24. Harul. Dovezi textuale favorizează (cf. pag. 10) omiterea versetului acestuia. Vezi cap. 1:7.

Romani 16:25

25. Iar Aceluia. Pavel încheie scrisoarea sa către romani cu cea mai aleasă dintre doxologiile sale (cf. Filp. 4:20; Evr. 13:20, 21).

Care poate. [Că prin puterea Lui, KJV.] Sau „care are puterea”, „poate să facă”, așa cum aceeași expresie greacă e tradusă în Efes. 3:20.

Să vă întărească. [Să vă statornicească, KJV.] Gr. sterizo, „să vă facă statornici”, „să vă întărească”, „să vă confirme”, „să stabilească” (cf. 1:11).

După Evanghelia mea. Comparați cap. 2:16. Evanghelia lui Pavel era solia mântuirii, care-i fusese încredințată.

Propovăduirea lui Isus Hristos. Aceasta poate să însemne fie „ce a predicat Isus Hristos” sau „predica despre Isus”. Formularea cea din urmă este cea mai simplă și mai bine adaptată la context. Isus Hristos este

subiectul Evangheliei lui Pavel (vezi și Rom. 1:3; 2:16; 10:8–13; Gal. 1:6–8).

Tainei. Vezi cap. 11:25. Taina aceasta este scopul veșnic al lui Dumnezeu de a mântui făpturile Sale căzute (vezi 1Cor. 2:6, 7; Efes. 3:3–10; Col. 1:26).

Ascunsă. [Secret, KJV.] Literal „în tăcere”.

Timp de veacuri. [De la începutul lumii, KJV.] Literal, „în timpuri veșnice”, însemnând „pentru veacurile trecute”. „În decursul veacurilor veșnice” (RV) planul lui Dumnezeu de a mântui pe om prin credința în Hristos fusese ascunsă în tăcere, dar acum e dat pe față.

Există oarecare dovezi textuale (cf. pag. 10) pentru inserarea vers. 25–27 după cap. 14:23 sau cap. 15:33.

Romani 16:26

26. A fost arătată acum. [Acum e manifestată, KJV.] Adică de la venirea lui Hristos (vezi DA 22, 23; cf. 2Tim. 1:9, 10; Titus 1:2, 3).

Scrierile. [Scripturile, KJV.] Prin acestea, taina lui Dumnezeu „a fost adusă la cunoștința tuturor Neamurilor”. Planul lui Dumnezeu de mântuire a oamenilor prin credința în Isus Hristos a fost predicată de învățăturile VT și e în deplin acord cu ele (vezi cap. 1:1, 2; 3:21).

Prin porunca. [Potrivit cu porunca, KJV.] Solii Evangheliei sunt chemați la lucrarea lor prin porunca lui Dumnezeu (vezi Fapte 13:2; Rom. 10:15). Pavel credea că fusese însărcinat direct să predice Neamurilor (Rom. 1:1,5).

Ca să asculte de credință. [Pentru ascultarea credinței, KJV.] Sau „pentru a aduce ascultare de credință” sau „pentru a-i câștiga la ascultarea care vine din credință” (vezi cap. 1:5).

Romani 16:27

27. Lui Dumnezeu care singur e înțelept. [Lui Dumnezeu, singurul înțelept, KJV.] Comparați 1Tim. 1:17; Iuda 25. Înțelepciunea divină a lui Dumnezeu s-a dat în mod deosebit pe față în planul care fusese acum revelat (cf. 11:33, 34) și care a fost subiectul epistolei.

Slava. Vezi cap. 3:23.

Amin. Vezi Mat. 5:18; Rom. 15:33.

Postscriptul urmând vers. 27 în KJV nu apare în nici un manuscris, deși un număr din manuscrisele mai vechi au expresia „către romani”. Postscriptul complet datează probabil nu mai timpuriu de sec. al IX-lea. A fost o adăugire editorială ulterioară, nefăcând parte din relatarea originală inspirată.

COMENTARIII ELLEN G. WHITE

1, 2 6T 343

17 1T 334

17–198T 167

20 3T 526; 6T 52

25 AA 159; DA 22; Ed 126; GW 58; 8T 270